15806

Neapoli anno MDCXXV. apud Iacobum Gaffarum.

De la librería de la casa
Profesa de la Comp.ª de Jesus
de Madrid

INDEX LIBRORVM.

I De Sapientia cum virtute tractanda.

II De Christiana pietate.

III De Christo recens nato.

IV De Christi pœnis, ac morte.

V Item de Christi pœnis, ac morte.

VI De Christo victore reuiuiscente.

VII De s. Spiritu misso

VIII De Dei matre virgine.

BIBLIOTECA

IX De ss. Ecclesiæ principibus, ac magistris.
X De ss. nonnullis alijs viris, ac ss. Angelis.
XI De s. Ignatio Loiola.
XII De s. Francisco Xauerio.
XIII De Religiosorum votis, & institutis.
XIV De ss. fœminis.
XV De felici obitu Isabellæ F.R. Princ. Bisin.
XVI Aduersus Hæreticos

Numeri sunt omnes Horatiani, itemq; stylus.

CASTO

Digitized by Google

CASTO LYRICORVM POETARVM CHORO.

IOANNES BAPTISTA MASCVLVS.

Εὐλυρίζειν

EST illa vulgi, vel indocti, vel improbi vetus opinio, erroris potius, quàm veritatis nixa fibris, vt putet, carmen, nisi à Venere, venustatem

 habere

Digitized by Google

habere nullam, nequè, qđ castum sit, idē ad aures accidere posse iucundum. Euellam ego ex animis opinionem tam insitam, tam vetustam? difficile id quidem, propterea qđ poëtæ ferè omnes tùm maximè dicendo splendent, cum amore vesano ardent; tùm acutissimi sunt, cum tela Cupidinis acuunt; tùm acerrimo videntur ingenio, cum indulget hoc genio. Ergo nulla suauitas erit poëtę nisi delibuta veneno? nulli horti nisi Adonidis? nulla voluptas nisi aspersa cœno? non afficiet animum, nisi etiā inficiat? at hæc in Epicuri gurgustijs disputent non in Musęo: Musarum nos pudentiū choris interfumus casti. vidit hoc Theocritus vel in Cyclope lynceus, cum dixit, nihil hominem ab omni illecebra reuocare magis quàm Musarum cantum: hinc

illa

Digitized by Google

illa non magis decora fabulis, quàm significatione vera; Sirenes blandas illas voluptatum conciliatriculas à Musis cantu fuisse superatas, pennis etiam euulsis, ex quibus corollam sibi Musæ confecerint, vt ait Crobylus: neque enim tum tantum motus ingeniorum celeres sunt, vt isti putant, cum voluptate rapiuntur, sed cum in eam inuehũtur. quarè qui poësim ad minus honesta deflexit, is non artis, sed vitio notetur suo: Itaquè meum omne studium, atq; operam aliquandiù contuli, vt Lyricis ea tantum exprimerem, quæ ad Christianam pietatem, religionemq; pertinent: operæ pretium me facturum ratus, si huiusmodi argumentis consecrarem labores meos. atq; vtinam illud etiam assequi possem, quod de se gloriatur in Argonautis Orpheus,

Digitized by Google

cum Leucosiam insulam præterueheretur, vbi cantu insidiabantur Sirenes, se noluisse ad arborem alligari, neque aures obduxisse cera, vt ab Vlysse, ac socijs factum est, sed Deorum laudes se canere cœpisse; tum illas repentè obmutuisse, imo desperatione actas musica instrumenta in mare proiecisse, quibus ibidem perdiderant multos; vtinam, inquam, ea vis esset meorum carminum, ea suauitas, vt adolescentes quæcunque languidis liquefaciunt voluptatibus, prorsus abijcerent; qd certè impetrare deberet eadem, quæ Orphei materies de rebus diuinis, hoc æquius, quod fabellas affingimus nullas. accedebat exemplum sanctissimorum hominum, inter quos olim Ephrem, ille Syrus à Theodoreto laudatur, qui ad eius sæculi corruptelas repri-

Digitized by Google

primendas, & ad hæreſes profligandas, de rebus diuinis ſacras odas conſcripſerit, Lacedęmoniorum, vt ità dicam, more, qui ante pugnam Muſis ſibi conciliatis, lyra, & cantu hoſtem prouocabant. contendit hoc idem noſtra propè ætate Ariaſmontanus, ſed non ità felici Marte, nec ea celſitudine carminis, qua nominis; & quamquam non ignoro verſari me in re difficili, propterea quod ſacræ, diuinæquè res non tam accerſito verborum vtuntur ornatu, quam ſententiarum ſuo quaſi ſucco, & ſanguine vigent, conabor quidem certe, nè ſordidis iſtis rerum æſtimatoribus ſola pietas Chriſtiana omnibus Latij ornamentis deſtituta videatur; atquè in primis vobis ſi minus carmen ipſum, quod rei dignitatem aſſequi nequeat, certè materiam

Digitized by Google

gratissimam fore spero, qui ab impuris poëtarũ illecebris abhorretis, integritatis apprimè studiosi, pudoris amantissimi. Ceterũ Lyristæ suo iure Lyrica sibi deposcebant, quibus, vt est in veteri adagio, ἀνεφγμένοι Μουσῶν θύραι. quarè nõ dubito quin aures libenter sitis meæ quoque Polyhymniæ faciles daturi; si tamen hoc tempore inter bellicas tubas, quibus obstrepitur, audiri poterit sonus imbellis lyræ.

SCRI-

Digitized by Google

SCRIPTORIS INSTITVTVM.

DISPVTAT apud Platonem Socrates cũ Ione Rhapsodo, quid causæ sit, quod alij alio Poëta delectentur, & quasi eodem, quo ille furore, hoc est celeri quodam ingenij motu concitentur. Homeri carmina in theatro Io canebat ad lyram, atq; ita erat affectus, vt alium æque repræsentare atq; hunc scite neq; vellet neq; posset, Hesiodum enim, aut alium quempiam si exprimeret, oscitabat protinus atq; torpebat, licet cum Homero aliquando materia conuenirent, hoc vno statim excitabatur, atq; ardebat: id Socrates ad diuinam quandam, arcanamq; vim refert; quemadmodum enim lapis ille, quem magnetem Euripides, Herculeum alij

Digitized by Google

nominant, non modo ferreum trahit annulum; sed vim quoq; ipsi tribuit, qua id efficere possit circa alios serie quadã inicem apta pendentes, ita plane a Musa Poëtam diuino instinctu concitari, qui deinde alios suo quasi furore afflet, quod idem affirmat accidere pictori cuipiam, qui ea tantum, quæ Polygnotus finxit, exprimat, & statuario qui ea, quæ Dædalus Metionius, aut Epius Panopei filius, aut Theodorus Samius, vel alius quispiam sculpsit, ad vnguẽ imitetur. quorsum tandem hæc? nempe vt consilij mei rationem exponã, ita enim me affecit Horatius, & quodammodo afflauit, vt cum à Venere discesseris, nihil venustius Venusini Poëtæ carmine semper sit visum, ac licet in Epopœia Maronem qui expreßerit is concitari videatur ardentius, tamen Odæ libentius legi à nonnullis solent, quam Epicum carmen, & quia breuiores, & quia materies in multis nõ vna delectat. Age vero quæ Horatiani carminis dignitas, ac maiestas? quæ venustas, & gratia? quæ sententiarum grauitas? quæ verborum pondera? qui lepos? vt propterea in laude ponendi minime videantur ij, qui odas alio, quã eius stylo scribunt, etiam si à Latio non abhor-

abhorreant. neque vero mihi probantur qui nouo dicendi genere neminem ex veteribus magistris & classicis sapientiæ ducibus sequuntur. audiant Plinium in epistola ad Seuerum, in qua laudat Paulum quendam Passienum his verbis. In literis veteres æmulatur, exprimit; reddit Propertium in primis, à quo genus ducit, vera soboles, eoq; simillima illi, in quo ille præcipuus; nuper ad lyrica deflexit, in quibus ita Horatium, vt in elegis illum alterum effingi putes; si quid in studijs cognatio valet, huius propinquus. *Ego igitur hunc ipsum sequor, hunc exprimo; eius numeris tantum vtor, & in primis vsurpo eũ, in quo ille crebrior, quia grandior atq; plenior, & mihi accommodatior ad diuina. eandem item materiam aliquando vestire sententijs ac verbis alijs non dubitaui, vt ille sæpè, in quo iniquè carpitur à Scaligero; nec veritus sum in verbis ipsis aliquid eius ostri atq; purpuræ, quod splendorem videretur accersere, interdum data opera carmini meo attexere in loco: fuit semper hic mos doctissimorum virorum. Iustinus quidem Philosophus, ac martyr aduertit, Homerum præstantissimũ Poëtarum Orphei poësim adeo sibi pro-*

Digitized by Google

propoſuiſſe imitandam, vt in Iliade primum verſum ab Orphei poëmatis principio ſumpſerit, mutato tantum Cereris frugiferæ nomine in Pelidæ Achillis. habes ſimilia de Marone apud Macrobium, qui exiſtimat, hunc eſſe fructum legendi, æmulari ea quæ in aliis probes, & quæ maxime inter aliorum dicta mireris, in aliquem vſum tuum, opportuna deriuatione conuertere; quod & noſtri tam inter ſe, quam à Græcis, & Græcorum excellentes inter ſe ſæpe fecerunt. Et quoniam huiuſmodi poëſis ſublime quoddam dicendi genus poſtulat, atq; à vulgo remotum, ac propè Græcanicum, non videbor obſcurus iis, qui in Horatiana lyra tractanda ſunt ob peritiam clari; quapropter odarum argumenta præſcribere nolui, ne diffidere viderer ingeniis, neque enim rudibus, ſed eruditis ſcribo. dices; tu odarum numero vberior, quã Flaccus? at fuit vbertas materiæ, non ingenij; homini item à forenſi ſtrepitu, à vitæ licentia, ab Epicuri conſuetudine remoto, atq; in literas abdito facilius fuit nanciſci plusculum temporis ad ſcribendum. Iam opus edo ad vigiles lucernas, vt cum eodem Flacco loquar, lucubratum oleo illo Demoſthenico,

Google

nico, quo certe nitidum fortasse carmen apparebit, si minus illustre; difficillimum quippe fuit sive sacris, sive Philosophicis argumentis, quæ ex impolito sermone rubiginem quandam contraxerant, nitorem dare. Porro librorum nonnulli unum argumentum continent, alij plura, quorum alterum ad copiam, ubertatemq; consulto retuli, alterum ad voluptatem, quam varietas conciliabit. At ô laborem, inquies, paruo repensũ, qui paucos habiturus sit studiosos, eosq; tantum qui eodem, vt ais, afflentur Horatio. quotus quisque tandem is erit? quin aliquando parias aliquid, quod iamdiu parturiebas de sacrorum interpretatione librorũ, id plane gratius hoc maxime tempore, & vero grauius fuerit. audio. sed nimirum volui rebus tantis quasi præmere fidibus, ne si forte inter sapientiæ quæsitissimas epulas lyram recusarem, vt olim Themistocles, haberer vel indoctior, vel agrestior. ita vero exprimam Horatium, vt me non modo Christianum, sed etiam religiosũ virum esse meminerim; & quod sacræ leges sinebant, mulierem barbaram hac conditione in familiam cooptari posse, vt vngues præciderentur, id ex [illegible] manij sententia sic interpretor, vt Etsi-

Digitized by Google

tam sapientiã mihi adsciscam demptis, atq; præcisis ijs, quæ instar vnguium lædere atq; exulcerare possint. quanquã hoc etiam contendi, vt eodem Phœbo, qui & Poëticæ, & Medicæ facultati præest, auspice, ex Horatianis illecebris quasi venenis salubrẽ adolescentiæ maxime conficiam medicinam, nec non Musẽũ, quod prope iam Augiæ stabulũ reddiderunt Poëtæ, quà licet repurgẽ, & vt loquitur Lucianus in Pseudomãte εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύναμίν γε τὴν ἐμαυτοῦ ἀνακαθαίρασθαι πειράσομαι. Nec tamen Herculis laudem mihi arrogo, sed in re simili laboro. Ceterum nolim ingratæ fortasse accidant ad cuiuspiam religiosiores aures quædam voces, vt Fatum pro morte, vel pro serie rerum à Deo pendentium, Ceres pro frumento, Pallas pro sapientia, & si quæ sunt aliæ à Poëtis potius, quam à Theologis vsurpatæ. quæ certè deterrere neminẽ debent cum Poëtarũ more dicantur. Sannazarius in carmine de partu Virginis facit Proteum ipsum vaticinantem, & oracula de re tanta fundentem, vt omittam reliqua eius generis, quæ à me parcius, ac pudentius, nec nisi necessario poëtarum more dicentur; neque vero nos tam hymnos in templis,

quam

Digitized by Google

quam odas in Helicone canendas scribimus; quãquam & Mercurij, & Hyadum, atque Pleiadum, & Arcturi, & Orionis, & Cocyti meminerunt sacræ literæ, quibus nostras plane subijcimus, immo vero etiam cornu Amaltheæ, ita enim Iobi filia apud 70. interpretes appellatur, quæ apud nos Cornustibij; adeo non semper à fabula abhorrere debemus, cum est in loco. Incurrent aliquando religionis hostes, nominabuntur à me Saxònes, Sicambri, Bataui, Septemtriones, non quod tota gens ac natio sit infensa, sed ij tantum qui infesti sunt veritati, quos tamen breui nobiscũ fœdus inituros esse confido: neque enim propositum mihi est intendere neruos ad vulnus, sed chordas ad cantũm, & plectrum potius seu lyricum arcum exercere, quam bellicum. Alludo nonnunquam ad sententiam aliquam ex instrumento sacro, neque id ago vt interprẽs verbis addictus, quod vetant Romanæ leges, sed vt religiosus Poëta, quod suadet pietas; quod autem diuina lyræ commiserim non est audaciæ tribuendum; feci exemplo sanctissimorum virorum, idque pudenter & moderate. & sane plerique ex hymnis, quos statis horis ritè canimus, diuinam vim celebrant,

Digitized by Google

brant, atque naturam; neque vero ille rerum omnium conditor, & melior Deus abhorret à lyra, qui, vt ait Philo, mundi quasi præcentor est, & chori Magister.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER I.

De Sapientia rerum humanarum, ac diuinarum cum virtute tractanda.

Προοίμιον

HERMATHENAM in Academijs olim constitui solitam accepimus; & simulacrum fuit Palladis, atq; Mercurij ex vno lapide; tanta enim inter eos cognatio sapientiæ fuisse putabatur, vt separari minimè deberent: næ vete-

res

Digitized by Google

xes illi consultius feciſſent, ſi cum Pallade, vel Mercurio Virtutem, Pietatemque iunxiſſent; huiuſmodi certè in Chriſtianorum Academijs ſpirantia ſimulacra viſuntur, ità bellè poſita, vt totum Eccleſiæ quaſi gymnaſiũ veriſſimè ἥλιου ἀνάθημα eſſe videatur: neq; enim altius exaggerata doctrina pietatis, religioniſq; luminibus obſtruit, ſed ſplendoris addit plurimum. libet nunc eos, qui hæc ſecuti ſunt, carmine proſequi. ſentio quam difficili verſer in re, nullum enim apud Lyricos adhuc huiuſmodi veſtigium vidi. illuſtrandæ ſunt obſcuriores philoſophiæ ſententiæ, mitigandæ aſperitates; deniq; horridiori, incultioriq; doctrinæ lepor, ac nitor afferendus. ſed licuit inter agreſtes Faunos Sileno philoſophari.

Namque canebat, vti magnum per inane coacta
Semina, terrarumq; animæq;, mariſq; fuiſſent,
Et liquidi ſimul ignis, vt his exordia primis
Omnia, & ipſe tener mundi concreuerit Orbis:

Hæc

Hæc, & reliqua ex intima sapientia depromere potuit Silenus ebrius, & ad calamum aptare: quidni ego sobrius eadem possim ad lyram? Iopas item ille in conuiuio ipso Didonis cũ cithara philosophatur; nobis etiam in Symposio sapientum liceat de more circumferre lyram. neque verò hæc altiora sunt, quàm quo Lyricus aspirare audeat: licet admirari ore profundo ruentem Pindarum in rebus maximis: quid autem Horatio sublimius cum assurgit ad diuina?

Quid prius dicam solitis parentis
Laudibus? qui res hominum, ac Deorũ,
Qui mare, ac terras variisq; mundum
Temperat horis;
Vndè nil maius generatur ipso,
Nec viget quicquã simile, aut secundũ.

Et quæ sequuntur. scilicet licuit hæc canere Poëtæ ex Epicuri hara, quantò æquius nobis, qui ad aram sanctissimi, castissimiq; Numinis quotidiè facimus? & quamquam nullum in hoc genere vidi Lyricum Poëtam, qui se in huiusmodi asperrima disceptatricis sapientiæ dumenta conijceret, tamen, vt cum Lucretio loquar,

Inuias

– Iuuat integros accedere fontes, (flores:
Atq; haurire, iuuatq; nouos decerpere

Det igitur auſpicium noſtro carmini Vrbanus VIII. olim Muſarum, nunc ſummus omnium ſacerdos.

AD

Digitized by Google

AD VRBANVM VIII. Pontif. Max.

ODE I.

VRBANE, honestum cui caput infulis
Regina primis Religio sacras,
Orbemq; tradit temperare
Tergeminum domino Quirino:
Te Vaticanis Præside sedibus
Lustralis anni vertitur orbita,
Purs expiati pura sæcli,
Luce nova populis renidens:
Te, te parentem viseve gestiens
Effusus orbis confluit, unius
Spectator Vrbani, pedesq;
Purpureos tibi vitè lambit.
Miratus instar grande supercili,
Et præmitentem sideribus patrem,
Frontemq; vittatam beati
Flaminis, atque apicem tiaræ.
Te Roma mirans se sibi prætulit
Maior videri; nec veterem super
Famamq; fummumq; , & minoris
Magnanimûm monumenta ævorum
Renore cunctas vt prior occupas,
Virtus & addit vim sapientiæ,
Seu Græia Pallas eudit acre
Ingenium, & resonans Lyceum,
Seu iussa Regum, iuraq; Cæsarum,
Morumq; normas, Pontificum ac temo

De-

Digitized by Google

Decreta, legesq; , & statuta
Mente capax memori retractas.
Quin & Camœna nobilis implicas
Virente lauro tempora, Apollini
Cognatus, Ascræis & apias
Plectra modis præitura sceptris.
Munt ò te amplis auctus honoribus
Consurge: Virtus quidlibet aggredi
Fœcunda laudum suadet; ausis
Macte nouis operose rerum:
Vrbes reponunt se tibi Feltrides,
Et debita arces iure Quiritium
Prisco; neque Alecto rebelles
Ausa (nefas) agitare mentes:
Metaurus vrnam detulit auream,
Nouoq; ritu iam sine sanguine
Cum Tybride icit fœdus, vltro
Roboreo duce roborante;
Lucemq; virtus duxit ab Vmbria
Clarata factis: te Senogallia
Heredem, & agnoscit Pisaurum;
Cuncta tibi tua Fors resignat.
Si te silenti concilio Patres
Legere, nomen si tacita tuum
Mouetur vrna, at fama dicet
Postgenitis lituo canoro
Vocalis; illis ex adytis venit
Honos merenti castus, & integer
Aequi, nec eblandita flectit
Ambitio arbitrium Senatus.
Par gliscit altis consilijs vigor,
Par cura menti te citat arduæ;

Fulg

Pulchrè per Alcidæ labores
Curva doli, scelerumq; vindex:
Sunt monstra terris, sunt Erymanthij
Apri; veneno facta renascitur
Excetra Lernes bellnosa,
Et Nemea recreat leones.
Caluinus amens, & male Martius
Insultat hostis, iam redeunt Mimas,
Et Rhætus audax ire contra
Numina, Geryonesq; turpes.
Quid monstra dicam cetera, vulnerum
Memor? calescit liuidus Adria
De cade, probrosumq; pontum
Pexnolitant amida Liburna.
Et illa tellus, illa cruentibus
Peruncta sacris, nobilis ac Dei
Vestigijs, heu, squalet hostis
Serua diu Solyme preterui.
Compone motus, bellaq; regia
Auctor tuorum pacis, & otij,
Ferrumq; dignos verte in vsus
Odrysias domiturus iras.
Iam venit atas vltima nominis,
Gentisq; Maura: iam trahitur grauè
Scythes catenatus per Vrbem,
Vi Superùm haud dubiè annuentum.
Inuade Martem, pilaq; commoue,
Ianiq; portas cardine demoue,
Ne parce victis, ac trophæum
Sic Arabum mediis ruinis
Præfos Gradiuo nomina dextero;
Te facta tangunt illius, illius

Digitized by Google

Vrbani, acuit cuncta quamdiu
Qui Scythicum minuit furorem,
Te bellicosus Sarmata, fastitat
Ad arma, victor Sarmata, nobilis
Qui strage nuper Bosporanis
Incubuit, trepidumq; Maeotum
Ferro fatigauit, prope & impulit
Graui ruina non reparabile
Regnum, sed vrgebit promendo,
Quod ruere instituit, te agente,
Gemens Tyrannus pergama tandiu
Regnata dixit. Non mihi Thracia
Splendebit vltra Luna vorax,
Luna minus timenda vultum,
Cruenta malas; non vanitabitur
Impune campis de nece barbara
Fatale nomen Ducis orbis
Ille potens Latialis Heros,
Seu peruicaces falcifine dirigit
Vindex ad Orcum; sidere seu pio
Regum timendorum recenset
Mille rates, equitumq; turmas,
Horrendus hosti, protinus emicat
Collatis orbis, fortis & Allobrox,
Et Hesperus pugnax, & acris
Gallia, Sauromataq; duri
Fucos inertes quale ferox apum
Examen vrget; Romulei patris
Gentile figmen nosco, & omen
Plus nimio Phrygia sinistrum.

AD

Digitized by Google

AD CALLIOPEN.

ODE II.

Mater Calliope pulchrior ingeni
Casti, vatis honos, cui minus aliger
Idaus calamum fudit improbum;
Adsis, nec comitem te Pudor abneget;
Hinc absistat Amor (ima) murinaq;
Non tangenda Venus, Syria cuncta,
Et Myrrha genitri fabula dulcior
Nequicquam, iuuenum spe morlo credula,
Pastori Phrygio nec bene fidimus;
Testes Iliaci vos cineres, domus
Atq; ardens Priami, pergamaq; ardua
Flammis Angelici diruta Vlyssei.
Est vt Castalia plurimus integras
Confundat Styge aquas ambrosiam nequa
Puro rore nitens Phoebe, laues comam.
Artes vt Paphias cudare nobilem
Vatem dedocet? & ludere carmina
Scribendo nimium lubrica perlegi?
Castas Aonides quippe vetat, vetat
Insanire Pudor turpibus ergijs,
Quondam Bassaridum mere procacium,
Incestosq; mouet dissociabiles.
Tu me virgineis Calliope pijcans
Immisces choreis; me pudor, & decens
Sacrat; mi latices pulchrior elicit
Permessi sonipes, nec decus inficit.
Tu ne casta mihi, Pieri, ne bona
Desis, tange fides pollice candida,
Mecum & lude pia seria barbito.

Digitized by Google

AD FRANCISCVM TOLETVM CARD. varia scribentem.

ODE III.

IBere Doctor, quem Latij potens
Ornauit ostro, Palladè nobilem,
Normamq. Loiola parentis
Consilio haud humili sequutum,
O macte fama, dum sapientiæ
Consultus alti niteris ingeni
Pennis, & auras Dædaleis
Certior auspicijs inerras,
Nec usquam aberras. nil latet artium
Zenonis; omnè tu linqueo rudem
Tironem acutus fraudulenti
Ingenij per iniqua sõluis:
Quandoque veri ludit imagine
Vis disserendi fallere lubrica,
Diffingis argumenta, & astus
Detegis artificis dolosi;
Sic captiosis denique mens plagis
Euadit extricata, neque improbi
Lusere Sorita; atque Thesei
Certus iter regis omne filo,
Natura seu te detinet intimè,
Altèq; vestigantem, & origines
Causasq; fontes atque rerum,
Quaq; satu, serieq; manant:
Dicis capaci Materiam sinu,
Formasq; nexas fœdere mutuo;
Casusq; natales, & ortus

Occi-

Digitized by Google

Occiduos revocans vicissim.
Alterna mundi fata volubilis
Natura condit lege reciproca,
Vnius incumbens ruinæ
Rursus amat reparare damna.
Seu tu beato sedulus otio
Oracla dictis grandibus expedis,
Et fidus interpres latebras
Haud dubiè retegis docendo:
Tu cæca mentis crimina conscia
Ostendis, & discrimina singulis
Ponis, resolvens complicatam
Consilio potiore mentem.
Sic Purpuratum te bene Principem
Minerva vidit, maximus imperi
Regnator olim Vaticani
Detulit ut trabeam mereri.

AD CÆSAREM BARONIVM CARD. Annales Ecclesiasticos scribentem.

ODE IV.

OBlivioſi temporis vnice
Vindex; & Virini neminis integra
Seu iura, & ortus, ſiuè narras
Progeniem melioris æui,
Antiqua reddens; tu ſapientiæ
Agax amico digeris ordine
Tot luſtra ſæclorum, tot orbes
Difficili ſerie retexens.
Obſcura promis, quæq; ſilentij

Digitized by Google

Caliginosa nocte recondidit
Iners vetustas : vita per te ,
Spiritus atq; redit sepulta
Iam pœne virtuti & decus, & viger
Redintegratur, tu simul inclytis
Fastis per annales celebres ,
Facta senum reuocas auorum .
Non fabuloso carmine detinent
Bacchoue Thebæ , aut Delos Apollinę
Clarę ; nec Idæorum acutis
Creta Iouis memoranda fistris.
Non Roma quondam Marte sub impio
Iactata , primum quam cruor inficit
Fraternus , alternis & iris
Ciuis agit male parricida .
Gens , quæ superbis aucta nepotibus
Conata ferro vertere patriam ,
Flammaq; vastare , in suorum
Perniciem exacuitq; tela .
Quàm digna votis materies tuis
Subest ? honestis fœta laboribus ,
Laudumq; diues , siue Graia ,
Seu Latia potior Minerua .
Est digna merces ; iure Quiritium
Fulges parenti proxime , Punico
Insignis ostro , teq; dicit
Fama tuba metuens silere .

AD ROBERTVM BELLARM. CARD. in Hæreticos scribentem .

ODE V.

O clare

Digitized by Google

O Clare magni nominis omine,
Qui bella præfers, roboris integer,
Roberte, Loiola propago,
Purpureæ decus atq; Romæ.
Tu perucaces Hussiadæ domus,
Tu vincis Oecolampadis igneam
Fortis Chimeram, concitatum
Tu Carolestadium coërces,
Duroſq; frangens Saxonas asperis,
Quin & Batàuus te stupuit ducem
Belli fatigantem superbos
Ingenij lenioris arces.
Graui ruina; fulmen vt occupat
Stridens per auras alta Ceraunia;
Celsaue qualis rupe torrens,
Ausidus aut violens cucurrit,
Fruſtra proterunt Porphyrion ſeris
Aduerſum, & audax turbo ſodalium
Contra relactando laborans
Indigetes pepuliſſe Cælo,
Aedes, & aras tollere pertinax,
Sacroſq; ritus, libaq; Flaminum.
Quid vſpiam taſli relictum?
Quid ſcelerís, maculaq; purum?
Ebeu malorum Religio ſatis
Fleuit, laborans miſce tranſfuga:
Inſenſa Roma ſat Megæra
Impia, ſat furiauit Vrbes.
Fœcunda monſtri dat mater Eumenis
Tandem, Latinis addita legibus;
Turpeſq; diffugere Phoca,
Scylla neque inrequieta latrat.

Digitized by Google

Post te Melanchthon perfidus erigi
Non ausus; hostis nec furor impulit
Vastata dementi ruina
Templa, voluminibusq; flamma.
Te, te ferocem vividus ingeni
Demisit ardor, quò citat impigra
Virtus, & inter tela firmum
Propositi dat habere robur.
Dixitq; tandem cum gemitu fremens
Alecto, inani pralia suscitem
Labore confundens tumultus
Pannonias trepidè per oras
Bicornem ad Istrum, perq; Trionibus
Regnata septem pergama Martia
Germania; vanoq; Pluton
Numine nos inimicet Vrbi.
Acres Britannos fingere distuli
Meos ad usus, damnaq; Romula:
Cedunt, & iram pertinacem
Protinus ingenio redonant
Docentis. aris ille recentibus
Dapale Numen protulit, & probra
Defendit iracunda vindex
Dedecorum, Latio parenti.
Sic clara virtus, sic quoque purpura
Splendescit Heros temnere strenuus;
Et ritè Campana dat Vrbi
Iura pater, lituiq; gestat
Insigne; honores quin prope tangere
Visus supremos, sistere & arduo
Throno Quirinali Sacerdos;
Sed refugit bene tecta Virtus.

Digitized by Google

AD MVCIVM VITELLESCVM Præpositum Generalem Soc. IESV.

ODE VI.

Vitelliorum sanguis, amabile
Decus suorum, tu quoque Lesbio
Dicere plectro notus alti
Consilij, ingenuusq; mentis;
Fies parentum, non sine Numine,
Loiolidum tu sextus, & efficax
Domare nutu temperabis
Arbitrij faciles habenas.
Virtus merentem te tulit ardua
Sublime penna; namq; animus tibi
Rerum; prudens, atq; honesti
Acrior, & sine fraude vindex.
Acuta Pallas vim simul ingeni
Procudit, & mentem sapientibus
Cœris satagens eruditi
Egregium Latij magistrum.
Seu matris almæ vim genitabilem
Inquiris, & causas reparabiles;
Cœlestium seu tu peritus
Haud tenui studio elaboras.
Euboea Syren Nestoris æmulum
Audiuit olim, nectaris uberem,
Dei retractantem te acuta
Vulnera vepris, acuta ferri.
Manabat ingens copia dulcium
Ad plenum amorum; mi quoq; lacryma
Sinum rigarunt, atq; malas

Digitized by Google

Luminibus geminis caduca.
Paullum seueris cura negotijs
Soluta desit; desine muneris
Laborioſi, teq; puris
Tinge volens Heliconis vndis.
Non qua ſodalis cumque Cupidinis
Molliuit arte inſanus Anacreon,
Ludam Camœna, aut plectra tangam
Aeolia male tuta Sapphus;
Te caſta Clio carminis integra
Intaminatis mulcet amoribus
Vocalis, o tutela vatum,
Et citharæ decus innocentis,
Pindi recepſa tu Polyhymniam
Deducis alto; tu tacitam iubes,
Ignobili tectam & latebra
Poſſe frui potiore luce,

AD FRANCISCVM SVAREZ De ſingulis fere operum Tomis.

ODE VII.

HIſpane Veſper, Luciſer ingeni,
Franciſce, viues morte perennior,
Moles & euincent ſuperbæ
Mempheos interitura nunquam
Effata mentis, quaq; recolligis
Ingens ter amplo pectore, Nereo
Capacior, mortalis vltra
Sortis opes trepidare doctus.
O qua per auras vis citat, orbita

Non

Digitized by Google

Non vsitata? quis vigor insolens?
Cura vt fatigatum profundis
Consilijs animum resorbent
Aeterna tractantem, arduaq; in omnia
Nitentem? inoffensa sapientia,
Certaq; consultum Minerua,
Non sine & Vrania Magistra?
Hac supra Olympi sustulit igaei
Sublime culmen; Numinis vnius
Vim simplicem, par, ac ter ingens
Ritè doces, sine fraude, Numen.
Seu non remissis mentibus abnegas
Mortale corpus pondere pregraui;
Ictuq; primo vim sciendi
Alite Mercurio priorem
Dicis, vel orbem Vespere digeris
Sexto, atq; limi principis expedis
Ortumq; natalemq; Eoum,
Et celere ab temere ruinam.
Ducis choreas tu quoq; nobiles
Virtutum, & addis munia singulis,
Aut monstra damnas criminosa
Mentis, & ingenij procacis.
Legesq: mundi, iuraq; prouida,
Et certa rerum fœdera callidus
Edicis, & regnata cuncta
Vnius arbitrio potenti.
Parentis vno præsidio ferox
Vitabo fraudes, & laqueis caput
Bene explicabo, sic pudenda
Labis ero, sceleriq; purus.
Vis illa constans pectora roborat;

Digitized by Google

't turpe bellum liuida commouet
Megæra, vires martiales
Adijcit, atq; operi adlaborat;
Siue illa menti illabitur intimè
Iure hospitali concilians Deum,
Fulmenq; diffingit trisulcum,
Et decus, & speciem refingit.
Fides latenti credula Numini
Narratur, alba candida tenia;
Comes sorori Spes virescit,
Atq; Agape micat acre flamma.
Regina cultum Religio tenet;
Venale sacrum carpis, & impio
Quæstu reponsum; te magistro
Vana superstitio haud renidet;
Reumq; voti reddere victimam
Iubes, præterna fallere nec fide
Periurum; & vsum te docente
Ritè Deum didici apprecandi.
Conscricta vinclis brachia liberis
Dicis ter arcens; sed libet arbitro
Parere morum, seu Dionen
Mittere, Mygdoniamue gazam.
Tum iura narras ardua Cantabri;
Dicis vouendi certaq; fœdera. &
Iurata magni in ipsis patris
Castra nouas obitura terras.
Quo tendis vltra fas hominum? Deo
Mortale adaptas corpus, & integri
Florem pudoris non recisum
Vngue doces sine labe matris;
Scribetur infans quicquid amabilis

Gessit

Digitized by Google

Ceſſit, virenti aut vere puertia,
Neciſue damnatus cruenta,
Dives & exuuijs Auerni.
eptena Nili tu velut oſtia
andis, recentem ſeu Iouis aluea
Prolem, recondis ſiue Numen
Sub Cerere, & vacuo Lyæo.
Seu cordis acri vulnere diluis,
Fletuq; crimen non iterabile. &
Multa ſoluta; meque Auerno
Iudicis arbitrium reſoluit.
Seu tu ſeuero fulmine luridam
Actos ad Orcum, nigraq; Tartara
Secernis, arcet quos ab aris
Religio, prohibetq; menſa:
Partuſq; fœtus matris tua parturit
Non parte parua laudis, & ardua
Cura; laborataq; opellas
Arte pari, variaq; cudis.
Te Vaticanas Palladis egide
Arces tuentem Mulciber haud potis
Terrere; clarabit libellum
Flamma magis decorum miniſtra.
Tu Dux, & auctor dirigis vnicè
Conſulta mentis, callidus Adria
Formi doloſi, Boſporique
Difficilis, dubiaq; Syrtis.
Roposta rerum tu penetralia
Subis; nec altè quærere diſtulit
Mens Vnius, Veri, Bonique
Semina, Materie relicta.
Qua lege res, & qua vice rectulit

Digitized by Google

Natura, vt obtutu velut alteram
Respectet, ortu fœderata,
Seu studio haud leuiore mentis;
Te magna Virtus Pallada fœdere
Iungens Olympo dedicat igneo;
Sonansq; latè fama nomen
Post genitis memorare amabit.
Nil arroganti plurima defluit
Merces ab alto: scilicet ingeni
Pudentis ardor splendet vni,
Et decorant bene docta mores.

IN FIRMICVM GENETHLIACVM.

ODE VIII.

Liber, & castus dominabor astris;
Nec Iouem noui, dominumq; Martem:
Me notat frustra metuendus acri
Scorpius igni.
Parce fallaces nimium tueri
Siderum vultus, & inane fœdus;
Mulcta quid vana iacularis arte
Non sine risu?
Mitte sectari leuiora, debes
Ni leuem ludum vacuis amicis:
Sæpe diuinum nocèt futuri
Omina fallunt.
Quid mihi ingratis inimica signis
Hora natalis referat, vetabo
Cautus inquiras minimum malignis
Credulus astris;

Si mouens nutu Pater efficaci
Cuncta, dat Cœlum trepidare motu,
Quid tremo frustra trepida astra, nulli
Prompta minari?
Ille molitor Deus, ille mundi
Temperans clauum bene me tuetur
Destinans vltro sibi; quicquid alta
Mente parauit,
Quicquid aterna placitum perennat
Lege, disponat bonus auctor æqui:
Omnis hinc largè mihi vis bonorum, &
Copia manat.
Illius tantum fruar explicato
Ore, nil viso cupidè adlaboro;
Me vel infestis agat vsque rebus
Damna ferentem;
Præsidi multum pietas, habetq;
Cœlitum tutela vigil, malisq;
Eripit nil iam metuentem acerba
Vulnera sortis:
Eximit curas breuioris æui
Altior satis animosa Virtus
Euolans, clauos animoq; fixos
Sponte refigit;
Nescit obstringi violenter ære
Vincta libertas adamante nullo,
Et sui semper generosa iuris
Frena gubernat.
Pone Saturni male sub tyranno
Arbitri, non me violens tenebit
Stella, vesani neque me Leonis
Ira lacesset.

Mer-

Digitized by Google

Mercuri stellæ minus obligabor
Calidas cæca tegere arte iniqua
Furta; deuotum neque fidus arcet
Cypris amantem.
Si quid insanit Babylon, vel ameus
Curia Baldi, mihi lex Quirini
Abnegat, sacriq; minatur atrox
Fulminis iras.
Astra neque æquam Genitor coruscæ
Lucis accendit radijs, & auro,
Si tamen demens hebetauit error
Lumina vatum.
Illa me cœli species decora
Efficit. Cœlum pater; illa quondam
Dulce Loiolam tenet, atque terris
Euocat nimis.
Astra quid culpo, male cui Cupido
Imperat? nil hæc potuere contra,
Vinci; Gradiui premit ille genui obnoxia voluntas.
Innocens Scorpij labor ardet, insons
Stella Saturni, Venus ipsa noxæ
Splendet immanis; ferox ipse præceps
In scelus vitro:
Nulla me densis operabat cauernis
Seruitus; quod tã mihi & vndam & ignem
Obtulit prodigis Pater, & gratis
Libera porta.
Astra sublimi pede cui premenda,
Turpe quid tantum veneror pauendo?
Ipse volandis mihi pronus astris
Seruiat aether.

AD

AD PERERIVM
De Materia scribentem.

ODE IX.

TE magna mater Materies sinu
Complexa formas detinet, & grauis
Cura fatigat vis perennans
Casibus, interitura nunquam.
Vetusta quicquid secula demouent
Non omne prorsus deperit, & manet
In stirpe virtus, atque fibra
Nititur incolumi superstes.
Hinc restitutum reddidit alterum
Natura prudens, fataq; temperans
Resarcit, alternaq; vita
Res hominum reparat caducas.
Hinc & per herbas ludere roscidas,
Gestire & aruis caprea cernitur;
Virescit arbos, & nouale
Gramineo iuuenescit ostro.
Suos nec vnquam perdidit intimè
Natura fœtus illacrymabilis
Nouerca, natos ceu peremit
Colchis, amat recreare mitis;
Vitaq; certum vitè vicarium
Ponit; recenti sic redimit necem
Fœtura, & hanc extinxe letho
Hanc vtero retulisse gaudet.
Vnius ortus protinus obsuit
Fatalis vni; Tyndaridæ velut
Reciproca se morte reddunt,

Iuq;

Digitized by Google

Inq; vices reparant cadendo.
Mortale corpus desine, luridam
Mundiq; facem mente renoluere,
Informe verum seu cadauer,
Digne animi potiore cura.

AD CLAVIVM
De Sphæra scribentem.

ODE X.

QVò mentis alta te vigor incitat
Ferens per auras? insolitas docet
Vis ingeni nisus volucrem,
Icariæ sine fraude pennæ,
Quò? quò meatu tendis iter nouo?
Cœlum recurrens, sideraq; impiger
Ales peruerras; bruta tellus
Ecce procul tibi iam recedit,
Valleſq; campique, & iuga montium:
Te, te Bootes euehit aureo
Sublimè curru; noctiluca
Luna choros tibi ducit vni.
Omnis profunda mente reconditur
Natura, quicquid sublatet intimè;
Origines, rerumq; fontes,
Certa fides patuitq; veri.
Cubile Diuûm tendis in arduum,
Securè cæsis & radio polum,
Terraſq; deſcribens iacentes;
Cuncta capax animo reſorbes.
Atlantis inſtar (credite poſteri)

Digitized by Google

Axes Olympi vertice lucido
Torquebat heros, & rotundos
Ille humeris agitauit orbes.
Castæ Minervæ Relligio soror
Aeternat astris. iam pede proteris
Septemq; regnatos Triones,
Ac trepidos Aquilonis ignes.
Te nota poscunt sidera patrio
Cognata cœlo; suetus vt orbitas.
Cursusq; labentum tueri
Purpureo Superum theatro.

AD ÆGIDIVM AVGVSTINIANVM De Potentia Obedientiali, vt vocant, scribentem.

ODE XI.

PArata rerum fœdera Principi
Parere magno dicis, & omnia
Illum potenti temperantem
Imperio, faciliq; motu.
Prauertis Euros ingenio prior,
Vt tu pererrans imaq;, & arduæ
Mundi, retractas vim obsequendi
Ingenitam, & penitus repostam.
Quicquid feraci pectore protulit
Natura, rerum subdidit arbitro;
Natale primis atque cunis
Obsequium didicere cuncta.
Nil pernicaci duritia ferox
Obnititur: nil restitit impiè

Pugnax

Digitized by Google

Pugnax volenti, vel proteruè
Frena terens; dominoſq; faſces
Nil non veretur: ſponte domabilis
Natura ſe dat proniùs impigra
Seruire Diuo, nec reluctans
Ferre iugum, & docilis cieri.
Non iura Cœlum ſtabilita exequi
Præſcripta quondam; ſidera denio
Edicta non rupere curſu:
Nec vagus plus nimio Diana,
Phœbuſue pulcro luce ſuperbiens;
Seu muſſas olim ſtore concitas,
Iubente Numine, quadrigas,
Seu trepido reuocare curru
Teſtante vtram, fingula geſtiunt
Sequi imperantem Numina libere:
Incantamaci cuncta pyrent
Ingenio, & mi animum rebelli.
Sui parentis nil temerè abnegat
Pauere iuſſis; profuit omnia
Regnata tractari, regiq;
Vnius imperio mouentis:
Nil certa vis non efficiet potens
Regina rerum; non erit irritum
Quicquam, vel infectum redibit
Quod placitum ſemel eſt Tonanti.
Vis illa fuſſit mira facinus
Non viſitata lege potentia,
Preterq; vires annuente
Ritè Deo, ac ſuper efferente.
Sic ſæpe & vltra fas trepidat minor
Natura; ſed vi præſtitit inſita

Se

Digitized by Google

Se tantum, vt instrumentum, inauda
Iusq; sibi, decus arrogare
Fabriq; magni; surda nec abnuit,
Quandoque verum vult Pater arduæ
Decreta maturare, paret
Ansa licet potiora sorte.
Vis namque sorti Numine roborat
Infirmiorem; nec tamen addidit
Impunè quicquam, præter altum
Imperium, dominumq; nutum.
Sic vnda primi criminis eluit
Labem refusam fontibus integris;
Damnumq;, natalemq; pœnam
Diluit, ac Superis reponit.
Natura iam inm fame superbiam
Quæsitam ab alto, quidlibet efficax,
Effingere, vt te cunq; firmans
Extulit arbitrium Parentis:
Te tolle supra protinus obsequi
Parata Diuo; mollior est tibi
Vis ingeni, nec peruicaci
Consilio violens resistis.

AD MASIVM DOMINICANVM De Vniuersali natura scribentem.

ODE XII.

PLenum laboris mente negotium
Tractas: an vnum in plurima ditatum
Se fundat ortu multiforme,
Et titulis, & honore eodem

Deno-

Digitized by Google

Denominando. parturit uberem
Imago se se, prodiga vis sui,
Platona quondam fabulosa
Ludere qua potuit figura.
Et larua mentis; si qua sues vixo,
Vagata Phœbes orbe sub extimo
Discreta multis una, cunctas
Fundit opes, nec inane desit.
Non ludor omni prorsus imagine,
Mens quippe rerum dum similes notat,
Formasque visu concolores
Perlegit, ambiguosq; vultus,
Mirè sagacis vi simul ingeni
Tuetur aquè par specimen, neque
Discrimen in rebus, notamue
Dissimilem, propriamque carnit.
Sed mitte tandem sollicitus sequi
Humana; maior te Deus excitat
Vnus ter ingens ille, nutu
Non alio, neque iure secto.

AD BARTHOLOMÆVM AMICVM De Relationibus scribentem.

ODE XIII.

Vices amorum, certaq; fœdera
Doces; vt vnum retulit alteri
Natura sollers, quippe mirè
Omnia consociare nexu
Amans; parentem seu soboles nouo
Tuetur obitu, & sobolem pater

Luca.

Digitized by Google

Lace irretorta ; seu notantur
Res simili dire concolores ;
Relata quamquam fœdere mutuo
Mensura nunquam respicitur, neque
Amoris alternat gemelli
Iura fides repetita utrinque.
Natura certo parturit ordine,
Effœta tandem gignere desijt,
Vtraq; præscriptum haud refertur
Liberius numerosa partu,
Seu verus ordo vincat intimè,
Seu congruentum fœdera nominum
Iungantur, & res apta dici
Verba ferat vacuæ sub umbræ ;
Diuina spectes: hinc inexhibilis
Origo rerum, iure sed impari.
Exemplar ingens exprimendo
Magna minor sine fraude dutes:
Quater relatus Numine simplici
Ter maximus se respicit, & vices
Committit alternas amoris
Vsque Deus genio feraci.
Non ille rebus dirigit infimis
Proclive Numen, sed mirat arduus;
Cunctis se & illibatus effert
Altius, haud humilis referri.

AD TIBERIVM CARAF. PRINCIPEM
De rationis ente, vt vocant, disp.

ODE XIV.

Quid

Digitized by Google

Quid mens inani ludat imagine,
Quid arte cudat dædala fingere,
Ne quære sollers, & Chimæra
Tolle supervacuum laborem.
Frustra reuincis dissociabiles
Hircumq; Cervumq;. abnegat insolens
Natura, nec iungit iugales
Arbitrio leviore mentis.
Quid monstra fingis barbara? qua ne que
Nutrix sub altis educat Africa
Lustris, nec hydris fœta Lerne,
Horridus aut Erymanthus abdit:
Mens evaganti fueta licentiæ
Aptare formas indociles pati
Commune fœdus, fraudulenti
Callida mens opifex laboris.
Sed vis volendi non opus arrogat.
Sequax monentis; pravia nam regit
Intelligendo, præque eundo
Mens animi face noctiluca.
Permissa menti ludicra; quæ simul
Insueta iunxit fœdera gestiens,
Formasq; rerum complicatas
Involvit, simulacra gignit.
Informe spectrum sertilis ingeni;
Fabrum sed orbis fingere nescium
Secernet, immortale inaudax,
Summaq; compositisse nostris:
Humana mens, & vis minor arduo
Parente multum discrepat. his age
Obsiste monstris, & renatam
Bellerophon domita Chimæram.

Hircos

Digitized by Google

Hircos olentes, & celerem fuga
Ceruum, Lycèi ludibrium leue,
Omitte sectari haud tenaci
Aucupio, vacuoq; prædæ.

AD THOMAM SANCHEZ De Matrimonio scribentem.

ODE XV.

TE non inerti Fama silentio
Diu recondet, nec sapientia
Inglorium semper latere
Illa sinet sine luce nomen.
Doctrina fraudis conscia callidæ,
Pudica virtus nescia criminis
Te, magne Thoma, roborarunt
Consilio metuente falli.
Mirante multum Flamine, cui patet
Latèbra cordis, pulcher vt integra
Quondam iuuentæ flore, turpis
Connubij, thalamiq; damna
Incesta nosses prouidus, & sciens
Doli; neq; auris tela Cupidinis,
Artes Dionæ, neq; vlla
Te tacita latuere fraudes:
Ceu tela Titan lucidus aurea
Impunè mittit, nec iubar inficit,
Lucemq. cœno, perq; fœdam
Expedijt radios mephitim.
Sic eloquuta Naïadum choris
Tristi Cithere. Non ego iungere

Conabor impermissa posthac
Gaudia; iam patuere fraudes;
Nec Iuno iniquis necteat amoribus
Nepotem, & unum non bene sanguinem
Miscebit exlex, impudenti
Fœdere, connubijq; luba;
Non flamma cor depascet adultera;
Viriq; constans iam metuet fides
Culpari; amantes illa certis
Legibus edomuit procaces.
Contaminatos abnegat, abnegat
Sancire mores, iuraq; prænuba
Fœdare flamma; vincla damnat,
Et vetitas, Hymenæe, tædas,
Torosq; cacos, & sine conscio
Consentientum Flamine nuptias
Bene auspicante, & ritè castis
Ominibus sociante fœdus.
His ille firmat consilijs pius
Auctor pudentes, scilicet in meas,
Natiq; coniuratus artes,
Dedecorum inuidiosus vltor,
Nunc dedicatum sidera patrio
Poscunt Olympo, Pleiadum choro
Canente laudes, & chorèas
Vespere non humiles agente.

AD ANTONIVM RVVIVM De Materia scribentem.

ODE XVI.

Te

Digitized by Google

TE docta clarat porticus abditi
Veri sagacem; patrius Hesperus
Te sæpe miratus ferocem
Palladia pugilem palæstra.
Dum iura mundi certaq; fœdera
Sollers retractas; dum tacitos satus,
Fontesq; natalesq; rerum
Mente noua meditaris ortus;
Res vndè promat, quoue alat vbera
Natura adaugens, quoue cadentia
Humana fatali resoluat
Puluere, nunc vegetante vita,
Nunc morte inerti cuncta reciprocans.
Versas profundo Materiam sinu;
Complexa formam seu sodalem
Hospitio facilis receptet,
Seu pellat infida, & sociam dolis
Periura fallat; scilicet hostium
Plerumque coniurata mouit
Castra nouos agitans tumultus.
Vim multiformem, vim genitabilem,
Stirpemq; narras alta ab origine,
Vimque appetentem coniugali
Fœdere consociare formam;
Vitale rerum semen, & intumens
Aluo feraci; fœtaq; parturit
Rursum potenti vi, & ferendo
Sustinet, elicitamq; firmat;
Substans tuetur, ne vacua in leues
Vanescat auras; non animum tamen
Superstitem vita perenni
Ipsa suis opibus reseruat.

Digitized by Google

Natura motu lata reciproco
Humana ludens, perq; vices agens
Transmutat incertam recenti
Materiam subeunte forma,
Rerumq; vultu; nec tamen omnia
Quacumq; adhærent dissoluët, neque
Peruertet, inuestemq; reddet,
Aut fugiens decus omne vexit
Germana secum, scilicet omnium
Trahens ruinam, ceu grauis Africo
Citata tempestas resorbet
Cuncta ruens, populatq; campos?
Diuina quin tu mente recolligens
Versas? remiscens nil iterabile,
Concretum & alternante motu,
Nil varium, geminumue nexu?
Natura, vis ac Numinis infimam
Semota longè Materiam abnegat
Adiunxe; simplex, nec bimembre
Vsque sibi decus vna poscit.
Immunis auctor dissociabili
Componi abhorret re Deus altera;
Intaminata viq; pollet
Ipse sibi sua mens, amorq;.
Hac te retentent; ingenium catus
Hac cude digna cote; agitabilem
Vim mentis æternis fatiga
Consilijs, animiq; curis.

AD CLAVIVM MATHEMATICVM,

ODE XVII.

Digitized by Google

TE nostra Clio non semel efferet,
Lux multiformis quem sapientiæ
Clarauit olim dadaleam
Doctæ senis Megarensis artem.
Incerta Cœli iura volubilis,
Insanientum ac fœdera temporum
Tu corrigis, Soliſq; cursum
Consilio reuocans, viasq;
Errantis anni. ni bene consulas
Cogens dierum frena licentiæ,
Confusa & indiscreta quondam
Religio trepidet moueri;
Nec ritè fastos, sacraq; diuidat,
Statosq; cultus, inferias Deo
Reddens cadenti, martialem
Sole nouo reparante Lunam:
Ipse inuolutum digeris ordinem
Vindex iniqui temporis vnicè,
Seu menstruos componis orbes,
Seu vacuas reficis Kalendas.
Quicquid seuerus Panthoides docet
Tenes, retractans & Babylonias,
Arteſq; Chaldæas, vicissim
Per numeros, seriemq; ducis.
Describis æquam planitiem; polum
Nunc turbinas; discrimina lineis,
Graduſue certos nunc reponis,
Pœnè Syracoſio videri
Prior Magistro, callidus orbium
Qui temperauit sidera vitreo
Cœlo, Ioue emirante, & audax
Consilium minus approbante.

Digitized by Google

AD IVRISPERIT. IAM RELIGIOSVM De prædestinatione solicitum.

ODE XVIII.

Remitte curas, eripe te licet
Iusto timori, qua Patris abdita
Decreta quondam sortiare;
Concipe iam meliora latus.
Notas amoris præcipui Pater,
Ostendit; ignem prætulit, & facem
Menti, Chimæra te forensi
Expediens, vacuoq; vulgo.
Vt rostra prudens deseris, ac fori
Cæcos tumultus, non sine litium
Clamore rauco, cum Megæra
Iudicij per iniqua discors
Irritat iras, ille sui propè
Securus esto, dicere cui licet,
Te pectus ardet, me vel Orco,
Si lubeat, Pater, obligato,
Vel aliena donato, haud tamen irritum
Quodcumq; sanctum est, efficiet, neque
Diffinget, infirmumq; reddet
Quod statuens semel arbitratu
Decrevit alto liber, & omnium
Potens, profundi stamine consilij,
Et mentis æternæ latebra,
Seu mihi, sive alij benignus,
Volo beantem; si negat exulem
Inferre Cœlo, ferre iuuat, neque
Causam inuolutam, & complicatum
Con-

Digitized by Google

Consilium temerè reuoluam.
Non est meum, si Manibus impijs,
Vel immerentem me Stygis inserat,
Decurrere arcanos ad ortus,
Et tacitos reserare fontes:
Virtute tantum inuoluere me libet.
Certoq; Matris præsidio pia:
Tutum per omnes sic procellas
Aura feret, facilesq; Diui.
Tu funeratum quis maneat status
Quæris, saluti & sollicitus times,
Quid ingeni consulta magni
Fixa moues? sibi lex volenti est.

AD GASPAREM BORGIAM CARD. Præpositum Neapolit. Regno.

ODE XIX.

PRognate magno Borgiade satu
Gaspar, decoro murice nobilis,
Te casta Siren Vaticano
Monte ciet, dominaq; Roma.
Accline semper ad Capitolium,
Et alta patrum tecta Quiritium,
Flauumque contemplere Tybrin,
Et Latij iuga septicollis.
Curuata portu brachia porrigit
Complexa Siren, certa quid indoles
Nutrita puro lacte possit
Sub laribus bene culta regum.
Te docta quondam vidit Iberia

Digitized by Google

Defendere acrem viribus ingeni
Quicquid paleſtra Martialis
Edidit, edocuitq; princeps;
Mirante alumnum Pallade, ſic graues
Eludis ictus, ſpiculaq; impiger
Hoſti retorques: plauſit omne
Terq; ſonum crepuit theatrum:
Non parte dempta de ſolido die
Pugnas, tueri pergama pertinax
Graium, fatigatoſq; vicit
Solis equos vigor ille mentis.
O magne princeps ſortis Iberiæ,
O magne tutor Parthenopes, viden
Vt mœſta Siren te citatum
Sollicito gemitu repoſcat?
Quid vota multos longior in dies
Dudum trahebas? quid Prochyte diu?
Caieta quid te lactis amici
Detinuit male ſuada nutrix?
O ſolus tandem pectora ciuium
Pallente cura, purpureum diem
Statim reduxti; crine pulcher
Phœbus ijt, nebuleq; purus.
Vt arce ſiſtis, fulminis [illegible]
Tonat caminis Mulciber aneis,
Telluſq; ſubſultat, tuorum
Corda nouo micuere motu.

AD FRANC. DE CASTRO PROREG. diſputantem de Quantitate.

ODE XX.

Procude

Digitized by Google

PRocude mentem, te noua centiceps,
Caſtrenſis heros, hydra laceſſiit,
Partes recreſcentes & ictu
Sollicitum tenuere veri:
Laborioſi ſed Ducis interim
Spectata virtus; innumerabilis
Dum tu fatigares Lycæum
Agmine, myriadas recenſens
Nequicquam, & omnes in numerum tubæ
Cogens cohortes, non ſine Palladis
Tumultu, vt infinita denſis
Expicuit noua ſigna Caſtris
Vi mentis auri: quod ſoret omnibus
Mirum, latentis qui penetralia
Naturæ, & indagant cubile,
Et tacitos ineunt receſſus;
Vt caſa multo vulnere Quantitas,
Integra membris vſq; recentibus
Eludat ictus, & renaſcens
Cade ſua ſub acuta ferri
Deſecta viuat, non ſine partium
Reciprocantum fœdere: ſingulas
Natura diſcreuit, ſed vna
Compede Amor benefidus arcet:
Hæc te tuentem ſcilicet ardua
Pallas trilici munijt ægide,
Et tela declinantem, & ictus
Ingenio bene pertinaci.
Quandoque ab alto fingitur æneus
Globus relabi, immane volubilis
Æquabili planoq; vitro,
Imminet: ille grauem ruinam

Fruſtra timetur ducere lubrico
Caſu ; iacentem mole neq; obruat ,
Frangetue cryſtallum caducus ,
Aut violens aget obterendo :
Seu lege certa per medium fluens
Moratur aër haud penetrabilis
Vltra premendo , ſeu reſedit
Protinus , incubuitq; puncto
Libratus orbis ; planitiem abnegat
Iniquus æquam tangere ; reſpuunt
Vtrinque componi vno amoris
Fœdere , nec potuere iungi.
Iam mitte curas , deſine ſectilis ,
Multaq; Lerna , & nubibus arduis
Intende mentem teq; Cœlo ,
Mentibus & ſaperis remiſce .
Nil rere iunctum ; diſſociabiles
Odere Diui fœdera partium ;
Impune diſcindi nec vngue
Diuidui , metuuntue ferro .
Te iure felix Parthenope tupet
Mirata mentem Principis arduam ,
Curas & eunctam tot inter
Imperij , ſophia ſolutam .

AD M. ANTONIVM PALVMBVM De Diuina Prouidentia ſcribentem.

ODE XXI.

QVem tu foucbis prodiga munerum ,
Pronœa virgo , prouida poſteri ,

Quieto

Digitized by Google

Quiete multa feriatum
Expedies agitante cura.
Cui tenta nutrix vbera porrigis,
Nil dulce dixerit; copia nectaris
Manabit illi; vis bonorum
Affluet; hinc opulenta Virtus,
Hinc alma cornu diuite Fœlicitas
Ditabit illum. prauia commodis
Occurris vltro, praeq; vertis
Omnia consilio sagaci,
Interminatis dilata saculis
Prior tueri; delitet antea
Nil te futuri, nil fefellit
Tectius, ancipitemq; lusit
Nutante motu; certa sed occupas
Perennis ortum, nec dubia fide
Praecurris euentura quondam,
Interior subitura verum.
Discernis ortu singula proprio,
Et regna menti libera diuidis,
Laxare vult, siue illa mauult
Cogere non humiles habenas:
Quicquid triformi maximus ambitu
Excepit orbis, muneris est tui,
Implente te flauus aristas,
Et grauidos vegetante partus:
Comante campos pingere lilio
Gaudes, Idumes regibus inclytis
Flore inuidendo, vincit artem,
Et trabea decus omne vincit.
Tu lacte depulsum, ac tacita specu
Nutris Leonem Marmaricum, famem

Digitized by Google

Placante prada, implumis ac te
Pullus Apollineus reposcit.
Te dante vita subsidium, & boni
Ducente venas, haud trepido vigil
Parare in vsum multa, parco &
Pauperiem nimium cauere.
Aurum sub arca condere negligens
Æterna prudens pectore colligo;
Curasq; mordaces remitto
Sponte, superuacuumq; pono
Laborem. amica quod satis est manu
Alumna dulcis sufficis in loco;
Curr sq; tempestiua amanti
Promere diuitias repostas.
Regnata Diuo machina dat lata
Tractatur omnis; nec temerè incidunt
Humana, nos nec cæca versant
Fata, Deo minus annuente.
Carere quamuis Principe sedulo
Insanientis dux sapientiæ,
Et fortuito cuncta dicat
Per vacuum sine lege ferri;
Sed clamat vltro, clamat, & omnia
Deum tuentem Numine prouido
Natura fert, & voce acuta
Ingeminat, sonitu haud maligno,
Titana testans purpureum coma
Nitente, tollat, seu caput occulat,
Lunamq; testans noctilucam
Sidereas choreas agentem.
Ignara falli, puraq; lubrica
Prouœa fraudis promouet exitu

Quod

Digitized by Google

Quod ordinauit cumq; , promens
Tempore compoſito ſub auras .
Fortunæ abuti nomine dedoces ,
Et voce Sortis , Marce , volubilem
Rotamq; diffingis , vetaſq;
Vulgus iners dominam fateri .
Inanis omnis fabula carmine
Signata Graiûm ; nulla neceſſitas
Seuera fati , nulla Clothus ;
Clauus abeſt adamante fixus .
Vis illa terras , aſtraq; temperat .
Vis vna magni Numinis omnium
Regnat , gubernaclo reſidens ,
Cuncta mouens , procul ipſa motu .
Quod ſi procaces ire licentius
Sinit , neque igni protinus obruit
Tonante , tandem ſera telo
Pœna reum grauiore franget .
Vidi proteruam ſæpe ſuperbiam
Iacere turpem , deque tumeſcere
Faſtu minore , vltricis ira
Cum ſubito intonuere nimbi :
Nunc caſtus inceſto haurit amabiles
Permiſtus auras : nam mala dirigit
Auctor bonorum , corrigitq;
Conſilio medicans ſalubri .
His , Marce , Sortem vocibus increpas ,
Fatale nomen , magnus Aquinius
Sic eruditi te profunda
Mente citans operoſiorem .
Hac funeratum te prope reddidit
Votis tuorum , mollibus annuens

Pron-

Digitized by Google

Pronæa votis, nec laborat
Parthenope dolitura casum.

AD MOLINAM
De Restitutione scribentem.

ODE XXII.

Resarcienda iustitia doces
Modosq; legesq; & vitia, & dolos
Narras, & artes fraudulenti
Plus nimio, cupidiq; vulgi.
Quicquid reducto surpuit angulo
Reddet malignus duplicis ingeni,
Impune ceu pubes Lacæna
De tenero rapere ungue docta,
Cœcoq; furto condere callida.
Quicquid negata legibus alea
Lucratus argenti est, reponet
Iuris amans domino priori:
Quid sæpe peccet ludus, & alea
Noui, remordens Numina vocibus
Inominatis; & lacessens
Opprobriis, vbi iacta fallit.
Audax Enyo gentibus intulit
Fœnus dolosum conditionibus
Malis, & extructos aceruos
Aggerat alterius ruinis.
Incontinentem mitte cupidinem,
Satis locuples paupere copia
Census paterni; criminosam
Materiem cumulare mitte:

Digitized by Google

Cogit

Cogis sinistra scilicet alite,
Discinctus olim qui male prodiget,
Neposq; perdet, qui Cytheren
Diuitiæ dominam sequentur.
O prisca virtus, ò decus integri
Aeui resignans omnia simplici
Quondam colono, nec recondens
Clauibus, interiore & ære
Opes auitas; nunc sed aheneas
Perrumpit ædes, duraq; limina,
Foresq; robustas cupido
Alterius spolijs renidens.
Immunis artis turpis, & abstinens
Tolles supinas sideribus manus;
Sic explicabis colla vinclis,
Expedies animumque curis.
Non tu sodalem Numinis aspicis
Demissum ad Orcum? cura pecuniæ
Cernice suspensum pependit,
Atq; quidum furiauit auri.
His tu rapaces exagitas minis,
Hoc iure terres, sic timet æquitas
Culpari; & integra rapinas,
Atq; nefas domuere leges.
Soluens iniqui vincula fœnoris
Compescis æquo iure licentiam
Auri, nec impermissa rapto
Quærit opum facilis libido,
Occultiorum callidus artium
Nil elaborat Mercurius doli,
Opes nec ingentes Britannum
Merce mala reparare tendis;

Digitized by Google

Iam fraus neque auro miſcet adultero
Inſame mendax æra, neq; inficit
Rubigo natalem nitorem;
Non tacito medicata ſucco
Stat forma, ferro nec iuuat integrum
Abradere aurum: certa fides manet
Pecunia, cæcuſq; Plutus
Mille modis vaſer exulauit.
Lances Olympo detulit aureas
Aſtræa, ſæcli principis inſerens
Moreſq;, iuſq; intaminatum,
Nildemènè rapiente dextra.

AD BECANVM
De peccato hæreditario ſcribentem.

ODE XXIII.

Acerba narras damna parentium
Inobſequentium; primaq; funera,
Et poma deteſtata genti
Terrigenum, miſeriſq; Natis.
Manent ſuperbæ nos etiam vices,
Et iura fati debita poſteris:
Cunctaſq; ceruices ſuorum
Ipſe manu Genitor recidit
Ictu ſub vno. pœna prait reum;
Cunas feretrum protinus occupat;
Et occidò vix ortus, vrnæ
Puluis inèrs, cinis atq; acerbus:
Superbienti propoſuit Deus
Edura dicens omnia, dextera

Prom-

Digitized by Google

Promptumq; fulmen ; sed fefellit
Lubrica plus nimio videri
Fatalis arbos. non tibi liberam
Dapem remordes ; immerito , parens
Amore peccas , teq; triste in
Exilium impositure , & omnes
Tecum nepotes : ah miser , ah quibus
Deuote damnis exitium graue
Ducis tuorum , & criminosam
Perniciem veniens in euum :
Amica coniux edomuit virum
Blanda illecebris vincere , credula
Colubro ; Auernas cudit artes
Pollicitus coluber superbum
Cultum , ac Tonanti par decus , impia
Mendax ; auaram conditionibus
Mouitq; diuinis , vt alti
Numinis ambitiosa ramo
Iniussa pomi carperet , & dapem
Succo priorem vipereo : sibi ,
Fraudemq; commisit malignam
Postgenitis nocitura mater .
Mortem parenti debeo , & improba
Pestem nouerca : quantus adest viro
Sudor ? doloris quantum acerbat ,
Concipiat , pariatue , matrem ?
Impendet , eheu , saua necessitas ,
Et summa vita iam breuior vetat
Sperare longam , qua virescit
Credula quam minimum iuuenta ?
Vt fugit omnis iam decor , & nitor ?
Infusa labes vt mihi candidum

Tur-

Digitized by Google

Turpauit, infecitq; pectus?
Vtq; notam Pater immerenti
Impressit informem? haud timuit graues
Minas, seueri iuraq; fœderis
Vxorius pomum remordens,
Patre Deo grauius vetante.
Hinc & rebelles pectore feruido
Depraliantur non sine turbido
Sensus tumultu, perq; miscet
Ciuica seditio quietum
Regnum pudica mentis; inastuat
Iecurque flamma, quam cinis integis
Dolose, natalemq; Martem
(Mira fides) acuunt amores.
Patum voluptas, iam sine Numine,
Comis remulcet; cunctaq; pallidus
Timor remiscet cura inani
Nunquam animi trepidi soluto.
Nudus paternis muneribus genus
Iacto parentis frustra, & inutile
Nomen tyranni belluarum,
Regna breui domino relicta.
Stat vsque custos ales acinacem
Instar coruscans fulminis ignei,
Vibratq; fatalem machæram.
Nec temerè propiora tangam.
Sed labem auitam pectore diluit
Integra Nais; nec tamen intimè
Sedata tempestas quieuit,
Sæpe mari Cyprio tumente,

AD

Digitized by Google

AD CAMEROTAM Theologiæ Magistrum, & librorum Censorem.

ODE XXIV.

TE Roma longùm detinet amula
Sirenis alma; mitte Quiritium
Ostrumq; mirari, ac tiaras,
Et rapidum sine lege Tybrin.
Te pauper vnda poscit amabili
Sebethus vrbi, scilicet artium
Multarum, & altæ mentis olim
Et memor ingenij feracis
Seu te docentem Materia parens
Natura partu principe detinet,
Rerumq; perscrutantem operta
Siue acie potis irrefixa
Lumen tueri Numinis vnius
Ter clarum & altos tendere nubium
Tractus, inaccessiq; fontis
Ducere non sine laude riuos.
Te nostra misto carmine barbitos
Compellat; atram non ego perbibi
Lethen, nec indictum silebit
Musa sui veterem magistrum,
Ducemq; vatis. non sine te liber
Lucem videbit Palladis arbitro.
Seu scripta censendo notes, seu
Arbitrio potiore plaudas
Fas inquinatas est tibi iudici
Damnare chartas; Mercurialium

Dixit

Digitized by Google

Dixit virorum te potentem
Phœbus, & ingenium subegit.

AD GABRIELEM VASQVEZ
De Bapt. sang. seu Martyrio scrib.

ODE XXV.

Pvlchrè profusis lota cruoribus,
Et membra puris vnda fontibus
Dicis; minaci ut sponte ferro
Purpurea patuere vena.
Est ille labes eluere efficax
Sanguis; momordit si tamen antea
Dolor nocentem, criminosi
Turpe nefas animi recantans;
Idemq; partes fluminis integri
Resumit aqua sorte vicarius
Sanguis; colubro quicquid olim
Credula plus nimio nouerca
Peccauit exlex, fonte vel elues
Tergente, voto aut sontis amabili,
Vel expiabis tu seuero
Vulnere, purpureoq; tabo.
Iamiam Deorum signa terunt pede
Mori feroces, thuraq; denegant
Indebita, & delubra tradunt
Marte nouo leuiora tolli:
Sic occidendo, ceu cadit ardua
Cupressus, vltrix qua simul occupat
Ferro recidentem proteruo, &
Sternit agens graue funeratum:

Infracta

Digitized by Google

Infracta virtus prodiga sanguinis
Multo recrauit pulchrior, & fide
Innixa fibris irrefectis
Enituit meliore ramo:
Vmbramquè latè protulit, aspera
Per damna victrix, & per acumina
Securium, latè Quirini
Explicuit pia signa Martis.
Illum tuendo munijt aneo
Thorace Virtus, qui facilis mori
Lacessijt ferrum, Neronum
Ora tuens bene peruicaci
Obtutu, & ausus ludere libero
Impunè verbo: non ferit integrum
Virtutis, omnis barbarorum
Ira runt nocitura nunquam;
Plerumq; nutu frangere fortior
Manes caducos in patriam Styga,
Ditemq; misit, sic triumpho
Nobilis, emeritaq; lauru.
Hac certa merces sanguine proprio
Repensa: sertum fidere Cretico
Fides adornat dux, vt vltro
Purpureum caput obligauit.

AD HIERONYMVM FASVLVM
In xiij. primas quæst. Theol. scrib.

ODE XXVI.

Non tu iacentes vile perambulas
Terras premendo, sed vigor aliger

Digitized by Google

Per atheris campos citatum
Euehit, & super alta fistit
Poli haud pauentem. Tu sapientiæ
Sublimioris callidus intimum
Cubile vestigas Tonantis,
Et taciti penetrale Cœli.
Veri magistram dicis, & artium
Ducem, sciendi nec decus abnegas,
Vt illa rerum oracla firmat
Teste nihil variante Diuo.
Hæc templa Olympi, sideris hic nitor
Deum fatentur; dædalus artifex
Mundi elaboratum decorem
Perpetuis opibus tuetur.
Non ille nectit fœdere sordido
Mortale corpus, Numine candido
Simplex, & impermistus omni
Labe Deus, sociaq; partis
Immunis, omni ex parte beatior,
Et aptus en se, nullius indiget,
Nil desit illi, sed resorbet,
Fonte velut, decus vnus omne.
Dein vim triformem, membraq; digeris
Boni; quod vsu profuit alteri,
Aut blanda molliuit voluptas,
Aut decorat sine labe honestas.
Summam bonorum scilicet vnicè
Ille implet ingens, namque recolligit
Cunctam redundans; manat inde
Vena boni, fata visq: rerum;
Nullus coërcens terminus obstitit;
Inane mundi complet inhospiti,

Et

Digitized by Google

Et gestis immetatus vltra
Tendere liberiore voto.
Præsens, & extans temperat omnia,
Non arcet illum ferrea libertas
Necessitas, Fatumq; magno
Arbitrio moderatur omne.
Quodcunq; sanxit Numine prouido
Mutare quondam nescius, integer
Dicti, nec æternum refigit
Consilium leuius moueri;
Vnus perennat dissociabilis
Deo sodali; luserit impiè
Fœcunda monstris quicquid olim
Gracia, Cœlituum nouerca.
Se mente habendum dulcius exhibet
Diuis amicis, non sine lumine
Priore Phœbo; exhausit omnia
Haud animus, simul hausit omnem.
Insigne nomen par Deus occupat
Nemo; sed illi quisquis amicior
Denominatur, nec Deorum
Iura tamen temerè arrogabit;
Hac mente versas haud humili, scientes
Diuiniorum, pluraq; parturit
Mox editura in lucis auras.
Vsque ferax, & opima rerum:
Ergo merentem præficis ardua
Pallas Lycèo, dicit & arbitrum
Vmbratilis primum palæstræ,
Atq; ducem sine fraude mentis.

Digitized by Google

AD FRANCISCVM ALBERTINVM De Corollarijs Theologicis.

ODE XXVII.

Descendat alto colle biuerticis
Regina Pindi dicere tibia,
Et voce acuta te, Lycèi
Grande decus, celerisq; acutum
Mentis. minorem fœdere Pallada,
Magnamq; iungens Vraniam catus
Committis ambas, ac tenaci
Nectere amas noua vincla nodo:
Sic per laborem carpis amabilem
Flores Lycèi sedulus, Attica
Vt ales, aut condit Sicana
Mella fauis operosa textu.
Dicèris alma Palladis vberes
Deduxe fontes, & scatebris nouis
Fluenta derivasse princeps,
Culta rigans Sophiæ feracis.
Sic visa Pallas pulchrior, vt decus
Cœlo sacrasti; gratior vnicè
Renidet, & rugas reponens
Illa tua iuuenescit arte.
Non, si priores Hesperius tenet
Sedes magister, lumen Iberiæ
Franciscus, alter tu latebis
Indecori tacitus sub vrna.
Perennat alta mentis opus Paron
Vincens superbis molibus arduam,
Et ingeni commissa magni

Post

Post genitis monumenta vivent.
Sit apta merces; tempora vincias
Flore haud caduco Melpomene decens;
Plectroq; sacret te canoro,
Dedicet & propria Corolla.

AD GREGORIVM DE VALENTIA De Fide scribentem.

ODE XXVIII.

Fidem profunda nocte reconditam
Nitere dicis prater Apollinem,
Dicque lucem. mira narras.
Cæca regit, beat illa Cælo
Exul, sed altam ducit originem
Cognata Cælo, nec pudet exulem
Abesse, mortales reponat
Illa tamen, metuente gressu
Errare. tutum strauit iter Deus,
Idemque testis non revocabilis
Sententiarum, turpe falli
Nescius, & sine fraude verax.
Illam sorores nudaq; Veritas,
Decens & ultro Religio prait
Intacta cultu; sese & alba
Simplicitas comitem redonat.
Remitto causas quarere, conditam
Veriq; prædam non trepido malè
Sagax odorari, negata
Multa (nefas) iaculatus arte.
Obscura suadens attenuat Fides

Digitized by Google

Sensum proteruum ; credulus auribus
Nil obtueri curo , tendens
Certus iter sine luce Phœbi .
Diuina rerum nec rapere audeo
Sub diuum , & vmbris obsita prodere ;
Mortali & impermissa Lyncis
More superse deo tueri .
Simplex fateri Numinis vnius
Vim ter verendam ; virgine seu Deum
Parente natum , seu latentem
Liba tenent gemina figura:
Sat firmat auspex , roborat & Fides
Fœcunda signi : mira tot indicant
Ostenta , votiuaq; multa
Conspicuus paries tabella .
Loquentis olim quod semel edidit
Cortina magni Numinis , irritum
Haud vertit , & mentem haud fatigat
Vocibus ambiguis dolosa .
Iam muta Pytho ludicra , Phœbades
Et mente mota , iam tripodes silent ,
Quercusq; Dodonæa , & ore
Fatidico gemina columba .
Me nec moratur Socratica domus
Seuerus auctor, Panthoida aut senis
Arcana, libri vel Panari , aut
Callidus implicuit Cleanthes .
Oracla vatum prouida consulam ,
Quinis libellis quicquid & edidit
Admissus arcanis Tonantis
Isacidum , duce nube , Princeps ;
Et fama quicquid tradidit integra

Veri ,

Veri, Pelasga puraq; fabula,
Amplector, & quæ prisca auorum
Religio docuit nepotes;
Est & Quirini certa fides patris,
Et lex ferentis ritè vicaria,
Ignara fraudis, dux & vna
Consilij, & facilis magistra:
Te, Petre, magnum dicimus arbitrum
Rerum, potentem iuraq; Manibus,
Et ferre Cœlo temperantem
Cuncta boni veneramur vltro.
Contaminato non ego debeo
Labem Luthero, nec metuam grauem
Pestem, propinatumq; virus
Liberiore mero calenti,
Sensusq; turpis purus, & vnicè
Intactus. o qui vindice deuoues
Flamma proteruos, frange telo
Hussiadas male pernicaces.

AD MICHAELEM VASQVEZ.

ODE XXIX.

Quæ te beatis cura laboribus
Retentat? imam post humeros humum
Remittis; ardens iura mundi
Discere deproperat iuuentas.
Mortalis altè tollere non times
Obtutum acutus; vis animi ferox
Irritat acrem; per q; rumpis
Claustra potens nimis arcta cœca

Digitized by Google

Natura, vt ardor vluidus ingeni
Peruicit, extra mœnia profilis
Flammantis orbis: cuncta magna
Mens obit, atq; animus peragrat.
Hinc mira narras, quid queat assequi
Natale munus, quidue frui nefas
Luce; occidenti quæue finis
Hæreat, impositusq; limes;
Natura vt ortu res ferat, augeat
Lactans alumnas vbere prouido,
Soluat peremptas quoue rursum in
Materiem, & genitale corpus,
Semenq; rerum. Numinis vnicè
Natura magni principium abnegat
Aeui perennans, nil egena,
Seq; sua beat ipsa nutu
Semeta damnis, atq; cupidinis
Immunis omnis; nec querimonijs
Acerbat iras; dulce cerni
Numen erit mihi, dulce amari.
Hoc nempe voto pectus amabili
Suspirat alto vulnere saucium;
Diuum tenebo mox, beatam
Vsque inhians aciem tuendo.

AD IVLIVM CÆSAREM RECVPITVM De peccato hereditario scribentem.

ODE XXX.

QVid reum fraudis memoras paternæ?
Quid cita mortis rigidas bipennes,
Cæsar,

Cæsar, obiectas misero, retractans
Vulnus acerbum?
Cruda non unguem patitur cicatrix,
Parce mittenti saniem, calenti
Parce adhuc plagæ, nisi te obliganda
Cura remordet;
Vt nefas unda maculosum, & igni
Numinis puro lauis omne deiens,
Sed manent vestigia, sed manent, heu
Semina culpæ.
Testor infestum penitus tumultum
Cordis, & nunquam vacuum duello
Pectus, ah testor trepida negata
Otia menti.
Sic leuem differt animum procella
Impotens vis; vsq; adeo minore
Mente turbatur, neq; syrtis vnda
Mota residit.
Iure secernis tamen hinc parentem
Virginem; turpis caret una probri
Sordibus quondam, caret vlceroso
Pectoris æstu.
Illa fatali neque funerata
Concidit trunco, neque Ditis atri
Serua, mortales caput inter omnes
Nobilis effert.
Candida certat noua forma Phœbe,
Haud tamen ducit maculam, decentes
Occupat Diua nota nulla malas.
Fata timere
Parcit & casus hominum recentum,
Negligens, ne quis regerat timendum

Vir-

Virus; illum altè pede adurget, acri
Libera morsu.
Principis sæcli haud violens procella
Tangit immunem; fugit una cautes
Enatans damnis miserum inuidenda haud
Sorte Nepotum.
Vindicis magni neque fulmen ardens
Horruit iustas acuentis iras;
Patriam pœnamq; & acuta partus
Tela fefellit.
Quò pater tendis moriture dextram?
Siste, quid prolem iugulas? Tonantis
Voce sublimi nihil, & minaci
Territe fato.
Carnifex gentis, pater, execrata
Rure iam mœres viduus beato,
Femina culpante vafri colubra
Sibila frustra.
Sauit, vt querceta per alta flamma,
Dira contages; secuitq; primùm
Pensa ferali properata textu
Atropos vngui.
Insolens cymbas Acheronte vectas
Portitor; nigro rogus arsit igni,
Luxit & pulla Libitina myrto,
Sine cupressu.
Pigra tum tellus vacuum colonum
Luxit, incuruos acuitq; vepres
Hispida, (infandum) pauere & venena
Thessala cœpit.
O vetus iactura recentis æui,
O fugax ver candidioris oti,

O breue

O breui risu genialis aura
Orte Fauoni.

AD FRANCISCVM DE MEND. Cum Dauidis questum explanaret de nece Saulis, ac Ionathæ Προσωποποιία.

ODE XXXI.

C Ruenta rupes, & iuga Gelboës,
Et saxa tabo lubrica regio,
Et decolores cade colles
Purpurei Solymæ tyranni;
Vos dura Diris deuouco iuga,
Nominatæ culmina Gelboës;
Vos vsque telis, & rubente
Vsque manu Genitor fatiget.
Non imber vsquam iugera perluat.
Obliuiosa Pleiade munerum;
Puer nec vrna verset aurum,
Aut Hyades pauido colono
Adsint amicæ; non pluuialibus
Madescat Hadis Africus vuidus,
Nec Cantabra qui regnat ora
Cæruleo Capricornus astro.
Haud vnquam Orion prodigus imbrium
Maritet agros; nec bibat aquoris
Thaumantis vndas, mille ab altæ
Concipiens nebula colores
Aduersa Phœbo; flent iuga torrido
Anhela Cancro; flent silentia,

Digitized by Google

Dulcem biberunt qua cruorem
Immerita madefacta cade.
Fatiscat æstu terra nocentior,
Non læta verno germine rideat,
Non fœta pomis curuet arbos
Brachia, sollicitosq; ramos.
Nec flaua dulcis munera Liberi
Expressa querno robore diffluant,
Qua vos cruento terra prælo
Examines sine lege pressit:
Tellus maligna, languida Gelboës
Durescat aruis, fœdaq; vastitas
Camporum inhorrescat, situq;
Torpeat assiduo vepretum.
Pater renisat non semel herbidum
Hermona, saltu diuite pinguium
Frugum, Pharonq;, & carulanti
Taboreos beet imbre colles:
Vestris aberret finibus; oraque
Vertat recedens immiserabili
Tellure, qua non auspicato
Marte pij cecidere reges,
Ciscèa proles. prò decus insule,
Fractiq; fasces; tu quoque, Ionatha,
Votum breue, heu; luctuq; longo
Illacrymande puer sodali.
Vos ite vulgus flebile Virgines,
Sciffaq; crines, & lacera genas;
Regnumq; fatali ruina
Occiduum, noua damna, flete.
Ciete questus; occidit, occidit
Spes vna gentis, dulce Saül decus,

Dulces

Digitized by Google

Dulces amores; ah periſtis
Delicia Solymes gemella.
Acerbe puluis, vilior heu cinis,
Iniurioſus quem Notus auferet;
Inconditi, indefleti & artus
Preda feris nemorum relicta.
Vos ille, matres, murice perlitas
Tingebat olim diuite ab Africa,
Peplumq;, pallam & diſcolorem
Sidonio variabat oſtro.
Ardebat auro purpura Lydio,
Et flore cyclas picta croci, haud ſemel
Incocta Sarranos rubores,
Et Tyrio repetita aheno:
Conchyliato lana ſuperbiit
Inſecta fuco, quam Babylonius
Signis rigentem nouit auro;
Et Phrygijs animauit vmbris,
Rerumq; formis Ceanurus ſciens
Acu laborunda chlamydis, ſimul
Beryllon accendens, & igni
Chryſolithon niueo decorum.
Ceruice torquem ſuetus eburnea,
Et fulgurantem nectere iaſpida;
Monile baccatum pyropis
Ferre dabat, variamq; cuſtum.
Quæ prima queſtu? quæ ſequar vltima?
Formoſa proles funere patrio
Se iunxit vnæ, nec cadentum
Diuidui cecidere amores.
Doctus ſagittam tendere Ionathas
Arcu recuruo, non ijs irrita,

Digitized by Google

Thorace aheno vim premente,
Aut vacuo resiliuit ictu.
Qua parma pectus munijt, heu iacet
Abiecta campo, parma rigentibus
Decora signis, ægis auro
Aspera, luce noua renidens.
O iura Regum, nomen & Imperij,
Et arma tristes exuuiæ, Deûm
Affixa delubris, in altium
Dedecus, opprobriumq; gentis.
Nec iuuit vngi Pallade regia,
Nec ferre fasces, ac trabea decus,
Sceptrumq; dextra; insigne gemmis
Cingere vel diadema fronti.
Natusne dulcis vertice languido
Cadit? iuuentæ cum noua muricem
Lanugo vestiret genarum,
Et patrias ægitaret artes.
Fertur cruenti militis impium
Hausisse ferrum pectore Martio,
Et obuio telis; nec atram
Sollicitus timuit procellam
Belli sub alta nocte recondidit
Dulces ocellos, ceu breue lilium
Ligone sectum, ceu recisus
Vngue comas, Hyacinthe, langues.
Qua vis sinistro Marte resorbuit
Depraliantes colle sub aspero?
Contraq; turmas barbarorum
Egit, & in medios maniplos?
Sancita quondam fœdera mutuò
Trahunt & ambos; irrenocabile

Illi

Digitized by Google

Illi sacramentum paratus
Dixit Amor sociasse fatum;
Qua vis refixit? cur volucres sequi
Morantur ala, pigraq; funera?
Mei resecta parte viuo
Semianimis facilis perire.
Hac dum retractas vulnera, Gelboën,
Franciscæ, damnans, montibus auijs
Negansq; rorem, rore (mirum)
Mi rigua maduere mala.

IN BERNARDINVM REALINVM.

ODE XXXII.

CArpensis heros, te tua destinat
Virtus Olympo, munere candido
Functum senecta, melle morum
Dulcem, & amabiliore sensu.
Te pulchra nouit Luspia Palladi
Regnata, quondam tempora patria
Cingens oliua; te parentem
Illa suum venerata dicit.
Te ritè ad aram flamine victima
Litante magna, te tacitum prece
Flectente Numen, manat illi
Diuite opum noua vis Olympo.
Laudes sileri nunc patere, ac decus
Virtutis ingens; grandia castior
Dum facta pendit Roma, honorum
Arbitra iudicio sagaci.
Ciuilis olim in sapientia

Decreta doctus, iuraq; gentium,
Et fas tenebas, & statuta,
Seu Lacedæmonij Lycurgi,
Seu tu Solonis; nec refugis piam
Plerumq; plectro tangere barbiton
Musis amicus, sæpe mecum
Ludere iam senior Camœna,
Breuiq; carmen cudere acumine,
Qualis canoro gutture personat
Obliqua Mæandri cadentes
Albus olor melior senecta.
Sciens Minerue, sed sapientior
Mentem fatigas vsque perennibus
Curis, & æternos in vsus
Multa bonus trepidare curas.
At tu cunctanti Calliope tuam,
Robur senectæ, suffice arundinem;
Discrimen hac vocum leuiando
Temperet, & potiore ludat
Posthac auena; nec fide gaudeat
Iam Teia, acri vel mage tibia;
Quin fistulam cedens Apollo, &
Arcadij stupuere Panes.

IN PETRVM ANTON. SPINELLVM De Dei Matre Virgine scribentem.

ODE XXXIII.

CVltor pudicæ matris amicior,
Labisq; purus, mentis & integer
Vt te laborum sorte functum

Erigens

Digitized by Google

Erigone ſuper aſtra virgo
Effert, reponens ſedibus igneis,
Sacranſq; Cœlo è te genus inclytum
Gentis vetuſtæ, multiformes
Te tituli decorant auorum.
Te parca nutrix pauperies alit
Frui paratis latior, & comes
Se iungit vltro te lacerna
Inuoluëns, veteriq; lana.
Quid mos auitus, ſplendidus ac Ducum
Cultus reposcat, quid deceat genus
Illuſtre, ſectari remittis
Pauperie haud humilis ſodalis:
Quamuis honeſto murice gaudeat
Frater, parenti proximus arduo,
Notuſq; trans ſiluoſa Dacûm
Oppida, Danubijq; ripas.
Potite magni delitijs poli,
Et note Cœlo, quippe potentibus
Votis fatigans vſque matrem
Numinis, aligeroſq; Diuos.
Non tu reciſo flore puertia
Mœres pudorem, pectore candido
Immunis & flamma, & ſagitta
Damna cauens pueri doloſi.
Pallas pudicum ſic amat, innuba
Pallas, docenti protinus adſuit,
Magnum parentem, ſeù retractas
Mente ſatum, placidumue Amorem
Lenibat agros forma decentior,
Vnum relicta præſidium rei,
Spretaq; plebi; nunc beatæ

Lasſi

Digitized by Google

Latus ama sociare mentes.
Te casta mater Numinis igneis
Attollit astris obsequij memor;
Aeternat & Virgo suarum,
Quæ reparas, monumenta laudum.

IN MICHAELEM AIOSS. CLER. TH. sacras conciones scribentem.

ODE XXXIV.

Medulla suada, flos Italûm; Charis
Cui pressit almum nectar, & imbuit
Alumna guttur; profluentis
Ingenij memorande vena.
Diserte, quantum non Ithacus, fata
Prolesue Neleo, non fidicen lyra,
Quem pauit examen volantum
Purpureis opifex labellis:
Certauit Hybla pinguibus alueis,
Fœcunda mellis, linguaq; nobili
Facunda cultu, dædaleis
Pingere sideribus decoros
Edocta textus; stamina aurei
Sciens; magistram vincere gestijt
Mineruam, & olim nil superbæ
Opprobrium metuens Arachnes.
Fies loquendo Mercurialium
Heroûm; & inter Gracia Rhetoras
Primos remiscet: macte victor
Iam Latij minus inuidendi;
Te fama tollat; non mage Romula

Miretur

Digitized by Google

Miretur vltra nostra forensibus
Pugnis, & Hortensi intonata
Eloquio, rapidiq; Tulli.
Nec una tantum laus venit ingeni;
Maior docendo te vigor excitat
Ducem Lycei, perq; curas
Mentem agitas operosiores:
Tenes Cleanthen; quicquid & artium
De fonte fluxit Socratico, ebibis;
Tentasq; Naturæ latebras
Aucupio iaculatus acri,
Quin te refulgens Vranie suis
Recepit astris, & caput arduum
Flagrante Olympo; teq; Numen
Totum habet, & studio reforbet.
Vis vna compar, ius & idem trium;
Seu mente magna profluit vnicè
Natus parentis; siue amantes
Aequat Amor, religatq; amando.
Hæc suete quondam non humili casus
Versare cura, prò nimium breue
Decus tuorum, cur seuera
Fila cadunt properata Clothus?
Quò iuncta Amori Gratia? quò fluens
Perennitatis vena volubilis
Cessit? nec vnquam parca fandi
Copia, vis nec egena rerum?
Quò gurges auri diuitis, ac nitor
Torrentis Hebri? quòue abijt lepos?
Qui nuper emirata corda
Surpuit eliciens theatro
Plaudente voces, terq; manu sonum;

Digitized by Google

Vt ora soluis Palladio madens
Sermone; & euincit tenaci
Arte animos benesuada Pitho;
Aurita templis agmina principum
Duxti; corona Parthenope frequens
Ambiuit, & suspensus ordo
Purpureus procerum Quiritum.
Te muta deflent templaq;, & exedra;
Te dedicati fœdere candido
Fleuere patres, lecta Cœlo
Nobilis Italiæ propago.
Ereptum acerbè quid queror? eloquens
Spirante viuis nunc in imagine;
Nec melle manans dulcè Nestor
Vis iners sub amara Lethes.

AD IOAN BAPTISTAM A PORTA Physiognomicum.

ODE XXXV.

FAllit heu nimis nota
Seuerior supercili, & genarum
Fraudulenta purpura
Pudore vano; tecta forma veri est,
Effugitq; lumina.
Manus dolosa lineas inanes
Tendit, aut trahit parum.
Leues requiris indices malorum
Augur imminentium.
Ero beatus moribus pudicis,
Et decoris integer.

Licet

Licet mineris horridus citatum
Funus, & nigros breui
Nouendiales, ac trium Sororum
Parciora ſtamina;
Non horreo ſuperſtes interire,
Cura magna prouidi
Parentis: vt nouam inchoare vitam
Firma me docet Fides,
Vetatq; aniles, dedocetq; nugas.
Te reſecta linea
Timore acuto deſecat: futuri
Conſulis manum inſciam;
Sed vna Sortis arbitra eſt parentis
Dextra, cuncta temperans,
Amore cuncta prouido gubernans.

IN CONSTANTIVM PVLCHARELL. De Pæoniæ carmen ſcribere aggreſſum.

ODE XXXVI.

Odadalei carminis artifex,
Manauit olim nobilis ingeni
Cui vena, Lubrenſis Minerua
Gloria, delitiaq; Pindi:
Pulcher Camœna, pulcher Apolline,
Vt vim ſalubris Paoniæ catus
Exquiris, & contra explicatas
Bella moues acies malorum.
Grandis videri carmine, te ſimul
Sublimis effers, ac prope iam Maro:
Sic & venuſtas, & lepores

Haud

Digitized by Google

Haud humiles numeros sequuntur.
Donate serto iam puer Attico,
Ab vsque cunis premia præcipis
Matura vatum; promptæ largis
Muneribus tibi fata currunt.
Nam te gementem incommoda pallidi
Morbi, vegendo iuuis Apollinis
Tutela, lauri teq; mater
Depositit viridi sub umbra;
Mirante vatum concilio satis,
Quicumque & arcem Palladis ardua
Tenent, acutis quosq; Veruex
Cornibus æquoreus lacessit,
Vt interesses Castalidum choro
Exultim, & vltro Calliope decens
Phœbiq; ramis, teq; oliua
Palladia tegeret remulcens.
At te morantem Pæonis artibus
Procliue fatum, non tulit Atropos,
Vna recidens fila vitæ,
Carminis atque operosa texta.
Seu miscet auris lucidus igneis
Vocalis Orpheus, digne chely aurea,
Vt elaboratam poësim
Dulce modis animas canoris,
Seu sæpem adauges nomina Pleiadum,
Septemq; vates, quos tulit inclyta
Fama vetustas, duc magister
Orbis Apollinei choreas,

AD FABRVM FRANCISCANVM
De quantitate philosophantem.

Exercet

Digitized by Google

ODE XXXVII.

Exerces vacuus te labor; an partibus effluat
Ingens, diuiduo fœta parẽs pignore Quãtitas
Chaldæos numeros exsuperãs & Babylonias,
Vndis Icarijs, & Libyes æmula pulueri;
Ceu dux Hippolyte dẽsa sorẽs agmina partiũs
Indiscreta eadẽ num maneat, nec nisi sectiles
Educens acies; siue neges sedulus vltimam,
Seu censere iuuet; lineã tendier an potis
Immetata suis finibus, & libera termino:
Quæ nunc vexat agens, comminuit robur & ingeni.
Aeternũ, sapias, mente Deũ concipe: finibus
Non inclusa viget nobilitas, & spatiũ breue
Longa spe repares, innumeros præcipiens dies.
Aeui integra manet, tempore nec secta perennitas.

AD MARIVM SCHIPANVM Medicum Collegij Neapol.

ODE XXXVIII.

Mari, seueram sæpe Proserpinam,
Clothoq; ludis doctus Apollinis;
Et igneam defendis agris
Auxilio potiore febrim
Vita reseruans; ingluuiem & famem
Frustratus Orci corpora deripis,
Qua destinarat furua nigris

Mani-

Digitized by Google

Manibus, & Libitina Diti.
Frustra laborat Mercurius gregi
Compellere atro, quem bonus expedis
Per damna fati; nec sororum
Fila ciro pateris recidi.
Fastidioso pone sedes toro,
Nec tu recedis sedulus Hespero
Surgente, & astris; meq; longus,
Aduigilas, perente nobis.
Duræ fortis fata refringere,
Vt docta callens iura Machaonis;
Arteq; Phœbeas salubri
Consilio catus elaboras,
Arcana miscens pocula nectaris
Parte imbuendo; ducere noc piget
Ingrata succi, te iubente, in-
Grata aloës, & amara myrrha.
Nec si sodalem Naiadis integra
Cratera poscam, tu dare deneges;
Venasq; anhelas, æstuosum
Et iecur egelida remulcensis
Seu tu benigna sanitas negas
Prudens, feremus, ne nimium pius,
Morbosq; fidens fraudulento
Dulce malum cyatho propines.
Tu me inuris rebus in vltimis,
Tu das secundum vota superstitem
Sperare vitam, o tutor ægri
Parthenopes, trepidiq; vatis.
Vt cuta sollers adsuit, vnicè
Securus æstus haud metuam statos;
Cum bella confundunt iniqua, &

Prima

Prima mouent elementa Martem.
Vtroq; Phœbo nobilis, aurea
Tu barbito seu carmina temperas,
Acuta seu morbi retundis
Paeonijs operosus herbis.
Eheu laborans nec tamen irrita
Decreta reddes: lurida perbreuis
Mors decolorabit, facemq;
Purpuream soluit sauilla:

AD RELIGIOSVM ADOLESCENTEM Philosoph. cruorem excreantem.

ODE XXXIX.

QVid me cruentas sollicitum tuo
Cruore? Pallas sauciat, improba
Te Pallas hasta; mitte curas
Examines bene feriatus.
Quid vsque robur frangis, & integrum
Succidis aeuum? non adamantina,
Mortale corpus vi perennat,
Nec chalybes reparant te ahenum.
Seu tu inuolutum Democritum sequi
Iurare tendis, siue Academiam;
Seu mentis exercet palestra
Strymonias prope natus vndas
Doctor: fatigat sic Hyperionis
Ad ora prolem haud degenerem satu
Sublimis ales; peruicaci
Illa ferox oculo coruscum
Titana contra nititur; haud secus

Intem-

Digitized by Google

Intendis acer lumina viuida
Mentis : nec elangues tuendo,
Exacuunt aciem nitores.
Ne tu cruento pectore saucius
Dole, procacis tela Cupidinis
Experte nunquam criminoso
Vulnere ; sat docilis doloſas
Eludere artes. an tibi purior
Amor tetendit ſpicula ? criminis
Immune pectus perq; ſodit
Purpureum eliciens liquorem ?
An tu ſagittis pectora deſtinas,
Praiſq; pœnis pro Latij fide
Deuote letho? teq; imago
Dulce rubens alit inuentem
Mucrone pectus ? ne propera nimis
Immite vulnus : iam tibi liuidos
Procudit enſes barbarorum
Ira, nouant aciemq; acutam
Inuidere acres : tum bene concides
Virtute adulta, ſiue Trionibus
Subiecta ſeptem decolores
Regna, ſolum inficiaſue Eoum.

AD SPINVLAM SACERDOTEM De predeſtinatione ſolicitum.

ODE XXXX.

SI liba pura contigeris manu,
Et vota Diuis candida ſuderis ;
Nec vicerit mentem Cupido,
Ebriaq;

Digitized by Google

Ebriaq; illecebra veneno
Dulci inuentas ; ardua vel ruant
Conuexa Cœli, damna per vltima
Dijudicandus , perq; flammas ,
Certus eris trepidante mundo.
Quid te futuri cura tenacior
Fruſtra remordet ? te nihil attinet
Tentare ſecretum Parentis
Arbitrium , tacitoſq; ſenſus :
Seu te beatis deſtinet inſulis ,
Inire ſedes & iubeat pius
Ciuem merentem, praq; ſcriptum
Ordinibus Superûm quietis ,
Seu te reorum ſorte nocentibus
Addixit Vmbris immiſerabilem ,
Cui criminoſo tendat vltrix
Tiſiphone furioſa radam :
Vtcumque Virtus tecum aderit, libens
Manes adito , regnaq; triſtia ,
Viſure nigra ſtagna Lethes ,
Immerito data præda Diti ;
Decreuerit ſati arbiter ; inſerat
Te tantum amicos inter amabilem ;
Per alta Auerna , imum ſub Orcum
Non ſine Amore animoſus ibis ,

AD MARTINVM DEL-RIO contra Magiam ſcribentem,

ODE XXXXI.

Abomi-

Digitized by Google

Abominati damna venefici
Narras; sub atra nocte volatiles
Striges, & Harpyias nocentes
Vnguibus, & Lamiarum aunta
Noui crisoris gustura: prouidus
Sed tollis autor semina turpium
Malorum, vt execrata vota
Iudicio patuere ritè
Patrum sauero. deterioribus
Luctate monstris; non vigil Hercules
Decernit aquè, non pudicus
Bellerophon, rapidusue Perseus.
Vt totus imo fundo Acheron surit?
Vt alta Auernæ, inuisaq; Tænara,
Laruasq;, & immanes Cyclopas
Prodis agens, Lemuresq; nigros?
Fœdum videri Morphea, spiritu
Graues & hircos, oraq; Cerberi,
Matriq; detestata, charis
Et pueris simulacra Ditis?
Seu tu proteruum, seu famulum genus,
Lares recenses, spectraq; montium,
Simosq; Siluanos, t. mendum
Panaq;, cornigerumq; vulgus.
Vt horret artus hispida liuidos,
Et torua vultum Saga? comantibus
Hydris capillos implicata,
Et magicam furiata mentem.
Duplex ocellis pupula fulminat
Vibrans acutis ignibus; enecat
Fatalis obtutus, venitq;
Sulphureo grauis ore nidor.

Iam

Digitized by Google

Iam iam sepulchris excutit impios
Horrenda Manes, exululans Styga
Circum: minaces ora bustis
Profiliunt; stetit omne Ditis
Examen atri; tabida adest Lues
Depasci amantes strenua luridos,
Furorq; cadis sponte, & amens
Sauities. furit ecce sœta
Pythone diro Thessalis, ebrios
Lymphata sensus; assilit, insilit;
Empusa qualis crure aheno
Sanguinis it sitiens, pauentes
Cursatq; cunas, & miseras domos
Incestat, artus pollice differens
Molles adunco, perq; succos
Tabificos tenuans medullas.
Illam seuera frontis Erinnyes,
Illam gigantum monstra tricorporum,
Stipantq; Centauri biformes,
Et nocua comitantur Vmbræ.
Iam prompta tractat læua malas dapes
Radice vulsa rupibus asperis;
Venena confunditq; amara
Nunc Stygę, nunc graueolente Lerna.
Quid sæua possint gramina collium,
Tortoq; rhombo concita licia
Sat nouit, attactuq; fruges
Sanguineis rubuere guttis.
Aut illa amanti pocula miscuit
Circæa, surdo murmure carminum,
Marsis & excantata verbis;
Aut animos inimicat iris

Digitized by Google

Vtcumq; casta coniuge deripit
Fastidiosum iam thalami, vt iugo
Diduxit, infuditq; tædis
Immemorem fine amore lethen.
Heu quis gemiscit languor amantium
Insanientum? quis furit igneis
Aestus medullis, atque venis?
Quanta cor implicuit Chimæra?
Squalent acuta cuspide saucia
Cera, laborantum miserabiles
Formæ, cruentæ pallida ora,
Pectoraq;, & laqueis reuincta.
Nunc sæua sacris temperat impijs
Medèa, & atræ Gorgones abstinent
Tandem furoris; namq: vindex
Pœna pede assequitur citato;
Inquirit omnem materiem mali
Iudex sacrorum, atque abdita callidus
Vestigat, & cura sagaci
Dira superstitio tenetur.
Deuota fraudes expiat, expiat
Flamma, & furentes Mulciber edomat:
Vacant inanes officinæ
Colchidos, atque Hecatæa fana.

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM *SIVE* ODARVM

LIBER II.

De Christiana Pietate.

Προοίμιον.

VARIA nunc se offerunt vel initia religionis, vel indicia pietatis. illa mihi ante omnia prodeat in lucem parens lucis Gratia, sine qua frustra conamur quicquã aggredi vera laude dignum: Admirabile

Digitized by Google

bile opus est tuum; cum ex altera parte luctetur pertinacia, ex altera tua dextera sine vi trahat, exigis vt sacrosancti esse velimus; adeoq; blando veteris imperio, vt inseruiamus liberè. testor hoc loco ignoram antea Indiæ partem, quæ Iaponia dicitur; inde mihi excitaberis e sanctissimis bustis inuicta mater in primis cũ puero mellitonè dicam, an adamantino? siquidem altera sexu, alter ætate nuper spectaculo, vel potius miraculo fuistis: nam in ignem (vt ferunt) pro vera religione iniecti ostenditis, non timeri flammam à vobis sacro fonte recens madentibus. hæserunt, atq; obstupuerũt oculi barbarorum inauditam post hominum memoriã constantiam intuentes vestram. videretur hoc contra vorum, iusq; naturæ factum, vt mater traheret secum in rogum, atque exitium filium, nisi pro religione suscepta mors esset auspicium vitę. Despexisti flammam, puer, qui vix aspexeras lucem; materna vbera penè sux sti in rogo, quæ tunc maximè affluebãt lacte pietatis, cum arescere putarentur igni. quamquam cineribus vestris ignis ille seruatur, ac tegitur, quo mox ea, quæ supersunt

supe-

Digitized by Google

superioribus ruinis delubra, atque fana mendacium Deorum, deflagratura sint. post hæc aperiendi mihi sunt sacri septem ipsius Gratiæ fontes, aliaq; tractanda Christianæ argumenta pietatis, quæ Musa venerari tacendo mallet, quam dicere; sed sibi temperabit; accedet pudens, & verecunda, neque intima subibit adyta diuinitatis. & quamquam ea quæ dicenda sunt accomodare ad lyram difficile esse sentio, conari tamen operæpretium erit, vt religioni, atque pietati omni studio, ac diligentia seruiamus.

Digitized by Google

IN DIVINAM GRATIAM.
Cum nuper in Iaponia pro Religione Indi quidam mortem oppetijsse dicerentur.

ODE I.

O Diua, mentes quæ regis integras
Natalis vltro iuris, amantium
Versare quem tu cumq; mauis
Strenua, nec violens domare
Immune pectus: se domina tibi
Gens vltimorum dedit Iaponum,
Vrbesq; dedunt Bactriana,
Quaq; latent tacito cubili
Obliuiosa Tethyos, inf[illegible]
Cura sagacis, fin[illegible]bus inuijs
Discreta, & olim quæ Libumis
Difficiles metuere tangi.
Auriga mentis, Gratia, libera,
Clauumq; tractans nobilis Imperi,
Recens triumphis barbarorum
Corda tenes, Latioq; subdis.
Vilem Pagoden te duce proterunt,
Turpemq; Amidan; sanaq; proruunt;
Nec flamma terret, nec minaces
Consilio reuocant tyranni.
Infida pubes haud trepidat noui
Periura voti, nec malè diffugit,
Vt lictor acrem strinxit ensem
Ferre necem celer, ora torsus.
Testata nuper cum sobole est parens
Fidele

Digitized by Google

Fidele robur; parce, puer, genas
Fœdare flammis, immerenti
Parce animæ, cineriq; acerbo.
Prò magna virtus! non muliebriter
Commota mater; non puerliter
Natus reformidauit; ambo
Insiliunt medios in ignes.
Tantum potenti Numine prouales;
Quodcumq; fanxisti, efficies potens,
Mens si renitatur, rebellem
Sponte tuis opibus resfringes.
Circum soprores stant Charites pie;
Et tempus, obseruasq; locum, efficax
Hostem reluctantem mouendo
Concutere, atq; animi proteruum.
Nec præstituta legibus necessitas
Coërcet arcens irreuocabilem,
Gestauisse ahena vincla dextra,
Aut chalybem replicans trilicem.
Vltro recurrunt ocyus, ac Ducem
Sequi volentes pergere gestiunt;
Nec vis moratur; tuq; gressi
Certa pedes agis irretorto.

IN DIVINAM GRATIAM.

ODE II.

Conuerte Cœlo, duc age liberas
Regina mentes arbitrij potens
Haud peruicacis; vigi nulla
Corda tenens moderata nutu.

Digitized by Google

Effusa multum me tua largitas
Ditauit, almo pauit & vbere
Ad plenum, alumna o cordis vna,
Magna parens & amoris vna.
Stipant euntem Suadaq; dulcior,
Castiq; Amores, & Lepor, & Decens,
Predamq; vestigas vi odora,
Aucupio metuente falli;
Illam obligatam retibus occupas
Edocta saltus cingere deuios
Indagine; ambis belluosum
Indomitis Erymanthon apris:
Indum remotis finibus aduenam
Nuper tuliſti premia; te fera
Quæ potat Hebrum nouit, & quæ
Danubium, rapidumue Araxem
Obiecit vltro pectora; seu petis
Acrem Leonem; seu Leporem leuem,
Damamq; per colles citatam
Figis & hinnuleum fugacem.
Dant discolores pectora Tigrides,
Dant & Bisontes setigeri tibi,
Latoq; cornu immitis Vrus,
Dirigis vt leuiore dextra
Amica teluni; nec tamen auium
Quo dcumq; tactum est effugiet, tenes
Fallente nunquam mitis ictu
Cuspidis, & sine cæde victrix.
Quicquid repostis aut Nemeæ iugis,
Aut silua lustris cœlat Iaponis,
Saltus vel Hircani recondunt,
Diua, tuis petitur sagittis,

Arcuq;

Digitized by Google

Arcuq; sorti retia mollia
Mirè retentant; prædaq; libera
Cœlo referetur; quin Amor te
Non vacuo stupuit labore:

IN DIVINAM GRATIAM.

ODE III.

CVm me vis animi potens
Cunctantè placido traxeris impetu,
Non edura necessitas
Luctantem pepulit; libera consilI
Fert vis, suadaq; fert rapax;
Quo tu cumq; vocas depropero libens:
Tu rerum bene callida,
Euentura tenes, duraq; pectorum
Mollire ignibus efficax,
Opportuna moues, & sapis in loco,
Prudens arbitra cordium;
Nolenti arbitrio nec tamen officis,
Iussis officiosior;
Non vlli violens, non adamantina
Nectis vincula peruicax;
Tu regnata volens corda volentium
Nexu mollior illigas,
Adstringis tamen, ac subijciens tenes
Vltro; certa sed ingeni,
Nec rerum dubio falleris exitu,
O duris quoq; Thracibus
Donatura piam, si lubet, & nouam
Mentem, flectere barbaras

Digitized by Google

Gentes sola potis: Memnonida tibi,
Et non ante domabiles
Iunguntur facili fœdere Sinici;
O auceps animi, ò amor,
O mentis vigor; & vis sine vi potens;
Loiolèa quod impiger
Miles signa sequor, si vsq; sequar, tuũ est.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

ODE IV.

O Mente compar edite patria,
Dulcemq; profluans pectore seruido
Cum patre Amorem, Diuus idem,
Numine non alio perennans.
Qua te profundo detrahit æthere
Vis tanta? mens & lingua potens Dei?
Regnator ingens ò terampli
Orbis, & exuperans minorem,
Inane replens, præter & effluens,
Coacte fines inter amabiles
Crater[illegible]o Numen arces,
Exigua Cereris; fruge.
Quandoque fando sacra silentia
Citantur aris, substituit Deum,
Deum reponit mira rerum
Vox opifex, tacituma vulgo,
Audita Cœlo, Manibus impijs
Horrenda, castis gratior, exili,
Modusq; pœna, perq; puros
Expediens Acherontis ignes.

Ple-

Digitized by Google

Plerumque ad aras abſtinuit Pater
Irarum, & olim gurgitis ignei
Reſedit æſtus, me Sabæa
Thura pijs adolente flammis.
Hinc verſat omnis ſe mihi largior
Olympus; almos exprimit Eucharis,
Dulceſq; ſuccos lactis, inter
Purpurei latices cruoris.
Ah quantus ignis torret, inæſtuo
Amore quanto, te ſimul inſeris
Mortalium ſub corde dignus
Hoſpitio meliore Diuus.
Deum liquentem quis neget igneo
Amore ſolui? quis neget aurea
Vinctum catena? fert ſuperbo,
Fert Amor edomitum triumpho.
Sortitus huius regna patentior
Menſa, pudoris iura dat integri
Amor; magiſter ritè optimum
Ille epulum moderatur vnus;
Hic ſumma Cœli templa iacentibus
Terris, & imis arduæ ſedibus
Mutare adegit, te dapalem
Sufficiens, liquidamq; Diuem.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD BRANCIVM recens initiatum.

ODE V.

Digitized by Google

Casti pudoris flamen vmicior,
Libabis implens sanguine viuido
Cratera pinguem, & mente miti
Saua mouens simulacra cadis.
Subit potentes ille Dei vices,
Qui sacrat almam voce nouans dapem,
Et vina sacrat compare ore,
Liba manu trepidante tractans
Tangenda nulli, ritè Amor antea
Ni dedicarit, guttura carmine
Maiore soluens; nec profanum
Verba humili bibet aure vulgus.
Quam penè Cœlo tollimur ardui?
Qua vi feroces sponte lacessimus
Ditem? triumphatosq; fratres
Pellimus in patrias tenèbras?
Sed nulla iniquis luminibus fides,
Testantur aures dicta. proteruitas
Mittenda, cedat Saxonum mens
Dura Dei liquido cruori.
Fas est Lycèi temnere inertiam;
Causasq; rerum, & difficiles modos
Ne quaxè frustra mente acuta
Cecropias agitante curas.
Vtrinque fallunt visa sagacius
Dapes odorantem, atque liquentia
Vina; vt recondunt non videnda
Numina, purpureumq; Diuum.
Huic obligatam redde famem pius
Conuiua mensæ; pectore perbreui
Conclude magnum, nec tuere
Aut Bromium, aut Cererem minorem.

IN

Digitized by Google

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD OCTAVIVM AQVAVIVAM Card. & Antiſt. Neapolit. a quo eſt initiatus.

ODE VI.

A Moris vber lambere geſtio,
Puriq; lactis munere candido
Frui. piorum ritè menſas
Inſtituo, faciamq; magna
Verbis ſuſurrans grandibus hoſtia.
Eſt inuidendo gratia flamini,
Vis eſt: cruorem libo, & eſcam
Purpureis inhio labellis
Admiſſus arcanis epulantium
Conuiua Diuûm. non liquor Atticis,
Non eſca decedit Quiritum
Delicijs, opibuſq; Craſſi;
Certanſq; cœnis Adijcialibus
Amor dapalis pinguia munerum
Promit; ſed integrum puteris
Eſſe iubet ſine labe mentis;
Qui liba tangit candida turpior,
Puroq; Cœli munere veſcitur
Inceſtus, hunc addicet Orco
Menſa reum, rapidaq; flamma.
Effata menti conſocians, Deum
Stantem profundo deripiam polo;
Ore vt potenti deuocatus
Ad tacitum venit ille carmen;

Notaſq;

Digitized by Google

Nvtasq; voces, non ego contigi
Mortalis aras; de tenui potens,
Et sorte, fortunaq; maior
Terrigenas superare tendo.
Cratera tingens sanguine roscido,
Reddam parentem criminis impij
Obliuiosum, cædis olim
Sed memorem sobolis benignæ.
Me puro amantum nectare proluam,
Amara & ægri pectoris eluam;
Sanumq; bacchari licebit
Dulce Deo, & furore ebriosum.
Opima sa dent Numina, nil prece
Supra lacesso, Perfida ditior
Multò tyranni me minores,
Atque humiles coluere fasces.
Cœlestium mens est mihi; luridam,
Vdamq; terram, iamq; inamabilem
Fastidio; eblandita Siren
O valeat, patriaq; luxus.
Nunc me per auras ardor amabilis
Citat bisonmem. lilia vicero
Candore, Maandriq; olores,
Pectora par fluuio niuali.
Dixitq: matri Cyprius aliger,
Quid tela frustra tendimus? emicat
Ille acrior multo leone,
Quem Libye peperit ferocem.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD LVCIVM SANSEVERIN. CARD.

Resige

Digitized by Google

ODE VII.

Rege leges, iuraq; priſtina,
Natura, mentis iam minor, incipe
Inſueta mirari, fruentem
Me dapibus, Superumq; menſis.
Non Dindymenes me quatit impetus,
Nec concitatam Pythius eripit
Mentem; Sacerdos ſacra tango
Sobrius, haud violata libans.
Maiora pectus concipit orgia
Sanum; pudicis æſtuat, æſtuat
Flammis, & exultim ſua cor
Sede ſalit, reſilitq; amando.
Vt mente caſta concipio Deum?
Vt ore puro patturio? hoc edam
Quod edo, feci, & me refeci
Voce ferax, ſine fraude verax.
Cruore vino pocula dedicans
Deum euocabo: vocibus ar duis
Commiſſa vis hæc, me vel alto
Aetherе deripere efficaci.
Nil forma vero derogat abdito,
Seu Liberi, alma ſeu Cereris nota.
Impune frangam non refractum,
Dente teram, neque deteretur.
O perge; menſa quis pauor auocat?
Qua cura tangit? ſallor? an alites
Inter miniſtros, & beatas
Interero dapibus chorèas?
Cœlum ſatiſcit; iam propior Deus
Ardet, neque vllis ſenſibus haurio,

Digitized by Google

Numenq; , & explorata Diuûm
Gaudia iam teneo ; quid vltra
Mentem fatigo consilio leui ?
Certus fateri , seu furor impius
Ceruicibus tendat secures ,
Seu laqueo tenuere fauces :
O quantum amoris profluit, & boni
Quantum benigno Gratia munere
Donat redundans, nunquam & almo
Vbere non opulenta defit .
Me, me incruento sanguine, & hostia
Litante viua , sulmineum Pater
Deponit ignem , nec minando
Obloquitur tacitè loquenti .

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD DECIVM CARAFAM CARD. & Antist. Neapolit.

Alludit ad hymnum . Pange lingua .

ODE VIII.

NOn vsitatum dic age , barbite ;
Carmen, choreas inter amantium,
Plaususq; , & argumenta magni
Fœderis haud dubiè retracta .
Committi acutis vult fidibus Fides ,
Seu tu latentes Numinis abditi
Mirabere artus , & cruorem ,
Siue Deum minimum cruentum .
Illo repensos sanguine liberos
Dimisit vltro qui bonus omnium

Digitized by Google

Regna-

Regnauit, & venalem Auerno
Cade sua reparauit orbem,
Vndans amorum, & dulcem animam suis
Donare largus; scilicet altilem
Deo sagina mentem, & vltrò
Dat Superùm accubuisse mensis.
Hic se redonat, qui semel integra
De matre natus pertulit horrida
Spelaea Bethles, atq; brumas
Egelidi nimium cubilis.
Videre terris Isacidæ rudes
Deum sodalem, priscaq; fœdera,
Et aspra mutantem statuta
Lenibus, historias docentem.
Purasq; fraudum, & fallore nescias.
Tandem cadentem ritè diem sacrans
Suis se alumnis, biscq; senis
Esse viris dape dat suprema.
Horni sed agni viscera torridi
Remorsa raptim, more patrum, apparat
Fugere vt olim regna sæua
Mempheos, ac Pharium tyrannum.
Prò magna merces muneris; obtulit,
Dextraq; sese (mira fides) sua
Porrexit, & succo liquentis
Nectaris, ambrosiaq; pauit.
Sese ille magna voce iterabilem,
Redditq; eundem, vimq; animi refert
Interminatus; quo locorum
Insideat, fuge suspicari.
Dediscе summis ima rependere;
Natura iniquos ponere limites

Desiste,

Digitized by Google

Desiste, metiriq; Amoris
Imperium breuiore sensu.
Committe verbis cuncta: simul Deum
Vox parturitis Numine proprio
Sacrans, cruentant vina vena;
Vox animat Cereale libum.
Repente dio carmine se Ceres
Mirata pelli sensit: imaginem
Sed pingit illi corcolorem
Mirus Amor simulare formas.
Ergo verendum Numen, & ablitam
Diuum fatebor, votaq; deferam
Ceruice prona: clausus orbe
Exiguo latet ille magnus,
Ille o terAmplus, patre satus Deo,
Imago magni Numinis exprimens
Nitore mentem, iuris equè
Vnius, ac decor oris idem.
Fasebr osum ducere gutture
Crateras amantum mi bene sobrio
Conuiua; Amor qui vado innocenti
Dulce mero, dape dulce nutrit.
Cedant vani munere flamines,
Et sacra brutis uncta cruoribus
Libata quondam: magna paruis
Iam subeunt potiore cultu.
Verbo fugata iam Cereris, Fides
Vaniq; Bacchi nomine dedocet
Vti; tuentem signa fallunt,
Ludere qua potuere inertem.
Fides proteruum strenua frangere
Sensum reuincit; vim domat ingeni;

Et

Digitized by Google

Et lumina oppugnare tendit
Credula vis animi latenti.
Commune rerum fœdus, & ordinem
Remitte, causasq; & solitos modos
Perquirere; impermissa cerni
Numina ne trepida tueri.
Periure nunquam tu fuge transfuga,
Prabente vires, scutaq; prouida
Fide; labantes illa sensus
Aere nouo, atq; adamante firmat.
Iam iam recedit terra mihi, ardua
Tangenti Olympum vertice; iam patent
Aeterna; & in me vis Amoris
Tota ruens sibi sacrat vni.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD COMITEM ALTÆVILLÆ.

ODE IX.

IAm dulces epulas fingere Dædalus
Instaurauit Amor, flebilis arboris
Antiquum opprobrium pomaq; noxia
Vitali reparans dape.
Stipant siderei protinus alites
Conuiuam, & socium iungere gestiunt;
Mirantur q; Deum, cui cor & intimum
Pectus iam placet hospiti.
Depromunt nitidi munera flaminas;
Sed libare Deum, castaq; Numina
Si gestis, Superûm & nobilium choris
Misceri,

Digitized by Google

Misceri, bene sobrius
Et purus Veneris dona merebere,
Et labes animi tristibus eluens
Curis; sic epulis accubat integer
Loiola, illius & cliens.
Hæc dum præbet Amor gaudia, candidus
Adsis ritè; iubet fœdere amantium
Te discumbere Amor; non aliter beat
Pleno nectaris vbere.
Hæc suprema tibi munera detulit;
Mens lethum repetat; sis memor acrium
Pœnarum, paribus iunctus amoribus;
Dulcis nam dolor in loco.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

ODE X.

Loiola quondam nectare Calitum
Secli procacem ritè licentiam
Compescuit; sacris opimis
Atq; vetus reuocauit auum,
Cum casta pubes vsque Deo frui
Amans, paratas sæpe reposceret
Dapes, nec Alecto quietas
Corriperet furiosa mentes:
Nomen Quirini sic bene finibus
Porrectum Eois, famaq; maximi
Patris per & fines cucurrit
Memnonidum, tacitasq; gentes.
Nos vsque festis lucibus, & simul
Flamen profestis criminis inscij

Tan-

Digitized by Google

Tangemus aris incruenta
Munera, sed memores cruoris
Olim liquentis colle sub arduo,
Necisq; duræ; pectore candido,
Et hospitali te Parentis
Progeniem haud temere tegemus.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD SPINELLVM PRINCIPEM.

ODE XI.

QVæ largitur Amor munera prouidus,
Appone ambrosiæ, ac delitijs poli.
Sollers arte noua condere Amor Deum,
Seu Forma Cereris, seu liquidi meri.
Est vis tanta polo ducere, talium
Vis est mira; feram maxima munerum,
Se donante Deo diuite Numinis,
Per quod spiritus & vita perennius
Est affiata bonis; si bene sumpseris,
Mercedem hanc tuleris, se tibi pignerat,
Si te mens animi conscia candidi
Nil mordet lacerans, mensa nitentibus
Immiscet Superis, & beat æthere,
Damnabit Stygij gurgitis improbum.
Optatis epulis tu fruere integer
Conuiua, haud inhians delicias leues,
Quas aut Attalus, aut olim Halyattichus,
Aut regina viro protulit Actias,
Non mellis Siculi dulcius aluei,
Quam Diuum sapient ambrosiæ dapes.

Digitized by Google

IN

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

ODE XII.

Te, te magne sator poli
Mortalis teneo : pectus hiat Deo
Ardens ; efferor, efferor
Alta mente, procul fert Amor arduus
Terris, meq; volubili
Penna cinget agens aliger altitem.
Dicam augustum, & amabile, &
Mirandum ; Superi lautius haud polo
Discumbunt ; mihi peruium
Vt Cœlum patuit ? plenius vt licet
Hausisse ambrosium Deum,
Et multi cyathum nectaris ? o Amor,
O regnator amantium,
Diuiniq; potens cordis, & intimo
Sollers condere pectore.
Non bacchata loquor Manala, sanior
Me lymphatum, Amor, euocas.
Debacchabor, io. iam rapè concitum.
Da nectar liquidum, & dapem
Summota Cerere, & purpureo mero :
Rerum Iudor imagine,
In liscreta Fides me tamen erudit :
Artus scilicet, & cruor
Arcana subeunt sorte vicarij.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

AD RAVASCHERIVM.

Digitized by Google

ODE XIII.

TE cœna veterum Romulidum licet
Expletum teneant; & Saliaribus
Menſis, & nitida Perſide gaudeas;
Protei fallere amans ſquamigerum pecus,
Siluaniq; domos, atque cubilia
Scrutatus tacitis artibus aucupi:
Fruſtra per gelidas Hæmonia niues
Quæſiti lepores, aut Erymanthium
Veſtigatus aper per nemus improbum
Sedauere famem; vinaq; Lesbia
Demulſere ſitim, pocula diuitum.
Cœleſtes epulæ munera mentium
Caſtarum gemina me ſub imagine,
Delectant auidum; me cyathus Deo
Plenus, purpurei nectaris & capax
Secernit minimum Saxone credulo.
Sic conuiua pudens exehor altius
Mortali potior; ſi neque turpior
Me labes animi; nec ſcelus inquinat,
Par dicar Superis nectare, ſeu dape;
Siccus mane operans, & famis integer;
Mos & ritus aui ſummouet uuidum.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM. AD BERLINGERIVM SACERDOT.

ODE XIV.

REmitte luxus munera barbari,
Luculli opimum deſine Apollinem
Mirari

Digitized by Google

Mirari, inexpletamq; Romam,
Ambrosia potiare Diuûm.
Cratera ducens nectaris, hauries
Deum cruentum, nec cruor inficit;
Fauoq; certantem relambes
Dulce dapem, sapidumq; libum.
Nunc, nunc recepto Numine feruidum
Bacchare pectus; nunc age concitum
Pulcher pharetra, pulcher arcu
Sancte Amor, & iaculum coruisca.
Amore totus proluor; athare
Ingens amanti copia funditur;
Dapes inemptas cura Amoris
Apparat, & sine nectar auro.
Vox fœta Diuo, vox operosior,
Potensq; rerum immurmurat intimè;
Ne quere scrutari latèbras,
Cede Deo benefidus vltro.
Tu magnum ab astris elicies Deum
Verbo parati Numinis arbitro;
Maturet, ò, tectus sub orbe
Triticeo, at bene notus hospes.
Huic thura fundes prodigus; huic faces,
Tadeq; Amoris mille calebitis,
Huic artifex cera Sicanis
Aluearijs apis adlaborat.

IN SANCTISS. EVCHARISTIAM.

ODE XV.

Ritè

Digitized by Google

Ritè votiuis operatus aris
Flamen augustus faciam potenti
Ore, vbi formis Amor inuolutis
Numen inumbrat.
Dulce potabo liquidum cruorem
Cæcubo tectum; morituras olim
Quem dedit nobis Genitor beati
Nectaris auctor.
Vt memor lethi, necis atque acerbæ
Viuerem, poscit fauus ille amantum
More lymphatum, & bene me furentem
Mente citata.
Prò Fides; miris animata formis
Vina mentito vbuero Lacchо;
Et Ceres falli faciles manis
Ludit ocellos.
Nempe Amor nobis, Amor elaborat
Dedalus gratas epulas, & almum
Eliquat nectar, potiora bacca
Dona soluta.
Ille Cœlestum fator, ille Diuus
Se dapem promit, vacuumq; ducam
Liberum: vinus mihi temperabit
Pocula sanguis.
Voce fœcunda, grauidaq; mente,
Ore vocali, tacitoq; sensu
Integrum reddo, geminoq; dicto
Germinat vnus.

AD MORMILLVM
De ritè confitendo.

ODE XVI.

Nvnc, o, resigna non bene condita,
Patens dehiscat pectus, & intimum
Cubile cordis; fraude caca
Obsita qua latuere, profer.
Ah siste tandem, siste licentiam
Procacis aui; quis furor arserit,
Non erubescendis fatere
Vocibus, ingenuumq; Patri
Committe mentem; quicquid habes reus
Depone tutis auribus, integer
Veri, tenens & cor dolendo,
Vela dare & statuens retrorsum.
Quod ille pœnæ cumque salubrius
Decreuit, vltro persolias, satis
Flagrone facturus, vel ara
Connumerans domino reposta.
Vectes ahenos pectore demoue,
Centum quod arces claudis: elue
Te labe turpem, atque ore pestem
Egere, vipereumq; virus,
Culpabis actus, verbaq; lubrica,
Operta prodes tu quoque consili:
Effare tandem quo cruentus
Vulnere, quo pereasue morbo.
Flamen mederi doctus, & abstinens
Soluentis auri crimina, purius
Dijudicet, rerumq; prudens
Atq; sciens animi dolosi
Reducet Orco, teq; polo potens.
Verbis redenabit; Genitor quoque

Obli-

Digitized by Google

Obliuioſus mittat iram
Compoſitis melior ſagittis.

AD ANNIBALEM DE CAPVA Antiſt. Neapolit. à quo eſt chriſmate confirmatus.

ODE XVII.

Pver recenti robore ſortior
Vmbris Auernis prælia deſtino;
Ditem ſuperbum nec morabor;
Morte prior generoſiore
Manes laceſſo; non ego Gorgona
Formidoloſam, non Furias tremam,
Vltro recidens viperinos
Vertice difficili capillos.
Vt primum inungis Pallade tempora,
Sacroq; oliuo, iam ſat idoneus
Pugna per improuiſa Martis,
Et medios grædiar per hoſtes.
Nec me relicta viderit ægide
Quiſquam pauentem: vertice languido
Temnam eruentatas ſecures,
Et rigidos nimium refringam
Faſces tyrannorum: haud pauor impius
Culpæ ſodalis ſollicitet fidem
Periuro, & arcu barbarorum
Poſſe mori pretium eſt volenti.

AD RVFFVM PRINCIPEM De filij Baptiſmate.

Digitized by Google

ODE XVIII.

Hæres Olympi Natus erit tuus
Tingens sub vnda molle caput sacra,
Labes auitas efficaci
Eluere, & vitium parentis;
Ille haud scientes occupat, & genus
Turpat nepotum; fœminaq; addita,
Fœcunda culpæ nos beati
Ruris in exilium dolentes
Imponit exlex; parturiet grauis
Damnata cura; protinus asperi
Vepres, & agrestes aueiæ
Immeritis dominantur aruis.
Maculata pubes inferia nigro
Reddemur Orco scilicet, à parens,
O magna mater, iam noxerca,
Progenie misera probrosas
Trahens ruinas; non ita credita
Tractatur arbos: ecce necessitas
Terras fatigabit nocentes,
Fataq; deproperabit agris.
Nunc innocentis fluminis alueo
Mergatur infans, enatet vt Styge;
Flamenq; fando rore puro
Membra lauet, maculamq; tergat;
Sic fœda quærat vertere candidis,
Votisq; amicis tristia, promouens
Cœlo, recantatis parentum
Opprobrijs, generisq; damnis:
Natalis ignis nec tamen excidit
Extinctus vnda; sæpe proteruiens

Cum

Digitized by Google

Cum mente confundit iuuentas
Prælia; Acidulas tremiscam
Suspectus artes, vimq; Cupidinis,
Ne tentet arcu pectora dispari,
Et auream scindat corollam
Virgineo decori repostam.

AD CLAVDIVM SERIPANDVM oleo sancto inunctum.

ODE XIX.

Sacrata in vsum præsidij fluens
Oliua odoro corpora perlinit,
Et imbuit succo, breui arces
Sidereas aditure Claudi.
Quanto sub æstu sollicitudinum
Aegrè labras? vt cõquit ignea,
Exestas morbi vis medullas
Examines populata venas?
Ne cede pœnis, robore Martio
Luctate Morti: sic oleo leues
Perfindit artus puluere horreus,
Sole sub, haud pugil indecore.
Hoc tu piorum præsidio ferox
Ditemq; franges, vimq; nocentium
Fratrum; per auras nil pauentem
Tollet agens bene fidus ales
Tutor, coronatum & Capitolio
Sistet; nec vltra militia teret
Laboriosum; iam remiscet
Sideribus tibi destinatis.

Digitized by Google

Obliuioso lumina claudere
Sopore fas est, flamen vt aurea
Vnguenta de concha resignans
Ritè linet morientis artus.
Circa nitentes est animus poli
Sedes, & arces; sic bene febrium
Solaris æstus, spe haud inani
Iungere Cœlicolum choreas
Præsentienti. iam tibi lumina
Patent Olympi; Religio & parens
Tenet fatigatum profundis
Consilijs, agitatq; mentem.
Nec frustra inuexit; fata morabitur
Plerumq; olivum, & funus acerbius,
Cui penè Clotho parca fila
Abscideras breuiore textu.

AD CARACCIOLVM DVCEM Matrimonio recens iunctum.

ODE XX.

O Flos inuenta purpurea, integer
Intacti honoris, te pudor eripit
Vngui Dionæ; ritè sanctus
Carpit Hymen sine labe pulcher;
Vittata iungit se comitem Fides,
Et latus auspex it pudor, it suo
Insignis ostro; prænitida ignem
Gratia splendidior coruscat.
Tu iure certo mania candidius
Debes, vt arcens fœdare vincula

Inne-

Digitized by Google

Innectis, iniectumq; fœnus
Lege pudor cauebatur æqua,
Non ibit omnis liberior tori
Iuno, sed vni connubij fides
Sacrabitur, cadaq; puris
Ignibus ad thalamum nitebuns
Ferri iumentas prona ciconia
Timebit, impermissaq; gaudia
Furari, & infanus Cupido
Te vetitis agitare sedis.
Pectus pudicum non calet altera,
Lacæna virgo non tibi prauitet;
Nec flamma amantum te reseruens
Intus edet niueum videri.
Laudandus æqua prolis imagine,
Pariq; vultu fraudis & abstinens
Iniuriosa, morte peius
Flagitium metues probrosum.
Culpata nullo crimine stet fides.
Sat certa natorum, haud pietas patris
Dilapsa cedat, nec cruentum
Agna lupum, generetue tigrim
Lucina telis mitior asperis
Parcat labores illa puerpera
Leuare lenis curvat vltro
Difficiles aperire partus.
Pudica coniux parte domum iuues,
Dulcesq; natos; his neque distrahar
Virum querelis intonata
Fœmineis, tumidoq: fluctu

Digitized by Google

AD PATRVM CONCILIVM De propag. relig. sub Gregorio XV.

ODE XXIII.

Pande nunc oras pelagi repostas,
Gentium & latè sola barbararum,
Fama, quid cessas pia signa tendat
Roma Quirini.
Magne nunc Pastor populorum, Olympi
Clauiger stellantis, vterq; Solis
Limes extremus tua, Ludouisi,
Fortera iungas.
Peruicax olim, neq; docta flecti
Gens, nouis aris, & amica templis,
Sponte iam cultu Latio reuidet
Transfuga Ditis.
Indicus mœret sine honore Chamus,
Nescius fatè cecidit Pagodes;
Sinicis Pluton equitauit campis
Desijt audax,
Odit & Bungus, male peiorato
Iuro, vulpari; metuitq; verti
Dura mens Regi malè blandienti,
Dura minanti.
Fontis integri latice expiatus
Ritibus Memnon careat obsoletis;
Immerens aris careat Orcus, Indi ac
Thuris odore.
Arduas moles violens securis
Vrgeat & casu grauiore prisca
Fana procubunt, simulacra & atro
Turpia fumo.

Sunt.

Digitized by Google

Summouet noctem pia curia Patrum,
Cæcæ & Auroræ tenebras Eoo
Littori; & quondam Stygias dicari
Dedocet aras.
Pallet & sacrum trepidus Melanthon
Fulmen, & sæua face deuouentem
Vindicem; summi metuenda Patris
Iura veretur.
Vt tonans sacras iaculatur iras
Vltor, ac Diras acuit seuerus,
Arbiter tædis sub Auerna nigris
Pellere fontes.
Quid Pater sistit? mora nulla; fortes
Destinet mundi lateri aut rigenti,
Aut latebrosis Orientis oris
Mittere malis.
Prouidus ne quà Latij laboret
Et Fides, & Relligio, canebit;
Iusq; sacratum properabit amplis
Prædere terris.
Omnis hæc iussis animosa vestris
Crescit Ignati soboles, & agmen.
Nulla materno gemitu citatos
Aura retardat.
Fidus vt Miles caput obligauit
Principis dicto Latij, inter omnem
Aleam rerum, Stygio minatur
Arma Tyranno.
Igneum laudo, rapidumq; amorem,
Nullius pœnæ pauidosue lethi,
Quorum atrox virtus trepidat parata
Tingere ferrum.

AD GREGORIVM XV. PONT. MAX. De Decretis ab eo factis.

ODE XXIV.

Qvirine Princeps, maxime flaminum,
Edixit vnum quem Deus arbitrum
Promendi, Olympi seu premendi
Ritè sera, rigidaq; vecte.
Defendis acer tu bona Virginem
Non inquinatam labe parentium:
Frustra antecedentem fatigat
Fœna sequax minas assecuta.
Non tetr olim spiritus iusscit
Fallacis hydri; colla tumentia
Obtriuit aram dividentis
Ore luem, nocumq; virus.
Fatalis illam tangere nescit
Chimæra, flamma principe libera:
Nec damna dementis Noverca
Mœrcit, impatiens superbo
Parere Dijs seruia; sed arbiter
Pœna probrosis eripuit Pater
Malis, verecundamq; Nati
Præstituit sine labe matrem.
Nostrum duellum non tulit, innocens
Et Orcus illi temperat: ô decus
Insigne maternum, reorum
Exuperans hominum ruinas.
Multum pudica matris honoribus
Crimen paternum distat, & improbus
Error; nec æstu viperino

Digitized by Google

Simile

Siuit Amor tumuisse pectus.
Parens Tonantis scilicet aneis?
Captiua loris brachia vincies?
Ruetq; (prò matris verendum
Nomen) in exitium nepotum?
O magne vindex, o decorum vnice
Tutor; renidet pulcher honos, tua
Quem lex, & ingens cura Nati
Expediit per acuta linguæ.
Tu sacra festis lucibus annuis
Firmans, abhorres dedecoris notæ,
Timente decreto refigi:
Quod semel instituis tueri
Romanus auctor, non erit irritum,
Nec labem æquitam spargere candidæ
Impunè Diuæ prositebor
Voce palam maculare inaudax.
Tu purpuratum concilium regens
Tumultuosi materiem amoues
Honoris, inq; altum cacumen
Plus nimio trepidare mentem.
Vetas; vt iras, & querimonias
Irritat acres ambitio ferox;
Componis æquus cuncta, sedans
Vim cupidæ, strepitumq; Romæ;
Prudens futuri, prouide posteri.
Auspex, triformes nobilium Patrum
Curas, & arcanum legendi
Consilium sine fraude cœlas.
Sic abstinebit dissidij frequens
Senatus, alto digna silentio
Vt tu resignari vetabis

Iurg

Iura viris taciturna ponens.
Quin & citatus Numine gesties
Sacrare Diuos ditibus insulis;
Est vis ferendi tanta honoris
Tergemini, superiq; cultus.
Vnum piorum te, Pater, attinet
Delubra, & aras tollere debitas,
Caput coronantem coruscum
Purpureis radijs, & auro.
Tu das Olympo sistere lucido,
Magnos Quirites aetheris ardui
Censens, & adscribens beatis
Ordinibus, Latijsq; fastis;
Illos optima prosequeris dape,
Defuso & olim Numinis obdita
Cruore, Cœlestiumq; mensa
Indigetes adhibes recentes,
Donare Cœlo largus, & hostia
Beare magna. vox tua Romulis
Aeternat aris, & beatis
Muneribus, titulisq; Diuum.
Hoc casta nuper iure Teresia
Herois arces tbtinet igneas;
Philippus heros hoc dicatur,
Et sacer Hesperiae Colonus.
Sic excitatis Cantaber intereſt
Loiolae templis, thuraq; promeret;
Quiq; Indiam lustrauit, olim
Morte recens, tumulo ac superstes;
Non hic honorum finis, & vltima
Laus gentis; astris millo paras Duces,
Vt vitè de virtute mira

Feceris

Digitized by Google

Fecerit arbitrium supremum.
Diuinus ab dens hæc monuit Senex
Quondam. Iubebit maxima prouidus,
Nec sanciet commune quicquam
Ille pater Latij Quirinus.

AD FERDINANDVM AVST. IMPER.

ODE XXV.

NOn tu secundum vota rebellium
Iniurioso Marte domabilis
Peribis, ò tutela, & ingens,
Austriade, columen Quirini.
Quid nunc superbit rege Bohemia
Tumultuoso? præsidio ferox
Diuùm secures, atq; fasces
Eripies domino immerenti.
Sunt certa rerum oracula, prouida
Et voce firmant: spes alit auxili
Præsentis; & vim martialem
Sufficiet Pater ipse magnus;
Visusq; Natus te Deus alloqui
Pendens acerbæ mortis imagine,
Quod insolens, audiri amicum
Quod fuit, auspicio: gratum.
Hac te cruenta (ne trepida) manu
Tueber, inquit, vulnere sortior;
Hostemq; fundes expeditus
Per q; dolos, aciemq; ferri.
Immane quamuis lurida gens tibi
Minetur Orci, damna per aspera,

Irasq;

Digitized by Google

Iraſq; debacchata cæcas,
Nil vacuæ tetigere fraudes.
Tu nixus alto robore conſilii
Ne cede damnis, te ſtatuet tua
Virtus per emenſos labores
Littore, non iterum reſorbens
Sub æſtuoſi ſaxa Cepharei,
Syrtesſq; belli; mactæ ferocia,
Neu fata detrecta; per altum
Ducit iter pietas auita.
Tu contumacem Saxona, tu grauem
Dacum refringes; & furor impius
Centum reluctatus catenis
Diſcet ab Auſtriaco domari.
Proteruienti frena ſuperbiæ
Fortis repones; latius hinc ſines
Per Teutonum campos ninales
Vſque vagas equitare turmas
Impune: noſtro ſanguine barbaro
Cædi parentabit, minimum & feres
Inultus; hoſtilis cruoris
Fœnore fas reparare cladem.
O perge patri ſubdere Romulo
Gentem rebellem. ritè laboribus
Functum reponam te piorum
Ordinibus, meritoq; cœlo.

IN S. CAROLVM HENRICI VIII. Galliæ Regis Parricidam.

ODE XXVI.

Digitized by Google

Non

NOn monstra tellus Africana parturit
Magis pauenda, dira non Lerna palus,
Vt ille furijs agitur atrox furiosus
Mucrone eburnis imminens ceruicibus;
Parce ab furori, parce saua dextera,
Deuoto & ensi; per decus trabea precor,
Per sceptra non mouenda, per sacrum caput.
Permouit olim gratus aspectus Mari
Lictorem, & ingens instar, & supercilij
Species uerenda; uultus Antonij, & lepos
Molliuit, acrem qui securim intenderat,
Quo pergis amens? ò caduca fulmina
Cœli tonantis, ò citati præsidi
Centum cohortes, Gallicana robora:
Is, it cruore delibutus carnifex
Cruore pulchro, uile prò regni decus.
Ibisne curru, Phœbe, purpureo polum?
Currum tuoris sanguine atrum regia?
O non cruenta barbari Sicarij
Tangenda dextra, Gallia magna potens
Sic occidis? fatale sic ferrum imbuis?
Innoxiamq; purpuram tabo inficis?
Vittate frontem, & regio uultu sacer,
Fragrante oliuo uerticem quondam lito?
Tu densa sueto castra ferro fundere?
Te Mars ouantem protulit tot nobilem
Palmis? ut ille martius iacet, iacet
Vigor? nec hostes frangit aduersos metu:
Ceruici uultus tela torquata imprimat
Satelles Orci? iugulum & infestus petat?
Nunc differatur arcubus scissis lacer,
Distractus infelicium iugo arborum

IN

Digitized by Google

IN PERSONATVM.

ODE XXVII.

Mvtare vultum de ferioribus
Insaniendo cur iuuat? excute
Bacchi furorem; mitte sarmata
Horrificis violare monstris:
Qua Saga, quae te femina Theſſalis
Nuper venenis imbuit? heu pudet,
Quam turpis horres, & videri
Decolor, & sine honore frontis?
Vis os ferinum tu quoque sumere
Formidoloſa brutus imagine?
Cacoſq; per luces vagari
Vocibus exululans pudendis?
Mortale corpus Taygeti feris
Diſcretis auctor, lumina dirigens
Cœlo; nec immanem ſub altis
Progenuit Nemea ſculptis
Compeſce mentem; cras tibi puluere
Crines inhorreſcent bene ſordido;
Oblite ſortis ne remittas
Quærere, quid cineri ipſe debas
Mortis ſodali; dedecorum artifex
Prais tuorum: mox tibi liuidum
Illa inquinabit fœda vultum,
Atque faces facie repebunt.
Te cruda Clotho, te premes Atropos
Minore filo, demeret & breues
Viuentis annos; ecce ſtrudis
Perſephone ſacriſſe crines.

Dea

Digitized by Google

Deforme pallens esset, esset
Venus cadaver; nil Veneris licet
Insit rigenti; sic Averni
Sæva palus, redoletue Lernes.
Pingui, & dapali te nitidum Iove
Signabit atra Mercurius nota.
Quin temperas nunc læta mœstis?
Et lenibus grauiora misces?

AD REVERTERAM De Cineralibus.

ODE XXVIII.

TAndem vagantem cogelicentiam,
Et puluere atre collime verticem
Mortalis, haud oblite nigri
Funeris, indemnisq; mortis.
Formanda curis asperioribus
Mens est; tenendum nunc inter ardua
Olympo, inexpletiq; ventris
Ingluuies cohibenda, & omnis
Mittenda culpa materies, fame
Domante luxum. si bene pœnitet,
Nunc liuido sublime flagro
Tange humeros fine amore liber.
Lorica setis hispida munitat
Pectus, pudori tela Cupidinis
Thorace defendes trilici,
Zonaq; te premes expolito
Acuta sæuo. liberioribus
Hæc frena sumes. fas iubet in loco

Mœrere

Mœrere tadarum nigrarum
Te memorem, & grauiolentis vrnæ.
Lenietur herbis pallidæ commodis
Fames, & vltra nil trepidæ pius;
Genus natantum appone cœnæ,
Et calamo leuiore prædam.
Non qui salictis pascitur vuidis
Virente ripa lusere gestiens,
Aut rura Surrentina tondet
Te vitulus teneri, aut saginæ
Captiua perdix, caprea vel fugax,
Aperue Marsus, ne vacuos dole,
Siluane, saltus; neu labora
Nobilis aucupio Diana;
Seuera virtus ritè coagulo,
Fœtoq; lactis temperat vbere,
Et sorbile ouium ducere ore
Religio est mihi fas tuenti.
Oliua pingui pascet ab arboris
Cadaua ramo, promptaq; nux tori:
Narratur Anioni seueri
Norma, quid a procul arte, palma
Contenta fructu, perq; nemus canum
Currente lympha, nil sibi prouidi
Quicquam elaborarunt saporis
Consilij veteres magistri.
Serò moranti cœna parabitur,
Semelq; ; deflagare meridiem
Vt senties, acremq; Phœbum
Præcipiti propevare curru.
Neu perge sub noctem exiguum supra
Libasse frustum, pendere lancibus

Aequis

Digitized by Google

Aequis memento non paratam
Igne dapem, Cereremq; parcam.
Praeferre vultus illuuiem tamen
Noli, nec horrentem male contrahe,
Sed explica frontem nitentem, &
Sparge comam redolente nardo.
Nec vera virtus detrahitur sono
Plaudente vulgi; negligit horrida
Blandum fauorem, vel notari
Indice, amans popularis aura.
Mens vsque sani canta negotij
Timet, procellis enatet vltimis
Vt tuta cymbe, sape votis
Pacta pijs, miseroq; fletu.
Formidolosum te decet exitum
Pallere vita, quem Pater abdidit,
Et nocte caca pressit, hora
Iam celeres quatiente pennas:
Matura paucis nempe necessitas,
Acerba multis funera destinat,
Incerta causa, certa casus,
Asperior tibi, saua cunctis,
Mortale robur sternere pertinax,
Vrnaq; parua condere puluerem.
O Roma princeps, barbarorum
O apices, trabeaq; Regum,
Fractiq; fasces. occupat, occupat
Mortis securis iura securium;
Nil vana prodest vmbra magni
Nominis, & sine luce imago.
Iam vis hebescit corpore languido,
Palletq; teter vultus, & horridus

Cunctis

Digitized by Google

Cunctis videri, teq; semper
Purpureum fuge suspicari.
Malas decentes exarat asperis
Senecta rugis; illa abeunt faces
Olim genarum, turpe canis
Iam niuibus capite albicante;
Nullos amores Gratia pristinos
Spirabit vltra, atque illa tot artium
Forma, vt tepescens oris ignis
Labitur in tenues fauillas.
Iam flamma venas decoquit, & iecur
Depasc it ardens, iam furit impotens,
Et febris exsuctis medullis
Suscitat indomitam Chimæram:
Reddente satis omne Proserpina
Caput, iuuenta credulus abstine;
Adest quod aui cuiq;, nerua
Vindice, composuisse gaude.

AD FILOMARINVM
De Cineralibus.

ODE XXIX.

NVnc tempus acri flagitium, ac nefas
Domare pœna; guttura Cerberi
Ieiunus eludes, fameq;
Saua fames inhibetur Orci.
Periura, nefcis, excidit, excidit
Fides iuuentæ, vitaq; finibus
Metata paruis, Sors vt altè
Fixit agens adamante clauos.

Deesse

Digitized by Google

Deesse curtis consilijs solet
Plerumque Clotho, scilicet inuida
Produxe filum; fraudulento
Cuncta time perituræ fato.
Sic detumebit spiritus impotens
Sui; minorem pone superbiam,
Et puluerem admisce proteruit
Consilijs, morituræ quondam.
Mors demetendo primaq; & vltima
Consternit vrgens. se tibi præfica
Nequicquam adunco turpis vngui
Differat, & Libitina quæstus
Irritet acres. certior occides
Magni parentis cura, cupidinum
Vt abstines; componet vrna
Morte soporifera quietum;
Curabit artus reddere strenuus
Mirè resectos, quos semel obruit
Fatale tempus, quondam adesos
Ille potens reparare vitæ.
Ergo resigna condita pauperi
Prudens futuri. præsidio precum,
Famisq; ieiunæ, secunda
Per dubias feret aura syrtes.

AD CRISPVM SACERDOTEM.
De igni animos purgante.

ODE XXX.

O Magna vindex, o Nemesis potens
Torrentis ignis, pone modum, precor,
Tandem

Digitized by Google

Tandem dolori, pone flamma,
Pone rogo scelus expianti.
Non Aetna candens rupibus igneis,
Non sic Vesevi flamma biverticis,
Cumæa non æquè perurit
Sulphureo revoluta nimbo,
Purgans vt ignis; quem neque plurimus
Restinguet Ister, nec premet Adria;
Non vda Pleias, non Orion,
Diluuies neque fleta Pyrrha.
Fertur camino Mulciber acrius
Versare anhelos; haud aliter furit
Auernus æstus peruicaci
Corripiens Acheronta flamma.
Ah parce castis, & miserabiles,
Vulcane, Manes ignibus expedi,
Quos creditos debes Olympo, &
Sideribus meliore flamma.
Mox inferendos arcibus igneis
Ardere turpe est igne Cyclopeo:
Cœli ab verecundos Quirites
Tartareo prohibe camino.
Eheu Chimæram nec tamen igneam
Mortalis horret, nec lacrymabilis
Maret laborantes sub acri
Supplicio grauioris Aetnæ.
Compesce tandem, Crispe, licentiam,
Et coge habenas; te quoq; Mulciber
Tentabit immitis, rogoq;
Hauriet, inq; auidum caminum
Mittet dolentem. Nunc age liberis
Fer vota Diuis; syrma sub horridis

Mon-

Compone buſtis; tum Quirini
Principis arbitrio potenti,
Nutuq; magno ſupplicium lena,
Alium recludet ſcilicet arbera;
Amor Parentis ſæpe votis
Annuit, & revocat ſolutas.

AD VENATVM SACERDOTEM
De igni animos purgante.

ODE XXXI.

Manes indigetes, utq; opis indigos
Vindex pœna rogi excoquit, excoquit.
Nec riuo facili, nec ſtuuio licet
Flammas vincere viuidas.
Vrget ſollicitos carcere Mulciber,
Cyclopeſq; feri forcipe ahenea
Verſant; ſic ſcelerum difficiles notas
Delent, damnaq; diluunt.
Adduxere ſitim Tantaleam faces,
Nec ſeptemgeminum ducere largius
Si Nilum liceat, temperet igneam
Aetna vim penetrabilis.
Sed vota, atq; preces elicient rogo,
Flammarumq; potens arbiter acrium
Princeps Romuleus triſtia corriget
Pœnarum eluere efficax.
Effudiſſe polum largus; & aridis
Indulgere animis flumine liquido;
Cœlum namque patet clauibus aureis,
Et poſtes adamantini.

Digitized by Google

Manes solue pius, & bonus expia,
Sauorumq; memor, dum sacris, ignium
Misce liba, dapes, seu Cererem leuem
Fingant, seu Bromium liquor.

D. B. IOBELEO.

ODE XXXII.

Magnæ integra sobolis, Deoq;
Par satu magno, sator ipse Diuûm,
En ades votis pius, & frequenti
Consule Romæ.
Sancte Amor, casti bonus conditor hospes,
Tela qui tendis, nitidumq; flammam,
Præpetis penna auspicio, reuisens
Labere terras.
Cœlitum Regina, parens Tonantis,
Lenis æternos aperire postes,
Et polo traduxe, tuere natos
Numen amantum.
Quinque iam lustris reuolutus orbis,
Certus insignes retulit choreas,
Sole ter claro, & maiore terras
Luce riganto.
Omnis huc lætæ fluat unda vulgis,
Huc & augustis properentur vris,
Quâ diem seruus egit, & renascens
Prodit Apollo.
Vrbe nil magna videt ille maius,
Credulis Romæ populis ferenti
Iura sæcrorum, & caput efferenti
Altius astris.

Petre

Petre, regnati moderator orbis,
Arbiter Cœli bipatentis altè,
Impios damnans Acherontè, tuâ
Vindice, Manes.
Paulle, nunc cernite clementè servans
Conde, nunc hostem domitu rebellem;
Perfidus pœnas luat; atque pugna
Horreat aerem.
Roma si vestra stat ope, & beata
Dedicant arces utriusque nomen,
Cesset incestus maleſana terras
Currere Enyo;
Ille, quo rerum natat urbe fusus
Sanguis heroum, vigeat, bonorum
Omne sucrescat decus, affluentis
Munere Cœli.
Iam fides, & Religio renidet
Hostibus neglecta, pudorq; casus,
Atque honos; auro nitidumq; Virtus
Suscitat auum.
Aureo fulgens Amor acer arcu,
Cui dicatæ data cura gentis,
Remq; Romanam, Latiasq; leges
Didere terris;
Omnium regnator Amor, bonusq;
Imperi rector, cupe tela victor,
Martios Ignatiadas, & agmen
Ede paratum.

AD TOMACELLVM
De vitæ breuitate.

Digitized by Google

ODE XXXIII.

TV non ter amplo Neleida senis
Fungeris auo. secla nepotibus
Minora decurrunt, nec etas
Frena ferox patitur morando.
Mox te cupressus funere lurido
Sequetur atrum. vita volubilis
Defertur Euris incitatis;
Sed stadium breuioris aui
Sortite quamuis, tu meditaberis
Aeterna fortis, consilijs agens
Perennibus mentem, quid ultra
Te maneat sapiens timere.
Dediſce luxum; mens erit acribus
Cogenda curis, more parentium;
Seuerus in praesens, & asper,
Tutus eris bene temperando.
Amara latis: quod tibi porrigit
Aetas dolendo corrige, & aggere
Lucro; inuentas mox tepebit,
Teque breuem minuet senectus.
Languet caduco flore puertia,
Et grata defit forma; neceſſitas
Edura terres ſummouere.
Vrget auos, veteremque vulgum.
Mortalis alter truditur altero,
Seclumque seclo; progenies recens
Subit cadentem, perq; omne
Poſtgenitum decus interit.
Currentis horae munus auarior
Tene; negabit forſitan Atropos

Donare

Digitized by Google

Donare plures parca, vt annos
Occupat eripere haud verenti.

IN PETVLANTEM IVVENEM
De æterno cruciatu.

ODE XXXIV.

DEuote turpi tu quoque Tantalo
Quid mente caca flagitij moues?
Ah coge habenas, & proteruum
Ingenium domitare cura.
Ex quo lacessis Numina peruicax,
Amorum, & vdi sanguinis immemor,
Damnatus irarum, nocentem
Te Rarijs, Ereboque debes.
Iunges adactos imbribus igneis
Supernè, & olim diluuiè genus
Infame demersum, marinam
Geryonum in Venerem ruentum,
Addicta flammæ monstra tricorporum
Per damna ponti. coget agens gregem
Aheneæ virga seuerus
Orcus, & ore inhians trifauci
Depasta nigrum Mors pecus, Africo
Instar leænæ Tisiphone faces.
Intentat, intortos & angues
Crine quatit rigido Megæra.
Horrebis agmen triste silentium,
Et turpe vulgus, te canis occupat
Latratu, & exterret tribinguis,
Perque lacus vlulans Auernos;

Digitized by Google

Lethenq; inertem, stagnaq; pallida
Fleture vises, altaq; Tenara,
Vmbrasq; deformesq; Manes
Illuuie, miseramq; turbam
Pallebis Harpyiam, orcq; Gorgonum,
Laruasq; turpes, & Lemures nigros,
Furuosq; Cyclopas, scientes
Arte noua reparare flammas.
Eheu vorsci iam crepitat fuce
Extructus altis aggeribus rogus,
Per damna, collataq; pœnas;
Nec Nemesis positura quondam
Modum deseri, sors adamantinam
Necessitatem, iuraq; ferrea;
Clauos refiget nec trabales,
Quos semel instituens adegit.
Non te reducent Thracia fides,
Laborioſi cura uel Herculis:
Te tristis æternum reſorbens
Proua sub exitium, tenebit.
Mœrebis annos immiserabilis
Interminatos, longaq; sæcula;
Rapacis Orci fœda cum te
Protomies sibi destinauit.
Votis moueri nescius haud Charon
Vllum renexit; non iterabilis
Mox exulem cymbe reponet
Te Stygis ulteriore ripa.
Audin? querelis horrida personuit
Spelæa Ditis; probraq; turpia
Diris acerbant execratis,
Guttur vt intumuit venæno.

Pun-

Digitized by Google

Pungente cura sollicitum nefas
Mentem remordet; pœnaq; funera
Exest renascentem, volucris
Cen Tytij iecur vlcerosum.
Nunc fas acutis quassibus additum
Placare Numen; nunc gemitu pio
Diues fatigare; & seuera
Mentis ad arbitrium, nocentem
Te fuste duro cedere, barbarum
In morem & artus fundere lividos
Ictu sub acri, bella monit
Vt puer Idalius puderi.
Desiste Cœli tela lacessere;
Quin, salle Ditem, salle Acherontios
Fratres, sorores atque diras,
Sponte nefas tenuante pœna.

AD SVLPICIVM
De leui peccato ritè expiando.

ODE XXXV.

TV nunc inerti languidus otio
Sic fortuito, sic temere exigis
Ævum, soluto molle risu,
Et vacuus facili lepore;
Diemq; fallis callidus alea;
Oblite quanti possit manet aleæ
Periculi, cæcaq; sortis,
Nempè iaces male seriatus,
Culpante quondam vel tenuem dolum
Minoë Dite; mundus vt occidat

Digitized by Google

Diffractus, & busto citabit
Rauca reum tuba sanctatum.
Nil fert inultum, nec Nemesis deus
Impunè quisquam præcepta expiat.
Discrucia flamma atrox piorum,
Flamma rogi Stygij fodalis.
Vulcanus olim corriget acrius
Ludicra linguæ verba volubilis,
Nec ignis immunem nitere
Siderios licet inter ignes.
Nunc Vaticano munere liberas
Obibis aras, fauisq; prodiga
Salutis, indulgebit istos
Pro sospitem Genitore manes.
Dives; te vt vnda pertuis, aut prece
Certa resolutis rite, piaculo
Nummine sacri: sic Quirinus
Pyralibi Dr propriabit astra.

AD CAROLVM MASTRILLVM De vltimo iudicio concionantem.

ODE XXXVI.

Latè tonantem fama per ardua
Frequens inuentus horruit, horruit,
Dijudicandam litem vt olim
Audijt, ac trepidum fragorem
Ruentis orbis, quæ iacis ignea
Sententiarum fulmina? territas
Vt fulgurando? perq; misces
Cuncta graui tremefacta motu.

Natura

Digitized by Google

Natura monstris pressa nouis, mali
Immane quantum parturit; asperam
Vim dicis, implacatam & iram
Vindicis, & vitijs iniquam;
Nigrumq; Solem, nigraq; sidera,
Cæcumq; Cœlum; sanguinis illinis
Guttis Dianam, fati & Argo
Nescia iam natat inter ignes.
Rubescit orbis semita lactei;
Est ignis Arctos; decidit arduus
Polus, nec agmen dissipatum
Cogere amat niger Hesperugo.
Damnosa mundum comminuet dies
Dilapsum in ignes, franget & impetu
Volubili, diuulsa ab ima
Cuncta rogum impositura in vnum.
Formidolosa scena Tragœdiæ
Templi theatro iam patet, & faces,
Tædaq; debacchantur atræ,
Incubuit cinis altus orbi.
Ad busta non iam surda moues tubam
Auditam Auerni sedibus intimis;
Vmbrasq;, deflagrata & vrges
Corpora, sollicitumq; vulgus.
Exsomnis alto de tumulo stupet
Natura; pallentum libet agmina
Mirari, & exangues catervas
Purpureas animare venas.
Coram minacem constituis Deum
Vltrice flamma; saua supercili,
Et alta maiestas fugaces
Terret agens sub Auerna Manes.

Acerbus oris proiecit impijs,
Truditq; vindex in cana Tartara,
Aetnaq; flammanti; pyraq;
Subiecit arbitrio tenaci,
Certaq; constans lege; noceneibus
Quod sanxit ille, haud corripias, neque
Antiquet; aeternumq; soluent,
Quod sceleri semel irroganis
Multa, irretexto stamine; non ego
Fractus procellis ad miseras preces
Decurrero, pactus dolendo;
Ne violens premat ira sontem.
Non me sub atro turbine pallidum
Diuûm silentum cura tuebitur;
Lanos nec orbis per tumultus
Altibus feret aura dextris,
Ceu cum strepentem plurimus Auster
Irritat imber, voluitur & pacus,
Et arbor vnà, stirpe rapta
Montibus, & resonante silua.
Fatalis etas imminet, imminet
Tonantis ira; Mulciber obruet
Vastator Europa ruinas,
Asq; Asia, Libyaq; magna.
Praesensit Orco seu male debitum,
Seu destinatum praestituit polo,
Haud consili diuini operta, &
Difficiles inearn recessus.
Maturus auis nunc, pater, occupa
Mactare honores: cum facis hostia,
Mollibis e durum Tirantem
Fleure pio, & lacrymante voto.

AD BRANCACCIVM
De corpore sponte cruciando.

ODE XXXVII.

Negas amori tu benè perbrevem,
Amice, ludum; ludis & impium
Plutona prudens, sæva mutans
Tenara supplicio severo.
Domant equina corpus, & hispida
Infrena sæta; pœnaq; libera
Thorace cingit: iure tela,
Vimq; Cupidineam tremiscit.
Artis Cilissa fors opus, efficax
Defendere ictum mœnibus, & gravi
Tormentum, vt immanis balistæ
Impulit, aut aries premendo.
Quin terga flagris pelle crepantibus,
Livore pulcher; sævaq; verberum
Grando recrudescunt pœnæ
Diluviem mittitenti vero
Cruoris vbi. sic fugit improbus
Puer Cytheree; Idalium in vernus
Se victus abdit, iamq; inanibus
Mittere viperea sagittas
Cruore tinctas. profuit haud toti
Decumbere ostro, sed caput aspera
Triuisse saxo, & sæpe votis
Peruigiles agitare noctes.
Integra Musis, paraq; comparis
Bacchi lenabit fonte sitim; nihil
Plus adlaborat phœbus vnda

Ac Cereri, patiens carere
Pacato mentis regna merebere
Nullis adactus seditionibus,
Sed pace compositus quieta,
Nec dape, nec nimius Lyæo.

DE EXCVRSIONE TVRCARVM.

ODE XXXVIII.

Quid arma duri sanguine tingimus
Nostro? ruinis incubat, incubat
Clementis Europæ superbus
Hostis, & imperium fatigat.
Soluta fertur Thracia Bosporo
Centauxus ingens, & Scythis manus
Onusta prædis, Adrianis
Ausa fretis aquis tabra, inulti
Secura Maxtis, classis & Italæ
Impune prædæ pervolat, oppida
Ferroq; devastans, & igni
Ausonia male seriata.
Stant saxa nostro lubrica sanguine,
Et cade Tethys decolor impia;
Iacent marinis esca phocis
Corpora, & alitibus relicta.
Culpis iniquo scilicet hoc tempus
Procella Cœlo; Tisiphone quasit
Vltrix inexorata tædam,
Et maximum sceleri flagellum.
Illa hæc Scythicarma prosulit agmina,
Thracesq;, & acres Odryses ciet

In

Digitized by Google

In imperi magni pudendum
Dedecus, opprobriumq; gentis.
Gens, quæ priorum iactat inutile
Nomen, quid vltra Numina prouocas?
Secreta Cocyto iuuentus,
Atque nigrum dolitura Auernum.
Ergo merentes pœna premit reos,
Ferroq; ceruicem domat arduam,
Menteſq; frangit peruicaces;
Ecce furit Scythiæ tyrannus
Toto pauentes perdere Nereo,
Cruore noſtrorum ebrius; & modus
Deſit furori; criminoſos
Cæde Pater minus expiauit;
Immanſuetis vſque adeo diu
Turbatur Afris; Dacia parturit
Immane Bellum, nec minari
Deſinit, increpitans acuto
Fragore bellonæ: merito additi
Diui fatigant Heſperiam malis,
Ferroq; deuotas, & Orco
Inferias ſine amore mactant.

AD SPINELLVM grauiter ægrotantem.

ODE XXXIX.

TE nunc acuto vulnere verius
Spinæ cruentant; te dolor acrius
Pungit, nec immunem ſodalem
Me quoque deſeruit ſine ictu.

Sic

Sic mœror vrget. scilicet heu tuis
Immane quantum febris inæstuat
Anhela membris, inquieta vt
Vena salit spatijs iniquis.
Et nunc inhorres frigore pallido,
Nunc te Chimæra vis grauis igneæ
Exhaurit afflans, dum seuerè
Cura negat pia fontis vndas.
Vt cæcus humor pectore feruido
Depraliatur? tendit vt intima
Præcordia ardor? flagrat Ætnæ
Vt tacita iecur æstuosum?
Scabrasq; fauces vt sitis asperat?
Ceu frons ab ictu dissilit æneo;
Iam cedit ars, cessere succi
Paonij, liquidumq; nectar.
Frustraq; radix finibus Indicis
Quæsita, & arbos nescia didita
Europæ, & vngues belluarum
Difficili pretio repensi.
Dulcis iuuenta nunc vbi muricis?
Quid nunc superstes nobilis illius
Formæ? assidenti ò dulce votum
Fratri, & amor breuior doleuti.
O iam faceßat dura necessitas,
O mite parcat lex adamantina,
Nec Mors acerbo fasce, pulchro
Tendat agens capiti securim.
Sed te laboret inter amabiles
Virtus beatis destinat insulis
Sclata spe nolente falli
Sanatoris mala, fauxq; morbi.

AD

AD LOFFREDVM conscien. scrupulis laborantem.

ODE XXXX.

Quid vsque te vrges inreparabilis rerum
Sontemq; damnans exagitas metu?
Pudore seu culpante Cypria,
Siue capi facilem iuuentam.
Quis te implicatis expediet plagis?
Flammeus soluet cauillus? ah miser,
Quanto fatigatus sub æstu
Consilij dubius laboras.
Compone mentem, desine tandem
Cura inquieta, plus nimio sagax;
Omitte scrutari latebras
Ima, supernacuo labore.
Quis saca norit crimina, vniuersis
Locosq; ? acutis non semel vnguibus
Turpis recrudescit cicatrix,
Et saniem semel remisit.
O iam quieto cande silentio
Quacumq; noxa sollicitum tenem,
Nec vsque contemplere sordes,
Atque animi mala crimino.
Sat expiarunt & dolor, & pia
Vltoris ira, terga q; fuuibus
Perusta, ferro ac turbine q;
Et rigidis chlamys aspera setis.
Prudens virorum tu mordam sensu,
Neu ferina crede licentia
Impune fidens, nec timore

Digitized by Google Ami-

Ancipiti vimium vacilla.
Plerumq; mœror pectora macerat,
Statuq; mentem demouet, & furit
Insaniendo, atq; in ruinam
Misit agens, dubiaq; vita
Rastidiosum perdidit: horridam
Frontem serena; sidera te decet
Sperare cassum, largiore
Sanguine sat scelus eluente.

AD PVDICVM ADOLESCENTEM.

ODE XXXXI.

ACer Cupido tela subentia
Cudit cruenta cote, cor impotens
Fœdare flammis in pudoris
Opprobrium; maculamq; famæ.
Sed te lasentes non aget in plagas;
Diffringet arcum, telaq; Colchidis
Imbuta Medeæ veneno,
Turpe faces agitare inaudax.
Cautum dolosi damna tamen iuuat
Vitare in horas; ne tibi candido,
Ne fide prudens, vsque vafro
Caca timens ab Amore fata.
Euade damnis per celerem fugam
Parthi; nec armis cominus improbum
Hostem fatigabis, triumphans
Arte noua fugitiuus vsus.
Plerumque fraudis notus abenæas
Infert catenas fortibus, & male

Tutis

Digitized by Google

Tutis? & improuisa flamma
Vis rapuit temerè feroces.
Quam penè vidit Tartara regina
Orpheus? vt arsit vinctus amoribus
Contaminatis, atque iniqua
Cæde rubens Ducis immerentis?
Illum canentem sic licet aureo
Mirata plectro patria Bethlee,
Predamq; direptam leonis
Vnguibus, & laniantis vrsi.
Hoc ille suum carmine temperat
Impune regem, atque exigit hospitem
Plutona membris, sic furentis
Indomitæ cohibentem iræ.
Tandem quieto pectore detument
Æstus, canoras vt pepulit fides,
Nec lanitæ curat minaci
Immeritum violare vultem.

IN PROCACEM ADOLESCENTEM.

ODE XXXII.

QVo tendis amens? heu fuge liberè
Bacchari amando. mitte Cupidinem
Cæcum, verecundamq; mentem
Consilio stabili tuere.
Quondam procaces namque tonans Pater
Hostes coruſco fulmine perculit;
Imumq; demissos ad Orcum
Diluuie, pluuiaq; flamma
Resorbuit, nunc & manet horrida
Rubigo,

Digitized by Google

Rubigo, tabesq; & cinis arborum,
Seu poma mentitus, dolosum
Seu vitio interiore Bacchum
Sic impudicos exigitas Deus
Donans nitenti sidere candidos
Mentes, & illos vel acuto
Sustulit, quas beat ore pulchro.

DE ESTASI .N. VIRGINIS NEAP. Religiosarum Virginum Parentis.

ODE XXXXIII.

MAter o casta sobolis, pudica
Mater, ut mentis rapit ardor? ut te
Vectat aurato super astra virtus
Axe Boota?
Dum poli pictam meditaris aulam,
Nobilem stellis imitaris Arctos?
Hac salo tingi metuit, solum tu
Tangere nescis.
Te leues nubes pedibus prementem
Promouet penna leuiore in altum
Ocyor telis Amor, incitatis
Ocyor Euris.
Currere aternos iubet ille cursus,
Arduos tractus liquido secantem
Calle; mortalem neque te resistens
Aura retardat.
Cum tibi cordis saliere fibre,
Pectoris flagrans & inarsit ignis,
Nulla vis lapsum celerem moratur
Prepetis ala.

Prom-

Prompta prægestis sociare Cœlo
Virgines; mirum, Superos adauges
Scilicet spirans, & humi superstes
Ciuis Olympi.
Iam frui sponso potis una Diuo,
Virgo iam tadis habilis, teroq;
Floris aterni; tua magna dos est
Cura pudoris.
Ecce nectentem Superùm choreas
Astra deducunt, subeuntem & alto
Aetheri mirantur adhuc caduca
Mole grauatam.
Ipse te vidi subitò soluta
Mente lymphatam, atq; Deo resorptam
Marmori vidi similem, atq; eandem
Corde liquato.
Feruidum pectus tamen intus, & cor
Soluitur, duranit Amor sed extra,
Dadalus qualem potuit magister
Sculpere formam.
Ebrios sensus inhiantis implet,
Sobrios æstus sitientis explet,
Aureo cratere tibi propinans
Nectar amantium:
Membra ceu dulci rigat ille somno,
Interim sponso vigil elaboras;
Mens & arcanis agitata curis
Corda fatigat.
Sana vis, sanus furor vrget œstro
Dulce bacchantem, meliore thyrso
Quam furit demens vlulata circum
Dindyma Manas.

Digitized by Google

Templa dum Cœli spatiosa lustras,
Astra te Cœlo speciosa poscunt;
[illegible] iam forma, meritumq; fidus
Significat addam.
Tolle cognatis; Amor inquit, astris,
Tolle te Cœlo tibi destinato:
Curre regnatas Domino Tonanti
Visere sedes.
Mitte iam terras operosa inertes;
Namque vitentem per inane magnum
Pluma te librat mea; concitata
Mente virago
Igneas Cœli bipatentis arces
Pervola; magnos tibi tu Quirites
Iuer, exultim trepida sodalis
Iungere Divos.
I, vigor, quò te rapit ardor, & quò
Vis potens cordis citat, i beato
Pignore, & iam nunc patrio potiri
Incipe Cœlo.

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER III.

De Christo recens nato.

Προοίμιον

PHilosophatus nè, an, fi bulatus est Plato, cum dixit discumbẽtibus Dijs, ex Poro cõsilij, & abundantiæ Deo, & ex Penia paupertatis Dea in amœnissimo, & consito floribus hortulo natũ Amorem.

Digitized by Google

rem. hoc certè nobis fine fabula conflat, Christum veri Amoris imaginem, ac simulacrum ex parente Deo bonis omnibus affluente, & ex virgine pauperrima natum, hoc discrimine, quòd non in hortulo, sed in stabulo, non in molli flore fit collocatus, sed in duro solo iacuerit abiectus. quanto nunc sapientius, si adesset in hoc stabulo, de Amore philosopharetur Plato? apud quem Socrates ea narrat, quæ à Diotima, muliere fatidica se accepisse dicit. in eo dialogo Amorem natu grandem, ac Deorum antiquissimum facit Phædrus; negat Agatho, ac potius tenerum, flexibilem, mobilem putat; vtrius vera sententia? vtramque cõpone: est Amor antiquissimus, immo æternus; est idẽ puer, ac tenerrimus. quod autem ab eodem Agathone dicitur, aquæ instar liquidum esse Amorem, vt per totum amantis animum circumfluere possit, non est omnino à re alienum. testes sunt illæ lacrymulæ, in quas diuinus hic penè soluitur, & colliquescit. illud tamen quod addit Agatho, rigida omnia, atque dura refugi ab Amore, quippe delicato, ac tenero, non admitto, cum in durissimo solo,

solo, rigidissimo anni tempore vltrõ iacentem videam. Excipiunt interim illum cœlestes symphoniaci, tibicines, lyristæ, citharedi: quid? his ego me immiscebam? quod est impudentiæ, scio quam ingratũ sit ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι an lyra certem cũ immortalibus? quod est audaciæ. venit in mentem Marsyæ Phrygij tibicinis, qui similis temeritatis pœnas dedisse fingitur. fuit is Theognidis filius, qui primus leges musicas ad laudes Deorum, quibus vsi sunt in celebritatibus Græci, accomodauit: in Nisam ciuitatem profectus, vbi tum Apollo ob inuentam citharam, & eius artis periciam magno in honore habebatur, cum eo cõtendere est ausus; sed cum tantũ artem ostenderet inertem, contra vero Apollo suauissime caneret, ac citharam tẽperaret aptissime, victus Marsyas tumentibus obstrepens buccis pœnas dedit audaciæ, pelle viuẽti detracta, vt est apud Nicandrum. quid igitur? in certamen veniam cum cœlestibus symphoniacis? equidem non auderem meam inferre lyram in illud odèum, nisi viderem pastorum etiam fistulis locum dari. præterea monet paræmia,

vt si

Digitized by Google

rem, hoc cerne nobis fine fabula conflat, Christum veri Amoris imaginem, ac simulacrum ex parente Deo bonis omnibus affluente, & ex virgine pauperrima natum, hoc discrimine, quòd non in hortulo, sed in stabulo, non in molli flore sit collocatus, sed in duro solo iacuerit abiectus. quanto nunc sapientius, si adesset in hoc stabulo, de Amore philosopharetur Plato? apud quem Socrates ea narrat, quæ à Diotima muliere fatidica se accepisse dicit. in eo dialogo Amorem natu grandem, ac Deorum antiquissimum facit Phædrus; negat Agatho, ac potius tenerum, flexibilem, mollem putat; vtriusve vera sententia? vtramque cõpone: est Amor antiquissimus, immo æternus; est idẽ puer, ac tenerrimus. quod autem, ab eodem Agathone dicitur, aquæ instar liquidum esse Amorem, vt per totum amantis animum circumfluere possit, non est omnino à re alienum. teste sunt illæ lacrymulæ, in quas diuinus hic penè soluitur, & colliquefcit. illud tamen quod addit Agatho, rigida omnia, atque dura refugi ab Amore, quippe delicato, ac tenero, non admitto, cum in durissimo

solo,

Digitized by Google

fabula con-
oris imagi-
arente Deo
& ex virgi-
c discrimi-
sed in fi-
fit collocu-
abiectus.
adesset in
ilosopha-
crates ea
ere fati-
dialogo
eorum
; negat
Hexibi-
ra sen-
Amor
est idē
rem
æ in-
per
uere
um.
s di-
ue-
ho,
ab
e-
o

solo, rigidissimo anni tempore vltrò iacentem videam. Excipiunt interim illum cœlestes symphoniaci, tibicines, lyristæ, citharedi: quid? his ego me immiscuam? quod est impudentiæ, scio quam ingratū sit ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι an lyra certem cū immortalibus? quod est audaciæ. venit in mentem Marsyæ Phrygij tibicinis, qui similis temeritatis pœnas dedisse fingitur. fuit is Theognidis filius, qui primus leges musicas ad laudes Deorum, quibus vsi sunt in celebritatibus Græci, accomodauit: in Nisam ciuitatem profectus, vbi tum Apollo ob inuentam citharam, & eius artis peritiam magno in honore habebatur, cum eo cōtendere est ausus; sed cum tantū artem ostenderet inertem, contra vero Apollo suauissime caneret, ac citharam tēperaret aptissime, victus Marsyas tumentibus obstrepens buccis pœnas dedit audaciæ, pelle viuēti detracta, vt est apud Nicandrum. quid igitur? in certamen veniam cum cœlestibus symphoniacis? equidem non auderem meam inferre lyram in illud odēum, nisi viderem pastorum etiam fistulis locum dari. præterea monet paræmia,

vt si

Digitized by Google

vt si citharedus esse nequeas, aut cœdu-
fias; non modo secundas, sed
vltimas obtinere in hac re
maxime honestum erit,
& iucundum; mo-
do liceat nato
iàm, ac
vagienti Deo (nouum
genus officij) quo-
quo modo blan-
diri, & gra-
tulari.

Digitized by Google

IN CHRISTVM RECENS NATVM

ODE I.

O Magna Patris progenies, tibi
Non ante tellus gratior vnicè
Suspirat; omittas latèbra
Virginea nimium morari:
Mox clarus altè sidereum Pater
Ostendet ignem; pronuba fingitur
Iam Stella Cœlo, nocte pulchra
Tergeminos referente Soles.
Iam Pastor antrum, cum grege candido,
Diuis amicus quærit, & horridum
Cubile brutorum, procellis
Aeolijs agitata tecta.
Tu nè, potentem quid deceat Deum;
Cura, sed agris terrigenis caue,
Quid Orcus, & regnata Diti
Tanara, Tisiphoneq; tendant,
Succurre præsens; nec decet irritum,
Quodcumque quondam pollicitus tuis,
Diffingere, & mutare mentem,
Quam pietas semel alma fixit.
Amor trementem rupe sub aspera,
Amor sub vda nocte recolliget;
Et senties mortalis Euros,
Atque Notos hyemis ministros.
Amor suorum prouidus arbiter,
Et nos Olympo sistere pertinax
Transmutat æternos honores,
Teq; polo rapit, & rebelles

Digitized by Google

Insert beatos: iam celeres citat
Pennas; sub antro iam locat, & breui
Te carbaso inuoluens, tuliſſe
Pauperiem, noua damna, cogit.
Tuum eſt, Auerno ſi rapimur rei
Damnis paternis, ad miſeros pium
Accurrere, & letho paciſci,
Sanguine purpureoq; ne ima
Lethe premamur, ne Styge lurida:
Sic nos amantis præſidio Dei
Tutos per omnes Patris iras
Ducet Amor beneficus auſpex.

ODE II.

QVi templa Cœli cærula concutis
Tonante flamma, concuteris gelu;
Acutâ tendens tela, acutam
Fers glaciem, & penetrale frigus.
Poli nitentis dædalus artifex
Incultus horres vilior abijci,
Paruaq; Bethles exul antrum
Incolis, hoſpitiumq; brutum.
Inſana dudum ſidera Pleiadum,
Capraq; perfers, natus ad hiſpidas
Niues, & immanem cauernæ
Egelidæ gemis, ecce, cautem.
Diuerberatum fers Borea latus
Obiectus iris paruulus Africis,
Iaceſq; collatis ariſtis
Dulce decus Genitoris inſans:
Sanguis pudica matris, & integra,

Can-

Castumq; nodum soluere nescia;
Pannis inornatum sub ima
Rupe lates, sine honore, Numen.
Te multum amantem vt pallidus arguit
Color? decoras vt viole genas
Tingunt? malorum ignarus ante
Discis amans noua damna ferre.
Non ob oleti te tuguri decent
Sordes, paterni pectoris vnicè,
Et mentis obtutu profunda
Progenitum, pariterq; Diuum:
Hic prater omnes risit amabilis
Sinus latèbra; non ibi Tityri
Auena decedit canoris
Alitibus, Superisq; certat.
Tu dulce ocellos dum iacis igneos,
Mi saucium cor pectore deripis;
Pates sagitta, iam pates, o,
Verus Amor, Deus ille verus,
Numenq; cordis. te licet asperent
Acres pruina, stringat iners hyems
Manum stupentem, notus artis
Haud vacua premis acer ictum.

ODE III.

AH nondum Amoris ferre vales onus
Laborioſum, paruule, nec minor
Aequare magnum; parce durum
Pauperie tolerare pondus.
Circa cruentos mens agitur tua
Statim dolores; nunc niue temperas

Digitized by Google

Cor æstuosum, præcipitesq; gestis
Pungere acu stipulæ rigentis
Artus tenellos; ne rue vulneri
Acerbus infans; mox tibi liuidos
Dumeta crines tristè carpent,
Tempora diripientq; serto.
Iam te lacessit, ponè subit gradu
Citata Mors, & vere sub aureo
Decerpet annos; iam volentem
Cruda Deum petit, atque figet
Cedro trabali; nec putet arduum
Extinxe letho: pallida tum soror
Phœbi negata luce flebit,
Accelerans simul insolentem
Titana condet; tum quoque sidera
Mœrere cernam; fallet humum dies
Obscurus agnosci, per umbras
Nocte nouas properante currum.

ODE IV.

INfans paterno nobilis ab sinu
(Quando & feracis tu satus ingeni
Tuentis altè se fruendo,
Diceris, & referens imago)
Parente ab illo ducis originem,
Signatus à quo es Numine proprio,
Ingens, & indiscreta magni
Vis animi, & genialis ortus.
Quod triste vagis? cur sub inhospita
Tellure inhorres? desine turpium
Opprobriorum, nec paternum in

Dede-

Digitized by Google

Dedecus abijcias incentem
Deum, Borèo neue feces gelu;
Cernis? ruinosum trepidat specus,
Quod saua tempestas repente
Sternet agens. Amor ah tenello
Compone stratum mollius, aridum
Repone lignum; semina dulcium
Excude flammarum: fouet bos
Nare tepans, operum solutus.

ODE V.

Miserandus niue acuta Deus horrei?
Genitricis nitor alma, date ludus
Aquiloni, patiès saua nimis verbera Cauri?
Tibi frangit pharetratus puer arcum,
Tibi præda obtigit uni: preme pectus
Catus auceps, agitati pie cordis iaculator,
Agis ipso melior vulnus Amore,
Neque tela, neque pulchra face victus,
Simul arcu resonâti meditaris bonus ictus,
Fugientem sub Auernum cape ceruam,
Age clamore, age cursu, insequere, vrge,
Nec inanis labor artis sine præda residebit.

AD PHILIPPVM SPINELLVM Card.
De Christi pulchritudine.
Alludit ad sacrum θρέμμα.

ODE VI.

Digitized by Google

Prémat labellis oscula dulcia,
Quæ parte multa nectaris imbuit;
Amore lactet me pudico
Lactis amans; potiora vino
Sint dona: sit fas ducere amabiles,
Puroſque ſuccos; ebrius vberum,
Lymphatus & mamma liquenti,
Mille tuos inhiabo amores;
Vt delibutus candida collinis
Fragrante nardo pectora? non merum
Aequè Calena falce quondam
Edomitum, aut redolet ſodalis
Crater amorum. malobathrum tibi,
Et myrrha princeps, fuſa capacibus
Vnguenta conchis, fundo & imo
Fuſa tenus tibi dulce manant:
Quandoque nomen fama volucribus
Elata pennis prodit in vltimas
Vrbeſque, genteſque, inque Eoi
Littoris, Heſperijq; fines;
Te caſta pubes, floſque puertiæ
Amat, iuuentas puraque virginum;
Auro reuinctas pulcher ipſe
Vſque tenes, metuuntque ſolui:
Has tu volentes compede libera
Trahis, ſupernè quò rapit impetus,
Poſt teque currunt concitata
Mente pia, celerantq; greſſum
Auſtro priores, qui ſimul attulit
Notas odoris per liquidum tui
Auras, ſequuntur non amoris
Indecores, thalamique caſti.

Immune

Digitized by Google

Immune pectus Cypridis improba
Torrebit vnum te; minus arserit
Quemquam, nec olim pranitebit
Alter amans fidei dolosis.
Periura numquam candida te calet
Iuuenta; bruma nec tepet horrida
Vestalis ardor; frustra & atras
Blanda faces Erycina tendit.
Te, te pudico pectore virgines
Arcent tenaces; scilicet alligant,
Paruumque myrrha fascem odora
Accipit interior papilla:
Malarum vt ardet purpura discolor?
Vt labra Myrrha principe diffluunt?
Engaddidos vineta Silua
Quale rubent, grauidaq; Cypro
Pendentis uua botrus vt intumet,
Sic ille dulcis nectar amantibus
Propinat integris, & implens
Pectus agit nimis ebriosum.
Ceruicem eburnam peruolitans coma
Splendetque crinis subniger, aliti
Ceu Solis; & cincinnus orbem
Implicat ambitiosus auro.
Compar Amori singula, seu genas
Pudore tingit murice pulchrior,
Seu prater albos ille Cycnos,
Ante niues, ebur ante & Indum.
Ceu propter amplum fluminis alueum
Columba simplex accubat, aureo
Aduersa Phœbo, dulce pota,
Sic liquidi nituere ocelli

Digitized by Google

Leues lapillos, articulis decus,
Concluſit auro, munera diuitis
Gangis; ſmaragdus luce vibrans,
Aut digitis hyacinthus ardet.
Stant crura puro marmore firmius.
Qualis renidet ſedibus aureis
Columna; Siluani virentis
Malus vti decus omne vincit.
Ceù vere primo floſculus herbidi
Formoſus agri, lilia ceù nitent
Vallis ſupina, quam relambit
Lympha fugax, trepiduſque riuus.
Titana vincit lucidus igneum,
Et mille prater candidus, omnium
Regnauit; & cor omne amando
Surpuit, haud ſine laude, prædo.

ODE VII.

O Matre pulchra paruule pulchrior,
Quem vagienti cumque voles modum
Pones querelæ, ſiue riſu,
Siue ſopore libet quieto.
Audin canorum carmen, & Orphea?
Amor chorèa ludit amabili;
Iouis nec ortu ſic mouebant
Solliciti Corybantes æra,
Cœleſtium vt agmen: te neque territat
Saturnus acri prolem inhians fame,
Parentis alta mente natum,
Ore pari reſouentem Amorem.
Amor ſub antro ſtrauit inhoſpito,

Amor

Amor rigentem colligat igneus,
Stabitq; quondam causa, sponte
Cur pereas, premat atq; ferrum
Dextra cruenta Romulus impius.
Compesce fletum; me quoque, pectora
Tentabit altè vulneratum,
Hasta; simul ferient procella
Letho cadentem; nunc ego barbito
Iungam canora carmina, dum chorus
Diuùm, recantatis amicus
Opprobrijs modulatur antro
Fœdus beatum: Pax redit aurea,
Et spreta Virtus, almaque Faustitas;
Diuiq; vocales, relicta
Arce poli, subiere terras.

ODE VIII.

PAuper coruscam sidere regiam
Deus latebra mutat, & ignei
Conuexa Cœli rupe mutat
Frigore hyperboreo rigente.
Ah, Diue, aquarum vim glacialium,
Acres & Euros non bene fissili
Defendis antro, peruicacem
Nec Boream, pluuiumq; Caurum;
Tuere Numen; non tibi pectoris
Adulta virtus, sanguis & integer;
Ahena compages nec artus,
Lacte nouo reparante, firmat.
O, ferte lanam, si quis Amor pij
Gregum magistri; vellera soluite;

Digitized by Google

Durumq; de mollis capella
Muneribus prohibete frigus.
Sic stent feraci gramine pascua,
Nec martialis saua fames lupi
Insultet hædo, nec dolosum
Herba tegat viridis colubrum.
Nempe hic tuetur vos, & oues finit
Errare tutas per nemus, & iugis
Hermona frondosis, neque ore
Carpere sollicito salictum.
Hic dulce Numen, Tityre, fistula
Mulcebis, aptans carmen arundini,
Quo vallis & caula cubantis
Personet interius cubile.
Hic in reducta rupe volubiles
Iunges choreas, & calamo canes
Deum laboranteм sub acri
Verbere nil miserantis Euri:
Distenta dulci nectare paruulo
Papilla ducetur; tibi copia
Manabit ad plenum perennè
Irriguis opulenta venis.

AD PAGANVM DVCEM.

ODE IX.

DEo parenti progeniem parem
Iacere cernis rupe sub aspera?
Ah parce Diuo, parce amanti
Fidus amans; trepida tueri
Pro te rigentem; tollere humo iuuet,

Amor rigentem colligat igneus,
Stabitq; quondam causa, sponte
Cur pereas, premat atq; ferrum
Dextra cruenta Romulus impius.
Compesce fletum; me quoque, pectora
Tentabit altè vulneratum,
Hasta; simul ferient procellæ
Letho cadentem; nunc ego barbito
Iungam canora carmina, dum chorus
Diuûm, recantatis amicus
Opprobrijs modulatur antro
Fœdus beatum: Pax redit aurea,
Et spreta Virtus, almaque Faustitas;
Diuiq; vocales, relicta
Arce poli, subiere terras.

ODE VIII.

PAuper coruscam sidere regiam
Deus latebra mutat, & ignei
Conuexa Cœli rupe mutat
Frigore hyperboreo rigente.
Ah, Diue, aquarum vim glacialium,
Acres & Euros non bene fissili
Defendis antro, peruicacem
Nec Boream, pluuiumq; Caurum;
Tuere Numen; non tibi pectoris
Adulta virtus, sanguis & integer;
Ahena compages nec artus,
Lacte nouo reparante, firmat.
O, ferte lanam, si quis Amor pij
Gregum magistri; vellera soluite;

ODE X.

Dilue puer tenelle, (peras amando
Ah, neci te nondum habilem cur pro-
Perdere? cur Olympi
Deseris flamas patiēs frigoris, atq; bruma?
Cur neque fulgurando
Lucidas nubes agitas, fulmina nec rubente
Eiaculare dextra? (quid Arcton
Cur iuuat duram glaciem ferre? grauem
Paruulus inquieta (enta
Excipis caula? neq; iam cade mades cru-
Impiger olim in hostes
Arcu inaurato penetrale expedijsse telum.
Quid latitas ruina
Sub caua rupis? facies & lacrymosa largè
Funera nostra deflet?. (le cordis
Tantum Amor contra potuit; temperat il-
Arbiter acre Numen, (lentem
Mox te in immanemq; necē proripiet vo-
Sanguine delibutum, (cora.
Patris immortale decus, mente fatum de-

AD BRANCACIVM.

ODE XI.

NVnc talaria commodat (uola:
Plantis acer Amor; quo vocat, ad-
Tempestiuus in abdita
Bethles rupe Cygnos inter amabiles
Infantem meditabere

Diuum

Digitized by Google

Diuum, ſubijciens carmina Tityro.
Flamma ſi cor idonea
Vis torrere, malum mitte Cupidinem;
En centum puer ignium,
En Cœlo rutilam tendit Amor facem
Caſtus ſidere candido;
I, te conde ſpecu, qua puer accubat;
Illic regia naribus
Duces thura, pij munera Memnonis.
Me ſpes credula Numini
Paſcit; namque Patri deueneror parem;
Sed cur, paruule Diue, cur
Triſti lacrymula molle cor eliquas?
Oris purpureum iubar
Cur condit tacita nocte ſilentium?
Ah te notus Amor tenet;
Iam captum volucer conſequitur Deum;
Te per ſidereos petit
Campos, teq; plagas, Diue, per arduas.

ODE XII.

PIndaricas animent alij tibi pollice chordas
Et ſuperare vel Orphea certent, (das,
Te magni Genitoris honos, & vera propago,
Fas homini ſi dicere, narrent,
Et patriã formã, par & de Numine Numen,
Aeterni cunabula partus:
Vt de patre venis nullo diſcrimine ſectus,
Natura neque degener ortus:
Matris ego caſta ſobolem, materna prementis
Vbera te malim celebrare;

Sic

Sit qui tecta poli, Superùmq; immania tẽpla
Miretur ; me magnus Olympus
Non tam percuſſit, quã tu pulcherrime rerũ,
Et gemitus antro reſonantes, (murmur,
Et vos lacrymulæ, & cordis lacrymabile
Grata Dei ſuſpiria amantis
Percuſſiſtis. hiat ſingultibus interruptis
Cur tibi cor ? quid egenus anhelas ?
Hoſpitio te, Diue, tenet male ruſtica Bethle,
Et tuguri regina niueſi,
Auſter vbi cæcus deuoluens parturit imbres,
Et Boreæ penetrabile frigus
Vrit. ſic placitum patri ; te flente licebit
Et lacrymas, & ponere curas.
Fatidico quondam Solymæ ſic Rege monente:
Soluite iam præcordia luctu,
Me conſanguineo felicem Numine dicent,
Stant certis oracula fatis.
O tantis læti monitis, properate nepotes,
Ite, Dei trepidantia membra
Dulce fouete anima, vel amore fouete rigẽtẽ,
Et penetrali condite corde.

AD CRISPANVM.

ODE XIII.

CEſſit abiecto nimium Tonanti
Priſca vis, altè neque fulmen vrget,
Dextera nubes quatiens coruſca
Numen inerme.
Nudus immiti trepidat ſub Euro

Notus

Notus in terras ſtudij, atque amoris
Ille, quem ſeſe Pater obtuendo
Fronte decora
Exprimit mentis ſobolem profunda.
Scilicet prudens domat arrogantem
Spiritum proiectus humo ille rerum
Arbiter ingens,
Ceteris mitis, ſibi ſauus vni.
Nempe agens aſtris Amor in iacentes
Expulit terras, ſolicq; celſo in-
Sidere regem
Dedocet, condens diadema frontis
Sole baccatum, patriamq; formam
Aggeres pœnarum auidis vt infans
Spectet ocellis.

AD MARICONDAM.

ODE XIV.

NOn vllos gelida rupe magis, paupere
& hac ſpecu
Admirere lares; omniũ egẽs qua latitat Deus
Proiectus tuguri ſub ſtipula, obnoxius Aſrico.
Naſcẽs cuncta ſibi dura Deus, apoſuit, neque
Natũ patre Deo ſe meminit cõpare Numine,
Alta mente ſatum; ingens recolit nec decus
imperij,
Oblituſq; domos fidereas caca mapalia
Obſcurus relegit; cuncta rigent immiſerabili
Poſthac viſa quis, ô, exiguam pauperiem
crepet?

Digitized by Google

Quis

Quis non te potius, magna Tyros murice discolor?
Te demens Babylon, Niliaca regnaq; Memphеos?
Seu tu falce premas quicquid habent Gargara messium,
Seu centum tibi per rura boues, & iuga mugiant,
Pactoluſq; fluat largior, & Gange ſuperbias,
Immites animum dilacerant ſollicitudines.
At non cacus aget me ſtudio Plutus opum; cadunt
Decerpta nimis regna ob opes; decolor heu rubet
Noſtra cade Thetis; ſqualet agris barbara vaſtitas.
Fines alterius Lydus aquis alluat aureis,
Regnetuſque Tagus Heſperiæ, Mœdaq; flumina,
Qua mox pota ſitis ſubſequitur pallida Tantali.

ODE XV.

FLammantis ſator atheris
Cur oblata tibi ſideris ignei
Vis haud frigora temperat?
Immitis Boreæ cur inamabile
Vrit plus nimio gelu?
Quo nullus rapidi ſæuior Æoli
Littor, grandine verberet
Agros, acre malus ſiue acuat gelu,
Bethlee

Digitized by Google

Bethles heu male credite
Damnosæ fidei, pauperie reus,
Cur stant lumina turgida
Fletu? cur glacie membra trementia?
Nequicquam Deus igneum
Accendas elementum, & penetrabilem
Flammam, si tamen irrita
Nil iuuere faces: scilicet atheris
Ardent sidera lucidi
Frustra, si gelido cogeris Africo
Regni stabilis arbiter:
Fortis tantum Amor in te potuit, iubens
Euris intremere acribus,
Iratamque facem ponere fulminis.

AD RICCIVM.

ODE XVI.

Est mihi bruma media repertus
Flosculus, cedit rosa cui Dionæ
Quique nectendis, amaranthe, sertis
Dulce perennas,
Cedis: ò quantis, quibus ò lacessor
Gaudijs rerum; redeunt Decembres
Lucida noctes, tripliciq; Phœbo
Aura renidet;
Iure sollemnis mihi nox, & alba
Clara nox signanda nota, quod ex hac
Nocte Sol sæcli melioris auspex
Ordinat annos.
Interim sauis Amor vrit Euris

Non

Non tua sortis puerum, sed ortum
Patria de mente Deum, tenetque
Frigore vinctum.
Terret abiectus Deus arrogantem
Quemque, & exemplum bene præbet infans,
Quem polo ducens Amor in profundum
Depulit antrum.
Semper vt contempta sequare, fastum
Diuitum summq; leuem putando;
Sit tibi tandem modus hic honorum,
Finis amorum;
Alioro haud igni iecur incalescet.
Cœlitum condisce modos, amanda
Voce quos reddas, puerogue fletum
Carmine sistas.

ODE XVII.

INfans, matris honos, matris amor tuæ
Quid vagire iuuat? quid glaciem pati?
Eduramq; Libem, caute sub horrida?
O flagrans anima vis, & amor tenax;
Qua mi te religent vincla adamantina?
Quis corde haud humilem collocet hospitem?
En dono hospitium pectus amabile.
Algenti; neq; tu haud munus idoneum
Duces, me calidi diuite pectoris;
Hic cunasq; tuas sed ulas instruam
Gratus, teq; hominem, te pariter Deum
Condam. est vis mihi, amãs res tibi talia est;
Gaudes corde puer, cor patet intimè;
Defende hic hyemem, nec Borea gelu
Suspectum metues septus amoribus.

AD

Digitized by Google

AD CANTELMVM.

ODE XVIII.

Foedus init gelidis iunctus male Capricornus Hadis,
Enſemq; Orion aureum corruſcat,
Prò pietas, ſtabulum mœret Deus, aſperamq; caulam;
Qua ſub niue alta nutat, & laborat:
Cõcretus ſtat mẽbra puer glacie, geluq; duro
Horret, tenellis obſtupetq; membris.
Vranie ſed lata choros agit enitente Cœlo,
Adduntq; Diuis ſe gregis magiſtri.
Nunc è ſerre decet munuſcula dulce vagiẽti,
Seu gaudet igni, ſiue corda mauult.
Fas ſub rupe Deum amplecti: calet, & cor ardet illi
Algente quamuis paruulo, ac tremente.

AD CARACCIOLVM.

ODE XIX.

Contende Bethlen, quà ſpecus immine
Inhoſpitalem paruus amat Deus
Caſam, rigentes & laborat
Ferre niues, trepidatq; nudus:
Illic per alta ſacra ſilentia
Noctis, patenti frigoris inſolens
Caula reclinauit beatum
Numen Amor, tenerumq; Diuum.
Cedens

Digitized by Google

Cedens coëmpto Pausilypi iugo,
Villaque diues, mitte superbiam
Tectorum, & extructas in altum
Diuitias puero repone.
Iacet parenti par soboles Deo,
Deus sedo nulla pauper, & inscius
Deflere, sub caula moratur,
Ludibria male, ludis Eure.
Quo tu caducas lacrymulas genis
Mercabere auro, pocula amantium?
Curare nil refert madentem
Purpureo genium Lyæo.
Non ille, quamuis vbere patrio
Nutritus, alta clarus origine,
Te negliget mortalem, amando
Vt caluit procul igne Diuus.

AD MVSAM.

ODE XX.

INnubá laurus Erato sub vmbra
Lude; te plausus, Erato, te amores
Postulant dulces; age dic amicum,
Carmen amantum;
Prima nascenti modulata Diuo,
Qui sator mundi, tamen inter vda
Saxa proiectus religauit artus
Paupere vitta.
Sed polo lapsus fidicen parentem
Narrat inuisa sine labe fœtam,
Et Deum pulchris oculis, & aprea

Fron-

Digitized by Google

Fronte decorum.

O decus Cœli, ſatus o ſupremi
Patris, æternum & ſpecimen feracis
Ingeni, ſalue mihi cumq; tecum
Damna ferenti.

ODE XXI.

Qua vis tanta Deum paupere ſub ſpecie
Abiecit? tenerum Numen & acrius
Dura pungit ariſta?
Cur magalia ſuſtinet
Parcus munditiæ? (prò ſator, ardui
Regnatorq; poli) iam flet, & aſperam
Caulam triſtibus Euris,
Et ſauis Aquilonibus
Emiratur inops, frigoris inſolens:
Nec gratis nitidus ſpirat odoribus,
Aura vilis egenus
Brutùm. rideat alteri
Argento laquear, me hic humilis caſa
Informis paries, & ſpecus humida
Condat, nulla vbi nudum
Veſtimenta tegunt Deum.
Hic diues puero perfruar aureo,
Quem mater gremio ſtringit amabilem,
Alti credulus ortus,
Cunarumq; perennium.
Natus quippe Deo par Deus effluit,
Inſignis ſoboles Numine patrio,
Magna mentis imago,
Et magni typus ingeni.

Digitized by Google

AD PIGNATELLVM DVCEM.

ODE XXII.

Qvi Cœlum imperio, qui mare temperat,
Hunc triſtes animæ frigore Thracio
Vrunt, quà ſtabulum ſibilat horridum,
Hyberna niue & albicat.
Ingens ille Deus paruulus ingemit,
Pannoſus Deus, & vilè ſedentium
Brutorum ſocius; ſed male pauperem
Quamuis excipiat caſa,
Immiſti Superis ludere geſtiunt
Cuſtodes omium carmina, fiſtula &
Delectare Deum, cui ſpecus, & placent
Bethles nigra mapalia.
Si flagrans auida pectus hiat ſiti,
Hic preſſum ex oculis ducere Amor dabit
Nectar, lacrymulam; cor modo dedices,
Magnas elicies opes;
Hares namq; puer pectore patrio
Omnes haurit opes diuitis ingeni,
Et donare polum largior, & nefas
Maternum eluere efficax.
Hac ſi tanta iuuant gaudia, candidum
Cor largite veni; non ſinet oſcula
Immunem rapere, & lambere; munere hoc
Reges munificos beat.
Tu lucri ſtudio quare inopem Deum,
Abiectiq; memor Numinis in loco
Miſce pauperiem diuitijs; pati
Dulce eſt paupere cum Deo.

Eheu

Digitized by Google

ODE XXIII.

Heu quid glacie super
Edura tenerũ sternis, Amor, Deum
Matris pignus amabile,
Et Patris specimen non imitabile?
Seruanda sobolis tibi
Si partes Genitor peruigili dedit,
Quin longe Notus impudens,
Et pestes abeunt Aeolia procul?
Te, te, fortis Amor, tremant
Immites animæ semianimi Deo:
Fallor; nam duce te subit
Pœnas; damna per, & cuncta per ardua
Et fatum medium trahes
Suspendi patiens arbore fontium,
Deuotum mala perpeti,
Informem miseris deleat vt notam?
Mœstis fata nepotibus
Mater prima tulit, perdita consilii?
Fatalis generi parens
Libatis epulis; sæua sacuribus
Mors cernicibus imminet,
Et funesta lues & dolor, impij
Duro fasce satellites,
Sed satis redeunt sæcula mitibus,
Terris Erigone redit,
Vt tu cumque Deum Cœlo, Amor, elicis.

ODE XXIV.

Flora

Digitized by Google

Flora regnati decus almi veris,
Rusticam Bethlen, & amœna tempe
Dulcis Engaddi propera, & solutos
Germine colles.
Si tener duro puer horret antro,
Fer Deo flores; vident ipsa ridet
Bruma, fert mollemq; rosam, & comanti
Crine decorum
Lilium, æternumq; amaranthon: alma
Serta Naturæ. tumuere molli
Palmites gemma, & redolente libro
Balsama sudant.
Spargit insuetas nemorosa frondes,
Cura Siluani, specus; & chorea
Alitum gaudet cecinisse amicis
Carmina terris.
Cogit angusta pecus, ecce, caula
Tityrus; dulci calamo labellum
Dum terit, pronus puerum veretur
Cum boue asellus.
Mille te circum volitant Amores,
Te, puer, centum cithara canoro
Personant auro, tibi mille olores
Guttura soluunt.
Ipse te lustrat melior triformi
Phœbus obtutu; tibi dulce Cœlum
Siderum flammas animans recentes,
Frigora pellit.
Molle demulcens Charis implet aures,
Lene vitales Amor efflat auras,
Et iuba stellante decora nouit
Vellera Phryxus.

AD

Digitized by Google

AD GALEOTAM Προσφωνητικὸν S. Hieronymi.

ODE XXV.

Procumbe mecum caute sub intima;
Cernes iacentem, & rebus in asperis
Deum laborantem; superbos
Sic animos bene temperabis.
Hic latus olim vinere gestij
Sub dorso opaco rupis, vbi Deum
Amor recepit nudus hospes
Interiore casa latebra;
Hic Eurus horrens exagitat specum
Inhospitalem; bos tepido halitu,
Sugnisq; asellus dum laborant
Semianimum recreare Numen.
Huc thura, myrrhamque, & nimium grauem
Vim auri, ac tiaras abijciunt pij
Reges, & Aurora propago
Mollis [illegible], Arabs, & odora Thule?
Cedunt Eoo littore, regios
Lares que temnunt, tecta q; barbara
Educta mole, altumque culmen
Bethlemia mage rupe mutent.
Par ille quando patre Deo satus,
Ceu pauper infans, natus & infima
De gente, nudo sub cubili
Flet rigida mala damna bruma,
Seu praeda Cauro, victima seu Noto.
Sic ille poenis nondum habilis caput
Obiecit vltro, sic rigendo
Ignea nos reuocans in astra.

Digitized by Google

AD MACEDONIVM.

ODE XXVI.

Vile proiectus iacet ille Diuus,
Ille palleſcit nitor orbis, & flet
Saucius telis Boreæ, atque acuta
Cuſpide ariſta.
Membra inhorreſcunt, ſimul vda Cœlum
Condidit nox, & ſpaciata curru
Protulit duras Hyadas, ſeuerum
Sidus & Hados
Coa non Regi chlamys ardet oſtro,
Nec toro dives Tyrio recumbit;
Non Deo legere ſuperba ramis
Stamina Seres.
Ah iacet terra malè, nec paternum
Cingit aurato diadema textu
Patris æterno generatus ortu,
Mentis & hæres.
Vile quid Diuo, tibi ſplendet aurum?
Quidue inexpletus iaculare præda?
Solue iam curis animum, & tenaci
Solue Chimæra.
Latus hoc antro recubes; quid auri eſt
Oderis curare, & egena nudo
Sponte ſolatus, pueroq; dives
Cetera temnas.

AD REVERTERAM.

ODE XXVII.

Non

Digitized by Google

NOn te plus nimio magnanimi fastus Achillei
Nequicquam tumidum tollat agens, nec Mareotico
Lymphatum rapiat gentis honos, sic sapies, supra
Quam mortalis habet conditio nil temere arrogans,
Vltra fas hominum nil trepida; pone superbiam
Quæsitam ambitiosè, studijs & popularibus.
Ne mentẽ imparibus consilijs exagites minor,
Decertata monẽt cum Superis prælia de Deo
Regnatore; monẽt præcipites in Styga cœlites,
Cum diuina (nefas) exiguis dotibus ingeni
Affectant temere, non ego te, signifer alitũ
Dementũ, sequar, & vos acies immiserabiles
Dãnatas Erebi, quas Acheron igneus obruit;
Quid sublime leuas te vacuo vertice nobilẽ?
Hic inglorius in pumicea quin latitas casa?

ODE XXVIII.

SIc Amor iussit: sator ille Diuùm
Scrupea sub rupe latet, nec alta
Fronte maiestas sedet, ac tenèbris
Temperat ignes.
Natus æterno Genitore, compar
Numine, atque hæres animi paterni,
Vir Deo vinctus metuente solui
Fœdere magno.
Patrio mouit solio sedentem

Digitized by Google

Illum Amor, terrasque habitare iussit,
Corrigens vulgus, hominisque tantum
Dedocet uti
Vocibus; regnum, & diadema Diuo
Deferens uni, propriumque Nati
Nomen, & Numen; sine honore quamuis
Clauserit antro.
Scilicet spectans auidum domabo
Spiritum; Memphis mihi nec superba,
Vel Paros saxis, Babylon vel arte
Seruiet uni.

ODE XXIX.

INgens Olympi conditor, & sator,
Natus paterna vis sapientia,
Abiectus ima nunc latebra
Triste feres Aquilonis iras.
Tu suetus olim scilicet aerius
Rubente dextra findere nubila,
Cœlumque per raucum tonando
Purpureos agitare currus.
Cui bruta tellus intremit, ah male
Bruma tremiscis te specus horrida
Excepit vda rupe; namque
Summa potens Amor unus imis
Mutare, teque altum attenuans Deum
Obscurat; vltro caca mapalia
Subire cogens, hic sub antro
Bethlemio posuisse gaudet.

ODE XXX.

Ducit

Digitized by Google

Dvcit virgineo nectar ab vbere
Infans dulce Deus, dic age naniam
Cunis, Calliope, qua chelyn auream
Molli carmine temperas.
Ergo caula Deum Bethlemio tenet
Antro? cui polus, & fidereum iubar
Immortale nitet? quem Pater exprimit
Alta mentis imaginem?
Cunctis exoritur latitia seges,
Sed matri soboles gratior obtigit,
Custodique pio, qui sibi creditum
Amplexu refouet Deum.
Auditos moderatur puero modos
Alternans calamo Tityrus, & Mycon;
Haud illi indociles ludere fistula,
Nil agreste, humile aut canunt.
Tu lenis Superùm templa recludere,
Nigris nos Erebi Manibus eximis;
Tu magnus reparas, parvulus aspici
Quicquid restitui est opus.

AD PRINCIPEM VIRVM.

ODE XXXI.

Hæc Lacæna procul arte fabrum
Orbis excepit rudis aula caula?
An sibi sensu leuiore amantes
Somnia fingunt?
Qui lenis mundi vacuos recessus
Implet, hunc arcet breuiore septo
Pauperi regnata Deo latebra
Nescia cultus

Digitized by Google

Barbaros fruſtra tibi nunc tapetes
Bactra depingunt operoſa; fruſtra
Aſpero Seres properata textu
Vellera fingunt.
Siue Sarrano reuolutus oſtro
Aureum limen, biforeſque valuas,
Seu colorato rutilum lacunar
Gange laboras.
Nobilis vincat licet aula Memphin,
Et Paron, ditemque Tyron ſuperbo
Marmore; & multa Babylonis arte
Atria condas.
Hos ego informes tuguri penates
Deligam, preſſis vbi diues vulnis
Dulce ridentem puerum fouebo,
Dulce gementem.

ODE XXXII.

ERgo procul penatibus, procul polo
Mortalis hic iaces Deus?
Imbelle noſtris corpus exercens malis
Deuinctus acri frigore?
Romamq; damnas, & ſuperba diuitum
Inſanientum pergama:
Hic in reducta rupe te balantium
Videre inerrantes greges;
Hic dulce Mœris carmen addit fiſtula,
Et cum Menalca Tityrus
Cingens decorum floribus nouis caput,
Quos bruma mitis exeſuit.
Vt gaudet inſitiua collo brachia, & -

Iungens

Digitized by Google

Iungens labellis oscula?
Hic turgidis lac exprimit mammis, oues
Detondet ille candidas,
Quò muneretur te, rigentem & induat
Non inquinato vellere;
Manant ocellis interim liquentibus
Perenniores lacryma.
Non iam frementis ære flamma fulgurat,
Et aërem obstantem quatit,
Nec inquietis intonata nubibus
Verenda maiestas sedet.
Amor tetendit certus auceps retia,
Trudens in optatas plagas.
Extorrem Olympo, & aduenam terris Deũ
Gelu fatigat aspero.
Quis nunc amorum, & improbi Cupidinis
Incesta quaret gaudia?
Quin corde claudens candido puerum fouet,
Et dulce pectori inserit?

ODE XXXIII.

LVcida iam mediũ Diana tenebat Olympum
Recenti adaucta sidere,
Cum satus vsque Deo, matris Deus editus
In verba iuratus sua.
Virgineis puer vt sese ceruicibus arcet,
Lentis adhærens brachijs?
Ambo oculis, & corde ambo natusq; parensq;
Bibunt amorem mutuum.
O dolitura tua multum mox funere prolis,
Cum acutus intrauit dolor;

Digitized by Google

Tentabit mucrone dolor penetrabile pectus ;
Peribit vt pendens trabe ;
Cedet lata Dei species , & forma decori ,
Quæ nunc cor omne furpuit .
Sit diues donis , & Eoa merce licebit ,
Illiq; Ganges profluat ,
Non te prisca Dei morituri oracula fallen
Marentem amores heu breues .

ODE XXXIV.

PAruus immiti lare Diuus horres,
Et graues pulsant anima tenellum ;
Impij circum strepuere rauco
Murmure fratres .
Nec Parens fletu facilis mouetur ,
Ille natura tibi iure compar ,
Mœreas duram , pereasue noctem
Rupe sub ima .
Sponte deuouit bonus ille natum ,
Sponte deuotus rapis ipse pœnas ;
Nec tui iam te miseret potentem
Aetheris alti .
Quid moras longas , Amor alme , nectis ?
Insolens bruma Deus alget infans
Sub specu , bacchatur vbi proteruis
Africus alis .
Fer , puer , Diuo puero , fer auro
Splendidam tædam , mihi nec Cupido
Fumidam subdat malus vlceroſi
Pectoris hospes .

Can-

Digitized by Google

ODE XXXV.

Candida iam Pietas terris mutauit Olympum,
Et abdidit mudum Deum
In tuguri latebras.
Saxa sonant Aquilone, quatit latus acer
Abiectus has cunas legit (utrumque:
Inferiore vice.
Regius hac cithara vates oracla canebat;
Cognate mortali Deus,
Exoriture puer;
Te Bethlea manet tellus, quã frigidus Eurus
Et nocte concretum gelu
Asperat, atque ligat.
Nõ tibi clara Tyros pperabit vellera lana,
Sed cespite e duro parens
Proijciet lacrymans:
Opprobrium deforme tamen solata leuabit
Agrestium tibicinum,
Alituumq; choris.

ODE XXXVI.

Mater integris bene nupta tedis,
Qua Deum cœlebs sine labe fundis,
Perficas Regum tibi iam tiaras
Subijcit Eos.
Iam duces Cœlo micuere flamma:
Hic vigil tendit pecoris magister
Tityrus caula fidicen canora
Rusticus Orpheus.
Sed quis heu cordis latebra petitus

Spiritus? suspiria qua sub antro
Infremunt? quis mi gemitu pauentes
Verberat aures?
Scilicet par ille parentis ori
Hic iaces, tectus tenui lacerna?
Te neq; intexto religauit auro
Dædala Sidon?
O vbi centum, tua regna, sasces?
Membra mordaci stipula sub ictu
Sternis; ah pectus nimium fatigas,
Et cor anhelum.
Dextera raucum modò fulmen egit,
Dextera vinctus Deus acre torpes,
Latus intacta geniale nectar
Duxe papilla.
Vidit abiectum sine lege Numen
Mennon Eois peregrinus oris,
Vidit & molles humeros, caputq;
Sidera torquens.
Vendicat cunctos sibi Amor; quid vltra
Quaris? abiecit solio Tonantem,
Et manum telo vacuam trisulco
Frigore cogit.

AD PVDERICVM.

ODE XXXVII.

Horres foueris, horret inhospitum
Specus pruinis. bruma nocentior
Deum male incinctum fatigat,
Et stipula ferunt acuta;

Digitized by Google

Dissolue

Dissolue Numen frigore Thracio
Vinctum, rigentem (si quis Amor) Deum
Foue, focumq; ò cerdis affer,
Corde pius medio reconde.
Qua vis cauernis Aeolijs malos
Eduxit Euros, athere concito
Depraliantes, atq; fratrum
Agmen hyperboreum frementium?
Annosa rimis caula patentibus
Fatiscit, acres accipit & Notos
Specu ruinosa; trementem
Caula Deum minimum tuetur.
At tu procellarum arbiter ò Amor
Consterne ventos; namq; potens Amor
Mulcere Cauros impotentes
Et Libycum domuisse gaudes:
Ala per auras cum volitant tuæ,
Aura sequuntur te Zephyritides,
Et Veris aspirant sodales
Aërium per inane nanti:
Ah surde votis tu quoq; Amor, neque
Curas amantum incommoda, prodigus
Tui, sed heu vitam tuorum
Parcior, atq; animam tuorum.
Nos merce multa traximus interim
Naues onustas visere Caspias,
Et Bactrianas visere oras,
Pauperis immemores Tonantis?
Quo crescat auri vis, fuge quærere,
Deoq; amicam pauperiem lucro
Prapone; nec nudos amores
Temne, graues neque tu labores.

Digitized by Google

Donec ſub antri pumice mollior
Gemiſcit infans, frigore & intremit,
Nunc oſculum furate dulce
Siue genis rapax, ſeu labellis.
Cum lena riſum paruulus intimo,
Cum triſte fletum ſoluat ab angulo;
Tu cinge ceruices lacertis,
Gende ſinu bene pertinaci.
Nunc & chorèa, lataq; perſonant
Odea Cœleſtum, & cithara leues,
Lyraq; ſub noctem canora
Per liquidas modulantur auras.

IN CHRISTVM CIRCVMCISVM.

ODE XXXVIII.

MVcrone in vſum vulneris aſpero
Sauire, acerbum eſt; tollite priſtinum
Morem, verecundumq; Numen
Sanguineo prohibete cultro.
Dolore turpi abſiſte puer, Deo
Defende probrum; labe quid impia
Intamineatus damna pendis
Noſtra reus per acuta ſaxi?
Dicère (magni prò ſater atheris)
Apella vilis? gentis amicior,
Curtiq; Iudæi, ſuperbo
Fabula ſic daberis Quirino?
Cupis ſauera tu quoque perſequi
Decreta legis, iuraq; triſtia?
Ah ne recidas te indecoro

Vulnere, neue Deum cruentet,
Amor tenello parcat, Amor tener,
Tantum nec in te sæuiat impotens:
Nec erubescendis fatiget
Supplicijs sine lege vindex,
Legumq; custos; ah puer, ah Deus
Dolore quanto, cuspide sub graui,
Amore vel quanto laboras,
Diue Deo generate magno
Compar parenti? quis medicas manus
Tibi cruentato admoueat pius?
Quis, ò, redundantem cruorem
Sistat amans, religetq; vulnus?

DE EPIPHANIA.

Allusio ad illud Esaiæ. Surge illuminare.

ODE XXXIX.

SVrge, flammantes Solyme nitores
Concipe, & lucis decus insolentis;
Nam tibi Cœli radians Eoi
Gloria fulsit:
Ecce nigranti latet orbis umbra,
Cæca nox Cœlum, nebulaq; condunt;
Et malus terras minus expiatas
Iuppiter vrget;
Te nitens flammis Orions coruscis
Affiat, & magni Genitoris alta
Mente conceptum iubar, atq; imago
Numinis vna.

Prodit

Digitized by Google

Prodit illustris Cynosura cunas ;
Illa claranda studiosa Bethles
Memnonum Regum bona dux, amorum
Pronuba flamma.
Flectle nunc acres oculos tuendo,
Regnaq; & latè populos, & vrbes,
Seras, & ditem Garamanta, & Indum
Rupe coactum
Cerne Bethlea : Nabatheus vltro
Pergit, & Gangis, Tanaisq; potor,
Et frequens Epha, & Madiana pubes
Tendere gestit.
Ferre nascenti trepidant Tyranni
Dona Tharsenses, Arabumq; Reges,
Quaque diffusum pelagus nitentes
Cyclades arcent.
O, quibus hac habere gaudiorum
Motibus ? mirata nouos honores,
Cum tibi allatis Oriens tributis
Seruiet vni.
Seruitus Regum tibi crescit, auri
Dives ; ignoti fluit vnda vulgi,
Et Palæstinis equitare campis
Agmina pergunt.
Vix labrantes grane pondus auri
Sustinent vires ; onerant camelos
Mille proceros, dromadasq; cursu
Mille citatas.
Siue Orontèam, pia dona, myrrham,
Thure seu Diuum merito vaporant ;
Huc aget fidus genus omne amantum
Visere natum.

Digitized by Google

Luci-

Lucidum ardentes oculos, Amoris
Numen in terris imitantem, & ora,
Matris integra sobolem, haud resecto
Flare pudoris.
Ille nos latis placidus reponet
Sedibus, nuper vacuos honore,
Et dabit saluos Acherontis imi
Fallere Manes.

DE EPIPHANIA.

ODE XXXX.

AVrora populos cum noua duceret
Cœli flamma Dei nuncia paruuli,
Iordanis medio substitit alueo
Spectator, recinens breui
Euenturæ. bona pergitis alite
Reges Memnonij visere pauperis
Sub tellure Deum, promite largius
Nato tergeminas opes.
At cur cuncta nouo concita perstrepunt
Motu? quid Solyme milite barbaro
Coniurata Deum perdere præsumet,
Ne regnum vetus occupet?
Eheu quanta tibi vulnera Bethlee,
Tempestas misera quam grauis imminet
Irarum? pueris funera quæ mouent
Reges Memnonida inscij?
Iam duris acuit cotibus asperum
Mucronem faber, atque ignibus innouat;
Iam princeps Solymos agmen, & impium
Lictio-

Lictorem exitio parat :
Nequicquam tenui præsidio ferox
Mater sollicito suppriment vbere ,
Et natum gremio , se puer insolens
Vagitu retegit suo .
Iam stricti chalybes , arcuq; fulgurant ,
Atque altos miserorum intuor aggeres
Infantum; gemitus exululantium
Matrum sidera territant .
Vrgent indomiti pignora dulcia ,
Et ferro lacerant . sitit miser , miser
Vagitum , ecce furit te laniare atrox
Lictor tigride sæuior ;
Quem tu , quale lupum exhorruit Appulum
Dum mammis inhiat agna liquentibus ,
Horresces , trepido mollis anhelitu , &
Frustra pectora comprimens ;
Fasces iam rigidos exoluit sciens
Cædis , findit agens collaq; lacteæ
Crudelis , rapido aut durus acinace
Hausit purpureum latus .
Herodis rabies , iraq; matribus
Detestata diem proferet impium ,
Binas ante hyemes per plateas cruor
Ibit flumine languido .

DE EPIPHANIA.

ODE XXXI.

QVo te paterna mentis imaginem
Natura donet munere ? quam Patet

Inser-

Interminato fusum ab æuo
Numen idem, proprium q; gignit.
O quà recurrens Phœbus in vltimas
Se tendit oras parvule nobilis,
Quem Seres extremi, duces q;
Memnonida didicere nuper
Tellure natum sidere nam tuo
Ductore, diues Persa iter expedit,
Rupes q; Bethleas, & antrum
Egelidum subijt; iacentem.
Viditq; dura sub niue, regium
Et prompsit aurum, thuraq; masculæ,
Myrrhamq; Orontèam, Deoq;
Par decus haud temerè arrogauit.
Te nouit Indus, te Garamas niger,
Te Bactriani fluminis accola,
Te regna Neptuni reposti,
Oraq; denuo nata Tharsis.
Aurora te non ante parens die
Nouit parentem lucis, & igneum
Mirata sidus, præuiumq;
Phosphoron haud tenuante flamma.
Sed quid Tyrannus perfrepit impio
Compar Neronis sanguine vescido
Cunasq; fœdauit, papillis
Innocuos pepulitq; natos.
Crudelis infantum nece barbara,
Ferro terebrans pectora candida
Bethlen cruentauit dolentem:
Sarmaticus prope qualis hostis
Deuastat vrbes, obnia corpora
Scindente ferro; qualis & Africus

Digitized by Google

Hyblamq;

Hyblamq; , odoratumq; Paſtum
Diluuie populatur alta,
Sic immerentium viſcera carniſex
Immanſuetus perculit impetu,
Lateq; circum demetendo
Strauit humi, gremioue matrum.
Iam purpurato flumine decolor
Iordanis horret, peſtis & cruor
Vrbemq; & inuiſos penates
Vindice nil miſerante ſeruo.

DE EPIPHANIA.

ODE XXXII.

Sidere Feruidus pergè Memnon,
Inuisum quamuis Solyma Tyrannum
Terreat flumen: tibi vil timendum.
Auſpice Cœlo.
Antequam sæuus furor, atq; cadis
Dira tempeſtas tenet imminentis,
Prauium ſidus tibi dux reſulget
Solis ab ortu.
Siſte tu felix, vbicumq; ſiſtes;
Et memor magni generis paterna
Credulus de mente ſuum Sabæe
Thura redona.
Sed vides quantos agit ira nimbos?
Pronus in cædem furit innocentum
Arbiter, fas cui poſuiſſe curſta
Sub pede iura.
Mater infelix breue quid ſit atrox

Regis

Digitized by Google

Regis insani furor, & quid ira
Possit, heu nosces; natat ecce Bethle
Cade tuorum.
Candida matres, pueriq; cacos
Sentient motus animi furentis;
Iam necem cerno miserùm, & trementes
Pectore nates.
Nescius fari puer, insolenti
Subdidit ferro latus, atq; tetra
Fronte Lictorem, rigidosq; fasces
Palluit insons.
Nuper optatis inhians papillis
Dulce ducebat puer ore nectar,
Sole sub nigro nihil arma prater
Vidit & hostes:
Ac simul centum micuere sæta
Luce mucrones procul; ò supreme,
Nate, amor, dixit genitrix acerbo
Victa dolore.
Quid moror cædem? cumulanda mors est
Matribus iunctis; puerinè soluunt
Morte commissum? an vitijs carentes
Tortor acerbat?
Tanta qua cadis sitis? immerentes
Occidunt nati; meliusne Thracas
Ire per sæuos fuit, an paterna
Degere Bethle?
Lictor, insanum mihi nunc coruisca
Pectori telum, gremioq; conde,
Me iuuat nati quoque multum amati
Fata subire.
Innocens matris modo fusus aluo,

Inno-

Digitized by Google

Innocens ferro cadit, ò doloris
Vltor, & vindex, vbi nunc trisulcum
Fulmen, & ignis?
Pone nos lustris medijs ferarum,
Mitius perdent Nemeæ leones;
Montis Hircani sociasse tigres
Præstat, & vrsas.
Sola cui linquar viduata mater?
Quid mori cesso? potes irruendo
Lictor, hanc aluum petere, & parentem
Iungere nato.
Sanguis amborum bene mistus ibit
Effluens venis; miserè querentem
Regius Bethles fidicen canora
Voce remulcens
Adstirit, dulcem citharamq; monit;
Abstine ò luctus, ait, & querelæ,
Quòd tibi inuisus nimium satelles
Pignora tollat;
Mater infantum decora alta nascis?
Mitte singultus, sobolis beatæ
Sorte iam felix; cadit icta Diuo
Victima princeps.

DE EPIPHANIA, ac SS. infantibus Innocentibus.

ODE XXXIII.

Bethlæa, Reges, ibitis cunabula,
Monstrante Cœlo semitam,
Inter sodalem bruta visuri Deum
Inhospitali pumice

Digitized by Google

Vltro iacentem, munerari diuites
Opum parati pauperem.
Ah ah dolorum quanta tempestas tonat,
Quis voluitur globus mali?
Iam iam venenum turbidis venis bibit
Tyrannus Vrbis impius.
Cerno cruentos aggeres cadentium,
Puerùm insepultorum & greges.
Boreas vt alis obstrepens nocentibus
Hymetti honorem decutit;
Vt Africo incitata diluuies fera
Rapit omne Pomona decus;
Aut qualis ater imbribus gladium polo
Inimicus Orion mouet.
Quid poscit iste mucro? quem sanus petit
Vibrans nitore aheneo?
Hostemne flamma sana vastantem impiè,
Arasq; vertentem solo?
An innocentem, & integram Bethlen petit?
Et mactat imbelles oues?
Quis viperinus hic furit præcordijs
Liuor Tyrannum concitans,
In saua damna feruidum, atque sanguinis
Siticulosum ceu lupum?
Vbi miles immansuetus obsedit fores
In cade bacchari sciens,
Vt currit expeditus omnem per domum,
Acrem coruscando ſionẽ?
Immanis imminet securi, principem
Exhauriente sanguinem:
Hic ense crudus amputat molles manus,
Hic candidis cervicibus

Digitized by Google

Premit

Premit bipennem, & languidũ metit caput,
Crineſq; turpat aureos.
Violens at ille vtrumq; tranſadigit latus,
Fractumue differt verticem,
Pauidumq; puerum, & immerentẽ vulneris
Ferro laceſſit aſpero.
Vt morte pallet purpura certans gena?
Malaq; dulces vt rigent?
Vena ſcatebris diffluunt manantibus,
Vena cruoris integri.
Quis heu dolorum quos amor parentũ habet,
Meminiſſe quis luctus poteſt?
Vt Regis iris concitata ſæuijt
Furore tempeſtas nouo,
Cum meſta mater abſtrahi caro ſinu
Dulces deleret liberos,
Cõdenſq; fruſtra pectore, & gremio, hic ſtatim
Fleret ſepulta pignora.
Has inter iras, hunc & atrum turbinem
Perſtricta vt horrent lumina?
Videre tetrum, & ore carnificem truci,
Aciemq; ferri lucidam,
Apeſq; parvas, innatans & ſanguine
Examen aluearium.
Clauduntur atra nocte ocelli, ſidera,
Genarum & extincta faces.
Simul tonantis ira flammæ excanduit,
Ignarus exitij puer
Diſtenta ſiccans vbera haud meminens ſibi,
Dulciſq; lactis ebrius
Tabo ſecures, lacte ſeu puro magis
Vittata tingit victima.

Fruſtra

Digitized by Google

Fruſtra trementi pectus amplexu petit,
Sinumq; maternum tenet.
Hinc truditur vi multa, & hinc ſtruditur
Vt lictor obſtantes premit,
Agitq; matres: ſidera incendunt prece,
Et Numen occultum cient.
Eheu dolentum qualis eiulatio
Crudele deteſtantium
Facinus? querelis cum remugijt Palus,
Gemituq; nequicquam pio:
O Nate, Nate, Numinis magni potens,
Bethleſq; tutor finium,
Te ſæua poſcit ira, quo lates loci?
Qua te latèbra contegit?
Sæuit Tyrannus interim, & vicarij
Plectuntur infantes minàs.
Nunc nunc adeſto, ſolue nos præſens malis,
Et ſpiritus Regis preme.
Hæc fata vix, cadentium ſpectaculo
Natorum inemoritur Parens,
Cum Pallor occuparet ora, & æſtuans
Marore contabeſceret.
Amens ſtupet dolore, Nato & incidens
Mammas cruore collinit.
Ah parce miles, furere deſiſte; impia
Remitte lymphatus nece
Impube corpus perdere, & ſæua manu
Puerile guttur frangere.
Non hic Scytharum mos, nec indocilis fuit
Cruore molliri Geta.
Quo lictor atrox tendis, vt ſæuit ſpecu
Erymanthio frendens aper?

Quid

Digitized by Google

Quid ante ferrum voce saua vulneras,
Vultuq; in infantem truci?
Per dulce matris osculum, & madentium
Fontes cruentos uberum;
Per oris hoc suaue purpurei decus,
Malasq; melleas precor
O abstine ira, sanguinis fusum satis,
Acuta conde spicula.
Nullus reclinat à furore liuido
Amor, dolorue ferreum,
Donec metatur omnis Hybla floseulus
Iniuriosis unguibus.
Deuotus infans regijs miser minis,
Et obligatus aspera
Animam bipenni, & spiritum debet breuem,
Aut bimus, aut trimus puer.
Prò blandientis iura Naturæ, & nece
Fas inquinatum barbara:
Sopore ocellos irrigante, mors subit
Acerba fraternas uices.
Cunas feretro mutat, & nutriciam
Emortuali nania:
Quantum procella tonuit, & quantum mali
Est execrata Bethlee?
Capricornus alter hic seueras intulit
Brumas, & immites niues,
Ex quo furit superbus, illusum ratus
Se rege Persarum aduena:
Ne fabulam sui daret, suam dedit
Infantium tragœdiam.
Maturat hæc acerba mors pœnas: breui
Sacer Tyranno erit cruor.

IO.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER IV.

De Christi pœnis, ac morte.

Προοίμιον

VT nunc hæsitante complector animo sanguine manantem, ac morienté vitæ parentem? quippe animaduerto ad deplorandum, & lamentandum haudquaquam esse mihi vel lacrymarum, vel

Digitized by Google

querelarum satis. Tu namque, Pater ipse ter maxime, filium, quē ad perfectissimum, absolutissimumq; Naturæ typum æterna mente genitum gignis, cuius incunabula non rudis infantiæ blandimentis, sed æquæuæ diuinitatis amore fouisti semper, ac foues, sanctissimum, amantissimumq; tui, à te amatum æquè, vt iustitiæ litaret, in modum hostiæ mactari voluisti. satius esse iudicans Patrem innocentissimo, amatoq; vnicè filio, quam impijs hostibus deesse; vidit Sol (quamquam ille Cæli oculus tenebris repente offusis acerbitatem tantam intueri nequiuit) vidit certè illa ætas, illa vrbs mirum, inuisumq; spectaculū. & Patri Deo par, & mundi conditor, spoliato corpore, pacta mercede veste, lictorum se verberibus lacerandum præbuit, affigendum cruci, ferro, flagris, vepribus cruentū, vt victoriarum, quas occidendo speciosissimas adipiscebatur, titulū ac trophæū calamo sibi per ludū tradito inscriberet sanguine. igitur à iucundissimis eius crepundijs atq; natalibus, indicto nunc toti Naturæ iustitio, ad mœstissima parentalia me confero, imitatus illam Memnonis statuam tam admirabili

Digitized by Google

rabili arte perfectam, vt ad primos Orientis Solis radios quendam concentum instar fidium ederet; eadem vero ad occidentē iam Solem lugubri sono, & quasi Phrygijs modis immurmuraret. ita cum in superiore libro Christi ortum iucundissime cecinerim, occasum nunc luctuosissime deplorare aggredior. testatur Pausanias, eam Memnonis statuam à se visam, cum iam multa ex parte esset vetustate collapsa, seq; audiēte instar fractarum fidium raucum quiddam ad occidentem Solem mremuisse potius, quam cecinisse; quod vnum ego præstare possum, quē animi mœror ac dolor de Christi morte, cum stupentem & quasi lapideum fecisset, hoc tempore cum ceteris saxis etiam infregit integro tantum dolore.

Digitized by Google

ODE I.

Dimitte Pindi culmen amabile,
Immane poscit te Solyma iugum,
Thalia; amico redde Diuo
Inferias lacryma tepenti.
Vt ille sectus verbere liuido?
Vt horret ictus vulnere barbaro?
Venis & exuctis amarum
Ducere amat sine amore virus.
Tueri acerbum quod fuit omnibus,
Quicumque regnati astra tenent poli,
Deumq; te spectant ter amplum,
Et pariter venerantur vnum;
Artus rubentes vt laser, arbore
Turpi perires; vt premerent caput
Sertoq; collatisq; dumis
Dulcem animam miserè paciscì
Pro me volenti, fert Amor arduum
In montem anhelum, fert celerem mori.
Perferre quarentem labores
Ille tulit per acerba lethi.
Amor trabali pondere deprimit,
Amor dolorum, mortis & arbiter
Parente dictus; tela acuta
Cudit Amor faber, arma cudit.
Seu pectus hasta differat algidum,
Seu cor fenestra proferat igneum,
Rimatur imas dum latebras,
Purpureos aperitq; fontes.
Damnosa frustra sauities furit,
Edaxq; liuor; scimus vt occidens

Fa-

Digitized by Google

Fatumq; deuotamq; Mortem
Sustuleris merito triumpho.
Fruſtra malorum nuper imagine
Triſti pauentem perculit, aſtuans
Sudore cum vultus cruento
Immaduit, riguitq; pallens.
Nequicquam acutis illa ſecuribus
Fidebat, vncisq; horrida brachijs;
Arcum ſed intendit fine ictu
Innocuum iaculata telum.
Quid Mors inani vulnere ſeuiens
Contra Tonantem poſſet, & arbitrum
Vita? reuixti, Diue, puro
Rore lauens nitidos capillos.
Mors conſilij expers morte cadit tua;
Teſtes Auerna tot reduces Styge
Manes, verecunduſq; Pluto
Perpetua demiſtus catena.

ODE II.

Quid te dolentem, me quoque maceras
Flentem, deorum prime nocentium?
Regnator ô Diuûm perenne
Patre Deo ſate, Patris hæres.
Ah ſic peribis magna anima, ac tui
Cruoris vltro prodigus? ah cæue,
Caduceus vnà ducat orbis
Ne tropidam ſubita ruinam.
Fatiſcit altis diffita ſedibus
Tellus, gementum ſaxaque montium
Diuulſa Naturam fatigant

Digitized by Google

Attonitam facie malorum.
Fies reorum tu quoque turpium,
Quondam decorus, prater & omnia
Spectandus, ac te multum amantem
Crudus Amor minimum iuuabit.
Quamquam nec Orcus te grauis halitu
Afflabit olim, nec violentior
Tenebit Vmbrarum Tyrannus,
Et Stygia dominus paludis.
Non te morantem carcere bellua
Trilinguis urget; vis tua liberum
Dimittet vltro, teque cacis
Manibus eripiet coruscum.
Ambit corona te populus frequens,
Ducemque quantum consequitur comes;
Ter temperando fila voce
Rex fidicen facios remulcet.
Resciſſa mortis iura crudunt; fugis
Miniſtra lethi ſæua neceſſitas:
Me truncus & pomum remorſum
Suſtulerat, niſi triſte fatum
Letho leuaſſes; ô amor, vnaque
Tutela noſtri; ſcilicet hoſtium
Te cæde votiuam cruenta
Sponte adoles in Amoris ara.
Deuota cordi lancea fiſſili
Quandoque ſauit, vulnexibus Pater
Iram reponit ſponte, promptum
Et iaculum, rapidumq; fulmen.

ODE III.

Eheu

Digitized by Google

Heu dolentum signifer, arborem
Crudelè findes; nec Selymæ modum
Sævis inexorata pœnis
Potuit, agens per iniqua montis.
Mœrens parvuli vota feres tuo,
Sed finget ultro se illacrymabilem
Pœnas ferenti, qui ter amplo
Numine te satos usq; fudit.
Iubet volentem te vetus Adria
Tumultuosi per freta currere
Enavigando; teq; fluctus,
Teq; graves ferient procellæ.
Feres acutos vertice languido
Dumos, receptans atq; humeris onus
Infame, damnatusq; longæ
Arboris, & nocui laboris
Iugo subibis, flebilis heu nimis
Matri; neq; horum te sociabilis
Quisquam, pudicum præter unum,
Consequitur dominum pudendum.
Latus refossum barbarus hauriet
Romanus hasta protinus, & solum,
Ferrumq; tinget tabo, & unda
Paonÿs potiore succis.

ODE IV.

Pœnis consuluit quam minimum tuis
Non lenis Pater, atque immisericordem,
Desertumq; dolet te;
Ore illum licet exprimas,
Æternoq; sata mente sub intima

Digitized by Google

Subsistes; te chalybes, te premit asperum
Sertum; tempora vepres
Turpant, & capitis decus;
Non clari lapides vertice fulgurant,
Non crines adamas illigat aureos,
Natiuo aut Charis igni
Pulchris excubat in genis.
Te ludicra tegit purpura, te Tyros
Informi opprobrio muricis impia
Ludit, teque palustri
Regem fingit arundine.
Quo fugit nitor heu? quoue color decens?
Quo vultus? quid habes illius, illius
Magni Numinis olim,
Quo terras, mare temperas?
Quo par forma Deo cessit? & aureum
Quis te perdidit? ah, strenuus impulit
In tantos Amor astus,
Seruaturus humo fatos.
Sic te luxit Amor, nec fuit arduum
Deturpasse Deum vultnere luride,
Hostis nec sine risu
Extinxe atheriam facem.

ODE V.

NAtum parenti carmine supplicem,
Deumq amantem dic, Erato, Deum,
Artusq; liuentes, comamq;
Implicitam paliuro acuto.
Eheu tuentis lumina Amor liquat,
Pleno ac doloris pectore, spiritus

Tumet

Digitized by Google

Tumet; Quirine ah parce miles,
Parce graui metuende telo.
Fas vulnus hastæ dicere barbarum,
Vdiq; fontem cordis, & vberes
Cruore riues, dona amantis
Cecropio potiora melle.
Fas & dolentis dicere naniam
Matris, vel alti sciffile culminis
Aulæum, & instantem ruinæ
Erigonen Solymæ nocentis.
Tu saxa, durum tu moriens Athon,
Taurumq; frangis. tu Stygis accolas,
Plutone victo, tu sorores
Vipereas Erebo reuincis.
Tu cum parentem carmine posceres
Obliuioſum criminis, obuiam
Phœben retorsisti repente
Nocte caua iubar occupantem.
Vix rupe Bethles edite deuones
Caput procellis; membra trementia
Inuolueis infans vile panno,
Nudus amans periture quondam.
Quamquam nec aptus, paruule, vulnerò
Damnisq; nostris, nec sat idoneus
Pœnis laborabas; beatus
Vnus eras, patiensq; bruma.

ODE VI.

NOn vsitatis pallidus occides
Pœnis, bifurca ceu reus arbore
Pendens, nec in terris moratus

Digitized by Google

Longius inuidia tuorum
Crudele obibis, Ieſſiadum licet
Sanguis parentum, Patre Deo licet
Satus, nec impar, ah peribis
Vile caput, Solymaq; ludus.
Iam iam rigeſcunt crinibus aſperi
Vepres, & arbos excipit impia
Supernè, traiectumq; ſauit
Perq; pedes, digitoſq; ferrum.
Sic victor Orcum deripis, & Patrum
Subis gementum littora latior.
Regnata Plutoni, triumphis
Nobilis, Elyſijſq; campis
Formidoloſus: diſſimulas metum
Fruſtra ſuperbus; iam ſpolijs grauem
Impunè miratur, nec vltra
Immeritos cohibebit vnda.

ODE VII.

ANguſta rerum paupere cum Deo
Perferre ſas eſt, arduaq; omnia,
Qui nudus artus pendet altè
Romuleis agitatus iris.
Illum reciſum vulnera plurimo,
Sectumq; flagris, & malo vepribus
Quiſquis cruentatum capillos
Aſpiciet, gemitu profundo
Suſpiret: eheu ne Deus inſolens,
Rudiſq; pœnarum aſpera perferas
Lethi; fatigatum per omnes
Scilicet egit Amor procellas.

Mors

Digitized by Google

Mors criminosos persequitur reos,
Parvum paterni criminis vnicè
Cur te immerentem sæva mordet,
Nate Deo, neq; pareit vni?
Vis dia lethi nescia sordidi
Viget refulgens lumine proprio,
Nec Mortis immanem securim
Arbitrio Lachesis seuera
Formidat vnquam; nec docilis pati
Cœlo perennat, fataq; temperat,
Casusq; mortales, & vrnam
Despiciens, hominum ruinis
Euadit; vltro sic tamen occidens
Noua negatum pandis iter via;
Et pœna quas discreuit oras,
Remigio celeri subimus.

ODE VIII.

O Parce lictor, tristibus & modum
Impone plagis: ingemit, ingemit
Deus sub ictu; sat dolori
Triste datum, satis ac furori.
Non barbarorum Sinicus vltimus,
Sic hostem acuto vulnere discidit;
Non Maurus æque, non flagella
Sic geminant repetita Thraces,
Vt gens Iudæa, compede ferrea
Quondam Tyranni libera, nobiles
Edocta ritus, atque iura
Monte super trepido Sionis.
Crudele lignum sed, Solyme, tibi

Digitized by Google

Suprema ſtabit cauſa, Quiritibus
Cur olim acerbis, triſte ducas
Exitium haud miſerante Cœlo.
Hoſtile aratrum barbarus imprimet,
Fanumq; collabetur, & arduum
Bacchante Vulcano lacunar,
Et patria quatientur arces.
Illum inſolentem ſollicitudinum
Tentauit arcu ſtrenuus aurea
Amor, volentem perq; pœnas
Miſit agens, & amara lethi.
Opprobriorum ſit ſatis; impiam
Compeſce mentem, vertere mollibus
Edura fas eſt, & recantans
Probra Deum, Solyme, fatere.

AD COMITEM LAVRETI.

ODE IX.

VIx ecce querna ſufficit arbori
Deus ferendo: prò Superùm potens;
Triſte ingemiſcens ſub trabali
Pondere inemoritur labore.
Succede duro colla iugo terens,
Non tu pudenda ſorte vicarius,
Succurre labenti, Deoq;
Affer opem ſocius malorum:
Eſt ampla merces; nam ſimul æthera
Victor reuiſet, regnaq; patria,
Cœlo reclinabit beatum
Romulidum potiore regno;

Labe-

Digitized by Google

Laborioſum ne fuge conſequi, &
Quod ille pondus cunq; ferat, tibi
Repone, nec molem dolorum
Abijcias oneri adlaboranti:
Dum pergit aris victima, prodige
Simul cruorem; triſtia vulnera,
Voceſq; ſub noctem prebroſas
Mente memor repetes amica.
Nunc fraudulentum proditor oſculum
Lambit, latenti & lictor ab angulo
Poſt terga deuinctum lacertos
Vi retrahit male pertinaci;

ODE X.

O Mundi faber, impium
Quis dextra chalybem fixit, & anili
Vinxit compedibus pedes?
Cur te tantus amor, tanta licentia
Pœna ſuſtulit arbore
Infelici? & ageus ſpicula pectore
Tentauit cor amabile,
Et multo latices ſanguine miſcuit?
Vrit te lacerum dolor,
Vrit me penitus mœror, & indecoris
Oris forma Deo minor,
Et vultus nimium flebilis aſpici:
In te tota ruens Patris
Vltrix ira, malos deſeruit reos;
Nec Natum patitur leue
Solamen capere, & delicias poli;
Hic alibi tibi ſupplicum

Fleti

Fixit, ferrum acuens, fauaq; cuspidis,
Vt te fiat amicior
Mactata Patri, & lenior hostia.

ODE XI.

CVm tu de trabe languidum
Ceruicem moriens deprimis, & caput
Duris sensibus horridum,
Protendens, chalybi brachia liuida,
Mi manat liquor ex genas,
Intus meq; dolor macerat ignibus.
Ah nec lux tibi, nec color
Alta fronte manet, nec decor aureus.
Qui Thraces tibi candidam
Turparunt speciem vulnere plurimo?
Qui liuor male barbarus
Impressit rigidam verberibus notam?
Noscos mudi sub impia
Lambentem oscula, qua nectare nō Amor,
Sed qua Cerbereo tumens
Multo felle cliens perfidus imbuit:
Sic tantæ necis arbiter
Vltro te bifida fixit Amor trabi.

ODE XII.

NImis atrox Amor vrget, nimis angit,
Neque parcit capiti vsque irrequieto
Male flagris lacerati, male plagis rubicūdi.
Vbi nunc ô Genitoris decus almi?
Gena dulcis? decor oris? niter auri?

Vt

Digitized by Google

Vt inharres? vt ab alta lacrymosus trabe
Tibi dextrã furor acri prevrit are; (pendes?
Tibi vepres acuuntur; riget vmi (imus
Rubus asper; penetrale & cor acerbat dolor
Noua qui vis latitantem sub Olympo
Sola adegit petere ima? & subijsse (rei
Mala lethi perituri pia amantẽ sine amo-

ODE XIII.

FErro subactam si tibi dexteram,
Pedesq; pubes impia foderit,
Si morte placaris cruenta,
Diue, Deum, immeritisq; pœnis,
Auita pestis non genus opprimet
Mortale, vitam restitues bonus
Auctor; nec auersos nepotes
Corripiet grauis ira Cœli.
Deuota dudum creuit in arduo
Hermone quercus, quam tibi destinat
Pater; recumbes, qualis olim
Victima Pontificum secures
Cervice tinxit; te Pietas iubet
Lenire flecti iam facilem Patrem
Dumo coronatum marino
Turpe caput, rigidoq; serto.
Si tenua trunco brachia porrigas,
Quondam seuori tu patris hostia
Maior remollibis cruore
Numinis haud miseranti iras.

ODE XIV.

Mitius

Digitized by Google

Mitius ferre feriant cruentum,
Ictibus crebris humerosq; pellant;
Nec tibi cunctæ pateant refosso
Pectore venæ.
Scilicet Natus Genitore linqui
Visus, vt surdas hebetauit aures,
Arboris trunco Deus ille ab alto
Turpe peribis.
Tristis in soga trabe flebis inter
Hostium turmas, Solymeq; ludet
Barbaro bacchata magis furore
Nobile Nãmen.
Dum tibi flagrans amor, atq; nostri
Cura, qua Cœlo rapuit profundo,
Corde iamdudum calet æstuoso
Arbitra pœna.
Læta sed pubes, animaq; magna
Prodiga en vltro sequitur cadentem,
Et tibi fractos miserùm sodali
Dedicat artus.

ODE XV.

O Deuote malis, nec patrijs muneribus potens
Tu ne ille vsque Deo natus, opes ingenij ferens?
Cur liuent humeri tristè flagris, pondere, & impio?
Quo cessit color, et purpurea forma prior rosæ?
Cur squales miserè sordidus, atque illuuie obsitus?

Digitized by Google

Formoſus Deus ille horrificis vepribus hiſpidus,
Eheu quis lacrymis, & gemitu tempevet? augurer,
Nam mox incolumes gratus Amor reſtituet genas;
Vita reddet opes, quodque decet dulce Deum decus.

ODE XVI.

O Nate cunis Diue perennibus
De mente pulchra, par vigor ingenio,
Quis te fatigauit reciſum
Verberibus, rigidoq; ferro?
Gratum videri dulce decus poli,
Quid triſte mœres mole ſub ardua
Gemens? coronatus rubentes
Sentibus immeritis capillos?
Tecum peribo, nec trepidam fugam
Carpam, relicta non bene carbaſo,
Cum fracta virtus, & fugaces
Turpe tui latuere amici.
Sed te paratum protinus obſequi
Patris voluntas ſuſtulit arbore
Immani, & in lethum reſorbens
Egit Amor per acerba rerum.
Obliuioſi quis pateram meri
Propinet ægro? dum vacuis ſitit
Venis anhelus, vel quis vnda
Pocula deproperare curet?
Ah fallor; hoſtem nam Pater arbitrum
Dixit

Digitized by Google

Dixit bibendi ; miſcuit impius
Cum felle myrrham , viperino
Triſtius applicuitq; virus .

ODE XVII.

VItro tenacem proteſtor nocis
Deum fatigat damna per omnia
Amor ; repoſcit ſæua pœnas ,
Sæua necem Solyma proterua .
Terris amicus reppulit igneas
Arces Olympi , regnaq; patria ;
Suſpenſus & crudale fellis
Vipereum bibit ore ſuccum ;
Sic allocuto conſilij pio
Parente Natum , pro reparabili
Orbis ruina : cernis alto
Puluere turpe genus nepotum ?
Concede letho ; te mala proditor
Mercede pacta deſtituat licet ,
Damnere crudeliſq; cadis ,
I bonus , i patiens perire .
Iam nec nitebis Numine patrio
Formoſa proles ; te comitum cohors
Periura linquet ; barbarorum
Ipſe Rector neq; vim refringam .
Sic ira vindex denique , ſic grauis
Furor reſidat ; ſic tibi protinus
Minas timendas , ac pudenda
Funera terrigenum redono :
Sic deſtinatas ætheris igneis
Sedes inibunt ; tu modo confici

Pœnis ,

Digitized by Google

Pœnis, & adscribi reorum
In numerum patiaris ultro,
Dum lictor in te sæviat aspere,
Scindatq; carpens verberibus; genus
Mortale regnato beatum;
Dum Solyme tibi vulnerato
Insultet audax, & fodiat pedes
Dextramq; ferro, sitve polus incolis
Fulgens, triumphatasq; possint
Morte frui patiere vita.

ODE XVIII.

Nitente Phœbo Tabora lucidum
Mutas reorum monte tenebrico.
Sic eripis prudens Averno,
Dive, tuos, miseroq; Diti,
Immane vepres crinibus asperant,
Sertumq; nectunt textile vertici,
Nec Numen augustum verentur,
Aut veteres repetunt amores:
Vt rupe quondam liquitur arida
Latex, sequaci & fonte resoluitur;
Vallesq; desertiq; saltus
Insolitis maduere rivis;
Defendat æstum seu vagus nubium
Tutela, Cœlum nectare roscido
Seu stillet, & fundat benignum
Mellis opes nemore insolenti.
Oblitiosi nominis Isaci
Manus cruentas injiciunt Deo;
Colles q; Calvari supini

Digitized by Google

Aspe-

Asperaq; irrubuere saxa.
Non te tuetur, nate Deo, parens,
Malisq; tantis non Amor explicas,
Quem dulce amando dulcem amari
Fundis amans Patris vnà amorem.
Hic heu pudenda sordidus arbore
Pendes; parentemq; & sobolem trahe
Cerno laborantes in vna
Fœdere compositio doloris.
Hic viperini pocula Liberi,
Myrrhaq; duces gutture felleo,
Merumq; confundent venono
Iſacida nimium proterui;
Verbis laceſſunt, quem male verbere
Scidere torto; vipereas probro
Cudere linguas; ſorte & auſi
Matris opus tunicam paciſci.

ODE XIX.

SIc heu probroſa prone ſub arbore
Deus laboras? vix humeri ferunt
Onus verecundum, ſoloq;
Laberis exanimis cruento.
Remitte pondus ligna meo ſuper
Tergo reponens; ipſe benignius
Plagamq; nectam, & premam odoram
Vulneribus panaceæ hiuleis.
Probri ſodalem iunge: Quiritium
Faſces laceſſo; nil mover aſperas
Pro te ſecures; fœdus ici,
Fœdus amicitiæ haud doloſæ.

Vena-

Digitized by Google

Venalem alumni fraudibus impij
Nunc tu cruorem fundis agens, emax
Salutis, ah sat notus alti
Vulneris, ingenuaq; flamma:
Donec volentem lictor in arduum
Collem fatigat, ne comitem abnega
Amore supremo; cadenti
Commoriens bene fata iungam.

ODE XX.

EXsudans liquido sanguinis vbere
Patrem cum soboles mæsta reposceret;
Ales per liquidas concitus aëritis
Auras, vt caneret patris
Magni iussa: Bibes ebrie felleum
Cratcrem; supero sic placitum Patri;
Duces viperearum sacè tenus cadum;
Vrget sponte necessitas
Deletura nefas; iam furit impudens
Te quærit tacito milite proditor;
Coniurata neci, dum malè patrij
Stat Regni Solyme timens.
Eheu quale rubes, ecquis adest nouus
Sudor? sed Genitor funera destinat
Vltro. iam chalybem fingit acumine;
Et ferrum furor asperat.
Tutatur facilis præsidio Pater
Nullo; casuries vepribus hispida,
Baccatoq; rigent pro diademate
Dumis horrida tempora.
Audin? ingeminant horribilem nimis

Cla-

Digitized by Google

Clamorem, strepitumq; , in celeres reum
Lictores rapere, & pertrahere ad necem,
Vrgent & male verbere.
Lauum transiuit cuspide iam latus,
(Extincto neq; enim parcitur) & pedes,
Contractaq; manus transadigit chalybs;
Rubro sanguine collines
Artus: ecce pudens Sol caput occulit,
Damnatiq; die, & luminis immemor:
Seu dirupta solo dissiluunt iuga,
Seu Manes dolor excitat.
Infelix nimium Nazaris heu parens,
Non olim hac cecini pollicitus tibi:
Post noctis tenebras vret acerbior
Pectus sollicitum dolor.
Tu ne cede malis, sed generosior
Dura; nunquam breui tristia mitibus
Mutabis, vegetus cuncta per horrida
Sospes damna per omnia.

ODE XXI.

SÆuit proterum vulgus, & impium
Deo parenti crimine non prius
Audito, & immanem repulsit
Voce necem, nocuasq; pœnas,
Audax probroso figere stipite
Reum; dolorum sed generosior
Ascendit in collem petitor
Sponte mori patiens, decoro
Mortis triumpho, funeris arbiter,
Vitaq; ; nulla lege necessitas

Sor-

Digitized by Google

Sortitur, vltro sed laberas
Mole sub imposita malorum.
Defixa tendis brachia, languida
Ceruice pendens; vinaq; gutturi
Tristem elaborarunt saporem
Assyria medicata myrrha.
Quod si dolentem te nec Amor iuuat
Praesens, nec aether agmina concitat
Vltura crudeles, vel acrem
Nube Pater inculatur ignem,
Cur fata damnem tristia? cur grauer
Vitem labores; sanaq; vulnerum?
Quin colle permutem cruento
Pausilypi nemorosa tempe?

ODE XXII.

TOnante saetus nube rubescere
Nunc, Dine, fontes inter habeberis
Suspensus altè, & vepre aduncо
Purpuream redimite frontem.
Patrisne magni morte nocentium
Turpis propago concidet? hostium
(Prò Numen vnum, prò ter ingens)
Ludibrium, Solymesq; probrum?
Sub lege auim dimidui maris,
Et elaborata Superis dapis
Oblitus, & saxi liquentis
Ilacides sine mente sauit.
Haud ille cauit prouidus impia
Vrbis ruinam; sanaq; Romulis
Vastanda flammis, damna traxit

Ipse

Ipse suis veniens in aulam
Nunc sponte Diuam letho Amor occupat.
Astraea virgo lancibus vt nefas
Expendit aquatis, seuera
Fata mouens ita soluit ora.
Si non peribit triste sub arbore
Proles Tonantis, nec vetus olmo
Fatale decretum cruore,
Regia non Superum patebit;
Sed ille quondam cum semel occidit,
Statim reponet se sibi viuidum.
Dracone ceu luctante pugnat
Sepe Elephas; cadet ille victor
Cum se protectis obtulit hostibus.
Casuq; Mortem proteret impiam;
Restrictus & serra lacertis
Fundet agens sub Auerna Ditem.
Vitamq; fortis, vimq; resumere
Diuina acerbis miscuit, o amor,
O magna Patris vis probrosis,
Damna per, exagitata pœnis.
Non inquinatum reppulit osculum
Mercede pacta, labra nec horruit
Infecta, non à se remouit
Fœderis, ac fidei minorem.
Illum inuenta purpura nil breuis
Delinit, atrox sed rapuit mala;
Interq; mœrentes sodales
Emori Amans properauit acer:
Sciens futuri præcinuit necem
Sibi paratam; nec secus expulit
Petrum retentantem, minisq;

Google

Incre-

Increpuit studio morantem,
Quam si superba mente proteruiens
Satelles Orci pessima consili
Suaderet; illum quanquam Olympi
Fecerat, atque Erebi potentem.

ODE XXIII.

Foecundi soboles patris
Illibata, modum pone laboribus
Tandem, ac desine tristium,
Abiectoq; nimis consule Numini;
Non, si quid hominem satis,
Et te, Dine; decet; dignius atheris
Regnes arbiter omnium,
Hosti suus vbi fulmina dirigis
Vectus nubibus arduis.
Famosone reos inter, & impios
Pendebis Deus arbore?
Informem maculam spargere Numini
Ah parce, illinere ac notam;
Te sceptrum patrium, non calami decent,
Te regni diadema,
Baccatiq; tori, frontis & insula,
Non asperrima veprium;
Te fas ore magis ducere nectaris
Succos, non inamabili
Mistum felle merum, & myrrhea pocula:
Sed te iussit Amor, caput
Venale, atque animam purpuream dare.

Digitized by Google

ODE XXIV.

Nvlla mortales male criminosos
Spes leuet, terras inimicus ægras
Dum Pater damnat, nisi Natus vltrò
Concidat vnus.
Concides casti bonus auctor tui
Nobilis mortem superare letho,
Mox vt æternat metuens resolui
Vita superstes.
Pulchrior cerni es lacer, & cruentus,
Quam nitens Phœbo super hospitalem
Tabora, ardentes humeroſq; nubis
Lucidus auro.
Immerens sanis tibi acerbus vltro
Aridus tabo, vacuisq; venis,
Triste sel gustans; morientis horret
Cortore pallor;
Pallidum at letho numero reorum
Dissidens latro Solyma proterua
Eximit prudens, sociumq; probris
Dedocet vti;
Credulus regnum, & diadema magno
Detulit Diuo, propriumq; cultum;
Sit licet pœna sibi par, nocentum
Arbore pendens.

ODE XXV.

Mentis vis genitabilis,
Seu patris specimen, seu iubar ingeni:
Si clauos tibi æheneos

Vltro

Digitized by Google

Vltro feget agens nostra necessitas,
Mortalis Erebi metu,
Et Ditis laqueis expedies reos,
Lethum postq; tuum breue
Immetata feres secula posteris;
Defunctoq; doloribus
Merces magna, salus, grata tibi salus,
Si non prisca recidiuus
Pœnis culpa tuis, nec statuis pius
Quicquid suadet Amor pati,
Frustra solliciti morte carebimus.
Te ferre opprobrium necis
Fas vnum, genitum Patre pari Deum,
Te, te collis in ardua
Iam clamor vocat, & turba nocentium,
I lethum rape, corripe;
Sic immane nefas, & nota turpior
Eradenda nepotibus.
Damnatis vetita legibus arboris,
Cum periura Patris fides
Summi materiem poma tulit mali,
Heredi properans necem,
Hydra plus nimio coniuge credula.

ODE XXVI.

Ne quicquam implicitū compede ahenea
Lictor Romuleus detineat Deum;
Coniuret Solyme barbara funeri
Frustra, damnet & arboris,
Si non sponte suum deuoueat caput,
Diuinamq; animam prodigat, atq; Amor

Digitized by Google

Hortetur, fore enim ad sidera iter patens
Venali ob pretium Deo.
Egit sponte trahens ardua in omnia,
Et perrumpere Amor quidlibet obuium
Suasit; diuitibus propulit insulis
Extorrem patria Deum.
Pœnarum docilis iam dolet acrium
Contempti Dominus splendidior poli,
Atq; vltro miserùm, transfuga cœlitum,
Partes sumere gestijt:
Non grata liquidus promitur amphora
Liber; vipereo felle sed asperant
Guttur, cui Sicula mella ferunt apes,
Et nectar liquet Atticum.
Importuna reum sauities agit,
Nullorum & comitum certa fides manet;
Quin dextram Genitor denegat, atque opem
Damnis illacrymabilis.
Quid me Mygdonidum, regnaque Mempheos
Mirantem teneant? iure perhorrui
Sublimes apices tollere verticis,
Abiecto nimium Deo.
Sed postes Erebi fit adamantinos
Victor diffidit, & subruit æmulum
Ditem deripiens; sic Acherontios
Fratres illaqueat duces.

ODE XXVII.

O Non ademptis matris honoribus
Enate quondam pulcher, & ardua
De mente Patris, nempe fundis
Dulcem

Digitized by Google

Dulcem animam per acerba rerum.
Hoc impiatam crimine Romulus
Vastabit Vrbem, lapsaque mœnia
Depascet ignis, subditaque
Fana ruent populata flamma.
Dirum eloquuta sic Nemesi. Nefas
Immane demens mox, Solyme, lues;
Fatalis impendet Quirinus
Templa Tyro fabricata vertens
In puluerem, ex quo perfidus obtulit
Mercede iniqua Numen; & arboris,
Sanique damnatum doloris
Exagitas duce fraudulento;
Iam non parentum præsidio ferox
Arcebis hostem, nec Solyme vetus
Pugnax gigantèum Cyclopa
Caute premes, rapidaq; funda;
Ceruice duces indocili iugum
Onusta vinclis; qualibet exulas
In parte, campestres vt errant
Orbe Scytha, neque certa sedes.
Insultat heu mœnibus eruis,
Bustoq; templi turpe pecus; natant
Cruore campi, perq; pompam
Roma ferox tua iura ludit,
Aurum repostum distrahet, atque opes
Patrum vetustas, vasaque barbarus
Heu coget vsus in profanos,
Cuncta manu rapiente Roma.
Vulcanus ardens scilicet Iacum
Clarabit oras nomen in vltimas,
Bacchante flamma deflagrata

Digitized by Google

Fana per, & rutilum lacunar.
Oracla dico, fataque gentibus
Hac lege, frustra ne trepident pia
Vrbis sepulta suscitare
Tecta, sacras reparare & arces.
Ter si renascatur Solyma, & vetus
Imago fani, ter recidat mea
Manu subactum, terque inanem
Culmine deuoliam laborem.

IN CHRISTI CRVCEM

ODE XXVIII.

ARbos ô Libani nobilior cedris
Vltro lecta Deo, non sine te salus
Orbi parta nocenti.
Ramis lata bicornibus
Pendentem vetines; ille lacer flagris,
Traiectusque latus tingere amat tibi
Rubro sanguine truncum
Aequaui soboles Patris.
Te sustellit Amor signifer, & Deum
Ardet figere; tu tendis amabilem
Vmbram, & dulce laboti
Prabes hospitium, arborum
Fies perpetua fronde virentium:
Fies purpureo flore comantium,
Te dulcis rigat vnda,
Corde & desiliens cruor.

ODE XXIX.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM *SIVE* ODARVM

LIBER V.

De Christi pœnis ac morte.

Προοίμιον

LACRYMA nihil citius arefcere præfertim in alienis malis dicere, folebat rhetor Apollonius; quas tamen cum in fuperiore libro profuderim plurimas, adhuc redundare video. fed nimirum

Digitized by Google

noua sit ratio lacrymandi, vbi defletur Deus. expromam igitur in hoc altero intermortuis vtcumq; vocibus reliquias mœroris. Sed vnde nam in Dei morte deploranda tanta siue fœcunditas, siue pertinacia carminis? mirũ est quod accepimus à Græcis; fuisse Libetris vrnam in qua Orphei cineres supra columnam marmoreã seruabantur; eo luscinias ex finitimis agris turmatim conuolare solitas, & quasi næniam canere; has porro reliquarum omnium, quæ in ea regione essent, suauissimas fuisse, & maxime vocales, quæ pertinaci quodam cantu ab ea vrna fere nunquam auolarent. En causa, cur & nos ita pertinaces in canendo simus: parentamus extincto Deo, & quamquam eam luscinarum suauitatẽ non arrogamus, certe multo ille ad concitandũ & quodammodo afflandum animum efficacior quã Orpheus; neque enim solum saxa trahi, reuocari ab inferis frustra coniugẽ fabulamur, sed pios Manes euocatos ad æternæ vitæ lucem fatemur; saxa vero dirupta montesq; discissos etiam num videmus. atq; vtinam ad beatissimam ipsam vrnam hæc canere, ac deplorare liceret, quanto plus

inde

Digitized by Google

inde suauitatis, quam luscinijs illis ex auidis Orphei cineribus atq; ossibus manaret? & sane multo magis impleret, vt ita dicam, animum illa quamquam inanis vrna, & diuino corpore vacua, quam quæ cadauer Orphei continebat. pergam igitur, & quadam siue doloris pertinacia, siue amoris constantia, si minus omnium suauissime, certe maximo cum sensu pietatis, vti par est, carminis luctum redintegrabo. Sed in hoc Naturæ squalore quo vtar artis ornatu? qua elegantia carminis? etenim si ars naturam imitatur, cum illa hoc tempore tanto in luctu sit, quid tandem ab arte depromi poterit culti, atque iucundi? aut qua ratione acerbissimum illius dolorem hæc effinget? equidem, quoniam affinis est picturæ poësis, libenter adhiberem illud summi artificis velũ, quo Agamemnonis, cuius dolorem assequi arte non poterat, vultum obtexit, nisi hoc tempore vela conscindi viderem. Expediret item nos communi dolore oppressos, & consepultos aliquo tumulo tegi, nisi aperti tumuli Manes suos dimitterent potius, quam admitterent. hærerem prorsus dolo-

Digitized by Google

re & obſtrepeſcerem, ſed qui licet in tanto motu cõcuſſæ Naturæ ? ꝙ ſi, vt aiũt Phyſici, nunquã vehemẽtius intremiſcũt terræ, niſi ſopito mari, Cœloq; tranquillo, ſubtracto omni ſpiritu, ac poſt ventos conditos, ſane ideirco nulla tunc ſæuijt in mari tẽpeſtas, quòd in Dei moriẽtis corde vniuerſa fæuiret. idcirco nullus in Cœlo turbo, quia quicquid eſt horridi, ac turbulenti in eum vnum impetum fecerat. neque vero fas erat alios tunc ſpirare ventos, quam gemituum, ac ſuſpiriorum; nec afflare ſpiritus, Deo efflante animã. mira plane ſunt omnia. ſcilicet terra mouetur, quia ſe conditor confixus commouere non poteſt; hominibus vita functis venæ replentur ſanguine, quia vacant diuinæ: aperit Deus oculos vel hoſtiles, cum moriens ipſe claudit; aperuerat etiam viuẽs multis, ſiue vt plures haberet ſpectatores probrorum ſuorũ, atque pœnarum; ſiue vt plures eſſent oculi qui ſe flerent. Sed vltrà progredi dicendo non licet; tot enim orationi occurrunt doloris ſcopuli, quot hoc tempore petræ ſcinduntur.

Parce

Digitized by Google

ODE I.

Parce iam Nato Genitor; nec vrge
Intonans sauis nimium procellis,
Et fatigatos premere acer artus
Desine telis.
Magna si manat soboles, perenne
Par decus ducens, careat pudendis
Sordibus lethi, careat seuera
Lege reorum.
Durius pœnas agitatus inter
Arboris trunco grauiore pendet,
Vepribus frontem lacer, atque ahena
Cuspide dextram.
Gaudet infestis Amor, atque acerbis:
Scilicet letho generosus vltro
Credidit se se: Genitor sed illi
Damna rependes
Ocyor; non si mala nunc fatigant,
Sic diu linques; tumulo iacentem
Suscitas Natum, nequa seruus vrna
Condis inerti.

ODE II.

Reus alta trabe pendes Deus ille
Patris hæres, typus ingens, operosa (me-
Nota mentis, iubar oris, simulacrũ Deifor-
Neque dulcis sitientem leuat amnis,
Neque pœnas lauit agras merum. acerbas
Sed amaro labra felle, & male aceto me-
(dicato;
Graue

Digitized by Google

Graue dextra, graue fixo pede mares,
Lacer artus, it amicus cruor vnda, (tefecit.
Quatefecit latus hasta, & cor amantis pa-
Tibi vitas, & honestum diadema
Amor aufert; caput Indo prius auro (pallet.
Paliurus tenet aspera; coma squalet, gena.

ODE III.

O Magne vindex criminis, ò Parens,
Cui vis profundi parturit ingeni,
Prolemq; fundit magnam, habentem
Instar idem, patriumq; vultum.
Te Natus ambit sollicita prece,
Fletuq; supplex, teq; parem ciet
Patrem cruentus barbarorum
Turpe manu, rigidoque ferro.
Obliuioso ne excute pectore
Depulsum; acerbis nec Solyme impia
Pœnis fatiget, perque dextram,
Perque pedes premat immerentem.
Iam mortis vltrò sua necessitas
Clauos ahenos cudit, & arbori
Immane fixit; nec recuruo
Tristis abest paliurus hamo.
Vt membra pendent immiserabili
Volata nulla pallida carbaso?
Vtcumque sortis in maligne
Veste colors inimica mutat.
Hæc illa frons, & forma Dei vetus?
Parentis ingens hic decor? hic satus
Natalis æterni? triumpho

Sponte

Sponte sui subit ille amoris.
Quid non malorum sponte resorbuit
Casus per omnes? quid patiens Deus
Crudele fugit? vel dolorum
Inuida quid Solyme reliquit?
Nunc pone damnis, pone modum malis,
Vinctumq; pœnis solue, recolligens
Manu fatigatam labore, &
Functam animam grauiore iussu.

ODE IV.

PAtrem dolendo quid repetis tuum?
Si neutri amicum est destitui genus
Mortale, spes ò sola nostri,
Præcipitis calumenq; mundi.
Si te seueris supplicijs dolor
Subducit; alium, cui Pater alteri
Det expiandi ritè partes
Crimínis? effugiens procellam
Cedes ruinæ scilicet omnium,
Gentisque perdes dulce decus tuæ;
Vt ipse suspensus peribis,
Certa salus erit, & superstes
Viues. amantem (sis) neque flammea
Terret Chimæra spiritus, arduum
Et quicquid obstat, vi refringit,
Per medias ruit atque cædes,
Nil damna terrent. tu quoque prodigus,
Vindexque nostri, victima concidas
Deuota placato parenti,
Et niueus feriaris Agnus.

Et

Digitized by Google

ODE V.

ET luctu & lacrymis iuuat
Complecti calido vulnere liuidum,
Et tabo madidum Deum,
Qui nunc pendet hians de trabe, flebile
Pondus, vulneribus lacer,
Sed matri misera flebilior, refert
Dum cunabula Bethlees,
Cultam & Memnonio rege puertiam,
Et festas Superùm lyras;
Seu nox tergemino cedat Apollini,
Astro seu duce splendeat.
Nigra ne careat cæca dies nota,
Neu promptis lacrymis modus,
Neu sit sollicito corde quies mali.
Nunc pro purpurea rosa
Frontem, dume, notes horridus asperam.
Omnes in lacerum Deum
Defixi soluent lumina, amabili
Hærens ambitiosior
Trunco, vi rapida non ego distrahar.

ODE VI.

QVid inquieta poscit ab arbore
Natus parentem, corpore liquidum
Fundens cruorem? non vt hostem
Fulmine corripiat caduco,
Non sulphuratum fundat vt vrbium
Ignem, Noëtin diluuiem neque,
Cum claustra Neptuni refregit

Orbi

Digitized by Google

Sub mole, Nato proxima? quis pia
Soletur agram, teq; tanto
Expediat, miseranda, luctu?
Inter virilis vulnera nil tamen
Dolore peccas, se abijciens leuem;
Nec erubescendis recedis
Opprobrijs, sobolisq; damnis.

ODE IX.

QVandiu Nato Pater immerenti
Sauies, vindex Pater? hausit ille
Iam latus ferrum, patet & fenestra
Pectus hiulcum.
Fluctuat Natura, pauetq; monstri
Insolens, Manes Acheron remisit,
Et vetus patrum genus omne terris
Rettulit altis.
Crebrior motu tremuit Cytheron;
Atque Eryx, atque altus Athos fatiscit;
Scinditur cortina, adytisq; motis
Templa patescunt.
Iuit & Phœbe properante curru
Mœsta conspectum rubicunda fratris
Ora; damnauitq; repente terras
Luce negata.
Tela mox fortes acuent Quirites,
Queis Scytha, & quondam pericue Dacis
Et luat patrum Solyme suorum
Crimine pœnas.
Vana nequicquam scelus expiabunt
Vota; iam toto profugum vagatur
Orbe

Digitized by Google

Orbe, neglectum genus, haud benigni
Cura Parentis.
Ille mortalis tenui figura
Arduum texit decus oris, almæ
Virginis proles, patiens renasci
Paupere Bethle.
Mox, sed vt Cœlum patrium reuiseret,
Te manent cædes, Solyme, tuorum;
Roma mox vastis equitabit vltrix
Martia campis.

AD GAMMACVRTAM

ODE X.

Occidit ille sator veri Deus, ille dulcis
Cupidinum fons vber, atque origo. (vii
Aspicis? haud solio splendet patrio, & niten-
(te Olympo,
Nec astra cingunt verticem decorum.
Iã premit occultum Phœbus iubar, obtegente
Vmbraque terris incubãt nigrãtes, (Luna,
Et concussa tremunt latè iuga, dum dolor sa-
Euisceratum Numen, & cruentum. (tigat
Purpureum durus caput impedit. secatq; ve-
Ingrata tellus quem tulit Parenti. (pri-
Flebilis ille Deus moriens male pallet ora &
Haud forma dulci fulgurat nitore, (horret.
Nec flagrantẽ oculos mirabere, corda quo ca-
Informẽ lætho squalet; atq; lãguet. (lebãt:

ODE XI.

Qua

Digitized by Google

Qva vis asperior te Deus arbore
Figit? pque pedes, pque manus (nefas)
Immanem chalybem infert?
Quid stellis rutilam comam
Inuoluis paliuro, asperioribus
Hirsutus iaculis? quis violat genas
Immortale nitentes,
Grato & murice perlitas?
Eheu cur specie te intuor alterum;
Neglectumq; fleo Numen, & aspero
Crines triste rigentes
Emivor diademate?
Semper namque frui credulus aureo
Rebar, te facie semper amabili
Sperabam inscius acris
Lethi. me miserum; quibus
Nunc iactate malis cerneris? & quibus
Aerumnis ageris? nempe potens Amor
Suspendisse potentem
De trunco arboreo Deum.

AD RVFFVM PRINCIPEM.

ODE XII.

Nvnc est dolendum, nunc querimonijs
Pulsandus aether; nunc lacryma Deum,
Et voce complorare acuta
Tempus adest, miseroq; luctu.
Noster laborat, noster in arduum
Tendit cacumen; fert iuga, fert trabem
Cervice; flagris intumescit,

Et

Digitized by Google

Et rigido vepre sectus horret.
Pendens ab alto (prò pietas) dolet
Immane trunco, dum Solyme furit,
Timetq; dementes ruinas
Imperio, veteriq; sano.
Impunè molles verbere liuido
Insecit artus, nec timuit Deum
Ferire ferro, pro liquenti
Nectare seldomino propinans.
Sic belluosam per Nemeen leo
Ceruum cruentis corripit vnguibus,
Morsuq; adurget, vel niualis
Harmonia capream fatigat.
Amans tuorum quippe benignius
Perire quaris; protinus horridas
Pœnas lacessis, atq; nostram
Morte cita reparas ruinam.
Fortis parentem poscere, barbaros
Vultu sereno conciliare amas;
Amara Myrrha dum remiscent
Pocula, vipereum & venenum.
Damorsus acri morte ferocior
Mortem resorbes, scilicet arbiter
Vitæ; superbos atq; Manes
Ducis, io, merito triumpho.

ODE XIII.

O Qui rubenti fulmina dextera
Hostem proteruum dissimulans, Pater,
In Caspias conuertis vndas,
Inq; Athon, in Rhodopenq; duram,
Cur

Digitized by Google

Cur sæuus vrges vulnere plurimo
Natum? severo nec tibi vindici
Mineq; decedunt, & ira,
Tot rigidas subeunte pœnas.
Cur immerentem deserere immemor
Pater videris? quo veteres tui
Cessere amores? ille cordis
Ignis ubi cecidit perennis?
At non sub ictu passus amabilem
Perire prolem, cum pater obsequi
Velox virilem strinxit ensem,
Molle domans adamante pectus.
Infida pubes cessit, & abnegat
Periura Numen; diffugiunt meum,
Hostiq; dimittunt amici
Ferre necem pariter dolosi.
Excepit olim si puerum gelu
Sub rupe Bethles; aspersoribus
Quid vsque sub damnis laborat
Morte cadens nimium probrosa?
Succurre Nato, quem Genitor fouis
Sinu foraci, mente sub intima;
Pretende dextram ferre suetam
Dulce malis medijs leuamen.

AD IANVARIVM.

ODE XIV.

QVid læta condant Gargara messium,
Et culta fundant Appula, desine
Curare, nec frustra labore

Solli-

Digitized by Google

Sollicitò trepida tueri.
Quin tu sub alta flebilis arbore
Iaces? reposcit te moriens Deus
Dumis coronatus capillos
Asperior, lacer atq; flagris.
Non idem, Olympo qui fuit est honos,
Nec illi eodem forma rubens nitet
Vultu, sed artus inquietis
Supplicijs Solyme fatigat.
Solatur ægros consociare amans
Pœnis. anhelo quin pius ocyus
Restinguis ardentesq; fauces,
Oraq; frigidiore lympha?
Quin ales vndas nunc equus elicit
Solo? pudica, dic age, Naiades
Iordane maturent, & vrnam
Caruleis repleant fluentis.

ODE XV.

ERgo laboras rebus in arduis
Deuote damnis? heu male temperas
Humana diuinis, acerbo
Turpe Deus moriture letho.
Hic mœstus alta figeris arbore,
Hic te peremptum vulneribus Pater
Amorq; reclinat, recludens
Interiore latus fenestra.
Quà tristis arbos, sed tamen hospitas
Vmbras amanti subijcit incola
Duleis; remisto quà cruore
Lympha cano trepidare corde

Labo-

Digitized by Google

Laborat. huc & diuite balsamo,
Syraq; nardo deproperant tibi
Inungere artus decolores
Officij memores supremi.
Diuusne Patris profluus vbere
De fonte compar, an reus impia
De gente, nil refert; peribis
Victima nil miserantis vltro
Parentis. alto sic bene cogimur
Polo beati, sic Acherontium
Regem coërces, nos Olympo
Diue tuo impositure letho.

ODE XVI.

IRata caco iam Solyme fremit
Motu; coëgit proditor agmina,
Deumq; venalem pacisci
Ausus, amicitia dolosus
Mercede vili. tela (viden?) micant
Non expianda cade rubentia,
Catusq; sub noctem latentes
Purpureo meditantur horto.
Amor patenti colle tragœdiam
Dat lacrymosam; quà grauis imminet
Vrbi, reorum cade turpis,
Et sanie madidus cruenta.
Perstringit aures iam tuba criminis
Ementiendo nuncia, & impiè
Narrans; coruscat fulgor aris,
Atq; acies chalybum venidet.
Tu Patre magno progenitus, trabe

Digitized by Google

Subter laboras, heu male sordidus
Tabo fluente, atq; indecoro
Puluere, iam docilis dolorum.
Cliens, tuorum & quisquis amicior
Cessere; natum quin Pater abstinet
Vltro tueri. quem feraci
Mente satum gremio recondit:
Natura motu sed tamen horrido
Tremiscit, hostem perdere pertinax;
Tellure conuulsa fatiscit;
Et traheret Solymes ruinam,
Ni vota fundas concilians Patrem
Obliuioſum tot scelerum, Stygis
Damnaret immanem cateruam,
Atq; tibi inferias referret.
Queis non sepulcris irreuocabiles
Venere Manes? cui lapidum fragor,
Sonusq; inauditus ruinæ
Montium? agens prope funeratas
Gentes sub Orcum, nigraq; Tartara
Hiante terra? quæ sola? quæ iuga
Non horruerant? quæ profundis
Ora latens caruit tenebris?
Sed ne relicto, Pieri, barbito
Magnam retractes parua tragœdiam,
Mecum cruenta sub cupressu
Sparge Deum lacryma tepenti.

AD MATREM VIRGINEM.

ODE XVII.

Ah

Digitized by Google

AH ne plus nimio, Diua, dole; datum
Sat multum lacrymis, & querimoniæ;
Reddet mox Erebo non male creditam
Magnam progeniem Pater:
Natum Mors violens nescia Numinis
Morsu corripuit durius asparo
In venas inhians, sed prius occidet
Imbelli caprea leo,
Quam Mors vsque tenax deuoret; euomet
Exsorbenda Deo, cui placet inuidam,
Vltro cum cecidit, sub iuga libera
Vitæ mittere fortiùs.
Prolem Mors rapide cum peteret tuam,
Trunco detinuit compede ferrea
Importuna, feris sæuior Africis
Nequicquam, moritura Mors.

ODE XVIII.

TErminum pœnis negat inquietis
Sæuior Marsis Solymæ colubris,
Surdior saxis, simul obstinatas
Obstruit aures.
Isacis prabes furiosa sæuit
Asperans frontem paliuro adunco;
Turpe venalem comes & rebellis
Prodidit auro.
Luderis probris male, cui paternum
Splendet obtutu iubar; ò profunda
Mentis exemplar, bonus ille rerum, &
Nobilis auctor.
Non tibi præsens famulatur æther

Digitized by Google

Summouens cæcos Solyma tumultus,
Mille te quamuis Superûm frequentum
Agmina cingant.
Quid breui tot damna recurris ævo?
Igne quid multo radiantem Olympum
Orbe permutas Deus exul, vltro
Aspera quærens?
Impiam scandit pia cura nostri
Arborem, Phœbe simul atra nigrum
Condidit fratrem, ac tibi mæsta pallent
Sidera Cœlo.
Tristis in præsens, homini quod vltra est
Sic amas curare, & amara nostro
Temperas risu, recreans ab omni
Parte beatos.
Abstulit terris fera mors cadentem,
Longa sed vita reparas cadendo
Sæcla; sic Manes Acheronte soluens
Inseris astris.

ODE XIX.

QVa te cura nimis prouida mercium
Cunctantem placido littore propulit?
Atque exercita sæuis
Ventis egit in æquora?
Vt te, nauta, ferunt per mare barbarum
Fluctus? parce ratem prouehere, ah caue;
Classis namque inimica
Prædando freta pernolat.
Iam restricta tibi brachia colligat,
Et nudans chlamydem sorte pacisciturr
Quam

Digitized by Google

Quamuis nauita Cœlo
Cognate, & Superùm potens
Iactes vim patriam, Numen & arduum;
Neptunusque tibi, regnaque pareant
Latè Tethyos alme,
Nutu cunctaque temperes.
Natum non Genitor iuuerit, & mala
Pallebis trepidus nauita, cum manus
Malo barbarus aito
Constringens chalybem premet.
Ne te crede fretis, opprobrium nisi
Debes aquoreis hostibus. an dolis
Emerges potior? vada
Euadesque Ceraunia?

ODE XX.

CRudele eadem mox Solyme lues;
Quod criminosa voce lacesseris,
Deumq; vexaris parentem
Perq; nocens flagra, perq; dumos
Fœcunda pœna; scilicet asperas
Manus decoras artifices poli;
Hinc omne deriuauit ira
Exitium in miseros nepotes.
Mox impiatam Romulus impiger
Delebit vrbem, pergamaq; ardua,
Cohorte formidatus acri,
Ac domiti bene notus orbis.
Thorace cingi gaudet aheneo,
Et fingit hastas exacuens leues
Iam nunc, & immanes ruinas

Digitized by Google

Præcipiti meditatur arci;
Fanum, elaboratamq; Tyro ruet
Domum superbam marmore; dædalum
Vulcanus ardens perq; culmen,
Perq; sacras equitabit aras.
Iam cogit agmen Romulidum Titus,
Promitq; auitas ex adytis opes,
Vrbemq; adauget martialem
Exuuijs Solymæ beatis.
Direpta cerno sacrilega manu
Et vasa, & auro sculpta toreumata,
Lamnamq; delubro refixam;
Nobilium monumenta Regum.

ODE XXI.

QVid, ô, Quirinus sæuit, & imminet
Superbus hastæ diffidit vt latus,
Fatetur vltrò non pauenti
Voce Deum, sceleriſq; tædet.
Natura pallens horruit, horruit
Nouis tenèbris obsita, Sol niger
Repente vt hæsit, territoſq;
Pressit equos, trepidamq; currum.
Reddunt q; Manes Tænara creditos,
Et bruta tellus, atq; Ceraunia,
Tauruſq;, Atlanteusq; vertex
Concutitur, lacer vt pependit.
Se sponte pœnis attenuans Deus
Obscura promit Numina; dum tremens
Natura acuto cum fragore
Insremit, & periisse maret.

AD

AD PROCACEM ADOLESCENTEM.

ODE XXII.

Nolis cæca sequi iura Cupidinis
Præceps exitio, regnaque Cypria
Debellata Deo non sine sanguine,
Ac dira soboles nece.
Nuper multiplici verbere liuidum,
Et clauo Solyme fixit aheneo,
Illusitque probris; vnde periculum
Tellus contremuit pauens,
Et diffractus Eryx, & Rhodopëia
Cautes diuidua flere Deo satum
Visa; Phœbus equis attonitis stetit,
Excita ac tumulis amant
Ingentes animæ visere languidum,
Pallentesq; uenlos, & male vepribus
Pracinctum caput, & vulneribus patens
Incensum cor amoribus.
Quam nunc Pausilypi dedecet otio
Insanire, (nefas) aut dare brachia,
Et versare pedes? dum Deus arbori
Affixus male plectitur,
Quæ te cumque Erebi damna manent reum:
Iam liuentia detorquet ad oscula
Ceruicem demens proditor, ac Deum
Permutare velit leui
Mercede, haud opibus ditis Achæmenis.
Auri tanta fames; cernis vt eripi
Formidet? sed amans hic properat mori,
Et pœnas rapere occupat.

Digitized by Google

ODE XXIII.

Non criminoso sunt humeri iugo
Pares; nec aquat viribus arborem
Labore nitens, sed ruentem
Pondus agit prope funeratum.
Montana tendens culmina Golgoti
Incontinentum detrahitur manu
Pœnis fatigatus, probrisq;
Luditur, & chlamyde indecora.
Pulsatus horret grandine verberum,
Frontemq; aduncis vepribus, & comas
Asper; sub autumnum rubescit
Roboreo velut vua prælo,
Sic pendet alta liuidus arbore,
Ferroq; plantas, atq; manus lacer:
Romane lictor quid probrosis
Vocibus increpitas dolentem?
Acerbe quantum non rigidus Geta,
Mauruſq; sauit barbarus, aut Scythes,
Compunctus aut candente ferro
Tempora Threicius satelles:
Humana quarum si ora, & amabilem
Formam, sagacis lumina falleret
Obscurus; horret quippe totus
Vulnera, delituitq; imago.

ODE XXIV.

Non ille Diuum sorte nocentium
Impune damnat; qui gemènę trabi
Affixit audax in nepotum
[redacted] *Perni-*

Digitized by Google

Perniciem ; opprobriumq; gentis ;
Immane tergo pondus , & arborem
Ceruice pressit ; saxaq; lubrica
Stillante respersit cruore
Numinis . ille parauit Vrbi
Demens ruinam , qui scelus impium
Concepit olim , colle super locans
Te triste lignum ; te caducus
Ille tulit , pepulitq; terram :
Quæ damna ducas haud , Solyme , satis
Noris . recurui iam litui strepunt ;
Fragorq; confundens , & aures
Sollicitat tuba Martialis.
Frustra tuenti credula Numini
Arcebis altis mœnibus Italum
Robur ; sed improuisa belli
Vis rapiet , ruet atq; fundo
Delubra . vises regna Quiritium
Captiua pubes , & Capitolium
Onusta vinclis , & secures ,
Oraq; purpurei senatus .
Iessæus olim pracinuit lyra
Vates , & acri carmine naniam
Dixit , reuoluens dura turpis
Exilij mala , sana cadis .

ODE XXV.

NAte parente Dino , (lendo
Ingeni magni soboles; sic iuuat ah do-
Ladere dulce Numen ? (lethi?
Sic lacer[illegible]es ? tunè reus supplicij, atque

Te neque dimicantum (duco
Stipat examen Superùm, barbara nec ca-
Fulmine castra tollis ? (bant
Qui Deũ lictor potuit tangere ? cur acer-
Guttura viperino (findit?
Felle ? quis crudele premẽs tempora vepre
Cur paliuro inhorres ? (brat
Ille quo cessit Deus ? ah liuida quis terè-
Brachia turbinato
Aere, figens molle latus iaculatus hastũ?
Sic miserande langues ?
Scilicet primi repares vt lacrymosa Patris,
Funera, nec Tonantem
Ira deuoluens agat in terrigenùm ruinas.

ODE XXVI.

PEribis inter impios dura trabe,
O conditi mundi potens.
Quid mœsta Mater ? te caiente concidet ?
Volupe est nihil superstiti.
Te montis vsq; persequetur verticem,
Et dulce tecum commori est.
Quos tu labores, quotq; laturus mala
Innasceris pauper Deus ?
Magis rigente pumice Alpium iugis
Inhospitalis Bethlees.
Amoris vsq; ad vltimum pius gradum
Forti laboras pectore,
Tuo dolore famis auertens meum,
Serpentis allapsu, ac dolo
Quondam paratum ; ni adfuisses auxili
Multum ferens nepotibus.

Non

Digitized by Google

Non stagna Cocyti, nec oras feruidas
Stellante mutarem polo.
Illic reponit me benignitas tua,
Et plurima vis gratiæ.

Προσωποποιΐα CHRISTI AD PATREM.

ODE XXVIII.

AT ô potens Olympi, & orbis inferi,
Parens & ô compar mihi,
Quid derelictum temnis? aut quid instruis
Pœnarum in vnum me agmina?
Per me, fluo si mentis æternæ satu
Imago, vis & ingeni,
Per immerentes has manus, per & pedes,
Matremq; mœrentem precor
Quid vt nocentem me fatigas? aut vti
Latronem ab alto stipite?
Anhelus en præcordijs inæstuo,
Venas adussit & sitis.
Confusa felle viperino pocula
Miles Quirinus miscuit,
Myrrhamq; & amarũ & quicquid inuitis reis
Ars elaborat impia,
Horret capillus interim dumo aspero,
Marinus Echinus velut;
Sectusq; flagro ad militis fastidium
Totus cruore diffluo.
Iam parce tandem amoris æterni memor,
Animamq; magnam collige.

Digitized by Google

Exulcerato corpore horresçit Deus,
Genaq; sanguine innatant;
Quo mater ipsa possit aspectu, & graui
Inemori spectaculo.
Queis non querelis arsit? ò amor breuis,
O dulce votum Bethlees;
At tu seuere criminum vindex Pater
Huc verte acutus fulmina,
Iratus inq; me tona, nocentium
Formidolosus arbiter.
Cur immerentem barbara carpunt manus
Magni parentis filium?
Ah ah flagrisq; turpis, ac vepre horridus
Vix Numen ille, vix homo.
Te, te reposcit, nec vocate sapius
Mœstis recurris vocibus.
Non visitatis viua potionibus
Miles propinat fellea.
Qua nec venena Marsus herbarum sciens;
Aut saga miscet Thessala.
Prius sed inferum polo nabit mare,
Interq; phoca sidera;
Quam non amore tu, Patri flagres. tibi
Non mittit iratas preces
Vlturus hostes, sed quietus mollibus
Lenire verbis apparat.
Non deuouet seuera detestatio,
Diraq; agunt nulla reos.
Sic expiat se victima priscum nefas
Acerba perpessum caput.
Quin vbi dolore sessus expirauerit,
Romanus occurrit graui

Mucrone

Digitized by Google

Mucrone miles, hauriens imum latus.
Insistit & præcordijs:
Neque hoc parentem me malis superstitem
Spectaculum triste effugit.
Iam mœsta pallent sidera, & iubar suo
Diana fratri deripit;
Telluſq; iam dehiscit, erumpit solo
Vis insueta Manium,
Deumque fixum immane mirantur trabi,
Ferentem & humanas vices.

ODE XXIX.

QVò? quò scelesti trahitis abiectũ Deũ
In montis altum verticem?
Paruumne dumis, atq; acutis sentibus
Flagriſq; fusum est sanguinis?
Immane tergo pondus, & feret graue
Iugum catenatus Deus?
Hostis secundum vota, & inuidentium
Consulta Mystarum occidet?
Nempe vt superba fana mox, & arduas
Romanus arces diruat.
Eheu seuera fata crudeles agent,
Sceluſq; barbara necis,
Vt sanguis immerentis est fusus Dei
Vrbiq; delubro & sacer.

ODE XXX.

PRarupta montis languidus subit Deus
Trahem laborando trahens.

Hem

Digitized by Google

Heu quantus ore pallido sudor fluit,
Heu quantus emanat cruor,
Vt verberarunt horridis mollem flagris,
Vt vepre traxerunt comas;
Vtramq; sani vt asperant ferro manum,
Hastaq; discindant latus:
Desedit altis montibus tellus hians,
Fragens tremiscens Pelion;
Imis sepulchris euocat Manes dolor
Orco remugiens cauo;
Et Phœbus atra nocte permutat diem
Pallore mœstus luteo.
Quem non querela permouent nimium pia,
Preces & iratum ad patrem?
Conantis in Ceraunij cautes iugi
Ab hoste fulmen vertere?
Sic est, vt agnus immolabitur Deus,
Qua mira vis amoris est.

ODE XXXI.

VIndex reorum nulla vt antea potes
Fulmina dirigere
Languente confixus manu;
De nube fulgurante non sanus tonas.
Currum agitans volucrem
Amore perculsus pio,
Amore, qui te prater omnes integrum
Conficit, & nimium
Exercet in malis diu.
Eheu per vrbem perferens tanti probri
Fabula quanta iugum

Digitized by Google

Tra-

Trabem fixisti, & arborem?
Satis te amicum pallor, & satis dolor
Arguit, & latere
Deductus est sso cruor:
Cum mœsta mater nil valere se preces
Supplice, nil lacryma
Dolere applorans tibi:
Simul renudaris verecundus Deus
Virginea chlamyde
Pendens ab insana trabe,
Ingrata ventis diuilit suspiria
Aëra per vacuum
Fomenta amoris irrita;
Inastuat præcordijs, & intimo
Pectore. tantus amor
Illam tui implexam tenet,
Vnde expedire non queant tot aspera
Damna, tot opprobria,
Natiq; contumelia;
Sentitq; verbera, atque acuta veprium
Tempora purpurea, &
Longum remordentum cornam

Προσωποποιία CHRISTI AD PATREM.

ODE XXXII.

I Am dedicatum spiritum manu Pater
Recollige ò. pœna sat exhaustum, vacans
Cruore vena. quid recedis ab mei
Oblitiosus obseratis auribus?
Amplectere artus vndique ambesos, comam
Laceraq; frontis accipe abscissam vepre.

Te

Digitized by Google

Te per calenti pectore afflatum Deum
Nostros amores, oro; per natalia
Aeterna, meq; mente fœcunda satum
Tot parce pœnis; parce tot malis precor,
Dammisq; tandem solue, solue corpore
Laborioso spiritum nodo explicans.
Quicquid malorum est vspiam reservbus;
Amata Diuis forma fugit, ac decus;
Capillus asper horret & dumis riget;
Perusta terga, & fustibus latus tument.
Declinat à dolore me haud solatium,
Dolore, tendit qui diu præcordia
Suspiriosa. Patris implore mei
Natus leuamen. amplius pati iubes,
O magne vindex? aridus siti ardeo,
Et viperino felle, & ora myrrheo
Liquore acerbant delibuti sanguinis
Currente riuo; amara quin addunt probra.
Vides vt atris obsoleta sordibus
Paterna imago squaleam? quem tu sinu,
Et hospitali pectore aternum foues.
Qua finis? aut quid me manet superstitis
Pœna? voluntas si iubet, plures luam
Paratus expiare, seu mori vice
Plus simplici, seu me seuerius placet;
Adempta reddas regna Mortali modo,
Perambuletq; sidera, & polum aureum
Illi redones, ampla sit merces cruor.

PATRIS AD FILII verba responsio.

Quid

Digitized by Google

ODE XXXIII.

Quid Nate magna vis parentis vnicè,
Et par imago, tristior fundis preces?
Acerba damna sponte deuotus subis,
Tantis & vltro suppetis doloribus,
Morti cruenta, & obligatus arbori.
Velis benignus immori tantis malis;
Mucrone pectus Romulo recludere
Præstet, patescat impijs præcordijs
Amor; sed interim euocas Manes pios,
Potens inertes excitare puluueres.
Te mœsta nunc Diana, te luget polo
Phœbus tenèbris ater insolentibus,
Te temperare falleum fas poculum
Nostroqi amore, spesque felici exitus.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER VI.

De Christo victore reuiuiscente.

Προοίμιον

AB horrido illo, tristiq; Dei morientis spectaculo ad iucundum ac lætũ victoris, ac triumphantis traducere animum libet; atq; inde iam euocatũ vbi omnia lachrymis, gemitu, luctu referta fue-

Digitized by Google

fuerant, in eo qui dignior est felicitatis gradu collocemus honore, ac diuinitatis opibus fulgente. Orere tandem ab illa quę sanctissimis veterum Manibus addicta esse creditur, sede, totumq; beatæ turbæ gregem, qui te diu præstolatur, tecum protrahe in lucē onustus Erebi spolijs: sic inexpugnabili, constantiq; amore in nos tuo, ac pro salute, dignitateq; nostra in ferenda morte testata pietate poscente. itaq; non est cur ego lyram temperem ad evm vsum, vt quemadmodum de Orpheo fabulati sunt, qui Euridicen hac arte ad inferis, reuocare conatus est, te inde euocem; sed vt tua vi emergentem, educentemq; ceteros memorem, plaudamq; victori, Musarum etiam castas instituam choreas repetenti patrium Cœlum. Apim illum suum Ægyptij coluerunt ea superstitione imbuti, vt amissum flerent magno cū luctu omnium, inuentum vero summa celebritate, ac significatione lætitiæ Memphin referrent. tum Apim narrant in aërem (haud dubie quin malis artibus, atq; præstigijs) subuectum librare se solitum, & motus versare varios instar ludij; Ægyptios vero qui sube-

rant

rant spectatores quasi miraculo attonitos chorèas, ac saltatorium eundem orbem circumagere cœpisse, vt Deũ imitarentur; quanto tandem maiorẽ lætitiam concipere nos debemus? vt qui extinctum antea fleuimus, & veluti amissum Deum, nunc inuento, & viuenti, & in Cœlum sua vi euecto gratulemur; & beatorum animorum choros pœana canentium imitemur in terris. temperabo igitur lyram, non iam Phrygijs illis, & vlulantibus modis, sed Dorijcis potius grauibus, siue Lydijs lætis.

Digitized by Google

ODE I.

Depone luctum, desine flebilis
Thalia longam dicere naniam;
Deo cadenti; temperatas
Tange fides meliore plectro:
En ille, nuper quem Solyme neci
Demisit atrox, arboris impiæ
Damnatum, & immites adegit
Ferre vepres, & acuta ferri;
Nunc fronte ridet lætus amabili,
Puroq; vultus Sole prior nitet;
Vectus triumphali quadrigæ
Ecce subit spolians superbi
Postes Auerni; signa refigere
Antiqua fortis, regna nocentium
Prædatus Vmbrarum, & fatigans
Tanara non facili ruina.
Vt execratis vocibus intonat
Stygis profunda ripa, inamœnaq;
Sedes? & irata sorores
Vipereos secuere crines?
Vt luce Cœlum plaudit, & aurea
Renidet æthra? protinus arduæ
Fores patescunt, deciduntq;
Difficiles adamante vectes.
Vt læta pubes carmina diuidit
Gratata Diuo compede libera?
Magnosq; Cœli iam Quirites
Ducit ouans per inane princeps?
Ceu cum Mimantem funda tricorporem
Strauit, cruento vertice nobilis

Vates

Digitized by Google

Vates chorèas inuidendas
Rettulit indecori tyranno.

ODE II.

I Am regna Ditis viuidus occupat,
Foresque magna vi quatit æneas,
Quem nuper aspexit cruore
Dura nimis Solyme natantem.
Prædas Auerni iam sibi destinat
Per damna victor, quidlibet efficax
Domare. nequicquam tumultu
Sauit inots animi tyrannus.
Campos inanes horrida vastitas
Tenet, colonùm iam vacuo solo,
Latèq; desolauit oras
Haud iterum reparante Morte
Regni ruinas, tu bonus expedis
Per stagna Cocyti immeritam diu
Mœrere pubem, tuq; amico
Carmine, te genitu petentem.
Nunc Martialicing t adorea,
Castaq; lauru; te canit in tuas
Effusa laudes, ac recenti
Te memorem celebrat triumpho.
O magne custos, en ades exili
Spes vna nostri; pacis, & otij
O auctor, ò tutela præsens,
Dulce decus, generisq; vindex,
Mutare fortis tristia mitibus,
Et ima Cœlo Tartara, funditus
Demolitò Ditis arces,

Et

Digitized by Google

Et Stygij penetrale regni :
Fatalis olim crinis vt integer
Heros columnas subruit adium,
Hostes & obtriuit ruina
Precipiti, ceciditq; victor.

ODE III.

NVnc feriato corde remittite
Curas, & acres sollicitudines,
Victore Diuo iam tyranni,
Et vacuum subeunte regnum :
Fas insolentes carminis inferas
Mulcere sedes, & fidibus nouis
Aures tenere, & fas canoris
Ferre Ducem numeris ouantem
Per damna lethi. tu Stygis accolas,
Tu regna Ditis pallida deripis,
Vmbrasq;, deuotosq; Manes
Ignibus, haud finis ire terris
Impune, cæco carcere detinens
Post terga vinctos ; robur & imperi,
Fasceſq; frangens ; nec cruentas
Mors acuet violens secures.
Tu saua fati tura neporibus
Rescindis ægris ; & miseram luem
Resoluis, optatamq; pœnis
Ipse tuis reuocas quietem ;
Fudiq; nectar Tanarus insolens,
Et molla taxus sudat Hymettia ;
Iam ripa Cocyti repente
Flore nouo velut Hybla ridet.

Edura

Digitized by Google

Edura tandem vincula diffidit
Ferox iuuentus Numine viuido:
Nec iam superbi iura Ditis,
Aut socios metuit Cyclopas.

ODE IV.

QValis coruſci fulminis impetus
Deiecit ornum, ſtrauit & ilicem,
Siluamque depaſtus comantem
Ignis ijt ſine lege liber;
Sic alta nuper Tanara perculit
Proles Tonantis, pergamaq; impulit;
Aulamq; Plutonis ſuperbam
Corripuit ſubita ruina.
Tollenſq; ab imo gurgite verticem
Cocytus ater ſubſtitit, & Charon
Impune miratus per undas,
Perque lacus gradientem Auernos.
Tu Ditis arces, atq; adamantina
Perrumpis audax limina Tartari;
Scyllamq; terrens, Gorgonaſq; &
Fœda modis ſimulacra miris,
Eludis Vmbras; tu pede proteris
Findens cruento colla tumentia
Fruſtra reluctantis tyranni, in
Dedecus, opprobriumq; regni,
Nectens rigentes Manibus impijs
Ferro catenas, ne furient vagi
Terras nocentes, neue Pluto
Caſtra ferox inimica cogat
Fratrum timendorum; at ſpolijs grauis

Labore

Digitized by Google

Labore nullo iam Capitolium
Subis, & aternis onustum
Accipiet reducem trophais.

ODE V.

SVrge regnati bonus auctor orbis
Nuper immiti violate ferro,
Te chelys dicet superare lethi
Aspera fortem;
Nec loquax olim neq; grata, dum tu
Triste penderes trabe pondus alta,
Lata nunc aris, & amica templis
Reddit honores.
Tu potens duros lapides dolendo
Rumpere, & terram quatere inquietam;
Sensit emirans graue vincientem
Ianitor Orci.
Sensit intrantem nigra Styx, nec ausa
Aluco magnum cohibere Diuum,
Horrida splendes simul in latèbra
Nobilis hospes.
Surge sed dixit, neque te tenebo;
Surge, crudelis mala vince lethi;
Falle iam Mortis dominum, atque Mortem
Falle proteruam.
Tu modò, sauis Erebi catenis
(Insolens vni tibi nam peperci)
Liberos Manes age, & hinc solutos
Infer Olympo.
I Pater quò te vocat, & paternum
Numen; ò vindex bonus, i trophais

Digitized by Google

Diues, & nostros spolians penates
Ritè triumpha.

ODE VI.

CEler se ad auras victor, io, Deus
Attollit altè; non Acheron tenet,
Non Tanari regnator timi
Deprimit, indomitumq; fatum.
Et iam tricenis illacrymabilem
Plutona vinclis arcet, & improbi
Compescit iras; iam veneno
Comminuit tumidum draconem.
Auerna latè namque refuderat
Terris Enyo; stagnaq; tristia
Enauigari lex iubebat,
Patre nefas auido mouente.
Ni tu cruenti prodige munaris
Sponte obtulisses magnam animam neci,
Frustra per aternos labores
Effugerem male tutus Orcum.
Inuitus atro flumine viserem,
Cocytum inerrantem, & Furias, genus
Deforme, damnatosq; Manes
Mortis inocciduæ, ac doloris.
Absumet vltrix immiserabilis
Hæres procacis flamma licentiæ,
Excusa Cyclopum caminis
Aetna potens animos vorare.
Nunc alta Cœli regia destinat
Sibi, reducto candine; iam patet
Olympus ardens ostro, & auro
Attalicis potiore tectis.

O Nate

Digitized by Google

Προσωποποιία MATRIS.

ODE VII.

O Nate sospes, Nate redux, potens
Fradator Orci diuitis, en ades
Ortus pudico flore Matris,
Virginis & generatus aluo;
Amor parentis, curaq; non leuis,
Quem triste flauii tempus in vltimum
Sequuta per cades cruentas,
Damna per, & Solymæ procellas.
Vt te reuiso, Nate, libens, graui
Iactate fato, de nece sospitem?
Qualem redonas te parenti
Sollicita, lacrymisq; nostris?
Amplector artus vulnere saucios,
Et signa viuo perlita sanguine;
Vidi tumentem turpe densis
Vulneribus, lacerumq; tergæ.
Hamata vidi serta rubentibus
Horrere circum sentibus, auream
Frontemq; Cœlum qua serenas,
Triste premi paliuro adunco.
Nunc orbe vincit sidera Gnossio,
Et forma ridet lata supercili;
Odora nardo iam nitescunt
Tempora, malobatro & recenti.
Dispar ab illo es, qui cum animam rapi
Deucta sensi, saucia cui prope
Mucrone acuto concidi, te
Per vacuum subitura Auernum

Digitized by Google

Effossa ferro pectora barbaro
Vidi, cor illa, atque hanc animam simul
Traiecit hasta, ac telo eodem
Pectus Amor pharetratus icit.
Sed te per omnes egit Amor gradus
Malorum, & alta sustulit arbore
Crudelem in occasum resorbens;
Te pietas tulit affluosas
Inter Charybdes; egit & vltimas
Orci latebras visere Manibus
Depraliantem, creditasq;
Exuuias Erebo ferentem.
Ergo repensam sanguine debito
Iam redde Cœlo progeniem piam;
Damnata sat defleuit exul
Vincla diu, miseramq; noctem.
Ad astra tecum victor age, ac tuo
Repone regno; nos tamen aspice;
Obliuiosis nec tueri
Parce tuos tibi destinatos.
Tum pectus exple Numine missili,
Afflansq; Cœlo flamen amantium;
Vnguenta ceu conchis supernè
Deflua conte sinu capaci.
Hebræus olim sic stupet Herculeo
Crinitus Hybla dona liquentia
Leone caso, dulce nectar
Horribili tulit ille mala.

ODE VIII.

Regnator miserorum, atq; Erebi potens
Maturare iuuat, si quis amor, tuum
Aduen-

Digitized by Google

Aduentum : veteri concilio patrum
Spectandum decus exhibe.
Gratum redde diem Lucifer inferis ;
Instar noctis enim te sine Tanari
Squalet caca domus, nec genitabili
Aura campus iners nitet :
Sat pubes superis debita sedibus
Cunctatur rapidam trans Styga ; longius
Sat vindex Nemesis detinet exules
Cœlo dissociabili.
Votis te omnibus, & supplicijs vocant,
Te desiderijs, te repetunt prece ;
Tandem, victor, io, carcere demoue,
Et regno patrio bea.
Tu Patris maculosum scelus edomas,
Damnatamque graui prole puerperam
Cœlo restituis ; duxit ad arborem
Fatalem heu male dexteram
Culpans insidias, & colubri dolos.
Te regnante tuo Roma sacrabitur
Cultu : cedet Arabs, horridus & Scythes,
Flectiq; indocilis Geta.
Te cratere pio, te Cerere exule
Iam iam prosequitur flamen, & abditum
(Sit fas mira loqui) ceu recreat Deum
Mente, & vocibus arduis :
Siccus dum faciet, te reducem Styge,
Te Patri celebret progeniem parem,
Magna mentis opum, magna & imaginis,
Aeternique satus memor.

ODE IX.

Digitized by Google

O Magna proles Numinis ardui,
Cum Patre Diuo Numinis ignei
Spirans amando, Nate, ab alta
Mente satus rediuiue terris
Consurge tandem; gaudia rettulit
Renata virtus, carcere protinus
Eduxit Vmbrarum piorum
Agmen, vbi vacuo reuinxit
Plutona regno. te duce Manibus
Clausis, refracti regia Tanari
Examini lato parentum,
Et Stygij patuere postes.
Letho cruento scilicet integra
Crenere vires. dicitur vndique
Clarata virtus, atque viui
Numinis ambitiosa fama.
Si iam perennat vita superstiti,
Quid terret Orcus me malus vnguium
Securum? io paan, canemus,
Vicit, io; capessa sceptra magni
Regnator orbis: non Thetis vltima
Edicta temnet Romula, non Scythes,
Non Indus, infidusue Persa, aut
Orbe nouo latitans Iapon,
Nos & renato Numine dicimus
Sub Sole lato; desine tristium
Tandem dolorum, sat cruentum
Vidimus exagitante pœna.
Dolore fractum Gloria destinat
Cœlo; canoras carmine tibias
Clio remiscens, victor, inquit,
Diue Deo sate, io triumpha.

Emerge

Digitized by Google

ODE X.

E Merge damnis, Numen amabile,
Resinge formam funere pallidam
Pulcher videri, qualis olim
Culmine Taboreo reluxti.
Nuper parenti iussit Amor tuo
Parere, tanti funeris arbiter
Sparsisse colles heu cruore
Innocuo; primat vt venenum
Fatalis hydra, damnaq; liuida
Clothus rependat: sic homini satis
Cautum est, neq; Orcus terret vltra,
Triste mouens auido ore fatum.
Immane hiantem gutture pallido
Premis, catena mille tenentem ferum,
Predas vt improuisus illi,
Diue, rapis spoliator aula.
Euertis imo regna Proserpinæ,
Piosq; Manes altius euocas,
Sedesq; discreta parentum
Iam vacua reserantur alitis.
Ducisq; cæca de latebra potens
Quondam resectum dentibus ferreis
Vatem canentem dira vita,
Dura necis mala, dura lethi.
Vtcunque certis edita vocibus
Oracla mirantur; celebres refert
Pugnas, & infractum Tyrannum,
Et profugos Acheronte Manes.
Dulcis laborum personuit canor,
Dulcis dolorum: cardine iam patent

Digitized by Google

Auerna moto, Dite fruſtra
Per vacuas vlulante ripas.
Fruſtra profundum bellua centiceps
Tuetur antrum, ſtant Acherontia
Vmbra ſtupentes, & colubris
Eumenides riguere ſectis.

ODE XI.

QVid ſqualet imo carcere tandiu
Pubes Olympo debita? Manibus
Iam parce amicis: parce longo
Exilio reuocans ſolutos.
Sat turba maret crimina, patriam
Gemitq; labem; delituit ſatis
Pallente ſub regno Tyranni
Hoſpitio radijs negato.
Seris ahenis ſtant adamantini
Poſtes, & abdunt limine ferreo;
Nec vlla terris, ſiue Cœlo
Spes patet effugij, viaq;:
Hinc alta Cocyti cohibet palus,
Auernus illinc, atq; Acheron furit:
Cunctos & vno funeratos
Ceu tumulo tenet vrna, & arcet.
Te mille votis, te lacrymis diu
Pij repoſcunt. ah pater ocyus
Accurre damnis, ferq; dextram
Expediens Stygias per vndas:
Nam quis refractis non paueat ſeris?
Teq; irruentem fratribus impijs,
Vtroq; deuotum ruina,

Digitized by Google

Et vacuis Erebi rapinis?
Superbientem iam pede proruis
Ditem, nec vltra prælia destinat
Terris, vt improuisa clades
Occupat, ac trepidum coërcet.

ODE XII.

O Qua barbiton aurea
Et chordas, Erato, carmine tēperas:
Dulcem nunc age barbiton
Pelle, & mente noua præcipe gaudium:
Te vocale melos decet,
Et pœana Deo dicere liquidum,
Qui nunc Tanara deripit,
Et Manes Erebo colligat igneos;
Nec munire adamantinas
Multo vecte fores profuit, & Styga
Nigros voluere gurgites,
Nec Plutona vias irremeabiles
Acri cingere milite,
Sapire ac positis excubijs iter:
Nil Diuo fuit arduum;
Perrupit Phlegethonta impatiens Amor,
Soluens damna per omnia
Pallentes animas carcere lurido:
Lethes enatat alueo,
Patrum fortis vbi vincula diffidit.

ODE XIII.

TAndem reuulso cardine æheneo
Procumbit altè regia Tartari,

Digitized by Google

Inuita qua rerum potentem
Cum Stygio ruitura regno
Excepit : Ida qualis in ardua
Differt aduncis armiger vnguibus
Ales minores , dama qualis
Horruit Armenium leonem ,
Sic Ditis agmen fundere pertinax ,
Nigramq; pubem perdere Manium ,
Fratres & æquatos Tonanti
Iure pari , domuit rebelles .
Insignis ostro tum citharam manu
Vates resumpsit Tanara personans ,
Nec vsitata voce mulcens
Triste chaos , miserumq; vulgus .
Salue parenti par soboles Deo ,
Sanguisq; noster ; vulnere plurimo
Nosco cruentum , nosco amicum
Cæde tua reuocare letho
Mortalem , & astris reddere patrijs .
Haud me fefellit nuncia Numinis
Cortina veri , nec canentis
Spe vacua cecidere vota .
Vadente Dino sauijt impia
Megæra fruſtra vipereos coma
Quaſſans colubros , atque nigram
Exagitans per inane taedam .
Tu luctuosis regna dolentium
Vrges querelis , exululantibus
Vmbris , vt exactum tyrannum
Imperio , solioq; vertis
Olim Tonanti cedere nescium ,
Et inquietis seditionibus

Tumul-

Digitized by Google

Tumultuantem, nosq; Auerno
Immerito remeet prementem.
Quid hic moramur te duce & auspice?
Iam tollè terrum, duc & in ardua
Patente Olympo, nosq; longe
Eripe seruitio solutos.

ODE XIV.

IAm iam fugaces præcipitant Styge
Vmbræ se in ima condere, & infimæ
Manes Auerno; iam ter amplum
Exilio cohibet Typhœus:
Arcens frementem mille tenacibus
Minantanodis. non iter inuium
Moras, nec immanes Cyclopes
Attulerunt, foribusq; centum
Vectes aheni; scilicet altius
Caput decorum sustulit alueo
Lethes profunda, victor Orci
Nobilis, indomitæq; Mortis.
Vt ille fortis diffidit ostia
Manu, refringens dura repagula,
Et carcerem recluſit imum
Morte cadens reparante vitam;
Liquere Ditis protinus horridi
Crudele regnum, nec genus obstitit
Immane dirarum sororum,
Nocte satas agitante luce;
Noctis carebunt vmbra inamabili,
Rauciq; Ausoni fluctibus, & vado
Languente Cocyti seuero
Exilio profugi parentes.

Digitized by Google

ODE XV.

Non fores aheneæ,
Graueſq; vectes ianua morantur
Arbitrum Stygis Deum.
Ferox tyranni regiam occupauit,
Et trabes, & igneas
Agit columnas, ædibus reuellens;
Ditem & impium domans
Supra omne robur frangit, & potentem
Imperi tenebrici
Laceſſit vltro, creditas repoſcens
Quondam opes, & agmina
Polo inferenda; haud interire paſſus
Exules diu ſuos.
Dolore functus, & cruore pulcher
Inferas ſubit domos,
Stygiſq; nequicquam obſtrepentis vrget
Enatare gurgitem,
Tremente ripa, & alueo potitus;
Implicanſq; Cerberum
Ligat catenis plurimis triſaucem;
Limites breues neque
Nigrantis ora præterit, nec vltra
Pluto Tanarum vagus
Oberrat, Vmbras ſordidoſq; Manes,
Agmen impium ferens,
Nocentibuſq; ſede deſtinata
Clauſus, orbe truditur:
Sed altus interim pijs Olympus
Patribus recluditur,
Reuexit excitatus, vt ſuperbum

Prin-

Digitized by Google

Principem coërcuit,
Et impios satellites reuinxit.

ODE XVI.

CRedita ò pubes veteri latèbra,
Et diu sæuis onerata vinclis,
Iam potens Mortis subit alta Ditis
Ostia victor.
Prodeat gratata Deo parentum
Turba, regnato referenda Cœlo,
Regis & clarum genus, atque vatis:
Prodeat alma
Virginis Mater seniore partu
Fœta, & ò quem fama Dei parentem
Dixit intègri thalamipudico
Fœdere iunctum.
Phœbus hic primum nitet albus, atram
Eximens noctem, laqueis vt arctis
Effugit, nigræ Stygis, exilliq;
Libera pubes.
I rosas, i nunc Erebo solutum
Carpe narcissum, noua necte serta:
Leniat luctus animum remulcens
Alma voluptas.
Nunc & oraclis properet canoris
Regius neruos fidicen ciere,
Pectore his suetus male hospitali
Pellere Manes.
Pralio Ditem domitum superbo
Fallite immunes, vacuumque Auernum.
Fiet euincto mora nulla iani—
Tore trifauci.

Iam

ODE XVII.

IAm Plutona premit victor Deus, et domãs
Educit Orco creditas cateruas: (ferocẽ
Nõ aditu prohibet caci subeuntẽ opaca Regni,
Nec latrat actus Cerberus catena;
Rex fidicen cithara pœana canit, chorumq;
Et lata Virtus, cãdidique Amores. (ducit
Mors infracta incet, terris neque iura prisca
Necessitas. nec vsque nos adurget. (sancit,
Ille potens rerũ dat terrigenas inire Olympũ,
Vt vasta regna iam vacant Auerni.
Victorẽ mirantur, amabile lumen ardet Vm-
Caletque pectus insolente flamma. (bris,
Nũc me thuricremas lætũ decet immolare ad
Dape incrementa, & dapsili cruore. (aras

ODE XVIII.

PAtris aquaui sobolem sub atra
Nocte non Vmbra teneant nocentes
Strenuum aternos Acheronte duro
Claudere Manes.
Ante quam clarum reserat ter ortum
Phœbus Eoo vigil e cubili,
Ipse te nutu leue suscitabis.
Viuidus vltro.
Tu licet tendas per Auerna opaca,
Atque Cocyti nigra stagna visas,
Nulla vis audax Erebo moretur
Surgere fortem.
Ilicet magno trepidat tumultu

Vulgus

Digitized by Google

Vulgus Vmbrarum indocilis tueri
Lumen ; obscurus sinus horret alba
Nescius aura.
Tu simul duros aditus refringis,
Et fores vinctas adamante multo ;
Gentis humanæ Genitor recurrit
Obuius vltro.
O sator mundi, sate stirpe nostra,
Vnde ? quò tendis bonus ? inquit, ò flos
Candida matris ; neque me tuentem
Ludit imago.
Aetheris magni, patriiq; Olympi
Diue regnabas ; satiusne cacos
Ire per calles fuit, & iacentes
Tollere Manes ?
Prodeat rursus maleſuadus olim
Anguis, obtritum pede nitar altè
Frangere, audacem temere obtulisse
Tristia poma.
Pernicax liqui, mea regna, tempe,
Pertinax Orcus tenet, ò tuorum
Strenuus vindex, rape, nosque Regnis
Redde beatis.
Si tibi nuper Solyme decoras
Inficit malas, rigidiq; vepres
Asperant frontem, & speciosa Cœlo
Tempora fadant ;
Vilis ah terris Deus, & cruentus,
Haud mori temnis ; potes ipse Diuûm
Rector (infandùm) male funerari
Arbore turpi.
Scilicet ferro lacer, atque aduncis

Hor-

Horridus dumis nihil acre vitas
Noſter ò vindex, generiſq; quondam
Optimus auctor.
Sic vbi effatus Pater; omnis, inquit,
Cura decedat; Deus ille veſter
Sanguis obieci laceranda nuper
Pectora ferro.
Natus aterno Genitore, naſcor
Matre cognata tibi; me nepotem,
Et genus conſanguineum paterna ab
Stirpe vocabis.
Quanta te Cœlo ferat aura neſcis?
Sæcla iam currunt meliora, fructum
Diſce pœnarum, tua iam propago
Tanara vici.

ODE XIX.

SIt finis gemitus? candidus inferis
Iam iam reddet Amor pallicitus Deum
Vltro morte renatum
Vatum non vacua fide:
Pendens ille graui nuper ab arbore
Poſt inſana viget vulnera, poſt necem
Turpem non ſine multis
Probris viuidus enatat
Damnis; occiduo Sol velut Heſpero,
Atq; aui nitido flore recentior.
Suſpirare quid vltra
Longo carcere pergitis?
Maturabit Amor non male perfidum
Aduentum; atq; Erebi ſub penetralibus

Digitized by Google

Ire impune iubebit
Cocytum remeabilem:
Poſtes ille ferox franget aheneos,
Caſtas atque animas efferet, vt niger
Aula regnet inani
Pluto, iam facilis premi.

ODE XX.

O Deſere Vmbras debita lucido
Pubes Olympo, credita Tanaro:
Mutare nunc tempus ſeueras
Latitia potiore curas:
Non vſque iniquis aquora motibus
Permiſcet Eurus, non equitat Notus
Impune Myrtoas per vndas,
Vſque freto aut furit Adriano:
Compoſita Nerei regna volubilis
Tandem reſidunt: ſcilicet occidens,
Poſthac renatus cade princeps
Eripiet, patre comprobante;
Orco triumphato, & Stygis ignea
Latè tyranno, Tartara ſubruit;
Nec patria deuota Morti
Iura premunt, & acerba fati.
Nequit teneri carceris inſolens
Obliuioſi; ſtamen & aureum
Sibi retexet, fila rurſum
Cadere iam metuente pœna.
Se ſe tuetur Numine patrio
Potens caducum tollere viuidus
Corpus, iacentem ſeqs ad auras

Digitized by Google

De facili reuocare sæuo,
Rursumque in oras ætheris vltimi
Ibit reuinctus tempora laurea:
Superstes insignis cicatrix
Membra, pij nota certa amoris.
Sic vestra pascet lumina pulchrior,
Nec iam cruentus: totus amabilis
Videri, & obiectus beato
Mens auidos inhiabit ignes.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

ODE XXI.

O Magne princeps ætheris arbiter
Nuper volucri vecte sauonio
Per aëris campos inanes,
Sub pedibus gelidos Triones,
Terrasque cernis pulcher, & æquora,
Raptus sub auras nube volubili,
Vltraque fulgentem resides
Signiferum solio paterno.
Vt ardet auro purpura textili,
Latoque clauo frontis vt eminet,
Altèque maiestas renidet
Digna Deo, patriaque compar?
Qua parte Cœli te rapit impetus
Tua citatum vi? quibus emicas
Plagis? & acres quò reflectis
Cornipedes, facilemque currum
Regens habenis? an veteris orbitam

Trio-

Trionum? an Auſtri? tene Oriens habet,
Sedes & Aurora rubentis?
Solis an occidui meatus?
Hoc noſter olim Cantaber vnicè
Quarebat heros, dum Solymen pius
Luſtraret, ac dulces obiret
Exuuias auidus tueri;
Vtcumque Cœlo pergis, amabiles
Inſculpe cordi (ſi quis amor) notas;
Mollire cautes imprimendo
Nam potis, & ſilicem notare.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

ODE XXII.

INtende Clio pollice barbiton,
Et bellicoſum concine Principem;
Plutona qui nuper ſuperbum
Egit ouans memori triumpho.
Nunc ipſe pennis ſe leuis aureis
Delibrat altè, regnaq; patria
Remiſit, immenſoſq; tractus
Aetheris exuperat volatu.
Obliuioſa ſoſpes ab alueo
Lethes reuertens, & vacua Styge,
Exemit aternum timorem,
Rettulit & placidam quietem
Cœlo reponens longius exules,
Miſſoſq; Patres ſub iuga ahenea
Ditis; ſolutis iamq; curis

Triſti-

Digitized by Google

Tristibus, it chorus explicata
Iam fronte latus; purpureum diem
Ceu sole puro Taurus, & aureum
Reclusit annum, nec proteruus
Fert hyemem Boreas inertem.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum. Alludit ad currum Ezechielis.

ODE XXIII.

VT te per auras agmen ouantium
Inter chorèas ducit amabiles,
Non visitata fertq; pompa
Aurea purpureum quadriga?
Præfers sonantem compede ferrea
Plutona, & atri carceris obsitum
Squalore, & Vmbras decolores,
Et Stygij simulacra regni.
Vt colla vinclo flectis aheneo?
Vt viperino felle tumentia
Domans coërces? frustra Auerni
Monstra fremunt, & inane mussant;
Furorq; & Ira, sectaq; ducitur
Megara crines anguibus asperos;
Nequicquam, & extinctam reportat
Tisiphone furiosa tædam.
Antiqua Lethi ponè Necessitas
Captiua nodis ipsa suis subit;
Mortem & reluctantem proteruo
Dente premis cohibens lupatis.

Vitale

Digitized by Google

Vitale Numen, spiritus insidens
Auriga currum temperat aureum;
Rotaq; (mirum) se quaternos
Composita glomerant in orbes,
Interq; plexa fœdera complicant,
Gemella & omni parte sororia;
Phœbo repercussas eadem
Aequoreas imitantur undas,
Aut fulgurantem chrysoliti facem.
Distinctus axis ceu vigil excubat
Spectandus, & spectans ocellis,
Seq; tuens, dominumq; currus.
Hunc quadriformes Alipedes agunt:
Stant crura recti, plantaq; finditur
Bisulca: fortis quo iuuencus
More premens quatit arua passu.
Abfistit, axis ceu nitor, igneo
Scintilla vultu, quò vigor incitat
Spirabilis, pergunt citati
Ante Notos, agitantq; pennas.
Exertat armo se manus alite;
Versiqs vultus quattuor ad plagas
Solem obtuentur seù cadentem,
Seù reducem, medioue Cœlo
Flagrantem, & altis regna trionibus
Subiecta; cunctas tendere gestiunt
Terras q; , Neptuniq; in oras,
Ire gradu metuente retro.
Impubis instar frons nitet alteri,
Genaq; pura; rustica vis bouis
Et robur illi, qui salictis
Ad liquidos adoleuit amnes;

Huic

Digitized by Google

Huic fusa collo Marmarici iuba
Leonis horret ; iam ferus emicat ,
Prædamq; differt mala , & hostem
Vnguibus interior fatigat ;
Hic se satelles librat in ardua
Ales supernè , atq; inperiosior
Tollit . coruscum quale fulgur ,
Corripiunt , iterantq; cursum .
Sic tende Cœlum , regnaque patria ;
Tuisque præsens sis tamen , & bonus
Iuua ; triumphatumq; Ditem
Dede fugæ , exagitans flagello .

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum .

ODE XXIV.

Direpta sensit regna silentium ,
Fractisq; Pluto fascibus horruit
Deum fatigantem ruinis
Tartara , sollicitosque Manes ;
Citansq; magnis seditionibus
Agmen coëgit , sed trepidat miser
Furore inani multa , & œstro
Exacuens agitauit Vmbras
Frustra ; nec amplis imperijs tenet
Longèque , lateque oppida legibus
Regnata iniquis , nec dolosas
Liberior meditatur artes .
Ille immerentes carcere deuocat
Caligineso , post vbi Tanara

Affla-

Digitized by Google

Afflauit, & lucem fugata
Nocte nouam, nebulaque reddit.
Repensa letho diuite plurimi
Cruoris, astris agmina dissimes;
Fortique dextra, quam tetendit
Stagna petens Acherontis imi,
Altè iacentes extulit, o potens,
O victor Orci, pulcher amabili
Prada, coercens & nocentes
Eumenides, Stygiosque fratres,
Attolle corpus; nec tamen efferes
Mortale corpus, lumine viuido
Flagrans, & aternos honores
Purius expediens Eoo.
Idemque cerni gratior Hespero;
Connexa Cœli tende age, nobilis
Partis triumphis, & superba
Aceumulans Erebi trophaa.
Orco resignas credita, pertinax
Auferre; nil non perficient tua
Manus, propago magna Patris,
Atque Patri sine fraude compar,
Nequicquam Auerno Mors sibi surpuit
Infesta quondam, nunc reuocabilis
Damnata vitas, falcem acutam
Frangere iussa, grauem & securim.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

AD RAVASCHERIVM.

Qualis

Digitized by Google

ODE XXV.

Qualis sub auras regia sustulit
Superne se ales, nubila differens
Pernice penna, perq; campos
Aërios sine lege fertur,
Quandoque iuuit deserere ocyus
Terras inertes; talis in arduos
Cœli recessus tendit vltro
Aequa Deo soboles parenti.
Vides? opimis it spolijs ferox
Plutona ducens ante pedes, grauem
Mortemq;, Fatumq;, & frementes
Eumenides, rigidamq; Clotho.
Nec iam veneno spicula Cyprio
Puer Diones inficit; it gemens
Arcusq; fractos, & sonantem
Mille prius iaculis pharetram.
Constrauit altis Tænara sedibus,
Fregitq; vectes, vimq; adamantinam:
Obliuiosis iam caduca
Ditis opes recubant ruinis.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

ODE XXVI.

Votiua facite hostia,
Et cratere mero concolor ardeat
Sanguis; thura focis date
Cœlo victor, io, iam subit; imperi,
Fracto

Digitized by Google

Fracto carcere Manium,
Magni sceptra capit nobilis arbiter,
Vittatus diademate.
Et iam multa suis munera dimidit,
Patri plurima, verius
Custodi vigili, sat memor obsequi,
Ancillaq; puertia.
Non eximcta rosa tempora languida,
Nec pingit breue lilium;
Immortale viret frontis adorea.
Omnes purpureum in Deum
Deponunt oculos, non auidos queunt
Aut diuellere Numine,
Aut explere; tenet quanquã Amor ebrios.
Illum cingit amantium
Iunctis turba choris ambitiosior.

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

ODE XXVII.

Dialogus inter Cœlum, & Terram.

T. *AH quò dulce meum abstrahis (ripis?*
Numen? quid misera pignora de-
Nuper cum tenui Deum,
Inuidi minimum terra polo arduo.
C. *Donec te coluit Deus,*
Abiectus iacuit rupe vel horrida
Bethles, vel mala palluit
Pendens quadrifida ludibrium trabe.

Digitized by Google

T. *Sic Mortem perimit grauem,*
Sic Plutona ferens, & caput impium
Findens, monstra nocentia,
Et quondã indomitas fremat Erinnyas.
C. *Nunc ergo patriam redux*
Visat, quadrijugis mœnia curribus.
Inuectus petat, & Styge
Raptas exuuias iactet ouans Patri.
T. *Hic debet Capitolium*
Virtus; hic [illegible] tempora laurea,
Si mortale genus dèi,
Si ligna, & chalybes: his Erebũ domat.
C. *Non sedes habilis Deo*
Victori fueris, nec sat idonea;
Namque ignobilis exili
Cura sollicitant, & querimonia
T. *Illum non rapiet mihi*
Vis vlla: ecce morì deproperant duces
Deuoti innumeri nęci,
Et subdunt rigidis colla securibus.
C. *Te vestigia, te nota*
Impressa lapidi condecorent; polo
Fies vix minor, & fluam
Te circum liquidis largius imbribus.
T. *Promas quicquid opum licet*
Lactas, magna poli regia nobilis;
Impar riuulus igneo
Cordi est; sanctis opes quærit, & vbera.
C. *At tu concipe gaudia,*
Duces purpureis nectar idem labris
Tellus ebria, dum tibi
Nectar vina tegant, ambrosiam Ceres.

Digitized by Google

IN CHRISTVM ASCENDENTEM in Cœlum.

ODE XXVIII.

AD summa Cœli victor euadit Deus
Vectus triumphali rota.
Tendit per auras nube promotus leui,
Qua vis tonantis Numinis,
Sonante carmen in[illegible]graui tuba,
Simulq; acuta tibia:
Vt nuper Orci prædo, dux & impiger
Erupit actis Manibus.
Letho cruentus (mira dictorum fides)
Superbientem principem
Stygis coërcet arctè, & Vmbrarum potens
Horrere nos victus potest;
Inter trophæa Sol superba suspicit
Illustriorem se trabem;
Clotho frementem & ore mastas lurido
Videre fas Erinnyas.
Io triumphe; tu trecentis illigas
Ditem tyrannum vinculis;
Io triumphe, nobilis Virtus super
Altas ruinas Tanari
Signa explicauit: decolores iam genas
Decore mutas patrio.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI è Societate IESV LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER VII.

De S. Spiritu misso.

Προοίμιον

PRÆCIPVAM partem carminum meorũ vendicat sibi Diuinus Amor. & sane præcipuo iure debet esse, qui princeps, & auctor consilij fuit, vt lyricam poësim ad sacra traducerem. Ille opus hoc

Digitized by Google

hoc & facultate condet, & suauitate condiet. nota parœmia est Μουσικὴν Ἔρως διδάσκει πάντας ἁμουσοτέρους τὸ πρὶν quod si Musicæ magister, & quasi phonascus Amor est, non vereor ne non blanditura sit aliorum auribus, si eius digitis lyra fuerit temperata, Bion quidem in Bucolicis non modo magistrum, sed comitem Musarum perpetuum facit Amorem. in Platonis item conuiuio Socrates putat animum, atque mentem sopitam velut expergisci Amoris stimulis, & hinc primos ad honesta quæque impetus capere tamquam excusso veterno; quamobrem eundem Amorem Plato ipse παντὸς ἐπιχειρήτην appellat, quòd nihil non experiatur. sed illud quispiam moneat: vide ne dum lyræ chordas nimis intendis, vt diuina efferas, temerè frangas. non inficior in re tanta id magnopere pertimescendum, sed præsidia facile suppetunt. quæ tandem illa? præsto erit idem, diuinus Amor, & canenti consulet. certabat olim citharœdus Eunomus cum Aristone Rhegino Pythijs prope iam victor, cum repente chorda, vna fracta destitutus est, tum ille Cœlum suspexisse fertur, & Apollinis,

Digitized by Google

qui Pythijs, facultatiq; Musicæ præesse putabatur, imploraſſe opem, cum ecce ſuperuolans accurrit Cicada inſidenſq; citharæ, chordæ vicem cantu ſuppleuit. ita beneficio Apollinis, atq; eius auis officio vicit Eunomus. quãto indulgentior erit Amor? & mihi igneæ linguæ vim, facultatemq; & citharę non tam cicadę donaturus, quã, vt Flaccus noſter ait, *Cygni ſi libeat ſonum.* Sit igitur Amori diuino cõſecrata Lyra ei, qui Muſicen doceat. & quoniam quinquageſimo poſt Chriſti anaſtaſin die ſancti illius ſpiritus afflatus aduenit, hunc ei Odarum numerum ritè dedicabo.

Digitized by Google

ODE I.

Cordis pudici maximus arbiter,
Auspex amantum seu face prænuba,
Seu fulgure aura concitatum
Pectus, Amor, generosus afflas;
Nunc fonte lenis, nunc levis alite,
Quocunque pulcher nomine, amabile
Decurre votum; prome nectar,
Prome favo interiore mella;
Cœlum refigna prodige munerum
Diviniorum, largus opum Deus;
Lymphata virtus hoc tuorum
Visa mero catuisse quondam.
Nunc casta dices te Polyhymnia,
Plenoque honoris carmine barbitos
Tanget, ne acuta vocis aurum
Reddere, ni refugis canores
Mulcere linguæ, quæ micat aureæ
Vibrata flamma, fœtaque parturit
Sermone non uno, redundans
Nectaris haud leviore ponto.
Te vis volendi, vis redamantium
Perennè fundit sicorde Amori effluis,
Natique spiramentum, & unà
Patris amor, sine patre, mamas:
Non obtundo metus genitabilis
Edit, fecundo sed cor amabile;
Committis ambos unus, idem,
Parque pares, & utrique simplex.
Tu corda flectis, regnaque barbara,
Pectusque adimplos sobrius ebrium;

Digitized by Google

Tu lene tormentum admouendo
Sternere animas placidè proteruum.
Verſare liber quicquid, Amor, libet;
Mollire durum Saxona conſili
Velis amando, ſeu terendo
Frangere Romulidæ rebellem.
Septem caleſcant, ò vtinam, tua
Flamma Triones: ardeat, ardeat
Arcturus; acri vince flamma,
Igne doma tibi perduelles.
Martem quid vltra commouet impium
Demens Enyo? nobilis imperi
Deuota damnis, & ruinæ
Auſtrinadum, Heſperiæque magnæ.
Tu dulce ducis certior otium
Hoſtem retundens, exacuens tuos;
Non tela poſt te, ſtrictum & enſem,
Non apices tremimus ſuperbos,
Regumq; faſces; arma nocentium,
Et diræ lethi fulmina ludimus:
Tuemur alta fronte ferrum,
Atque acies acie irretorta.

ODE II.

Deum remotis ſub penetralibus
Videre flamma diuidua Patres,
Linguaq; lambentem biſulca
Purpureos, noua ſigna, crines.
Nunc mens recepto fœta Deo tumet,
Plenoque magni peſtore Numinis
Bacchatur; ò, iam tela cordi

Fige

Digitized by Google

Fige potens, Amor, & recende.
Fas pervicaces est tibi frangere
Motus vocanti plus vice simplici,
Contraque munitum furorem
Vim placidis adhibere dictis.
Fas nectar almum, fontis & uberes
Donare riuos, cordaque libero
Regnata voto; tu ferocem
Flectis agens animum volentem.
Tu pulcher addis spiritus igneis
Stellis decorem; scilicet exprimis,
Et pingis argumenta chari
Signifer, variasque formas.
Chironа telis prouidus instruis,
Squamaque Cetum, Pleiadum choros
Nectens, & illustrem Bootem
Plaustra iubes agitare Cœlo.
Tu tauriformem Veris honoribus
Educis ignem, sidus & aureo
Cornu decorum; tu puellæ
Gnossiacæ redimis coronam.
Vt tu ferocem crinibus instruis
Heroa in hostes; vincula diffidit,
Insanientum & vertit aulam,
Præcipiti tumulans ruina.
Quamquam benigni crebrior ingeni
Auctor verecundum scelus immemor
Reponis, atque indemne reddis,
Quod doluit semel ira cordis.

ODE III.

Digitized by Google

INtaminati pectoris vnice
Hospes, tuorum vota quid amplius
Moraris? alarum recurre
Remigio leuis explicato.
Quandoque blando lumine respicis
Terras, it æthra gratior aurea,
Dieique verna ridet auva,
Et melius nituere Soles.
Te casta semper Religio prait
Ferens piorum ritè Quiritium
Fas, & verendum ius sacrorum,
Purpurei monumenta Diui.
Fer tela tecum strenuus, imbuis
Qua melle multo; protinus aureo
Insignis arcu fer sonantem,
Et grauidam iaculis pharetram.
Iam iam fauisci pectus hians tibi
Diu petito vulnere; iam mihi
Me surpuisti siue flamma,
Seu Zephyro placidus remulces.

ODE IV.

VItalis mundi Numen, & igneus
Vigor perennans vi vegetabili,
Donate Diuo par, decorus
Luce noua, geminaque flamma.
Insigne verum tu decus, & decor
Gratum nitorem concilians, Amor,
Vt pulcher illuxti, renidet
Siderea tenor orbis aura.
Informe mundi nubes adhuc Chaos

Laid

Latè refusis fluctibus, & rudis
Moles, & indigesta nullis
Legibus, horridior videri.
Ibas volùcri tu simillis leui,
Superque nanti, leniter incubans,
Aptansque futuram fouendo
Purpureis operosus alis.
Labore nullo digeris omnia,
Discreta certo limite separans;
Regnata Neptuno recedunt
Aequora, littoribusque claudis
Premens arenis; scinditur arida
Tellure pontus dissociabilis;
Fremitique nequicquam citatis
Aeolijs rapidus procellis.
Tethys vagari libera, carcerem,
Et frena sensit; grexque natantium,
Et monstra latè belluosi
Oceani, tumidaque phoca,
Proteusque ducens squamigerum pecus,
Phorcysque latrans saxa per aspera,
Glaucus, Palaemon & biformis,
Et lituo resonante Triton.
Fœcunda reddis caerula mollius
Super cubando; prosilit ocyus
Genus volucre, & concitata
Nat liquidum per inane penna.

ODE V.

QVem tu cordis Amor potens
Assiris vegetum Numine patrio,

Et magni Vnigenæ (parem
Quando corde ferunt, tuque renincies
Nectis fœdere mutuo)
Illum postgenitis robore martio
Clarabit vigor ingeni
Districtum chalybem temnere fortior,
Et quicquid trepidat Nero,
Aut demẽs Solymæ, barbarus aut Scythes,
Et Maurus malè pernicax;
Addes vimq; tuo, telaq; militi;
Fasces subdidit imperi
Romanus, tumidas & posuit minas.
O mutis, & inertibus
Facundi eloquij, lingua, volubilem
Donatura perennius
Vim fandi, scatebras fontis & integri,
Tu spirabilis es vigor
Aspirans animis mite ferociam,
Et vim cedere nesciam
Seu Daco indocili, seu mage Saxoni.
Quod te nouerit victima
Tethys non alij credula Numini,
Et flecti impatiens Geta;
Et qui Danubium, quiq; Tigrin bibunt,
Indocto duce consili,
Et captante plagis squamigerum genus,
Totum muneris est tui:
Quod Natura decus cumq; superbiens
Præfert, vis Amor est tua,
Pulchrorum specie pulchrior vnice,
Seu tellus noua parturit,
Fruges, siue rubet punicea rosa,

Quod

Quod casta fidicen lyra
Te dicam potius carminibus, tuum est.
Tu testudinis aureæ
Argutumq; sonum, filaq; temperas.

ODE VI.

CVr me rigentem non animas, tua
Cieſq; flamma? te ſine languido
Torpere oportet me veterno,
Vis animi, Vigor alme cordis.
Ah te ſi acerbum culpa morabitur,
Quis explicabit mi laqueis caput?
Quis per doloſas Ditis artes
Expediet, tacitaſq; fraudes?
Vt arma cudis, non ego Tanaræ
Bello reformidem, ocyus aggredi
Manes paratus, fraudulenta
Dite prior, meliorq; pugna:
Seu Cypris amens, ſeu puer impudens
Pectus retentet callidus ancupi
Nocentis; arſit cum Chimæra
Spiritus & furor æſtuoſa,
Non aſſet unquam pars violentior,
Pars bruta naturæ. ô bene candida
Tutela mentis, me Diana
Scilicet eripies procaci;
Arcumq; & acris tela Cupidinis
Franges pudicus; me male pectoris
Tentaſſet in molli iuventa
Fervor, & in celerem ruinam
Miſiſſet olim, ni pius intimè

Digitized by Google

Illa-

Illapsus in cor perdita consili,
Cæcumq; frenasses furorem
Pectus agens meliore flamma.
Custos tuorum; nunc tibi victimas,
Et vota reddo castior vnius,
Ac Numinis flamen ter ampli,
Teq; cano decus omne amantum.

ODE VII.

QVi cærulantes vertice flammeo
Suspendis arces, cunctaq; temperas,
Nec fortuito, ac lege nulla
Ire iubes per inane mundum;
Depasce crines igneus aureos,
Et lambe flamma tempora lucida,
Numenq; vireſq; impetumq;
Parq; Deo, ſimiliſq; Amori.
Per te cientem viuidus haurio
Vitalis aura lumen amabile;
Breuiq; vaneſcam, ni amico
Numine me vigor almus affles.
Tu victor arcem pectoris occupa
Tu regna cordis nunc tibi vendica,
Qui cuncta vitali calore
Sponte foues, recreaſque, aliſq;
Ab vſque primo flore puertiæ
Vltro præbas largus opum, & potens
Frænare motus inquietos,
Et puerum Veneris marina:
Vindex pudoris nubibus igneis
Imbrem remiſto ſulphure denocas,
Vrbeſq;

Digitized by Google

Vrbesq; flagranti procella
Corripiens, pluuiaq; flamma
Damnas procaces: nec latet impius
Acrem tueri; condita cordium
Rimaris, obtutuq; acuto
Vsque subis penetrale pectus.
Tu colle quondam legifer edito
Mira dedisti signa potentiæ
Sonore rauco, montiumq;
Motibus, ac trepida ruina;
Cœli tonantis tum fragor horridus
Implenit aures; lumina fulgurum
Perstrinxit ardor, te premente
Attonitum intremuit cacumen.

ODE VIII.

QVo lymphatus agor Deo (vigor
Ardens? quis me animat non tenuis
Qua mentem noua vis citat,
Aeternum venerantem decus, arduo
Vibratum & tubar æthere
Ingenii sonitu? non aliter micat
Fulgetrum, vt mihi verticem
Clarum purpureis Solibus, & comam
Flagrantem bifida face
Mirari libet? ò cordis Amor rapax,
O pectus male barbarum
Infringens, animi non violens vigor,
Nil imum, aut humile exprimis,
Nil mortale refers lingua Deo talens;
Dulce est nectare plurimo
Manantem tacito corde recondere:

ODE IX.

Amor pauentum dulce clientium
Tutamen adsis; te prece supplici
Diu fatigatum reposcunt
Præsidium, columenq; gentis:
Vocale Numen præfer, & ignee
Fulgore linguam. nobilis ilicet
Fies Eoi perq; cunas
Solis, & Hesperium cubile.
Dicèris vnus munere multiplex,
Sectaq; flamma indiuiduus vigor:
Simplex, biformis sed videri,
Nilq; ferens humile, aut remissum.
Afflate amantum pectore ab intimo,
Spirantis aura vis animabilis,
Amoris alterniq; pignus,
Fœdere compositò volentis
Cordis; nec alter diditus altero;
Vno atq; eodem fibula vinciens
Nexu; fouendo pulchor vnà
Ipse venis ab vtroque pulchro.
Æternus ignem pectore suscitas
Cudens Amores irreuocabiles;
Innasq; amantes inter ambos
Almus Amor, sobolemq; magnam,
Patremq; magnum; somes & ignium
Reciprocantium; quippe suas Pater
Miranis opes, mente ac perenni
In se auidos inhiante visus,
Prolem sinaci parturit vnicè
Alno, perennem Numine patrio,

Exem-

Exemplar, argumentum & ingens
Ingenij, speciemq; mentis.
Hinc tu calenti corde venis Deus
Spirabilis, septemgeminaq; vi
Pollens, & idem, parq; censu
Cordis amans sociare fibras.
Sed quo recenti vi feror arduas
Interq; nubes, perq; iter inuium?
O siste pennis dadaleis
Icarios iterare casus.

ODE X.

Caduca Cœlo flamma revoluitur
Sonantis aura concita sibilo,
Nec lingua vulgandas per artes
Verba refert, taciturna plebi:
Non qua procaci carmine Lesbia
Testudo lusit; spirat amor pius,
Castumq; committit calorem
Mentibus ingenuè pudicis:
Deum hospitalem corde recolliget
Qui cade peius flagitium timens
Se pro pudoris flore puro
Devouet caput obligatus;
Sic nota quondam Cecilis, & carens
Mammis Amazon Trinacris, & rotis
Mirata Alexandrea acutis
Haud fragiles animos puella.
Vixere fortes lege sub aspera
Pauci; sed alto laberis ut polo
Amor, frequentes dant securi

Colla

Digitized by Google

Colla minus timidi perire:
Calata Virtus prodit, inertia
Sepulcra damnans; iam Petrus amicae
Infractus; illum nec latebra
Passus Amor trepidum silere.
Tuis ferocem praesidijs iuues
Depraliantem, non ego Saxoni
Cedam proteruo, fortis ira
Arma per, & medios per ignes.
Te possidentem corde vocauerim
Recte beatum; tu bonus occupa
Pudore mentem, da tuisq;
Muneribus cupidum potiri.
Vindex honesti, tela Cupidinis
Perfringe: bello Tanara prorues,
Cum tu per hostes explicabis
Sanctus Amor tua victor arma.

ODE XI.

O Magna sobolis vis, patrij pectoris & vigor
Idem, diues opū, mille tuis muneribus potens,
Cum delapsa Noto cōsiterit lingua volubili,
Et qua calicolas vsque animant, decident faces,
Qua nunc sollicito corda metu mollia fluunt
Vertes in silices, atq; adamantem; ac Petrus antea
Periurus, metuens atque necis, cum gemitu fremens
Dicet (cū se alacri proposito viderit alterū)
Hen

Digitized by Google

Heu cur his animis mi vigor haud constitit antea?
Qua mens est hodie, cur eadē nō trepido fuit?
Aeternis oculi ne lacrymis, ne careant gena.

ODE XII.

Dlues labere munerum,
Opportunus Amor; dos tua connubi
Casti fœdera sanciet,
Clarabit thalamos tedaq; candidos.
Mentes nobilioribus
Tu formas studijs; nescit & iniici,
Culpariq; timet pudor,
Dementem puerum fallere cautior,
Nec fidit sibi castitas,
Et paruis etiam prouida temperat.
O quisquis volet igneos
Arcus, & pharetram frangere alumn,
Cui magnum opprobrium est
Et proles Veneris (quatenus) n pudor,
Odit Palladis integra
Florem, Sophrosinen odit & innuba,
Te votis, Amor, ambiat.
Quid cura vigiles te sine, prouidus
Quid fruſtra cauſat metus,
Et tutela ſagax, ſi neque feruido
Pectus Numine torreas,
Nec cacis laqueis expedias pedes;
Quò me lingua vocas, citor;
Quò tu cumque rapis; iam tibi ſubijcis,
O regnans bene pectorum,
Auroraq; plagas, & mare barbarum;

Nec

Digitized by Google

Nec clauos adamantinos
Figis ; mentis agens franaq; libera
Vltro vi facili trahis ,
Nec captis adhibet lora neceſſitas.
Ah ne linque , precor , tuos :
Sublatum ex oculis eripuit Deum
Aether . nunc recrea tuos
Præſens ipſe pari iure vicarius .

ODE XIII.

Angusta tendens latius imperi
Iam cuncta terrarum ſibi doſtinat ,
Et Sauas , & Medos feroces
Victor Amor , velucreſq; Parthos.
Illum repoſcens euocat , euocat
Facunda Virgo , notaq; Numini
[illegible]nat : heu quid maſta dudum
V[illegible]trahis , Vigor alme , noſtri
Obliuioſus ? nec trepidis ades
In rebus acer ? iam Solyme rudes
Belli laceſſit , iam cruenta
Denouet inſidiata cædi .
Hic indecoro turpe latent tui
Metu fugaces , ceu tacita ſpecu
Damæ recondunt ſe , leonis
Dente nouo timida perire .
Deſcende Cœlo neſcius otÿ
Formidoloſi , nec metuent graues
Iras , & eductas ſecures
Faſcibus , arbitrio Neronum .
Amor recludens immeritis mori

Sedes

Digitized by Google

Sedes pierum, clarus honoribus
Semper pudicis, atq; multa
Merce pium reparans laborem,
O Sancte tandem labere duce polo
Ignota pandens certus Amor via:
Cœtusq; cælestes, & altes
Linque lares agitante penna.
Magistra tecum lingua, sciens tui
Descendat vltro, arcanaq; suggerat
Oracla menti, te sub eodem
Hospitio recubante mecum.

AD FRANCISC. BONCOMP. CARD. & Antist. Neapolit.

Alludit ad illud. Si linguis hominum.

ODE XIV.

FRanciſce, ſacra nobile purpurâ
Inſigne Virtus ducere cui dedit
Merenti, & aris quem pudica
Parthenope, tua cura, poſcit:
Fruſtra Siüada callidus artium
Torrentis amnis more ruam, fluens
Immenſus, & centum ſatigem
Guttura, ſed ſine Amore, Neſtor.
Non ora malim dædala fingere,
Linguaſque Diuûm mille volubiles,
Succo liquentis qua redundent
Nectaris, ambroſiaq; multa.
Ingrata & omnis ſit Charis; abnegat
Vi ſe ſodalem fœdere amabili

Amor;

Digitized by Google

Amor ; neque insit dulce quicquam
Indecori , minimumq; amanti.
Ceu Dindymenes tympana personant ,
Flictuq; inani sistra crepantia ;
Acuta Curetes & æra
Rupe citant vlulantis Idæ ;
Sic ora soluam garrulus , irrito
Sonore vocis ; Cecropia madens
Frustra Minerua , & cura inerti
Profuerit vniuersum Thalia .
Oracla norim Numinis abditi
Diuinus , edens cæca nepotibus
Fata , incitata mente ; fallens
Me tripodes ; Clariaq; laurus .
Nequicquam & omnis sim sapientia
Consultus , acris vividus ingeni ,
Et posteri prudens ; Amore
Si caream rudior magistro .
Nil me Parenti credula iuuerit
Fides , vereri nescia , montium
Mutare sedes , & supinos
Vna potens agitare colles .
Non si terampli corporis integer
Ossa reponam Pelion arduum ,
Vel eruens Atlanta fibris
Damoueam , Rhodopenq; vellam
Mimante maior ; Porphyrionaq;
Stantem reuincam , acremq; Adamastora ,
Caumq; pugnacem , aut triformem
Geryonem , melior lacertis ;
Frustra laboro sortis , amantium
Vi destitutus : caprea , sæ lepus

Imbel-

Digitized by Google

Imbellis, vngui quem leo Afer
Differat, imminuatq; mala.
Vltro redonem plurima commodus,
Aurum resignans, quicquid & Appulus
Ab areis euerrit, Inda
Diues, Achemeniaq; gaza.
Nequicquam egenis largior effluet
Ganges arenis, parcus amans vafam
Si vix Amorem, si minoris
Prænituit noua forma pulchri.
Non officinis Mulciber igneis,
Purumue reddet flamma Cyclopea;
Ignes sed illaudatus inter
Me iaciam, atq; auidam Chimeram.
Amor proterua morte ferocior,
Perferre quicquid strenuus ardui,
Idemq; notus fat benigni
Consilij, placidaq; mentis.
Non corda pascit liuor edax, malum
Non, ille virus gutture diuidit;
Nec viperinis intumescit
Motibus, aut labra felle acerbat.
Non miscet iris prælia ciuicis
Tumultuoso sauior Adria,
Nec pace confusa duello
Regna furens inimicat armis.
Nullum procaci mente nefas monet,
Insaniendo non tenet ebrium
Fortuna dulcis, fraudulento
Plus nimio pelagoue fidit.
Non ambit altè tollere verticem,
Curatue fasces, iusq; securium,

Prō-

Digitized by Google

Progressus in campum petitor
Tergeminos inhians honores.
Odit profana damna licentia,
Arcetq; turpem: scilicet abstinens
Fraudis dolosa, duxq; veri
Certa loqui haud temerè renidet.
Illum sequuntur Pax, & atrox malis
Andrèa virgo; Spes neq; deserit
Parata, & albo pergit vnà
Cana Fides adoperta lino.
Impunè constans non Amor excidet,
Sed fata vincet; muta silentium
Cortina vatum, feriata
Seu taceat sine voce Pallas.
Amor tuenti Numina destinat
Fruenda, nubemq; eripiet mihi
Nitente Phœbo; nempe languent
Lumina nunc hebetata sensu.

ODE XV.

Dvlce ò Numen amantium
Iam iam curre polo, prolue sobrium
Mentis; vim quoq; pectori
Addens; Idalius me puer igneo
Tada haud tentet, & improbo
Ictu: cernis vti tendat aheneum
Arcum? ac fiet trepidus pudor?
Tu telo potior, tu mage nobilis
Vrge pectus agens face,
Neu parce auriflvum volnere gurgitem.
Nos cantabimus alite

Pro-

Digitized by Google

Prouectum Zephyro, temporaque ignibus
Pascentem, & rutilas comas;
Dicèris merito carmine vinciens
Vis, & fibula cordium
Aeternusque vigor pectoris intimi.

ODE XVI.

De lapsus alto pulcher Amor polo
Terras reuisis; te soboles Patris
Iurata demittit, suorum in
Delicias, decus atque dulce.
Cui tu tegendo cumque aderis, satis
Cautum est in hostem; fracta metu cohors
Nil iam veretur, non inertem
Turpe fugam meditatur vltra:
Parthus sagittis depositis pius
Admouit aures, multiplici stupens
Sermone, nec curat pharetram
Ferre humeris metuendus arcu.
Petrum sodalem de rudioribus
Lingua loquentem plenius ignea
Arcana mirantur superne, &
Mente noua, haud tumidè furentem;
Vtcumque vocum fœdere plurium
Diuina pergunt edere Nestores
Cœlestium consulti, Amore
Haud tenui dociles magistro.
Quid mirum? vbi tu pectoris arbiter
Vigor volentes vi rapis incita
Facundus; afflatæque mentes
Insolitis agitantur ausis.

Digitized by Google

ODE XVII.

Librabus almo dulce fauonio
Amor recurrit, vertice lucido
Moratus; integrosque crines
Pascitur innocuus cremare:
Non ille lingua personat ignea
Mortale quicquam, & qua nihil attinent,
Aeterna vis magni Parentis,
Parque Patri, genitoq; Diuo.
Seu fingis ignes purpureos Amor,
Seu findis auras ales amabili
Candore, plumas discolores
Prapetis expediens columbæ;
Addisq; vires atq; ferociam
Illapsus acri Numine pectori;
Vt claustra, ferratosq; postes
Vecte supernacuo resignas.
Quid lingua posset, nouit Iber tui
Peritus, oris ac Thetis vltimis;
Norunt Geloni, diuiteſq;
Seres, Hyperboreiq; duri;
Et qui Niphatem, quiq; Ararimbibit,
Et qui repositi littora Memnonis,
Syrtesue Getulas auara
Merce petit, celeremue Araxem.

ODE XVIII.

Fauste linguis: clarus Amor micat
Flammante lingua; scilicet impias
Oracla Delphos fraude cæca,

Impli-

Digitized by Google

Implicitos animiq; sensus
Lusere quondam. nescia consili
Mens hasit anceps; nunc malè Pythiam
Culpauit, aut Phœbum dolosum
Fallere, nunc Superos iniquos.
Damnauit aras, & tripodes leues
Tandem remisit; tu canis integer
Veri, nec ambages inanes
Inuoluis dubius fateri.
Priscum reducis tu bonus otium
Mulcere mitis; non humilem domum,
Vilesq; fastidis penates,
Et Zephyris agitata tecta.
Quem tu clientum cumq; tuebere,
Ensesq; districtos, & aheneas
Temnet Sicambrorum secures
Ore tuens chalybem feroci;
Tuaque miles vi generosior
Descendit in campum, impiger impias
Lacessere Vmbras, atque Ditem,
Auspicijs, meliorq; Marte:
Tu sortis exlex arbiter omnium
Sortiris imos, Palladis ac rudes,
Petrumque inertem destinatum
Præficis imperio Quirino.
Amor timorem strenuus exigit
Vrgens morantem; parque ferocitas
Est Mortis, edurumque Plutona
Imminuens Acheronta vincit:
Amor coruscans lampada candidis
Renidet alis; nec liquor obruet
Torrentis amnis, nec rubentem

Digitized by Google

Diluuies inimica flammam.
Amor triumpho nobilis, omnium
Regnauit. ò qui mentibus integris
Gaudes, tenaces necte nodos,
Necte pio noua vincla cordi
Amor pudicus; nil sine te potest
Mortale robur; consilijs facem
Præfers nitentem, vimque præstas,
Et socians operi adlaboras.
Nil ausa Clio te sine, Lesbiam
Tu, Diue, donas tangere barbiton,
Teque aureo sacrare plectro
Fonte Deum liquido refusum.

ODE XIX.

TErris exul, Amor, diu,
Opportunus ades, tende, precor, faci.
Felix cui licuit tua
Flamma perpetuo feruere, dulcium
Vis aterna cupidinum;
Tu quamquam imperijs flectere mollibus
Eduros animi potes,
Hic torrebis, Amor, pectus idoneum
Sat nota tibi Virginis;
Iam dudum trepida te reuocant preces.
Tempestiuus Amor subi
Aedem, purpureis aliger ignibus:
Omnes certa fides tenet.
Fallor? leuis an vertice deflagras?
Cœlo laberis eloquens,
Et facunda tonas lingua silentio.

Vrges

Digitized by Google

Vrges fortis Amor tuos,
Firmans consilijs liberioribus.
Tu per spicula Parthica,
Persarum expedies tu per acinaces.

ODE XX.

IAm delapsus Amor concitat athere
Pennas, qui penito pectore flabilis,
Aeternusque vigor temperat omnia
Vis spirabilis intimè:
Sistit purpureo vertice mobilis,
Ardens & bifida lingua micat face;
Dulci visa Deo mens furere, & bene
Sanis ludere motibus.
Restinxere sitim flumina plenius,
Spes largite nouas, ô Amor, vbere
Cœli diuitis alueo
Interfuse, tuis luctus amarior
Vndis eluitur, curaq; triftior.
Mortalis licet, amplum excipiam Deum
Parui pectoris hospitem.

ODE XXI.

PEerge decurrens per aperta Cœli,
Sancte Amor, lingua, similisque flamma;
Te satis longa prece suscitauit
Candida mater.
Labere ô felix, vbicumq; fistas,
Crine, seu mauis penitus latebra

Digitized by Google

Cordis, ah ne te vetet esse Cypris,
Nec puer amens,
Semper armatum iaculum veneno
Dirigens: at me capitis cruentum
Diuidat lictor. speciosa malim
Vulnera letho,
Antequam labes animi pudicam
Inquinet formam, niueamq; mentem
Turpe commissum notet, ac Dione
Floris honorem
Vngue decerpat; minimum dolosa
Credulus, Natum, tacitasq; fraudes
Palleam cautus; leuis ipsa mors est
Dulce tuenti
Hospitem sub corde Deum; cauebo
Nunc &
Belluis, phocisq; auidis scatentes,
Non sine damno.
Linque iam Cœli bonus astra, si te
Supplices fletus, & amica Matris
Vota delectant, age, teq; penna
Crede Fauoni.
Siue te Patris soboles redonat,
Alme, quid cessas properare terris?
Dulcius regnes vtinam perennè
Pectore sistens.

ODE XXII.

AMore firmum, robur, & igneas
Prabente vires, non Solyme impia,
Non Cæsar instans demouebit

Prope-

Digitized by Google

Propositō stabili. sodales
Hac vi feroces ara bipennium
Videre sortes, collaq; deuouent
Impune acutis; hac receptis
Exuuijs Acheronta claudunt,
Terrisq; leges iuraq; sanciunt.
Sic fatus olim dicitur optimus
Parens salutis, Dite victo,
Aetherias aditurus oras.
Depone curas lecta mihi cohors
Solata luctum; namque breui Deum
Spirabilem, Numenq; Patris,
Atq; meum, sine fraude compar
Donare mens est; illum ego lucido
Fulgore flammæ sistere vertice
Sinam comanti, vosq; nomen
[illegible] calores iubebit,
Orbemq; cæcum, regnaq; Vis-
Inuisa nautis, seu mare barbarum
Subire, & vrbes Bactrianas,
Seu placeat penetrare Sinas.
Quicumq; mundi terminus arduo
Latet recessu, iam pateat viris
Auctore tanto; debita ille
Cuncta sibi bonus arrogabit.

ODE XXIII.

Natus Patre Deo nuper in arduas
Cœli euecte plagas, Numinis igne
Matura trepido concilio patrum
Clarum pollicitus iubar.

Digitized by Google

Cordis redde tui, redde patris facem,
Afflatumq; Deum pectore mutuo;
Cunctetur minimum, triste sodalium
Agmen visere gestiens.
Mater vota ferens sedula deuocat,
Nec summo faciem demouet æthere;
Sic desiderijs æstuat, ac tui
Quærit rite vicarium:
Namque vt constiterit vertice flammeo,
Culpari metuet non stabilis vigor.
Nequicquam & chalybes exacuet Nero,
Nec Petrus fidei minor.
Periurus recidet, non chalybem trement,
Nec quacumq; Scythes parturit horrida
Pœnarum, expedies quippe Amor vnicè
Fortes damna per omnia.
Vires ô vtinam dux generosior,
Præstes, sufficias ....
Ad [illegible] properem latior, impia,
Inter spicula Dacia.

ODE XXIV.

DEscende Cœlo, magne Amor, igneo
Decorus astro; dic age certior
Oracla nulla fraude Phœbi
Lingua leues imitata flammas.
Spiras vt Auster: te fugit Africus,
Telluſq; molles dædala parturit,
Floreſq; ſummittit comantes,
Lilia, purpureamq; caltham.
Placata rident æquora Tethyos,

Et

Digitized by Google

Ille nos Vmbris, Ereboq; raptos
Soluit; ille addens animum, triumphis
Nobiles attollit in astra, nigroq;
Euocat Orco:
Illius vi multa Duces beauit
Palma caelestes; pugiliq; robur
Sufficit, septem potiora vt auro
Munera donat.
Ipse Amor dicère trahens potenti
Liberos nutu Latio rebelles,
Et Getam, & Maurum male pertinacem,
Regnaq; Thracum,
Dicet & maiore Thalia plectro
Fonte defusum liquido perenne
Pectore afflatum sobolis, patrisq;
Vnius aura.
Clarus ardentes imitaris ignes
Eloquens lingua, tacitoq; sensu.
Quà facem duxti bifidus vidxri,
Cetera simplex.
Ipse, si chordas animabis auctor,
Orpheo haud impar moderabor; ò vis
Cordis, ò vis alma, canam, ter ampla
Hospite felix.
Tuq; dum descendis Amor, cor affla
Non semel dicemus, Amor cor imple;
Me meum soluet cor amans, & ardens
In tua vota.

ODE XXVII.

Deposuere metu, redit in praecordia virtus,
Hac vbi firmat Amor:

Digitized by Google

Imbellis senior socijs cum patribus audet
Strenuus eloquio
Crudelē Solymam, gentemq; lacessere Martis
Interitivus; amat
Vulneraq; & capiti deuotā immane securim,
Dum furit vrbe Nero.
Damnaq; periuri reparat sic morte rependēs
Crimina fidus Amor;
Cum semel illapsus, menti, cui splendidus alto
Vertice consiteris;
Non illi Charis, aut desit facundia, non vis
Acrior, arte prior.

ODE XXVIII.

I Am iam diues Amor labere, commodus
Promes namque tuis optima munerum.
Ni presens aderis, quod bene fecerim
Merces nulla venit digna laboribus;
Per te vis animi strenua vincere
Gliscit, nec trepidat rebus in arduis.
Immortale viges pectora roborans;
Est cordis tibi vis, corde cales Deus;
Adsis, non animus deliciarum eget;
Te torrere meus vult amor vnice.
Quid possim sine te? quid rudis eloquū
Petrus possit? iners & taciturnitas?
Ni se purpureo lingua volubilis
Reclinans capiti Nestore dulcior
Facundum faciat: sic Pericles tonat
Alter, sic rapidis fulgurat ignibus
Permista quatiens pergama Gracia.

Vis-

Digitized by Google

Et æthra fusa luce nitet tibi,
Et roscidum Ver & Fauoni
Dulce viget genialis aura.
Perculsa quondam pectora vi tua
Nouere præsentem; ipse agis incitas,
Cœlumq; tranant mente, & inter
Se choreas Superùm remiscent,
Blandum calorem corda per inseris,
Castumq; Cyprin exilio domans;
Amabile haud quicquam renidet
Te sine, nil sine Amore lætum.
Te Natus afflat, te Genitor parem
De corde ducit, Spiritus, igneo:
Tu nectis æterno volentem
Vulnere consocians Amoris.
Amore pectus perluis ebrium,
In corde Amantum altè recubans pio:
Addis leporem linguæ dictis,
Suada potens bisido sub igni.

ODE XXV.

TAndem latus Amor vertice constitit,
Euibratq; faces crine volubiles;
Nec iam corda metu sollicito rigent
Igni concita mobili.
Impellunt animæ cum sonitu lares,
Virgo mater ubi iuncta sodalibus
Solamen repetit post sobolem sibi
Ereptam æthere patrio:
Seu flamma rutilans, seu volucer Note,
Nostro depropera gaudia pectori;

Digitized by Google

Descende, & liquido nectaris vbere
Nutri; merce tua veni
Diues; pone moras, ò Amor, ò iuuor
Aeternùm radians; sis memor ignium
Sanctorum. sapiam, mens vbi sobrium
Te lymphata Deum tenet.
Diceris domiti magnus Amor potens
Cordis, non humili carminis alite,
Quem tu cumq; pio Numine compleas,
Addens, pulcher Amor, decus.
Sic te certa fides, & benè credula
Affiatum memoret corde reciproco
Flammantem, Deus ò pulcher amantium,
Et Patri, & Genito parem.

ODE XXVI.

TAnge iam chordas, Erato, loquaces,
Dulcis audiri super impetrato,
supplicum post vota, Deo, & recepto
Flamine amantum.
Quo nihil maius, meliusq; terris
Magna donauit soboles Tonantis;
Namq; mortales recreans, ab omni
Parte refecit.
Grata facundum tulit aura Numen,
Nubium tractus, & inane findens,
Seq; deuoluens per aperta Cœli
Tecta fragore
Impulit; cursus sine lege fertur
Legifer, vicitq; moras, stetitq;
Igneus frontis super alta, lingua
More, modoq;

Vle

Digitized by Google

Spiritum donas bonus, innocentis
Munere vitæ.
Te canam magni Genitoris, unâ
Prolis & magnæ venientem ab alto
Corde, te quicquid placuit potentem
Fundere terris.
Forte tu robur nisi præstitisses,
Romulus vultu pauidos minaci
Dum tuos terret, cecidisset omnis
Pectore virtus.
Imperi fasces, duce te, rigentes,
Cæsares quin haud metuunt superbos,
Subditosq; ignes, & acuta ferro
Spicula fallunt.
Tu pias solans animas remulces,
Tu potens nutu trepidum coërces
Tanari vulgus, metuendus Orco,
Gratior orbi.

AD PROCACEM IVVENEM.

ODE XXXIII.

QVò lymphatus abis? nequè
Curas ore auido ducere pinguia
Sacri pocula nectaris,
Quod nunc promit Amor: tu mage Cypria
Insanis mareotico,
Odit pectus Amor non bene sobrium,
Et turpem Cytherea
Odit: casta parum non habilis Deæ
Mens, & seruæ Cupidinis,

Puro

Digitized by Google

Puro sed similis qua nitet Hespero;
Hanc Diuus thalamo tenet,
Hanc torret bifida pulcher Amor face.

ODE XXXIV.

Redde cælestum dociles modorum,
Iam loquax nobis, & amica terris
Lingua; mens quando tibi surda quondam
Applicat aures,
Aspra qua tangi prius, atq; amorum
Puriorum expers, metuensq; casti
Connubi, mens cruda Deo volenti
Sponsa marito.
Tu potes duros, rigidosq; sensus
Flectere, & quocumq; velis ciere;
Barbarus cessit tibi blandienti
Nuper Iapon:
Cesserat Petro facilis domari
Parthus abiecto veneratus arcu;
Et Scythes campestris, & acer olim
Medus in armis.
Quin & irarum posuere fluctus,
Et serenatæ dicre mentes,
Quas semel componis, Amor, benigno
Numine mulcens:
Te polo exposcit, repetitq; votis
Vna de cunctis, sobolem Tonantis
Qua tulit mater sine labe in omne
Nobilis æuum.
Perge qua dixit, Vigor alme, terras
Visere o tutamen, Amor, tuorum

Perge,

Digitized by Google

ODE XXIX.

Virginum castus sine labe amator
Dulcius spires genialis aura
Lenis afflatu, propereſq; septem
Munera diues.
Si diu pectus sitiens fatiscit,
Pura nec vitti tibi desit vnda
Fluminis, nectar Superùm sodali
Ritè propina.
Ardet æterni noua vis amoris;
Alget insana mihi vis Chimæra,
Cum tuos flammans Agape pudicos
Suscitat ignes.
Mens neque audacem timet ægra Ditem
Artis occulta nimium dolosum;
Quin tumens anguis populisse tendo
Ter pede collum.

ODE XXX.

Tristes excubias vecte sub æneo
Includit dolor, & sollicitus timor;
Iactata vt catulis cerua Laconibus
Se Cynthi in nemus abdidit;
Donec purpureo lapsus ab æthere
Inconcussus Amor Numine roborer
Infracto, fore enim vulneris vnici
Securos, duce te Deo.
Audent in medios vadere barbaros
Impune, atq; Deum fana potentius
Ictu fulmineo vertere; concidis

Digitized by Google

Fracto fulmine Iuppiter ;
Aras acer Amor subruit æmuli
Ditis : Persephone nigra perhorruit ,
Cultus immeritos reddere coniugi :
Nec priscum decus arrogat .
Quanto damna Nero plura parauerit ,
Fortes plura ferent , exuuijs graues ,
Et palmis habiles , regnaq; Romula
Sinis continuent procul .

ODE XXXI.

EBlanditus Amor mentibus integris
Adsis , insinuans te bonus intimè ,
O spirabile Numen ,
Cui vis arbitra pectoris .
Nequicquam Venerem suscitat , ac dolos
Maternos puer ; haud inficiet mihi
Mentem labe pudenda ;
Nec pectus benè candidum
Tentabit iaculo ; fumida nesciet
Fax me tangere , tu semel obrues
Puro roscidus imbri ;
Fias ò mihi fontium
Gratorum ; fer opes diuitis aluei
Simplex, & scatebris plurimus, haud tamen
Sectus , funde loquaces
Lymphas desiliens polo .

ODE XXXII.

SAncte Amor puris agitate flammis ,
Qui recens ficto haud humilem parauit

Spi-

Digitized by Google

Perge, quid cessas animare flamma
Rite sodales?
Qui velut viso lepores leone
Turpe diffisi trepidant; age illos
Ocyus produc populis, nec intra
Claustra retenta:
Te leues ala rapiant, & aure
Concitum Cœli per inane, lapsu
Prapete, & nostri memor efficaci
Munere dona.

ODE XXXV.

Cordis incesti metuendus auceps,
Aspicis? vulnus meditatur arcu,
Ille sed tandem fugiens tibi vni
Cedet inaudax,
Cum polo lapsus iaculator ibis
Dimicat frustra, tibi namque prada
Debita cedet.
Franget iratus pharetramq; & arcum,
Tela dum promis potiore voto
Arbiter cordis rapuisse ab imo
Pectore pradam.
Lenis afflatu recreare, & auram
Ferre odoratam, similemq; nardo
Qualis aut Hybla crocus, aut Hymetti
Spirat amomum.

ODE XXXVI.

Digitized by Google

Quem tu Palladia fortius ægide
Quondam munieris, prælia riserit
Securus iaculi. non adamantinus
Thorax, non chalybes impenetrabiles
Tutantur. rigida non revocant mina
Firmum propositi, aut illacrymabilis
Tortor; certus Amor tu per acumina
Ferri, tu expedies damna per ultima.
Non Vulcania vis, arma Cyclopea
Non olim obstiterint Hesperio duci,
Dum flamma tenerum peruolitant latus;
Ardentem ipse rogum roscidus irrigas.
Nequicquam violens vacius obstitit,
Et qui plus nimio sanguinis appetens
Infecit tamen cade Tybrin Nero:
Tu constans Vigor, & non revocabile
Robur mentis ades, consilij tenax.
Vltro præsidijs si repares, mihi
Defensam, vacuo supplicio, Fidem
Gratetur Latium: me neque barbara
Ira permoueant, rex neque Sinicus
Tot regnans populorum: ex pauido ferox
Condam purpureo spicula pectore.

ODE XXXVII.

Nunc tempus almi promere nectaris
Siticuloso pocula pectori,
Mentemq; perfusam liquentis
Ambrosiæ recreare succo:
Amantis ardens emicat, emicat

Cor,

Digitized by Google

Cor, atque ab imo pectore prosilit,
Dulciq; bacchatur Deo mens
Ebria; non humili furore
Vt pectus vrges? suauis odoribus
Vt lene mulces? semper amabilem
Prabesq; te, fallacis aura
Nescius, & patiens vocari
Hospes pudici pectoris, & decus
Dulce, & refecta pauperie Pater,
Fons atq; riuo septiformi
Cuncta rigans, vegetansq; vita.
Iam totus in me vi rue libera,
Gratus teneri, neu sine Cypriam
Versare fraudes, me aut pudendis
Ignibus in cineres relabi.

ODE XXXVIII.

COelo recurrens si tuleris bonus
Opem, rubentem duxeris ac facem?
Repente pectus vim ferocem
Induet, & se adamante cinget.
Non tela pubes, sauiaq; vulnera
Pallebit olim, sponte sed impias:
Tinget secures, & virilem
Ponet humi moritura vultum.
Ante hac, vt vngues accipitris pauent
Molles columbæ, vel lepores leues
Fugere venantem sub altis
Hamonia, Nemeæue lustris
Sequi citatum; sed minuit metum
Vigor pauentum pectora roborans,

Mar-

Digitized by Google

Mentesq; firmauit labantes
Proposito minimum caduco.
Crudele fatum rebus in asperis
Perferre fortes, brachia barbara
Vincti catena, nec cruenti
Ora timent, neque vim Tyranni
Ceruice deuota; enatat, enatat
Damnis superstes Religio, neque
Cessere periuri sodales,
Ac timidi nimium perire.
Iam pertinaci mente ferociam
Praesente Diuo concipiunt; coma
Vt ille flagranti bilinguis
Constitit, emicuitq; flamma.

ODE XXXIX.

Dic, quisnam iungi debet praesidiis
Instar ardentis, bifidaq; lingua
Misit, o salue noua fax amantum
Abdita cordi.
Impotens vni tibi cedit ales,
Arte materna licet acer olim
Imbuat sauas acuens sagittas
Turpe veneno.
Ille mentitus redolentis Hybla
Mella, blanditur male feriatis;
Ludit & vulgus, faciles remiscens
Orbe chorèas.
Quin pijs idem grauis, heu pudenda
Nescios labis, sceleriq; puros
Exedit flammis; etiam latentes
Rupe sub alta

Exedit

Digitized by Google

Exedat, ni mitis Amor recurras
Vocibus præsens, trepidisq; votis
Et Cyprin sedans potiore tentes
Pectora tæda.
Acer ò vindex niuei pudoris,
Igne qui pascis sine fraude crines;
Candidum defende decus, pudico
Corde residens;
Spiritum menti dabis, & benignum
Numen, ò tutela potens tuorum;
Prouidus tectas cohibebis artes
Ditis, & æstus.

ODE LX.

QValem recessu montis in arduo,
Dum scribit heros fœdera legifer,
Videre flagrantem caminum
Iſacida nimium pauentes,
Sic lapſa Olympo Numinis ignei
Vis fulgurando; fulminis alitis
Inſtar; ſonantes perq; Cœli
Flamma potens equitauit auras.
Poſt hoc feroces viuidus impetus
Donus latèbra propulit abditos,
Metuq; firmauit remoto,
Intrepidos docuitq; niſus
Duces inertes exacuens vigor,
Creare fortes qui potis inſita
Virtute, & imbelles columbas
Alitum generoſiorum
Mutare penna: ſcimus vt agmina

Affiata

Digitized by Google

Afflata sacris sub penetralibus
Impune vastarint ruina
Fana Deum, Stygias & aras,
Gens qua per ignes telaq; fortior
Creuit, resecta stirpe ferocior.
Sauire nequicquam Nerones
Profuit immerita securi;
Nil strenui non efficient Duces;
Parata virtus namque tuebitur
Certamine infractos, Amorq;
Expediet per acuta teli.

AD TORALDVM.

ODE LXI.

COruscus alto vertice fulgurat
Amor; sodales pascitur integros
Crinalis ignis; vix calentem
Ferre Deum potis ara cordis.
Cur vnus alges? sanctus Amor foco
Sese ministrat, corda benignius
Fouetq;, depromitq; Cœlo
Dulce merum, liquidumq; nectar.
Committe Amori pectora, qui simul
Fastum superbi perculit ingeni,
Strauitq; motus inquieti,
Nec celeres agitantur iræ,
Nec Cypris ardet; nunc age lumina
Intende Cœlo, nunc Amor euocat
Terris tuentem mira rerum.
Vna diuum, pariumq; amantum

Vis

Digitized by Google

Vis illa, cordis fonte Amor effluens,
Qua dona large cumque paraueris,
Gratare; nec castos amores
Sperne; nouos Hymenaus ignes
Accendit vltro, te licet imparem
Deo maritans; linguaque pronuba
Tadam coruscat nuptialem
Igne Cupidineo priorem.
Donec pudicas vibrat Amor faces,
Nunc ebriosum pectus, & igneâ
Mens concalescat, mitte falsis
Cyprin aquis malè denatantem.

ODE XLII.

VIgor pudico Numine nobilis
Ciere mentem, pellere & incitam
Furore sano, non Cybelles
Quale ferunt Corybantes œstro,
Afflasse limo dicere principi
Vitale spiramentum, animans face
Amoris, ac dulcem medullis
Vim bonus apposuisse nostris.
Amore fortem Romuleæ minus
Terrent secures; temnit acinaces,
Regumq; fasces barbarorum;
Fulmine vel tonet omne Cœlum.
Tu robur addes; nunc age concitam
Incende mentem; me quoque pectoris
Tentet furore haud indecoro
Feruor, & Hussiadas in hostes
Mittat ferocem; non ego prælia

Vitare

Digitized by Google

Vitare malim tristia, dum mihi
Amor ministres ductor arma,
Vimque potens, animumque praestes.

AD CAPANVM.

ODE XLIII.

QVis corda amantũ dux benè temperet,
Quo fonte purus manet Amor, quibus
Donis locuples, ne remittas
Quarere; fas trepidare in aui
Vsum futuri multa perennius:
Deuote Cœlo, desine mollium
Curarum; & insanos amores
Mitte cupidineæ Dionæ:
Te Flora Cœli candidioribus
Sertis reuincit; sidera credulus
Spera; minores mitte terras
Astra tuens, patriumq; Olympum.
Amor resoluit pectore libero
Curas edaces; ille potentior.
Restinguit ardentem sub vndis
Aequoreis sine luce Cyprin.
Quis Sanctum ab alto deuocet æthere
Amorem? amicos dic prece supplici
Maturet ignes, aucupisque
More sonet pharetratus arcu.

ODE XLIV.

ESt tibi cordis vigor, & potestas.
Lingua, quæ crines populata pastis

Igne

Digitized by Google

Igne lambendo, generosioris
Est animi vis.
Vt cor exultim micat? æstuoso
Mens Deo vt lymphata calet? superne
Lucida flamma trepidant, & alto
Vertice vibrant.
Pectus afflatum quibus ò redundat
Gaudijs? omnes Amor occupauit
Igneus, grataq; tenet reuinctas
Compede mentes.
Solue iam pectus grauiore cura
Semper vt te digna sequar; Cytheren
Candidus vitem; modus ò meorum
Vnus amorum.
Non enim posthac alio calebo
Igne; solamen miserùm te amanda
Voce deposcam, minuamq; dulci
Tristia voto.

ODE XLV.

O Vis duorum, cordis at vnius,
Perennè flagrans, huc ades ocyor;
Ne pasce flamma solum amantum
Pectora, Cœlituumq; mentes;
Plerumq; gratas noster amor vices
Reddit potenti corda adamantina
Dirumpere, & vim peruicacem
Imperio facili domare.
Quandoque latis tristia temperas
Benignus hospes sub lare pauperis,
Remisit acres ille curas,

Digitized by Google

Implicitam solüitq; mentem.
Iam clarus alto, pulcher Amor, facem
Ostendis orbi, iam calet intimis
Venis inardescens, & vltro
Mente Deus micat ebriosa.
Eoæ noscant te sola, qua premit
Caligineso Vespere Lucifer;
Te Seres, & Regnata Diti
Bactra colant, penituſq; Iapon.

ODE XLVI.

NVper loquentem Numinis ignei
Castos amores, vimq; fœrentium
Reciprocatam corde ab alto,
Corripuit noua vis amantem,
Egitq; lymphatum bene sobrio
Sensu per auras: tu vegetabilis
Virtus perennas, & tua vi
Cuncta vigent; vigor ille mentem
Munit; redonas tu sapientiæ
Vim septiformem, tollis & altius
Deo reſorbens æstuoso
Corda potens, agiliq; flamma.
Iniecta mœrat frena licentiæ
Turpis Cupido, nec furit impotens
Arcu, Dionæas vt artes
Expedit, & male pectus icit.
Per te Quirini nomen, & imperi
Stat Vaticani robur ab Hespero
Ad vſque natales Eoos
Nobile; tergeminaq; Roma

Verenda

Digitized by Google

Verenda maiestas; neque candidum
Nobis quietem Tunarus eximet;
Producat Alecto vel enses,
Et vigidas inimicet Arctos.
Frustra Sicamber saniet impiè
Tumultuosus, quique binominis
Exercet Istri cultus poter;
Damna per, & iacula acer ibo.
Nunc ritè ternis lucibus amulis,
Inter benigni munera Numinis,
Votis fatigamus relapsum
Dulce polo Inbar apprecati.
Spirabilem auram more Fauonij
Dicemus; affles tu modo tibias;
Natumque, & afflantem Parentem
Corde Deum pariter canemus.

ODE XLVII.

QVa vis Olympo deuocat igneo
Plenis amorum muneribus tuos
Largè redonantem? fouendo
Quem Genitor, soboles; compar
Profundit; à vis arbitra cordium
Illustris alto vertice principum,
Iam Petrus expers multiformis
Artis, & Æolia Sirada
Sensit quid vnus posset Amor, sciens
Sermonis; illum Thracius, & Scythes
Miratur, illum bellicoso
Diditus Oceano Britannus.
Sicamber audit, quique Tigrin bibit.

Digitized by Google

Nilumq; & Istrum, Medos & Albanos;
Nec arrogantis docta Pallas
Eloquij decus affluentis,
Te copiam, te mentis opes, tuam &
Prabente linguam; nam tibi quo die
Fragore concussas tonante
Aura potens vrnofacit ades,
Petrus, recenti præsidio ferox
Getasq; Dacosq; indociles agi,
Parthumq; velocem Quirino
Sponte Patri, dominæq; Romæ
Subiecit acies; nec timuit graues
Iras Neronum; protinus obtulit
Caput securi, nec cruentos
Horruit in sua damna fasces.
Spectandus Vrbi, quam sibi destinat
Princeps, theatris, & Capitolio,
Delubra vertens, & ruinis
Signa Deum haud trepidè fatigans,
Quid tauriformis cornua commouet
Tybris, piorum sanguine decolor?
Tu robur, ô tutela præsens,
Vimq; dabis potiore Marte.

AD PERDITVM ADOLESCENTEM.

ODE XLVIII.

NOn hospitali viuis idoneus
Deo, neq; igni cor merito calet?
Obliuioſum quid te amorum
Flamma coquit penitus? Chimæra

Insa-

Digitized by Google

Insanientis? te puer impudens
Cruentat; eheu frange Cupidinis
Iam tela, iam tadas, & arcus,
Et pharetram iaculis sonantem.
O qui coruſco vertice fulguras
Amor, cavernem purpurea face
Sublimè delabens pudicus
Vre ſemel iuuenem procacem.

ODE XLIX.

DEcurre pennis aureis ſonantibus
Amor citatus, igneus,
Amor tuorum forte propugnaculum
Latura plurimum auxilii.
Cadam, ni amico robore imbellem iuuet
Procliuis, & firmus parum:
Vt pectus agide ignea munis; ferox
Eludo tela barbara,
Ferrumq; diſtrictum, & ſeuera faſcium
Bipenniumq; vulnera
Sic prodit agmen martium, ſic deſinit
Formidoloſa inertia,
Vt intonata flamma claro turbine
Quatefecit excuſſos lares,
Siticuloſus vt ſalutis igneo
Ardeſcis aſpectu Deus.
Sic fœdere arcto, & iniugem mentem tibi
Flamma mavitas pronuba.
Frange, ò, ſagittas, quas Amor turpis iacit
Tutor pudoris integri,
Pauidamq; mentem conïjci Cupidinis

Digitized by Google

Plagis dolosis expedi.
Suetus pudico pectore extruens focum,
Restinguere incestas faces;
Intaminatis assidens præcordijs
Redamantem amante perbeas:
Non me illecebræ liniant Cytherides,
Nec palleam pueri dolos.

ODE L.

SVccede terris, en age pallidos
Solare amantes, ô Amor. emica
Coruscus auro, vectus aura,
Purpurea rapidusq; flamma.
Incende claro temporis sidere,
Impelle motus pectora viuido,
Non fabulosi cen Promethei
Fraude mala nociturus ignis,
Fatalis orbi. fulgurat innocens,
Et grata haberi flamma per aureos
Voluta crines, vt latentes
Corripuit, rutilaq; lingua
Clarauit altè, plurima qua micat
Sermone, mirum quod foret omnibus
Persisq; Medisq; atque Parthis,
Quiq; bibunt Tanaim bicornem,
Vt artium gens Mercurialium
Ignara, Vlyssem callida vinceret,
Audax per acrem vadere hostem,
Non sine vi reuocante robur.
Magnum coactis intulerat metum
Nuper Quirinus, tinxit vt impium

Cruore

Digitized by Google

Cruore ferrum, nec pepercit
Cade Dei scelerare dextram.
Frustra minatur. robur, Amor, tuum,
Vires; discet vincere frenui,
Perrumpere & quicquid potentis.
Haud vacuum positurus aream
Tueris acer. vim bene prouehis
In maius, addens irreuocabile
Casus per omnes, perq; cades
Consilium, vegetamq; mentem.
Ditem superbum vis tua proruit,
Fulmenq; vano deripuit Ioui.
Delubra vertit barbara imo,
Et vacuas spoliauit aras.
Visendus armis acer Amor nouis,
Manes vt arces indomitum genus,
Frustra timendorum Deorum
Comminuens simulacra victor.
Ceu flamma siluam cum rapuit, leues
Depasta cedas, turbo volubilis
Deiecit altas ceu cupressus,
Et veteres agitauit ornos.
Tu tauriformis fanaq; & impias
Hammonis aras eruis, horruit
Bicornis Isis, triste Anubis
Horruit; ingemuitq; Osiris.
Tua iuuentus sape ferox ope
Pugnauit. acres te duce virgines
Videre ferrum, atque ora toruos
Carnifices, trabeamq; Regum
Spreuere fortes. tu penetralibus
Profers latentes, mittis & impium

Digitized by Google

Plutona contra, nobiles tu,
Diue, citas Erebi ruinis.
Piata lymphis sic tibi candida
Pubes recreuit nuper Iaponum,
Vastata vt ingenti fragore
Fana Deùm cecidere, Amida
Querente frustra, scilicet æquore
Perlata toto sacra Quiritium
Commisit Indis magnus heros
Hesperiæ, atq; Orientis Eos.
Quis te minori magnus Amor fide
Linus, vel Orpheus æquet? vt eloquens
Oracla fundis mira castis
Vatibus haud dubiè loquenda.
Tu tuæ pudicis artibus, ac pio
Labore functum, tu Polyhymniam
Longo fatigatam canore
Dulce tua recreabis aura.

Digitized by Google

Euphanor, Musarum nutricem fuisse Euphemen, siue quod illustriũ virorũ res gestas famæ commendent Musæ, siue quod Poëtæ nomen suum apud posteros famæ celebritate propagent. mea vero non aliam agnoscit Musa nutricẽ nisi Virginem Dei Matrem, cuius gloriæ fama gentes omnes nationesq; peruasit. huius alitur vbere diuinitus pleno. inde immortalitatem haurire fas est. & incrementum accipere si minus ingenij, certe pietatis.

Digitized by Google

IN .V. CONCEPTAM.

ODE I.

Non te Chimæra flamma resorbuit
Olim paterna, vis genitabilis
Ab vsque cunis, & medullis
Insita, post epulas remorsas:
Vt inquinauit progeniem Pater,
Pacem duello sustulit, otium
Exegit almum, nec serenos:
Ire sinit sine nube Soles.
Pars inquieti turbida pectoris
Furit, tumultu sæuaq; perstrepit.
Ciuilis & Bellona regnum
Miscet agens, dominaque menti
Insultat audax; ducitur improbum
Bellum proteruis seditionibus;
Mecumque pugno, proprijsque
Dissideo mihi semper armis
Biformis hostis; Mars inimicior
Vix cedit ipsa morte, domabilis
Fameue, sublimisue flagri
Verbere post humeros cruento.
Vis impotens, qua horum arbitra pectoris
Maior, minacem seu furor asperat,
Vesana seu Cyprin sequatur
Bella mouens animo priori.
Lex cordis exlex, & malè pertinax
Ciere motus, ludere libera
Exultim, & amens; vna taci
Consilij malesuada, cantu

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER VIII.

De Dei Matre Virgine.

Προοίμιον

GENITRICI Veneri victor Cæsar Britanniæ spolia, & candidissimis ex margaritis elenchum consecrauit immeritò, quippe ei, quæ ornamentis omnibus animum spoliat, & candore priuat:

Digitized by Google

quanto æquius Dei Genitrici Virgini debebatur labor hic meus in poëtica facultate si minus ornatè ac splendidè, certe integrè castèq; versatus? Marinæ item Veneri lyram suam dedicat Flaccus, nec tamen sine naufragio pudoris; quippe vt ea ætas ferebat, in carmine petulantior. Ceterũ Musæ adeo semper aduersæ Veneri fuerunt, vt earum opera immissum aprũ ad Adonidem Veneris amasium occidendum fabulati sint. quinimo fateri Theocritus in Pastoribus non dubitauit, nullum esse præsentius aduersus voluptatum præstigias amuletum cantu Musarum, quos illę aspexerint læto vultu, hos Circæo nullo poculo lædi posse. quanta nunc corruptelæ licentia in Poëtarum carminibus? cum ab inferis iterum Galateas, Cynthias, Amaryllides euocant: at quondam apud procos ipsos tantus fuit pudor, vt coram Homerica Penelope nemo aliquid turpe canere auderet, sed reditus Græcorum in patriam laborioſus, Palladis consilia, belli exitus carmen esset: ego vero in hoc opere taciram illam præterire non debui, quæ magistra pudoris est Mater, & Virgo. scriptum reliquit

Eupha-

Digitized by Google

Causa malorum, cur periret
Progenies inimica, fati
Rudis, seuera mortis & insolens.
Resolue mentem, te neque pectoris
Tentabit æstus, nec dolosæ
Mulciber in patriam ruinam
Mittet cadentem; fas tibi vulnerum
Vitare, Virgo, tristia; te licet
Vnam erubescendi parentis
Dedecorum nituisse puram.

IN V. CONCEPTAM.

ODE IV.

CVm fatale Pater duceret arrogans
Natorum exitium, lenè perambulans
Immortale nemus, delicias breues,
Afflauit Zephyro leui
Æternus Genitor, suauaq; temperans
Miscet fata bonis. Tu licet euomas
Terris hydra nocens exitiabile
Virus fundere pertinax:
Te iurata premens femina conteret,
Monstrum Diua potens frangere centiceps;
Stat fundo vacuam vertere Regiam,
Et conuellere carcerem.
Maternis vteri condita finibus
Iracunda mouet prælia Manibus,
Permiscens Erebum, regnaque tristia,
Et vulgus Phlegethontium.
Nequicquam miserorum exitio ferax
Pluton

Digitized by Google

Pluton corripiat, ianitor & Stygis
Spumam tergemino gutture diuidens.
Nequicquam iaculis puer
Armabit pharetram. quin breue conditæ
Eludet Libitinam, & nimium grauem
Mortem. virgineo tu pede faucius
Squamas sanguine collines,
Infelix coluber, sibila detumens
Colla; vt Diua noua vi premet impium.
Triſtes exuuias diripiet, Stygis
Victrix, & veteres opes.

IN .V. RECENS NATAM. Bene ominatur de eo die ſibi quoque Natali.

ODE V.

NVnc vota tempus debita fundere
Vt pulchra prodis luce ſub aurea,
Nunc thura odoratas per aras
Vrere, Achameniumq; coſtum.
Natalis vnà Vatis adeſt tui.
Hac luce ſacras, hac genitabilem
Paruus recepi ſpiritum, ſed
Auſpicijs, bona Diua, magnis.
Quod ſpiro, & auras haurio, muneris
Tui eſt. fouendo vana nec adfuit
Lucina, nec tutela vatum
Calliope. tua cura gignor.
Te præſide atrox Tiſiphone haud aget
Tæda furentem, nec malè liuidos

Manis

Digitized by Google

Arguta Siren, doctaq; fallere.
Sed pertinaces obserat, obserat
Seuera mens aures, & obstat
Surda magis scopulo Adriano.
Mens cruda iniquis sensibus, & ferox
Insanientem deprimet impetum,
Et vim procacem, saua vultum,
Torua oculos sibi blandienti.
Parere menti sic bene cogitur
Pars serua; regnum sic Ratio tenet;
Sic Virginis tutela Matris
Eripiet sibi dedicatum.
Iniqua nunquam pertimuit vada,
Cecasq; cautes, Cypridis improbæ
Natale regnum, nec quieti
Pectoris intumuit procella;

IN .V. CONCEPTAM.

ODE II.

Regina Phœben proterit auream,
Vrgetque plantis; vndique latius
Viveta Siluani coronant,
Alta abies, platanusque cœlebs,
Myrtusque, frons & Palladis innubæ,
Cedrique circum stant Libanitides,
Sparguntque dumetis odorem
Dulce rosæ Domina recenti.
Immunis ambit Daphnis, & igneos
Excludit ictus; namque ita Fatibus
Præscriptum, & æterno Parentis

Digitized by Google

Consilio ; nec adurget illam
Commune fatum , & dira necessitas,
Ex quo negatos illecebrosior
Pomona fœtus arroganti
Esse dedit genetrici parenti:
Fouebat illum læta perennitas ,
Metata nullo vitaq; limite ;
Post sæcla producenda , virtus
Certior excipiebat astris ;
Nec impotenti turbine vertere
Humana gaudebat Nemesis , Deo
Tutante , votiuas sed aras
Flore nouo decorare sueti .

IN .V. CONCEPTAM.

ODE III.

O Flore puro Nazari purior ,
Non cri minosa luridus inficit
Te labe serpens , nec veneno
Pectora corripuit tumente .
Illo ere pestem tabificam malus
Fudit ; colono sudor adest viro
Laboriosus , perque fœtus
Difficiles agitur nouerca .
Dotalis horti vestibulo reos
Deterret ensis , quem rotat igneum
Vigil satelles , ceu minister
Fulminis imperiosus ales .
Ambo nocentes exitio graui
Strauere mortalem , & fleterunt simul

Digitized by Google

Causa

Manes pauebo. Diua alumnum
Expedies per auara tutum
Rapacis Orci, non semel eripi
Pradam querentis. per vada languida
Cocyti, Auernos tollis altè
Perq; lacus, adimisq; Lethe.
Votis merebor dona. ter audies
Vocata, velox tendere dexteram.
Sic alitis fraudem cauebo
Turpe mihi meditantis arcu
Vulnus. sagittas protinus igneas
Impune fallam, cum iecur aridum
Tentauit & venas, virensq;
Flamma leuis caluit iuuenta.
Meis superbum non facies malis
Plutona, sortis sternere. Cerbero
Non obligabit me trifauci
Pœna nefas domitura quondam.
Cum cassus aris ritè litauero,
Viuoq; Nati sanguine fecero,
Pingui & dape, auersum reflectes
Blanda, premes trifidumq; telum.

IN .V. RECENS NATAM. Ad profanum Poëtam.

ODE VI.

QVo partu fata lucida
Phœbe (vana fides) littore Delio,
Narras; vel quis Atlantides
Et pulchras Hyades ediderit parens.

Digitized by Google

At cunabula Virginis.
Quæ nunc magna poli nascitur arbitra,
Mox implenda Deo, taces.
Graios mitte leues, define fabula.
Dic Natale decus nouæ
Diuæ, stelliferi dic dominam poli,
Terrarumq; iacentium.
Labem non patitur ducere Gratia;
Castis iuncta sororibus
Ducit lata choros. Letitia iuuat
Insanire decentius.
Audin? carminibus flamina tibia
Iungit. magna Parens, io,
Et victrix Erebi dicite io, venis.
Stellata nitidam coma,
Puro te similem dicimus Hespero.
Tempestiua venis, Deæ
Instar; teque Venus cum puero fugit
Iam forma minor aurea,
Iam matri docilis cedere virgini.

IN V. RECENS NATAM.

ODE VII.

TErrarum gemitus, votaq; supplicum
Audiuit Genitor; protinus emicas
Aluo grata videri
Virgo, grata parens, breui
Donatura Deum; te quia nec premit
Damnati generis dura necessitas,
Sæua ac fata mouerca,

Nec

Digitized by Google

Nec turpat sceleris nota;
Solis texit Amor nunc tibi purpuras,
Et stellis redimit tempora, quas simul
Alta fronte reuinxit,
Scintillant solito magis.
Natum Patre Deo Gratia perculit,
Et nulla facies horridior nota,
Nulla decolor olim
Labe, & crimine libera.
Felix auspicijs, ac prope iam Dea,
Luna luce prior, nam maculat genas
Hec suffusa pudore
Ambitura minor pedes.

VIRGINI ANNVNC Pudicitiæ votum.

ODE VIII.

DEi parentem relligiosius
Ciere votis ingenuus puer
Discat; fatigatamq; multa
Ritè prece auxilio reposcat.
Illam sub agris, ac trepidis vocet
Sub rebus; illam dum Cythereius
Illudit, & vexat Cupido
Ingeminet; trepidansq; virgo
Testetur; eheu ne male pectori
Contendat arcum callidus aucupi;
Neu cote procusum cruenta
Mittat agens iaculum premendo.
Lætho tuebor præmia Virginum,

Digitized by Google

Certum

Certum pudorem mors potior teget ;
Adsis , & extricare tende
Te pauidam laqueo iuuentam .
Mens vsque fulsit nescia sordium ,
Infecta nulla labe puertia ;
Nec torrida aetas arsit olim
Arbitrio paphia Dionea .
Quandoque caca pars violens furit
Natura , iniquis concita motibus ;
Et miscet intestina menti
Seditio miseros tumultus ,
Regina frenis temperat aureis
Sensus minores , & Ratio regit ,
Intraq; praescriptum coërcet
Vim famulam , domitatq; sauam .
Pudor recessus tendit in arduos ,
Non visitatum carpere iter sciens ;
Faces & incestas , torosq;
Posthabuit minimum pudicos .
Vicit Cupido non bene prouidos ,
Quos Africana non poterant fera ;
Arsere multi sape in antris ,
Et mediis nemorum sub vmbris .
Pudor iuuenta cum semel excidit
Non iam caduco flore renascitur ;
Damnosa ludum sic Amori
Dat Venus , & male suada fallit .
Illa irresecti verticis abscidit
Proterua crinem , & credidit hostibus
Domabilem non ante nodo
Tergemino , atq; adamante multo .
Egitq; duram turpe per orbitam
Cyclopa;

Digitized by Google

Cyclopa ; & heros opprobrium mola
Truſatilis , bruium ſodalis
Edidicit iuga ferre dura .
Quin ecce vates iam furit ebrius
Ardere ſerua ; nempe volubili
Mimanta funda qui retorſit ,
Strauit agens & humi ſuperbum ,
Premente ſaxo tempora ; poſteri
Diuinus aui ſenſit adulteros
Veſanus ignes , regiumq;
Cade viri maculauit oſtrum .
Nec iuuit vrſam ſcilicet aſperam
Setis , paterno ſollicitum grege
Arcere , & infeſti Leonis
Horribilem retudiſſe malam .
Deforme probrum ni puer inſolens
Debet Cythere , te pius ambiat ;
Nam dedicatum , virgo , reddes
Præſidio haud tenui ferocem .
Inumbrat olim ſic Amor aureis
Te , Diua , pennis , & iecur igneum
Defendit intacta puella ,
Tutor Amor trepidi pudoris .

IN V. ANNVNC.

ODE IX.

Diua , quam puram thalami ingalis
Reddidit fœtu ſupero tumentem
Dux Amor caſti , tibi ritè puri
Tangimus æras .

Digitized by Google

En ades Nati pia dona libans ;
Vina , seù fruges , simulacra verum
Profero voti reus inquinata
Fraude nouerca.
Liberam dico . sobolem ferendo
Posthuma gentis mala dimouebis ,
Et premes fœtus , ineunte lætas
Numine terras.
Scilicet centum patrio sub Orco
Clauibus Manes reprimis frementes :
Et patet multo mihi vecte quondam
Clausus Olympus.
Ite damnato super urbe luctus ,
Proijcit fractos vetus hostis arcus ,
Et pijs atra meditantur Vmbra
Cedere terris.

IN V. ANNVNC.

ODE X.

NOn tu pudici munia coniugis
Experta , flamma nescia Cypridis ,
Acerba , seù matura virgo ,
Sine Deo fine labe fœta .
Circa fragrantes est animus rosas
Sub vere primo candaque lilia
Virentis Hybla ; Nazaretis
Flora comis tibi serta nectit .
Eris ferendo cum sat idonea
Puella ventri , tum benè nubilem
Afflabit aura virginali
Sanctus ,

Digitized by Google

Sanctus Amor; caput en pudicum
Obumbrat altè; seruat Amor decus
Non inquinatum, nec tibi candidum
Demet nitorem, mox sub ima
Rupe Deum paritura virgo;
Decora quantum non Helice minor,
Non clara Pleias; pulchrior emicat
Quam Gnossis ardens, quam Diana
Pulchra genas, maculosa vultum,
Iuncta vt marito fœdere principem
Possis sagacem fallere Tanari,
Discrimen anceps, mater vna
Numinis, & sine labe Virgo.

IN .V. ANNVNC.

ODE XI.

O Parens Dini prope Diua, mitte
Nomen ancillæ, dominam fatere,
Dum te Amor Cœlo bonus afflat alto
Integer auspex.
Tu licet paruo male culta censu
Haud graues iactes opibus penates,
Regium certe genus, atque vatum es
Magna propago.
Sola mortales Erebo resoluis
Lege deuotos minitante fatum,
Quæ Deum terris socians tenaci
Fœdere gignis.
Mouit æterno Genitore natum
Forma non vlla temerata labe,

Mouit

Digitized by Google

Mouit intactum decus, & pudici
Floris honores,
Alites postquam cecidere turmæ,
Et parens audax, & acerba mater
Tradidit suo grauiora Lethi
Corpora letho,
Crede non vllam tibi de scelesta
Stirpe contractam maculam, notamue;
Nec Deo auersam decuisse nasci
Iure pudendo
Ditis. integram sine labe laudo,
Connubi munus neque suspicabor,
Cuius immunis trepidabit aluus
Edere Numen.

IN .V. ANNVNC.

ODE XII.

NE labe credas inficienda, qua
Parente Diuo iure pari fatum
Non ante sueto more fundunt
Viscera, nil temerante purum
Decus Cythera; non puer igneo
Tentauit arcu corda sagittifer;
Tada nec euicit iugali
Virgineos Hymenæus ignes;
Spirabilis te pectore ab intimo
Natique. Patrisq; afflat Amor potens;
Tumentque commissi calores
Haud humiles vtero puellæ.
Dicenda Virgo, tuque eadem parens
Impunè;

Digitized by Google

Impunè ; nec te pignore nobilem
Tanto verecundam notari
Siuit Amor male gratus auſpex.
Vixere paucæ Cypridis antea
Puræ , ſed vnam te ſibi deſtinat
Matrem , potenti ſumma qui Rex
Temperat, & mouet ima nutu.
Arſit pudica virginis indole ,
Et nectare ori dulcius illito ,
Et pectus emiratus album
Ante niues amat hoſpitale .

IN DEI MATREM.

CVM COGNATAM INVISERET. Alludit ad Virginis carmen .

ODE XIII.

Exultim vt aluo ludere geſtijt
Citatus infans Numine , Virginem
Complexa dixit ter beatam
Mater anus , cecinitq; Vates .
Sic illa contrà . Ne trepida in meas
Cognata laudes ; manat ab æthere
Vis omnis , afflauitque Amoris
Me Genitor genialis igni;
Ille immerentem me face torruit ,
Legitq; ſeruam ; corporis inſolens
Mortalis aluo ſe pudica
Condidit , & ſuperæ parentem
Me prole fecit . quiſque vocauerit

Digitized by Google

Rectè beatam, virginis occupo
Nomen beatæ, quæ pudorem
Fœta Deo, sine labe seruo.
Me Bactra dicent barbaræ, me Geta
Colent, & Indi, Doris & vltima;
Quæ regna Phœbus cumq; nascens
Lustrat, & occiduus, tenebo.
Magnis honorum muneribus Pater,
Nec visitatis ambit amoribus;
Thoroq; connubi pudicam
Eripuit, thalamique flamma.
Est cura gentis, nec pietas facit
Culpis iniquum, nota parentibus,
Auisque Idumes, qui verentes
Rite Deum coluere verum.
Sæpe ille vindex liuida brachia
De cæde duxit, fulmina dextera
Rubente contorquens, superbas
Corripuit, minuitque mentes.
Regum timendorum ardua tempora
Diffregit, alto de solio ruens;
Et ima permutare summis,
Magnaque amat tenuare paruis;
Humi iacentes extulit altius,
Obscura promens, clara premens Deus;
Fregitque fasces, & remouit
Purpureos apices tiara:
Dedit beatum ducere pauperi
Nectar, paratas esse dapes dedit;
Dites at in placata flamma
Vrit, inops rabiesque ventris.
Mortale corpus tendere pertulit

Memor

Digitized by Google

Memor suorum. fallere nescia
Cortina vatum sic monebat
Pollicitum, sine fraude, Numen.

IN V. RITE' LVSTRATAM.

ODE XIV.

NEcte iam Clio capiti corymbos,
Innuba lauru religata crines,
Et fides tangens meliore plectro
Concine Diuam.
Sordis immunem sine labe partus
Iuno natalis tetigisse nescit;
Sponte sed legi subit una virgo
Lege soluta.
Sanctior multo mihi lux, eritq;
Hic dies, quam qui Cereri dicatus
Deuia, dum Persephonen rapaci ab
Dite reposcit,
Illa dum floris studio Sicani
Pingit Hyblaas opifex corollas,
Rapta deformes animas, nigrumq;
Palluit Orcum.
Quam Ceres mater trepidante tæda
Lustra per, cæcas petit & latebras,
Quaque responsat nemorosa circum
Fallit imago.
Mitte iam Clio face fabulosa
Dicere errantem Cererem; nitentes
Inter, ò, tædas age dic pudicum
Candida carmen.

Digitized by Google

Ritè lustrales, niueasq; ceras
Quisquis in castos retulit penates
Tutus iracunda premet seueri
Tela Tonantis.
Ipse Amor tædam meliore mutat;
Hac agit puros, animatq; amantes;
Hac diem pandit radijs, & auro
Pulchrior Eos.

SIMEONIS VATICINIVM.

ODE XV.

COmplexus Senior cum puerum lambe-
ret osculis,
Sic vates cecinit, fata monés tristia præscius.
Eheu, magna parens, ne sobolis delirijs frui
Speres posse diu. nã Solymes cũ furor arserit,
Quẽ nunc fers gremio dulce souẽs, eripiet tibi
Squalentem facie turpiter, atque illuuie horridum;
Multo puluere fœdũ. at peracuto diademate
Cum, qua Nazarides inuolitant, horruerint coma,
Dices, heu lacrymis fusa genas, fusa sinum parens,
Te nè olim genui fœta Deo, Patre Deo satũ?
Te reges adeũt Memnonida munere supplici?
Nõ hac forma tibi, nec decor idem puero fuit,
Cui pingebat Amor dulce genas murice, cui Charis
Malas præcipua parte sui nectaris imbuit.

Quo

Digitized by Google

Quò nunc ille Deus? quò species illa abijt decens?
Quòue ignes oculorum? ò teneris pulcher amoribus;
Nunc pectus mihi, nunc cor penitus transadigit dolor.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XVI.

VIrgo magnanimi funeris arbitra,
Lethi diua potens, non sine plausibus
Te Natus beat alto
Cœlo, te sibi destinat
Fruſtra Mors: tumulo non bene conderis
Iniecto tenui puluere; Dux Amor
Aptat penniger alas,
Et librat vacuo leuem.
Te fatale malum neſcit inhoſpita
Vrna perdere; qua fundis amabilem
Diuum, Numen amantium
Intègro ſobolem ſatu.
Fies nobilium maxima Cœlitum,
Me dicente pijs impoſitam choris
Sublimè, vnde maritas
Terras rore benignius.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XVII.

Digitized by Google

Natus parentem tradit in arduos
Fines Olympi ferre volucribus
Diuis; quid vrnæ, quid sepulcri
Fœda situ Libitina possit
Secura, & atri palueris vnicè
Immunis artus promouet integros.
O siderum qua luce gaudes
Vranie, benè nectes erto
Stellante crines; hac sine sidera
Nihil renident; hanc Hyade aurea,
Hanc Gnossio vincire textu
Pleiadumque decet corona.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XVIII.

Diua Cœlo debita patrio
Iam surge; dignum sume superbiam
Parente magna; bisque senis
Indue sideribus decorum.
Librata Cœlo lancibus aureis
Conuexa tranas etheris, ac pede
Terens Dianam noctilucam
Imperij noua iura condis.
Tibi coruſco flemma tereumate
Contexit ardens Erigone polo,
Et Sole Cyclas discolore
Ambit: Acidalios amores,
Formosa vincis. tu soliis iugo
Attrita longo colla tenacius;
Orcoque deuoti profunde

Digitized by Google

Ad

Ad superas revocamur auras.
Te vota poscunt, tu prece supplici
Donare Numen prompta; simul nova
Immunis illuxti paterna,
Ipsa tegit minor ora Phœbe.
Tu das beati ducere nectaris
Succos, edenti Cœlicolum dapes.
Tu dextra habenas, tu polum alto
Vertice sideribus micantem
Regina torques; te super æthera
Ala nitentes versicoloribus
Plumis, niuales teque olores
Purpureo rapuere Cœlo.
Longùm nec vrget mortis necessitas
Vita parentem; protinus effugis
Manus ahenas; frustra iniqua
Falce velit premere, ac securi.
Te pulcher ornat labe carens Pudor,
Et læta Spes, & candida Fausti tas,
Et pura labis fert sororum
Sophrosine tibi dux choreas.
At fœda Cypris cedit, & integram
Incesta formidat; fugit igneo
Cupido cum tela, & sagitta
Virgineo decori dolosus.
Mundi ruentis tu columen, tuas
Amica terras despice; Romulum
Tuere cultum, & Vaticani
Iura Patris metuenda firma.
Medere probris; Hussiadas doma
Insanientes; frange Melanchona;
Compesce Bezen incubantem

Digitized by Google

Immeritis Latij ruinis.
Fas est triumphis tollere nobilem,
Et ludere inter carmina Cœlitum
Plaudentium, Diuamq; magnam
Exigue resonare plectro.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XIX.

QVa Fauoni concita flabilis
Pernice penna, tollis ad æthera
Non inquinatum corpus vrna,
Morse ferens domita triumphum.
Te latus ambit, te recinit chorus
Quantum Amorum; te dominam colens
Vrbes repostæ barbarorum
Indociles Latio parenti
Parere, at hostem prorue, vocibus
Lacessere ausum: deuouet impius
Cœlo timendum, Tænaroque
Nomen, in opprobrium pudoris.
Te non vetustæ labe necessitas
Infecit olim, dum temerè manu
Tractatur arbos, nec seuera
Lege cadis, famulouę Diti
Captiua seruis; non tibi lilia
Hymen reciso ver tulit aureum,
Inumbrat vt te virginali
Tegmine Amor genialis auspex.
Et nunc Olympo peruia patrio
Si Diua tendis, cur comitem abnegas

Digitized by Google

Sequi volentem? quidue terras
Deseris ambitiosa Cœli?
Stipant euntem per liquidum aëra,
Camposque inanes Sol minor, & sator:
Et stipat examen pudicas
Orbe vago choreas agentum.
Heus recedentem lacrymis sequor
Frustra, & querelis; mater quid immoror
Tanti doloris præda? tecum
O utinam rapias citatum.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XX.

TEndes per auras, Diua, volubiles
Sublimis ales; nec tenues leuans
Penna, sed inconcesso honore
Nixa Deo genitrix relicta
Telluse, Cœlo digna, citaberis,
Sanguis parentum regius, altaque
Iessëæ stirpis propago,
Magna parens, eademque virgo.
Largita Numen, proxima Numini
Sedebis alte iam solio potens
Mortalium, Diuumque, & Orco,
Et Stygio metuenda Regi,
Non inquinauit funere lurido
Cinis; sepulcri non tenet horridus
Carcer, nec importuna fati
Vis humili remoratur vrna
Diu latentem: pulcher Amor decus

Forma tuetur, nec patitur situ
Horrere turpi; & puluere atro
Purpuream violare Diuam
Clotho pepercit. Melpomene dolens
Frustra laborat dicere naniam;
Breues in horas funeratam
Astra tenent, patriumq; Cœlum.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XXI.

CAsta parentis purpureum decus
Non fœda turpant fata cadentium;
Non vsque vilis condet vrna,
In cinerem aut Libitina soluet.
Innixa Nato protinus igneas
Attingis arces, astraq; subdita.
Natus beauit, namque ducli
Vberis, & memor ille amorum.
Hoc te merentem, Diua, per arduas
Euexit auras indocilem mori
Rursum; refusa stagna Lethes
Effugis, immeritasque sordes.
Parente Diuo post noua funera
Sic eloquuto. Progeniem parens
Fatalis, agros ac nepotes,
Et mulier malesuada nuper
Damnauit atri puluueris, & nigro
Deuouit Orco, candida fœdera,
Et iura deludens, colubro
Consilij duce fraudulento.

Digitized by Google

Iam

Iam non parentis, non nitet improba
Genus nouerca; fata nec aspera,
Morbosq; pugnacemque Mortem
Arboreis opibus refringunt:
Non turpe bellum seditionibus
Recedit intus; protinus igneus
Arsitque fomes pernicaci
Exagitans animum duello.
Nunc cuspis inter sauiat ignea
Mortalem, & hortum: qualibet exules
In parte luctu conseneſcant,
In cineres abeantque turpes;
Dulcem parentem dum breue deserat
Inultus Mors, nec liuida funeri
Insultet; illam quippe dono
Sidereas inijsse sedes;
Illam irrepertam, nec tumulo sitam
Cœlo coronent sidera, nec male
Vaneſcat urna non decoro
Puluere, fuscreoque busto.
Hac iura dico; ne nimium pij
Artus pudici quaerere corporis
Tellure nequicquam laborent,
Relliquias senioris aui.
Quacunque mundi pars supereminet
Hanc tangat altè, tendere gestiens
Qua parte Natus regnet inter
Cœlicolas, medius minores.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XXII.

I Llata Superùm choris
Diua, rumpe moras, affer eburneam
Clio barbiton aurea,
Pignus Cecropia da sapientia.
Librari per inania
Spectas, ac veluti se volucrem efferas
Condens fide ibus caput?
O, ne parce fides pellere pollice.
Fas te dicere perbreui
Conditam tumulo munere myrrheo,
Et Phœnicâ opobalsamo.
Tum vita reducem, iuraque pallida
Lethes corpore vivido
Vincentem tecines cum chorea leui;
Qua nunc alta poli tenet,
Fulgentesque domos visit, oleribus
Iunctis alitibus; nitet
Cornu visa minor sub pede Delia.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XXIII.

O Diua Cœlum nuper in vltimum
Producta penna prapete Gloria;
Iam iam parentem donat astris
Te soboles, auidisque Diuis:
Decus sororum, primaque virginum;
Cum qua morantem sape diem Deus
Traxit loquendo, dulce matrem
Ingeminans, repetensque matrem.
Nunc alta cursu sidera permeas

Digitized by Google

Dulces relinquens exuuias tuis.
Fas nempe collapſam vetabat
Turpe ſolum tenuiſſe, & vrnam.
Sed te per auras nuper Amor celer
Nihil pauentem ſuſtulit aëre;
Nec rurſus in Lethen reſorbens
Mors rapiet trepidante fato.
Ergo expetitum redde decus polo,
Longique fletus deſine, filio
Non iam cruento; ſiſte Cœlo
Magna parens tibi deſtinato.
Obliuioſum nec tamen obruat
Te gaudium; ſed diuite copia
Diffunde Numen, dum nitentes
Sidera deproperant coronas.
Te munerum, te Natus & arbitram
Dicit bonorum; fas mihi candido
Bacchari alumno, te repoſta
Sidereis, bona Diua, regnis.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XXIV.

FAti Diua potens tui,
Frontem iam replica ſidere lucido,
Perque artus Hyperionem
Ardentem radijs pulchrior explica.
Importuna neceſſitas
Immunem ſoluit crimine patrio,
Obſtrictis alijs reis,
Te prater, Genitor quam ſibi deſtinat
Tanti

Digitized by Google

Tantis incolumem malis.
Contra fortis Amor Tanaïa munijt.
Nati præsidio ferox
Nec virus colubri, nec metuis dolos,
Nec Mortis celeres minas;
Euadens Acheronta æthera pernolas
Pennis non alij datis.
Maior nulla poli est arbitra, vindicem
Acrem flectere si velis,
Ne cladem meritis gentibus inferat.
Olim vt poma tulit parens
Impermissa, ruens progeniem in nefas,
Æternam Deus abnegat
Hyblam; iam chalybem peruigil igneum
Custos versat agens, neque
Ignota patitur tendere iter via.
O verte in mare Caspium
Nati tela tui, fulmen & innocens.

IN .V. ASSVMPTAM.

ODE XXV.

NVlla (prò felix) tibi funerata
Pœna periura nocuit nouerca;
Nube nec turpi nota decolores
Inficit artus.
Num simul dulcem legit ille matrem
Mentis æterna satus, enitescis
Pulchrior cunctis, miserumque fallis
Vnica fatum.
Principis nil te cineres parentis,

Digitized by Google

Fada vel terrent ſimulacra letho
Criminis puram, gelidaque Diuam
Morte fugacem.
Te minor Cypris motuit pudica
Integram mentis, malus & Cupido;
Frangis excuſas ſimul ipſa ſaeua
Cote ſagittas:
Virginum pubes tibi creſcit omnis,
Seruitus creſcit pia, qua penates
Abdita, ac tadas tacita relinquunt
Fœdere certo
Vſque iurate tibi, nec iugales
Candida norunt thalamos; Hymen dum
Sauit, ac Iuno, tua pellit ambos
Purior aura.

DE ÆDE LAVRETANA.

ODE XXVI.

QVa plectra tanget Calliope minor?
Quo, Diua, cantu te memoret, potens
Laureti? inanes qua per auras
Summa iubes volitare tecta.
O magna Mater, maxima virginum,
Deoque ſedes nobilis hoſpite;
Vim nuper auri dum repoſcunt
Odryſia didicere gentes
Iniurioſa, quid vigil, ac tenax
Cuſtos cubilis poſſet, inherruit
Repente Maurus, concitatas
Remige ſollicitans triremes.

Tu visa Cœlo, Diua potentior,
Auara prada examina Thracia
Ventis fatigare. ipsa classem
Exagitans per aëtia vexas
Saxorum, & vndis robora puppium
Frangis; tonantes abscidit, abscidit
Coruſca nubes Pleias, imis
Gurgitibus tumuitq; Nereus.
Septena Cœlo sidera tum chorum
Iunxere, pœan iam tibi dicitur
Ouanti, & audacem furorem
Auſpicijs ſubitis prementi.
Opes repoſtas ſpe vorax irrita,
Et lata ponti barbarus occupat
Fruſtra; tueris Diua ſedes
Numine, & edomitum coërces.
Tu caſtra fundis depopulantium
Aras, adurgens; fanaque vindicas,
Agiſque pradonem retrorſum
Indecorem lacera triremis,
Vt ore terres; erubuit minor
Diana ſignis, dum reuocant fuga
Curſum eruheſcenda, coacti
Vela dare, atque iterare pontum.
Te, te ferentem præſidium, tuas
Sedeſque ſeruantem profugus Scythes
(O diuitis tutela templi)
Senſit, & abſtinuit rapinæ.

DE VIRG. MATRIS EFFIGIE.

ODE XXVII.

Digitized by Google

Matrum

Matrum maxima, & vnicè
Virgo Diua, tuus paruulus hic Deus
Qui mammis inhiat, iubet
Me castis animum reddere amoribus:
Nam forma illius, illius
Lasciua reprimit frena licentia;
Oris sic nitor afficit.
Cycno candidior, seu niue, purior,
Vnda, purpureus puer
Cerni, non Cyprias ore mouet faces;
Labris gratia roscidis
Interfusa sedet, nec patitur grauem
Arcu tela Cupidinem
Cordi tendere, & infigere pectori
Tadam aut subdere fumidam
Blandis illecebrosum artibus, & dolis.
Hoc vno pius ardeo,
Vnius species praenitet omnibus.

DE EADEM EFFIGIE.

ODE XXVIII.

Ambit dum tibi candidus
Ceruicem rosea, & mollens inserit
Infans brachia cerea,
Quantis, Diua, tibi cor micat ignibus
Glisceus? exilit, exilit,
Nec iam sede manet: hac simul insolens
Mammis liquitur integris,
Vt puris caluit pectus amoribus.
Mollem iunge genam genae,

Dulcis

Digitized by Google

Dulcis carpe parens oscula dulcia,
Multo qua bonus illinit
Cœli nectare Amor, mellis Amor fauo:
Felix par redamantium,
Et charæ sobolis matris Amor tenax;
Irrupti noua fœderis
Arcent vincla duos, mors neque distrahet.

IN DEI MATREM VIRG.

ODE XXIX.

Casta te dicet chelys, ô pudica
[illegible], super altâ Pindi
Culmina, & lætas Heliconis oras
Carmina iungens,
Lacte materno tenerum fouentem
Numen, & fulmen rapidum morantem,
Blandam & iratum facili mouere
Voce Tonantem.
Te Dei magnam canimus parentem;
Supplicum tu res hominum, & minorem
Temperas mundum, moderata nutu
Cuncta potenti.
Fortis immanem colubrum premendo
Frangere, & monstris inimica Virgo
Turpibus, caco metuenda Diti &
Manibus imis.
Nobilis ferues vtinam quietum
Austria regnum, trepidas & vrbes;
Pontici Regis caput, & superbos
Contere fasces,

Impios

Digitized by Google

Impios Thraces, Arabesq; tela
Confice, & mixtes agita proternas:
Tu rates, toto profugamque ponto
Disijce classem.
Crescat obtentu velut arbor umbra
Et Fides, & Relligio, minor qua
Sub pede incedit, preme pernicacis
Cornua Lunæ.

IN BLASPHEMVM VIRGINIS.

ODE XXX.

PRò dira magnæ Matris execratio.
Quid felle acerbas guttura
Sceleste? quid furare vesano tumes?
Vt iacta fallit alea.
Nil te Virago præter omnes candida
Materq; magni Numinis
Mouit? videsne vt increpet te liberæ
Communis ira, & obstrepat?
Aures vt incisura detestatio
Repente perculit pias.
Quid vt arifinxi latrat ore Cerberus?
Aut Scylla monstris infremit,
Inominatis vocibus Diuam premis
Tumente bile acerbior?
Non hoc vetustis barbaris moris fuit
Rheam execrari maximam:
Piante lympha tinctus (heu nequitiæ
Thraces, & impij Getæ)
Dei Parentem opprobrijs lacessijt.

UNIVERSITÄTS- UND LANDESBIBLIOTHEK SACHSEN-ANHALT

Mor-

Digitized by Google

Mortalis inceſtans polum.
O Roma vindex ſceleris, ò rerum arbitri
Sacrarum, adeſte, debita
Damnate flamma, & fumidi rogi reum,
Vt Vaticanum fas iubet.
Atris peruſtus ignibus pereat liquens
Inſtar nigri bituminis.
At ò Parentis integra tuor tuæ,
Conuicijs ſurdus ſiles?
Tonante quin tumultu, & igni concutis
Cœlum omne, miſcens omnia?
Ah ah proteruus appetit Matrem minis,
Grauiq; contumelia.
Deuouit altum Numen imis inferis
Preces Thyeſtaas mouens.
Egeſta Diris, atq; inexpiabili
Clamore Cœlum terruit.
Metuenda verba ſudit ipſis Manibus
Abominatus horridis;
Vt intumeſcit ore lingua lurido?
Vt viperinis ſibilis
Triſulca ſeuit? ſiſte, ſiſte peruicax
Mouere magna Numina.
Veſane parce vocibus tandem ſacris;
Fuit ecce vindex Filius
Acuta tela tendere, atro ac turbine
Corripere ſpirantem faces.
O labe virgo haud inquinata principe,
Carens nouercali noxa,
O floris illibati, & integri virens,
Patrijq; pura criminis
Cuiuſq; venter labis immunis dedit

Clauſus

Digitized by Google

Clausus verecundum Deum,
Vt mira Virgo parturis puerpera,
Minorq; Natura obstupet.
O nec nouendialem in urna pulueremm
Delapsa fati libera;
Impune ut ille nomen execrans tuum
Volitet? luat pœnas tibi:
Sic stringe mentem, solue sic dementiam,
Vltrix & ira sæuiat.
Quid proderit regnare stellantis poli?
Regnare terrarum, & salI?
Ludibrium si inulta debes impio,
Si tarda fata concitas.
O maria, tellus, ardui ò sedes poli
Auditis incestos sonos
Contaminati spiritus? nondum patet
Acheron? nec illum feruido
Vibrans Auerno flamma, prosiliens Stygi
Viuum, & videntem exorbuit?
Quin obligatus explet æternam famem,
Orco? quid ò Nemesis silet?
Nec totus æther ardet, & raucum intonans
De nube fulmen excutit?
Sed sera magnis fata pensantur malis,
Pœna ingraescit & die.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM

LIBER VIII.

De SS. Ecclesiæ Principibus, ac Magistris.

Προοίμιον

HISTORIÆNE' veritate firmatũ, an fabulæ blandimẽto fictum dicamus quod accepimus de Orphei simulacro, qđ Libetris fuit? emisisse illud sudoris plurimum, cum Alexander Macedo adu-

Digitized by Google

uersus

uersus Persas traijceret in Asiam, quod ita interpretati sunt; res ab illo præclarè gestas sempiternæ memoriæ consignandas, maximumq; laborem Musarum studiosis in primis allaturas esse. Iam si vnius hominis virtus sapientissimorum hominum ingenia exercere potuit, atq; in accuratissima scriptione defigere; quanto tandem impensius in Ecclesię Principũ, Magistrorumue gloria prædicanda, elaborandum esse putabimus? desudare Musarum præsertim alumnos oportet in eorum laude, qui tantum sudoris vel in constituenda, vel in amplificanda tuendaq; Christiana Rep. suderunt. enimuero ab integro puroq; fonte pietatis manauit illorũ sudor, cum orbem terrarum antiqui Tyranni teterrima dominatione liberare vellent, pauciq; imo soli tantæ rei molem aggrederentur. quantum illis Prouinciæ omnes atq; oræ salutem consecutæ debent? qui quoniam Religionis quam vitæ suæ longiores terminos esse maluerunt, vtcumq; mortui bene iacent, sanctissimis Manibus & ossibus suis vitam inspirantibus, & religionem tuentibus. vbi sunt superbæ Romæ delubra, fana.

Digitized by Google

fana, puluinaria Deorum? vbi templum Capitolini Iouis atq; Feretrij? vbi aræ, Flamines, Salij, Popæ, Camilli? vbi libamina, feceſpitæ, victimæ? vbi aruſpices, augures, coniectores? omnia iſta paucorum rudium hominum voce perculſa, proſtrata, euerſa ſunt. His accedunt veritatis magiſtri, ac ſapientiæ Duces. per eos Chriſtiana Reſpublica tantum incrementi cepit; ab his Hæreticorum eſt audacia fracta, hi faces prope iam coniectas ad Religionis incendium protulerunt, extinxerunt; horum labore atque opera factum eſt, vt ex aduerſarijs neminem timeremus. Conſenuit iam Nouatus. Priſcillam ipſa vetuſtas oppreſsit. Correcta Manetis inſania eſt. Montani ſuperbia deiecta. Arius aduerſo ſibi Marte pugnauit. Abiecit haſtam Nicolaus victus, profligatus, ac perditus. Pudet Porphyrium ſe illa purpura ſpoliatũ auctoritatis habere nihil. Eutyches ab omnibus deſpectus atque contemptus malam, & afflictam ſibi fuiſſe Fortunã queritur. Pythagoreus Baſilides ſiletur. Fauſtum nemo putat appellandum. Importunum Pelagium quiſque vitat. Eudoxius latet inglo-

rius

Digitized by Google

rius multa malè opinatus. Beryllum Arabem falsitatis coarguerunt periti. Gnosticorum vix superest nomen; ignobiles, abditi, terræ, vt aiunt, filij in obscuro sunt. Carpocrates fructū cepit audaciæ spretus, atque reiectus. Donati Milites non tam Religioni, quam sibi fuerunt infesti, acti furore præcipiti, atque incensi libidine suæ cædis, se trucidarūt, imbuerunt arma suo potius cruore quam nostro, nec alios truculentiores habuere hostes quam se ipsos. putarunt non alia sibi stipendia, vel militaria dona deberi, quam carere vita. de Nestorij Scypho nemo iam bibit veneni pleno, cuius oratio nihil mellis, plurimū fellis habuerit. Menandri doctrina, non minus, quam Comici illius fabulæ, deridetur. Defecit Epiphanes, ac simulatus ille splendor vitæ sordibus obsoleuit. Ophitæ virus impietatis euomere desierunt. Purulentū Marcionis vlcus emarcuit, profusa sanies horrori est. Cerdonem aspernantur omnes, vt sordidum fucatæ orationis artificem, venali mendacio. Ebion inops ab auditoribus est, inops etiam consilij putatur, ac mentis. Cerinthi voluptuarium illud Regnum Sapien-

Digitized by Google

tia oppugnauit, pudor ac temperantia planè deſtruxit. Valentini commenta, numeri, ætates, Aeones illæ triginta ne vnum quidem æuum apud poſteros confecerunt. Eunomij lex contra Chriſti diuinitatẽ lata, vt malè atque impiè ſentientis, abrogata eſt, antiquata, deleta. denique, vt ceteras peſtes omittam, Nyctages ille genio deditus, atque abdomini ſe in ſui nominis noctem abdidit, ſomnia ludibrio ſunt, tenebræ iam diſcuſſæ. quapropter, vt hi obruendi ſunt ipſo impietatis buſto, ita nefas eſt extingui memoriam eorum, qui tantum Chriſtianæ Reipublicæ luminis accenderunt.

AD

Digitized by Google

AD CHRISTVM.

DE SS APOSTOLIS, ET ECCLESIA. Alludit ad Psalmum. Eructauit.

ODE I.

O *Surge pulcher Numine patrio;*
Clauumq; Regni frenaq; tempera;
Fatere Diuum; sit labellis
Fusa Charis; roseis recumbat
Amorq; malis. quin latus aureo
Mucrone obarmas? en age proprio
Decore pugna; regna formam,
Regna decent, dominiq; nutus.
Fides coronat, certaq; Veritas;
Ac totus almo nectare diffluis
Mitis, sed armas vltor acer
Supplicij Nemesin ministram.
Suspendis albis ex humeris grauem
Auro pharetram, nobilis aureo
Arcu; sagittarumq; acuta
Cor subeunt, neq; fallit ictus.
Obliqua nullo virga reflectitur
Sceptrumq; nisu; stat solium vetus,
Fulcis quod aternis columnis,
Imperiumq; adamante firmas.
Tu criminosa purior vnicè
Fraudis, tiaram vertice regiam
Aptare dignus; teq; oliuo
Iure Parens tibi par inunxit.
Nunc prome theca tegmen eburnea,

Digitized by Google

Quod virgo sanguis regius Indico
Discreuit auro, dædala artis
Purpureas animare formas.
Afflante odores cortice myrrheo,
Syrisq; guttis, & casia bene
Olente; fragrantem Sabais
Nunc opibus trabeam resume.
Regina Diuûm Relligio comes
Iz pone, pallam versicoloribus
Discreta segmentis, videri
Discolor, irridians & auro.
Iubenti acutas protinus erigis
Aures; potentum iura penatium
Oblita pergit, nec vocanti
Surda Deo, neq; cruda amanti.
Illam pudicus tu face mutua
Torres, & auro tergemino tenes
Timente solui; nulla vinclis
Expedient inimica damna.
Te diues ambit muneribus Tyros,
Aulæa donans, pictaq; carbasa;
Fasceſq; summissi, Patresq;
Purpurei Dominam verentur.
Intus Virago pulchrior aspici
Pudica mentem; sed tamen aureo
Trahis decorum syrma limbo
Artis opus, Phrygiaq; textum,
Innupta pubes consequitur ferens
Deflore sertum latior; ardua
Delubra tendunt, & choreas
Orbibus implicuere festis.
At tu sodales, sceptrigerum genus,

Pro-

Digitized by Google

Prolemq; sacris tollis honoribus ;
Magnos & insignis Quirites
Nominibus , titulisq; Regum .
Hoc fonte fluxit Gloria nobilis
Diffusa fines orbis in vltimos ;
Te nouit Eos , perq; soluit
Vota tibi reus Hesperugo.

IN SS. PETRVM ET PAVLLVM.

ODE II.

FEstum Pierides pellitè barbiton,
Vrbis Romulea dicite Principem ,
Et clamore tonanti
Fractum , atque edomitum ducem.
Vos septem impositam collibus arbitram
Sacrorum , & docilem Numinis, vrbium
Reginamque minorum
Romam dicite Martiam .
Regem clauigerum tollite laudibus
Claudentem solidis Tœnara vectibus ,
Insignemque coruſca
Paullum cuspide acinacis .
Hic consanguineo funere liuidum
Martem , quaque madent arma cruoribus
Dacum vertet in hostem ,
Insanumq; Boryſthenem .
Alter sidereum tangere vertice
Limen rite dabit , cui patet arduæ
Diuûm regia , quò nos
Grata motus aget prece .

Digitized by Google

IN .SS. PETRVM, ET PAVLLVM de Eccleſia. Alludit ad Nauim Ezechielis.

ODE III.

ARgo remigio nobilis alite
Effœta ſilua filia pulchrior,
Æterna cypariſſo,
Et cedro Libanitide
Obſtipata latus; te decus inſtruit
Siluani veteris; frondibus horrida
Dat Baſania quercus,
Et Sanir nemus ilices.
Tutatur benè te Perſa ſagittifer,
Lydorumq; manus ſtrenua, & aureas
Docti obtendere cetras
Afri, atq; Aradius ferox
Pugna, cuncta tuens peruigil excubat.
Te Regina ſali Carpathij Rhodos,
Phœbo clara nitenti
Reddit diuitijs grauem.
Immortale vehis malobathrum Syri,
Et guttas Arabum, atq; vrbis Orontidis;
Seù myrrham lacrymantem,
Seù ſtillans opobalſamum.
Suffecit Garamas diuite ab India
Tranſtris materiem, dentem & eburneum;
Et pratoria puppi
Finxit nobilis Artifex.
Pinxerunt Pharia carbaſa Virgines;
Byſſus texta manu verſicolor tibi;

Ardet

Ardet purpura malo
Segmentis hyacinthinis.
Prudentes Tyrios nacta duces, mare
Findis veliuolum remige Agenore,
Et Sidone magistra.
Naucleri quoq; Gyblij,
Et gazis onerat barbarus institor,
Vt multa reparat merce vicaria
Stamen nobile Coum,
Et subtegmina Punica.
Ornat diues opum Gracia, & ingeni
Princeps, & veteri condita Iberia
Thobelo, atq; Mosochi
Priscum Cappadoces genus;
Damascus Bromium sueta rependere,
Emirata manus Artificis stupet,
Spirantesq; figuras,
Et Milesia vellera.
Fert aulea tibi dædala Dedane,
Depingitq; foros atq; sedilia.
Toto lucida ponto
Portum sidera destinant.
Clauum tractat Amor, vertit Amor scien
Tempestatum, & iter flectere doctior:
Cursus ille gubernat,
Et Cœlo regit auspice.
Coniurata fremant regna natantium;
Non frangit violens remigium Notus,
Non fœcunda procellis
Pleias, non Hyas addita.
Sunt qui sollicitis eripiant malis,
Vanis auspicijs Tyndarida haud iuuant;

Digitized by Google

Alternant neque vitam,
Ambo sed simul enitent
Tendam puppis iter nauita credulus,
Securus pelagi, curaq; non leuis
Cœli; protinus aquor
Euadam male naufragum.
Insanos scopulos, cacaq; syrtium,
Et Phocas fugiens ocyor impias,
Vitabo insidiantum
Oras cautior Orcadum.

IN S. PETRVM.

ODE IV.

PRinceps Quirini clauiger imperi,
Cui Rex Olympi detulit aureos
Tractare franos, atque clauum,
Seu trepidas Acherontis Vmbras
Nutu coërces, non adamantina
Fores resistant, non tibi Cerberus
Latrator obstet, siue mauis
Sidereos reserare postes;
Tu criminosis parcis amicior,
Et expiatis ignibus inferis
Benignus indulges, rependens
Purpureum domini cruorem.
Tu pertinaces fulmine luridum
Damnas ad Orcum, carmine deuouens
Reos timendo, dedicatas
Manibus exuuias Auernis.
Seruus amica sorte Vicarium,

Qui

Digitized by Google

Qui Vaticanis præsidet arcibus
Vrbanus, ne terris verendus
Iura poli stabilita dicit.

IN S. PAVLVM

ODE V.

NVnc est horrisco, Paulle ferox, opus
Mucrone sacris impius, impius
Insultat hostis non moenibus
Legibus, oppositusq; Romæ.
Tu, tu Medusa vertice sanctio,
Turpem Chimæram sternatis edoma,
Rebellem & Hebraïcam vocem,
Et tumidum, nova monstra, Bezen.
Maneta, & Arii Nilliaci genus
Fudisti, & arrisi somnia Nygelli,
Et felle sæuum viperino
Nestorii, nec bene ominatum
Fausium, quid amens nunc moreotico
Caluinus erui? quid male sordidus
Luterus vrbes labe turpat
Nominis, & mouet vsque Martem?
Te iam vrbis cæt magnanimum Iudæam
Belli, nec vlera sciat imminens
Impunè cædis, Dite frustra
Per Latios equitaute fines.

IN S. PAVLVM

ODE VI.

Vindex auiti iuris acerbior,
Vetustioris dum sapientiæ
Custos inertes, te retrorsum
Sranit ages sonipes caducum,
Mentemque mutas; quamque rubens Puer
Igni coruſco cedere nescium
Aſſlauit altè, tela iuuen
Purpurea iaculatus aëhra.
Hac te pauentem perculit, & sola
Affixit acrem, squamea lumina
Perstrictum, ab alto tegi voce
Corripis increpitans tonante.
Quò pergis amens? siste ferociam,
Non hoc necentum tincte cruoribus,
Insaniendo mitte Patrum
Iura superuacua tueri.
Labore, & umbras, excute pectoris,
Vim contumacem, mitte preteruiam,
Durum est reluctando reniti,
Me stimulis agitante costas,
Quem, Saulle, telis insequeris ferox,
Spirans minarum? quisque inhiat mea
Rursum cruori? tela super
Cada satis rubuere nostra.
Conuerte gressum prouide; in Styga
Tu regna vinces horrida Tænari,
Ditemq; desertosq; Manes
Concuties, resecans colubros
Mucrone denſos Eumenidum coma,
Te magna poscit Religio ducem,
Te Roma noscet septicollis,
Roma truces acuens Neroues.

Digitized by Google

Sic corda Cœlo libera consilij
Vertit benignum Numen, amabilis
Vecumque docere, lætitia
Præsitutæ bonus nuntius oris;
Amicamque flentes fundere pectora,
Periura soluens, vultibus, humor Stygi,
Et lucida præcepit Orco
Hunc Superis requiisse gaudet.

IN S. IOANNEM
Alludit ad initium eius historiæ.

ODE VII.

IMmensi cœtus, principis militia
Instar, lumen, agite se inter athera:
Te quacunque soli nobilis incolæ
Terris gessisti impijs.
Diuus, iussis Amor prodire posteris
Conantem calamo gaudia, dum dies
Æternus reposcentem Patris vocat
Dum sœtum paris ingeni.
Narras illa satur pleuisse arbitro
Nutu cuncta mouet, nil sine Numine
Quicquid tangemus, laudibus ambitus
Factum, vis regie illius.
Ipsa vita viget, vis genitabilis,
Luxmentis bona dux, exagitans grues
Vmbras, purpurei sideris insciæ,
Et Nocte, atq; Exbosatus.
Tuq; ò magne præis Lucifer, innij
Vir cultor memoriæ, (vera fides) Deum

Digitized by Google

Testatus radijs pretiosus omnia
Complentem, tamen heu latet
Sol inuise nigris Cimmerijs, atrox
Orbis quinetiam se negat hospitem
Fabro, sed patrio Numine dedicas
Insignem sobolem, Pios.
Hos Natura minus parturit, at venit
Maiore illa fatu progenies, neque
Sanguis terrigenum, sorte sed ardua
Patris grande genus Dei.
Humanas nequeat ferre vices Amor,
Et fauam impulerit pauperiem? refens.
Excepit rigida sub nive paruulum
Natalis pecori casa.
Sed mox Vnigeni Gloria verticem
Ingens sidenibus sustulit altius;
Illum gratus Amor diuite copia
Implet de patrio sinu;
Illum cana Fides, nudaq; Veritas
Anteit, non dubio credula Pythio;
Nec me vana (nefas) fabula Numinis
Falsa ludit origine.
Hac se ferre minor Delius abnegat,
Insuetamq; timet tendere barbiton,
Argumenta Dei ne male deterat
Nequicquam ingenij potens.
Quis Verbum patria mentis imaginem,
Afflatumq; Deum, vimq; reciprocam,
Te praeter, calamo scribat, amabili
Dilectum penitus Deo?
Clio quippe pudens, & Polyhymnia
Me diuina vetant ludere, Cynthijs
Assueta

Digitized by Google

Assueta choreas ducere saltibus
Lesboa tenues lyra.

IN S. LVCAM.
Quo die Neapoli studia revocari solita.

ODE VIII.

Parens renata iam sapientiæ
Benignus adsis; iam satis otio
Donatum, & Autumno rubenti
Ingenijs bene feriatis.
Nunc auspicatò reddimus annua
Tributa doctæ Palladis, & vitæ
Sũadæ delubro frequentem
Parthenopen, docilemq; pubem.
Obliuioso nescia corripi
Pallas veterno te revocat prece,
Quandoque menti tu reluxeris,
Aduigilat, vegetumq; robur
Virescit, & vis emicat ingeni,
Mens & decoris fingitur artibus,
Vnguiq; de molli laborat
Non humiles meditata curas.
Indicta narras ore alio. Parens
Integra Numen pavitavit; hanc Vigor
Aeternus afflat, iam tumentem
Fert vterum sine labe Virgo.
Obumbrat altè namque Amor alitæ
Pennæ; latèbra dein lacrymabilis
Laborat infans inter Euros

Digitized by Google

Indo-

Indoctrinatum, ac malorum
Quin & Parentem ducere in meis
Sciens, & umbris, Parrhasio prior;
Nec Artifex Cous figurat
Te melior, vetere sic Graij.
Vt tota labris Gloria liquatur
Intaminatis? vt pudor insidet
Genis, & ingens forma matrem
Visa Deo similem referre?
Te tauriformem dicimus, ordiens
Quod sidera narres, dum facie hostia,
Et Flamen afflatus repente
Voce Dei vaticinatus hæres.

IN S. MARCVM Venetorum Patronum.

ODE IX.

O Magne tutor mobilis imperij,
Et purpurans gens gloria libera,
Cui regna parens Adriana
Tethyos, & generosa nutris
Antenoris gens ultima superum
Sacratis lauum; nec facilem manu
Tangi cruentum barbarorum
Sæpe nece, & bene Martialem,
Non sic ut fulgens Hercules Ioe
Stellas adangit, cum tenet igneas
Sol hospitalem, & lacte terras.
Irradiatus micat silvosa.
Non te secundo Marte lacessijt

Digitized by Google

Impune

Impune quondam Thessalus, aut Dryops
Gemuscq; Centauri, Scythesq;
Emathij, Illyriciq; & aevi
Regnata Marci Dacia, ni foret
Leone terres proximus hostibus
Fortis dolosa, parq; cadet
Expedies Venetum phalanges,
Desponsa Nereo te colit auspicem
Vrbs, & marito te sacrat annulo,
Sic fœderatis jura ponis
Fluctibus, & pelago liquenti.
Hoc illa victrix præsidio salum
Classis recurvis pondere mercium
Onusta, Neptunus quietum
Strauis iter, freta te domante
Compone amoris fœdera, & integras
Leiola alumnos purpurei Patres
Poscant vrbe sospes, dulcem
Et patriam faciles redonent.

IN S. MATTHÆVM
ODE X.

NOn fabulosa pergama Palladis
Antiqua narras, Argolica manu
Addicta flammis, nec Vlixis
Duplicis ingenium dolosum,
Iramq; nullo Marte domabilem
Pelida, vt acrem viribus Hectora
Strauit trahendo, aut vulneratam
Deiphilæ Diomedis Cypria

Diuina

Diuina nostro Numina temperat
Vultu, dicendo fers; dominum Deum
Nil tu lieus mortale nasces
Historijs, calamoq; signes;
Seu ducis altæ stirpe propagines
Diui, & vetustum gentis originem
Magnorum horonum recenses;
Per memores revolvens fastos:
Seu stella regens Memmonidas siet
Amica Diui nuncia parentis;
Myrrhamq; & ebri vina redonans
Atq; Arabus exulcet vapores;
Seu turpe damnans exercet reum;
Sauiq; mactatas iam Phalyden nouum
Dexteraq; figunt, iam probrosis
Vocibus exagitant cruentum.

IN S. TACOBVM.

ODE XI.

INgens Iberi gloria nominis,
Iacobe, Cœlum lætitia fremit,
Siphone quando glandiaheno,
Et rapidum ciet ululatur ignem
Montis cacumen, proximus inuidet
Qui magnus Vrbi, stammiuidæ micans
Arces superne fabricos
Et Megaræ tonuere turres.
Eubœa Siren Hesperiæ pari
Gratata magno fatior exilit,
Refertq; te cum fratre diuum
Fulgore

Digitized by Google

Fulgure progenitum tonante.
Visus proteruum plus vice simplici
Vrgere Maurum, castraq; barbara
Insignis armis, atq; frenis,
Tyndaridum potiore cura.
Olim Syrorum finibus inuijs
Subis, refringens Hermogenem Mago
Plutone bacchantem, atq; Cœlo
Carmine Thessalico potentem
Deduxe Phœben; inuida sæuijt
Alecto; at vrna nunc tegit aurea
Iberus artus, & celèbrat
Sæpe reus tua templa voti.
Dilecte Diuo, seu comes ardua
Tendis beatus culmina, lucido
Regnata Phœbo; siue tristis.
Gethsemano recubas cruento.

IN S. IACOBVM alterum.

ODE XII.

O Magne Præsul, quem Solyme sibi
Primis decorum destinat insulis;
Cui fas inacceſſum cubile,
Et taciti penetrale templi
Subire casto; candide carbaso,
Linoq; pectus, prime merum, vt facis,
Cruore mutas ritè dio,
Membra tegens Cereris sub vmbra:
Maiore Flamen nobilis hostia
Litas, nec agna, more patrum irrito,

Ceruice

Digitized by Google

Ceruice tingis tu fecures,
Vota ferens dape non cruenta.
Germane haberis Numinis, & potens
Mirè sagacem fallere militem,
Discrimen obscurum, haud retonsis
Crinibus, & propiore vultu;
Sic ora pulcher, sic similis Deo
Gratus videri; deuoueant neci,
Ni proditor Numen dolosus
Ore notet male fraudulento.

IN S. PHILIPPVM.

ODE XIII.

CVi Flora veris dedicat aurei
Flauos honores? hanc sibi postulat
Philippus Hyblam, dedicata
Huic rosea redolent Kalenda.
Afflatus alto tu simul athere,
Rhipheas tendis culmina; Sarmatam
Et pernicacem lege frenas,
Quiq; bibunt Tanaim nitalem,
Coluntque latè Thermodoontica
Rura, & repostos Cappadocum sinus
Peruadis, & Bebrycis oras,
Pergama semirutaq; Troia.
Hac finis aui, metaq; plurimi
Laboris; alta scilicet arboris
Damnatus, infractusq; duro et
Tempora comminuente saxo.
Nunc flore frontem pingimus, nunc si

Sit

Digitized by Google

Sit cura magni Principis, Hespero
Qui iura regnato dat ingens
Nominis auspicio Philippus.

IN S. BARTHOLOMÆVM.

ODE XIV.

Frustra cruentum purpurea cute
Crudele nudant, tensaq; viscera
Ferro recludunt, vulneratis
Tergora diripiuntq; costis;
Sic myrrha odoro cortice liquitur,
Libroq; sudant balsama sectili;
Sic vellere aureo pulcher ardet
Astra tenens Aries coruscæ.
Thorace Virtus illum adamantino
Munit, ferocem nunc mage Tanari
Vexare turmas expeditis
Artubus, & leuiore Marte:
Soluente tandem longa silentia
Plutone ad aras: Thure quid irrito
Placatis auersum? atque inuni
Multa pij trepidatis arte?
Iam nec per aras victima concidet
Votiua ferro; diuite nec Paro
Delubra surgent; vi refringet
Nostra recens simulacra Flamen,
Impune victor; patria Numina,
Rituſq; gentis tollere pertinax,
Nigroq; coniuratus Orco,
Præsidioq; ferox Olympi.

Hæc

Digitized by Google

Hac signa sunto : lumina lucidum
Mentita sidus ; casarie nitet
Crispante crines ; barba mento
Hispida, sed facie verendus,
Maiorq; mortali ; albaq; carbasus
Cingit potentem carmine perbreue
Deduxe Cœlo Numen alto ;
Integere ac tenui figura .
Hic bella Diti concitat , impiger
Et fana , & aras vertere funditus ,
Aedesq; succensas Deorum ,
Exuuijs Erebi venidens .
Hunc , ite , letho perdite , barbare
Mactate ferro ; non tamen ardui
Quodcumq; molitur , premetis ,
Quamq; parat , referet ruinam .

IN S. ANDREAM.

ODE XV.

HEros virenti robore nobilis
(Bene ominatis Gracia vocibus
Te quando sic denominauit
Damna per asperiora fortem)
Mirata Pallas te simul innuba
Victrice pendentem ex olea ducem
Acri triumphato tyranno ,
Fronde comas propria reuinxit .
Vicina Pasto te colit inclyta
Vrbs imbuentem nectare roscido
Vrnamq; & artus irrigantem

Digitized by Google

Et vitreo cineres liquore :
Ceu ductor olim maximus Isacum
De rupe fontes elicuit leues,
Cum saxa sudarunt oliuo ;
Rettulit & potiora mella
Gens chara Cœlo ; quippe pet horridi
Deserta Siluani & nemorum inuia
Sub nocte flagrantem columnam
Nacta ducem, sociamq; nubem.

IN .SS. SIMEONEM, ET IVDAM.

ODE XVI.

Gemelle Cœli splendor, amabiles
Ambo, decori vulnere nobili
Ambo, paciſci pro Parentis
Iure necem ſine fraude ſortes.
Fines adegit viſere Perſicos
Amor, biſulca ſplenduit vt face
Vertex coruſcus, perq; pectus
Flamma potens ijt æſtuoſum.
Non ſaga Perſis carmine Theſſalo,
Contaminatis obſtet & artibus,
Circenq; nequicquam fatigat,
Atq; Hecates vlulantis Vmbras ;
Quamquam colubris horrida fontibus
Hydroſque, & acrem dipſada concitat,
Nodoſq; ſoluens viperinos
Eumenidum intrepidis inanè
Oblectat ; omnis protinus impetus
Reſedit vltro ; fœdera ſic ferit,

Nec

Digitized by Google

Nec Persa curat vitè Solem,
Et veterem coluisse Vestam.

IN S. THOMAM.

ODE XVII.

Tandem proteruo proposito ferox
Pugnare mittas; consilij tenax
Edurioris, neu resistas
Mente Deo male peruicaci.
Cessat voluntas credula? ni manus,
Pedesq; tractes, & latus; ah miser
Quanto laboras mentis æstu,
Ambiguo vel amore peccas:
Depone curas, inque latus manus
Immitte hiulcum, dignus amabile
Tentasse cor, certusq; plagæ
Insinua digitos cruentæ:
Amas acutæ tu quoq; cuspidis,
Viceſq; ferri sumere? dic age,
Quo pectus effossum fatiscit
Vulnere? quo patuere telo
Præcordia? vndam qua dederunt leuem
Cruore mistam; qui potuit Deus
Mucrone tangi? quisue dextram
Fixit, agens chalybemq; pressit?
Sic te ille dictis exacuit pius:
Iam tende Parthos, regnaq; Medica
Potite voto, meq; Mortis
Dic memorem, atq; Erebi triumpho.
Te Bactriana, te Garamantides

Poscunt

Digitized by Google

Poscunt & ora ; Hircania montibus
Te belluosa , Induſq; legum
Indocilis , tacitaq; Sina :
Aurora fruſtra Memnonida nitet
Caligino ſo ; digere Lucifer
Eous umbras , ac Deorum
Fana rue , immeritas & aras .

IN S. MATTHIAM.

ODE XVIII.

ILle inquinatam ſponte animam Stygi
Deuouit alta perfidus arbore ,
Qui amore libans fraudulento
Oſcula , conſilij ac doloſus
Auro repenſum credidit hoſtibus
Deum parentem ; viſceribus ſolum
Reſperſit , , effuſis & extis ,
Turpe fluens ſanie cruenta .
Concepit audax ſacrilegum ſcelus
Mouens , nouarum callidus artium ,
Venale paruo nundinatus ,
Ah , domini caput immerentis .
Quid quiſque in horas inſtituat , neſas
Eſt ſcire ; magni Numinis aſſecla ,
Potenſque Natura minoris ,
Inſolitis operoſus auſis
Damnatus Orci clauſtra Proſerpinæ
Tenet profunda , regnaq; triſtia ,
Sedeſque diſcretas reorum ,
Eumenidum metuens colubros .

Latra-

Digitized by Google

Latrator illum Cerberus attonat
Formidolosus : Tisiphone ignea,
Vmbraq; mirantur nocentes
Tanaria socium latebra,
Olim potentem tristibus incolis
Mortale corpus soluere liberum,
Et hospitem Platona nutu,
Et profugos agitare Manes.
Ergò nocentis damna pecunia
Vltro remittens protinus horrui,
Nec saualucratus mouebo
Fata cadens subita ruina;
Amiciorum lubrica cum fides
Periura fallat, cum scelus impium
Tentarit olim barbarorum
Signifer, ambitiosus auri.
Sed mitte Clio territa noniam,
Certaq; lectum sorte vicarium
Cantemus, integrante censu
Sidera qui duodena complet.

IN S. IOANNEM CHRYSOST.

ODE XIX.

HEros Siuada nobilis artifex,
Quo corda vertas cumque potentior,
Mentesq; tractans Bosporanas
Arbitrio facilis loquela;
Lepore vincis Dulichium ducem,
Magniq; Tulli vim penetrabilem
Vincis disertus, sana latè

Eloquio

Digitized by Google

Eloquio quatiens tonante.
Vibrata linguæ fulmina dirigis,
Dum peruicaces increpitas minax,
Frangésq; mentes; & profundo
Ore tuens imitaris Istrum.
Seù qualis auro plurima voluitur
Fagi madines, Lydius aut fluit
Amnis, vel ardentes Iberus
Margine deuoliens arenas.
Qui flexuosa Pabladis ambitus?
Quas dadaleas pingis imagines
Aptè figurans? suaue mitis
Vnus eras, & acerbus idem:
Regina testis Colchide dirior
Eudoxia, vrgens exilio licet
Frustra, veneno & viperino
Saua tumens, tibi triste pœnas
Dabit; proteruam iam Nemesis ferox
Vrget flagello, atq; inferias refert
Cadenti, inauratum refringi
Quippe iubes sine honore signum.

IN S. GREGORIVM NAZIAN.

ODE XX.

PRinceps virorum Mercurialium,
Graiesq; amicus Calliope, tuis
Plectris canoris atq; neruis
Attica personuere tempe;
Non si quid olim carmine nobilis
Fleuit Sophocles, fleuit & Aeschylus

Digitized by Google

Ingens cothurno quondam, opaca
Nocte tua latitant Camœna:
Maiore narras ore tragœdiam,
Deum cruentum dum pius exhibes,
Trabe & laborantem probrosa
Dicis agens per acuta ferri.
Te docta Pallas sustulit altius.
Mentem resorbens, tu sapientiam
Insanientum fortis urges
Consilij melioris auctor.
Natum paterna ducis origine
Diuum, biformi nec vice diditum,
Insectile, aquatumq; Numen
Iure satum generantis uno.

IN S. ATHANASIVM.

ODE XXI.

NOn sic propinquo patrius aluco
Nilus redundat, cultaq; temperat
Fœcundus auctu, cum rubente
Fernet hians Procyon tellurem.
Vt fusa latè fontibus integris
Manauit alta vis Sapientiæ;
Te vita Alexandrèa ciuem est
Nacta ducem, & Maxeotis ora.
Tu frangis Arî strenuus impetus
Non auspicatos, ludere doctior
Fraudesq; Circeas, & artes,
Et chalybem capiti dolosum.
Ergo paterno te tumulo specus

Digitized by Google

Tuta-

Tutatur Heros? puluere sed latet
Non indecoro; fama viuet
Sollicito vineri superstes.
Nec dura Virtus cadere sordibus
Obliuiones te sinit; horrido
Quamuis sepulcro mens refulsit
Palladijs operosa curis.

IN S. BASILIVM.

ODE XXII.

O Magne Graiûm doctor, & Attico
Lepore alumne Palladis affluens,
Quem vidit olim Cæsarea
Pontificum trabea decorum.
Ceù feruet vndis plurimus Adria
Implens ter amplum gurgite Nereà,
Sic plena manauit diserto
Copia non humili fonda.
Quondam columna te iubar igneo
Clarauit, vmbras dum petis, æthera
Lambente flamma; cessit vltro
Luce noua minor Hesperugo.
Cæcum iuuenta, & Cypridis ignibus
Tu sponte pacta de Styge deuocas,
Orcoq; proiectum trisauci
Eripis; ille notis cruentis
Dum Regi Auerno deuouet impium
Caput proteruus, tu bonus irritas
Ferale fœdus; sanus deles
Iura potens, inhibesq; Ditem.

Digitized by Google

Quin & Tyrannus scribere pertinax
Immane decretum exilij, stupet
Rigente dextra, terq; arundo
Abnegat, attonitumq; ludit.

IN S. HIERONYMVM.

ODE XXIII.

O Mente Doctor nobilis arduа,
Ne semper vrge te querimonijs,
Ne tunde saxo peruicaci
Pectora, cor gemitu fatigans
Suspiriosо: desine tristium,
Mentemq; curis asperioribus
Resolue tandem, criminosa
Labe, grauiq; nota carentem.
Te certa Virtus, te Pietas tegit
Tutans: in hostem Relligio citat,
In hostem, vt armat docta Pallas
Aegide, non positura ahenum
Thoraca. ne tu pectus, at improbos
Infringe, & Arl concute pertinax
Robur: prementi cedet auctor
Consilij minus auspicati.
Spectate terris ingenij potens
Sublimis, vt tu condita Numinis
Altè resignas, complicatos
Dissoluens sine fraude nodos;
Oracla vatum digeris impijs
Inuisa Delphis. te vigor igneus
Agit; nec ambages profunda,

Digitized by Google

Et taciti latuere sensus ;
Dum tu Syrorum non rudis eloqui
Sermone , magna mente recolligis
Artes sinu condens capaci
Non vacuus Solyma viator .

IN S. AMBROSIVM.

ODE XXIV.

Regina vatum dic Polyhymnia ,
Minora mittens , Ambrosium , decus
Insubre ; & insignem secunda
Pindarico modulare plectro.
Infantis vt me ludit amabilis
Imago ? molli iam tuetur toro ,
Et dulce cunis vagientem
Neniola reuocante somnum .
Illum volucres collis Hymettij
Plaudente circum murmure gestiunt
Ambire turmatim . decori
Arte noua pueri labellis
Sedere ; miris obstupuit modis
Quicumque Laudam , cumq; Nouaria
Colit Cremonam , quà frementis
Eridani premit vnda ripas ;
Vt tutus ictu spicula temneret ,
Apis nec acri laderet osculo ,
Et alueo fragrantis Hybla
Ambrosius redoleret infans :
Olim sed idem sortis acumine ,
Arl sodales vrget impios ,

Digitized by Google

Seu cæde inhumanum cruenta
Aedibus abijciat Tyrannum,
Vim temperauit nectare mellico
Seuerus auctor; scimus vt abstruens
Delubra, serratosq; pestes
Clauserit, ex adytis repellens
Impune Regem. scilicet igneo
Deuouit Orco, & Manibus inferis,
Caputq; damnauit caducum
Fulmine corripiens tonante.
Nec diues auri purpura, frons neque
Vittata venit immiserabilis.
Spectauit armatos manipulos
Luminibus grauis irretortis.

IN S. AVGVSTINVM.

ODE XXV.

AVguste, magni quem vigor ingenij
Rapit, proternam mitte ferociam.
Te flens redonat mater Vrbis
Obsequio, Latioq; Patri.
Dolore acerbus heu nimium; gemens
Te mater vrget, nec tibi lacryma
Restinguit insanos amores;
Parce piam violare lango
Immanè luctu. te sat amabilem
Plorauit impubem, & iuuenilibus
Ausis procacem. nunc quid vltra
Vsque premens miseram fatigas,
Crudus Parenti? desine supplicum

Tan-

Digitized by Google

Tandem, barbarum, ne patrius natet
Tropheum Caelo confer, hostis
Edomiti fugitiue castris.
Demens is hostis perfuga nobilis
Fer signa contra, iunior ordine
Iam maior, & cecum furorem
Consilio patiora nostro.
Sic te per altas Religio feret
Nubes, coruisci fulminis in modum,
Martemq; in aduersum resorbens,
Annibalis similemq; Poeno.
Thorace Pallas munit aheneo,
Ducemq; magna militia creat.
Nunc obligatum redde votum,
Castus Amor Cyprijs ab vndis
Educit, acrem teq; agit impios
Virtus in hostes viuida, nobiles
Palmasq; decernens, & auro
Deproperans merito coronas.
Manes relictus spicula militis
Aduersa moeret. victorio, canit
Quirinus, armis te premente
Ditis opes, Erebiq; turmas.
Maneta versis insequeris ferox
Impune telis, milite commouet
Minore Martem, perq; campos
Exiguis equitat maniplis.

IN S. GREGORIVM MAGNVM.

ODE XXVI.

Digitized by Google

Princeps sodalium magne, domabili
Qui iura Diti ponis, & impium
Nutu coërces, atque multo
Vecte domans Acheronta claudis;
Idemq; fortis Tanara fallere,
Traianum vt Orco non reuocabilem
Mirè resoluas, perque flammas
Expedias, per Auerna & alta.
Fruſtra latèbram quaris inhoſpitam,
Et luſtra Siluani tacitus ſubis,
Nec pulchra Virtus ſic inerti
Semiſepulta ſitu iacebit
Obliuioſo tecta ſilentio;
Te flamma ſero Veſpere pulchrior
Producet, ignotumq; caco
Irradians reuocabit antro,
Amans coruſcum tollere verticem,
Et Vaticanis ſiſtere ſedibus
Caput coronatum tiara
Tergeminum Latij Parentem:
Romana pubes immiſerabilis
Periret omnis tabida, ni preces,
Et vota fundas, ni litando
Voce cias Superos recenſens.
Sic peſtilentem corrigis aëra,
Sic cuncta morbi vis cecidit diu
Formidoloſi; ales nec vltra
Vibrat agens chalybem cruentum:
Canora guttur te Polyhymnia
Neſcit Parentem, carmine conſono
Odèa mulcere, & ſcientem
Verba notis animare certis.

Digitized by Google

IN

IN S. LEONEM.

ODE XXVII.

Pradis cruentis Italie grauis,
Arcemq; Martis vertere pertinax,
Deuotus inflat dum ruina
Attila, quem Nemesis flagellum
Denominarunt; attonitus stetit
Pauente gressu, mentis & impetus
Resedit omnis, contumaces
Ac subdito posuere fluctus
Superbientis: namq; Leo virum
Strauit ferocem, frangere barbaries
Potens, & ausus peruicacem
Corripere eloquio tonante.
Pater Quirinus limina Tanari
Hac voce terrens demouet, hac polum,
Quandoquio nutu vult potens,
Cardine sidereo reeludit.
Eheu quid amens liquerat integrum
Tyrannus? aut cui mite pepercerat
Formidolosus? vel scelestus
Vndemanus fine cade pressit?
Vnus furorem comminuit Leo,
Visiq; fortes Tyndaridæ latus
Stipare inaurati decori
Torquibus, & iugulum petentes
Immane Regis: fulgurat aheus
Mucro lacessens, ni reuocet gradum
Vltro, nec vrbem Martialem
Sollicitet, Latiasq; Matres:

Digitized by Google

Sic Cerda vidit sub Nemea ingis
Pauens Leonem, viscera liuido
Morsu fatiganten, ac trucem,
Ora fame stimulante, praeda.
Tuere custos magne Quiritium
Vrbemq; fractamq; Hesperiam metu.
Retunde ferrum iam nouatum
Saxonis, indomitiq; Daci.
Te Gotthus audax, te profugus timet
Praedator Vrbis; te furor impius,
Iraq; Regum barbarorum, & Purpurea metuunt secures.

IN S. HILARIVM.

ODE XXVIII.

TE laeta fallis Religio sacra,
Intaminata dux sapientia,
Gentisq; Aquitanae propago
Nobilis, & pietate maior.
Te turpis Arij grex timet, integrum
Veri docendo; te pede libero,
Et quisque inoffenso sequetur,
Ingenij monumenta volumen.
Non dura quondam Gallia distulit
Flecti, Quirini foedere vt obligas
Inexpiatum; fonte puro
Rhenus ijt, Rhodanusq; velox
Extorrie agros, & Phrygia sinus
Tendis, Pelasgi regnaq; Nerei,
Cirnan qua mordet refusum

Digitized by Google

Sana

Saxa fretum, Ligureſq; lambit.
Nec virus atrum, viperum & malum,
Siticuloſa damnaq; dipſados
Times, volubros & nocentum
Crinibus Eumenidum reſectos.
Idemq; iuſſis ſtipere efficax
Infantem Auerno, quem minus integer
Fons expiarat, donec artus
Labe, notaq; luas paterna.

IN S. BERNARDVM.

ODE XXIX.

Bernarde gentis dulce decus tuæ,
Cui cedit vni gratia Neſtoris,
Quem mella quondam puuit Hybla, &
Nectare Cecropio Minerua.
Stillante Nando roſcida diffluunt
Labella, multo quæ Charis illinit
Fauo redundans; ſæpe mentes
Eloquio vomuit ſuadæ;
Seu tollis altè cor du fodalium
Ciſterciorum, ſuis face pronuba
Deſponſa nummis, ſis iugali
Fœdere, connubioq; vaſtos
Refers amores, dubiosq; oſculo
Libata ſancto ritè Cupidine,
Mentes, & ſrugantes amorno, &
Faſciculo redolente myrrha:
Sed ſortis idem ſub iugo tegere
Rubem rebellem motibus impijs

Digitized by Google

Et subdere vltro dedicatum
Arbitrium domino Quirino.

IN S. BONAVENTVRAM.

ODE XXX.

HEtrusca gentis gloria, te suum
Alumna Pallas, te repetit suum
Decora Virtus, atq; mentis
Integribus sine fraude simplex.
Vix inquinatus principe diceris
Limo, nouercæ labe vel illitus;
Vix flamma natalis resorbet
Innocuum, Cypriaq; purum,
Deuote pectus nobilioribus
Flammis amando, te petit, ac tua
Dum tela deprimit pharetra
Sanctus Amor, iaculatus ictu.
Tu quondam ab ara fortis amabile
Detraxe Numen corde pio rapax:
Miratus hoſit Flamen orbam
Iam vatua Cereris minarem.
Tu cum profunda mente per arduos
Tendis meatus, abdita perseruus
Rerum, fatigatum Cleanten,
Panthaiden Samiumq; vincis.

IN S. THOMAM AQVIN.

ODE XXXI.

Digitized by Google

Ingen

INgens propago stirpis Aquinia,
Diuinioris dum Sapientiæ
Consultus exerces ter amplis
Consilijs animum capacem,
Tibi coruſco ſulſit Apolline
Imago veri; teq; per ardua
Vis inſolens egit volùcrem,
Mente nouas agitante curas:
Qua vis teramplum Nerea clauſerit?
Vt bruta tellus pondere ſtet ſuo?
Biſſena quo Phœbus meatu
Hoſpes eat per amica ſigna?
Vt noctis ignes attenuet die
Illuſtris Eos? fœdere quo Pater,
Certis & aſtrorum fluentis
Temperet, ac liget ima ſummis?
Quis frena mundi laxet, & arceat?
Fors namque caſus nullius arbitra,
Nec iura ponit; nos neque vrget
Indomitum ſine lege fatum;
Triumquis ordo, Numinis vnius?
Seù Natus æqua mentis imagine
Deum Parentem dicat, almum
Seù pariter foueant Amorem.
Nec te loquacem vana tenet fides
Graiùm, ſed arces arduus igneas
Peruadis, audacis Promethei
Auſpicio potiore, Thoma.
Non te pauentem ſuſtulerunt Noti,
Lapſu ſereno nubila diuidis,
Agiſq; per purum citatas
Ingenij rapientis alas.

Decorâ

Digitized by Google

Decora virtus induit aureo
Phœbo coruscum, pectoris igneo
Thorace munitus venides,
Seu clypeo prohibente vulnus.
Ergo Nouati spicula perfidi
Nil iam timebit Relligio, neque
Insaniam Manetis, acres
Atque acies Acherontis imi.

IN S. THOMAM AQVIN.

ODE XXXII.

INtaminati gratia pectoris
Munita adauget vim sapientiæ,
Vtcumq; defecit pudica
Mentis amor, fugit ipse Pallas
Ignara tangi, non acuens leuem
Hastam procacis cœlibis ingeni;
Fœdatq; natales honores
Dedecorum socius Cupido.
Damnosa quem non corripuit Venus?
Dulcem iuuentum protinus insito
Feruore tentans; mox Enyo
Saua faces quatiens Auerno
Aeternat. O lux casta docentium,
Soliq; compar, nil sine te mei
Possunt labores, ni laterum
Expedias per acuta verum.
Errare quondam nescius, & doli
Immunis, alti quamuis sequax, tui
In verba iuro, Martiali
Te sacrat, Pramie Lycæo.

Digitized by Google

IN S. THOMAM AQVIN. Patronum Neapol.

ODE XXXIII.

Diue cœlestium decus emulate,
Integer casti, Paphiaque pugnæ,
Iugeni penna leuiore in astra
Niteris alte;
Gnossidis dorande nitente ferto,
Dum per æternos agitaris orbes,
Seclaq; immetata Dei reuoluis
Limite nullo;
Mira sublimem leuat aura mentem,
Te supra magnum quoties Olympum
Tollis, ò Thoma, pariliq; narras
Numine simplex
Numen afflatum; vigor ille cordis,
Dulce spiramentum vtriusque, & idem
Ditius nunquam Deus, aut iniquo
Fœdere factus.
Te nihil maius tulit alma Pallas,
Nilque donauit melius Lycæo,
Nec dabit, quamuis redeant Athenæ,
Graiaque pubes.
Te canam casta fidicen Camœna
Flebili raptum lacrymandum Parenti,
Nescium fleti, lacrymasq; & iram
Vincere fortem.
Sole vibrato tibi pectus ardet,
Solis absistunt radij; renidet
Pulchrior multo tibi Sol, pudici
Pectoris hospes.

Iam

Digitized by Google

Iam puer purum referens Eoum
Auream fundis sine nube lucem:
Quà tegit te lana, niger videri,
Cetera Phœbus.

IN S. THOMAM AQVIN.

ODE XXXIV.

FRustra Dionæ artibus, ac dolis
Instructa pellex turpe mouet nefas,
Nutuq; ceruicem procaci
Flectit agens, inhians amando;
Demens, nec vnquam speret Aquinium
Labris prementem mollius oscula
Imbuta succo viperino:
Mors soluët citius pudicum,
Quàm maceratum pectus ab ignibus
Fœdet Cupido, quod bene candidum,
Nec labe turpatum pudenda
Hospes Amor sibi dedicauit:
Non ille motu lumina lubrico,
Arsitue malas turpibus illitas
Succis; veneno lambere atro
Mella puer medicata, fugit.
Non tanget illum tæda Cupidinis
Nocente flamma: te potius ferox
Tæda lacessit, te proteruo,
Ecce furit pepulisse torre
Pudoris vltor, iam puer Herculem
Refert, vt excetram domat ignibus,
Et Persea acrem vincere olim

Digitized by Google

Mulciberis gladio Medusam;
Sic fulgurando nubila dissidit
Pleias, refractis sic tonat Alpibus
Fulmen trisulcum, quod ministrat
Vnguibus imperiosus ales.
Vel qualis ensem protulit aurium,
Strinxitq; Orion horridus igneo
Mucrone, talis saevit acri
Torre puer, rapidaq; flamma.

IN S. THOMAM AQVIN.

ODE XXXV.

QVò quò, proterua tendis? aut quid integro
Thoma reposcis improba?
An vt pudicum pectus igni adurerès
Accessi, & arte falleres?
At non secundum vota tu Cupidinis
Tadam admouebis impotens;
Quin ille contra te acrior vertet facem,
Paratus vlcisci nefas.
Qualem leonem sicca nutrit Africa
Tigres remordentem feras.
Tu cum flagrante torre, tadaq; igneâ
Inhorruisti territa,
Caue, caue, namq; hostis ille acerbior
Tota fatigabit domo.
Fugis? pudorne turpis inficit genas,
Aut pallido albicant metu?
Sic est, inobsoleta semper enatat
Hagnèa vita sordibus.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER X

De SS. nonnullis e
ac SS. An

N
est memor
qui religion

Digitized by Google

runt, apud Homerū præcones Agamemnonis, cum ad tentorium Achillis aduentassent, illum non arma tractantem, non pugnam meditantem, sed illustrium heroum præclara facinora canentem inuenerunt cum cithara, cui manubriū ex argento erat, quamque ex dirutæ, captæq; vrbis spolijs sibi vsurparat

τῇ ὄγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν

in quo nescias vtrū admirere magis, quòd Achilles ex vrbis exuuijs non aurum, non militarem chlamydem, non tela, non arma, sed citharam sibi ad vsum canendi selegerit; an quod is, quem iracundum, quem impotentem sui Homerus idem vocat, ea caneret, quæ virtutum incitamenta essent, resq; non à se, sed ab alijs præclare gestas aptaret ad numeros, atq; hæc olim à veteribus ad inflammandos animos narrabātur, si qui fœliciter atq; acriter cū hoste dimicassent, aut honestè pro patria fortiterq; cecidissent: quamquam igitur mole obruor, aggrediar ad eorum laudationem, quorum imitatio sopitam virtutem possit accendere. Hos consociabunt beatæ illæ mentes ab omni

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER X.

De SS. nonnullis alijs Viris, ac SS. Angelis.

Προοίμιον

NVNC ad reliqua lumina, & ornamenta Reipuplicę Christianę progrediar: neq; enim fas est Musas Mnemosines hoc est memoriæ filias eorum obliuisci, qui religione ac pietate nobis præierunt,

Digitized by Google

runt, apud Homerū præcones Agamemnonis, cum ad tentorium Achillis aduentassent, illum non arma tractantem, non pugnam meditantem, sed illustrium heroum præclara facinora canentem inuenerunt cum cithara, cui manubriū ex argento erat, quamque ex direptæ, captæq; vrbis spolijs sibi vsurparat

τῇ ὄγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν

in quo nescias vtrū admirere magis, quòd Achilles ex vrbis exuuijs non aurum, non militarem chlamydem, non tela, non arma, sed citharam sibi ad vsum canendi selegerit; an quod is, quem iracundum, quem impotentem sui Homerus idem vocat, ea caneret, quæ virtutum incitamenta essent, resq; non à se, sed ab alijs præclare gestas aptaret ad numeros, atq; hæc olim à veteribus ad inflammandos animos narrabātur, si qui fœliciter atq; acriter cū hoste dimicassent, aut honeste pro patria fortiterq; cecidissent: quamquam igitur mole obruor, aggrediar ad eorum laudationem, quorum imitatio sopitam virtutem possit accendere. Hos consociabunt beatæ illæ mentes ab omni

Digitized by Google

ni corporis concretione secretæ, in primis vero eius agminis Ducem fortissimum, ac nostræ salutis curatores, custodesque canere par est. neque vero malum Poëtam sanctissimi Cœlites ac vere pij aspernabuntur, quando legimus Metellum illum Pium Poëtis etiam ineruditis aures suas dedisse, qui res à se ipso gestas vtcumque canerent.

Ac primum quidem lyræ nostræ cantum suo sibi iure vendicat sanctissimus fidicen, idemque vates, ac Palestinæ Rex: Insigni fuit ille pietate siue plectrum tractaret, siue sceptrum: atque haud scio vtrum maiorem gloriam sit adeptus funda, an cithara. illa gigantem impulit, hac Ditem expulit. agebatur Tyrannus inuidiæ intemperijs ad cædē, citharam hic temperabat ad cantum. ille ferrum tractabat, hic ebur. ille lanceam dirigebat ad pectus, hic vocem inflectebat ad aures. acuto ille telo erat armatus, hic vocem acuebat ad fides: videlicet vitabat vulnus chordarum ictu. vt retardaret impetum furentis, sono testudinis vtebatur. ne ille iugulum telo peteret, ipse citharæ iugum tenebat. Putat Isidorus citha-

Digitized by Google

citharam Græce significare pectus, & ita dictam, quòd ad formam pectoris facta sit. atque vt est in Hippiatricis ἄνω πιθάρας παρ' ἑκάτερα τοῦ ἵππου. Superiores sunt thoracis partes vsque ad iugulum. citharâ igitur vates in loco mouebat, qua pectus à vulnere custodiret. Et nunc canendo sonum, continuo spiritu trahebat in longum, vt tumentem Regis spiritum statim cohiberet. nunc variabat inflexo, vt mentem à furore deflecteret; distinguebat concisо, ne caderet. infuscabat nec opinato, ne eum maleuolentia infuscaret, copulabat intorto, vt amicitiam copularet. promittebat reuocato, vt eum à furore, ac scelere reuocaret. plenus erat sonus, vt esset animus ira vacuus, grauis, vt à se tantam molem mali depelleret. summus, vt inuidia depressum attolleret. vibrans, ne lanceam in se ille vibraret. quid multa? ille ipse communis hostis, qui impij cor obsederat, interim placabatur, arma deponebat, abijciebat hastam non arcu militari, sed lyrico victus. Quid cum idem Vates suum illud crimen deplorabat? Natabat in suis lacrymis fidicen suauissimus tanquam in-

Digitized by Google

ter vndas Arion ille, ac citharam ita tractabat, vt liquida voce canens colliquescerent etiam fletu. Mirum est, quod de Orphei lyra fingit suo more Lucianus. eam post Orphei necem in pontum abiectam vna cum capite ita denatasse, vt non alio tactu quam afflantium ventorum chordasque impellentium, lugubrem quendam sonum ederet, & quasi naeniam decantaret, qua & Orphei caedem lamentari videbatur, & crudelitatem carpere Thraciarum mulierum, à quibus ille fuerat interfectus. videre igitur est Vatis sanctissimi citharam in eius lacrymis denatantem, ac deplorantem audire non ipsius, sed ab ipso factam innocentissimi ducis caedem mulieris causa. quam piè, quam suauiter vel inter amarissimas vndas lacrymarum lyra ipsa, seu cithara personat, non tam pulsu digitorum, quam spiritus afflatusque diuini? sed interim nostram quoque, & si longe imparem tangere liceat, expreßimus in primo libro monodiam, qua ille necem Saulis, ac Ionathae deplorauit, nunc ad reliqua pergamus.

IN

Digitized by Google

IN DAVIDEM VATEM.

ODE I.

Vicere Graios qua fidicen Deo
Quondam nepoti pauperis hospiti
Bethles canoro gutture aptas
Verba nouis sociande chordis.
Non te priores Vrania Linus
Partes tenebit, non citharæ sciens
Vocalis Orpheus, matre quamuis
Calliope docilis magistra:
Poëta lusit Teius improbos
Ignes; pudicam Musa tibi lyram
Commisit, aut Numen canenti,
Aut facinus grauiter querenti;
Flagrauit atrox vt cor adulteræ,
Pestemq; vnis ebibit ignis;
Sic pastor arsit, diruitq;
Pergama sic Helenæ Lacænæ.
Audax Cupido spicula plumbea
Direxit arcu, vulnere perculit
Hetæa, diminuitq; vatem,
Pectus agens meliore quondam
Aestu citatum; scilicet impotens
Præfers honesto Cypria vi ignes?
Chimæra mentem non pudicam
Impedijt, rapuitq; flamma,
Nec iuuit olim seruare limida
Cyclopa saxo, nec vetabilem
Iactasse fundam; teq; quantum,
Tot; tuos temerat labores

Dolo

Dolo cruento saua Venus, Pareus
Trahentis ad se corda Cupidinis:
Excepit ictus insuetum
Pectus, Acidalios & ignes.
Iam sat querelis & lacrymis datum,
Oblitioso deterere otio
Fas crimen ingens; fas canoram
Barbiton associasse voci.

IN DAVIDEM CVM GIGANTE congredientem.

ODE II.

INsuetus acrem militiam puer
Tentus, periclis asperioribus
Robur giganteum lacessens,
Cum Solymes trepidaret agmen;
Deuote morti Mantis in alea,
Virtutis unoprasidio ferox
Monstrum refringis, perq; funda
Sternis agens balearis ictum.
Damnabis Vmbris, aut pretium est tibi
Satis decoro vulnere inemori
Pro iure suite; congredi voltro
Non sina Cœlo animosus audes.
Nec fidis armis; non adamantinum
Thorax a texu nectis ahueo:
Sat fortis imbelli iuuenta
Poplitibus, teretiq; suxo.
Desponsa Regis te simul aspicit
Aequaua virga, pramia militis

Victo-

Digitized by Google

Victoris, ardet vel dolore,
Vel metuens ab amore dulci
Teſtatur. vltro, ſponſe, quid agminum
Rudis lacceſſis horribilem nimis
Cyclopa viſu? quò cruento
Enſe puer periture pergis?
Ah parce forma, parce virentibus
Acerbus annis, immeritus mori;
Ne perde florem mollis aui,
Purpureum decus ac genarum.
Voce vt tonanti territas agmina,
Fidens lacertis horridus, & graui
Haſta? vt minaci lumina ille
Torua ſupercilio retorquet?
Neſcis quid huius dextra tricorporis
Poſſit premendo Geryonis; Mimas
Hic quantus inſurgat, ſtatuq;
Porphyrion tonẽs minaci.
Ah conſili expers, danda volucribus
Prada, & moloſſis; cum validus gigas
Proſtrauit altè peruicacem
Fulmineo metuendus enſe.
Teſtor meorum fuſa tot agmina
Nuper timorum: ſat miſerabili
Iam cæde deſolauit agros,
Sat Solyme rubuit cruore.
Oppreſſa monſtro tota perhorruit,
Mœreq; ciues Patria luridum
Miſſot ad Orcum, quos vel ore
Perculit horridior caducos.
Sed vera Virtus, Numine certior
Tuente, nil non audet, & impio

Digitized by Google

Dum credit hosti, non alumnum
Deseruit fugiens campo.

IN S. IO. BAPTISTAM.

ODE III.

Quis dura retinet te puar in specu
Nudum delitijs? quid latitans iacis
Caco igniste sub antro?
Cur damnas patrios lares,
Maternosq; sinus? heu quoties aqua
Cœlestis patiens, & niuis horrido
Mœrebis nemus aspram
Pœnarum puer ignoscens?
Qui nunc matris amor? qui dolor? aut quies
Qua te posse frui credula filia
Sperabat grauis anus
Alti nescia consilij?
Ah nunc illa quibus flebilis æstuat
Curis? dum sobolem quærit amabilem
Te per lustra ferarum,
Iordanemq; volubilem.
Hic tu namque Deum flumine liquido
Perfundes renuens: iam per inania
Se se candida librat
Ales remigio leui.

IN S. IO. BAPTISTAM.

ODE IV.

Exul

Digitized by Google

Exul beatus per nemus inuium,
In lustra rupis tendit inhospita
Puer verecundum pudorem
Labe leui metuens notare.
Hic irrepertus caute sub aspera
Procumbit; vltro caca cubilia
Siluani, inaccessamque dumis,
Atque feris colet acer antrum.
Cautus pudoris damna perhorrui,
Et parua prudens crimina pertimui;
Catusque vulgi sponte fugi
Ocyor, & subij latebras.
Hæc iura belli: Cypridis vt fugax
De more Parthi, & sic generosior
Laboret in spelæa, & antra
Sollicito trepidare gressu.
Quisquis sagittas Idalias timet,
Et Ditis artes fallere callidi,
Curabit extricare frustra
Calla plagis, ope ni iuuetur
Supernè, fœdum consilium pio
Mutante Diuo: luditur improba
Vesania dulcis iuuentæ
Ebria purpureo lyæo.
Pudor veneno nescius inici,
Vitæque purus splendet amabili
Decore pulcher, nec reciso
Flore viget, potiturque vere;
Vdamque terram spreuit, & altius
Se mente Cœlo sustulit; integrum
Lucisque miscet, pectore albo
Purpureos imitante Cycnos

Digitized by Google

Tenax seuera mentis, & horrida
Nil molle tractat, difficilis manens,
Et surdior Sirenas audit,
Cautibus Icarijs, canoras.
Pudor vagando lumina lubrica
Nunquam resignat, nec male despicit;
Plerumque & excantata turpi
Carmine virginitas periuit.
Olim pudenda qui semel inquinat
Se labe, nunquam sordidus enatat
Cœno, reponi nec laborat,
Turpibus, & male fixus haret.
Culpari honestas quam minimum timet,
Vagari inaudax; irreparabilis
Iactura libati pudoris;
Nec facies medicata candet,
Nigrique turpes Aethiopis genæ.
Venale probrum scilicet emeris
Multo, sed vltrix impudicum
Pœna premit, sequiturque flagro.
Mens dissidebit torua Cupidini,
Procul nocenti facta periculo,
In cæca ne Cypris resorbens
Saxa ferat, iuuenumque syrtes.

IN S. IO. BAPTISTAM.

ODE V.

NAtale tectum colle sub edito,
Lareſque auitos quid, puer, horrida
Tellure permutas, & antro?

Nec

Digitized by Google

Nec glaciem, & rigidas pruinas
Vitas? Tyrannum non hiemis tibi
Defendis Eurum? non rabiem Noti?
Vngues nec insani Leonis,
Aut tacitos nemoris colubros?
Minus Luporum te vocat fames?
Sanaq; Tigres, & male discolor
Pardus? vel Vsi pernices
Sanguineam tenuisse prædam?
Sed te merentem sat pietas tua
Tuetur vltro, non laniant fera
Incontinentes, nec recidunt
Vnguibus immeritum perire.
Vtcunque reddis vocis imaginem
Specus, proternos dum premis acrior,
Ripaq; Iordanis resultant,
Et filia resonant cubantes.
Hic hospitali sæpe sub ilice
Minister ales consociare amat
Iacentem; alumnoq; hic beatum
Nectar Amor puero propinat.

IN S. IO. BAPTISTAM.

ODE VI.

TOres nefastos, & male nubiles
Culpans amores immeritus cades;
Nodos iugales morte solues,
Et reprimes fine luce tædas.
Quid iura Diuum candida fœdere
Sancis cruento? quid reparas tuo

Digitized by Google

Casu pudorem? imm Dione
Impatiens ubi fata nectit.
Quod vincla damnas turpia, vincies
Ferrum; quod acris tela Cupidinis
Retundis, ah telo peribis:
Principium tibi luctuosæ
Cadis, cruentos hue refer ensibus.
Turpes Tyranni fregit vi impetus
Pudicæ vox, non auspicatos
Corripiens thalami calores.
At ille acerbo vulnere victimam
Deuouit aris, collaq; discidit
Immane ferro, connubique
Sanguineum male fœdus icit.
Fœcunda culpæ femina regium
Torum inquinauit, iuraq; prænubæ
Faceſq; fœdans nuptiales,
Et ſocios temerans amores.
Hoc fonte cades fluxit, & integri
Atrox libido ſanguinis, hinc mali
Profuſa labes, atq; adacta
Purpureo capiti ſecures.
Iam iam volumen verſat Ionicum
Puella regnorum arbitra, & imperi,
Cui finxit artus atque motus
Arte Cupidinea Dione.
Infame corpus docta volubiles
Ciere in orbes, & Salium in modum
Pulſare tellurem choreis,
Et faciles glomerare greſſus.
Alterna librans crura vago pede,
Et molle iactans cerea brachia.

Iugis

Digitized by Google

Iugis vt Eurota Dictna,
Aut thyasis salit acta Manas
Citata Baccho, quam Semeleius
Adsurgens amnium error, vt orgia
Per lustra Siluani celebrat
Turba Minallonidum sororum.
Sic non pudica Matris ad vbera
Nutrita pellex sub penetralibus
Nothis, & incestos amores,
Et noctas meditatur artes.
Sontes creantur fontibus, & malis
Est in colubris virus, & anguium
Lues Parentum; sauientem
Sic generat catulum leænam
Inter dapales Regis adultori
Cœnas, & vidi poculo Liberi,
Scanam Thyestaam repasoit,
Atq; opulus Lapitharum acerbas
Recisa ferro colla patis nouæ
Colchis, scelesto munus adultero
Audax, vt impermissa quæras
Gaudia liberior pœnæ.
I, dura Vati funera candido
Molire demens, collaq; damete
Eburna, ceruicesq; mauri
Sanguineas calatho redona.
Non ira videm Numinis impiam
Impune cadem deseret. aspero
Mucrone collum mox recidant
Naïades, glacieq; acuta
Stringent: chorèas duc pede libero,
Artusq; in orbem digere mobiles;

Digitized by Google

Resorbet amnis, deperisq;
Heu rapidis data praeda monstris.

IN SS. PVEROS INNOCENTES.

ODE VII.

Dive, cui Bethle sobolem cruentam
Debet, & gnatos gremio tenaci
Dedicat raptos, tua dum reposcit
Funera lictor,
Arma per, sanum & fugitiue ferrum,
Filius quamuis, decus ac paterna
Mentis, & Cœlum quatiens tremendo
Fulminis igni.
Cornis? immiti velut vnguis sectus
Floseulus, languet puer immerenti
Procidens letho, posuitq; molle in
Puluere collum.
Ille regnator Solymes, superbis
Fascibus, sceptro & metuens, sub vmbi
Lacte materno male feriatos
Occupat atrox.
Flebili Bethle grauis, heu nefas, heu
Nescios fari pueros vetoris
Perdidit telis etiam latentes
Pectore matrum.
Matris intacte soboles, & ingens
Patris exemplar, puer, ô tuere
Quos neci pro te pietas, Amorq;
Denouet auctor.
Quid procul tutela fugis tuorum

Mem-

Digitized by Google

Mempheos fines properans? Tyranni
Vim preme, & ferrum cohibe, grauesq;
Cuspidis ictus:
Ritè victorem puerum canemus,
Ritè te Bethle colet insolentis
Vindicem cadis, celeremq; durum
Pellere fatum.
Fallor? an dicet pia mater, euoe
Aureo primas referente palmas,
Edidi natos dociles recantem
Fundere vitam?

IN S. IOSEPHVM.

ODE VIII.

Magni Parentis Musa Vicarium,
Deiq; alumnum dic age, quem Patrē
Denominarunt. ille custos
Labe procul datus, & pudica
Tutela Diuæ; sic sobolem caua
Sub rupe Bethles edat, inmabilem
Diuum laterna vilè cingens,
Et stipula leuiore condens.
Non Dactylorum cura procacium
Tutatur illum, ceu pauidum louem
Morsu Parentis, nec per auras
Sistra gemunt agitata dextra.
Sed post cruentas vulnere barbaro
Cunas, acernos atq; cadentium,
Post tela detestata quondam
Matribus, in Pharias recedas

Digitized by Google

Occultus eras, regnaq; Memphes,
Quà Nilus agros temperat alueo;
Plutona confregit caducum
Ore puer, fragilesq; Manes
Inuisus Orco reddidit; impium
Strauitq; Anubin, strauit Osiridem;
Apisq; mugitum per aras
Edidit exululante sano.

IN S. IOSEPHVM.

ODE IX.

CVstos ò teneri prouide Numinis,
Dulcem fuste Deum nectere brachijs,
Et blandite labellis
Puris oscula lambere.
Te flagrans Paphij tada Cupidinis
Nescit tangere; te pignus amabile, &
Patris magna propago
Agnoscit similem Patri:
Haserunt Superi scilicet, oscula
Te libante Dei purpurei genis;
Te custode tuente
Despensam bene Virginem.

IN S. STEPHANVM.

ODE X.

SVccurre ab alto Numine dextero,
O magne Diuum rector, & aspexis

In-

Digitized by Google

In rebus, infractuuq; saxis
Dulce caput bonus ò tuere,
Vides? refringis tempora durius
Pubes reductis horrida brachijs,
Tendensq; praruptis acerui
Immeritam violasse frontem.
Sed quid iuuentus liuida sæuiat,
Contraq; possit? constitit ocyus
Parente Diuo natus, ore
Purpureo, placidoq; vultu,
Vt iussit altè tendere dexteram,
Non verberatum grandine desuper
Immanè saxorum, & beatum
Monstrat iter bipatentis aulæ
Cœlum recludens: sponte volentibus
Inuitat astris, magnus Athos licet,
Ingensq; collabatur Atlas,
Dulce lapis feriet caducum.
Est magna merces, longius igneas
Inspexit arces, & sibi debitam
Præcepit altrorum coronam,
Vrania caput implicante.

IN S. STEPHANVM.

ODE XI.

VOce quid Cœlum, precor quid fatigas
Impios soluens scelere? apprecanti
Ardui postes patuere, & alti
Limen Olympi.
I nouum felix iter, ò cruenti

Digitized by Google

Agminis princeps, validaq; pubis,
Teq; cœlestum facilis chorèa
Stipet ouantem.
Inuidet frustra tibi, & ira inani
In necem iuras Solyme, malignas
Obstruens aures, agitansq; duram in
Tempora cautem.
Tu simul centum foribus recluſum
Prospicis Cœlum; Pater ô tuorum
Ne precor, dixti, preme crimen vltor,
Siste minari.
Antequam flantem Solymen profundo
Hostium vertat furor imminentum,
Ne memor cadis repetas, quid atrox
Peccet Idumo.
Sic satus magno veniens Parente
Obijcis ferro latus, & recuruis
Horridus dumis cadis, & retorto
Verbere sectus.
Hostium fines tuba Martialis
Terreat, gentisq; magis Quirina
Sentiant motus populantis aras,
Templaq; flamma.
Occupo pœnas rapere, & lacesso
Damna; me cautes, & acuta letho
Saxa diffringam; iuuat hac pro amico
Iure pacisci.
Vnde? quis tantus nitor obtuenti
Splendet, & fulgor? fator ecce Diuum,
Te fator cerno, neque vana fallit
Lumina imago.
Fidus ô testis, decus ô meorum

Dulce

Dulce pœnarum, melius ne figi
Pendulum cedro fuit, annè dura
Caute refringi?
Mi licet missi lapides premendo
Occupent malas, vtinam cor imum
Hasta discludat, lacerετq; ferrum
Nobile dextram.
Quid moror eadem meliore voto
Arbori tecum bene fixus? adstas
Dextera magni Genitoris, adstas
Filius hæres
Ingeni, nec stirpe minor propago.
Ille, sat pœnis datum, ait, meorum
Prime bellantum, cape serta fronti
Debita victor.
Carpit hinc lectos tibi amica flores
Veris æterni, atque opifex coronam
Texit hinc Gnossis; tua namque ducit
Nomina serto.

IN S. LAVRENTIVM.

ODE XII.

VIrente lauro dignus, Apolline
Maior, coruſco pulchrior Hespero,
Quis te laborantem sub Aetna,
Extrahat interiore flamma,
Laurenti, anhelo subijciens opem,
Vndamq; fundens? heu latus acrior
Vulcanus hausit, perq; molles
Immolitans furit ignis artus.
Infracta

Digitized by Google

Infracta virtus damnat per, & regum
Sæuasq; pœnas clarior enemit.
Aurum recoctum cen camino
Fert decus, & pretium est probari.
Sed te per acres expediet faces
Ales nitenti purpureus gena
Mulcere verbis doctus, ac viua
Mulciberis bene temperare.
Nam cur Tyrannos urbe das latus?
Sauam nec horres ingluuiam feri?
Quid astra iam dudum moraris
Digne poli meliore flamma?
Te, te coruscum Laurus Apollinem
Nouit. virenti Mulciber arbori
Parcet; nec arescet caduca
Illa comas pastura fronde.
Obliuioso pectore fernidas
Remitte curas; fontibus vnidis
Solatus æstum, quos minister
Membra rigans tibi fundit ales
Tuor piorum, laurea vinxiat
Victrix ouanti tempora; frondibus
Et sparget ætheris odorem
Romulidum potior triumphis.

IN S. BLASIVM.
Cum Neapolis laboraret Pestilentijs.

ODE XIII.

CAmpana Siren vt grauè pallent
Vides, nec acrem ferre luem queans
Fauces

Digitized by Google

Fauces laborantes, maloq;
Tabifico tumeant rubentes.
Diffolue morbum; nam tibi talium
Vis eſt, & olim ſæuè benignius
Acuminato vepre fixum
Damna per expediſſe guttur.
Te ſub canuta conueniunt ſpecu
Aegraq; Cerua vulnere, & horrida
Tigres, & Vrſi conuoluti is
Cornibus, & rigida Leæna
Cinxere; mirum quod foret accolis,
Quicumque Siluani tacitas domos,
Et montis Argai receſſus,
Armeniamq; tenent Sebaſten,
Vt belluarum tutus ab impetu,
Sauis & Vrſis Paonia manu
Acuta ſanares malorum
Auſpicio potiore Phœbi.
Laborioſum guttur; & aſperas
Vtcumque fauces, Diue, tueberis;
Impunè non diſpnea perdet
Difficilis, tumidaue glandes.
Adſis, & acri leuè periculo
Sirena ſerues; te puerum cudens
Examen ambit, teq; matres
Crinibus ingeminant ſolutis.
Eheu proteruæ quam miſeros mali,
Luctuſq; quid non fleuimus improbi
Morum? volentem quem reliquit
Dira lues? & iniqua Clotho
Quibus peperci? quem libet impotens
Tentare, & arbitrio inficere efficax

Conta-

Contaminata labe, in altum
Exanimes cumulans aceruos.
Superstes unus vix puer impia
Contagi restat; mater vt oscula
Libauit, amplexuq; pressit,
Traxit vtramq; simul ruinam
Amor dolosus: ebibit, ebibit
Atrumq; virus protinus, & luem,
Deliberata morte Natum
Ausa sequi propiore fato.
Insigne tantis præsidium malis,
Vrbiq; mœstæ labere candidus;
Decurre Cœlo, iure partes
Nam tibi dat scelus expiandi
Pater benigni prosidus auxili;
Sat criminosi funera vidimus,
Domosq; desolauit altè,
Et miseras viduauit vrbes
Bacchata latè pestis, & incubans
Immanè terris. me quoq; gutturis
Tentauit immites per æstus
Feruor, & horribili tumore
Pressit pauentem; iamq; salubribus
Mutare quæro perdita; dum mihi
Adsis relaxatis medendo
Faucibus, & solitas reuinctas.
Tu me per Isthmon gutturis expedis
Angustum amicus, nec finis anxium
Ceruice luctari, phaselum
Syrtis agit velut æstuosa.
Tu me tueris, nec metuam [illegible]em,
Suspectæ anginam, atque paristhmia,

Sanasq;

Digitized by Google

Sanasq; tonsillas, & arcto
Limite sollicitam synanchen.
Quid triste fauces obstruat, unicè
Securus, & qua vis reprimat dapes
Inobsequentes, ore vetans
Pocula liberiore duci.

IN S. IGNATIVM Martyrem.

ODE XIV.

IGnati, alumnæ pignus Iberiæ,
Quem Roma fortem vidit, & igneum
Inter frementum belluarum
Ora, fame stimulante anhela:
Inuicte pœnis; Romuleæ mouent
Non te secures fascibus asperæ,
Non sanus ignis, non Auernus
Ipse ruens Acheronte toto.
Vrbis theatro vis generosior
Prolusit; artus dum male differunt,
Carpunt & insani Leones
Quos Libye sitiente terra,
Cælantuè saltus Armenia horridi,
Et qua ferarum monstra minacium
Hircana tellus belluosis
Parturit insidiata lustris,
Eduxit acres acer Amor feras,
Prædamq; fecit, causa & Amor fuit,
Crudele cur lethum subires
Strenuus, imprimeretq; morsus
Leo cruentus, nec necis insolens,

Agente

Digitized by Google

Agente flamma; scilicet hac Amor
Tentauit ardens pectus; hic te
Feruor in indomitos leones
Misit volentem: sed melioribus
Acerba quondam vertet, vt athere
Alto reponens dissipatas
Dente fero recreabit artus.

IN S. IGNATIVM Martyrem. Alludit ad illud. Quis me separabit.

ODE XV.

QVem tu compedis aureæ
Nodis, acer Amor, vinxeris arctius,
Nulla dissociabilis
Vi, se pollicitus perpetuum, Deo
Diuelletur, amabili;
Vsque hærebit amans ambitiosior,
Charo Numine diffrahi
Ignarus; chalybem, ac tela nitentia
Acri lumine viuidus
Cernet, nullus erit, quem fugiat gradum
Mortis, seu capitis minor
Duris subijciat colla securibus,
Siue artus lacer vnguibus
Hamatis, pluuio sanguine diffluat;
Flammas in medias ruet,
Aetnamq; impositam perferet, armaque
Temnet, telaque Norica
Fortis; quippe tegit vis adamantina
Pectus cedere nescium,

Ince-

Digitized by Google

In eadem celerem properipes, Amor,
Virgas, iuraque fasciam
Ludentem, subeat damna bipennium
Largus magnæ animæ, ac ferox
Cordis, notus amanti rebus in arduis:
Cautes haud secus aspera
Fractis obliterit fluctibus Adriæ.
Non vilæ querimonia
Diuelleat vacuum diuite copia;
Nudam pauperiem haud crepet,
Nunc culpante siti munera Liberi,
Parcam nunc Cererem fame:
Illi non Tyriæ lumina purpuræ
Pulchra praniteant fide,
Non quicquid tenuit dives Achæmenes:
Vinclo quem tenet aureo
Vere fidus Amor, soluere firmior.
Non si Terrigenum genus
Inuictum redeat, si validus Mimas,
Et vis firma tricorporis
Quondam Geryonis, certet amantium
Certis viribus, & cadet
Ingens Porphyrion vertere pertinax.
Quin vis magna potentium
Cœlestum, haud quatiet mente volentis.
Non alti arduus æthetis
Vertex, non Theiidis cæca profunditas.
Non hunc vitæ superstitem,
Suprema Lachesis non soluet die;
Non voluentia sæcula
Quæ sint, quæ fuerint, quæ trahat Atropos
Mox ventura nepotibus,

Digitized by Google

Illum

Illum dente lupa pone sub aspero,
Getulaque sub unguibus
Vrsa, non Libyes attonitum fera
Pacta demoueant fide,
Horrentes Silua non Erymanthidos
Apri, vel Nemee horrida
Nutrix, & rapidis fœta leonibus;
Frangi se sinet, ingeni
Infractus, solidi roboris integer,
Tantis stabit atrox malis.
Ignaui lacerans viscera deripit
Deuotus leo sanguini,
Nec distractus amans abstrahitur Deos.
Cunctantem quoque belluam
Ausus non humili voce lacessere:
Pauit Marmarica fera
Membris purpureis ingluuiem, & suis
Malas horribiles dape,
Ipsa victor amans morte ferocior.

IN S. MARTINVM.

ODE XVI.

NOn Pallas armis, non Polyhymnia
Insignis arte, & carminibus, tuas,
Martine, laudes Martiales
Per memores Helicone fastos
Aequabit. O vis Martia militis
Illustris olim luce sub area,
Virtute maior, te ferocem
Per medias timuere cades

Scythaq;

Digitized by Google

Scythaq; , & acri Medus acinace ,
Dacusq; Parthusq; indomitum genus;
Et laurea Pallas reuinxit
Tempora, gramineoue serto.
Deiecit acres agminis impetus
Spectata virtus plus vice simplici
Depraliando ; nec secundis
Auspicijs male tuta iuuit
Fortuna cacis lubrica motibus ,
Sed certa Virtus, visq; adamantina
Heroa sortem temperauit ,
Haud temere subitura fatum.
Mœrens egestas non aliter fame
Domabilis , te sollicita prece
Ambit benignum ferre dextram ;
Et chlamydem secuisse pictam
Ferro coruisco : sic Acherontium
Regnum fatigas ; sic Capitolio ,
Et arce suspendis beata
Exuuias generosus Orci .
Martine Thracas nunc age barbaros
Virgere fas , & pellere sedibus
Mauros rebelles , exulesq;
Proijcere in Libyes arenas .
Tutela praesens, & decus imperi
Fer signa castris : te tremat impius
Sicamber aris , Saxonum te
Ora regi indocilis Quirino .

IN S. PAVLLVM primum Eremit.

ODE XVII.

Digitized by Google

Prin-

Princeps latèbra cultor inhospita
Profunda vestigas nemora, & specus,
Et septicornis lustra Nili,
Antraq; Thebaidos reposta,
Quà palma nutrix brachia porrigit
Vmbraq; præbens hospitium, erigit
Cancro calenti, quaq; pellit
Lympha sitim, trepidatq; labi
Virente ramo, & frondibus hispidos
Inuoluis artus: tegmine & hoc tegi
Antonium iussit, togato
Romulidum potiore textu,
Ipse vt Boota sidera videras
Reptare terris, tardius & polum
Ambire gyro, vota supplex
Ingeminans Superos ciebas:
Certas in horas carmina digerens,
Deo potitus scilicet intimè
In pectus illapso, atque sensus
Purpurea subeunte flamma.
Ni clarus ortu Sol caput efferat
Haud, Paulle, amorum desinis, ac precum
Obliuiosus seu soporis
Seu dapis exigue, minister
Quam cornus olim dictus Apollinis
Deferre suetus; continuit famem,
Dapemq; rostro immittit ales
Prouidus in tacitum cubile.
Nec insepultus præda iaces feris;
Fodere (mirum) protinus vnguibus
Humum leones, & laborant
Puluere compositum supremo

Texisse

Digitized by Google

Texisse gleba: te socia specu
Fleuere Lucæ, te rigidæ Tigres,
Vrsiq; , Pardi ac discolores
Ingemuere vlulante silua.

IN S. VINCENTIVM.

ODE XVIII.

Bene ominato nomine nobili
Heros, libera digne propagine,
Gentis Valentinæ superbum,
Victor io, domitans Tyrannum.
Nequicquam acutis subjicit ignibus
Dapes cruentas, aggerat & rogum,
Crateſq; substernens ahenas
Versat agens, lateriq; sæuit.
Frustra cruentum barbarus objicit
Feris, & vncis ilibus; fames
Nil belluarum sauit vni,
Parcior abstinuitq; præda.
Phœbaeis olet terruit vnguibus
Custos, fugaces increpitans feras,
Nec siuit impermissa carptim
Membra rapi, vetuitq; tangi.

IN S. SEBASTIANVM.

ODE XIX.

Illustris heros, non semel acrius
Versate ludo Martis in arduo

Digitized by Google

Mu-

Mucrone formidatus olim,
Et spolijs humeros onustus.
Spectandus inter fulmina militum
Decorus armis quam celer impetu
Percelleres vim barbarorum
Cæde metens, gladio & fatigans.
Qualis coruscum tendit ab æthere
Mucronem Orion; scilicet horridos
Nimbos, & immanem procellam,
Et rapidos minitatur imbres:
Doctum per auras tela Cydonio
Contendere arcu, figere & obuios
Hostes premendo te Scytharum
Agmina, te stupuere Parthi.
Nequicquam ahena restitit ægide,
Ferriq; lamnis non penetrabile
Pectus; per obstantem subiuit
Interior chalybem sagitta.
Heu quis altè nunc iaculo ferit
Te Martialem? qua male depluit
Ahena tempestas penètrans
Dulce cor, impauidumq; pectus?
Ni te impiorum vis male barbara
Defixet; arcus vulnere nobili,
Magniq; Amoris te teneri
Diceret aucupio Thalia.

IN S. ANTONIVM.

ODE XX.

Siluarum latebras, & specus intimum,
Antoni, peteres cum puer insolens,
Silua-

Digitized by Google

Siluanus nemorum clauſtra virentium
Recluſit pius hoſpiti.
Tum ſic ore refert. Quò properas puer?
Quem monſtris reuocant Tanara turpibus,
Coniurata tui vertere conſilî
Mentem, & propoſitum recens.
Heu quanta tonat concita turbido
Tempeſtas Acheronte? heu tibi Cerberus
Oblatrans inhiat; iam Furiæ irruunt,
Et cæcas agitant faces.
Non Plutona times agmina militum
Cogentem exitio, cade rubentium?
Orci (prò pietas) immeritus puer
Paſces ingluuiem, & famem.
Audin per ſiliias exululantium
Vmbrarum ſtrepitus? hinc Erymanthius
Eluctatur aper, vel Nemeæ Leo,
Illinc Armeniæ Tigres;
Aut dorſo coluber ſquameus emicat;
Ah ne redde tuo dipſadas ebrias
Tabo. Lerna tibi ſunditur anguium
Nutrix vdæ paluſtrium.
At tu Cœlicolum præſidio ferox
Nequicquam exitij monſtra minacia
Ludes, flebilium caſtraq; Manium,
Alcmenæ ſobole acrior.
Speluncæ ſtatues exuuias Stygis;
Iamq; auguſta diem proferet accolis
Silua Relligio; poſt hyemes breues
Condes tecta frequentibus.

Digitized by Google

IN S. ANTONIVM.

ODE XXI.

INsolens cacas nemorum latèbras
Tendis, Antoni, puer expeditis
Vrbium curis, & inhospitali
Conderis antro.
Certus inuisos agitare Manes;
Castra nec terrent, Erebique vulgus;
Turpe videbis specie minaces,
Turpe fugaces.
At ferus contra mouet arma Pluto,
Mille iam turmas ciet, & cohortes,
Vota dum fundis pius, atq; monstris
Vrget inermem.
Te petet latis aper asculetis,
Centiceps Lerna petet hydra, quemq;
Nutrijt quondam Nemee Leonem
Horrida, finget;
Vret & Solis iubar æstuosi
Accolam terra domibus negata;
Vret & bruma glacies, Iouisq;
Aura nocentis:
Sed gradum mortis generosa nullum
Horruit Virtus; vigil & clienti
Damna defendit, neque frustra opaco
Credidit antro.

IN S. NICOLAVM EPISC.

ODE XXII.

Siti-

Digitized by Google

Siticulosi gaudet Iapygis
Liquore tellus, regnaque Daunia.
O magne factis, Dine, fama
Nobilis à Lycia Sacerdos.
Te pauper ambit munere prodigum,
Quandoq; plenis filia nubilis
Annis reformidat procorum
Vim, temere in Venerem ruentum.
Succurre damno, ne male peruas
Pudorem egestas, preda Cupidinis
Iniuricsi; forma neu sit
Dedecori, opprobrioque fame
Venalis auro, materie mali;
Ni, Dine, censu sollicitus iuues,
Dotale munus ferre velox,
Præsidium trepido pudori,
Largus bonorum. Sic tibi roscidos
Perfundit artus nectare, & imbuit
Virtus, & ad plenum perennes
Fontis opes, scatebraq; manant:
Mirata gens est torrida Sirio,
Nec hospitalis Naïadum choris,
Decurrere arentes per artus;
Perq; leuem cinerem liquores.
Nec fabulosa Pegasus vngula
Effodit ales Bellerophontius
Vndas, nec Heros pertinacem
Isacides silicem refregit.

IN S. IANVARIVM Patronum Neap. Ciu.

Digitized by Google

ODE XXIII.

Cvstos, Quirini Castore certior,
Sirenis alma, si quis amor, pijs
Accurre votis, & labori
Sollicito, solitus tueri.
Testis meorum Parthenope pauens
Votorum; acerbum seu metuat Scythen,
Thracumque classem Bosporanam,
Seu cineres regerat biuertex
Veseuus, ingens contremuit iugum
Patente Auerno; fulminaque ignea,
Globique saxorum per auras
Insolitis tonuere nimbis.
Sed pernicacem protinus edomas
Cyclopa. sensit frena licentia
Iniecta Vulcanus, nec vltra
Parthenopen violauit igni.
Quandoque (mirum) spumeus æstuat
Crater sanguis, temperat ignibus;
Flammaque deuota ruinis
Hesperia subito recedunt.
Senfitque Siren munera, viuidi
Et vim cruoris; liquitur vt rubens,
Et vertice aduerso tepentes
Purpurea micuere gutta;
Ceu Sole acuto diffluit alitis
Labor Sicana; ceu Notus Alpibus
Niuesq; diffinxit, geluque
Tabidus, & solilit pruinas.
O solue curas, & nimium grauem
Metum, tumultus & male concitos

Com-

Digitized by Google

Compone, clademque imminentem
Verticibus bonus auctor arce.
Tu magne cuſtos in trepidis doces
Sperare rebus; dum violentior
Pars, vulgus, irarum nocentes
Miſcet agens ſine lege motus.
Tu cuncta præſens horrida temnere
Iubes; timoris ſis ego deſino,
Securus ira, te fouente
Otia, te placidam quietem:
Nunc grata Siren dedicat aureum
Torquem merenti, diuite lucidum
Bacca, pyropo ſeu rubente,
Seu viridi potius ſmaragdo.
Vides vt ædes marmore candido
Aſſurgat altè, dædala Memphees
Delubra vincens, barbarorum
Mole prior, Tyrijſq; tectis?
Retunde ferrum, telaq; ciuica,
Bellumq; peſtemq; in Scythicas age
Claſſes, vel amentem Tyrannum
Auſtriadadomèmevebellem.

IN S. AGNELLVM Patronum Neap. Ciu.

ODE XXIV.

O Qua virentem Calliope tenes
Cynthum canoro gutture nobilis,
Et voce acuta, temperatam
Tange chelyn meliore plectro.

Digitized by Google

Formidoloso mutu silentio
Suspensa nuper turpuit ilice
Pendens; pauentes & sorores
Pierio latuistis antro.
Iactauit atrus Tisiphone faces,
Et viperinos horrida pratulit
Crines Enyo, perq; pallentem
Ore minax equitauit vrbem:
Eubœa Siren agmina barbarum
Auara prœda mœsta perhorruit,
Regniq; Campani ruinas,
Cum trepidos adamante postes
Muniret amens, saxaq; tenderet
Edura niteus, puluere & aneos
Armaret euripos, fenestris
Tela sagittiferis retrudens.
O magne custos desine lenior
Denominari, fortior emita
Leo, proteruos frange, & ausos
Parthenopen agitare motu.
Seu mitis Agni nomine fœdera
Componis æquis, sauaq; detonas
Tumultuosa plebis iræ,
Et posuit furor inquietus
Silente vulgo; fas erit auspice
Tanto, nocentes temnere Erinnyas;
Sic tuta Siren, explicata
Fronte, metus animo reponet.

IN S. THOMAM CANTVAR.

ODE XXV.

Digitized by Google

Quem

Quem certa firmat robore Romulo
Virtus, acutos sperner acinaces,
Regumque vibratas secures
Cernet atrox, aciemq; fixa
Bellator acer, fundere prodigus
Vltro cruorem vel capitis minor,
Fas, & Quirini iura Patris
Libera non timidus tueri.
Hac mente Thomas restitit impio
Fortis Tyranno, atq; illacrymabilis
Ferrum recepit, non ahenis
Vectibus, atq; adamante multo
Muniuit aedes; templa recludite,
Dixit, furori cedite barbaro,
Nec more castrorum tueri
Sacra libet, veteres & aras.
Delubra Pallas scilicet aegide,
Hastaq; seruet? Marte tuebimur
Sedes piorum? bella Thraces,
Bella Geta moueant, Scythaeq;.
Non dimicabo motibus asperis
Obnixus; aris sed penetralia,
Portasq; non clausas subibunt,
Me faciles reserante postes.
Sic ille collum tradidit obuium
Telis nocentum; tinxit & insulas,
Tinxitq; cruices securi
Purpureas, & acuta mitra,
Sacrasq; vittas, templaq; protinus
Sparsit cerebro. prò pietas prope
Natalis, ò Regum Britannùm
Prisca fides, nec amoris exlex.

Digitized by Google

IN S. PAVLINVM.
De acceptis à Turca damnis.

ODE XXVI.

CRuenta Siren vulnere Thracio
Maret; secundo Marte superbiẽ
Hostis renidens usque prada, &
Hesperia spolijs opimis.
Turpis Tyranni serua vocabitur
Euboea Siren nobilis? (heu pudor,
Prò nomen ingens Italorum)
Colla iugo generosa quondam
Attrita flectet Parthenope decens?
Hispaniarum, & ditis Iberiæ
Germana, & heroum, ducumq;
Magna parens, procerumq; nutrix.
Paulinus olim hoc cauit Amicis
De gente Princeps, scilicet hostibus
Venalis vltro; exemplo amoris
Ille tulit veniens in auum
Moresq; fas & Præsulis. Haud diu
Nolana pubes sub duce barbaro
Captiua (dixit) flebis, ibo
Turpe iugum excutere, aut perire.
Cœlum secundet vota; Ego Ciuium
Reuincta nodis brachia ferreis
Vindex resoluam, & rursus arua
Marte colent populata Gotthо.
Meo rependam sanguine, vel graui
Labore Natum. sic iuga libera
Cervice demam, complicatis

Digitized by Google

Lorag;

Loraq; dissolüam lacertis.
Hac mente se se credidit hostibus;
Magnus Senator venijt, ò amor,
O prisca regnantum Quiritum
Roma Parens, & alumna Regum.
Fertur virili consilio ferox
Insigne acutum, frontis & insulas
A se removisse, & lacernam
Vilem humeros posuisse circum;
Donec laboris seruitio graui
Referret auctor pignora matribus;
Ciues & ignaros, suamq;
Posthabuit pius exul vrbem,
Perferre promptus qua sibi destinet
Vis impiorum, seu iubeant solum
Versare pigrum, sive collo
Dura pati iuga, dura vincla.

IN S. PAVLINVM.

ODE XXVII.

PAuline, fasces te neq; nobiles
Movere Roma principis Vrbium,
Nec te Quirinales secures,
Purpurei neq; lux Senatus;
Non te decora flaminis insula
Nola morantur, dum redimas tuos,
Venalis heros barbarorum
Regibus, horribiliq; Gottho.
Cui tu colonus munere seruies
Minus decoro? pomaq; deliges

Digitized by Google

Feracis Autumni? rubentes
Siue rosas calatho repones?
Versabis agros scilicet, & solum
Ligone findes, & stimulo boues
Vrgebis acri? vel iuuencos
Indociles ad aratra iunges?
Suetus ferocem flectere Cyllaron,
Curru aut per vrbem quadrijugo vehi.
Septem quis ò miretur arces,
Et domino Latium Quirite?
Cum tu propago stirpis Anicia
Mutes secures sponte ligonibus,
Et rostra rastris, & nitentem
Serigera trabeam lacerna.

IN S. FELICEM.

ODE XXVIII.

NVnc iunge Clio carmina barbito,
Vocemq; acutam cum fide Teia;
Sollemne Felici cadenti
Nola facit, repetitq; vota.
Illum latebra præsidio, & specus,
Caciſq; tectum sub penetralibus,
Curis, fatigatumq; pœnis
Arte noua taciturn doloſo
Repente textu texit aranea,
Opemq; laxis viſceribus tulit,
Peplumq; ſollers dædalèum
Sollicita properauit aluo;
Labore grato fœta volubiles

Digitized by Google

Obten-

Obtendit orbes orbibus : amula
Qua quondam Arachne victa cessit,
Pallada nunc superans minorem :
Mirum videri quod fuit omnibus,
Campana quicumq; arua tenent, iugum
Leucesq; ; Abellinosq; saltus,
Collibus & Gecalen supinam,
Lateret vt semotus, & vnicè
Securus hostis, nec caderet malè
Obiectus armis barbarorum,
Penelopes potiore textu.
Obliuioso stamine credulum
Delusit hostem, telaq; vertici
Deuota; lethi perq; acuta
Expedijt celerans Arachne.
Vt illa textus agglomerat lenes,
Euiscerans se? strenua fallere
Gotthumq; vastatorem, & acres
Vandalia populos, vagando
Mirè sagaces, Hamonia canum
Odora teu vis; scilicet impios
Cyclopas, immanemq; turmam
Decipiens opifex amica
Excluſit. antro concidit irrita
Vis cuncta latè depopulantium
Vrbesq; camposq;, inquieta
Quaq; diu tonuit procella
Resedit omnis; finibus Italis
Cedens vt hostis stamine luditur
Inglorius; vindexq; Arachne
Dicta viri, per aperta tela.

Digitized by Google

IN S. DIONYSIVM AREOPAG. Galliæ Patronum.

ODE XXIX.

O Lux Pelasgi nominis, ô Parens,
Quem Martiali Gracia curiæ
Præfecit olim, ius severa
Arbitrio Nemesis tuentem:
Inauspicata sed sapientia
Decreta Paullus corrigit, abditum
Numenq; prodit, te proterui
Consilij haud nimium tenacem
Monente Cœlo: namque cadens dies
Repente pallet, noctis & insolens
Apollo, quem seiuncta longè
Luna tegit coëunte cornu;
Sic te loquuto: nam quid inhorruit
Natura monstris? quid trepidat soror
Texisse Phœbum? curuè nondum
Emeritos premit vmbra currus?
Aut ille rerum maximus arbiter,
Saturq; Mundi mole sub ardua
Dan nis fatigatus laborat
Triſtior, aut noua vis labantis
Orbis ruinam ducet, & obruet
Mortale corpus; dissociabili
Compage Naturæ fatiscit
Ecce solum, quatiturq; nutans;
Iam nec Diana splendet amabilis
Sub Sole vultus; pallida sidera
Mœrens, & informes reducit

Turpi

Digitized by Google

Turpe Chaos reuocans tenebras.
Quis fabulosum Pelion aggerat
Ossa? Typhœus quis nouus incubat
Notus gigantèi tumultus,
Atque minis Superos lacessens?
Hæc nempe Graiùm ludicra dedocet
Commenta Paullus; quin lacerum Deum
Narrat laborantem probrosa
Sub trabe, sed miserante Cœlo.
Quamquam sepultis tum quoque Manibus
Recluſa lethi ianua, nec leui
Montesq; diuulsi ruina,
Et fragiles gemuere cautes.
Insigne Celtis præsidium, iugis
Transcendis Heros impiger Alpium,
Quà temperat fœcundas campos
Sequana, Parrhisiosq; lambit.
Diuiniorum sedule nominum
Interpres, alta mente profundior:
Sciens Magistratusq; terni,
Agminis aligeri recenses
Et iura, & ortus. quin venit obuia
Mater Tonantis, ac propè iam Dea
Refulsit incessu virago,
Ora Deo, similisq; Nato.
Hæc te merentem laude superbius
Fanum retentat, Gallia quod memor
Eduxit alta mole Memphin
Arte noua, & Babylona vincens.

IN S. LVDOVICVM Gallia Regem.

Nunc

Digitized by Google

ODE XXX.

Nvnc Gallicani nobilis imperi
Regnator adsis; te Polyhymnia
Vocalis æternat Garumna
Propter aquas, Rhodaniq; ripas.
Humana vt altè sub pede despicis,
Magnos aceruos diuitis India,
Perseq; gazas, atq; opum vim,
Pauperiem reparare largus;
Nec tu paterno iure superbiens,
Setis sed horres asperioribus,
Duras fatigutumq; corpus
Staminè quod Cilices laborant.
Leuare longo sciè Solymen iugo
Tendis cruento purpureum Deo,
Bethlenq; regnatam superbo
Tollere deproperas Tyranno.
Depraliantem puluere Thracio
Mirantur hostes, oraq; Gallica
Frenis lupatis temperantem,
Corripedem & stimulis agentem;
Duxes triumphum, ni Nemesis vetet
Vltura gentem peruicacem
Eduram, & inuisus necato
Inferias referens Parenti.
Conuerte bellum, telaq; barbaro,
Quicumque pugnax milite patrijs
Minatur agris, regiamque
Vertere amat cremare columnam.
Pœs tumentem potere linida
Ceruice struxit, vi mihi dijs data

Digitized by Google

Sis

Sic notus hæres sceptra Delphin
Ritè tenet, patriaq; præstat
Virtute pollens : te stupuit pauens
Phœbus nec artis præsidium suæ,
Machaonis nec iura doctum
Sedulæ, Paonioſue ſuctos.

AD BRANCIVM.

IN S. ALEXIVM.

ODE XXXI.

QVa ſaxa Memphis barbara diuiti
Subnectat aula, cadua vel Paros
Ne quare, cura nenè inani
Multa leuem trepides in vſum;
Squalet paternis ſub penetralibus,
Notoq; quondam ſub lare ſordidus
Sponſæ, ac Parentis dulce votum
Connubij breuiore flamma
Alexis : idem qui fuit haud nitet
Vultus, rubentis flore prior roſæ,
Obſcurus agnoſci, capillis
Aſper, & horridior videri.
Quò forma fugit plena Cupidinis
Intaminati? quò decor, & Charis
Spirans amores, excubare
Sueta genis, roſeiſq; malis?
Quid ò latèbra pumice conderis
Sanguis Quirini? nobilis vt iaces
Hæres, & hoſpes? cui paterum

Splen-

Digitized by Google

Splendet ebur, Latiusq; census.
Quis purpuram auro deproperet tibi,
Latumq; clauum? quis trabea decus
Reponat? & Patrum secures
Anteferat, dominosq; fasces?
Quis flebilem sponsam eliciet lare
Damnatam in imo? dic age latior
Maturet, informemq; Alexim
Restituat potiore cultu.

IN S. ALEXIVM.

ODE XXXII.

VItro seueram pauperiem pati
Amas, propago magna Quiritium,
Et urbe mutas Martiali
Assyrias peregrinus oras;
Vitamq; sub dio exul agis, tori
Amica damnans fœdera, connubi
Expers; fugacem te querelis
Sponsa virum repetitq;, & altè
Suspirat; heu heu menè procul fugis,
Alexi dulcis, plus nimio breui
Amore nexus? quis te acerbat
Mente noua malesuadus auctor?
Lucro reponam me tibi commori?
Amor fugacem consequitur virum,
Detrectat Alpes nec niuales,
Aut Rhodopes superare cautes.
Cur lege nulla me comitem abnegas?
Iniere certam semper iter, plagas

Tecum

Digitized by Google

Tecum per omnes, nec dolosam
Ferre iugum pariter laborum.
Ah si pudici maxima pars tori,
Alexi, nostro pectore velleris,
Restinguat vltro nuptiales
Atra suis Libitina tadis:
Sed mens inertis nescia Cypriæ
Decora puri floris honoribus
Gaudet, nec illibatus vngue
Carpitur, aut violatur aura:
Tendit nitentes dives Hymen faces
Frustra, vel icit fœdera pronuba
Iuno: per auras errat albus
Qualis olor trepidante penna.

IN S. BENEDICTVM.

ODE XXXIII.

Heros Casini nobilis accola,
Cui fabulosi cessit Apollinis
Cortina, & ementita Pitho
Altera, tu tripodes, & aras
Insanientes deijcis, ardua
Delubra vertens. muta silentio
Oracla reddis, ludere olim
Vulgus iners nimium dolosa:
Tum sic futuri Relligio sciens
Effata, mutas alite dextera
Molles penates rupe dura,
Et tacito filia cubili,
Curis fatigans asperioribus

Immo-

Digitized by Google

Immune pectus Cypridis, ô decus,
O Nurſiæ Sol, & Sabini
Magna ſatu generis propago.
Opes auitas cogere neſcius
Leues in vſus, ſpernere fortior,
Catuſq; damnas, & malignum
Vulgus, amans humilis latèbræ.
Fruſtra Citheres te puer improbus
Tentabit igni, pectora candidum;
Et tela nequicquam pudori
Tendet agens maleſuadus arcu;
Vulnus ſeuero vulnere prouidus
Vitas, cruentas corpus vt hiſpidum,
Tueris & florem pudicum
Inuoluens per acuta dumi.
Fama tuorum mactæ clientum,
Fœcunde Regum, & prole Quiritium,
Quos Roma clauo Vaticano
Deſtinat, imperioq; magno.
Te mille Virtus ambiet inſulis
Honore dignans tergemino tuos,
Et mille deſignans Olympo
Indigetes Superis reponet.

IN S. FRANCISCVM AB ASSISIO. Nomine cuiuſdam ex eius familia.

ODE XXXIV.

Dulcis amicus inſtitui tua,
Franciſce, norma temnere diuitum,
Et pauperum partes tueri,

Iure

Digitized by Google

Iure minus mihi peierato ;
Vt obligaui pauperie caput
Fidum , remisi quærere patrium ,
Auersum auro , censum ; & omnem
Materiem trepidi tumultus
Summoui , Olympi dote beatior .
Aeterna curans vt ferox arduus ?
Leuemque spreui fumum , & vdam
Cæsus humum , exiguo renidens ,
Non insularum me tenet inclytus
Nitor , trahentem syrma Quiritium ;
Et Vaticani splendor ostri
Haud oculos hebetauit acres :
Liuoris expers omnis , honoribus
Vltro ter amplis abstineo reus ;
Et inuidendis pauper aulæ
Hesperiæ titulis carebo .
Fortuna ne quà destituat resians ,
Minus laboro ; nec tenuem crepo
Stipem precando coactam ,
Aut Bromium , aut Cererem malignâ .
Non occidentis me quatit impetus
Arcturi , & Hadi , fœnoris vberis
Mendace fundo , seu ninosa ,
Torrida seu magis astra vulpet .
Trahit rubentes cui bene purpuras
Spartana virgo , decolor occupat
Hunc discolorem pallor ; exest
Atque animum nimis agra cura .
Nec splendor auri subsequitur breuem
Herum , vel Afri muricis ; at nigri
Pompa pherètri , atroque busto

Digitized by Google

Nigra

Nigra faces Libitina tendit.
Acuta cudit tela pecunia
Fames; quietis Vrbibus otium
Exemit, iris regna miscens
Acribus, & populos duello.
Non obsoleto pumice Mempheos
Superba mutem pergama: pauperes,
Arctiq; delectant penates,
Ac tenues sine sorde lana.
Sic, Diue, culpas, sic premis impij
Tu damna secli, reddis & aureos
Mores, vt aurum temnis, arctis
Sub laribus nimium locuples.
Doces Magister pauperie, sitim
Domare, & arca mittere copiam.
Nec spiritus flagrans habendi
Purpureas inhiabit vndas.

IN S. FRANCISCVM AB ASSISIO. Cum ad martyrium properaret.

ODE XXXV.

NOn te cruentam sponte iubet necem
Perferre Diuum rector, & arbiter
Vitæ, nec immiti sub ictu
Tingere purpureas secures.
Circa nocentum nempe animus tibi
Vrbes Scytharum, & littora Thracia
Regnata regi, barbarorum
Vrget Amor subijsse fines.
Acerbiorum desine vulnerum;

Haud

Digitized by Google

Haud te morabitur, mox tibi liuidos
Pedes cruentabit, manusq;
Figet Amor bonus auctor ictus?
Iam iam fatigat, vulnus & imprimit
Ardens, & olim qua posuit Deo,
Tibi reponet; iam volucres
Ales agit per inane pennas:
Claueq; (mirum) transadigit manus,
Femurq; acuta cuspide perfodit;
Ah diffluis stillante tabo,
Ah cor hiat, penitumq; pectus.
Palles cruentus, ceu trabe palluit
Deus; refossis sic pedibus tumens,
Dextraq; & altè vulneratus
Molle latus, gelidusq; letho.
Te quisquis aqua cernit imagine
Sagax tueri, fallitur; abditum
Discrimen es, Francisce, quinis
Vulneribus, dubioque vultu.

IN S. DOMINICVM.

ODE XXXVI.

O Luce pulcher nobilis Hesperi,
Cui Roma princeps ius Sapientiæ
Dijudicanda ritè quondam
Credidit, arbitrio potenti.
Te magnæ Pallas propulit impium
Impune in hostem; fulminis alitis
Qualis venenatum minister
Corripuit generosus anguem.

Digitized by Google

Aprumue qualem colle Erymanthio
Acer molossus consequitur ferum
Sagax odorari; & receptum
Dente premens auido fatigat.
Gestire visus, fuluus vti Lacon,
Es matris aluo; nec tua longius
Morata virtus fida; latratu
Increpitas animosus hostem:
Iam castra cogis strenua perdere
Ditis cateruas, signifer agminis,
Dextras obarmas praliantum, &
Consilijs regis vnus aquis.
Fortis creatur te soboles Patre,
Nec prisca virtus degeneri satu
Famam inquinauit posterorum,
Ac decus egregium nepotum.
Nutrita proles vbere candido
Accreuit; & vim pectoris insitam,
Atq; ingeni promouit altè
Lex tua condecorans Mineruam;
Huic iuncta Virtus foedera roborat;
Vicunque mores non temere inficit;
Testis iuuentus, & pudica
Testis Aquiniadum propago.

IN S. FRANCISCVM A PAVLA.

ODE XXXVII.

SVme quæsitum meritis honorem
Nota Francisco pietas, & ami
Posteri victrix memoranda fama
Viue superstes

Illa

Digitized by Google

Illa regnatis data iura rebus
Rege te dicor; tibi namque seruit
Omne Naturæ simulantis agmen,
Omne parentis.
Mirus audiri; nouus hospes Aetnæ
Ora Vulcani, rabiemque fœlles;
Digeret vilem haud eiusrem profundæ
Flamma Chimæræ.
Siue Neptunum superare manis
Lintre non vlla; fouuere Phocæ;
Doris atque amens sinuuit prementem
Humida regna
Sicca sub vestigia; perque campos
Sponte vadentem pelagi liquentis
Mansuere eburo, neque mœsta pono
Nomina dantem.
Protinus grata comites eunti
Lenè succedunt, celerantq; cursum
Æoli mites animæ; reponit
Africus iras.
Casta te Tethys chorea sororum
Ambijt, mirans operosa rerum
Monstra; vocalem pepulitque concham
Gutture Triton.
Bruta quin tellus, lapidesque duri
Arbitrum motus, dominumque norunt,
Caute seù gaudes leuiore, quercu
Siue trabali.
Imbre suspenso tumuere nubes,
Nec tibi aduersa tonuere flammæ;
Quà pedem fixti, pluuiam caducam
Aethere figis.

Fœda

Digitized by Google

Fœda decedit macies iubenti,
Et graues, heu, Furia hospitali
Corpori; multos auido reuexit
Portiter Orco.
Sterne te terra, feret aura Cœlo
Maior, ignotum caput ater umbris
Condet; clarabit potiore pulcher
Lucifer athra.
Premit obscurum pietas, & imis
Summa permutans tenuat superbum;
Spiritum infrenem domat, atque dulci
Sorte calentem.
Lucidum quondam premet ille Olympum
Arduus; quisquis populum latèbra
Mutat, & plausum, volucremque fumum
Nominis odit.

IN S. FRANCISCVM A PAVLA.

ODE XXXVIII.

Frustra superbi tollimus altius
Cœlo lacunar culminis editi,
Famem nec explet parca quondam
Mensa nitens tenui salino.
Non hac auorum consilia, & vetus
Doctrina; certis non ita legibus,
Francisce, præscriptum relinquis
Arbitrium, bonus auctor oti.
Nulli superbas census opes ferat
Viuenti in horas; seu casa fissilis
Excepter Euras, seu procacis

Vim

Digitized by Google

Vim Boreæ : proprias vetabo
Opes aceruent diuite fœnore ;
Sed fortuiti munere tritici
Gratentur exili , nec olim
Fonte ſitim pepuliſſe temnant
Seueriores . quin prece iuuerit
Placare Numen , non Halyattici
Sumptu ; nec aras , atq; fana
Barbarico decorare ſaxo .

IN S. CAROLVM.

ODE XXXIX.

ILle impiato crimine ſauijt
Quicumq; glandem ſacrilega manu
Immiſit aptans in Parentis
Perniciem , vacuumq; vulnus .
Illum proteruo crediderim ſatum
Cyclope , fraudis qui tacitæ ſciens
Tractauit ignitum tonantis
Ore focum , & nocuam Chimæram ;
Auſus Quiritem ſternere principem ,
Magni Senatus purpureum ducem :
Armauit ignem ſulphurato
Puluere , fulmineæ ſub Aetnæ .
Quem certa Virtus roborat , huic ſatis
Cautum eſt , nec iræ ſpicula barbaræ
Tutus perhorreſcit , neq; vltra
Triſte timet vel ab hoſte fatum .
Securus ictus præſul aheneo
Thorace nullo pectora munijt

Digitized by Google

Vltro, nec improuisa flamma
Vis rapuit, violensq; telum.
Elusit artes aucupis, ac dolos
Euasit. at nunc sidera lucida,
Et igneas arces Olympi
Iam tenet, & potiore sorte
Ardescit; illum Pieris aureo
Fert grata plectro, plenius & canit
Vitantem ahenæ sauæ glandis,
Sæua foci mala, sæua flammæ.

IN S. PHILIPPVM NERIVM.

ODE LX.

PHilippe, quem nunc Indigetum choris
Pater Quirinus miscet, & ardua
Delubra, & aras thure multo
Dedicat, assimilatq; Diuis,
Cratera libans sanguinis, & dapem
Non inquinatam. Te pietas tua
Prouexit in maius beando
Ordinibus Superùm repostum:
Decus tuorum dulce sodalium,
Te Flora mater punicea rosa,
Calthaq; pingit, lilioq;
Virgineo, patriaq; serto.
Bacchate miris gliscis amoribus,
Namque æstuosum cor laterum diu
Compage dirupta satiscit,
Atq; sinus violens relaxat,
Perferre tantas impatiens faces:

Fœcun-

Digitized by Google

Fœcunde amorum, te genitabiles
Aura flagrantem, roſcidaq;
Te recreant anima Fauoni.
Vt pura Cœlo lumina dirigis
Potente voto, protinus intremit
Tellus reſultans, & profundo
Sollicitas Acheronte Manes.
Teſtatus olim fœdere candido
Loiola amicus, quod iubar ederet,
Qua fronte latè fulgураret
Irradians, nouus Heſperugo.
Nunc iunge Diuos, dum Latij Pater
Vnà piorum te ſacrat inſulis;
Nos &, litatis inter aras
Ritè ſacris, bonus intuere.

IN S. ISIDORVM Agricolam.

ODE XLI.

Bæte cultor Heſperi quondam ſoli,
Feracis & glebæ potens.
Qui nunc adauges quinctus heroas, nouo
Ritu Quirinali ſacer;
Dum mentis alta perſecutus otium,
Et dulce complexus Deum
Supplex inhæres, Cœlites iuuant ſuo
Labore, agreſtes Cœlites.
Aſtris relictis raſtra iam ſplendentia
Tractantur attritu, & ligo.
Adſunt parati, vt auxili multum ferant
Tibi alloquenti Numina.

Digitized by Google

Labos libenter omnis exantlabitur
Virtutis in laudem tuæ:
En vt iuuencis illigant nitentibus
Aratra Diui rustici?
En vt reuoluunt auro inexpertum solum,
Glebam & fatigant impigri?
Tu mente Cœlum dum colis, solum colunt,
Pennis volùcres aureis,
Noui coloni mollium noualium;
Fidiq; tutores agri;
Vlmos maritant illi, & altas populos,
Vetusq; Siluani decus,
Querceta adulto Libero, vel sulciunt
Palis breuem propaginem.
Illi remoto eburneo plectro lyra
Agri premunt inertiam
Exerciti iam falce, naui & inserunt
Feliciora germina.
At tu laborum, quos ager duros habet,
Precatus obliuiscēris.
Post vota, rastris vt iuuat scissum solum
Videre, sementem & satam?
Mirari aratrum cernuo collo boum
Auctore suspensum alite,
Magnos Quirites, regium examen poli,
Iuga implicantes cernere,
Decerpere vua purpuram, mala & tibi
Non insitiua, & mitia
Ceu Sole acuto. tanta vis Cœlestium.
Amoris hæc tu pramia
Iucunda captas: illaboratas dapes
Amor colonus apparat.

Honore

Digitized by Google

Honore fœderate nunc Cœlestibus
Amore certas mutuo.

IN B. STANISLAVM è Societate IESV.

ODE XLII.

Illustre Regum Sauromatûm genus,
Puer, penates, iuvaq; patria
Dimittit, & gazas, & auro
Mygdonio laquear superbum.
Curis acutis se procul eripit,
Luxumq; damnans barbaricum, amouet
Quicquid voluptas ebriosa
Obtulit insidians iuuentæ.
Frustra tenacem consilij quatit,
Germane, mentem frangere pertinax,
Ferroq; adurgens concitatos
Iungis equos, volucremq; currum.
Vrbem Quiritum iam tenet vnicè
Securus iræ, præsidio ferox
Cœlestium; & Ignatî nepotes
Iure pari sociare gaudet.
Tu gentis altum quid deceat genus
Curas, paterni nominis additus
Vindex, & antiquas secures
Commemoras, veteresq; fasces;
Nec parcis iræ; sed premit impetum
Sistens citatos cornipedes Deus,
Ridetq; si luctaris vltra
Fas trepidans; licet assequare

Digitized by Google

Pernice curru, non tamen irritum
Quodcumq; firmus constituit, Iouis
Inuertet, aut quondam retexet,
Mente semel quod adorsus alta.
Nequicquam acerbus, iunget et agmina
Loiola amica, in præcipites minas
Agèris, & damnis cauebis,
Ne sociùm subeat suorum
Dulces latebras, regnaq; pauperum:
Illum haud pauentem te celerem sequi
Insanientes per tumultus
Vsque foret bonus auctor alos.

IN B. ALOYSIVM GONSAGAM. è Societate IESV.

ODE XLIII.

QValem fatigat fluctibus Adriæ
Cautem reluctantē Africus, ac Notus;
Aut Caspias rupes inanis
Verbere sollicitant procellæ;
Gonsaga, sensit te patrius furor
Fortem, nec alti propositi tenax
Vultum reformidas, tuisq;
Consilijs cecidit renisus,
Miratus audentem malæ perpeti,
Et quicquid obstet frangere, quem sibi
Loiola princeps destinatum
Expediat per acerba rerum.
Dixitq; tandem cum lacrymis Pater
Fessus minando; non ego te ferus

Secta-

Digitized by Google

Sectabor vltra, nec retentem,
Nate, superuacuo labore
Vrgere mentem; scilicet aspera
Per verba vim, per verbera concipis
Robur; bipenni cui resonsa,
Taygeto super, alta quereus.
Iam perge quò te mens rapit, indolis
Quò ducit; ò spes, ò amor, ac decus
Gentis relictum, nec morabor
Longius exigitans volentem:
Linques Parentes inuitemor, atq; opum
Magnos aceruos, regnaq; patria,
Fasceſq; Gonſagos, auorum
Ac titulos, memoreſq; laudes.
Sic ille patrum nobilium decus
Priſcum remiſit, claraq; nomina;
Et dona Fortunæ nocentis,
Reppulit haud humili ſeuerus
Vultu; decorum pauperiem pati
Vltrò relegit; nec male ſordidus
Opprobriorum viſus emptor
Temnere purpureos penates.

IN B. FRANCISCVM BORGIAM ex Duce religioſum è Soc. IESV.

ODE XLIV.

Decolor pallet tibi fulgor aulæ,
Squalet Hiſpanus nitor, atq; murex
Regius; pulcher nihil Heſperugo
Splenduit vni.

Digitized by Google

Nomen aeternat tibi fama noto
Mentis infracta, atq; animi ferocis,
Illa te certis feret acta pennis
Vsq; superstes.
Dicet, vt virtus operosiores
Reppulit luxus, & auita iura,
Et Tagi Tartessiaci, atq; Iberi
Amnis arenas.
Mitte iam curas super aula, & auro;
Crescit insano sitis aucta potu;
Flagrat incensum cor, & astuosis
Viscera venis.
Ore delusus vacuo laborat
Tantalus frustra miser, atq; anhelum
Guttur accendunt latices, hiantem
Deserit amnis.
Dissidens vulgo, indociliq; plebi
Fortis Ignati noua castra tende:
Roma sic Cœlo, ac numero beatorum
Assevet vltro.
Deprimens magni satrapa tumentem
Spiritum, fasces, & libera iura
Deferens Nato, patriumq; censum,
Aethere regna.
Macte iam sacris decus ò tuorum,
Stemma seu temnis, procerumq; fastum,
Purpuram seu tu Latialem, & altum in-
Signe Quiritum.

IN SANCTOS OMNES.

ODE XLV.

Plectra

Digitized by Google

Plectra cui tanges operosa Clio?
Quid canes maius Genitore magno,
Arbitro rerum, & Superûm beante
Agmina Diuo?
Illius pura generatus aluo
Iure non impar Deus, ore eodem,
Imperi fasces tenet haud dirempti
Numinis heres.
Mentis aterna fata vis, & alto
Pulcher obtutu fluis ò propago
Magna, par stirpi, ter & amplus, vnus,
Alter, & idem.
Hinc Amor par iure perennè manat;
Dulce Amor Numen, penitusque amantum
Pectus innodans, genialis aura
Spiritus, & vis
Cordis: afflatus Deus ille vtrinque
Aureo septemgeminus vecurrit
Fonte, sed pascit bifida coruscus
Tempora flamma.
Nulla vis vni viget aqua Diuo,
Vna sed tantos propior nitores
Mater, & virgo, Dea magna (si fas
Dicere) tangis.
Signifer Cœli neque te filebo
Ales inuisis inimicus Vmbris,
Principem fixti metuendus anguem
Certe sagitta;
Addam & examen, sociasque turmas
Consili eiusdem, superare Ditem
Nobiles; illi simul alta Virtus
Robore mentis

Digitized by Google

Reflitit, turpes Acherontis Vmbra
Stagna Cocyti subiere nigri;
Et minax Cœlo ruit Orcus, imo
Clausus Auerno.
Pranium post hos iuuenem saluti
Accolam silua memorem? an sodales
Numinis bis sex Erebi potentes
Dite subacto;
Martios patres, anima ferocis
Sponte deuota; famulamq; Romam
Flamini magno, dominosq; doctam
Subdere fasces.
Nulla te, Gusmana, recondet etas,
Nulla Franciscum; bene pauit ambos
Alma paupertas docilis superbum
Temnere luxum.
Te quoque, Antoni, referam silentum
Principem ciuem memorum; sit altor
Blandus auritas pelagi loquendo
Ducere phocas.
Librat æternas agitata pennas
Fama Loiola; micat ille fera
Luce, dux Cœlo velut Hesperugo
Sidera cogens.
Auctor ô, vindex hominumq;, magne
Patre seu prognate Deo, pudica
Matre seu terris oriis, verendo
Numine regnes;
Neue mortales, tua cura, uanis
Excidant votis; tibi iunge Thracas,
Iunge remotas Orientis oras
Iaponas vltra.

Præsit

Digitized by Google

Præsit Vrbanus Pater vnus Orbi,
Qui Polum nutu referet profundum,
Quiq; demissos Erebo rebelles
Fulmine damnet

AD S. MICHAELEM ARCANG. Apuliæ Patronum. De excurs. Turc. in oppidum Manfred.

ODE XLVI.

Regina tellus Daunia, pinguium
Fœcunda frugum, messis & aureæ,
Quæ te hausit (infandum) repentè
Barbara vis, violensq; flamma?
Vt squalet agris horrida vastitas?
Vt mœsta culmo decubuit Ceres?
Igneq; depasti penates,
Fanaq; diripuere Diuûm.
Impune prædo Thracius Italûm
Securus ibit? littora remige
Vicina radet Thrax superbis
Exuuijs miserorum onustus?
Obliuioso credidit Adria
Puppes inultus, nec timuit Scythes
Antenoris fœdus per vndas
Ausus iter vetitum subire.
Ceu taurisorem cum Notus Auidum
Irritat acer non sine limite
Quærente riparum, & coloni
Solliciti vacuo labore.
Ne dede, custos, pergama sordidus

Digitized by Google

Salutis emptor ; ne fuge prouidus
Tonante flamma fulgurare
Arce super , teretiq; glande :
Ah ne secundum vota nocentium
Concede turres ; illacrymabilis
Dura , verecundosq; turpi
Seruitio prohibe nepotes .
Cur indecoro vita rependitur
Probro ? receptis cur spoliis nitet
Ferox ? & impermissa regni
Iura breui domino tenentur ?
Manfredus olim scilicet impio
Deuotus Orco mœnia condidit ,
Quem fulmen afflarat Quirini
Ritè Patris nimium proteruum .
Hoc ille sontes immiserabiles
Adurget vltor sub nigra Tartara ,
Hostemq; Diris execratum
Proijcit inferias Auerno ,
Tadam coruscans , eraq; commouens
Formidoloso carmine , regios
Temnitq; fastus , & secures
Cæsaris haud metuit proterui.
Dixitq; vindex tum Nemesis reo ;
Quid alta demens mœnia substruis
Nequicquam , & arces ? & superbis
Aggeribus meditaris vrbem ?
Ex quo verendum destituis Patrem ,
Acerba condo fata nepotibus ,
Vrbemq; damnatam Scytharum
Horrida deuouco rapinis .
Iam non Ibero milite deditam

Tueris

Digitized by Google

Tueris arcem ; nec vigil Appulus
Classemq; pugnacemq; Maurum
Præsidio celeri refringet.
Insultet hostis vertere pertinax
Turres vetustas, alite conditas
Lugubri, & ignes tecta latè
Peruolitent, vacuasq; sedes.
Seras refixas postibus æneis
Metu mouebit ciuis, & intimè
Portas recludens vrbis, hosti
Arua (nefas) populanda dedet;
Quod te minorem Patre Quiritium,
Et Vaticanis fascibus abnegas,
Neglectus orbis rector, vrbi
Fata monet mala luctuosa.
Cui vota fundam? quem prece suscitem
Diuùm rogando? quis scelus expiet
Natale? & vrbem criminosam
Expediat vitio Parentis?
Cœlestis ales, Manibus inferis
Timendus olim signifer, ardua
Querceta Gargani cubantis,
Quiq; tenes silíia latebram,
Succurre damnis; prouidus aduola;
Nunc coge ductor militis alitis
Centum cohortes, castra centum,
Mille tubas animans, & æra.
Sic notus olim, qui simul æthere
Sternis gigantes viribus ingeni
Depraliantes, Dite victo
Ducis, io, meritum triumphum.
Tuere Dauni perusigil Appuli

Digitized by Google

Gentemq; , campos ac tibi creditos ;
Suſpenſa neu formidet artes ,
Thracis & inſedias Tyranni.
Compeſce turpi claſſe licentiam
Diu vagantem . quid ſitit ebrius ?
Quid heu cruoris rurſum auarus
In miſeram ruit ille cadem ?

IN S. MICHAELEM ARCHANG.

ODE XLVII.

Coelum cauato pumice montium
Mutat beatus ſigniſer ; & niues ,
Vmbraq; Gargani rigentis
Hoſpitio tenuere latum .
Fruſtra laborat Tityrus auium
Vrgere taurum cuſpide miſſili ,
Monente Diuo , ſub reducto
Fana ſibi properare ſaxo .
Impune tutus ſcilicet hic mihi
Defendam & aſtum , & tela die ; neque
Lupos pauebo martiales ,
Aut viridis nemoris colubros .
Lentum ſub vmbra , Diue , tuebere ,
Dum plectra tango , dum recino lyra
Bello laborantes , & armis ,
Teque Ducem , ſociaſque turmas :
Tu pellis acer ſub cana Tartara ,
Nodoque vincis , ne malus impio
Pertentet arcu imbelle pectus
Exacuens celeres ſagittas .

Dicam

Digitized by Google

Dicam te ouantem carmine Lesbio,
Reddente saxo vocis imaginem;
Rupemq; Gargani profundam
Nec humili fide personabo.

IN S. MICHAELEM ARCHANG.

ODE XLVIII.

Princeps aligeri strenuus agminis,
Qui Gargana tenes ardua, Daunia
Gentis tutor amans, & bonus arbiter
Aruorum Cerealium;
Cui paret legio Martia Cœlitum
Olim sidereo castra sub æquore
Metantum, atque acies contra Acherontias
Mistorum noua prælia.
Titanum extimuit turba rebellium
Coniurata patres sumere Numinis
Cultus, atque tumens cordis, & ebria
Dementi nareotico.
Te, te purpurea casside nobilem,
Et squama rutilum lucis ahenea
Horrentes metuere, atque adamantinum
Thoraca; & clypeum grauem
Auro, missilibus nec penetrabilem.
Te plausu, choreis te polus excipit
Liber, diuitibus pratinus insulis
Pallentem Phlegethontios
Fratres de Superis; tu male pertinax
Agmen Marte nouo viuidus edomas,
Audacemq; Gygen, Porphyrionaq;
Infamumq; Typhoëa.

Nunc

Digitized by Google

Nunc te Romulei dicimus imperi
Custodem, & stabili Numine præsidem,
Direptas Stygijs Manibus acrius
Prædas, te duce, dicimus:
Alludit vacua nomen imagine
Assultu nemorum rupe cava tuum,
Et responsa ferunt saxa volubili
Aura, & voce reciproca.
Iam Pindi valeant saxa biuerticis.
Me Gargana tenent culmina, vbi vetus
Delubrum latet, & perpetuo calent
Ara messis odoribus.

IN S. MICHAELEM.

ODE XLIX

Dine, quem pubes Superùm rebellis
Vindicem quondam, sceleriq; acerbum
Sensit, & Pluto male cultor alti
Aetheris audax.
En ades votis, bone dux tuorum,
Signifer forti metuendus hasta
Hostium densas acies premendo,
Nostra tuendo.
Cæca quem Ditis fugit ars dolosi?
Ille devotos meritis Auerni
Desinat flammis, neq; parcit vlli
Callidus artis;
Ni tuis victus, Sociùmq; magnis
Viribus, spe decideret proterua,
Ni polo inferres potiore multo
Alite certos;

Digitized by Google

Diue, Gargana bone rupis hospes,
Late quercetis, viridiq; saltu;
Daunia defende tua colonos,
Appulaq; arua;
Spicei tutela soli, feracem
Glaream, flauaſq; tuere ariſtas
Plurimam ſeruans Cererem, replenſq;
Horrea meſſe.
Cœlitum te ritè ducem canemus;
Vota fert imbris ſitiens Iapyx
Proſpero frugum, celeriq; fœtas
Cogere nubes.

IN S. ANGELVM CVSTODEM.

ODE L.

DVx ò robore martio
Pollens, cui Genitor me bene credidit
Fido prouidus aliti,
Tollenti patrijs ſideribus caput;
Adſis rebus in arduis,
Et præſens vigili præſidio tegas,
Fortis ſternere Tartaro
Examen tumida mente furentium,
Et Plutona domabilem
Alto deuoliens præcipitem polo.
Te vidit polus aurea
Ardentem clypeo, te bene fratribus
Decertantem Acherontijs,
Augentem ſpolijs & Capitolium.
Tum Cœlum Pater abſcidit

Cocyto

Digitized by Google

Cocyto Superis dissociabili.
Et semptemplice Tanaro,
Obstrictis tacito carcere Manibus;
Nobis sed tamen invida
Pestes, & misera relliquia incubant;
Post Ditem patrio polo
Depulsum, Furiæ, & Gorgones impia
Terris ire licentius
Visa, fraude mala perdere callida;
Tu si corripias gradum
Velox præsidio, cur metuam Styga?
Votis sæpe Parens tuis
Iram ponit amans, telaq; proïcit;

IN S. ANGELVM CVSTODEM.

ODE LI.

NOn ausim fidibus ludere mollibus
Debellata ducum examina fortium,
Nec te præcipitem, Lucifer, Hesperum,
Ortu commoriens tuo.
Nequicquam memorem immobilis ingeni
Eduros animos, & nimium sibi
Deuotos studio; sit labor alteri
Proferre Argolica tuba
Acrem consilijs sub Styga conditum
Plutona, edomitamq; Aligera manu
Cœli progeniem, vulgus & impium
Vltro. grande periculum
Bellorum Erigone palluit insolens;
Tum Cœlum trepidare altius incipit,

Astro-

Digitized by Google

Astrorumq; chorus tum procul ignibus
Scintillare trementibus.
Vix unum tenues dicimus alitem,
Ditem siue malum strenuus impulit,
Seù colla implicuit squalida Cerberi,
Monstrorumq; minacium.
O flos Cœlicolum gratior, ò nitens
Fulgentes oculos excubitor vigil:
Tu vita columen, tu bene candidis
Notus tutor amoribus.
Quam me ferre pedem, quò rapias, docet?
Nec luctante gradu tendere, te duce?
Tu misces Superis; duc age, quà nitet
Candore orbita lacteo.

IN S. ANGELVM CVSTODEM.

ODE LII.

COelestis alles matris ab vbere
Decrete custos tempus in vltimum,
Te magnum Olympi, te Quiritem
Sollicita vigilem saluti
Donauit auctor. si trepidum polo
Debes clientem, quid moror? euhe
Tecum coronatum virenti
Fronde comas, nitidumq; nardo.
Tecum refregi tela Cupidinis
Bellator; obiecit bene parmulam
Obnixa Virtus; me nec artes,
Fraudesq; mali latuere Ditis.
Tu me per hostes prouidus expedis

Casus

Digitized by Google

Casus pauentem nullius vnicè ;
Omnes residunt & procella ,
Te facilem moderante clauum :
Ergo obligato thure adolebitur
Ara ; & beatam gratior hostiam
Flamen dicabo , pignus almi
Numinis , arbitrio potenti ,
Et voce fundens non humili Deum .
Seù liba permutem Cerealia ,
Siue incruento de cruore
Vina tibi simulata ponam .

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM *SIVE* ODARVM

LIBER XI.

De S. Ignatio Loiola.

Προοίμιον

HÆRET nunc animus in domesticis. Incunabula nostræ familiæ quantulum cepit initium? Ignatij Loiolæ adolescentia occupata fuit illecebris; robustior ætas in aciem, inq; puluerem prodijt; adul-

Digitized by Google

adultior in præclarissimi operis molitione, ac fundanda, regendaq; nostra familia versata est; senectus in excellentissimo perfectæ, absolutæq; virtutis fastigio fulsit, admirabili etiã gentis incremento. Diuina vis illum ad pietatem aduexit alienum, quòd minus religiosum; acerbum, & cruentũ, quòd militem; erubescendum, quòd indoctum; ceterũ tam prospero euentu rerum, vt pro minus pio, sanctissimum; pro milite, in impietate profligãda Ducem; pro rudi & inerudito diuinitatis acerrimum contemplatorem, ac tot Academiarũ, totq; gymnasiorum auctorẽ reddiderit, confluentibus vndiq; ad eum, quem instituit Sapientiæ mercatum, gentibus. pertinax fuit in arce Pompelona tuenda, propugnator futurus acrior Romanę. Patiatur Horatius Cocles se fileri, quẽ virtus tenuit in ponte solum cruribus fractis; admoneri se virtutis aiebat, quoties claudicaret: at dicere fortasse possit Christiana Resp. Ignatij casu se erectã stare. dilatauit eius fines; cultum diuinum, vel euexit, vel etiam inuexit; quodq; laudum eius consummatio est, præclaris institutis, ac legibus effecit, ne nos puderet, quod auctorem

Digitized by Google

ctorem, ac Parentem de castris potius, atq; campo, quam de aris, atq; delubris, horum tamen honore decorandum, accersierit. Murali tormento ictus muros euertere constituit impietatis, atq; perfidiæ. Casus ei gradū gloriæ primum posuit. Trophæū virtutis, vbi cecidit, statuit. Fabulentur Vulcanum claudicasse, quòd ob turpitudinem fuisset è Cœlo deiectus; at Ignatius, vt pulchrior effectus referri posset inter Cœlites, claudicauit. Clarius resonauit eius nomen tibijs fractis. Vestigia pietatis, quò firmius insistendo imprimeret, alternauit. Iam tū cœpit abstrahi à terra, vt solebat, non modo mente, sed corpore, cum cepit incedere pede suspenso. Complexus animo orbem terræ totum excurrere meritis, ac permetiri statuit, cum claudicauit. Exsecari se passus est, vt constantis viri simulachrū affabrè formaretur, nec sibi nobiliorem statuam exsculpi voluit, quam seipsū. Excepit æneam pilam, vt orbis terræ pilam Romæ remitteret. Subijt periculosam belli aleam, extra omnē virtutis, ac laudis aleam mox ponendus. In ludo Martis religioni præluſit robore animi, atq; constantia. Commo-

Digitized by Google

ta tellus est eo resipiscente, quo motu iam tum fana Deorum cępere quassari, atq; hęreticorum pergama labefactari; mira res. soliditate propositi terram mouit. Miles egregius in vulnere nactus est medicum religionis principem Petrum, præstantiorē omnino, quam Chironem Achillis. Huius ipse fortitudinem est imitatus in bello, iracundus, sed in hostem Virginis matris. Ei gladiū dedicauit, quod eius præsidio mallet armari. Bacillo quo senior firmabat gressum, infirmabat cōmunem hostem, atq; debilitabat; hac ille quasi clava eiusmodi monstra perdomuit. Eundem hostem ex ædibus nostris Lauretanis fugauit literis missis, de more victorum, haud dubiè laureatis. Eundem specie Cerberi sibi oblatum non extulit ex Acherontę, sed eò potius intulit, ac retrusit, hoc Hercule laudabilior. Exercitationes veluti gymnicas instituit agonotheta præclarus eorum, qui tunc virtutem ostentarent, cum se abderent; tum stadiū conficerent, cum se quasi carceribus continerent; tum se exercerent, cum quiescerēt. Resipuit ipse igni bellico, desipere vetuit alios glacie paluſtri. eo quamuis gelu concre-

tus

Digitized by Google

tis Septemtriones in primis religione inflammauit. Fuit Ignatius Vindici noſtræ ſalutis apprime ſimilis, hoc tamen diſcrimine, quod illi tellus contremuit morienti, huic nouam vitam inſtituenti, quãquam hanc ipſe quoq; tum acerbiſſimis cruciatibus ſponte addicebat. Hoc etiam inter ſe diſpares, quod ille nouas ſtellas, ac ſymphoniacos Cœlites habuit in ſtabulo naſcens, hic, vt narrant, in tumulo moriens; niſi forte idcirco, quia obitus ei fuit verè natalis. Hoc certe, quis non miretur? eum excepiſſe ſepulchri hoſpitio Cœlites immortales, itì quo, tanquam in odèo non gemitus audirentur, ſed cantus, non epicediũ, ſed epinicium caneretur. Illud vero quam ſingulare? vt aſtra Ignatius extinctus accenderet, à quibus eſt elatus ad tumulum, quo tempore eſt illatus in Cœlum. Parentarunt illi ſidera, quæ cum lacrymas non haberent ſuas, reddiderunt alienas, nempe eas, quas ille viuens in ipſorum contemplatione ſæpe profuderat. Inferiæ in tumulum eius iectæ fuere ſidera, quia hęc in vita cariſſima. Mira dignitas Ignatij cinerum, qui alios non tegerẽt ignes, niſi ſidereos, eius nimirũ

Digitized by Google

cineres, qui cælestis patriæ desiderio aspectu siderū deflagrauerat. vel tam claris funalibus honestari debuit, qui tantam lucē attulerat religioni. deuocauit è Cœlo sidera non præstigijs, sed pietate. Obtulere se quondam stellæ venerabūdæ Iosepho in somnis, quod illi auspicium fuit dignitatis, & gloriæ; obtulere se eadē ratione Ignatio mortuo, qs mors ei somnus fuit, & quies, peruenturo deinde ad fastigium gloriæ nomine sanctitatis. Inuenta est etiam in Archimedis tumulo multo post sphæra cum stellis, sed fictis, ac sine luce, ideo tamdiu incognitus latuit, & obscurus. Ceterum admirabilior illo fuit Ignatius, qui non describeret Cœlum radio in Mathematico puluere; sed radiaret in suo. Quantarum virium hic Atlas fuit, qui astra sustinuit vel exanimis? qua gloria fulsit is, cuius splendor nec sepulchri sordibus obsoleuit? Hic profecto ille est Ignatius honoris Pontificij acerrimus defensor, & vindex, sed aditu ad honores & sibi, & suis intercluso; Lutherum in primis impiorum ducem debellauit, copijs militum fortissimorum, quorum cruore nobilitatus est magis, quam hostium. ab illis propugnata

Digitized by Google

gnata vera religio est, aduersarij profligati. iacet nunc Luterus abiectus in suis sordibus, atq; cœno, Martiani illud nomen euanuit. Calumus in sui nominis senio squalet, Oecolampadio Furiæ illi humani generis extorta est tæda de manibus. Melachthon pecudis instar in hara Epicuri cõtinetur cum suo grege stultitia notatus. Caroloſtadio liberius excurrenti opposuerunt se Ignatij socij, quibus potius obtigit palma tangentibus metam optatissimæ necis. Confracta Bucero sunt cornua, quibus in religionem impetum faciebat. Pseudomartyri illi, ac ceteris Protestantibus abrogata iam fides est. Georgiani agrestes putantur, & indocti. Osiander falso nomine pietatis ornatus, omni scelere contaminatus habetur. denique vniuersis hostibus Romani cultus tam acre bellum indixit Ignatius, vt nihil sit ijs magis insensum, quam eius ducis nomẽ, ac militũ fortitudo. ita ille vndiq; triũphis illustris speciosissimũ trophæũ de manubijs omniũ gentiũ statuit, ac Numini, cuius vnius gloriæ tenebatur studio, dedicauit. Postremo Societatis auctor socios etiã habuit, cum fastis inscriberetur, Indigetes.

Digitized by Google

ODE I.

Vndek amice Numinis aëtior,
Te mæsta posci Religio Parens,
Citatus in hostem perdocilem
Exacuit meliore pugna.
Te tolle castris, crebe pulveri,
Ne semper Alpes asperior celas,
Custos vel alta Pompelonæ
Sollicitus tuearis arces;
Remitte tandem Pallada, tuidum
Ne tange Martium cædi reciproca,
Nec perge fessis vulnerem
Famam, & opes, incautumq; plausum.
Plerumq; tristes militibus vices
Et Fors ovantem flentem persimul,
Urgetq; Gradivi tumultus
Sollicitum tamiere mentem.
Fraustra tonuisco fulmine nominis
Ostendis ignem, seu Nemees leo,
Aut æstuosos torrer agros
Sole furens Praxan iniquo.
Depone cristas, & galeæ subam,
Sæcumq; vitæ murmur, & horridæ
Tormenta Bellonæ per auras
Vi rapida iacula quæ glandem.
Tu martialem quid decet ducem
Curas, Iberi nomen & imperi;
Fortesq; Celtas, Foxiamq;
Sternis agens gladio cruentum:
Sed acre pectus numera de pertus
Deum te æquos dostinavit exitus.

Ridetq; bellantem superbo
Martem Ducem, trepidantem & vitæ
Fas constituentem scelicem anno
Te struit idem, non sine dissono
Fragore Pamplona ruentis,
Crura Pater jaculo fatigans.
Vis certa magni Numinis, ut libet,
Mentem ferocem terruit, & Polo
Transmutat alto, liberumq;
Vertit amans, & opis benigna.
Si sævus hostis fulmine patrio
Oppugnat arces, & quatit arduas,
Concurrat alter propriari
Laudis amans, cavetq; ne Mars
Donet beati divitias Tagi
Rheno bicervi: te potius decet
Thoraca permutantem, & arma
Pergama Romulidum tueri.
Sic tandem adaugues indigetum choros,
Loiola, Cœlo sic Latium sacrat
Delubra tollens dedicata,
Et faciens tibi ritè ad aras.

ODE II.

IAM bellicosum machina Cantabrum
Deiecit, & vi perculit ignea,
Ictuq; fatali caducus
Mente nova meliora versat.
Sic Pallas æri pectore detumet,
Furorq; tandem desinit impetus
Insanientis; parce Pallas,

Digitized by Google

Parce graui metuende ferro
Gradiue; tibi sat rhodanus vber,
Sat præliorum; sin magis nobis
Cantare pugnas, & fugatam
Marte nouo sub Aurora Ditem;
Fas & beati Principis addictum
Diuis hondrem, sæuaq; Romula
Decreta, & acta augusta
Marmorea bene ducta Memphi:
Tu victor acri Pallade Martium
Lutherum adurges; milite quin tuo
Caluinus olim viperinam
Cæsariem dolui recidi
Talis per Alpes Cantaber arduas
Hostem lacessebas tropidum gelu,
Equum retorquens, & pruentes
Exagitans actes premendo;
Quamquam Parentis non minus integra
Loiola, vindex protinus impiger
Pudoris hostem frangere, arma
Haud temerè insilituis mouere
Tentauit insons Mulciber igneo
Te glande; princeps sed tibi Flaminum
Vnguenta dapromedas salubri
Rore latus, tetigitq; crura.

ODE III.

Ducem coruscum Marte sub aureo
Loqui parabam, castraq; Gallica
Bello fatigantem, sed orsum
Increpuit leuiora Phœbus;

Maiora

Digitized by Google

Maiora iussit dicere barbito;
Tu signa confers Romula Martius;
Direpta tu Ditis superbi
Postibus imminuis trophaea.
Vinclo coërces, Diue, domabilem,
Nec errat audax orbe licentius,
Sonteſue debacchantur Vmbra,
Eumenidum neque turba ſaeuos
Intentat angues; inijcis ordinem
Rectum, & procaci frana Cupidini;
Formidat & culpari Honeſtas;
Erigone reuocata Cœlo
Terras reuiſit pulchrior. auſpice
Te Roma creuit, te duce latius
Regnauit vltra Gangem, & Indum,
Et tacitas Orientis oras.
Quondam ferocem te vigor impotens
Egit per Alpes indomitas niue:
Plutona nunc cude arma contra,
Qui nocuas inimicat vrbes
Cœlo, beatumq; exigit otium
Terris; quid vltra tendit auarior
Praedator Orcus? ſat venidet
Exuuijs miſerorum adauctus.
Sic annuis te lucibus, hoſtia
Diuinivore, & turicrema pij
Beamus ara, ritè votis
Indigetem iuuat appreçari:
Alto repoſtum nuper in aethere
Te tibijs, te carmine, Cœlites
Augentem, & aſtrorum chorèas,
Progenies tua nos canemus.

Digitized by Google

ODE IV.

Non Iouis ictos rubicam[illegible]
Fulm[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Sæpe [illegible]
Sæpe [illegible] Romulis
Lacrymas [illegible] mouit,
Et minas furiauit orbes:
Insanientum cum grege sæuit
In templa Diuûm, quidlibet impotens
Audere, & œstro pernicaci
Percitus exitium parabat.
Sed constantiæ percutit impetum
Loiola, lymphatamq; coërcuit
Mentem, nec insanas ruinas
Romulea meditatur arci:
Ferum draconem cum rapit armiger
[illegible] cum Nemeæs premit
Rapax [illegible] Leonem,
[illegible] superbi.
Quicquid alit [illegible]
[illegible] impius,
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Lucilio nascenti quo pacta fauore
[illegible]
[illegible]
[illegible]
De [illegible]
[illegible]

ODE V.

Ille ego spectatus tubarum minas
Direxi ictum, missa cum cuspide
Quicunq; terrarum remotis,
Sulphureum iaculatus ignem
Siphone abeno, palmeris abditis
Fomenta caca subijcientis face
In nomen ignari superstes,
Conspexerunt decus ac nepotum.
Oracla noui, fataq; promuda,
Praecipit alta mente quoq; tumultus,
Quid posset Ignatij virtus
Temerias agitantis Vrbanas,
Qui Martiali spiritus igne Iouem
Campo [illegible]
Laudandus [illegible]
Cornipes [illegible]
Quid cum [illegible]
Perfidum [illegible]
Nullum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Digitized by Google

ODE IV.

Nvnc Roma festos instituat choros,
Nunc Flamen aras dedicet hostia
Votiua, odoratamq; acerram
Impleat Indigeti recenti.
Nuper sacratis legibus additus,
Signis recedens perfuga Romulis.
Lutherus aris bella mouit,
Et miseras furiauit vrbes;
Insanientum cum grege sauijt
In templa Diuùm, quidlibet impotens
Audere, & œstro peruicaci
Percitus exitium parabat.
Sed constumacem perculit impetum
Loiola, lymphatamq; coërcuit
Mentem, nec infaustas ruinas
Romulea meditatur arci:
Afrum draconem ceu rapit armiger
Ales fatigans; ceu Nemeos premit
Robustus Alcides Leonem,
Et spolio haud humili superbit.
Oppressit alti viribus ingeni
Fatale monstrum; nec furor impius,
Nec tela terrent, sed suorum
Cade pius reparauit oras
Orco relictas, vltima fortium
Adire terrarum, induere & graui
Mucrone pectus, ne rapaci
Preda cadat miseranda Diri.
Feruntur vltro quò vocat arbiter
Rerum Quirinus, vulnere milites

Deli-

Digitized by Google

Deliberato; quippe Roma
Ius repetunt, Latiiq; cultus.
Aduersa ferro pectora denouent;
Aras tuentur, nec Superûm sinunt
Delubra vastari superbo
Excidio, immeritoq; probro.

ODE V.

ILle auspicato vulnere nobilem
Direxit ictum; tela Cyclopea
Quicunq; tormento retauit,
Sulphureum inculatus ignem
Siphone aheno, pulueris abditi
Fomenta caca subiiciens face
In nomen Ignati superstes,
Conspicuum decus at nepotum.
Oracla nouis, fataq; prouida,
Praecepit alta mente quid indolis,
Quid posset Ignatiq; virtus
Tanarias agitantis Vmbras,
Qui Martiali stramit agens Ducem
Campo minacem; vulnus & intulit
Laudandus hostis, poplitemq;
Cerripuit fragilem caduco.
Quid cuiq; Numen destinet, haud satis
Perspectum in horas; Tutor Iberia
Nullum perhorreseit, lacessens
Monte ferox mala, fata ludens;
Temnit sagittas, & volucrem sequi
Gallum, superbi signifer Hesperi
Tutur arcem; ac tela custos
Peruigil eiaculatur hostli.

Digitized by Google

Sed intonatum pulvere bellico
Repente tormentum impulit, & grauis
Fragore turbo, quadis ardens
Iuppiter aëriam cupressum
Vt crura telo fregit aheneo,
Ibera virtus Martia concidit
Depraliantum; at gliscit illi
Vis animi, rapidaq; mentis
Afflicta morbo regna Proserpina,
Ac penè limen vidit, in vltimam
Luctatus horam, dum tenaci
Vulnus hians iaculo fatigat.
Magnus Sacerdos adfuit, astitit
Repente claro lapsus ab æthere,
Argenteum Diana currum
Dum medio rapit orbe pernox:
Sic deinde pectus concutit ignoum:
Regnata Martis sæcula iam fuge,
Turresq; Pomplona ruentis
Mitte diu trepidans tueri:
Ne perge campo immittere Cyllaren,
Rituq; telum tendere Serico:
Depone parmam; damna Martis
Dura mali fuge, dura belli.
Ac de mouentem prælia forsitus
Mirentur Vmbræ, versaq; Tanaïs,
Manesq; & exactum Tyrannum
Compede sergemina prementem:
Defende Romæ vulnera, & hostium
Inominatam vim preme vi prior;
Nec Alpium cura iuuentam,
Ac profugos agitare Geltas.

Vixti

ODE VI.

Vixti cruento fæne negotio,
Loiola, nuper non sine gloria,
Nunc arduis functum periclis
Poscit Amor sibi dedicatum,
Arcus pharetra cui sonat aurea,
Hic, hic piorum ductor, inutili
Frustra fatigatum labore
Signa sequi meliora suadet.
O qua beato Numine dedicas
Delubra Montis, magna Parens Dei,
Regina, Loiolæ ferocis
Tange animum pia pernicacem,
Deponat, oro, fulgur acinacis,
Teli frementis vulnere saucius.
Cristasq; deponat comantes;
Exuuias paries decorus
Ostendat altè, gesaq; Gallica;
Et signa canis non semel Alpibus
Direpta Pompelone tumultu
Oppositis foribus redonet.

ODE VII.

Loiola cultus Romulei scien
Parum, laborum calliduſ acrium
Dum Marte fauis, auſpicato
Vulnere nunc reuocare cursum,
Cæloq; gaudes flectere Numini,
Vltro reuoluens carbasa, protinus
Resanto Cœlo, nanq; Diuus

Digitized by Google

Tergemina vtilius tiara
Insigne tendens clauiger aureum,
Quo pandit alto cardine lucidi
Postes Olympi, quo coërcet
Indomitos Acheronte Manes,
Silente visus nocte nitentior
Tergere somnum, findere nubila,
Graueſq; tollens mentis vmbras,
His animum pepuliſſe dictis.
Ah ſiſte quò te cunq; rapit furor,
Sat verſat acri militia diu
Bellona, & œſtro martiali
Exagitat per acuta belli.
O perge tanti ſignifer agminis,
Fatalis Orco; qua mora detinet?
Depone loricam trilicem;
Mitte ſuperuacuos tumultus
Belli. iuuat iam cogere militem;
Accende Martem nomine; Tenari
Princeps, Auernaleſq; fratres
Conciderint. ſpolia ampla ducet
Ditis ſubactas attenuans opes,
Cœlumq; adaugens diuite Memnone
Sciens triumphorum, & Quirini
Iura potens retuliſſe terris.

ODE VIII.

CAntaber Cœli nouus Heſperugo,
Corda qui conſtas meliore flamma,
Et pio cultu vitioſiorum
Pectora formas.

Iura

Digitized by Google

Iura tu custos Latij tueris,
Iura nequicquam Batauo refixa,
Instruens nos Palladia decoros
Arte palaestra.
Te canam Cœli decus ò nitentis,
Te ducem, ac pulchræ sobolis Parentem
Strenuum, quicquid Thetis ambit, alma
Subdere Roma.
Tu nisi afflictus crepitante telo,
Perq; lubratam caderes sagittam,
Mulciber ni crura bene ominato
Frangeret ictu,
Haud Auernales premeres maniplos,
Nec Styga, & Manes, duce te, superbos
Sterneret pubes animosa Ditis
Perdere Regnum.
Iam pias auges animas beata
Luce. te Cœlo Indigetem reponit
Frena qui rerum tenet, & sacrorum
Iura Sacerdos.
O Parens magni generis, Sabaa
Messe odoratas adolemus aras,
Grauis ò Cœlo, metuendus Orco,
Candidus orbi.

ODE IX.

QVis inquieti Martis erit modus,
Loiola, tandem? pralia destinas,
Altamq; Pomplonam tueris
Opprobrij haud patiens Iberi.
Virtus ferocem protinus euocat,

Digitized by Google

Fortemq; nisus edoter ardues,
Et libera deuota morti
Agmina consociare fundet,
Spectacla, torno quæ furor obtulit
Superba Marti. laudis amor citat
Virgens morantem, nobilis te
Palma beat, decus & reserbet.
Ne tinge dextram cæde cadentium,
Ne tinge Rhenum; parce cruoribus,
Ludumq; Bellona timendum
Mitte ruens medios per hostes.
Paullum iuuenta fiste ferociam,
Desitq; Pallas; mox tibi Romula
Res ordinanda; castra voges
Indocilem domitura Ditem.
Insigne lapsa præsidium Fide,
Et fortis hostem frangere perfidum,
Quem laurus æternat trorum
Mille ducum memorem triumphis.
Iam nunc rapina Dis malus abstinet
Vinctus catenis; milite Cantabro
Mirè lacessitus, fugaces
Sollicitans Erebo cateruas.
Quandoque pressis vulnere concidis
Minus pudendo, se tibi destinant
Iam cuncta terrarum, Scythaq;
Difficiles, & atrox Iapon.
Francisous Indis nuper amicior
Mundi latentis pertigit ardios
Fines, inexplorarum & orbem
Ingrediens noua iura sanxit.
Qua regna cæco peruit æquore

Extre-

Digitized by Google

Extrema Tethys ; quis latet angulus
Mundi repostis ? signa late
Explicuit generosa virtus ,
Gratante Roma, quâ iubar exeris
Sol, quàve condis . quare agè prouidus
Loiola ; Gradiuum retractans
Castra mone meliore voto .

ODE X.

GEntis , Ignati , bone dux , & auctor
Quem super Cœli radiantis orbes
Exuluit virtus , Latijqs cultus
Munere donat :
Te prece appellat trepidus perire
Aeger , vt mitis per acuta morbi
Expedis ; voti reus ille sæpe
Accidit aris .
Fortis Alcida seriem laborum
Vinxis ; vt vindex , domitorq; mentis
Libera frenis animum rebellem , &
Fera valendi .
Nocte sublustri studiose Cœli
Ducis astrorum inuidentis choreas ,
Eluens curas , & amara vitæ
Nectare Diuum .
Sedulus Cœlo properas , venasq;
Diuus interfis bonus ista curas ,
Quas Quiritalis , tua cura , Princeps
Dediuat vltro .
O Amor nostri generis , decusque
Dulce , quid cessas ? cadat ecce multo

Thure

Digitized by Google

Thure, delibatq; Deum latentem
Ritè Sacerdos.
Signifer reuum rape castra, profer
Arma; sperates, age, duc triumphos;
Nec finas hostes Latium proteruos
Temnere Numen.
Martis insani satis, atq; motus,
Agmen infestum domita, ducemq;
Martium; Bexenq; grauem Trionum
Perde tyrannum.
Aspicis? cæco trepidant tumultu
Verteve æternas violenter aras,
Frangere ac Diuûm simulacra, & altâ
Culmina templi
Ire succensum; metuunge Roma
Impetus MVI malè pertinacis,
Quiq; lymphatus sine mente Manes
Sauijt Vrbi.
Frange Caluinum generose clauum,
Et natum templis Osiandrum, & aerem,
Manlium vince, & furialis Oeco-
Lampadis ignes.
Cege nunc agmen, tibi cura Cœlo
Credita, Ignati, sceleris piandi;
Impios terræ vadije Olympi
Clarus, & astris;
Sine te Roma propior procellæ,
Et metus rerum ciet imminentium;
Sine inuictas acies in hostem
Ductor obarmes.

ODE XI.

Templo

Digitized by Google

Templa dum lustras Superùm, recensens
Sidera; & clara taciturna noctis
Signa, vibratum tibi ferre Orion
Tradidit ensem.
Scilicet nuper simul ipse magna
Obligas Romæ caput, arma tractas
Acrior multo, meliore & hostem
Marte lacessis.
Mœret hoc Ditis grauis ira, mœret
Eumenis pallens, acuens & iras
Irritos angues tibi viperino
Vertice tendit.
Casta iam pubes tibi, Diue, crescit;
Castra iam crescunt noua; non inultum
Impij regnum domini relinquent,
Arma minati.
Te suis Pluto metuit maniplis,
Te nocens Orcus, pauidiq: Manes,
Ne triumphata Styge victor altè
Signa reuellas.
Nulla me iuris male peierati
Pœna diuexet, precor, alme; prono
Ferre da collo iuga, da carentem
Labe iuuentam.

ODE XII.

ET testudinis aureæ
Neruis, atq; Araba messis odoribus,
Et libis Cerealibus,
Mutatiq; iuuat nectare Liberi
Sidus nobile Cantabrum
Cœli

Digitized by Google

Cœli sede, nouis ponere vitibus
Augentem Indigetum choros.
Ardet flamma recens; alter & Hesperus
Orbe intermicat aureo.
Multis ille bonis munera diuidit,
Felici Hesperia solo,
Multa, olim patria Cantabria memor;
Nulli largior extitit
Quam charo generi, dona nepotibus
Effundens opulentior,
Regnati properans diuitias poli.
Cressa ne careat nota
Obsignata dies pulchrior, & noue
Flauescens Hyperione
Neu sit Threicia pigra quies lyra.
Clio pellere barbiton
Certa, & vince modis blandior Orpheo
Amnes sistere callidum,
Iam Mysta faciunt Numinis hostia,
Et ducunt liquidum Deum.
Ite ò, vota Duci soluite martio,
Vrbis dicite Cantabræ,
Natalisq; decus nobile patriæ,
Nostri Delon Apollinis,
Ortum & sub nitido Vespere Phosphoren.

ODE XIII.

IBere Mauors, Hesperia decus
Pugnacis, acrem militiam moues
Iuratus, & Gallum ferocem
Sternis eques memendus hastæ,
Vitamq;

Digitized by Google

Vitamq; Penates vtrobis agit
In rebus; at te Rodigro sinu
Mirata bellantem, per hostes,
Et medias arcis citatum
Implorat vltro. Quis bonus omine
Cogis lacessens Saxonas impio
Romam terentes, & Sicambros,
Turpe genus, Relegiq; & Asi
Semen relictum? me male perdidit
Proteruus hostis, dum properat via
Iter nagatæ, Vaticano
Arma vouens inimica Patri.
Quid vsq; pignus puluere sordidus
Campos cruentos Hesperiæ teris
Auriga præceps, & citatum
Flectis equum leuior sagittat
Acrem fatiget Thracia Perfidem,
Et Marte Maurus sæuus impio,
Agat phanetratos Gelonus
Per medias grauis ira cædes.
Tu præliorum desine tristium,
Perrumpere ardens nobilioribus
Auerna castris, verte fundo
Tanaraq; imperiumq; Ditis.
O cura Cæli, Numine dextro
Nomen repostum dulce nepotibus
Tuere: felix, signa vonsus
Nox Erebum noua cæsa prodit.
Lex hæc tuorum, si iubeas sola
Obire terrarum, & mari Cæspium
Vltraq; Syrtes æstuosas,
Nutus agat celeret iubo

Digitized by Google

Franciſce toſtis, cui Thetis ultima,
Cui bellicoſos aurea ſubdidit
Aurora Reges, iura quæ dat
Legiſer imperioſus Euro
Nec tu decoro vultuere nobilis,
Indictus ibis Auſonia decus,
Rodulphæ natales cruores
Inſtirens, Aquinias, fontes,
Amica lethi gens tua liberi,
Infracta pubes, promptaq; barbarum
Tinxiſſe ferrum, damna vitæ,
Mazo nova, peritura vinit,
Decora labis neſcia ſordidæ,
Intaminatum Religio decus
Seruo, nec arcentis magiſtri
Ingenio vetor dira ſubire
Cœlum reclusæ Stygis
Flammanta trahunt ora ſocios ſequi,
Cœtuſq; damnatis pertinaces
Deſtituo fugienta penna;
Tu perdueles aggredere cæcus,
Vltor; vetabis principe ſordida
Contamineniur regna, & urbes;
Et Legi vacuam Patris,
Nutumq; ludat dubia grauem
Hoſtem, valentes vulnere debiles
Ne parce pugnæ, conſequi haſtem
Adimq; palæ pede, Dium, clauda.

ODE VIX.

QVid Gallicanas exagitas foreæ
Leiola gentes? Tartara ſubrue;

Hoc Cœlo amissum est Vaticani
Numen? ô decus, unque vindex!
Te martialis flavit impetus,
Et acrior vis, qua mora detinet?
Committe pugnam, vitiosa magnæ
Regna profundas bonominato
Casu ruinam duc, age, Tauri,
Te concidentem Dis metuit cadens:
Refringe vires, & superbam
Confice iam iaculo supremo.
Te non Chimæra peculiari igne
Telum, sed alta iuvitum arbore
Tutela Cœlestum, & prævalle
Eripuit, subitis furis
Compressa vallis, nocturna cum grandi
Tonante flamma concrepuit premens:
Te cura fratrum glauca ahena
Sustulerat, nisi Patrius Ulysses
Vanasset ictum subjiciens opem.
Nunc alta calcas sidera, & hostium,
Ædesque, sollemnes Deorum,
Et proprias adolemus aras.
Quandoque Numæ Remoliidum Patrum
Consensit ordo purpureus scelus?
Virtutis & Principes Quirinus
Indigetum ubertis remisit.
Frustra laborat Roma Trionibus
Iniuriosis; nec violentior
Arctos, Bootes no tyrannus
Egelida maturat ora,
Vim luet hostis, dedecorum nata
Intacta semper Religio. Minus

Rhætusue surgat, pernicemue
Fulmine agas metuende, & igni.

O. D. G. M. V.

O Magnis ortus edite, Spiritum
Dux quem secundum Roma præsentior
Quem censet Superum vis violentium
Sancto Concilio parens.
Nempe hæc illa tui lux, Hyperionis
Instar Solis, enim sæpe tuas ferunt
Effulsisse genas, & rutilum facæ
Vultum illuxe pauentibus.
Per te Religio tegue pyramidalis
Culpari metuit mobilium fides
Anglorum, radijs candida Faustinæ
Cœli diuite copia.
Nulla polluitur labe regnigena
Martini sobolis: edamuit vesos
Loiola, & tumidi contudit ingenij
Vires Pallade Romula.
Quis septem timeat fidera Pleiadum?
Aut quos vipereos parturit Enneus
Fœtus Cerberidæ monstrosi, quis fera
Curet vulnera Dacicæ?
Condit quisque diem criminis integer,
Et voto superans supplice Cœlites,
Hinc conuiua pijs nobilioribus
Mensis haurit biens Deum.
Te multa prece, te prosequitur miser
Fletu, Cœlitibus sæpè tuum quoque
Miscet nomen, uti Roma Quiritium
Ignatij, uterus meus.

Sat

Digitized by Google

ODE XVI.

S At certamine Martio
Loiolam tenuit Pallas, & impigrum
Clarauit Rhodano Ducem
Innectens foliis tempora Delijs;
Quod Pomplona diu stetit
Olim præsidijs certior vnius,
Te virtus Capitolio
Deduxet memori robore nobilem,
Insignem niueis equis,
Et palma viridi, ni globus igneo
Strauisset iaculo ferum;
At non indecorem Mulciber occupat,
Romæ Principis vrbium
Sic arces veteres, & Latiam fidem
Seruas incolumem cadens.
Te nunc illa potens inter amabiles
Ponit Cœlicolum choros,
Aras perque nouas Indigetem vocat.
O quæ Palladis aspera,
Et Martis strepitus, Gratia, temperas,
O diras quoque lanceas.
Mutatura, velis, falce benignius
Munus dulce tuum hoc erit,
Quod Loiola ferox vim bene mitiget
Vindex acrior imperi,
Quod Diti melius prælia destinet.

ODE XVII.

H Esperios olim fasces, ac ditis Iberi
Tergeminos miratus honores,

Digitized by Google

Et

Et proceres, magnosque duces, heroas & agno
Insignes, ostroque decoro,
Castra petis; Mauors animũ percussit honestũ;
Hic labor, hac te cura remordet.
Seù spolijs ornare lares, seù tempora crista;
Et gladium vibrare coruscum:
Fulget vt aurato mucrone armatus Orion,
Sic medios Loiola per hostes
Ense ferox ardes, sic te illi Marte tremiscunt
Indomito commissa tuentem (curans,
Pergama; sed Diuùm princeps tua vulnera
Sic agrum est affatus amicum.
Quo te cumq; feret melior Bellona, mouebis
Arma potens, te Romula poscunt
Signa ducẽ, nenecte moras, socia agmina iũge.
Terrarum speranda salus est
Auspicijs Ignatiadum; sic certior ipse
Vates euentura reselxo.
Exuuias tellure noua et spolia ampla ferẽdũ;
O fortes per damna, per vndas
Perq; ignem socij; extremos penetrabitis Indos
Oceani per littus vtrumque.

ODE XVIII.

O Magne custos Hesperiæ, Parens
Loiolidum, quis militia tenet
Diu cruentum? Pompelones
Pergama dum nouus Hector alta
Tueris audax; ludis in alea
Periculosa, quippe alios metu
Agente retro, solus hosti

Obsti-

Digitized by Google

Obstiteris, Rhodaniq; turmæ;
Spe destituti iam celerem fugam
Tentant, relicta, te fine, parmula;
Tu cruræ fractus nec minari
Desinis exagitans phalanges,
Vultuq; terrens; scilicet horruit
Hostis frementem, nec timidum mori,
Claudumq; te non indecoro
Vulnere, vi patria ferocem:
Infracta virtus vel fragilis pedem
Alternet, & vestigia, ni cadas,
Rursum resorbebit valentem in
Prelia Mars, & amica Pallas.
Quis vulnerato deproperare opem,
Curetuè nardum, quaq; Machaonis
Ars elaborauit? capaci
Balsama deuoliüatq; concha?
Sed Patrus Vrbi prouidus ilicet
Dextra iacentem sustulit, & pius
Pertentat altum vulnus, addens
Ambrosia panacem salubrem.
Remitte pugnam nunc age, Palladis
Obliuiosus, militia & latus
Depone fessum, ictumq; telo
Arbore sub domini cruenta.

Ignatij in gelido lacu ad procacem inuenem Προσωποποιία.

ODE XIX.

Decus iuuenta perdere Cypria
Ne trade, telis eripe pectora

Digitized by Google

Nati, & verecundo pudori
Consule sollicitus tueri.
Amor pudicus dissidet alite
Minus pudenti, & perdere callido
Mortale corpus, ver & aui
Purpureum spoliare honore.
Ah ne sauari tu quoq; supplici
Partem resumas; scilicet Oppida
Incesta, & execrata dicant,
Qua pereant populata flamma.
Compensat ignes non alia Venus
Mercede; mentem dum quatit, excute;
Amore neu pecca doloso;
Perniciem trahit ille amanti.
Cessat voluntas? hic ego diluam
Nefas, pruinosi patiens gelu,
Hic erubescendas palustri
Amne fuses, lacrymaq; vincam.
Qua te veneno Thessalis imbuit
Medèa demens? qua male perdidit
Circe? triformi quis reuinctum
Mulciber implicuit Chimara?
Ah septiformi digne magis puer
Flamma, pudicum qua bene torreat
Pectus; Charybdi quid laboras
Nauifraga, Cypriaq; Syrti?
Depone mentem, consilium procax
Remitte castus, te potius pudor,
Cœloq; delapsus coruisco
Asset Amor meliore tada.

Digitized by Google

Reli-

Reliquæ odæ eiusdem argumenti Προσωποποιΐαν continent.

ODE XX.

IMpermissus Amor cum iuueni subijceret faces;
Sic Loiola rigens sub gelidis increpuit vadis:
Infelix nimium quò properas vi Cytherea
Praceps? verte nocens propositum supplicij memor;
Insperata breui corripiet pœna Cupidinem.
Te, quem nunc decorat forma prior murice Punico,
Deformë capulo mox Libitina efferet, efferet.
Vltrix te Nemesis sanguineis vsque secans flagris
Impellet nocuis Manibus, ac turpibus incolis.
Nequicquam sapies serò, gemens mole sub ignea:
Qua mens cæca fuit? curuè faces non Venus obruit
Vndis orta, fretis & medijs? perfida nunc Venus.

ODE XXI.

SIc pœnas Superi despiciant meas,
Sic votis placidi mitibus annuant,
Dum demente Cythera
Ludisq; & furiis impudens;
Tu cæci stimulis acta Cupidinis,

Digitized by Google

Lymphate heu vetito tu marcentice
Pergis ; me gelu acuto
Flumina , qua steterunt , tenent .
Vrent frigora me , sanuq; verbera
Immitis Borea ; ferre iuuat niues
Acres , te quia tada
Vrunt , & Gnydia faces .
Te non ira moues vindicis arduæ ?
Non suprema dies ? qua simul ignea
Tarras hauriet æstu ,
Includet rapida Styge .
Quò fugit pudor , heu ? quo decor integra
Mentis ? quòue abijt Sophrosine decens ?
Qua spirabat amores
Olim fidoreos , puer
Cum nondum rapidi tela Cupidinis
Sensisses ; tibi iam candida lilia
Ille heu nassuit audax
Deturpans animi niues ;
Reddam quippe vices hic patiens niuis ,
Possis vt iuuenis cernere feruidus
Multo non sine fletu
Restinctas glacie faces .

ODE XXII.

EHeu victima Tanari ,
Turpis nequitiæ desine , desine ,
Famosaq; libidinis ;
Floris virginei ne decus obtere ,
Integraq; puertia ;
Ne primis nebulam spange nitoribus ,

Pul-

Digitized by Google

Pulcramuè infice purpuram.
Tu, si quid Paphijs ignibus impudens
Ardet Thracia, vel Scythes
Peccat, ne simili lude licentia.
Te textu Cilicum aspero
Fas est, & lacerum verbere corrigi.
Tradis verba Noto procul
Ferre ingrata? feram damna ego sobrius,
Dum tu Cypridis ebria
Exhauris auidus face tenus cadum.

ODE XXIII.

Quò mentis expers in Venerem furis
Equi hinnientis more, neq; impetum
Frenas domando? quin pudicis
Consilijs meliora fingis?
Circa procaces est animus iocos
Cupidinis, seu pectoris igneum
Citatis astum, siue ahena
Expositam pharetra sagittam
Non insolentis tendere; prouidus
Prauerte vulnus, ni clypeum pudor
Opponat obnixus, decorem
Turpior inficiet cicatrix.
Eheu, Ronantis si favor occupat,
Nec robur aui, nec vigor impigrum
Morabitur fatum, resistens
Viribus, indomitamq; mortem.
Vises sub Orco monstra Cyclopea,
Manesq; turpes, & Sodoma genus
Infame, damnatumq; flamma

Digitized by Google

Vulgus iners, Erebi sodalis.
Oblitiosus nunc male vindicis
Da ludum Amori, soluere feruide,
Dum vinctus aeri frigore artus
Interiore lacu fatigo.

ODE XXIV.

PRò sacrum caput improbe
Diti, quò celeras? siste mistr, mistr.
Oestro te Idalio iuuat
Insanire, velut concita tympano
Thyas vi Berecynthia
Fertur, te vetitus torret amor satis,
Me saeuis Aquilonibus
Concretum sub aquis vrit hiems satis,
Poenis consule iam meis,
Si non Lerna tibi, non Nemea efferu
Nutrix, cur finis asperu
Bruma, meq; lacu funditus algido
Te, te propter inemori?
Cernis qua teneant flumina subditum?
Quo concreta palus gelu?
Durauit Boreas vt glaciem, & malus
Nudum verberet Africus?
Ardentem nimium pone Cupidinem,
Puris vrere amoribus.
Te non barbaries difficilem Deo
Getulo genuit patre:
At si nec rapidi fulmina Vindicis,
Nec terret Phlegethon niger,
Aut Cocytus aquis ater olentibus

Hac

Digitized by Google

Hæc te flumina candida
Bruma, teq; nives, hæ renocent nives.
Sat, iam parce, fui lacus
Algentis patiens; sponte quid vreris?

ODE XXV.

Contaminati lustra Cupidinis,
Heu mitte, quondam scilicet igneo
Vexante Vulcano procacem,
Et Stygijs agitante radis:
Ne firmus horæ fide volubili;
Viror iuuenta protinus arida
Ceu fronde canescet; Borèo
Cum sylua cecidere flatu.
Ne finge longum Nestoris otium
Æuo rapaci credulus; haud senis
Te sæcla Tithoni morantur;
Fata time nimium dolosa.
Mors occupabit te querimonijs
Culpantem acerbæ vulnera; prodigam
Ne vere Parcam; nec perennes
Dulce rosa breuioris ostrum.
Spectata vati sidera callido
Insana fallent. Iussit Olympius
Plarumq; spem frustra morantem,
Vanaq; destituere lustra.
Eheu severum cudit acinacem
Furor Tonantis; spicula plurimo
Iam felle acerbat, perq; rauncas
Fulmen agit grauis ira nubes.
Sed perge tandem quò rapit acrior

Digitized by Google

Vulcanus, Ætna Cypride conflagra,
Nardoq; odoratas refusus
Molle comas, Arabumq; myrrha,
Decore ficto turpior, infice
Castum pudorem; cordis & ignei
Curas edaces cæcus exple,
Me niue, me glacie ligante.
Sic dissipabo tela Cupidinis
Stupente dextra; sic rigor ocyus
Restinguet ardentem Cytheren
Fluminis horridiore lympha.
Emersit olim spumeo Nereo,
Mergatur vnda, gurges & obruat:
Hic occidat, quæ fluxit ortus,
Naufraga, me scelus expiante.

ODE XXVI.

Demens exitio cum traheret Venus
Incestum iuuenem, sæpius intulit
Loiola egelido fluminis alueo:
Tum sic attonuit graui
Vrgens voce. Tui quò ruis impotens?
Quò pergis Paphio saucius aucupe?
Vt pectus tumuit vulnere? vt æstuas
Lymphatus Cytherëa?
Eheu quanta tibi flamma resorbuit
Incensum iecur, & quanta citas mala?
Iam sæuam Genitor tendere dexteram,
Iam telum paras igneum.
Non tu mente moues irremeabilem
Cocytum? rapidam non Styga respicis?

Vexant

Digitized by Google

Vexant Eumenides; illacrymabilis
Cyclops vexat, & excoquit
Igni sulphureo, forcipe torridum
Iam iam versat agens, triste feros quoque
Brumas, ecce sitit ducere sanguinem
Venis Orcus hians tuis:
Illum, qualis ouis praeda nocentibus
Errat forte lupis, immiserabilis
Explebis sanie, digne polo, integra
Quondam purus aqua puer.
Tempestiua diem proferet vltimum
Astraea, & geminis lancibus imminet;
Orbem namq; breui (vera fides) vorax
Ignis vret, & obruet.

ODE XXVII.

Parce libatum violare florem
Consili praeceps iuuenis proterui,
Sub gelu multas peruentis horas
Parce labori.
Flamma adhuc imas populata venas
Haurit? hic dura patiens pruina
Thracio exhorrens Aquilone sistam
Fulminis iras;
Quandiu stagnans nimium libido
Pellit insanam sine lege mentem,
Suuit & circa ieeun ulceroſum
Improbus ignis;
Aspera vincam glacie calentem,
Et tibi mortem Stygis destinatam,
Algidos artus hiemis sodalis
Flumine damnans:

Digitized by Google

Siſte ſub ſeptem gelido Trionum
Axe, ſub Cœlo Scythia, aut ſeueris
Alpibus, crudele feram gelu, te
Sospite ab igni.

ODE XXVIII.

O Prodige auri, prodige opum nepos
Diſtincte, tantus quis furor eripit
Mentem? decoram quid iuuentam
Stultus amans ſine amore turpas?
Te vana Graiùm fabula decipit;
Florem Dione haud purpurat, inuido
Sed carpit vngui, ſed pudoris
Purpurei decus omne perdit.
Ibis, Cupido quò rapit vltima
In damna praceps non ſine nominis
Opprobrio; ſic tauriformis
Vis animi ruit impotentem
Furore caco; quin age turpium
Deſiſte tandem, dux ego conſilij,
Hic tædam Amoris non pudicè
Obrue frigidiore lympha.
Perdam marina vim Veneris, ſimul
Immergar vndæ, teq; procaciter
Æſtu inquieto fluctuantem
Eripiam gelido ſub vnne.
Spernis vigentem ſub glacie horridæ,
Concretum & artus indociles mihi?
Iam ſæuus tendit tædam, & ignem
Eumenis exagitans proteruus.

Digitized by Google

Infelix

ODE XXIX.

INfelix cui saua Venus diffudit anhelis
Cupidinem præcordijs, (morum
Philtra quid ore trahis nocitura? sed integra
Insanientem corrigit
Sophrosine, et vetat incestas attingere flãmas,
Et impetrifica gaudia.
Non aliter Vatem narrant arsisse dolosum
Adultera, caso viro;
Qui deinde immanẽ testudine fleuit amorẽ,
Dolore percussus graui.
Fœdera te meliora manẽt, te pulchrior ignis
Delapsus accendit polo;
Hic te castus amãs, hic torreat ardor amicus,
Nec Cypris vsq; macerет.

ODE XXX.

NAm quò te amoris impotens vesania
Sine mente lymphatum rapit?
Furere ah miser desiste, neuè florido
Pudori honorem decute,
Simul vesorbens inuerecundus furor
Egit iuuenta feruidum.
Non horridi tu regna Plutonis times?
Vmbra nigrorum Manium
Nil terrent? Harpyia & vncis vnguibus,
Tetraq; vultum Gorgones?
Furiaq; densum viperis compta caput;
Et furua monstra Tænari?
Interminatis vsque in doloribus;

Digitized by Google

Et vsque flammis suppetes,
Reditum vnde Pluto sceleris vltor abnegat;
Nec blandus Orpheus carmine,
Labor nec Alcida extrahet, quanto puer
Inestuas rogo miser?
Prò quantus instat vindicis Cœli furor,
Quanti malorum vortices?
At ille surdis auribus frustra dolor
Fatiget auersum Deum,
Metuenda terris cum reinugiens tuba
Ad arduum euocauerit
Tribunal, intonata cum franget reum
Mundi procella naufragi.
Amor quid amens prouocat Cœli minas?
Tot damna quid trahis tibi?
Libidinis deupta, & acris impotens,
Iuuenta, inexpleta siti.
Nil te seuera hac bruma, & imis spiritus
Petitus è præcordijs
Reuocat misertum? glaciat adstringens palus
Tremente dicentem sono.
Hoc frigus immerentis heu quondam tibi
Erit renitenti sacrum.
Hoc cerne corpus, quale possit improbi
Restinguere incestas fœces.
Hic expiabo, plectar hic, minabitur
Quodcunq; tempestas poli.
Satis superq; me acre deuinxit gelu,
Te Cypris eunctum tenet.
At expedire si nec Ignatij rigor,
Nec liberæ voces queunt,
Expediat ardor igneus pulchri Dei,

Digitized by Google

Præterq; cuncta amabilis.
Iram diu repressit, acutis his aquis
Acuta sistens spicula.
Frustra morabor amplius telum graue,
Iam pœna corripit gradum.
Caue, in procaces ilie namque acerrimus
Parata tendit fulmina.
Hæc dum tonanti voce Loiola increpat,
Acriq; inhorret frigore.
Inhorruit spectaculo Iuuenis; pudor
Infecit insolens genas;
Lacryma repente fouit, amplexu tenens,
Vinctumq; dissoluit gelu.
Non hydra par reuicta Lernæo lacu
Decessit Herculea manu.

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM

LIBER XII.

De S. Francisco Xauerio.

Προοίμιον

TVVM vero inexuperabilem, Franciſce Xaueri, ſpiritum quo carmine proſequar, neſcio; eximia enim pietate dubiũ reliquiſti, vtrum diſiunctiſſimas terras pluribus illuſtraueris paſſibus, an

Digitized by Google

trophæis; cursibus, an victorijs. Reliquisti fortasse ob miram in excurrendo celeritatem vestigia pedū pressa leuiter, sed vestigia laudum fixa firmiter. Iaponiā quippè itineris immensitate discretam, æstuarijs clausam tua virtus penetrauit; solus in confertissimos barbaros te immisisti; solus tot ararum, ac delubrorū euersor, vndiq; frementibus, & acri studio ad te opprimendum nitentibus Indiæ mystagogis; hinc profanos ritus tollens, huc sacros inuehens, ereptus sæpe diuinitus ex insidijs, ex telis, ignotis antea gentibus spectaculo fuisti: deinde inter egregios labores cōsopiri potius, quam extingui visus es; inaudito prodigio perseuerans in calce diu vegeto corpore, ac prope spiranti. Tu nimirum ille es, qui primus Orienti lucem attulisti ab occasu, qui nouum terrarum orbem Vrbi subdidisti. E Lyceī porticu, ad patentes Indiæ campos, ex Europæ finibus ad Iaponiæ terminos excurristi, vt nulli essent Christiani Imperij fines ac termini. stadium proposuisti tibi orbem terræ, metam religioni nullam; periculis infractus Deorum signa fregisti;

aris

aris ac delubris euersis aras ac templa meruisti. Præclarum Sororis vaticinium fuit de te vaticinaturo præclarius. Tuam porro præstantem illam animi fortitudinē reliquisti sociis hæreditariā: testis est ille flos nostri ordinis, cuius mira pietas sēper viruit; mira virtus in primis viguit in India. cuius tandem roboris illi milites? qui fluctus lubrici maris, quasi camporū firmitatem constantissime calcarunt, quorum plurimorū ex pulcherrimis vulneribus non minus gloriæ quam sanguinis manauit. Atq; à te quidē si minus viuente sanguis est expressus e vulnere, vt erat in votis, à mortuo certe manauit, dissectis ad experimentum miraculi membris, vt ostenderes tibi planè numquam defuisse paratum, ac promptum sanguinem, quem effunderes, quod si effusus ille non fuit testis integræ fidei, at fuit integri corporis. Superasti nauigando Atlanticum æquor, qui Atlantem ipsum superare visus es laude laboris, nō sideribus, sed Aethiope sustinendo, quem tu inter sidera collocares. occurrus Aethiopis olim alijs omnibus utriq; fuit auspicatus. eo onere non

modo

modo non es defessus, vt Atlas, aut depressus, sed sæpe sublimis à terra factus, vt in astra, quem humeris ferebas, efferres. Duxisti ore morbosi hominis saniem non minus auidè, quam ipsum Cœlitum nectar, quo interim replebaris. Eo nectare satis ebrius, & si fas est dicere, lymphatus primus Indos edomuisti, vt fama desineret prædicare Liberum patrem, quem temulentum primum de India triumphasse memorabat. mirũ dictu. Crura, quæ nouo genere cruciatus nodis adstrinxeras, habuisti tam expedita, vt breui orbem terrę, vel confeceris peragrando, vel transilieris peruolando. Amissum morientis Christi sigillum recuperasti ministerio Cancri, nimirum eius similitudine quadã paratus Ignatij nutu retrogredi, & reuocare cursum. In itinere occursans asperrimis vepribus pedes cruentasti, quibus videlicet Indicos Deos protereres infectos sãguine victimarum, quos pedes iterum quodammodo cruentares eorum strage, quam edidisti magnam. Emersisti non semel sospes ab vndis, vt inijceres ignem eorundẽ delubris ac fanis. Abluisti aqua homines, qua

expiati

expiati aboleuerunt Deos impios flã-
ma. ita in rogum iniecti sũt à mor-
talibus immortales. Integer superfuisti
letho, qui tot millia simulacrorum
comminueras. Vidit India non tui
corporis, sed suorum Deorũ puluerẽ.
In cineres ipse nõ abijsti, qui sanis, ac
signis Manium incensis tamquam in
cineribus consepultæ impietatis tro-
phæum gloriæ constitueras. Vitasti
Libitinę sordes, qui vitaueras Vene-
ris. Calcem, quam à profano vsu de-
lubrorum ad pium traduxeras, ha-
buisti post mortem officio tibi gra-
tam. Scilicet à viua calce hoc tantum
accepisti, vt in ea viuere videreris.
Neq; vero tuum intectum calce ca-
dauer exedi, atq; absumi potuit, aut
debuit, cum non ad te destruendum,
sed ad substruenda tibi potius tem-
pla, atq; excitandas aras vsui futura
calx aliquando esset. Itaque admi-
rabili quodam & inaudito prodigio
in sepulcro situs non redoleuisti si-
tum. fragrasti in ignita calce, non
deflagrasti. Castimoniæ candorem
hoc maxime demonstrasti, quod mi-
nime incandueris. emisisti cruorem
exanguis. spirasti odorem sine spi-
ritu.

ritu. vita functos etiam exanimis animasti. à squalore mortis atque illuvie decus, à funere prope immortalitatem accepisti. Omnibus olim te loquentem linguis omnium nunc gentium linguæ loquuntur. Orbem terræ angustum tibi, te Numini angustum putasti.

Digitized by Google

Nunc

ODE I.

Nvnc elaboret diuus ad ardua
Delubra Memphis, dædala nũc Tyros,
Franciſce, dum te Roma dicit
Indigetem meritas per aras.
Demolientem pergama Tanari
Aurora vidit pulchrior, & graues
Vmbras fugantem; luce prima
Purpurei nituere Soles.
Impune ferro, ſanaq; deuoues
Flamma, ſeueris acta ligonibus;
At Flamines nequicquam Enyo,
Et vacuas inimicat aras.
Vtcumque priſcam vertere regiam
Plutonis acer propulit impetus;
Audita delubrorum Auernos
Vſque lacus crepuit ruina.
Non vis atrocem vulnera perpeti,
Non barbarorum quiſquis acerbior
Olim Quirino, demouebit
Conſilio ſemel inſtituto.
Vt fonte puro Memnonas eluis,
Cruore pingues inficiunt pij
Campos; nec horrent tela, quicquid
Et facere, & bene ferre ſortes.
I vecte pennis vſque ſuperſtitis
Fama, reſoluimore nitentibus:
Tecum perennat, nec ſonoro
Te lituo celebrare parcet,
Fortem remoto iungere Sinico,
Bungoq; Romam dicet: in vltimum

Google

Te littus Indorum ferocem
Imposuit generosa cymbe.
Olim docentem Romula fœdera,
Linguis tonantem lata per æquora
Centum, stupent, atq; auribus stant
Memnonida dociles acutis.
Petitus alto pectore amabilis
Quæstus promebat Numinis impetum,
Deumq; suspirare amando
Ignea vis animi sueta.
Male hospitalem tu bene demoues
Febrim, medullis vimq; Cyclopeam
Defendis exactis: superq;
Morte iubes posuisse curas;
Plarumque prædam deripis, & famem
Deludis Orci; sic laquearibus
Testantur argentiq; lamnæ,
Scripta notis & amica signa.
Vsus Fauoni munere candidi
Euros proteruos, & moderans Notos,
Sedas inæquales procellas
Arbiter Oceani tumentis.
Te poscit amplo prensus in æquore
Quicumque Eoum nauita peruolat;
Tutela Franciſti patentis
Eripuit pelago carinas:
Sub igni acuto viuere faculo
Spectatus extento integer, & rogo
Fragrans odorato renasci
Visus, uti Nabatheus ales.
Te calce tectum, & sic melius situm
Pudor tuetur, te violaria

Digitized by Google

Roseq;

Rosaq; mulcent, narium q;
Copia, vis & amica Pesti.
Candente saxo candida pectora
Refers, nec igni incanduit obdito
Pectus; nec ara te Cupido,
Aut sollitie Libitina tada.
Virtute nunquam scilicet inuidam
[redacted]*ne Lethen, fallere puluerem*
[redacted]*es calentem funeratus,*
Sorde carens graueolentis vrna.
Notus pudica mentis, & integri
Decoris, ut tu cumq; Cupidinis
Frangis sagittas, illecebra
Nec furiant iuuenilis ignes.
Fruste separem lusit amabili
Vesania nox; delet imaginem
Sudore sanguis, quem pudore
Pro vigili haud dubites paciſci.
Nunc excitandis molibus editis,
Templiſq; & aris calce opus igneа,
Aeternet hac te gratum in vſum,
Perdere qua timuit ſub vrna.

Προσωποποιία clamantis. Sat eſt.

ODE II.

VEntilat Cœlo ſatis aura flammas,
Suſcitat noſtros ſatis Auſter ignes,
Et rogus cordis nimis ardet aeui
Viuidus Aetna.

Scilicet

Scilicet vitio, pereoq; , funus
Vna succendit mihi tæda Amoris,
Vna vitales animat pudico
Pectore flammas.
Iam sat incensum iecur hausit, & sat
Corda depastus populator ignis;
Parce Amor venis, Amor æstuosis
Parce medullis.
Pectus hoc impar, cor & hospitale
Magnus haud æquas Amor, haud latebras
Dignus angusti laris, ò ter amplo
Maior Olympo.
Tela quid paruo meditaris vltra
Pectori, aurato pharetratus arcu?
Quid recrudescit recalens minoris
Vulnus amantis?
Præda iam forti cecidi sagitta,
Iam tenes auceps tibi destinatam,
Siste, flammarum satis, atque amorum,
Dessine plagæ.
Mitte venari, nihil adlabores
Vulneri tanto; neque te sagittæ
Prouocent plures, neque me cicatrix
Aucta cruentet.
O Deo flagrans Amor, ô sodalis
Cœlitum, pridem tibi dedicaui
Corda iuratus, mihi cumque flamma
Parce minori.

ODE III.

QVæ forma vernis ridet honoribus
Certat ligustro, certat amaraco;

Artus

Digitized by Google

Artus recocti sub calente
Calce decus retulere maius.
Quin ipsa turpis abstinuit probri
Seuera Clotho; mollibus ac genis
Pepercit; arcet damna, vita
Abscidit vt pretiosa fila;
Nec soluere audet puluere feruido
Pignus pudici dulce Cupidinis,
Dulces amores; sic fefellit
Ille rogos, tacitamq; flammam.
Dignus reponi sedibus igneis
Piorum, & astris; qui mare peruolans,
Et regna non tangenda Nerei
Memnonidas adijt latentes.
Non ille quondam debuit Africis
Ludum proteruis, æquora deprimens
Nutu potenti; perquè fluctus
Expediens, & acuta saxi
Suis onustam mercibus arborem
Hærentem adesis cautibus; ilicet
Defendit infamesq; Syrtes,
Et scopulos, & operta fraudum.
Nunc Vaticani montis imagine
Laudes resultant; temperat abditus
Cratera sanguis cade nulla,
Ritè Deo tegimusq; liba.

ODE IV.

EN auigande Tethyos insolens
Committis Euro carbasa, nec freta,
Syrtesue terrent, & natantum
Monstra

Digitized by Google

Monstra mari, virideſque Phoca.
Vltra repoſtas fert Amor impiger
Terras, Eoi & littora Iaponis;
Prageſtit ardor tollere Orco
Memnonidas ſine lege raptos.
Deuote Cœlo, vix potis ebrio
Perferre Numen pectore, vix capit
Aeſtu fatigatum refuſas
Delicias, nimiumq; nectar.
Quòd caca nejcis iura Cupidinis,
Fato ſuperſtes ſub tumulo viges,
Nec liuor oris, vel genarum
Purpureum violat decorem.
Sequuta fruſtra corripuit ſenem
Aetas, ſub vrna viſa ſuperſtiti
Apponere annos; nec proterua
Te temeret Libitina: viues
Sepulte, quantum non Pylius, neque
Tithonus; oris ſic ſpecie nitens,
Ardenſque, matutina vt Eos,
Serus agit vel vt aſtra Veſper.
Spirantis inſtar ſcilicet, & recens,
Potis ſagacem fallere nauitam,
Diſcrimen obſcurum, haud ſoluto
In cineres, vegetoq; vultu.

ODE V.

O Magne cuſtos Memnonidum, tibi
Mactamus aras, & Cerealibus
Signis Deum libamus almum,
Indigetum ſerimuſq; honores.

Tu fundis Orcum cum grege Manium,
Sacamq; cacum proteris; horridi
Tu signa Plutonis refringis
Fana ruens inimica fundo.
Tu barbarorum fin.bus inuijs
Subis, saluti haud sollicitus tuæ;
Regnata Diti quondam Auerno
Bactra petens, tacitasque Sinas.
Sed te, beatis functe laboribus,
Caliginosa nocte premi Deus
Haud siuit, & mortalis vltra
Iura viges, seriemque fati.
Stant membra certo vitida robore,
Vigor perennat; cetera languidi
Ritu liguſtri, siue acanthi
More cadunt, breuiore vita.
Mors inquinato lata cadauere,
Mortale corpus soluere pertinax
Transmittat incertum decorem,
Exiguum cineyem reponens.
Te salce saua vix premit inuida
Honoris; artus virgineos neque
Diffinxit, informesque soluit;
Quamquam anima fugiente terris,
Charis remansit, non celeris fugit,
Nec tu resignas quæ dedit; at tuo
Candore te inuoluens, superstes
Calce diu, sine labe seruas.

ODE VI.

ORbem repostum finibus Indicis,
Sinasque sanas, acrem & Iapona,

Per-

Digitized by Google

Perquiris ; oras barbarorum ,
Et taciti penetrale mundi ;
Nondum recluſa clauſtraq; Tethyos,
Periculoſi per freta Nerei,
Perſyngis incedens per hoſtes ,
Et medias acies doloſas
Vita , Quirina nec dociles fide .
Ah ne te acutis ſubde ſecuribus ,
Committe neu tantis procellis
Dulce caput , patiens perire .
Spectare fas eſt telaque vertici
Intenta , iuſto & ſollicitos metu ,
Cunctoſq; atrocem prater vnum ,
Et miſera necis , & malorum
Te nil pauentem ; vis neque Theſſala ,
Nec peſte crater exitiabilis ,
Aut mucro diſtrictus fugacem
Terret agens , reuocatque mentem .
Orbis relicti præſidium vnicè ,
Et vltimorum Memnonidum ſalus ,
Qui lumen Aurora reducis ,
Et tenebras Orientis arces .
Iam nunc Deorum ſigna cadentium
Cerno , & ruinas præcipitantium
Fanorum , vt aras , atque vittas
Deripis ex adytis reuellens :
Chamus , Deorum & quiſquis amicior
Indis , negata diffugit impotens
Tellure ; vexillis triumphat
Relligio ſimul explicatis .
Quod littus ? aut quis terminus inuius ,
Franciſce , te non roboxe nobilem

Digitized by Google

Teſtatur? ereptaſque oculo
Exuuias Orientis Orco?
Videre quondam Memnonida genas
Non indecorum, nec male ſordidum
Artus, triumphatoque fato
Te tumuli noua iura dantem.
Te pulchra virtus, te pietas tua
Seruat recentem, corporis integrum;
Vt calce mordaci latendo
Damna fugis propiora fati:
Suetus beati ducere nectaris
Riuos; ab alto nam tibi copia
Manabat ad plenum perennè
Delicijs opulenta Cœli.

ODE VII.

SPirauère decus ſidereum tua
Poſt funus tumulo membra, & amabile
Os affluit odores;
Nec Mors dum ferit impudens,
Fractum comminuit; forma viget recens,
Nec dilapſus amor, molle vireſcit, &
Immortale ſuperſtes
Malis dulcibus excubat.
Non te, ceu virides decutit Africus
Quercus, expoliat Mors, neque liuido
Quondam dente remordet
Deturpans decus aureum.
Qui tantus decor? ò, quiuè color decens?
Qua te vis animat calce ſub ignea?
Quantos ſpirat amores

Digitized by Google

Expi-

Expirans animam vigor?
Felix morte tua; quam rubet artium
Nullarum facies illita Gratijs?
Te vix Atropos vrget,
Nec Clotho sibi surpuit.
Cunctos exiguo pulvere sordidos
Soluet seua; tibi larga superstiti
Aeuum, Parca alijs, dederit
Seruatura diu decus.
Viuentem superes funere Nestorem;
Possint Memnonij visere vt integrum,
Sacro non sine cultu,
Haud lapsam in cineres facem.

ODE VIII.

Franciſce, adauges Indigetum choros,
Potens tueri calce vel ignea
Immune corpus, nec sepulchro
Perdere purpureum decorem.
Te Flamen ambit thure pio recens,
Aramque libo mactat, & hostia
Vittatus, & sollemne votum
Ritè facit precibus fatigans.
Te regna Bungi, Serica te plaga
Vrbesque gentesque, ac Thetis vltima,
Te gentium ora barbararum, &
Mente noua venerantur Indi.
Deliberato tu pede proruis
Chamumque, Sacamq; & Stygis obtevis
Informe monstrum, concitaq;
Frangis agens simulacra dextra.

Digitized by Google

Te candor ornat, te pudor integer,
Labisque purus; te sibi vendicat,
Quandoque pectus Numine implet,
Pulcher Amor face septiformi.
Praibat olim Religio tibi
Clauos ahenos, atque Deum manu
Gestans cruentum, siue ferro,
Siue flagro, rigidoq; vepre.
Quem non Deorum comminuis? quibus
Tu parcis aris? ardua culmina
Fragore proturbas acuto,
Instituens meliora; nudo
Mucrone quamuis, magnam animam venes,
Sacraque telis; vnicus edomas
Gentem reluctantem Quirini
Ritibus, indocilemque veri.
Serues Eoos Memnonidas tuo
Labore partos, ne soboles retro
Periura cedat, dum secures
Fascibus expediunt Tyranni.

ODE IX.

Franciscæ formans Memnona patrio
Cultu Quirini, diruis impia
Delubra, & Vmbrarum cœtus
Agmen inane, leuemq; turbam.
Quin & superbis plurima funeri
Post lustra, leges temporis inuidi
Impune rescindes; auara
Quam minimum nocuitq; Clotho.
Non turpe debes opprobrium, neque
Morti

Digitized by Google

Morti tributum ignobile pulueris,
Leuisq; sardis; sed merenti
Fata Deus meliora duxit.
Calcis seuerâ uim bene temperat
Victor Chimæra nobilis ignea:
Non eruhescendos solutum
In cineres Libitina perdet.
Tu iura cunctis debita, tu uices
Mortis superbas ludere fortior,
Condens reclinatum cadauer
Floris uti redolent honores.
Sopitus altè pernigilax, prope
Exsomnis; oris mollior halitus
Quò defit, extinctus uideri,
Cetera uiuus adhuc, uigensq;
Sub calcis igni pulchrior aspice.
Vultus uiresce; te sibi creditum
Seruauit illibata uirtus,
Et senior inueneris urna.

ODE X.

QValem colonus nubibus uuidis
Suspexit Irin contra Hyperionem
Curuantem odoratis in aruis
Cornua, & e face discolorem:
Videre Eoi super Iapones
Franciscum, & Indi Memnonida, quibus
Deductus olim mos per æquum
Omne Deum simulacra thure
Vano vaporent, sanaq; & impias
Aras; Auerni monstraq; turpia

Ornent, sed immutata vitæ
Templa novum colaere Diuum.
Hunc Roma cultum scilicet, hac sacra
Debes merenti, testis ab vltimis
Aurora terris, & fugatis
Pulchra dies Orientis vmbris;
Qua prima puro risit Apolline
Felix; per vrbes Religio simul
Victrix Amazon, perque sospes
Memnonias equitauit vndas.
Cum rore puro fortis Iaponum
Pia tubes creuit, & impios
Regum tumultus lusit omnes,
Spiculaque, & chalybes acutos.
Vbi ille ritus, iuraq; promouet,
Vetusta patrum deficiunt sacra,
Moresq; multos dedecendo
Corrigit, & male nata quondam.
Dixitque Sæua Numinis arrogans
Nequicquam Amidas; ibimus, ibimus,
Vterque turpis, Roma ducet
Indecores Lacio triumpho.
Tellure vt heros fortis ab Itala
Ad vsque fines pertulit Indicos
Iactata ponto sacra Eoo,
Nil vacua timidus procella.
Luctantem in alto lenijt Africum,
Eurique motus composuit, sali
Potens profundi, sospes vsque
Damna per Oceani frementis.
Frustrà colubris hydra nocentior
Concrescat illi, monstraq; Colchica,

Digitized by Google

The-

Thebana frustra; quem per ignes
Expediet, mala perque Virtus.

ODE XI.

Franciſce, quo te carmine Pieris
Dicet? Quirini ſubdita faſcibus
Et regna, & vrbes barbarorum
Edomitas? tua prompta virtus
Indum proteruis Manibus abſtulit:
Trophæa Ditis vis tua ſuſtulit
Refixa delubris ſuperbis,
Et vacuas labefecit aras.
Fratres ſub imo clauſit, & impulit
Regnis auitis; fræna vagantibus
Iniecit; emouitque noctem,
Et veteres agitauit Vmbras.
Viget teramplum Numen, & imperi
Cruere vires Romulei; patet
Porrecta maieſtas beati
Flaminis Oceani per alti
Vtrumq; tractum; qui bibit aureum
Gangem, qui Hydaſpem, Bungus & vltima,
Et regna Tithoni repoſta,
Credulus & Nabathæus audit.
Longas tenèbras exigis aureo
Phœbo; nec arcet te grauis Eumenis,
Nec barbarum procudit enſem, &
Difficiles inimicat vrbes.
Diuis receptum nunc benè tibijs
Lydis remiſto carmine dicimus,
Indoſque, damnatoſque caco
Memnonidæ Erebo cientem.

Digitized by Google

ODE XII.

O Fortis arces vertere funditus,
Arasq; Ditis; signaque figere
Dei laborantis trabali
Robore, Romulidum trophæum.
Iam pridem Eois caca refulserat
Aurora terris, nunc bene roscidam
Nouere matrem, fonte lauti:
Itque dies meliore Phœbo;
Iam soluis Europe omine dextero,
Iam vela pandis, quidlibet acrior
Sperare, cui sanctus propinat
Nectar amor satis ebrioso.
Collapsa magno cum sonitu ruit
Moles Amidæ, signaque prorsus,
Arasq;, ceu molles adurget
Accipiter Paphia volucres,
Timendus Orco; quin generosius
Perire temnens, exitiabile
Nec virus horres, nec latentes
Sæpe dolos, chalybemque nudum.
Ausus cruentum visere Mauricum
Letho Parentum; tu potes asperas
Lenire gentes, constituta
Morte ferox, Latiis daturus
Leges Eoo, scilicet impiè
Insanienti; per maria omnia
Iactata virtus vsque sospes
Memnonias reparauit oras.

ODE XIII.

Heros

Digitized by Google

HEros diuitis India
Parsceuitate sinus pauper, Iaponas
Extremos petis impiger.
Immetata tibi destinat equora
Virtus; Romula gentibus
Sanctis iura feris, & decus est mori.
Cedis non patiens breuis
Europe, Latiique, Ausonij & soli.
Æstu te neque feruido
Pars mundi grauior, nec Borea gelu,
Duratumq solum niue
Decurrentem abigit; strenuus horridum
Vincis Nerea nauitis
Inuisam, pelagi nec mala territant
Quiduis & facere, & pati
Fortem, nil trepidus deseris ardui,
Seu Loiola Parens truces
Indos vsque vocet, seu reuocet potens
Nutu, certior obsequi.
Sed te post pelagi longa pericula
Defunctum vsque laboribus
Vis integra tenet sorte vicaria
Vitæ; nec male sordidos
Dilapsa in cineres deperuunt faces,
Flagrantesque Deo genæ;
Seruat te metuens Cypridis improbæ
Numquam sordida cassitas;
Illibata tuum Flora tuebitur
Clarum post genitis decus,
Sublatum ex oculis nec querimur Ducem.

ODE XIV.

Digitized by Google

Sacris vitè recentibus
Francisco sacimus; pelle age Lesbium
Clio candida barbiton,
Et Diuum ordinibus par decus insere.
Terrarum noua gaudia
Sentis? ac veluti thura ferat recens
Flamen, libaque Numini
Occulti, indigetem nomine dedicans?
Aequam tu Thetin interim,
Et lasum vecines hospite nobili
Ponti regna per humida
Neptunum, & faciles Nereidum choros,
Indosque edomitos Duce,
Innantesque mari cycladas, & sacris
Mollem cedere Iaponem:
Dicetur miseris mors sine sordibus,
Intactumque decus genz,
Dulces eximia Palladis innuba.

ODE XV.

Orbis inuisi, per iniqua ponti,
Regna peruadis nouus exul orbis;
Asperum tangi trepidans adire
Memnona fortis.
Scandis aratam generosus Argo;
Nec nota cautes, & inhospitales
Nauibus Syrtes, tumidaque Phocæ
Vota morantur.
Scilicet sollers Oriente toto
Quaris Aurora sobolem carentem
Luce; venali neque te per altum
Purpura merce

Traxit

Digitized by Google

Traxit Eoa, neque ditis Indi
Emocant bacca, nec amara Tethye
Iussit arcanas pelagi profundi
Verrere arenas.
Sordidus nunquam temnit Cupido
Spiritum. candor sine labe pulcher
Integro mentis dedit inquinatam
Spernere Cypria.
Occupat frustra fera Mors retentum
Calce, non artus minuit remordens,
Nec decus forma cinere indecoro
Turpe perdit.

ODE XVI.

VRbes Eoas doripis inuido
Plutoni, & Orco prælia concitæ?
Signisque turbatis, & aris
Turpibus, horribilem Pagoden,
Frangisque Amidan; legibus insolens
Vt gens Latinis barbara seruiat,
Puerque lustratus pianto
Fontis aqua flatuatur ora,
Doctus Penates perdere patrios,
Manesque auitos; quis neget impium
Plutona defecisse victum,
Inque lacus Stygios reuersum?
Cum Saxonum auro signa rigentia,
Et sana priscis edita molibus
Mutare sacris Vaticanis,
Concipiens meliora, tendat.

V.

Digitized by Google

ODE XVII.

VT curis Latijs lumina surpuit
Franciscus, tanta nocte subhorruit
Insistens humeris decolor Æthiops ;
Tum sic candida concipit
Vates fatanniger dictora in hospita.
Tendes Oceani, regnaque barbara
Loiola soboles, non sine Numine,
Coniurata reuellere
Impermissa Deum signa nocentium.
Diti quanta manes praua? te tremunt
Manes solliciti, seu pede proteris,
Seu regio veteri fugas.
Nequicquam trepidum Tanara demouent
Certum præsidio Numinis, ixito
Virgo exisia spiculo arguens
Vitas, & tacitos dolos.
Nunc delubra para vertere patria,
Aras ecce solo sternis, & exturis
Ritu Romuleo, corde quid exutis
Flammantem interea facem?
Loiolèa cohors proferet inuicis
Semotisq: plagis Numen, & vltimus
Eous Latio munera principi
Post certas hyemes feret.
Iamiam Ignatiade te duce martia
Pergunt, sine opus est ferro Aquilonius
Iras, sic superare aquor Atlanticum
Fortes, lucrum erit emori.
Parcat fœdæ tibi, quà licet, Atropos,
Intactus vigeas post quoque funera,

Merce-

Digitized by Google

Mercedem referens quòd sine Cyprida
Floris vixeris integer;
Lucratus domitu nomen ab Indiâ,
Mirè corda potens flectere barbara,
Et ceruice docens indocili iugum
Sacrum ferre Quititium.
Te caci regio Memnonis euocat
Europa; roseo lumine latior
Te Matuta petit, non alium sua
Gentis dicit Apollinem..
Te, te sidereis ciuibus inserat
Cultus Roma potens, templaq; dedicet,
Diuinamq; dapem Flamen, & integret
Libum, maxima munerum.

ODE XVIII.

Franciſce fines Tethyos vltimâ
Ingreſſe nutu Romulei Patris,
Amor redonet te recentem
Funere, Memnonioq; Cœlo
Viuentis inſtar proferat ignea
De calce; quamquam nec balanus tibi
Artus odoratos inungit
Malobathro Syrio; neq; acris
Myrrha liquores aut opobalſama,
Nardumue fundit nauita corpori,
Alumina virtus te vetabit
Vile ſolum tenuiſſe turpem.
Pudori amicum Sophroſinæ pudens
Tuetur vrna, nec male Mulciber
Abedit, aut tempus reſorbens

Digitized by Google

Corripuit lapide æstuoso.
Ergo merenti reddimus & dapem,
Et nectar almum, delitias poli;
Votis fatigantes ad aras
Thura damus tibi dedicatas.

ODE XIX.

Qvo dines auri littore Sinicus,
Degatq; Iapon diffociabili
Diuiſus Europa laboras
Quærere ſollicitus tueri.
Sic tu perennas, ſtat tumulo diu
Intègra virtus, & decor enitens,
Mordente nec te calce quondam,
Nec roſeas ſolüente malas.
Vincis Dianam, vincis & aureum
Titana vultu; floris honos viget
Non vngue ſecti, Euroue fracti,
Vere recens; redolentem & vſque
Affiabis Hyblam; nec tibi myrrheam
Vnguenta quiſquam fudit, Achamenis
Opes; odoratos vel artus
Imbuit, Aſſyriaq; nardo
Condiuit aptans: digerit ocyus
Vi calx edaci corpora; quis tibi
Reſtrinxit ardentem lapillum?
Vimq; rogi rapidam repreſſit,
Seruans ſub igni dulce caput? tui eſt
Hagnès doni; tu potes integrum
Et labis immunem tueri
Mundicia reparante lethum.

Te

Digitized by Google

ODE XX.

TE pinus alba detulit alite
Quacunque Eois appulit ad finus
Orbisq; fines, in salutem
Memnonidum, decusq; atque gentis.
Quid, Dine, vites Oceano, satis
Cautum est eunti, nec male barbaras
Syrtes perhorrescis, neque altæ
Cæca times sub Atlante fata?
Arrex Iapon, & iaculo leuis
Maurus ferocem te neque terrnis,
Nec prorsus importuna lethi
Vis rapuit; tenet vrna sordie
Impunè tutum, vix scidit improba
Ferro decoram Persephone comam?
Et fila dirarum sororum
Nata cohu tibi vix recisa.
Nunc vocem acutam temperat aureo
Canora plectro Calliope, decus
Mirata laudum; vince ponti,
Vince foli mala, vince lethi.
Tu fana vertis, signaq; Tanari
Diffracta calcas, sortis & impiæ
Deuoluere aras, viperinos
Enmenidum & resecare crines.
Iam thura Memnon dat pia Numini,
Nec inquinato decipitur Chamo,
Nec curat insanos Parentum
Manibus exhibuisse cultus.

ODE XXI.

Haud

Haud membra condes deperitura, qua
Sensere nunquam fœda Cupidinem,
Tadamue flammantem, uebere
Vulnifico pharetrami sauciem
Non, si piorum corda quoq; accipias,
Pertentat undas, orbis gerum domus
Heroa, possidenq; vatem,
Ille enim tenuere pudorem.
Non sæua cordi spicula candido
Direxit arcu, non semel impudens
Miscere Natura procacis
Prælia, Acidalio furore
Componere undas, regnaq; Nerei
Potes citatis scilicet Indicis
Inter procellas, & frementis
Tute per Oceanum tumultus
Nec si sepulchro calx tegit ignes,
Peruret artus; spiret Amica rheuma,
Viuetque commissis pudica
Sophrosine decor residens.
Nil inquinatum funere sordido,
Labemq; nullam vestibus illitam
Miratur Eous, genasque
Murice purpureo calentes.
Vixere fortes, & sine Cypria
Vix pauci, & omnes in cinerem dolent
Dilabimur; fœdoq; turpat
Puluere vis inimica fati.
Vindex sepulchri te tamen vnice
Pudor tuetur; te neque pallida
Sub vrna inornatum recondi
Passus Amor, neque fœdabere

De-

Digitized by Google

Deformis oris carpere sordidam
Necessitatem; nam tibi candidum
Pectus beatum Numen afflat
Interiore Deo fatigans.
Sortis Quirini subdere fascibus
Feruadis Indum haud ante domabilem,
Et promptus Europen reuerti,
Te quoties reuocaret auctor
Coiola; partes obsequii simul
Referret Indos, Oceanum iubens
Renauigari, non proterua
Mente redis, nisi fata sistant.
Virtute functum Roma recentibus
Appellat aris: Cœlitis occupas
Nomen merendo, ritè nuper
Indigetum socians honores.

ODE XXII.

O Surgens decus Hespero,
Quid, Francisce, Deum pectore saucio
Certas excutere impotens?
Diues cuncta poli dona recollige,
Est cordis tibi laxitas;
Fundat tota tibi candida se Charis;
Multi nectaris ebrius
Duc cratera, Deum concipe prodigum,
Linguis mille loquacibus
Vatem, dum populis carmina diuidis,
Emirabitur India.
Emense Oceani tot spatia, & sinus
Ingenti Oceano venis

Maiora

Digitized by Google

Maior ; visa tibi vasta minus Thetis.
Longum Nerea preteris ,
Arces Memnonias vis tua perculit ,
Et Plutonia pergama ;
Iam nemo superest ex Acherontijs ;
Imos impulit inferos
Vis infracta malis ; Tartara miscuit
Lugubri querimonia ,
Vt turpes Erebi comminuis Deos .
Te , defuncte periculis ,
Mors urget minimum corpore languido ,
Aut atas terit inuida :
Manauit tepidus fons animæ cruor
Venis ductus hiantibus ,
Quem votum fuerat fundere viuido ;
Penè spiritus intimè
Visus purpureo corde recolligi ,
Malis suaue rubentibus .
Sic effata nouum Religio ducem
Quondam est . Tolle per æquora
Diuorum effigies , tolle Quiritium
Ritus , & sacra deuehe ;
Iam te consequitur plurimus Italùm ,
Pubis robora martia .
Dicet Roma frequens Cœlicolis parem ;
Centum Famaq; nobilis
Formas marmoribus finget Achaicis ;
At Diuùm decus , aureus
Lambet purpureum Sol tibi verticem .

ODE XXIII.

Digitized by Google

TE Superis Pater immiſtet Romanus, &
Sollemnes tibi dedicat aras. (vltro
ec tumulo cinis exiguus, nec puluis inanis
Deficis, immortale ſuperſtes;
emnonios tentaſſe ſinus tibi profuit olim,
Percuriſſe orbemque repoſtum.
mpla tibi Eous voti reus ardua tollit,
Et votis te dulcibus ambit.
le olim vix immiti concedere morti
Te vidit miratus in vrna.
mque nouum Cœlo te ſidus nauta tuetur,
Poſthabuitq; ducem Cynoſuram.
i ſtat certa ſalus, ſic Indis plurima merces
Ad plenum demanat Olympo,
duce, Memnoniaq; plaga cuſtode beato,
Quiſquis opem depoſcere votis
properat, nec ſaxa timet, fraudeſq; latẽtes,
Nec breuibus freta Syrtibus arcent.

ODE XXIV.

D Lux Memnonidũ, magnaque Principis
Ignati ſoboles, & generis decus,
is præpoſitus diuitis Indiæ
raſti latebras Memnonis vltimi,
rorzque plagas luminis inſcias,
regnata procul littora Sinico.
mmotis oculis monſtra natantia
ſpexti, haud veritus Protea luridum;
ercurriſſe vias irremeabiles
luſus, nec metuens viſere diditas
erras Oceano diſſociabili.

Digitized by Google

De-

Detraxti spolium nobile, Memnonem,
Ditis fana ruens ardua funditus.
Debellata vacant regna Proserpinæ,
Nec iactat trepidas Tisiphone faces.
Vt victor veteres exuuias rapis,
Prædator populorum, & pelagi potens.
Est merces operi; namque sanantibus
Pennis Fama vehit, fraudis & abstinens,
Nec veri vacua ludit imagine,
Te sub calce canit vixe superstitem.
Non ætas hominum clade superbiens
Integri speciem corporis abstulit,
Sed fas occiduo viuere longius.
Spirat frontis honos Vespere pulchrior;
Vix cessit profugo spiritus halitu:
Tempus cuncta teret, formaque nobilis
Vanescat spatio victa volubili;
Decussere Noti ceu breue lilium,
Oris purpurei sic decus effluit,
Et forma subito fabula deficit.
Non hæc iura tibi tristia, nec malus
Dultes exuuias deripuit dies:
Te mirętur Arabs, & Indus, & vltimus
Viuentem tumulo; scilicet occidis
Eois oriens Phœbus Iaponum.

De Turcico myoparone capto ab Octauio Aragonio die Xauerio sacro.

ODE XXV.

Qualem colúbrum Sole sub igneo,
Squamante tergo rusticus impulit
Viator

Digitized by Google

Viator Afer, prouidos;
Corripuit calamo tumentem.
Heroa senſere Odrysij; tuis
Octauius dum præſidijs fauor
Ingentem adurgens mole centaurum
Occupat, anteuolans volucrem.
Te quippe opem, te præſidium, & nouas
Prabente vires; nam tibi quo die
Campana Siren vota ſupplex
Detulit, atq; adoleuit aras,
Claſſis citata remigio ſequax
Peruaſit hoſtem, ſignaq; ſuſtulit:
Laudemq; Diuo martiali,
Et meritum decus arrogauit.
Tu Thraca nullo Marte domabilem
Prædonem in vndas præcipitem ruis
Turpes vomentem ex ore fluctus,
Cæcaq; ſaxa manu tenentem.
Spectande Cœlo, Diue, volubili
Reluxti Orion, hoſtibus aureo
Mucrone formidatus, inq;
Tela ratem iacſens, fugacem
Maurum fatigas. iam medijs furit
Vulcanus vndis, iam tonat aneo
Fragore tempeſtas, triremem
Saberijs opibus refringens.
Tandem vaganti vincula Thracio
Iniecta. qua non aquora diuitis
Ignara prædæ? quaue puppes
Exuuijs caruere noſtris?
Seu tentet Afer prælia: ſeu Scythes
Formidoloſus, pars violentior

Digitized by Google

Ponti

Ponti Adriani, nil pauentes
Sollicitum metuemus hostem;
Custode rerum Saberio, rates
Nequicquam inerti remige concitat,
Durosq; cogit Bosporanos
Classe cita colerans Tyrannus:
Non inquietis eximet otium
Depraliendo; nil iuuat asperos
Procudere enses, nil Cyclopas
Odryſium chalybem camino
Nouare, & igni. nunc Aragonius
Vexilla fano dedicet, impio
Direpta vati Machumeto;
Teq; ducem Indigetem figuret.
Iani Kalendis agmen ouantium
Procedat aris, candida byſſino
Pubes, io pœan, ter edat,
Praq; ferens oleam virentem.
Nil non ſequaces efficient rates,
Quas & benigno ſidere reſpicit
Franciſcus, & Thracas per hoſtes
Expedit inſidijs doloſos.

De eadem victoria.

ODE XXVI.

FRanciſce, Thracum vulnere nobilis
Magnaq; ſortis ſubdere Iberia
Scythaſq; Dacoſq; & rebelles
Imperio domitare Mauros.
O macte fama, ſeu tibi laurea

Debe-

Digitized by Google

Debetur, album seu mage lilium ;
Quin & refulgens arce Cœli
Innumeris celebri triumphis
Cretaa virgo sidera porrigit.
Sic barbarorum corda minacium
Victor domabas quondam, opimas
Exuuias Orientis alto
Dicans Olympo ; nunc quoque nobilis
Prada recenti. scimus vt impium
Scythen, & excussas triremes
Impuleris iaculo tonante.
Vt puluis ater mugijt igneis
Pulsus caminis, & micuit cauo
Siphone glans, iam peruicaces
Bosporidum posuere vires.
Nuper nocentes occupat Aragon,
Signumq; fano Saberium sacrat :
Insigne virtutis trophaum,
Et domiti monumenta Thracis.
Frustra sinistro Marte vagamini
Inuisa Diuis, ac male Tanuri
Damnata pubes ; Machumeto
Dedicat indecori nepotes
Franciscus hostes, additus impijs
Vltor, furores frangere viuidus
Inauspicatos, ac trecentis
Inuoliens humeros catenis.
Frustra Scytharum Mars agit impetus,
Et remigum vi per freta pertinax
Errare, prædando fatigat
Parthenopen, Italamq; classem.
Testis triremis remigio leui

Directa nuper, Lunaq; Thracia
Minore vultu, vt signa sano
Explicuit bene grata virtus
Ducis; proteruos namque ope contudit
Tua, & rapaces impulit. ò decus,
O gentis Eoa renatus
Lucifer, & patriæ Hesperugo,
Fœcunde laudem; tu Latio solo
Ciues rebonis seruitio graui
Soluens, & Europen venides
Vsque nouis decorare prædis.
Latè occupatum Nerea vidimus
Nuper Liburnis. occidit, occidit
Seù classe formidatus hostis,
Seù Scythico metuendus arcu.
Sed siste raucam Calliope tubam
Mouere, & aptos quare modos lyra;
Fer vota supplex, & recentes
Indigetem venerare ad aras.

ODE XXVII.

INtacta regna belluosa Tethyos,
Francisce, princeps peruolas,
Omnem subire promptus aleam mali,
Et quidquid horret-asperi,
Cultu profano dedocens vti Deùm
Insanientem Memnona;
Iturus vsque barbarorum ad vltimos,
Inhospitales & plagas.
Iter libenter arduum vorabitur
In spem Quirini nominis,

Fideq;

Digitized by Google

Fideq; prouehende ; vt extremos Getas,
Bungiq; tangat oppida.
Te non Eois intonata fluctibus
Hiems remetiri viam
Metu coëgit, horridi aut Phorci mina,
Turpesq; Cetorum greges.
Inter pericla hac, vt iuuat facto agmine
Videre properantes, aqua
Se tingere expiando, & insuetos iugo
Collo subire libero?
Videre prisca fana, & euersas solo
Aras Deorum Manium?
Fractosq; Fratres Ditis, examen domus
Plutonia, & mœstos Lares?
Tandem decorum valte mordaci caput
Certans nitenti purpura
Pulcher reduxis, oris integerrimus;
Sordisq; purus lurida.
Non explicata frons, decorue deserit,
Non te verecundus color;
Viuentiumq;, prater omnes viuido,
Vultus remansit, & Charis.
Obstupuit Indus insolens non ignibus
Arsisse te Cyclopeis.
Non delibutis membra donis prouidus
Arabs perunxit, illinens
Nardo efficaci fallere ætatis probrum,
Morsumq; edacis temporis.
Sic vsque fortis enatas periculis
Viuens, & vrna fortior.

Digitized by Google

ODE XXVIII.

NVnc, nunc recurre fana, & aras ver-
Formidolosus inferis, (tere
Vltus superbum Marte Plutonem nouo,
Densas & aduersum rue
Solus phalanges; Africanus vt leo
Feras minores atterit.
Eheu solutus hostis arcta compede,
Terrasq; inultus ambulat;
Non visitatos callet & vafer dolos,
Damnis nec indormit malus.
At tu, secundum vota Loiola, impios
Muta pudicis ritibus,
Iäponasq; nobiles centum vrbibus
Tende ocyor ventis tuis.
Io triumphe; fabulosus haud parem
Bacchus reportat India.
Tibi super delubra, & aras dirutas
Virtus sepulcrum substruet.
O non pudendis obsolete sordibus
Vrna superstes feruida,
Pallore non tu luteo vultum notas
Ardentem amico murice,
Nec dulcè succus effluit malis tener,
Turpiue tabescis situ.
Non hospes vrna sordidus terram tenes,
Nouendialis aut cinis;
In calce flamma tecta non cutem excoquit
Iniuriosa corpori.
Hæc finis, hæc olim manent stipendia
Intaminatum Cypria:

Tibi

Digitized by Google

Tibi hospitale pectus almo Numini,
Puræ fuerunt & manus;
Tu sidus atra nocte nautis emica,
Præsens & appare iubar.
Seù peruicacis Africi eludis minas,
Seù ponis iratum mare,

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM

LIBER XIII.

Distinctus in partes quatuor.

De Religiosorum Votis, & Institutis.

Προαύλιον

NON sunt obruendi silentio, qui taciturnitatis studiosi à forensi strepitu se se in Religiosæ vitæ latebras abdiderunt, digni laude, qui fortissimas Naturæ machinas

Digitized by Google

nas ſuperarũt amorem patriæ, Parentum, fortunarum, rerum humanarum omniũ, abiecta etiam vltro adipiſcendi ſpe. quantum habet, vt quidam ait, ad expugnandum animum virium illa cogitatio? Patris cubile, Matris ſinũ, focos relinquam. hic in cunabulis infantiæ tempora perègi, hic primum ſ. appellaui Parentes, hic ex maiorum imaginibus gloriam traxi: quę vis illa eſt niſi planè diuina, quæ tantum vel amoris, vel pietatis exhauſit? propterea laude digni.

Quis nunc paupertatem quaſi præcipuum generis humani malum conuicijs laceret? quæ, vt non abundantibus, ita fidis vberibus Antonios, Baſilios, Franciſcos, Ignatios, hiſq; paria robora virtutis aluit. exurgãt iſti auidiores animi, pecuniæq; aſpectu debilitatos ſpiritus priſtini tẽporis memoria recreent. Sanè per illorum tuguria, perq; rerum omnium inopiam iurare poſſis, nullas diuitias paupertati talium virorum poſſe præferri.

Te vero firmamentum honeſtatis, inexpugnabilis Caſtitas, quo ſtudio in vocem? tu nos Religione conſecratos melius quã Veſtales olim ignis æterni cuſtodes, non tamen æterni pudo-

Digitized by Google

ris, tenes; tu sanctissimam Loiolæ domum assidua statione celebras; tuo præsidio nostra munita sunt vota; tui prope Numinis respectu syncerus ille mentis corporisq; flos perennat, te tuente non tam matronalis stola quã parata illa virginibus corolla censetur aurea; ades igitur, ac tuis laudibus tibi plaude.

Sed illa virtus carmen inchoet, quę ceteras regit, ac moderatur Obedientia. Preferat vero facem obedientibus ille ipse, qui iussus immolare filium ignem tulit, religiosi agminis verè πυρφόρος. Ereptus est à Chaldæorum incendio Pater scilicet vt incenderet filium. Distrinxit in prolem gladium, quo nõ melius, aut gloriosius periret hostis; Præposuit securi, siue secespitæ gladium, quippe vndique armatũ acie, ne qua pars teli vacaret ictu. Ara tantũ defuit sacrificio, quia tanta magnitudine animi oblatam hostiam, nulla capere ara poterat, nec alibi quã sub Cœli templo litari. Vt Sacerdotem se præstaret, patrem esse non meminit. Cui nomen à risu indiderat nascenti, hunc putauit iugulandum sibi esse, non modo sine fletu, sed etiã hilariter: dicam verius obliti sunt paterni

terni oculi effundere lacrymas toti in effundendo sanguine occupati, atq; intenti. Victimam alligauit ad necem Lictor filij, non Consul generis. Eum obediendi studium prope abstraxit à sensibus, nam cum speraret posteros fore sicut Stellas Cœli, spem posteritatis luce priuabat, vt nepotes crescerent, mactabat vnigenam, & pro baculo ad iter arripuit gladium. Qui conatus erat auertere ignem ab impurissimis inquilinis, hic cremare pudicam sobolem est ipse aggressus. Iucundum illi fuit depelli natum à maternis vberibus, iucundius abstrahi etiam à complexu patris, atq; ab oculis, quibus eum ferebat; lætus erat cũ ille appeteret iam vitale pulmentum, lætior cum oppeteret mortem; quem noluit videre lactentem, voluit videre cruentum. Nequaquam sibi videbatur Dei beneficio parens effectus, nisi esset etiam parens dicto, neq; pium se putauit, nisi esset victimarius filij, satelles sanguinis, suorũ carnifex, generis paricida. Eam lanienam solus, vt ita dicã, horruit qui præcepit Deus, quia victimam commutauit. Mirum spectaculum. sub tanto metu non dicam humanitatis, sed Naturæ intre-

Digitized by Google

pidi erant ambo; iacebat Natura cum suis armis victa, perculsa, atq; prostrata. Inclinauerat Filius, ac demiserat ceruices, non animũ. Stabat Pater erectus, ac telum altè librabat ad vulnus; Non stupuit manus, sed gladius mactatione suspensus, minister non iam sanguinis, sed salutis. Non expalluit vultus cęde perficienda, sed erubuit infecta; Si obsequendi impetum spectes, iam ille cruentauerat dexteram, iam in viscera filij immiserat cultrũ, iam fibras rimatus inspexerat, execuerat, conciderat. Patiebatur abstrahi à sinu suo spirantem filium, quo sinu exteros etiam mortuos excipit hospitalis. Quem protulit in lucem, obtulit etiam flammis. Deniq; hoc illi proprium fuit, vt

serò pareret
citò parèret.

Digitized by Google

PARS PRIMA

De Obedientiæ Voto.

AD S. IGNATIVM.

ODE I.

O Magne gentis legifer, ò potens
Loiola mentis; robore nam tuo
Regnata libertas iubenti
Arbitrij decus omne ceſſit;
Iugo coactum quem premis aureo,
Non vlla vis diducet amabili
Iugo. penates ille, multi
Nominis atque atauos remittet.
Tu ius volendi lege domabile
Non ante certa ſubijcis alteri
Prudens, fatigatumq; iuſſis
Ingenium domitas rebelle;
Qualis magiſter Gallica temperat,
Cogitq; frœnis ora ſonantibus
Nequicquam agentis ſpumam, & aerem
Cornipedem ſtimulo laceſſit.
Curſu volentem ludere libero
Premis. proteruum corripuit tua
Præſcripta quondam lex, ne amicum
Protinus ingenium ſequatur.
Superba mentis conſilia haud ſemel
Luſere multos; tutius alteri

Digitized by Google

Committit, vt dux ille prait
Prouidus, & potiora suadet.
Tu dux honesti consilij, tuo
Stant cuncta nutu. pectoris intimi
Cæcam latèbram, & quisque vitæ
Corda Patri patefecit vltro;
Nullasq; morbi cælat origines,
Obscura promens. dura vel imperi
Mollire doctum dedita te
Arbitrij veneramur arce.
Vincit ter auro regia seruitus
Multo priores conditionibus
Cræsi; Parenti sponte reddis
Imperium, potiora danti.
Ferente leges te, simul auspice,
Non dissidentum seditionibus
Procudet iras mente discors
Religio, indocilis duelli.

AD CLAVDIVM AQVAVIVAM Præpositum Gener. Soc. IESV.

ODE II.

Deducte viuo fonte Parentium
Claudi, qui opimos fertilis Adriæ,
Dauniq; campos temperarunt,
Ac Cereris tenuere regna.
Te magna vis, & consilij vigor
Profundioris, te pietas Patrem,
Ducemq; fecit, nos & olim
Subdidit arbitrio volentis:

Digitized by Google

Quan-

Quandoque mentis tu bonus vnicè,
Cordisq; regnas, nitimur obsequi
Incontumaces, quòq; duxti
Egit Amor beneſuadus vltro:
Seù tu tepentem ſanguine Iapona
Iubes adiri, ſeù mare Thracium,
Syrteſq; mauis Boſporanas,
Ibimus auſpicio iubentis.
Quaſcunque Tethys Oceanus alluit,
Infracta virtus viſere geſtiet
Deuota telis barbarorum,
Atq; animam docilis paciſci:
Iam caca Nereus littora detegit,
Orbemq; lato gurgite diditum,
Longeque discretum, & ſub Indo
Regna tibi patefecit Euro,
Vt explicatis Relligio potens
Signis, & auctis te duce copijs,
Dementium arurum ruinas
Duceret, exuuias renidens
Inferre Cœlo: ſic tua lucidum
Aetas Eoum gentibus intulit,
Cultum & Quirinalem, nitoris
Principis & reuocauit aurum.
Fortis tiaram temnere, nobiles
Vittas, virentes frontis & infulas
A te remouiſti, nitentem
Haud cupidè trabeam tuendo.
Te ritè Siren patriæ Principem
Poſcebat aris: magnus Aquinius
Sic notus olim ſpreto honoris
Sidere, ſplendidior videri.

Digitized by Google

AD

AD EVNDEM.

ODE III.

C Laudi, decora Parthenopes decus,
Cui ius in omnes arbitrij Pater
Commisit haud ignarus altæ
Mentis, & ingenij benigni.
Est prompta nutu quidlibet aggredi
In prole virtus, nil putat ardui,
Paremus vltro, nam iubenti
Est decus, ambitioq; subdi.
Sic sueta mundi fœdera subdity
Seruire Diuo; nouimus, vt Ducis
Magni secundum iussa, quondam
Constiterint subito citata
Phœbi quadrigæ; substiterit soror
Cogens habenas: serua perhorruit
Natura, donec victor hostem
Vulnere comminuit supremo.
Me sponte dedo victor, adorea,
Palmaq; dignus, motibus ingeni
Vltro triumphatis; & altè
Emicui patiens grauari
Ceruice prona. conde silentio
Obliuioso, clarior extuli
Caput; lacessas vsque probris,
Fama venit potiore laude.
Arbitrij iam non ego peruicax
Tibi renitar, protinus aliger
Sequor volentem; vim refregi
Mentis, & ingenium reuici.

Nil Claudij non efficit imperi
Vis magna, Patris nutus & vnius:
Parebo fortis per Sicambri
Tela ferox, per acuta dura
Bipennis; auctor quippè tuebitur
Loiola certus, legifer obsequi
Qui iura præscripsit, piorum
More Patrum, veterumq; norma.

AD MVCIVM VITELLESCVM Præpositum Gener. Soc. IESV.

ODE IV.

Simplex obsequij me tibi dedico
Iuratum in tua iussa, & Latij Patris:
Prompti seruitij me reus obligo.
Summitto arbitrium, iuraque fascium,
Tu regnas animi sponte domabilis,
Motus ingenij tu moderabere,
Et mi quam minimum credulus audiam
Patris consilium fallere nescij.
Votiua facies me simul hostia,
Nec ferrum renuo, nec timeo gradum
Vllum mortis, amans cuncta facessere;
Quo mecumque vocas, corripio viam,
Nec vito trepidus fortia; seù iubes
Nostris ire plagis dissociabiles
Aurora ad populos, seù mage Thracio
Deuotum chalybi mittis in aleam
Vita, subijcio colla securibus:
Dura haud fugio iussa, superbius

Digitized by Google

Dete-

Detestata alij cum querimonia.
Parebo facilis; non adamantini
Stat vis arbitrij; non iecur intumet
Feruens difficili bile mihi, ac notans
Vultum; nullaque fastidia macerant:
Virtus cuncta mihi dulcior imbuit
Multo nectare; Amor melle mala & lauit.

AD CAROLVM SANGRIVM Prouinciæ Neap. Præpositum.

ODE V.

INdicte nostra non Polyhymnia
Abibis, alma Palladis, & sacri
Decus Lycèi, quo iuuentas
Culta mihi docilis magistro.
Te mentis ornat lumen, & ingeni
Vis acris, ac te Parthenope sibi
Praesse gaudet: Roma & olim
Paruit, Euganèumque tellus.
Tu temperabis cuncta potentibus
Prudens habenis; tu bene libero
Dux imperabis; regna deùo
Mentis, & arbitrium volendi.
Nec iura diffringam mihi fœdere
Firmata certo, non reuocabili
Voto; nec vltra fas, quid ipse
Constituas tacitus, requiro.
Non est meum, si vertere nobilem
Sirena tendas vrbibus infimis,
Decurrere ad molles querelas,

Digitized by Google

Atque

Atque moram posuisse rebus.
Seù cornipes me montis in arduа
Quondam, biremis seù tulerit scaphа,
Loiola certus ducet auctor
Auspicio metuente falli.

AD MARANVM
Rectorem Collegij Neap.

ODE VI.

PLerumque prudens plus nimio cadit,
Quandoque Patris consilium sui
Delibrat, & causam iubendi
Sepositam temerè intuerі
Lynceus ardet; tum querimonijs
Irritat iras turbidus, Ausidi
Torrentis instar, saxa, inertem
Atque gregem rapientis undà:
Ni peruicacem strenuus edomet
Mentem ferendo; differet illius
Acutus unguis cor, remordens
Et dolor irrequietus anget.
Curis acerbis pectora suppetent,
Vitamq; ducet, (prò nimium miser)
Dies & ingratos, Promethei
Alitibus velut obligatus;
Sic consili expers mente furit leui
Frenos terendo; se quoque macerat
Mœrens, in altum sed incentem
Prouehit obsequiosa virtus.
Seù tu seuero iura negotio

Edurа

Digitized by Google

Edura sancis, non ego pernicax
Mentis reluctabor; benigne
Siue mones, soluisq; risum
Iubere lenis, sic quoque gestio
Parere. quicquid pauperies mea
Parui reliquit, iam resigno,
Et penitum sine fraude pectus.

AD CARACCIOLVM.

ODE VII.

NE regna credas mentis, & arbitri
Natale ius, amissaq; libera
Sortis gubernacla; explicabis
Imperij noua signa victor.
Non, Sinicus tot temperat vrbium
Si frena Princeps, tu, famulum genus,
Iacebis illaudatus, actus
Sub iuga, nunquam operum solutus.
Vltro ferentem iussa vocauerim
Impune regam; dignius occupat
Nomenq;, fasces atque Regis,
Arbitrium sapienter vni
Qui subdidit, qui libera pratulit
Consulta dictis alterius volens:
Non ille, quo sert cunq; prasul,
Difficilis, vel acerbus ire.
Amans paterna vocis, & abstinens
Tristis querela; mollia perfici
Non hic, secundum vota, laudat,
Sed quoties grauis, atq; prudens.

Subire

Subire princeps quidlibet ardui
Iussit, Trionum vel petere asperas
Vrbes, vel Indos, & Quirini
Pro titulis animam paciſci.

AD BOVINENSIVM DVCEM, & Præfectum domus Regiæ in Societatem IESV adſcriptum.

ODE VIII.

QVem Numen vltro dulce vocauerit
Eblandiendo, nulla morabitur
Caca illecebra vis, & aliè
Spernet opes fugiente penna.
Cedet cœmptis protinus oppidis,
Aulaq; cedit diuite, ditior
Herus neglecta; atq; inſolenti
Colla iugo docilis grauare,
Onus grauari neſciet. hoc decens
Mirata nuper Parthenope Ducum
Fœcunda nutrix; hoc Quirites
Purpurei ſtupuere; cum te
Vltro paratum ponere nobiles
Faſces, viderent immemorem & ſatus,
Et gentis addici paterno
Obſequio alterius iubentis.
Ergo ſuperbo iure penatium,
Heroum ab alta ſtirpe Ducem iuuat
Mecum ſeueras ferre leges?
Pollicitum Domini minoris
Parere iuſſis? ò vbi plurima

Nuper

Digitized by Google

Nuper per vrbem pompa satellitum,
Curruſq; , inauratiq; frenis
Cornipedes ; trabeaq; textum ?
Iam non Iberi Regia Cæſaris
Commiſſa curis implicat ; arduus
Te poſcit æther expeditum ;
Aula tibi Superùm renidet .

ODE IX.

QVemcumque prudens Mucius arbitrum
Dixit volendi, protinus audiam
Procliue iuſſis temperantem
Ingenium , famulamq; mentem :
Vis mira legum : nam potis ilices
Mouere nutu cuncta ſupercilI ,
Regnoque natali potirI
Arbitrÿ , dominiq; iuris .
Patris voluntas quò vocat , emico
Parere doctus ; quid paret inſcius ,
Fruſtraq; odorari remittens ,
Nec vetitam trepidans in artem
Cogноſſe ; prudens ille ſilentio
Caliginoſo conteget abdita
Arcana ; nequicquam futurI
Sollicitus nimium fatigo ,
Vexoq; mentem ; ſimplicis obſequI
Amans, quid vltra eſt quærere diſtuli,
Soluente curas lege amica ,
Et facilem reuocante ſomnum .

Digitized by Google

AD IO. IACOBVM AB ALEX Prouinciæ Neapol. Præpositum.

ODE X.

TE nostra primùm Pieris auspice
Prodire gestit; Parthenope audijs
Olim Lycèo quem frequenti
Ingenij haud sine laude eiuem.
Dat iura mundi legifer aspici
Obscurus; illum tu refer arduo
Nutu potens, & frœna tractus
Imperij tibi dedicati.
Nec turpis, vltro seruitij reus,
Viuam; probrosum haud obsequium est mihi.
Repensa libertas quiete
Sic fruitur bene feriata.
Si non Parenti subditur impotens
Sui, catena mens adamantina
Deuincta parebit Tyranno
Indecori, dominoque Diti.
Illum reponet, te duce, liberum
Iurata virtus, quem semel obtulit
Loiola, & integro magistro
Credidit haud animi proteruum.
Vis illa victrix proteret arduam
Ceruicem, & altè colla iugo teret,
Lorisque restringet lacertos
Sponte; minor licet ille iuris,
Sic imperabit, credulus vnicè
Vtcunque Patri se dabit. O noua
Ignatia vis legis, altum
Ingenium tenuantis vltro.

Digitized by Google

ODE XI.

VLtro emancipor alteri,
Sic iuris dominus liberior mei.
Durabo imperiosius
Iussum, nec patrias clarus imagines
Per fastos veteres petam,
Quamuis Assaraci sanguis, & Inachi,
Alta aut stirpe Quiritium;
Infractam edomui mitè superbiam.
Egit iussa Parentium
Diuùm sponte sator; cui polus arduus
Seruit. iure perhorrui
Obniti oppositi motibus ingeni,
Dura mente proteruiens.
Qui ius arbitrij nobile cesserit,
Regni iura merebitur.
Regnantem imperio ditis Iberiæ
Prædit sorte beatior,
Prudens consilij cui Pater imperat,

AD BRANCIVM.

ODE XII.

NOn te catenis illaqueat Scythes,
Nec barbarorum compede seruies
Sonante vinctus: sponte nexu
Liberior fine fraude viues.
Quid peccet vltro cæcus Amor sui
Securus vnus, cedere nescia
Obstat voluntas? peruicacis

Multo

Multa feres mala mentis exlex.
Simplex fateri prome recondita
Crodis latèbra. nil vafer artibus
Obtende tectis; quicquid angit
Sollicitum, laceratq; pectus,
Profer; farendo cura resoluitur;
Pudor reluctans, & taciturnitas
Sæpe obfuit, cacumq; vulnus
Misit in exitium silentem.
Ille obligabit vulnera sedulus,
Curaq; sollers; his Venus artibus
Delusa cedet, sic trisormi
Expedies animum Chimæra.
Non ille prodet perfidus auribus
Commissa tutis, nec rapiet malus
Sub diuum iniquo iure Patri
Credita, & arbitrio tacenti.
Committe mentem credulus alteri,
Et consili causam fuge quærere;
Quod ille nutu cumque amico
Iusserit, aggredere haud morando.
Nec te gubernes; hic melior reget;
Dei verendum finge vicarium,
Sic callidas vitabis artes,
Ditis & insidias dolosi.

ODE XIII.

COnsulta Patrum nulla iubentium
Scrutabor audax, seditionibus
Et cuncta permiscens, sed otî
Dulce fruar potiore fructu.

Digitized by Google

Est vt quietem fluctibus Adria
Ignoret alter sauior, arduas
Nunc iura culpans, nunc iniquum,
Aut senis imperium Parentis
Fastidiosum, non mihi ferrea
Mens est; acerbo non ego prasuli
Crudus renitar, nec moratus
Aggrediar pede iussa claudo:
Lenis voluntas non inamabilem
Fastidit iram principis, asperet
Natura, seu tristis senecta,
Siue humiles referat penates,
Genusq; vulgi; quisquis erit, Dei
Nutum tuebor, leniter obsequi
Promptus, iubentem praq; vertens,
Robur & ingeny refringens.
Vltro, benignus quod Genitor dedit,
Mentis redonabo arbitrium, neque
Inglorius parere, sensus,
Meq; regam meliore clauo.
Regnare discam subdere sortior
Fasces superbos mentis, & insulas,
Potens triumphataq; iura
Sponte dare, ac tenuare fastum.
Hæc norma quondam fixa sodalibus
Loiolæ, acuti ne nimium sibi
Impunè fidant, obtueri
Neu trepident placitum Parentis.

ODE XIV.

PArere simplex nil sapientiæ
Eidit, proteruæ consilij haud tenax,
Iugoq;

Digitized by Google

Iugoq; mutat ſponte faſces
Ingenium attenuans ſuperbum,
Et ius volendi; lenior opprobrI
Perferre voces, iuſſaq; principis
Seuera Patris; ſi periclum
Forte facit, feret ille fortis.
Vltro obligari compede libera
Sinet; lacertos, & dabit aureis
Collum catenis, ſeq; ducet
Victor, io, proprio triumpho.
Ducumnè quondam ſtirpe ſatus, genus
Illuſtre iactet, ſortis an infimæ,
Dijudicare haud ille curat
Ingenij potiore laude.
Ceruice prona ſuſtineam iugum,
Vtcumque adæquans munia pauperis
Daui, nec impoſtam recuſem
Terga ſuper tolerare molem.
Circa labores eſt animus graues,
Et quicquid altè parturit arduI
Patris voluntas; aut Triones
Deſtinet, aut Nabathæa regna.
Prægeſtio iam tendere, concitus
Quantum nec ales; ſic celer obſequi,
Nubes per auras qualis, & per
Alta equitat freta victor Eurus.

AD SPINELLVM Prouinciæ Neap. Præpoſitum.

ODE XV.

Digitized by Google

Lenè iam frœnos patitur, nec vltra
Ludet exultim sine lege, inaudax
Ire libertas. vt honesta sese
Subdidit vltro.
Seruiam quamuis calidus iuuenta,
Principum sanguis licet; & remitto
Imperi ius omne; iuuat reuinctam
Dedere dextram.
Alteri. Dux ipse trahes ferocem
Arduus curru, domitum & catena
Aurea, ducesq; nouo triumpho
Sponte sequentem.
Pronus in Patrem trepido subire
Iussa, tu nutu facili iubebis
Arbiter regni posuisse viles
Sub pede fasces:
Scilicet prudens vbicumq; malis
Siste, non vsquam timidum perire;
Palleam nec iura seuera, fortis
Frangere mentem.
Mater at frustra vetet ire fines
Orbis extremos, & Eoa regna;
Nosco quid possit lacrymans, quid illa
Peccet amando;
Sæpe consultum reuocare patrum
Ausa; nil voces moror inquietas,
Me mea dux mentis ages citatum
In tua vota.
Temnit insanas Genitoris iras,
Temnit & Virtus lacrymas decoras
Matris, amplexu properantem & alto
Summouet ore.

Vini-

Viuitur tuto mihi, qui Parenti
Cuncta commisit sine fraude, simplex
Mentis; vt curis vacat expeditis
Libera Virtus.
Integer iuris simul obligati
Lege deuotum caput, imperaui
Clarior multo, & mage liber actus
Sub iuga legum.
Non, premas si me grauis atterendo,
Suscitem rixas male concitato
Pectore; & Virtus sapienter acres
Contrahet iras.
Terret audaces animos refracta
Vis, & exemplum graue prabet exul
Plurimus, quem Religio grauata
Expulit vltrà,
Mitis, & nutu celer vt faceſſam,
Quicquid ingrati repulit proteruus:
Hac tenet Loiola ſuos amica
Compede vinctos.

AD CAPYCIVM.

ODE XVI.

Deuota Patri victima Cantabro
Tinges ſecures iam capitis minor
Iugo ſiueti; haud vlla maior
Hoſtia Pontificis Quirini
Sacrauit aras. non tibi peruicax
Eſt ira, mentis nulla proteruitas,
Non munijt natura duro
Robore, non adamante pectus.

Digitized by Google

Quamquam vetuſto nobilis ab Capy
Denominatus diceris, vrbium,
Regniq; Campani Tyranno,
Non Amor indecorem reuincit.
Luctere vinclis? impedies caput
Reti doloſo. ius tibi patrium
Male arrogando, derogabis
Imperio, dominaq; menti.
Parere cæcum te nihil attinet
Tentare Patris conſilium tui,
Greſſu laborantem irretorto
Pergere, quò citat ille prudens.
Seù blandus accit, ſiue ſupercilI
Nutu ſeuero, toruus & aſpici,
Nil intereſt, accurre tantum
Perficere, & rapere ore iuſſa.
Non ille, quamquam territat horridus
Iubere, veti perculit integrum;
Narrantur & priſci ſeueros
Sæpe tuliſſe Patres, ſeneſq;
Aſpros iuuentæ; læta ſed incitat
Virtus volentes, mentibus intulit
Vt lenè tormentum, & proteruum
Ingenium ſibi deſtinauit.
Ne temne Patri credere pectoris
Curas: mederi callidus anxium
Leuabit, arcanum fide ſi
Conſilium reteges amica.
Nec fallet augur te ſine Numine
Maturus æui. dux fuerit Deus,
Tu liberum regnum benigno
Dede modò arbitrij Tyranno.

AD

Digitized by Google

AD MORMILIVM.

ODE XVII.

Qvi se minorum subdidit, imperas.
Regnum paciscis seruitio decet,
Iugumq; liberas asinum
Spernis inire, pasturus fasces.
Vim contumacem contudit ingeni
Regina virtus, legibus & vetas
Negata, & impermissa tangi,
Subdere & arbitrium remittis.
His instituris prouidus imbuis
Loiola prolem, nam sine consciis
Parente, quicquid mente versem
Consilij, tacitusq; condam.
Fœcunda laudis, par sobolis Patri;
Franciscе testis, te Pater euocat.
Nutu tot emensum laboris;
Difficilis par iniqua Nerui;
Atqui videbas, dissociabilem
Qui finis tudum scindat ab Icalo,
Quantis fatigatus procellis
Regna petas Nabathea, & vbes
Ante irrepertas; non aliter tamen
Viam vorabis, quam propè si voset
Altrice Caieta, Quirites
Visere, nil reditus moraremur.

AD OBEDIENTIAM.

ODE XVIII.

Digitized by Google

Vis magna nutu pectora temperans,
Superbientis quæ potis ingeni
Fregisse vires, & proteruum
Vertere consilium, benigna
Regimen mentis: se sibi pernicax
Subiecit vltro sensus, & imperi
Clauum remisit; sola profers
Sceptra manu, dominosq; fasces.
Vltro coërces brachia libera,
Cura & solutum protinus euocas,
Gressus retorquentem citatos
Patris ad arbitrium iubentis:
Regnum volenti vis tua surpuit
Non indecoro seruitio premens:
Vt ære Campano ciere
Signa datis facile effabeci,
Curtum soporem frangimus impigri:
Non vlla virtuti mora: prosilit,
Notaq; cœpta nil retardant,
Et calamum, atque elementa damnat.
Pudet reniti rebus in arduis
Impunè, quamuis me iubeat graue
Seu trima, seu quadrima Pallas
Fœre iugum, puerumq; inertes
Formare mentes: tendere seruidas
Dauni paratum, seu gelidas magis
Samnitium oras, siue magni
Pantheida Calabrum Lycæum.

AD PAPPACODAM.

ODE XIX.

Non

Digitized by Google

Non fat paterni te laris exulem
Fugisse, quin & te fuge barbare;
Quanto negaris sponte plura
Ipse tibi, potiora tanto,
Et plura Cœlo diuite deferes;
Est tanta merces simplicis obsequi,
Seruaque mentis; fas mihi
Regna tibi reparare regnis.
Telis seueris Isacis hostia
Deuota flammis: ecce surit Pater
Vibrante ferro, toruus ora
Fixit humi, tenuitque atrocem
Vultum, Parentis scilicet horridi
Spectata Virtus posigenitos docet,
Mucrone districto parati
Vindicis, obsequijque noti:
Ergo volucres aliger incita
Pennas, Amoris remigium. Pater
Siue ore promet iussa, solo
Siue supercilio mouebit.
Discernet aquis omnia legibus
Prudens, & aquo iure tuebitur
Imos & insignes, habenas
Imperij bene temperando:
Ceu quondam inerrantes loca inhospita
Columna densi praijt aëris
Nusquam pauentes, lacte puro, &
Melle solum liquidum redonans.
Non æstuosi damna Capharei
Soluta cymbe sentiet, aut grauem
Nautis Charybdim, si sequacis
Arbitrij reget ille clauum.

Digitized by Google

Plerumque fallit callidus artium
Satelles Orci, & ludit imagine
Discrimen anceps, lucis auro,
Candidus, Alitumque vultu.
Sunt euaganti vectibus aneis
Metata certa claustra decempeda,
Licentia fœnum. latebis
Limitibus, spatijsque fixis:
Hæc iura quondam prouidus addidit
Pater coërcens aquora finibus,
Intraque præscriptum frementes
Oceanum glomerare fluctus
Iubens, seuera lege domabilem,
Breuesque arenas saptaq; littoris
Gementem. vt infantem vouinxit
Nerea, conuoluitque z cunis
Nunc ille vagit paruulus vuidis,
Paretque iussis Oceanus minor
Teramplus, immensus; nec actam
Transilit vlterior refixam.

Digitized by Google

PARS SECVNDA

De Castitatis Voto.

AD CAPANVM TIRONEM SOC.

ODE I.

O Flore mentis pulcher, amabili
Pudore pulcher, disce ferociam
Virtute dignam Martiali,
Iamq; tener metuaris Orco.
Illa ò genarum purpura scilicet
Cruentet hostem. te Pudor egide
Obarmat acrem; sculpit auro
Scuta nouis Amor officinis.
Te, te tuendo callida subdola
Fraudis pudicum Tyndaris horreat
Spartana, dementum procorum
Blanda leues rapuisse sensus.
Molli suada; sed timet asperum
Vltro leonem tangere, protinus
Morsu reluctantem feroci,
Quem celeri mouet ira flamma
Vltrix pudoris: scimus vt igneo
Quondam puellam torre fugauerit
Aquinius, terrens & acri
Fulmine depulerit proteruam.
Magnum illa tormentum ingenio admouens
Erupit auro crinibus illito

Digitized by Google

Fidens, Dionæas & artes
Docta, Cupidineasq; fraudes.
Sed quid pudici floris, & integræ
Custos iuuenta posset Amor, fuga
Sensit. minaces illa vultus
Horruit, illecebraq; atroces.
Dixitq; lapsus concolor Hespero
Formosus ales; macte noua puer
Virtute, zonam Martialem
Cinge potens, tibi quam nitenti
Discreuit auro Sophrosine pudens;
Quin pace parta, iam potis otio
Frui beato, namque bellum
Compositis residebit armis,
Posthac nec vllo Marte superbiet
Cognatus hostis, nec male contumax
Regnum quietum concitabit,
Me duce, me cohibente motus.

AD CARAFAM.

ODE II.

Loiola casti fœderis integrum
Te poscit astris; eripe Cypria
Immune pectus, mitte vulgus,
Et socios sapiens adauge.
Iam mente curas excute liberâ
Cœlebs, quietum non aget improbus
Tumultus, olim feriata
Mente dies referente primos.
Cum sæua nondum dextera tangeret

Fatale

Digitized by Google

Fatale lignum, pelliciens virum
Vxorium nec dum nouerca
Enta (nefas) traheret nepotum.
Illos perenni scilicet otio
Pater beatat colle sub herbido,
Vmbraq; Siluani, cuncte
Vepre solo, & paliuro acuto.
Nunc inquieta coniugis omnia
Tonant querelis. sic Notus impotens
Exercet undas, sic per altum
Ignis ijt nemus actus Euro,
Sauitq; tadis. connubium Deus
Prudens remiscet sollicitudine,
Ridetq; si vir posse retur
Iure frui potioris oti.
Breui sed ambos dura necessitas
Sortitur vrna, non sine lugubri
Clamore Natorum, atque nigris
Sordibus, indomitoq; luctu.
Ille explicata fronte beatior
Deget, Cytheren irreuocabili
Qui reppulit voto pudicus,
Et pueri sine labe turpis
Vitauit artes prouidus. irritum,
Quodcumque vouit, non faciet, neque
Immota peruertet statuti,
Quod niueo semel ore sanxit.

ODE III.

CVstos pudici pectoris improbam
Damni reliqui materiem; omnia

Digitized by Google

Mihi & negaui, qua pudorem
Sollicitent, capianiq; ſenſus.
Quodcumque cerni vel male lubricum,
Vel turpe tangi, vel bene candidas
Irritat aures, fraudulenta
Quas liquido tenet ore Siren.
Cratera pinguis ducere Cecubi
Parco, Dionen, & pueri timens
Fomenta caci; menſa paucis
Parca frui dabit, & paratis.
Omniſq; deſit copia narium,
Myrtuſq;, flos & Cyprius Atticis
Fragrans, odoratiq; Paſti
Collibus, Aſſyriaq; merces.
Sic mens carendo libera feruidos
Excludet ictus, vimq; Cupidinis:
Parentis vt præſcriptum Iberi
Auſpicijs, ſtabiliq; norma.
Seuerus illi cultus erat; ſibi
Atrox, ſeueris pendere lancibus
Quacumq; ſueuit; fortuitum
Linquere ſupplicijs inultum
Haud crimen auſus; frena recolligens
Mentis vagantis, nec male digredi
Paſſus, iubebat conſtituto
Fine ſuos equitare ſenſus.

ODE IV.

O Di quietus regna Cupidinis
Infeſta bello, fœdera non prius
Sancita priſcis caſtius ici

Vir-

Digitized by Google

Virgineum meditans decorem,
Aptumq; sertum; qui nitet integer,
Puruſque labis, non aciem fugit
Ceruice, diſtrictumque ferrum;
Eſtque mori pretium, decuſque.
Diuerberato corpore ſaeuiunt
Plaga cruenta; pectus & aſpero
Thorace, inhorreſcitque ſetis;
Scilicet admoueant pudico
Fruſtra ſorores Gorgoneæ faces;
Nec vox canora virginis heu nocens
Audiri, & os fatale cerni
Mente leuem malè demouebit.
Procliuè ducit ſæpe licentia,
Pudore quondam lumina libera
Culpante, cæcum vel ſodalis
Conſilium, & maleſuada verba:
Pudor latèbra clauſus, & æneo
Sub vecte degit; diſſociabile
Vulguſque, damnatoſque cœtus
Reppulit, ac trepidante penna
Euadit altis nubibus arduus
Pudor; vetabo, qui Veneris furit
Veſania, mecum remiſtus
Ducat agens geminam ruinam:
Vt inquinauit purpureum decus
Inceſtus olim, tabidus inficit
Sodalem; & exuctis medullis
Aduena vtrumque lues perèdit.

AD SOCIOS.

Non

Digitized by Google

ODE V.

NOn tu beatis mentibus invides
Iurata pubes fœdere candido.
Impune deuictis pudoris
Hostibus, vdomitaque matre,
Nectis catenas ritè Cupidini
Contaminato: iam mihi seruient
Artus rebelles, iam corusco
Visa polo leuior relabi
Hagnèa terris, frangere fortior
Arcumque, tadumque, & pharetram grauẽ
Telis; quieta iamque sensus
Pace silet tacisurnus vltro.
Non ante certa lege domabilis,
Scienſuè freni, quippe procacior
Martemq; confundens iniquis
Motibus, & Venerem marinam.
Intègra mentis nunc precor, & mihi,
Loiola, dones candida pectoris,
Nec me iuuenta pernicaci
Feruere, nec nimium proterua.

AD IVVENEM PROCACEM.

ODE VI.

NE labe turpa pectus, & hospitis
Cubile Amoris; coge licentia
Frenos verecundus, premiq;
Difficilem cohibe iuuentam.
Ah ne seuerum tu quoque sentias

Olim

Olim Tonantem : monstra Typhoëa
Insana dicant, quæ resorpti
Diluuie pereant, monente
Titanas acres in Venerem sene
Bifronte frustra. Mulciber oppida
Exorbuit quondam caducis
Ignibus, horribilemq; vertit
In puluerem: quanta miser astuas
Flamma Chimæra? dignior atheris
Flamma, sodali (cernis?) astra
Lumine purpureo renident.
Quæ saua Circe pocula miscuit
Tingens venenis? nunc age, Thessalæ
Artes resoluat pura labis
Sophrosine expediens Dione.

ODE VII.

Descende Cœlo candida mentium
Regina certo fœdere Castitas,
Seù lilio gaudes comante,
Seù niueis adoperta vittis.
Ne cæca mentem vertat, & impotens
Vesania, acris ne catus aucupt
Puer sagittam perq; pectus
Trajiciat, per & ima cordis:
Serues clientem: tutus ab artibus,
Teloq; degam; cingar & inmuba
Lauroq;, collatoq; florg
Integer Aonidum sacerdos.
Castis amicum, labe procul, choris
Tæda nec olim me puer aliget

Digitized by Google

Fœda-

Fœdabit atra, nec Cythere
Sæua fretis, metuenda flammis.
Spernam pudicus prælia ciuica,
Martemq; natalem, & patriam facem
Spernam, pharetratumq; Amorem,
Et tacitum inuiolatus arcum.
Tecti latèbra me simul abdidi
Acuta vitans spicula luminum,
Tuebor impermissa nunquam,
Omne nefas oculo mouente.
Heu reuictum testor adulterum
Heroa, & atris arma cruoribus
Inuncta, vix deleta vatis
Tot lacrymis, gemituq; longo;
Sic expiari difficilem lauit
Labem, seuerus flagitio additus
Vindex, se amasoremq; sæuum
Tristibus exagitat querelis;
Semperq; mœrens immeritum virum
Demissum ad Orci limina, Bersabes
Tentator; & quondam sequuta
Progenies vitiosa Patrem,
Patriq; dispar, scilicet improbo
Inarsit igni; thuraq; Manibus
Vxorius turpi in senecta,
Et vetitas adoleuit aras.

ODE VIII.

FAs me pudicum dissociabiles
Referre Diuos corpore languido;
Legesque mortales, & vltra

Iuræ

Digitized by Google

Iura hominum, trepido beatas
Aequare mentes: sic iuuat addere
Stellis honorem, lactis & uberem
Subire callem, semitamque
Virgineis pedibus terendam.
Nunc separatis candidus adibus,
Tutusque degam, fallere prouidus,
Vitare & artes viperinas
Eumenidum; & prohibere turpes.
Procul chorèis sedulus, & iocis,
Ludoque vulgi; iam sat idoneus
Pugna puer, Ditis cohortes
Edomui sine labe cordis.
Iam tum decora gymnade nobilis,
Cupido, te, audax edomui; & Venus
Aggressa nequicquam es pudori
Sollicitum, illecebraque pirum.

ODE IX.

CVras mariti fœderis arceo
Sedulis oti; nec metuam procos
[illegible]is vxoris dolosa,
Et Paphias agitantis artes;
Sat nota fraudis forma tuentibus,
Casumq; ducit lubrica plurimum
Tangi voluptas, heu inuenta
Dulce malum medicans veneno.
Hagnèa custos me bene candidis
Tuetur vlnis; mi pudor vsque erit
Cordi, nec obtutum Lacana
Purpurea mihi fas tueri:

Clauso

Digitized by Google

Clauso latebra, quin thalami quoque
Expers honesti, spernere destino
Iugo laborantes sub uno,
Materiem facilem duelli.
Sic mi benigno profluet ubere
Diuiniorum copia munerum;
Cupidinis non tela tinguam
Victima; non adolebit igni
Immune pectus; pulchrior altera
Amor fouebit me face, pulchrius
Ardebo, iuratumq; votum
Hesperio soluam Parenti.

ODE X.

HAgnèa, Cressa virgine pulchrior
Cui cura casti cordis & integra
Mentis, pudici vis amoris,
Huc ades, & meliore pectus
Flamma resorbe, ne male prouida
Feruor iuuenta mittat in igneam
Chimæram, & insana furentem
Cypride deuoliat sub Orcum.
Deducta quondam femine patrio
Innata labes inficit, inficit
Prolem, & Parentis criminosi
Vim penito inseruere cordi
Contaminatam, sic furit intima
Vulcanus Ætna, quaq; biuertice
Arsit Vesuo flamma quondam,
Eiaculans liquefacta saxa.
Sic Adriani gurgitis arbiter

Pernes

Digitized by Google

Fernes Iapyx, sic Cybeleium
Vocale debacchatur agmen
Sistra manu quatiens acuta,
Tu Diua frenos coge volubilis
Auriga mentis; tu mareotico
Compesce lymphatam proterue
Sobria, restituens quietum
Regnum Parentis, prisca for otia;
Neu pectus imis seditionibus
Confundat æstus, cæca neu vis
Cuncta ruat labefacta motu.

ODE XI.

Frustra iuuenta viuidus impetus
Deliberantem viuere Virginem
Vitam, lacessiuit, rigoque
Propulit in Paphios amores
Vltro reluctantem, vbere Cantabro
Nutrita virtus pectora roborat,
Quandoque constantem pudorem
Inserit, abstineo Dione,
Fœdaq; labis; diffugit ocyus
Cupido tangi sordidus, & leues
Fundens habenas; ferre furtus
Indemitam sine lege mentem.
Iam iam refectis viribus aerior
Pudor reflorescit, neque turbido
Sensus remittuntur tumultu,
Sponte regi faciles magistro.
Querente vanas Cypride concipi
Fraudes. Quid vltra, Nate sagittifer?

Prædam

Digitized by Google

Pradam fatigna persequendo?
Marte nova fugiens, triumphas
Iurata pubes. Earibus vti foreas
Fuga renictis hostibus emicat;
Fuga decora, nec retrorsum
Terga dare opprobrium est volenti.
Gens qua pudici propositi tenax
Vinci dolentem me simul vnicè
Odit, remisit omnigenæ
Connubium lenior, tardis
Immunis: illi retia parare,
Cæcasq; fraudes? ludet, & ocyor
Euadet integra pudore.
Aucupij haud patiens dolosi.
Ignatij in me mea ego candidam
Tentabo prolem corpibus ignibus,
Tadaq; natalia per acres
Expedies Lucar ipse flammas.

AD SODALEM.
qui se à vitæ licentia reuocauerat.

ODE XII.

PArum seuerum nuper, & ingeni
Procacem abhorrens incruenis Pudor,
Vetans te inerrantem vagari
Liberius, triplicique habena
Auriga prudens rite coercens
Plagis dolosi exuit, exuit;
Infregit arcum, tela fregit
Comminuens pueri nocentis.

Pudore

Digitized by Google

Pudore amico, non vetus otium
Ciuile bellum pectoris eximet;
Cupido: nec quondam tibi te
Per tacitas inimicet artes.
Libare suetus munera Numinis
Dapalis, aras inter amabilis
Conuiua, fœdi vimq; Amoris,
Armaq; quam minimum timebis.
Quid liba possint, donaq; victima
Diuinioris, plus vice simplici
Si pure labis criminosa
Deproperes, sine fraude, discès:
Qualem leonem dama fugacior,
Lepusq; vidit saltibus horridis
Hircania, videre Manes
Solliciti, trepidiq; sacra
Mensa ferocem; sic domui grauem
Pudoris hostem haud ante domabilem,
Sic monstra detestata Lethes,
Praq; cauens Acheronta fugi,
Vires & altum consilium Deo
Prabente, vix iam prælia commouet,
Rixamq; natalem Cupido;
Et iecoris tepuere flamma.

AD PROFANVM POETAM.

ODE XIII.

STant vota quondam candida Cantabro
Edicta Patri: compede nobili
Amor reuinxit sponte, nulla

Vincla

Digitized by Google

Vincla die solüenda nectens :
Non me priores Hyppolitus tenet
Sedes, nouerca fraudibus impia
Obiectus, integraq; Vesta
Pro studio patiens necari.
Quicquid canendo lusit Anacreon,
Quicquid procaci Naïadum choro
Lusere vates turpe nuper,
Aut memorent Parin, aut Adonin.
Odi seuerus ; desine turpium
Tandem Camœnarum, & chelys absona :
Odea Phœbi personabit
Castus Amor potiore cantu.
Frustra Cupido spicula plumbeo
Intendet arcu, non semel ignibus
Procusa ; nec vatis pudici
Pectus aget, vel operta cordis
Subibit audax : Musa licentia
Nocentis vltrix carmine garrulam
Sirena turpi vicit, aptans
Serta sibi leuiore penna.

ODE XIV.

Vixere multi robore Martio
Fortes ; Dianes sed puer acrior
Euicit armis, & pudoris
Laude carent sine flore mentis.
Nihil recisso flore rosæ pudor
Distat sabacus ; non ego lurida
Contaminari labe pectus
Immeritum, aut patiar pudorem
Impune

Digitized by Google

Impune lædi, conscius improbæ,
Cautusq; fraudis, turpis & abstinens
Lociqs, catus & nocentis,
Donaq; reijciens retorto
Vultu, molesta pauperie, & nece
Peius timebo flagitium, neque
Pro mentis integra nitore
Purpuream metuam securim
Ceruice prona tingere: Cæcilis
Quirina virgo sic benè concidit,
Quamq; olim Alexandrèa vidit
Damna per incolumem rotarum.

AD CARACCIOLVM.

ODE XV.

FElix, nitescit qui niue candida
Prior, nec illum cura Parentium
Vrget laborando, sed alta
Nil trepidans potitur quiete.
Compesce curas, fœderis insciis
Vxorij, te dedicat innuba
Hagnèa, Cœlestum & remiscet
Ordinibus, Gnydiaq; puris.
Huic crede castus pectora, qua simul
Sensus repressit corpore feruido
Depraliantes, nec Cupido,
Nec faciles agitantur æstus;
Quod Cypris offert, heu fuge tangere,
Quod illecèbra cumq; parat, ferox
Remitte, nec turpes amores

Con-

Digitized by Google

Concipe in opprobrium pudoris.
Ne tu nitentem perde puertia
Florem, pauendo pernigil excuba
Pudoris acer tutor, acer
Dedecorum, scelerumq; lictor.
Latet Cupido proditor intimè
Sub corde, telo figere pertinax,
Et fronte direptam corollam
Tollere amat minimum pudico.

ODE XVI.

VIrum tenacem cœlibis otij
Non æstuosi cura Cupidinis
Mordet, nec instantes puellæ
Proposito quatient pudico.
Non inquieti turbida pectoris
Procella motu concita ciuico,
Demissa tempestas & imis
Sensibus ancipiti duello.
Ex quo Parentes fœdera principes
Rupere quondam, fomitis improbi,
Flammaq; damnati nocentes,
Sæpe animum furiare sueta.
Hinc acta sauis seditionibus
Nunquam resedit pugna, sed asperis
Rixis, & inuisi nepotes
Perpetuis agitamur armis.
Vis tauriformis, cæcus & impetus
Erumpit exlex, indocilis pati
Frænum, Dionæ & proterua
Indomitos cohibere motus.

Non

Digitized by Google

Non ille candor splendet amabilis
Vultus, & astro forma nitentior;
Obnixa sed vim peruicacem
Mens opibus Superùm refringet:
Intègra puro Numine Castitas
Reponis auro sæcula, candidos
Mores reducens; meq; dulci
Posse frui pateris quiete.
Nè fracta virtus concidat, vsq; opem
Fer Martialem, vincere strenuam
Hostem; triumphatis licebit,
Ac domitis dare iura membris.
Infracta mens vim Cypridis insitam
Domare tendet, mens bene prouida,
Ne corde debacchetur ignis,
Tisiphone stimulante pectus.
Semper dolosi retia palleam
Cupidinis, venabula callidi
Armare, maternas & artes
Per tacitas agitare fraudes.
Sic explicatis nexibus vnicè
Euasit ales, sic lepus emicat,
Plagis & extricatus infert
Se tacito siluæ cubili.

AD ALBERTVM TIRONEM Carmel.

ODE XVII.

PRudens remittis pectore candido
Ruentem in ignes turpe Cupidinem.
Non vsque splendebit iuuentas

Digitized by Google

Purpurea similis Diana.
Diffingit atas irreuocabilem
Formam; nec annos, quos semel eripit,
Vlli reponet, mox soluto
In cineres, sine amore, vultu.
Te, te beatos tollit Amor supra
Colles Olympi, vtraq; patria
Castas agentem ium chorèas,
Cumq; choris Superùm morari
Prægestientem. iam tibi candidum
De flore sertum, munera Virginum,
Componitur; sed cautus omnem
Materiem fugies malorum,
Damniq; semen; scilicet arduum est
Seruare mentem, non secus artuum
Expers Olympi pulcher ales
Lumine virgineo vrsidet.
Peruste flagro terga, Cupidinem
Domabis acer; comprimet aneo
Catena vinctum, ferro acuta
Zonaq;, setigerumq; textum.
Hac prima gentis vulnera, criminis
Hac prima labes. æstuat, æstuat
Haud igne puro cor, iecurq;
Intumet, & sanie vlcus horret.
Tot ferre casus Terrigenas, malis
Subire tantis heu Pater impulit,
Pater; cruentauit suorum
Cade manum grauis ille lictor.

AD MACEDONIVM.

Digitized by Google

ODE XVIII.

Ne iunge amorum fœdera; connubi
Quandoque cura pectore seruiunt,
Vt Caspij fluctus quietem
Sustulerunt, facilemq; somnum.
Cur non beatis te Socium choris
Prudens remisces? floris honos vbi
Sertis odoratis perennat
Pulcher, Acidalio inuidendus.
Fas est Amori pectora candido
Sacrare tandem consilijs nouis,
Votoq; constrictum triformi,
Te laqueis Erebi expedire.
Amor pudicus sollicitudines
Parentum edaces dissipat ocyus;
Natisq;, distinctoq; temnit
Cogere diuitias nepoti.
Quis te Sodalem fœdere Cantabro
Iunget, paternaq; eliciet domo?
Iam perge, maturaq; liber
Tergemino religande nodo.

ODE XIX.

Periculosa versor in alea
Mortale gestans corpus, & additum
Menti, male ah subiectus ignis
Delituit cineri doloso.
Quot excitauit flamma tragœdias?
Quot damna castis Mulciber intulit?
Subegit & fortes Cupido

Digitized by Google

Sæpe, & atrocem animum reuicit.
Quis inquieti prælia pectoris
Non sensit? aut qua mens genitabilis
Ignara belli? quisue caco
Marte caret, patriaq; flamma?
Ergo nocentem iure perhorrui
Suspectus hostem, mille vafrum modis,
Artisq; materna peritum.
Consului trepido pudori.
Loiola certum præsidium modò
Præstes, pudicis semper amicior;
Tu palmam, & æternos honores
Mi Cypriq; paries triumpho.

ODE XX.

LOiola magna progenie Pareus,
Et dux honesti, fœdere candido
Redonat alma me quieti
More patrum bene feriatum.
Damnosa frustra me Venus illicit;
Cæcum remisi corde Cupidinem
Obliuioso. nunc pudico
Flore mihi properare sertum
Curate, & auro. nobile Virginum
Insigne quæro. non ego Cypria
Vesania barchabor amens,
Connubij vacuis amicus.
Me more Cycni sustulit aëre
Pudica virtus; nec Iouis armiger
Rostro pauentem pertinaci,
Vnguibus aut male carpit vncis.

Quam-

Digitized by Google

Quamquam citatam corripio fugam,
Non turpè dicar linquere parmulam:
Sed tela vito saua, & arcum
Effugio pueri Dionæ.
Reddo obligatam nunc reus hostiam;
Toriq; curas, & thalami graues
Depono; & astrix totus alta
Mente feror mihi destinatis:

AD CRISPANVM SACERDOTEM.

ODE XXI.

LItabis aris munera proferens,
Non inquinata libaq; dextera,
Castusq; placabis Tonantem
Virgineis operate sacris.
Te fœda castum Bellerophonta, te
Chimæra formidet: preme cuspide
Informe monstrum; nec tibi atræ
Ore vomet nocitura flammas.
Non admouebit mentibus integris
Cupido tormentum, & Venus impotens
Vexare mentem. tutus ipse
Cum sociis thalami salutis
Deges. pudicum vis queque terrent
Incesta damnis; inficies magis
Mucronem, & immites bipennes
Sanguine, non timidus parcere.
Nescit Cupido tangere vulnere
Immune pectus; candor amabilis
Vel fronte collucet serena,

Digitized by Google

Et decorat bene nata pulchor.
Fies pudicus vitè sodalium
Integriorum; Cantaber ut parens
Sacrauit, & iuratum adegit
In tria verba, triplexq; fœdus.

ODE XXII.

LVet procacis fœda Cupidinis
Commissa, quisquis candida pectora
Coinquinauit nata in vsum
Hospitij, placitamq; Sancti
Amoris aedem. Cypria naufragum
Delenit orbem, Cypria fumidas
Euertit vrbes; cum tonantes,
Ceu pluuia, cecidere flammæ;
Damnosa pergunt secula turpium
Inire patrum; par veteri genus
Renascitur nulle pudere,
Nouaq; dedecorum propago.
Infecit ipsam labe puertiam
Turpis Cupido, mentis & improbè
Tyrannus, & mollis iuuenta.
Matris ad arbitrium Cytheree
Tadas & arcum, telaq; corripit,
Inter caluntis munera Liberi,
Inter dolosas & latèbras,
Luminibus, sociisq; tectas;
At me remotis nil iuuat arbitris
Feciſſe; coram non sine conſtio
Degam sodali; cautus olim
Cantaber hæc Genitor monebas.

Hagnæa

Digitized by Google

ODE XXIII.

Hagnèa puri sedula corporis,
Mentisq; custos vsque suebitur,
Puer Diones me timebit
Sponte supercilio severum.
Pudoris exlex sub duce Cantabro,
Turpisq; viuam? nominis immemor
Loiolidum? aterniq; iuris,
Fœderis & sine laude sancti?
Prius decore vulnere barbaras
Tingam secures, purpurea minor
Cervicis, exemplo pudici
Proposito erudiens nepotes.
Integra virtus scilicet, aurea
Decorq; forma deterior velit
Vulgo notari? vel recidi
Sophrosine sinet alma florem?
Non ille rursus Vere renascitur,
Quem Cypris vngui messuit inuido:
Narcisse sic langues, odoras
Tuq; comas, Hyacinthe, ponis.
Doctus sagittas ludere, & igneos
Arcus, periclo proxima peruigil,
Prudensq; vitabo, & virili
Torsus Acidalios amores
Vultu obtuebor. casta proteruitas
Iuuat pudicum; nec facilis fores,
Portasq; non clausas resignem,
Frœna vagis moderans ocellis.
Quid fraudulentus possit imagine
Picta Cupido, gnarus, & aucupi

Timens ; memor Troiæ cadentis,
Et Lacedæmoniæ puellæ ;

ODE XXIV.

Candore pulcher nubila dimido
Non visitato ; iam nouus aliger
Fastidio tarras inertes,
Et patrios repeto penates
Diuum sodalis : non onus addidit
Mortale corpus ; non ego sordidus
Exul mouabor, sed biformis
Per liquidas bene cautus auras
Euado. poscit me palus, igneo
Prafertq; Olori ; purius extuli
Et luce fulgentes, & auro,
Non sine honore pudicus alas ;
Cœloq; dignam comparis vnicè
Obliuiosus : me nihil attinet
Curare quæ vitem procaces
Arte dolos Cypria solutum,
Aegraq; cura ; non mihi nubilis
Dotanda virgo ; sollicitas opes
Non elaborabo, colonus
Cum bone seu vacat otioso.

AD ROBERTVM Cardinal.

ODE XXV.

Frustra fugacem persequitur virum
Cupido, quamuis penniger explicet
Alas,

Digitized by Google

Alas, citatum haud assequetur,
Eminus vt geris acre bellum.
Non, si trilici tegmine cominus
Luctere, cedet; qui lacrymabilem
Vatem q; Regemq; ac teramplo
Ingenio sobolem reuicit;
Fugisse praestat. scilices (heu pudor)
Quicumque turpem ducimus impij
Originem, ciuile bellum
Vi rapida penitus mouente,
Non inquieto Marte carebimus,
Non astuosi motibus Adriæ.
Vita superstes semper ignem
Virginibus metues nocentem,
Puraq; menti; ne Veneris genus
Infame telo vulneret aspero,
Flammaq; damnatumq; cæci
Fomitis, ac tacita Chimæra.
Te iure custos vectibus aneis
Pudor tuetur, parca Ceres quoque,
Parcusq; Liber, suetum & artus
Pellere liberiore flagro.

ODE XXVI.

PVris amicus mentibus, alites
Iungens beatos, Cyprin in æquora,
Fluctusq; natales procellis
Aeolijs agitare tradam.
Quicquid Cupido suadeat, vnicè
Neglector. ò qua labe carentibus
Gaudes, pudico nectis flores

Digitized by Google

Nectè mihi haud humilem corollam
Hagnèa virgo, tu mihi candidos
Seruas honores; fœdera tu iubes,
Meq; integro sacrare voto,
Virgineisq; choris remisces.
Regina priscum iam Ratio decus
Per te resumit; membraq; temperat
Dans iura regnatis, quieto
Imperio, dominoq; nutu.

ODE XXVII.

Decora virtus ex humili gradu
Mortalem Olympo sustulit altius,
Mutans beatorum choreis,
Mentibus & sine labe puris.
Olim pudico vitè Cupidinem
Loiola voto perculit, & graui
Cessare bello vi coëgit,
Sacra pati docuitq; frœna.
Illum colubris vipereis prait
Megæra, flagrat tæda nocentior
Vtrique, gestat sed pharètram
Hic iaculis, grauidamq; plumbo:
Hagnèa poscit me comitem sibi
Velata vitta tempora candida,
Vtcunq; connubi, toriq;
Iura volens inimica fugit.
Infida nunquam cesserit, editi
Periura voti; nescia turpium;
Iugumq; detrectans subire
Comparis, & geminum laborem.

Sacli

Sæcli nocentis : prò pudet , & pudet
Libidinum : quem non Venus integrum
Infecit olim ? quem Megæra
Non Cyprio furiauit igni ,
Vis saua amantum ? flebilium heu nimis
Tragœdiarum testis acerbior
Tot casus heroum , & pudendis
Opprobrijs temerata Virtus .

ODE XXVIII.

Foecunda damni Cypria perdidit
Mortale corpus , ducere gentium
Parata dementes ruinas ,
Dicta Venus Libitina iuuè :
Contaminato pectore sordidus
Stat ponè Natus , quemlibet impotens
Fixdare , cognatasq; flamma
Vrere . vix animi pudici
Constans ; & nexis cautus ab ignibus
Euasit vt pectus penetrabile
Cupidè telo vicit anceps
Corda petens violentus arcu ;
Plagasq; densas , cæcaq; retia
Tendens ; sed artes ludere callidus
Pudor Dionæas venicit :
Harmonia leporem fugacem ,
Cerua mue frustra seu trepidum Lacon
Venator vrget : sic generosior
Fuga , latentes vsq; frondes
Pertimui , tacitumq; Martem ;
Natale monstrum vincere perfinax

Digitized by Google

Voto pudico, prorsus ut nè pede
Anguinumque turpem, & pernicuum
Fundere tabificum venenum.
Deliberatæ morte Cupidinem
Odi; nec unsem, nec iugulo graues
Pauebo Lictorum feruores;
Damna ferox animi lacesso.
Vitam pacisci (quid morer?) ocyus
Pro mente pura: scilicet haud ero
De gente Loiola, triumphi
Præda Cupidinei superba.

AD TORALDVM.

ODE XXIX.

Tv, si me satis audies,
Vitabis laqueos, colligas candido
Subduces Veneris iugo,
Quæ spumante salo sinuat, & comam
Quæ pascens iecur, æstuat;
Impressit generi sæpius & malum
Illibata Cupidine.
Virtus illecebras nescia sordidas
Prauos exuuiis, exuuiis
Fœtus, quos male mens prouida pauerit:
Felix ò nimium, tori
Quem non vlla tenent vitiosa, nec furor
Infractæ fidei vocis
Impermissus amor fœderis nubilis.

ODE XXX.

Syrtes

Digitized by Google

Syrtes iniquas littore eminus
Musæo imis. Bosporon impotum
Fugi, procellosaq; damna
Tethyos, & Venerem marinam.
Fugi prope olim naufragus; enato
Sospes periclis, fluctibus emenso.
Vitoq; detestata castis
Saxa, doli rapidus latenteis
Amara rerum non Venus vincet.
Enata pectus, desine mollior
Adoni dulcem te fateri,
Matre puer genetrice myrtea.
Ter fungar anus semper amabilem
Florem suebor, non Aquilonibus
Metetur, aut longubis æstu
Damna per insidetus Syrtes,
Præceps libido cum semel incitat
Insanientem pectora animæ, furor
Obnitor, effor ne Chimæra
Spiritus, & malevata mecum
Vis cæca flamma perdat, & intimis
Vulcanus ossa. scilicet integrum
Veri sacramentum Parenti
Hesperio fine frande dixi.
Me casta Mater cum duce Cantabro
Tuebitur, me Saphoa sine pudens,
Amoris ultrix, impotenti
Erepta, volucresq; ferro
Incidet alas, telaq; necia
Retundet, arcum frangat & arcum,
Forsan inventas me calumnem
Perdidimus, divina virga flammam

Ni

Digitized by Google

Ni temperasset, ritè volentium
Custos virorum; nunc ego victimam
Me reddo votivam, & volentem
Rursus enim ferio pudicus.

ODE XXXI.

IMpotens alium himinum Cupido
Perdidit terras male feriatas:
Nunc & in medens phoretratus arcu
Regnat amantum.
Sæcla bifrontis redeunt Parentis,
Cum furor quondam in Venerem gigantum
Turpe proclivis ruere, tonanti haud
Credulus ira.
Scilicet lætè petago procaces
Innatant altis vapimntur undis
Et Mimas, & Porphyrion reserpti,
Atq; Typhœus.
Vita tum fœdos gravis ait amores
Doris, exultim vaga cum libido
Serperet tenuis, nihil & minarum
Aspera curans.
Sine cum quina perivet telis
Igneis urbes, pluvioq; nimbo,
Deque flagravit vitio Dimes
Casa inventus.
Quis teget tutor trepidum pudorem?
Matre natales stimulante flammas,
Et venenatas acuente Nato
Cote sagittas.
Mater, & Virgo, tibi cura, castis

Pectus

Digitized by Google

Pectoris ; votis ades alma noſtris ,
Cantaber cuſtos quoq; , tu pauentes
Inſtrue bello
Arduo fortis : duce te refringam
Spicula , & ſanos animoſus arcus ;
Acer & memet ſeriam proterunm
Non ſemel hoſtem .
Ipſe mortalis licet , & ſuperbo
Patre neglectum genus , & remiſtum ;
Simplices mentes imitabor ales
Pulcher , & omnis
Labis immunis ; patiens meiq;
Vltor , & iudex furere inquietos
Haud ſinam ſenſus , domitare membra
Libera fortis .

ODE XXXII.

IAm princeps animi , potens
Regnabit Ratio , motibus arctius
Preſſis , arbitra iam ſui .
Vincet vis anima pars melior mea
Saui bella Cupidinis ;
Non arcum , iaculis nec pharetram grauis
Intactus metuam . Pudor
Loricam triplicem pectore candido
Praecinxit ſibi dedicans ,
Iunoni penitus diſſociabilem ;
Conſtans propoſiti Pudor
Non iungenda tori fadera reſpuit ;
Peris irus neque Hymen mihi
Dilectet fraude mala vincula connubi :

Pennis

Digitized by Google

Pennis sic bene candidis
Euadam Superis iunctus oloribus.

AD CASTITATEM.

ODE XXXIII.

Hvc ô Virginei dulce decus chori
Adsis, mater amans pectoris integri.
Tu mentem rapidam, cordaq; perditè
Deflagrata nouis fontibus eluis,
Turpari metuens puluere sordido
Mortalem ad Superos euehis alites.
Illum si stabili fœdere vinxeris
Iuratum thalamos temnere nubiles,
Frustra sollicitet dote Quiritium
Importuna Venus, seu Veneris puer,
Vt ceruice iugum ducat aheneum:
Detestata sibi damna Cupidinis
Vitat, nostra volens commodus otia,
Euaditq; plagis expediens caput,
Nunc thorace premens horridus aspero
Corpus, nunc feriens grandine verberum.
Sic me serta manent, præmia candida
Mentis, sic niueos iungere Cœlites,
Castarumq; licet ducere Virginum
Impubes choreas, dum thalamo Pudor
Secernat; Ratio vimq; regat sibi
Aduersam cohibens, frœnaq; temperet.

ODE XXXIV.

Digitized by Google

Candida vix amoris (na pectus
Reddit immunè Veneris, quæ malè sa-
Sauit in vlceroſum.
Non ferox telis equitat, nec ſtrepitãte pẽna
Natus inerrat audax,
Concitãs ſenſus animo plus nimiò rebelles.
Iuris amans pudici
Reppuli cœlebs thalami vinacula, nubilẽq;
Cernere fœderatos (lutis
Haud ſine prudens oculos, ſic caput inuo-
Retibus expediui,
Lubricũ caſũ reputans, et lacrymoſa Vatis
Carmina criminoſi, (pido.
In nefas ne cæcus agens me rapiat Cu-

AD CRISPVM
qui ſe à vitæ licentia reuocauerat.

ODE XXXV.

IO, procacis ingeni victor domans
Te bene Marte nouo
Furore cæcum Cyprio,
Furore qui leuem iuuentam concitas,
Demouet atque loco
Mentem minus iam ſobriam.
Prudens nocenti deſinis Cupidine,
Et Paphia furere,
Qua macerat cor ignibus,
Florẽq; pudoris qua proterua decutit,
Inquinat atque decus.
Simul Cupido ſuſcitat

Tadam

Digitized by Google

Tadam inuerecundus, vel ineffus malis
Pascit imaginibus
Obliuiosum te poli.
Cane; igneis inestuat precordijs,
Flammaq; congenita
Pectus male heu depascitur.
Seuerus in te sauies tortor tui,
Non inhians epulum
Dapale, non ardens merum.
Vt ignem, vt acre Bacchus irritat malum
Non adeunda trahit
In lustra inexpleta lupa.
Vnde amouere vix Auernales queunt
Atque minæ, atque faces,
Fulmen Tenantis aut atrox.
Sic gliscit vrdor, sic marina Matrit, &
Vis agitat Pueri
Telum retorquentis graue.

ODE XXXVI.

FRegi pudicus improbi Cupidinis
Telumq;, & arcum ferreum.
Immune pectus ille nec flammis edet,
Iecurq;, & vrens ilia,
Non sauiens tumescet in precordijs
Iaculi venenum nouij,
Cruore viperino [illegible]signis dati
Armauit olim, & imbuit,
Tractare sæua philtra, falle & spicula
Inungere atro callidus,
Et illigare mollibus prædam plagis.

Digitized by Google

Fuga

Fuga sed euasi alite,
Virtute dia, & efficaci robore.
Nunc improbo Cupidini
Iuratus hostis respuam atrox, obtulit
Quod illa cumque blandior.

ODE XXXVII.

QVandoque discors bella menti cõmouet
Animiq; pars minor furit
Insaniendo; lictor ipse tum mei
Humeros peruro funibus
Sectus flagello, & peruicaci verbere
Cruoris ad riuos mei;
Verfisq; flagris huc, & huc inaestuas
Vltro pia indignatio.
Motus rebellas, atq; seruilem manum
Parere Regina decet:
Sic Indus heros crura suetus carnifex
Torquere dura compeda,
Versare doctus orbibus motus leues,
Et artubus fingi puer.

Digitized by Google

PARS TERTIA

De Paupertatis Voto.

ODE I.

Mater piorum Pauperies ades
Decora, seu tu diues opum venis
Diuiniorum, seu soporem
Haud trepido facilem reducis.
Despecta vulgo sis licet, & probris
Inter labores & querimonias
Iactere, te Loiola grato
Excipit hospitio morentem.
Non ille, quanquam clarus Iberia
Penatibus, te reppulit horridam;
Narratur & vili lacerna;
Aduena cum Solymen adiret;
Mutasse loricas adamantinas,
Sagumq; Martis nobile: sic poli
Gonsaga regnat, sic propago
Borgiadum, puer & Polona
De gente, sanguis regius, abstinens
Opum: paternum me nihil attinet
Tractare censum, dedicatum
Sponte tibi meliore voto.
Tu spes redonas largior athere,
Tu destituti prouida pauperis
Alumna, post te non tremendis
Dura famis mala, dura bruma.

Digitized by Google

Tu

Tu pectus expers sollicitudinum
Quiete mulces, cordis & eluis
Curas, & insanos tumultus
Consilio potiore sedas.

AD NOBILEM VIRVM.

ODE II.

Prisco ducis ab Inacho
Nequicquã genus, & gentis imagines
Fumosas, vacuum decus:
Me clarat superis pauperies mea
Spreto iure penatium.
Insanire iuuat, sed bene sobrium.
Da tecto tenui larem,
Da fontis latices, da Cererem breuem:
Paruo commodus, otij
Sat diues moueo materiem metus.
Qui curis amat exedi
Thesauros Arabum sollicitus petat,
Ponit libera mens opum
Pondus, dote carens, sic habilis Deos.
Supra me prohibet supra
Periuri metuens cogere Cantaber
Auctor, dum reparet famem
Tempestiua Ceres, mundaq; parcitas.
Te ditem patrio lare
Curta cura rei conficit, & coquit.

AD MIRABALLVM.

Digitized by Google

ODE III.

NOn me superbus Pyramidum situs
Aeternat; vltro pauper opum, tamen
Regnabo terrarum; potensq;
Ex humili mihi tuncta fabdam.
Fortuna quicquid mobilis obtulit,
Iam iam resigno; me pietas mea
Teget, nec vltra humana quaro,
Pauperie docilis ferenda:
Alterna semper gaudet honoribus
Fortuna, celsa vertere pertinax
De sede, fataliq; ludo
Lata venit, fugitiua cedit.
Cum se proteruo credidit Africo
Mercator, auget diuitijs mare
Auarum. eodem pectus æstu
Intumuit. tarnit sapore
Votis paciſci sœtus, inhospita
Ne Syrtis, aut ne Scylla resorbeat;
Perq; Adria ventos tumultus
Perdat opes violens Iapix.
Securus ipse & turbinis, & Noti,
Latusq; deges sub duce Cantabro,
Nec pinum onustam scandet vnà
Cura & acuta, Pauorq; lictor.
Non quid vetustis alter in horreis
Condat, laborans; so licitus nimis,
Ne tota frustretur colonùm
Parca Ceres, minimumq; fœnus.
Iam mitte luxus, eripe te malis.
Ne semper vdi pocula Liberi,

Col-

Digitized by Google

Colleſq; piſcoſiq; latè
Pauſilypi meditere littus.
Aulæa temnens, & Babylonias
Artes, recumbes ſtramine ruſtico:
Sic explicata fronte carpes
Nocte ſoporifera quietem.

AD DIVITEM QVENDAM.

ODE IV.

AVara quicquid Perſis, & aureo
Fert amne Lydus, iam pede prorſus
Terens ſuperbo, ſed rei nunc
Splendidior dominus relicta.
Auri libido prælia ſuſcitat,
Gratumq; terris eximit otium,
Et barbaros procudit enſes,
Perq; graues inimicat iras
Fratreſq;, Natoſq;. heu quoties opes
Stetere cauſæ, cur male diuites
Vrbes perirent, & ruinam
Duceret ambitioſa Clotho.
Lucrum refrenans, iura Cupidini
Præſcripſit, æquum & rettulit ordinem,
Luxumque Paupertas remouit,
Et nitidum reuocauit aurum
Æui prioris. quid trepidas miſer
Tam multa in vſum? ſcilicet ignium
Oblite nigrorum, laboras
Stultitia, morituve, inani.
Trabes Lacænas ars tibi purpuras

Digitized by Google

Bac-

Baccaq; torques ardeat Indica,
Dies volucris cuncta fassis
Vna teget vacua sub vrna.
Inane nomen diuitis occupas.
Fruſtra beatus; rectius abſtine
Pecunie damnum trahentis,
Atque Erebo grauè deprimentis.
Prudens futuri mitte Cupidinem
Non profuturum, donaq; reijce
Incerta Fortuna, benignæ
Vt lubet, aut nimium ſeuerę.
Non, ſi carebo conditionibus
Craſſi, ſuperbis aut laquearibus
Neronum, inornatus iacebo,
Ditior exiguo cubili.
Odi Phraatę diuitis, ac Midæ
Opes miniſtras ſollicitudinum:
Pactolum & odi fabuloſum
Ocia agens vacuus quieta.

AD TORALDVM.

ODE V.

NVtrix abundè Pauperies alit;
Si non propinat vina madentium
Mimallonum, libare Diuûm
Ambroſiam, liquidumq; nectar
Dat illa diues ducere. ſcilicèt
Tagus medullas expleat igneas?
Auro vel inſanos calores
Vnda leuet reſonantis Hebri?

Digitized by Google

Leues

Leues Erythra purpureæ sitim
Frustra ; sed imis viscera sensibus
Efferbuere ; auriq; venis
Plus auida sitiere vena.
Non elaborat fœmina liquida
Bacca saporem, pocula diuitum :
Nec dædalèa cura cœna
Vsque nouas meditatur artes.
Desiderantem pauca neq; arida
Languente culmo sollicitat seges,
Nec Massica rubigo vitis
Pleïades, Hyadesq; iniquas,
Solemuè culpat. te timor occupat
Tyrannus auri ; te neque ingerum
Regina latè Dauniorum
Alma Ceres, neque marmorati
Beant penates postibus aureis,
Celsoq; tecto : non ego pauperum
Fastidiam, nil inuidenda
Sorte, lares humiles videri.
Fœcundus oti non metuam nouem,
Suspectũue æstem, telaq; vertici ;
Nec simplici mutem salino
Delitias Siculi tyranni.

AD ARAGONIVM.

ODE VI.

Quid occupatum Nerea molibus
Vltra cœrces ? iam capiti imprimet
Necessitas edura, figet

Digitized by Google

Et stabiles adamante clauos.
Quamquam superbo clarus auo napos
Stirpis vetustæ ducis originem
Interminatam, nil superbum
Aut genus, aut potuere fasti.
Te sæua Clotho, te Lachesis petet
Auara, & vrna condet inutili.
Vdoq; ceu manans ab Austro
Diluuies sine lege sæuit,
Sic sternet vrgens; te male temporis
Fefellit augur, nec Babylonius
Interpres astrorum moratur
Indomitam Nemesis securim.
Minus nocebit sollicitudinum, &
Cura soluto; sat tumulo breui
Curare compostum cadauer,
Diluere & lacryma fastidias.
Nil læuigato marmore proficit
Incisa Memphis, cadua nil Paros,
Pilaq;, Mausoliq; quondam
Pyramides operosiores;
Funèbre cœnæ munus, & impios
Remitte ludos; desine nænia,
Pompaq; inanis; pulueriq;
Exiguo nihil adlabora.

ODE VII.

SVperba damnans sæcula, pauperum
In verba iuro: quod satis est manu
Altrice donabit suorum
Vsque memor Genitor, daturus

Aeter-

Digitized by Google

Aeterna, largus scilicet & potens
Diuinorum. non ego pinguium
Regnabo camporum, tibi aluco
Nectar opes Sicula reponant.
Non sylua frondet Pontica iugerum
Multorum; opima pascua Daunia
Non tondet armentum, nec auro
Purpureum laquear superbit;
Latebras munit me satis, aneos
Damnoq; vectes, nec penetrabile
Cubile; Pauperias resignat
Omnia splendidior videri.
Deiecit Orco cura pecunias
Dei sodalem; iure perhorrui
Tractare lucrum turpe, venali
(Heu scelus) ob pretium Tonante.
Incerta Bacchi, seu Cereris fides
Ludit colonum: nec cupientium
Secura damni mens fruetur
Delicijs potioris oti.
Me castra poscunt, signaq; pauperum
Beatiorem sorte Quiritium,
Et Mygdonum Regum; neganti
Multa mihi, meliora Diui,
Et destinarunt plura, Cupidinis
Iniurioſi, fraudis & insepos.
Nudum resorbet Martialis
Pauperies Erebi in ruinas.

AD PINELLVM.

ODE VIII.

Digitized by Google

Ensim senectam sed sine sensibus
Adesse sentis, ac velut alterum
Diem premendo trudat alter,
Mitte superuacuo nepotes
Augere lucro prouidus; improba
Cupido confundit male pralia,
Mentes & irritat quietas
Marte nouas referente pradas.
Quid peccet aurum nouimus, & fames
Auara, fraudis nullius abstinens,
Cacoq; permiscens tumultu
Omnia, non sine cade victrix.
Lares auitos, iuraque patria
Prudens reliqui, atque omne Britannia
Compendium, quà belluosi
Oceani scatet vnda Phocis,
Rogare frugem mi melius fuit,
Et fortuiti munera Liberi;
Pellucidi vel fontis vltro
Dulce sitim prohibere riuo:
Tu conde aceruos, diuitis Attali
Sodalis amens, non sine barbaro
Cultu; carentem sed me inani
Murice Pauperies habebit
Alumna Loiola; libet Indico
Subtegmen auro ponere, diuitem &
Ceruice torquem, fulgurantem
Et digitis adamanta clausum.
Immunis auri si manus abstinet,
Paruo beatus dicar, & innocens;
Et Mercurî purus dolosi
Ritè Deo faciam annuenti.

AD

Digitized by Google

AD PRINCIPEM VIRVM.

ODE IX.

Frustra superbis diuitis Indiæ
Lucrare merces, nec Tagus auriferi
Amara curarum, nec Hebrus
Eluet, aut rutilans Hydaspes:
Non tu carebis sollicitudine
Formidolosa, non animum malis
Lenabis, aut mortis securi
Expedies caput inquietum.
Me ritè voti pauperies reum
Soluet carentem iure penatium,
Tyrijq; iuxtà, & sumptuosa
Mempheos, haud humilem videri:
Procul veneno, cadis & unicè
Securus, aruis non metuam grauem
Suspectus Eurum, Dauniaq;
Sæpe Notum Cereri nocentem:
Fœnus teramplum est indiga nullius
Virtus, & auri mens minus appetens;
Soleq; duratum sine ostro
Corpus, & asperior lacerna.
O quisquis omnem materiem mali
Vitare quaris, proterere audeas
Aurumq; & argenti nitorem
Postgenitis bene clarus hæres.
Quid pressa Tethys molibus arduis
Gemit? quid altum proficit adium
Arte elaboratum lacunar?
Si neq; sollicita recedunt

Digitized by Google

Cura, & minori semper abest rei
Quiddam, nec explet se sitis alueo
Sonante Pactoli; vsque anhela
Creuit, opum magis aucta potu.
Nos institutis asperioribus
Loiola format, dedecorat neque
Probrosa paupertas, Olympum
Sed properat domino merenti.

IN AVARVM.

ODE X.

TOnantis aures iudicis occupat
Pauper querelis; damna resecuens
Donec laborantis, viceſq;
Reddideris minimum doloſus.
Auri libido ſacula perdidit
Fœcunda fraudis: ſic Deus occidit
Repenſus argento; inde clades
In Solymen, populumq; fluxit.
Trangre fluctus gaudet Atlanticos
Nauis magiſter, ſpe vorat aureum
Auara Hydaſpen, nempe cura
Sollicita maleſanus emptor.
Damnoſa quid non turpe pecunia
Audet, maligni materies doli?
Fœnuſq; tractat fraudulentum,
Et nocuas meditatur artes;
Verſare mentem callida, deſecans
Mercede, & impermiſſa recolligens
Opum, paternis addidiſſe

Digitized by Google

Relli-

Relliquias inopum ronidet.
Dolos auara fraudis at eluet
Nereus doloso tangier aquore,
Puppimq; diffringens procellis
Diuitias domino negabit.

ODE XI.

Fructu beatum pauperis otij
Non inquieta cura pecuniæ,
Auara non auri libido
Sollicitat; sapiens remissi
Immane lucrum quærere, ditior
Multo carendo: scilicet obtuens
Argentum, aceruos & nitentes
Memnonidum, haud hebetes ocellos
Victus retorsit. Paupere sub Deo
Diuesne vulgus viuet? & appetens
(Mortalium prò cura demens)
Assyria, Tyriaq; mercis?
Natalis antri scilicet immemor,
Paruaq; Bethles, atque sodalium
Brutorum, & oblitus seuera
Noctis, hyperboreaq; bruma.
Olim Quiritum conditionibus
Dissentientem nouimus editum
Tonantem, & aulæis, & astro
Pauperiem bene præferentem.
Sub rupe nudus scilicet aspera
Fleuit; iacentem Tityrum & Mycon
Videre, gentes atque Eoas,
Purpureiq; Arabum Tyranni.

Digitized by Google

Par ille Patri delituit cauo
Quondam sub antro vilior. ô Tyros,
O magna Memphis, barbareq;
Pyramides, Pariaq; moles.
Mentes auaro consilio Deus
Abduxit auctor; sceptraq; & insulas
A se triumphales remouit,
Paruus humi posuitq;, membra.

AD DIVITEM QVENDAM.

ODE XII.

NOn inuidebo Persidis aureæ
Gazis, nec Euro carbasa perfido
Credam recollectis Sabæis
Mercibus; aut Libyes aristas,
Et læta quicquid Mœsia messuit
Mutare curem sedulus institor
Auro, vel argento. remisi
Sollicitum haud sine fraude quæstum,
Impune tutum pauperies mea
Sat me tuetur, nec mihi copiæ
Desit benigno plena cornu,
Diuitijs opulenta Cœli.
Sic fas anheli pectoris unicè
Vitare curas, te simul improba
Vexant laborantem sub auri
Fasce graui, tumidoq; acerno.
Hic sub latebra criminis innocens
Ducam soporem, nec malus asperas
Confundet aut Centaurus iras

Aut Lapitha nimium proterui;
Suspecta furem nec domus arceat,
Incontinentes ne tacitus manus
Intendat, arcas neuè auitas,
Et patrios spoliet penates.
Tu ni doloso Mercurio laues
Opesq; debes, mitte Cupidinem
Compendiosum, disce curas
Temnere Pauperie magistra.

AD CRISPANVM.

ODE XIII.

QVid obligatam Pauperiem decet?
Quid parua poscit? non Halyattici,
Cyriq; regnum, non Phraatæ,
Aut Lacedæmonij Phalanti.
Sodalis auri plus nimio metus
Breuem sub æstro somnum adimit, neque
Decedit aurato cubili,
Et miserum coquit atra cura.
Vtcunque auaro denatat Adria
Eoa merces, ludibrium Noti,
Pomona vel mendax, Cereſue
Culpas aquas vacuo colono.
Absit Cupido credula mobili
Fortuna, & omnis copia Memphæos;
Compesce curas inquietas,
Mitte superuacuumq; lucrum.
Altum lacessit iam Babylonias
Enicit arces, pergamaq; Atticæ;

Decempedis metata longis
Atria continuant nepotes,
Et largus hæres irrenocabilis
Sed currit ætas, mox cinere obliues
Vrnam colonus, scio vetustum
Tu genus, Alciuiique sanguis,
Damnatus urna turpis, & exili.
Nec flectet ætas illacrymabilem
Clotho, iuuentæ nec decora
Cæsarie, roseisq; malis.
Fruſtra carebis pauperie malis
Dura, beatus diuite copia,
Fruſtra nocentem perque brumas,
Perque hyemes fugies pruinam,
Aulæa tendens barbara, Punico
Oſtraque fulmus; quid trabea iuuant?
Te ſyrma nigrum, te pherètri
Pompa manet Dominum pudendum.

ODE XIV.

Sancita quondam fœdera Cantabro
Duce haud reſoluam; intraque pauperi,
Normamque ſeruans non acerbo
Condidici bene ſerua ſenſu.
Eſt inuidendum te virus efferat,
Luculle, latum carcere Nerei,
Viuaciſq; inter beata
Otia Pauſilypi ſupini.
Potentiorum non ego copiam
Requiro, ſpectans arduæ ſidera.
Hinc alma Virtus ſuetæ arrogantiæ

Digitized by Google

Pro-

Promere delitias Olympi.
Prudens habendi pauperiem arbitram
Loiola dixit: me decet illius
In iussis iuratum supellex
Nulla, reum sine fraude voti.
Iuuat superbas linquere diuitum
Partes, honestus transfuga Cantabri
Ad signa tendo, merce diues
Pauperie haud generi probrosæ.

De aditu ad honores Sacijs interclusa.

ODE XV.

NOn indecora Pauperies tegit
Corpus lacerna, nescia sordium;
Clauum Quirini, purpuramq;
Posthabuit generosa, nostet
Hac arte quondam Borgiades poli
Adiuit arces; hac generosior
Propago Loiolæa vittas,
Romuleaq; decus tiara
Iurata temnit, principe Cantabro
Sic eloquuto, iura sodalibus
Legesq; decerno seuerus
Consilij, atq; adamante firmo,
Ne Vaticanis conditionibus
Vltro trahantur; protinus abnuant
Ostri Quirinales honores
Induere, & decus insularum.
Virtus operta, & sic melius nitens
Clarabit ortum, spernere fortior

Digitized by Google

Quam murices ambire, frustra
Ingenio trepidante multa.
Ter si merentem purpura prouocet,
Auctore Roma principe, ter neges
Obnixus; acres ille donec
Imperij moueat querelas.
Dum nulla captent præmia, qualibet
Ex parte opimas exuuias ferant,
Ducente me fortes cateruas
Oceani per vtrumq; tractum.
Sic irrepertos ibit Iäponas
Parata pubes, sic cadet impius
Pluto; triumphatis & olim
Roma dabit noua iura terris.

Digitized by Google

PARS QVARTA

De Religiosis institutis.

AD SOCIOS.

ODE I.

Loiola alumnos strenua suscitat
Virtus, vt æras, sanaq; diruant
Antiqua dementum Deorum, &
Fœda nigri simulacra Ditis:
Verumq; cultum Numinis vnius
Ferant: terampli Numinis; abluant
Vt fonte puros, atque abuti
Dedoceant studijs auorum.
Donanda pubes fortis adorea
Victrice, Manes frangere pertinax
Signis superbos; nec Tyranni
Tela monent acuenda letho
Fœcunda amoris pectora, barbarâ
Deuotæ ferro, viuidus emicat
Franciscus ignotas in oras
Mennonidum, penitasq; Sinas
Inire sortis Nereæ perfidum,
Terraq; fines irremeabiles.
Vnius inflammata virtus
Corripuit generosa multos.
Iam martiorum Ignatiadum manus
Vires Auerni contudit imperij;

Adiungere & prædas venides
Vsque nouas spolijs vetustis.
Virtus Parentum euecta nepotibus
Tinxit secures sanguine libero;
Sed cadè Plutonem subegit,
Et socias acies rebelles.
Veretur Indusiam bene credulus,
Pronusq; lapon iura Quiritium.
Quisquis sub Aurora rubente
Luce diu caruit, coruscum
Diem reuisit: dedere gestiunt
Se regna, gentesq; ac Thetis vltima,
Cæciq; fines orbis, olim &
Difficiles populi domari.

AD SODALEM PHILOSOPHVM.
Inuitat eum ad Aeglen Tironum sedem.

ODE II.

O Docte mecum, Pancratij pugil,
Contemptiosæ vim sapientiæ,
Quin patriæ præscripte Cœlo,
Temnis humum fugiente penna?
Te casta Siren, quà plaga Tethyos
Piscosa tendit littora, te leuis
Inuitat aura, & colle aprica
Excipiet genialis Aegle:
Priscam memento, quam Pater indidit,
Seruare mentem, quæ mora detinet.
Diu bibentem stagna Lethes?

Digitized by Google

Vota

Vota Deo ſolüenda redde.
Tum latus omni tempore vixeris,
Cum te in remoto culmine candida
Aegle reclinatum inter aras
Interiore Deo bearit.
Obliuiſa neſtare Cœlitum
Remitte curas; ſæpe Amor hic dabit
Frui elaborato ſapore
Haud Superùm Ambroſia inuidendo.
Huc tende felix, & nimium breues
Depone luxus; cede domo, & nouæ
Saltu cœmpto, quà Fauoni
Pauſilypus recreatur aura.
Cœlo beati cogimur arduo;
Mortale quamuis, & genus infimum,
Virtus Olympo nos in æternum
Imperium impoſturæ fiſtet.
O quis süada te mihi nobilem
Iungat Sodalem? tunc bene ſobrius
Bacchabor ariis, teque adauctus
Dulce Deum bonus apprecabor.

AD CARACCIOLVM inuitat eòdem.

ODE III.

AEgle candida te diu
Deſiderium repetit, te ſibi reuni.
Quin tantis animum malis,
Et mortis laqueis vtyor expedis?
Te Virtus adamantino
Clauo fixit vtens inuenerabilem.

Illic

Digitized by Google

Illic libera vinciet
Te nexu triplici vitè neceſſitas.
Craſſi conditionibus
Splendet Pauperies ditior indigæ,
Et quicquid docilis pati.
Hac virtutis iter carpimus arduum.
Illic Cypridis ignibus
Hagnèn, ac thalamo diuite temperat.
Nec veſanæ Cupidinis
Sentit tela Pudor, fœderis integer.
O quiſquis Sociùm choros
Annectis, veterem coge licentiam
Freno. mobilis ingenii
Eſt auriga Pater, quò te aget, incita
Curſum, credulus alteri.
Leges ſanxit Amor, iuraq; candida
Non commiſſa poterunt;
Damnata exilij culpa recidiuat.
Acres ibimus, ibimus
Quò fert imperium Romulei Patris;
Seù nos in mare Thracium,
Inſaniq; vocet littora Boſpori;
Seù ſuos in Iäponas,
Aut oras Arabas, aut Garamantides.
Nullo limite claudimur,
Immetata patent curricula incita
Virtuti; neq; feruida
Rerū mundi reuocat; nec celerem gradum
Diuata impediunt niues:
Vincunt ſæua pij cærula nauitæ;
Romanum vt decus euocat
Ignati ſobolem rabere Martium.

AD

AD VENATVM
Inuitat illum ad Tirocinium Aegles.

ODE IV.

Aeglen irremeabilem
Auctor consilij hic, Amor, occupet
Iurata Iuuenis fide.
Ignati, socium, qui tibi principi
Totum se bene credidit,
Seruet ingenio non reuocabili.
Illi vis generosior,
Et Virtus animi cedere nescij,
Qui prisci generis decus
Sprenit, qui veterum iura pennatium
Non amnosa Parens mouet,
Qua non maior adest pectoris arbitris
Molli vincere lacryma
Nati propositum si velit. impij
Non artes quatiunt Patris
Decertantis; Amor, seu dolor incitet,
O mentis bene pertinax
Qui siccis oculis turgida lumina
Fletu vidit, & integer
Certi consilij perstitit. ah caue
Periurus renoces gradum;
Aeglen numque domo dissociabili
Discreuit Pater, improbis
Non tangenda iterum limina perfugis.
Harens obsequio Patris,
Subdes ingenium mente domabili,
Duris, seu mage mollibus

Iussis

Digitized by Google

Iussit illuvegat, pendere differens.
Cœlum. Religio tibi
Haredi properat, lataq; nobilem
Heroëm Superis dabit
Misceri, & rutilum tollere vericem.

AD CARAFAM.
inuitat eòdem.

ODE V.

IAm terna tandem lustra volubilis
Concluſit ætas, ſolue moram pius,
Caſtaq; tempeſtiuus Aegle
Iunge pares alacer ſodales.
Decurre, magnus quò citat impetus
Cœli, iuuentas dum viget, integer
Aeuiq; ſanguis; neu labori
Parce pio, trepidaq; cura.
Redde obligatam pauperiem Deo,
Floremq; pura mentis, & impari
Franos: Olympi ciuis, exul
Egregius patriæ, ac Parentum.
Non inuidenda lumina purpura
Mirabere, Eoo aut magis Heſpero
Certantis, ardentem Quirini
Muniæ non apicem galeri.
Altum recludens Religio Polum
Spopondit vni ſidera pauperi,
Remittit, & tellurem inertem
Poſt humeros, & inane vulgus.
Immunis atra ſollicitudinis

Digitized by Google

Subli-

Sublime pennas explicat alites,
Ludumq; Fortuna, viceſq;
Nil metuens, meditatur aſtra;
Nec clauda quondam deſeret integrum;
Scandetq; eòdem ſtrenua, quò cliens
Tandem; ſupremis nec recedens
Officijs, Superis reponet.
Circa nitentes nunc tibi ſiderum
Sedes, & arces mens erit ardua;
Illum perennem frangere orbem
Nulla fugax trepidabit etas.
At te labantem propoſiti Deus
Firmabit auctor. nunc Amor euocat,
Iubens ſuperba culmen Vrbis
Spernere, mentiremq; Memphin.
Ne tende ſtirpem ducere Dardano,
Et vſque priſco Cecrope; nec leuem
Imaginum ſumum tueri,
Et veterum ſimulacra Patrum.
Probanda Virtus illacrymabilis
Matris querelis, nec gemitu Soror
Decora, paſſis aut mouebit
Crinibus; & lacera vngue mala.
Auerſus arce, quiſquis amicior
Ceſſit ſecundum vota Parentium,
Plerumq; pœnas peierati
Propoſiti ſolilit ſeueras:
Iuuat tenacem conſilij ferox
Vultus, pia olim ſauities iuuat;
Per Matris altum perge vulnus,
Per vacuas Genitoris iras.

Digitized by Google

AD CARAFAM In S. Benedicti familiam adscriptum.

ODE VI.

O Inuidenda pacis, & otij
Capture fructum, iam tibi plurimum
Demanat alto nectar, vltrò
Immemori patria, ac tuorum.
Spectare Cœlum fas erit arduum,
Imamq; terram spernere. diuitis
Censum Parentis mitte, & hæres
Orbis, inops sine Marte regna.
Vt obligabis te reus integri
Voti, eniteſces pulchrior. [illegible]
Iugumq; dum ceruice prona
Fert humilis, ferit astra vertex]
[Æterna cura sedulus; improbè
Quid vrbe turbetur, fuge quærere, &
Lucrare Cœlo ques dierum
Cumque Pater tibi destinauit
Deum sequenti. quò rapit, euola.
Hic vota Diuis redde merentibus;
Noctemq; franges, & canorem
Ritè statis reuocabis horis.

AD NOBILEM ADOLESCENTEM à Patre exagitatum, ne se Deo dicaret.

ODE VII.

EXperta te in certamine patrio
Sat Martialem Religio Parens.

Digitized by Google

Specta-

Spectatus in molli inuenta es
Robore non tenui minacem
Ducem refringens, optima consili
Frustra laborat vertere pertinax,
Nec demouent vultus, & ira,
Propositi stabilis tenacem:
Sic inquieto non semel Africo
Immota cautes restitit; obstitit
Monstris & Alcides, minorem
Sed generose puer, recenti
Labore vincis; quamquam Erymanthium
Aprum fatigauit, Nemeen quoque,
Clauaq; Lernen belluosam,
Et Scythico tremefecit arcu.
Macte ò triumpho, macte ferocia,
Non vlla vis, non abstulit otium
Acerba confundens minarum,
Et Genitor scelerans amores.
Virtute functum nunc Erato decens
Aeternat, vrgens barbiton auream,
Et aureos mores ad astra
Ducit agens, vetat & fileri
Chartis inornatum: ò decus, ò Ducum
Sanguis, vetusto clarus imaginum
Fumo; superbo siue honore,
Grandibus ac titulis merentes
Euexit altè diues Iberia,
Puronè certans purpura sideri
Ornauit insignes, & ostro
Roma potens Latio sacrauit.
Quid iura poscant patria, quid decus
Gentis, remittis quærere, quidue amet

Lenis

Digitized by Google

Leuis iuuentas ; sponte mutas
Et chlamydem tenui lacerna
Hares relicta splendidior rei .
Nihil refracta persicient mina :
Aduersa per , rerumq; iniqua
Expediet sine fraude Virtus .
Videre quondam nil generosius
Quicumque fulgent munice Romulo ;
Et qui teramplum ius sacrorum
Rector habat , stupuit ferocem .
Vt pondum adulto robore mobilis
Aeui , teneres irreuocabilem
Mentem , per insanas procellas
Non sine patre animosa libero
Sic eloquuto . strenuus indole
O macte pulchra ; sic meus impiger
Gonsaga notus , sic Polonæ
Progenies Superos adauget .
Fratris proteruas contudit acrior
Minas , & iras ; axe volubiles
Sistens quadrigas , & citatos
Cornipedes prece demoratus .
Sic te merentem robore fratribus
Castis redonabo , vt breue Patrium
Bellum resedit , nec Megæra
Difficiles agitabit iras .

AD GERMANAM Deo dicatam .

ODE VIII.

TV nunc pudici fœdera connubi
Germana iungis virgo habilis Deo ;
Cla-

Digitized by Google

Claraſque radas pulcher aſpex
Tendit Amor thalamis, & idem
Tutor pudoris. te ſibi deſtinat
Diuus; nitores ille puertiæ
Amat, canoram te pudico
Gutture amat. ſociare Diuis
Ter nocte vocalis, ſimul aurea
Effulſit Eos, cumque adoleuerit
Dies, recedet cumque, Olympum
Claudere iam trepidatque Veſper,
Diuina Vatis Carmina diuidens,
Vittata frontem, ſingi & idoneæ
Vultu verecundo, maritum
Ritè Deum meditare cantu.
Te purus ardet, te face nobili
Torret pudicam. diliget horridam
Auro renodare haud capillos
Ille ſinet ſimilem Lacænæ.
Reſcinde ferro materiam mali
Peſtis, reſecto vertice ſidera
Sublimè tanges; pinget aſtris
Purpureis Ariadna ſertum.
Non te ſolutum ferre pedem choris,
Dare aut in orbem brachia ceream
Iuuat, Dionais carentem
Artibus, & pueri nocentis.
Sonos eburni pectinis, & modos
Dediſce dulces. voce ſuperbijt
Qua virgo acuta, ſæpe acutis
Exacuit ſtimulis iuuentam.
Tellure bruta, nupta Deo, premi
Nolis, ſed albi more cygni leuis

Te tolle Cœlo, fraudulentis
Iam laqueis caput expedita.
Nunc puriores pectoris albicent
Nives. honorem floris Hymettij
Serua, procorum surda votis,
Dura Cupidineis querelis.
Nil pranitebit Numine pulchrius,
Cælebs vnis ignibus integri
Amantis; æternamque Vestam
Proposito vigili tuere.
Peruince Ditem, vimq; Cupidinis
Virtute Amazon strenua Mascula,
Simplex puellari decore,
Grata polo, atque Erebo timenda.

AD TIRONEM.
qui religiosam vitam abiecerat.

ODE IX.

EXpletura sitim face Cupidinis,
Aegles dulce tua deseris otium
Cura haud prouidus emptor,
Fleturum caput aspera.
Quid te, quicquid opum fudit Achamenes,
Quid Crœsi veteris regia iuuerit?
Claudet te simul vrna
Deformem volucris dies.
Heu vana tibi defluet artium
Gratarum facies, formaque defluet
Spiratura mephitim,
Qua nunc spirat amabilem

Auram

Digitized by Google

Auram; liberior damna merebere;
Iam Mors anteuolans occupat. vt inces
Busto turpis inani?
Debentur cineri faces.
Loiolèa fugis signaque, & agmina
Expers consilij, perfide fœderis;
Vindex te petet Aegle
Seruaturæ suos Deo.
Vltrix iam Nemesis supplicium parat,
Possint vt iuuenes visere territi
Raptum præcoce fato,
Et pœnam celerem sequi.

AD SOCIOS
De expeditione ad Indos.

ODE X.

Fines repostæ Tethyos ibitis,
Terrasq; cacis syrtibus inuias,
Vrbesq; Regum barbarorum,
Et taciti latebras Eui.
Iam fana, & aras vertitis impias,
Per tela fortes; culmen & imperi
Ditis fatigatis ruina
Liberiore: velut coruscum
Fulmen per auras, perq; volubile
Siluas cupressum perculit arduam,
Ingentem & ornum; tauriformis
Aut rapitur sine lege torrens
Stirpes reuellens cum sonitu; & ferens
Cautes adesas, saxaq; montibus;

Sic Tanari iurata damnis
Fœda Deùm simulacra vertet
Obnixa pubes; exacuat licet
Iam cote ferrum, cudat lãponum
Enses, & Alecto renitens
Memnonias inimicet oras.
Sic Vaticani clauiger imperi
Perennat, ingens famaq; nominis
Per tela vires, perq; cades
Religio capit vsque vitam.
Languere molli nescit inertia
Contenta Virtus finibus Italis,
Victrix Eoas, perq; latè
Hesperias equitabit vndas.
Calletq; Nerei ferre pericula,
Cernitq; Protei monstra natantia.
Ridente vultu, pro Quirini
Legibus & facilis perire.
Effractum Amidan iam faber ignibus
Diffinxit; aras nec cruor imbuit,
Et barbaro frustra fremente
Flamine, procubuit Pagodes.

AD QVENDAM E SOC.
De expeditione in Hereticos.

ODE XI.

ROma quid magnos Latio cõrecet
Spiritus, clausi breuiore sapto
Nescios? latus vocat orbis acrem
Orcadas vltra

Digitized by Google

Tem-

Temperat ſtratum Thetis aqua pontum,
Non iter ſiſtunt Hyades iniqua,
Dux Amor; fratres Helena Lacana
Mitte tueri.
Fallor? an multo ſocium cruore
Decolor Neveus rubet? hoſtis iras
Senties, hoſtis, celeremq; claſſem
In tua fata.
Fortis Ignati manus impotentes
Belluas experta, truceſq; Phocas
Credidit puppim pelago, furori ob-
Iecta proteruo.
Illa praclara ſtudioſa cadis
Inficit tabo maria, atque partis
Laureis, letho potiore, victrix
Ritè triumphat.
Nulla te fati quatiat procella;
Ire quid ceſſas? potes hoc cruore
Spiritus, & vim capere, & ſoluto
Pectore robur.
Antequam te tarda premat ſenecta
Occupans vires, ſubeantq; morbi,
Aggredi certes ſpecioſa verum
Integer aui:
Siue periuros adeas Sicambros,
Saxonum & fines; age te periclo
Crede felici, minor & cruenti
Vertice ultro
Iungere Ignati comes: ò Quiritum
Nobilis ſanguis, patrium remitte
Tybrin, & pulchro pelagus cruore
Imbue victor.

Digitized by Google

DE VOTIS RITE REPETITIS.

ODE XII.

Augusta Cœli templa volubilis,
Et astra testor. me sibi Cantaber
Conscribit heros ritè census
Ordinibus superis piorum.
Turpi veterno non ego degener
Viuam, paterni nominis immemor,
Oblitus integraq; flamma,
Qua veteres caluere patres.
Infracta Virtus non semel excidit
Antiqua mutans deterioribus,
Et iura, collapsique mores
Sapè ruunt vitio nepotum;
Hoc ille cauit prouidus, & suis
Voto recenti restituit decus
Informe, sopitumque rursus
Arte noua reparauit ignem.
Ne Ditis æstu, fraudibus & malis
Periret orbis, ves, ait, impigras
Legi cohortes, castra legi
Tanarium domitura Regem.
Ille inquieto Marte Melanchona,
Ille Oecolampon suscitat impium;
O mœsta Virtus, ò probrosis
Illacrymans Pietas ruinis.
Nunc illa vis, ille emicet, emicet
Vigor, inuentas obuiaq; hostibus
Nunc imbuat cruice ferrum
Purpurea, Scythicumque telum.

Digitized by Google

Nec

Nec abnuetis, quicquid Iäpones
Duri parabunt, regnaque Sinica;
Fortes per insanas procellas
Orbis iter superare utrumque.
Vos ite clausas Oceano vias,
Nuper reperta claustraq; Tethyos:
Conferte signa, & regna Ditis
Marte cadant populata vestro.
Nunc excitatis viribus acrior
Miles recurrat, quò vocat impetus
Belli; vetustas atq; vires
Expediat reparata Virtus.

DE VOTIS PROFESSOR. SOC. IESV.

ODE XIII.

VOta persoluam benefidus; ibo
Thracas eduros Latium fateri
Numen, ac ritus, nec amica Patri
Regna Quirino.
Tendo iuratus: caput hoc securi, &
Pectus ensi demuneo, sacroq;
Prodigus vita, atq; animam cruenta
Fata lacesso.
Seu plaga Aurora Nabathaea poscit,
Barbaras vrbes & Atlanta lustrans
Ibo, quà semper Thetis astuoso
Dissidet Euro.
Indus extremo latitans Eoo
Meta qua mundi, pariter laborum
Meta sit cultus patrios fruenti, ac
Signa Deorum,

Digitized by Google

Scilicet claret me Oriens ; Eoa
Dedicent vrbes ; ibi colla ferro
Induam spargens animam, tenuetis
Qua rea voti.
Siue sacrorum iubeat magister
Ire deiectum gelidi Trionis
Pergama, & regnata diu proterua
Castra Sicambro ;
Illa me tellus malesana mentis
Explicet votis, vbi sauus arma
Hostis iracunda mouens Latina
Inuidet arci ;
Voce mollibo pius, aut refringam
Saxones vindex grauis ; hic triumphos
Spondet, & pulchris operosa Virtus
Destinat ausis.

DE EXPEDITIONE INDICA.

ODE XIV.

Dlidita Neptuno tellus patet altera, cæco
Sinu repostæ belluosa Tethyos,
Quo neque Magnesis valuit quadere nauis,
Laboriosos nauis heroas ferens ;
Nec domuit patrio Romanus Marte superbus,
Latèq; gentibus triumphatis ferox.
Loiolèa manus deuoti sanguinis ibit,
Ignotum & occupabit antea solum,
Oceano qua regna latent, nauteq; sagaci
Nefas videre, ritè lustrabit frequens.
Ire iuuat, quo iussa ferùt, quocũq; per vndas
Solo

Digitized by Google

Solo Quirinus acciet nutu Pater.
Sic duce Cantàbro pſcriptũ; ergo alite dextra
Plagam occupare quid moramur Indicã?
Europa fines, angustaq; regna remittat
Cohors inertes execrata terminos,
Et iurata Patris Latij in decreta; iubebit
Vt ille, magnum sit nefas inobsequi.
Macte pijs ausis, pubes Ignatia, meiti,
Eoa prater & volemus aquora.
Oceanus circumuagus omnis obibitur, Indus
Petetur, Indus nostri auarus sanguinis;
Tristis vbi ignara gentis nunc regnat Enyo,
Et viperinis intumescit horrida
Monstris terra: ruemus Amida turpia fana
Fortes, & aras proruemus impias.
Nos Memnon felix mirabitur, vt neque lõgo
Oppresserit mari proteruus Africus,
Nec Notus insultãs; Neptunia regna, tumẽtes
Fluctusq; Rege temperante Cœlitum.
Scilicet hac nostra secreuit littora genti;
Merces & ampla est immoti laboribus.
Barbarus at frustra chalybẽ, sauãq; securim,
Telumq; dura cote procudit nouum.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER XIV.

De SS. Mulieribus.

Ἡροϊκὸν λόγον

RECTENE' à Thucydide dictũ putemus, eas tantum dignas esse laude, fœminas, quæ non modo malè non audiant, sed de quibus nihil quispiam neq; boni audierit, quæ ita in obscuro sint, vt etiã si quid

Digitized by Google

si quid præclari gesserint, ignorentur? equidem Gorgiæ potius subscribo, qui mulierum non famam, sed formam latere dicebat oportere; Romanamq; legem maximè probo, quæ de spectatis feminis, perinde ac de viris, post mortem haberi panegyrin, easq; pro dignitate laudari iubebat, quo virtutis præmio aliæ commouerentur. Sanè prudens Homerus citharœdũ siue Poëtam tamquam custodem, ac monitorem Clytemnestræ relictũ ab Agamemnone fuisse narrat; qui mulierum laudes percurrens earum, quę viris absentibus temperãter, casteq; vixerant, cupiditatem honoris eiusdẽ acueret. nobis vero quantum materiæ suppeditant præclarissimæ Christianæ Reip. feminæ? sileantur Phocides, Argiuæ, Meliæ, Lacænæ; nõ cõmemorentur Amazones, nõ admiretur tuos Roma castos ignes, Porcia Catonis filia. maiora siue constantiæ siue pudicitiæ monumenta nobis suppetunt.

In primis Alexandrina Virgo carmen inibis, illa humanæ, diuinæq; sapientiæ antistita, illa victrix Athenarum, magistra Græciæ. instabat tibi toruo vultu minas profundẽs Tyran-

nus: horrenda moles aculeis ad dilacerandum præfixis ante oculos constituebatur; alligatam rotæ frangi, comminuiq; oportebat; tu admirabile virtutis dedisti spectaculum, vt quod olim inconstantiæ simulacrum fuit insistens rotæ mulier, Fortuna videlicet, hoc nunc esset constãtiæ, virgo in rotę volubilitate stabilis, atq; firma proposito. negabant qui erant ex Epicuri disciplina in rotam ascendere posse beatam vitam, etiam si ceteræ virtutes possent, quod nullo modo affirmassent, si te tanta cum alacritate in rotam ascendentem vidissent.

Digitized by Google

IN S. CATHARINAM.

ODE I.

Magistra magna Palladis, ac tui
Præses Lycei, verticis arduis
Regina tangis iam cacumen,
Teq; vigor celerat citatam.
Vt ima terrarum sola despicis
Sublimè tendens? visa volubiles
Tranare nubes, perq; inanes
Aëris emicuisse campos.
Non fabuloso tu Iouis alite
Subuecta Cœlo nubila diuidis
Culmen sub altum, sed te Amores
Sustulerunt volucres ministri;
Mirum colonis quod foret omnibus,
Quicumq; Nilum, vel Pharium tenent
Canopum; Alexandrèa mirans
Substitit, & Mareotis ora;
Vt non soluto corpore degeres,
Claroq; Olympo proxima: siderum
Plausere victrici chorèa,
Parte poli & meliore poscunt.
Spectata Virgo Pallade nobili
Chrysippon vrges, Democritum, & leuem;
Doctrina te, Regum superba
Stirpe satam, & pietas adauget.
Hac vi in cacumen tolleris, editos
Superq; montes; hoc quoq; funeri
Deuota non extinxit olim
Machina præsidio ferocem.

Sic acue robur consilij tenax
Herois auges, damna per aspera,
Volubilesq; orbes rotarum,
Et chalybis per acuta duri.
Sic delicato colle laboribus
Defuncta fistis: scilicet hic noua
Sanxit Parentis fœdera Heros.
Legifer, Isacidumq; ductor.
Formidolosum culmen inhorruit,
Cum rauca longè concrepuit tuba,
Et flamma montem peruoluta
Corripuit; tremuere latè
Querceta Sinaui, & nemus inuium
Fauniq; inertes; vt patuit Deus,
Rapitq; nubes, & tonantem
Voluit agens per inane currum.
Flagrante dextra scilicet igneam
Deferre legem visus; eum chorus
Stipat beatorum obligantem
Fœdera non soluenda genti:
Sub Mose magno fluminis immemor
Arente saxo, & nectaris, & dapum.
Et nubis, æternaq; flamma
Exagitat noua iura vulgus.

IN S. CATHARINAM.

ODE II.

QVa vis volucris te potis ingeni
Sequi Sororum quanè Helicon idum

Digitized by Google

Aequet

Aequet canendo facta, magnos
Cecropidas fine vi domantem?
Cedit Gradiui vagus, & horrida
Subsellia, amens atq; Academia,
Cedit Lycèum, ac te seuera
Porticus haud dubiè veretur.
Edura mentis Gracia flectitur,
Ortusque prisca Panthoides Samo,
Et legis expertes Quirina
Socratici didicere tandem
Quid sola posses ingenij ferox,
Munita Cœlo; tu reuocabilis
Iam consili mentes tenaces
Vertis agens; & inane Numen
Arasq; fortis deijcis impio
Cruore turpes; signaq; Manium
Diffringis, immanemque Ditem
Deprimis auspicijs secundis;
Roburque & alium consilium tibi
Prabente Cu[illegible]acipis, impigra
Lacessere hostem, Tanariq;
Exitium meditata Regno.
Minerua te non ante domabilis
Superba vidit culmina Gracia
Altis fatigantem ruinis
Marte nouo, & fine clade ouantem.
Plaudente festo Pleiadum chora,
Te, te chorea Vesper amabili
Stipat; te inaurato Bootes
Axe tulit, rapuitq; terris.
Prospexit olim collis in ardua
Mirata vadentem, & cana nubila

Digitized by Google

Supplex

Supplex Alexandrèa ; docti
Nosq; tuam veneramur artem.
Non mi laborum, te fine, inertium
Pallas secundos expedit exitus :
O ingeni tutela nostri,
Et pauida Cynosura mentis.

IN S. AGATHAM
inuehitur in Quinctianum.

ODE III.

NE vere demens vbere debilem
Secto, triumphis haud fore idoneam,
Pugnaq; cessuram minorem
Roboris, atque animi fatigas
Frustra; resumit vim generosior
Sicana Magnessa Hyppolite acrior,
Pugnax Amazon, ac resectis
Vberibus lenior moueri.
Non si recidis forcipe barbara
Molles papillas, vim quoq; Martiam
Tollis; sed intendet remotis
Obijcibus melior sagittas.
Nil non soluta iam efficient manus:
Quales ad undas Thermodoontias
Amazones pugnant; lacertos
Excutiunt simul expeditos
Mammis inustis ritè, nec aureo
Vincta monili, munera barbara
Mirantur, insignemq; cultum;
Et Parin, ingenio feroci,

Digitized by Google

Odere comptum; lucida callida
Intendere arcu spicula Serico,
Et mittere obstantes per hostes
Cornipedem iaculo priores.
Peltamq; docta obtendere Delia
Bicornis instar: non semel ebuius
Excepit ictus hostis acres,
Fœminea ceciditq; dextra.
Talis lacessit nunc agitabili
Manu proteruum Sicelis, & premit
Hostem fatigans. mira Virtus
Lacte carens adoleuit uni.

IN S. LVCIAM.

ODE IV.

O Diua magna Trinacriæ decus
Præsens carentem munere candido
Donare lucis, vel tenebris
Præcipites hebetare fontes.
Te mille votis, te prece supplici
Ambit potentem lucis, amabili
Quicumq; visu contueri
Astra cupit, nitidumq; Cœlum.
Ceruice telum condis eburnea;
Ferrumq;, flammamq; & rapidum rogum
Impunè temnis purpurati
Principis exitium minantis.
Sed ille inani luditur impetu
Stantem columnam vertere pertinax
Bobus fatigatis trahendo;

Digitized by Google

Nec

Nec validi remouent rudentes:
Te namque Virtus strenua munijt;
Ingens cupressus ceu Nemees iugis
Noto reluctatur resistens
Damnaque, Aoliasq; vires.

IN S. AGNETEM.
Προσφωνητικὸν ad Parentes.

ODE V.

PRolem sepultam ne miserabilè
Vrgete questu; mittite nanias,
Lenite clamorem, Parentes,
Immeritum & cohibete luctum.
Non fabulosus me tenet impia
Cocytus vnda, stagnaq; tristia
Regnata Plutoni, sed astro
Andromedes potiore Cœlum
Accendo; cedit Cassiope minor,
Et Pleias ardens, sertaq; Virginis
Cretea; librataſq; lances
Sponte mihi Erigone reponit.
Desponsa casto fœdere Numini,
Intacta dicor cum tegi pudens;
Et vernat illibata floris
Gratia, cum thalamo ingali
Soluta iungor; non humili toro
Arsere tædæ; mi cruor illius
Ornat genas, & discolores
Murice purpureo veluit.
Baccata cinxit colla monilibus;

Digitized by Google

Et margarito diuite pregrauat
Aures; pyropumq;, & nitentem
Per digitos adamanta nectit.
Amore nupsi candida pronubo,
Diuoq; nupsi; Sole prior nitet
Sponsas, Parentis magna imago,
Et specimen geniale mentis.

IN S. CÆCILIAM.

AD SFONDRATVM CARDINALEM sepulchro recens inuento.

ODE VI.

DEcore Princeps murice Romulo,
Tandem latebra candida Cæcilis
Emersit altè, teq; fani
Auspice promicuit sub auras:
Vt spirat oris pulcher adhuc amor?
Vt colla flexit lactea vulneri?
Vt pingit illam non caduca
Florà rosa, & bene olente caltha?
Virtus sepulchri nescia sordidi
Intaminato flore nitet; neque
Diu recondi caca in umbrâ,
Virgineos latitare & artus
Siuit. pudicam non teget Atropos
Pallentis urna puluere. Amor vetus
Obliuiosa stagna Lethes
Mergere relliquias inertes.
Hanc Roma quondam robore Martio
Mirata ferrum temnere barbarum,

Mine-

Digitized by Google

Minacis & vultum Tyranni, &
Fascibus expositas secures.
Vt inquinatas sanguine proruit
Aras Deorum, brutaq; Numina;
Acuta quamuis tela, acutas
Ira nouet capiti bipennes,
Terrore mentem frangere pertinax;
At illa firmi consilij haud retro
Periura cedit, nec dolosa
Ferre necem trepidat sub ictu:
Sat vulnerum iam Roma, sat impia
Cadis; quid atas non prior inc[illegible]
Pœna? dolorum quid reliqui[illegible]
Vnde manus, chalybemq; lictor
Iussu Neronum continuit? quibus
Mucro pepercit? concidit, ictibus
Acerba virgo, & strinxit acrior
Tela manus ter acuta ferro.

IN S. IRENEN.

ODE VII.

LVspia gentis decus. atque custos,
Lucidum Cœli instar, ô tuorum
Dulce tutamen, tibi cumque pello
Barbiton, adsis.
Quæ prius surgent monumenta rerum?
Prima qua tangam? dubium fatigat,
Diua, qua ducis potioris ore
Nomen, & omen;
Siue tu Thracas repetas Tyrannos,

San-

Digitized by Google

Sanguis heroum ; seriemq; Regum
Fama percurrens memoret feracem
Germine siluam.
Seù tibi diues Tagus, & rubentem
Lydus accendat capiti coronam ;
Reppulit Virtus operosiori
Sæcula luxu.
O quis Argoo referet cothurno
Bella victrici properata dextra ?
Mille cui virtus peperit triumphis
Laudis honores.
Null[illegible]cuit molossos
I[illegible]tohibent trifauces ;
Te vel Hircana coluere tigres,
Hydraq; Lernes.
Protulit duros Erymanthus apros,
Et iuba fuluum Nemee leonem ;
Quotquot effossis latuere monstra
Hospita lustris.
Prodijt longam maculosus aluum
Anguis, & latè sinuauit orbes
Orbibus centum, micuitq; vibrans
Ora trilinguis ;
Sed pedes iuxta teneros resedit
Dira tempestas ; venerantur Afra
Dipsades, seps, & Pharius cerastes
Oscula lambunt.
Ter lates intra vacuum bisontem,
Ter cauam molem populatus ignis
Languet, & vires animata cæca
Redderis aluo.
Conferat tecum veterum trophæa

Digitized by Google

Fama mirabitur, licet illa magnum
Iactet Alcidem, duodena vincis
Serta laborum.

IN S. MARGARITAM.

ODE VIII.

MVſæ canoram pellite barbiton,
Vinci puellam dicite neſciam:
Fruſtra nocenti fraude Pluton
Aggreditur, laqueo domandæ.
Contaminatum ſubdere pertinax
Virus, draconem finxit, & aureo
Squalente dorſo deſtinabat
Margarin; at pede Diua preſſit
Altè tumentem; non muliebriter
Expauit immanem, auſa manu quoque
Arcere ſquamantem colubrum,
Virgineo & religare ceſto
Deforme monſtrum, fundere dum parat
Atrum venenum; longa volumina,
Spiraſque nequicquam retorquet
Proluuiem ſinuatus alui:
Auſa & Tyrannum frangere barbarum
Voce incitata ſortis, & impios
Spreuiſſe faſces, & ſecures
Digna nouo mulier triumpho.

IN S. VRSVLAM.

ODE IX.

Digitized by Google

Haud

Haud pares olim comitum choreas
Iunxit Eurota per opaca, festos
Instruens Diana choros, iugalis
Nescia tedæ.
I, ratem portu bona solue Virgo,
Sic iuuet Nereus, & amica Tethys,
Te nec infestum vetet ire nauta
Sidus Orion.
Fallor, heu fallor. pelagus redundat
Virginum tabo, natat en cruento
Turba Neptuno, rubuitq; Erythræa
Concolor vnda.
Tela dum cervice premuntur, vna
Palluit periura necem latendo,
Impiè mendax, pia mox sorores
Cæde secuta.
Quæ minor tandem capitis securim
Tinxit, & forti speciosa letho
Concidit, claudens modo multum amatæ
Lumina vitæ.
Te simul Cœlo glacilis Vrsa
Vidit, exarsit miserans dolore,
Et pudens sedem tibi nec Minori,
Vrsula, cedit.
Te decet stellis potiore, dixit,
Inseri luce, & meliore flamma:
Tu potes nostrum magis auspicatò
Ducere nomen.
Vrsa quid dicor fera, quam fatigat
Ira Iuponis? quid inane iacto
Sideris nomen nemorum latèbra
Sueta recondis?

Digitized by Google

Me ferens merces opulenta Sidon
Spectat incertæ Thetidos magistram,
Et procellosum duce me recurrit.
Nauita pontum.
Tu premes motus magis Adrianos,
Et Notum franges pelagi tyrannum,
Tu regens puppim Cynosura condes
Littore amico.
Seuiit flamma iecur olim amantis,
Et procos arsi malesana turpes,
Qualis Hircanis furit, aut Libyssis
Horrida siluis.
Silua me lustris tegat indecoram;
Ah pudet Cœlo patuisse tanti
Nobilem probri. latuisse cæcis
Expedit antris.
Si Iouis pellex vocor, ò quid astra,
Et polum frustra teneo? quid vnda
Obtui turpis metuo? inquinatam
Eluet vnda.
Vrsulæ cedam, iuuat ire mersum
Me, iuuat fundo, latebraq; Nerei.
Labis immunis mea signa Virgo
Occupet astro.

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE X.

Debes amores Magdalis alteri;
Eheu pudenda Cypridis abstine,
Flammaq; cordis criminosæ;
Mitte Cupidineum furorem:

Digitized by Google

Non

Non Syrtis aquè barbara debilos
Frangit carinas, Trinacris ac Thetis
Latrante Scylla, nec procellis
Adria sic fremit inquietis.
Non Mœnas acri concita Libero
Bacchatur aquè, non Corybas furit
Siluas per altas Dindymenes
Sistra manu quatiens acuta:
Vt cæca fertur Cypris, & impotens
Mentis libido; quam neque Numinis
Deterret vltrix ira, Cœlum
Nec iaculo reuocat trisulco.
Libido demens, heu generi male
Cognata nostro, quidlibet impudens
Audere; cor, vecorsq; pectus,
Et penitus populata venas:
Qualis Promethei Caucasei iecur
Immitis ales distrahit vnguibus
Hians inexpletum renatis
Viscеribus, reparante pœna;
Vel quale monstrum Lerna nocentior
Laborioso parturit Herculi;
Contaminatas vel rapaci
Ore dapes violans Celæno:
Troiana testor pergama, dirutos
Testor penates, ac cinerem Ilium;
Sepulta tellus horret altè
Illecebris Helena Lacæna.
Libido quinis vrbibus vltima
Stetere causa, cur pluuialibus
Flammis perirent deflagrata
Funditus, inijcerentq; tectis

Digitized by Google

Vulca-

Vulcanus ignem, sulphuream & facem,
Verteus ministris cuncta Cyclopibus.
Vastos adhuc squalent per agros
(Mira fides) cineres tepentes;
Adhuc acerbo versa riget sale,
Immane figmentum, illacrymabilis
Matrona maturare cacas
Iussa fugas oculo irretorto.
Cypris marinis edita fluctibus
Demersit olim terrigenum genus,
Paucasq; adegit perditi orbis
Reliquias subijsse cymba:
Cum regna Nereus humida protulit
Latè reserbens Pelion, atq; Athon;
Superq; montes glauca narunt
Monstra sali, pecus omne Protei.
Refusa nullis caerula legibus
Supere fines; praeda natantium
Iacent gigantes belluarum
Aequoreo pecori sagina;
Infestius alis Eurus inhorruit,
Cacus procellis; sauijt aspero
Mucrone Orion, perq; fregit
Imbriferam puer vdus vrnam
Vltus pudorem; quare age, Magdali,
Compesce mentem, nec male pectoris
Attentet in dulci iuuenta
Feruor, & in uetitos amores
Agat furentem; nunc bene candidis
Mutare tempus turpia, iam vocat
Diuus recantatis pudoris
Opprobrijs, lacrymaq; tersis.

Digitized by Google

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE XI.

Cur aras inter nectaris amoue
Amara fletus; desin tristium
Nunc lacrymarum; neuè amantem
Lætitia prohibe sodalem.
Hoc fonte miscens pocula temperas?
Compesce ocellos interea graues,
Dum suauè conuiuam reponit
Mensa Deum, geniale munus.
Turgent perenni lumina lacryma?
Nunc siste paullum, mox dabis vberes,
Suspensus altè cum rigebit
Vulnere purpureus cruento.
Num tu liquenti flumine Cyprios
Restinguis gnos non bene lucidos?
Vt te inuerecundus Cupido
Vsit, Acidalio resorbens
Furore mentem. sic age, lacryma
Quacunq; mordet cura, leuabitur.
Hic soluet ardenti Chimæra,
Quem croceo religas capillo.

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE XII.

Cæci præda Cupidinis,
Prædatrix iuuenum, tendere retia
Flauo crine superbiens,

Digitized by Google

Et capture procos callida desine :
Non, si quid Paphius puer
Suasit, te decet ; ab rectiùs edoma
Lymphatam male Cypriam ;
Qua mentem furiat : te face nobili
Alter iungit Amor Deo :
Torret pulcher Amor purpureum Deum,
Te casto repetit toro
Cur Pluto tibi, cur pranituit niger ?
At nunc Magdalis aureo
Diuum nectit coma collacrymans, Syra
Et nardo caput illine.
Nunc imbuta liset nectare plurimo
Plantis oscula figere,
Mox lictor rapiet vulnera barbarè
Egens, & male candidos
Deturpans humeros verbere liuido ;
Sed pœna comitem neque
Supremis soluet mors violens malis.

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE XIII.

SAncte Amor (nam te facilis ciente
Magdalin mouit pietas proteruam)
Magne Amor, Cœlo bene large septem
Voluere fontes,
Nec pudens olim, neque grata, nunc flet
Inter & mensas, & amica laccho
Munera ; & cordis prius obstinatas
Applicat aures.

Digitized by Google

Tu

Tu potes ſuos animi volendo
Vincere, & mentes malè contumaces
Frangere; infracto tibi cedit arcu
Cyprius ales,
Nobilis iunges Hymenæon auſpex.
Te decet caſtis ſociare vinclis
Pectus, & Cœli meliore dignum
Vrere flamma,
Surge, qui dixti, miſeranda pellex,
Surge, ſat ſanum tibi vulnus auceps
Intulit cordi; ſobolem procacis
Falle Dione.
I, bonus quò te fine fraude duco,
Dum ſedet menſa Deus, i ſolutis
Crinibus, maſti & memorem ſepulchri
Illine nardum.

DE S. M. MAGDALENA ad Chriſtum.

ODE XIV.

NE, precor, ſlentis, pudeatuè amantis
Fecerit quamuis Erycina turpem;
Nupſit & dux Iſacidum, ſororis
Non ſine queſtu:
Nigrior coniux nituit, videri
Turpior forma, Aethiopumq; ſanguis.
Arſit & ſernam laqueo revinci
Neſcius Heros,
Antequam fortes cecidere crines
Fraude detonſi, ſubita vt ruina

Tradidit magna labefacta dextra
Pergama labi.
Sit licet mentem maculata quondam,
At soror virgo decorat, tegitqi
Frater haud frustra pius, & sororis
Crimina mœret.
Iunge non illam tibi de sceleſta
Stirpe delectam. fore mox fidelem
Noris, auersam neque defuturam
Morte pudenda.
Dulce te nardo relinet cruentum,
Et lauet tristis lacryma tepenti.
Quin & amissum trepidat sagaci
Quærere cura.

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE XV.

Mensa delicijs sub Cerealibus
Nectis crine Deum non sine lacryma,
Et nardo caput vrges
Perfundens nitidum Syra
Sollers officij. sed placitum breui,
Formosumq; Deum flebis, & aspero
Ferro membra cruentum
Emirabere, Magdali;
Quem nunc malobathro perluis aureum,
Quem flauente coma nectis amabilem,
Liuentes lacerum artus
Mœrens illacrymabere.
At tu sospes amans aquore Cyprio

Crines

Digitized by Google

Crines purpureos, & lacrymam Deo
Conuiua rea debes,
Castis ebria amoribus;

IN S. M. MAGDALENAM.

ODE XVI.

QVid pertinacem dicere naniam
Iuuat dolendo? quid vacuo super
Sepulchro inhæres, & querelis
Sollicitis animum fatigas?
Quid vsque fletu lumina denatant,
Dum rapta poscis Numina rustico?
Suspirijs ne tende corda
Vsque gemens, lacrymamq; siste:
Ne mœsta muto marmore murmurans
Asside, inani funere carmina
Cantare cessa; conquerendi
Mitte superuacuum laborem:
Nunc temperando tristia mitibus
Fas est ouantem dicere principem,
Prædasq; raptas, & subactum
Imperium trepidantis Orci.
Fas & receptas exuuias Patrum
Caliginoso cernere Tænaro,
Ditemq; pallentesq; Manes
Iam vacuis vlulare campis.

SS. M. MAGDAL. AC MARTHÆ ad Christum de fratre ægro.

Digitized by Google

ODE XVII.

Parente Diuo, Diue fate vnice;
Tu nunc malorum conscius hinc abes
Diu, nec arumnas amantium,
Pollicitus meliora, curas.
Succurre damnis. ah tuus, ah perit
Noster, nec vltra noster, amabilis
Germanus, acri quem fatigat
Dente lues prope funeratum.
Illum pudicum pectora mutuo
Amore torrebas, sociare amans;
Dieq; fregit sæpe tecum
Ille moras dapibus sodalis,
Et innocenti parcior Euhyo.
Pars magna vestri, pars melior perit;
Imbelle vulgus quid moramur
Fœmineum, sine fratre, vulgus?
Insigne amanti præsidium tuo
Adsis; Amoris nunc opus alite
Penna; sub aspris nempe vebus
Promptus iter trepidum vorabis.
Debes Amori si tibi creditum
Clientem, amicus ne fuge dexteram
Porrexe sublimem incenti;
Credulus, vt bene fœderatum
Sperabat hic te semper amabilem.
Dissolue morbum, prome benignior
Salubre nectar; gramen Hybla,
Pœonij valeanq; succi;
Inanis absit cura Machaonis,
Et cura Phœbi; tu beatus annue,

Qui

Digitized by Google

Qui temperas humana nutu;
Qui simul imperio coërces,
Vis agra nulla lege domabilis
Decedit; ira pectoris ignei
Nec praliantur, Marte agente
Dissidijs elementa prima.
Ne temne iustos illacrymabilis
Questus sororum; difficilem haud parit
Intègra virgo; nec tu amantem
Sperne pium, neque tu dolentes.
Quò cura nostri cessit, amantium
Iniqua culpis? en ades ingeni
Notus benigni, & fratre longas
Aduigila pereunte noctes.
Ne conde Lethe tot studia inuicem
Oblite quondam; sis memor obsequi;
Gratique cultus; assuefi
Vimq; mali preme, vimq; fati;
Non muta reddent laudis imaginem
Sepulchra; nullus mortis erit canor
Obliuiosa, nec silentum
Egelidi tineres loquuntur.
Miranda verum posteritis canet
Qui lucis aura vescitur; expedis
Quandoque per vicina Ditis
Limina, perq; Acherontis undas.
Fefellit ager non semel, auspice
Te, sana morbi, nigraq; funera;
Fefellit Orcum, nec capillum
Persephone violens recidit.
O pelle venis, nam potes, ignibam
Chimeram, & acrem, qui furit, edoma

Digitized by Google

Vulcanum; adesis hæret ignis
Ossibus, & recoquit medullas.
Donec moraniur fata superstitem
Breui. nec vmbris tristibus occubat,
Obsigna ocellos nunc natantes
Morte, vel exacuens resigna
Phœbo redonans: si tibi principis
Efficta limi forma, reponere
Potes caducam, nimus auctor
Terrigenum, Genitorq; magnus.
Aut ille nostrùm flebilis occidet
Vtrique, multo flebilior tibi
Paternè amanti, ac sponte fusto
Ingemere alterius ruinis.
Ergo citatum transfer amantium
Notas tq in ades; assit opem malis
Suspendet insignem tabellam
Ille reus miserùm potenti.

IN S. SYMPHOROSAM.

ODE XVIII.

O Martiali prole fœcundior
Matrona, natos strenua suscitas
Ad bella dux, & pectus are
Instruis, atq; adamante munis.
Te voce nota, te genitabili
Mulcente suada, & consilium pium
Firmante, vanis arsit iris
Tisiphone quatiens colubros.
Te lictor inter spicula lucida,

Digitized by Google

Te

Te prolis inter vulnera liuida
Siccis ocellis, atq; atrocem
Vidit, & obstupuit; tremente
Dextraq; ferrum pressit eburneis
Ceruicibus: (mirum) illacrymabili
Parente fleuit lictor, vnda
Vuidus, ac tepido cruore;
Senfitq; tandem barbarus, vbere
Nutrita casto, nobilis indoles
Quid posset, emiratus acre
Propositum. Vranie renidens
Miseret vltro Pleiadum choro,
Septemq; Natos, iure, Trionibus;
Ni flamma vibrans vos citaret,
Hos hyemes premerent inertes.

IN S. APOLLONIAM.

ODE XIX.

Deuota flamma numine libero
Dicère Virgo, quam generosius
Perire quarentem pudicus
Egit Amor medios in ignes;
Vt occupauit fœderis integer
Amor; tenacem vis neq; barbara
Diuellet, & frustra retusum
Ira nouans chalybem coruscat.
Vultu sereno tempora nubila
Videbis. vngui differat aneo
Artus, cruentum fixa cernes
Carnificem; tumidasq; temnes

Digitized by Google

Iras Tyrannorum; neq; liuidas
Virgas acuto fasce verebere,
Perusia flagris, & minaces
Virginee capiti secures.
Non purpurati nobile Cæsaris
Pallebis ostrum. telaq; sanguine
Imbuta, & immanem videri
Scorpion, & nocuum ferire.
Tinctura fœrum candida subditur
Cerussæ, & vdo murice collines
Ebur decorum; nulla Diuum
Excutiet tibi vis amicum.
Nec si Phalanti, regnaq; diuitis
Quondam Phraatæ desiuit, aut Phrygum
Pingues aceruos, vertat alti
Consilij bene pertinacem.
Tu, tu coruscans igne tuo, Deum
Delubra perdes, monstraq; turpia,
Formasq; brutas; non inaudax
Bella Iouis Stygio mouebis
Ferox videri femina, nullius
Timens, fatevi certa Deum. fremat
Alecto, acerbos qua Tyrannos
Romuleis inimicat auis.
Terras inertes ardua despicis,
Venale cœlum sanguine promerens,
Sponso & necato cade gestis
Iungier, & decus est perire:
Ludis Virago masculæ flammeam
Chimæram, & artis damna Cyclopeæ,
Mirante Vulcano, sed vltro
Robora, magnanimamq; mentem

Digitized by Google

Pre-

Prabente Diuo; firmior obuias
Pellente fluctus caute Ceraunia
Resistis, ictus perq; sæuos,
Perq; rogi volitantis Aetnam.
Repente in acrem viuidus impetus
Demisit ignem, & carnificis manu
Elaberis, clarante flamma
Sidus, Apollineumq; nomen.

IN S. TERESIAM.

Alludit ad illud. Mulierem fortem.

ODE XX.

Quis regna currens Tethyos, vltimi
Scrutatus orbis littora, fœminam
Visisse narret Martialem,
Pectoris haud trepidi ferocem?
Non illa multa merce rependitur
Æquè, nec Indi diuitis alueo,
Nitente bacca non Eoi
Gurgitis, aut reparetur auro.
Nullas dolosi vir metuet tori
Suspectus artes, raptaq; gaudia
Amoris incesti nitebit
Purior; & fidei ingalis
Sat nota coniux. bella per horrida
Virum sequetur; ducere barbaras
Prædas, & antiquos penates
Induere exuuijs renidet.
Seu Marte duro, seu mage rustico
Labore lassum restituet virum,

Digitized by Google

Vireſq; reddet; cortice ignem
Extruet, atq; epulas ſalino.
Ducet trahendo lina volubili
Fuſo, Minerua non operum rudis,
Siue aſperas mollire lanas,
Seù leuibus tenuare filis.
Ceu merce pingui non ſemel inſtitor
Diues, ſecundis credidit arborem
Fauonijs, venalem & auro
Sidonio Cererem reportat.
Illi ſoporem cura penatium
Demit; laborat promere promida
Dapes paratus, innocentem
Et Bromium, trepidans in vſum
Fruenda menſæ, colle ſub edito
Coëmit agrum, docta ligonibus
Glebas, & exercere raſtris
Ruſtica non ſine laude cultrix.
Peruſta acutis Solibus, aridas
Fruges opimo condidit horreo;
Prometq; vitem falce adunca,
Quercubus arboreis maritans;
Decerpet vua munera purpura
Certantis; alta dein trabe liuidos
Vrgens racemos, pingue nectar
Duxit, & interius notauit.
Edura quæuis frangere brachio
Fortis, lacertos robore viuido
Torquens, & acrem tendere arcum
Sueta leui melior Diana.
Coruſca ferro, pugnæ & idonea
Hoſtem cruentum torua laceſſijs

Digitized by Google

Et

Et fudit Heroina telo,
Seu gladio metuenda nudo.
Illam minaces exacuunt tuba,
Vt Martis iras æmula suscitat
Virtus; paratam præcinxit,
Expedijt celeremq; Pallas.
Secura ponti vidit Atlanticas
Impune cautes, callida Mercurij
Compendiosi; sæpe lucro
Apposuit veteri recentes
Auriq; lamnas, & nitidum decus
Argenti; Erythræ munera colliget
Rubentis, & fructos acernos
Vsq; nouis cumulare gaudet.
Lar omnis ardet lucidus, aureis
Pendente lychno de laquearibus;
Et noctis illunis tenebras
Discutiunt vigiles lucernæ.
Fœcunda laudum, rebus in arduis
Molita quondam fortia dexteras
Vt Mars quieuit, fila eâdem
Neuit agens glomerata pensis.
Argentum at illi non male conditum
Splendebit vsu; munifica manu
Porrexit vltro dona, & arca
Ditis opes inopi resignat.
Non bruma inerti, non Aquilonibus
Torpent penates, vernaq; pigriors
Vestit bis Afro tincta aheno
Lana, bis ardet amictus ostro
Arcente acutum frigus, & improbum
Sidus Capellæ; sic penetrabilem

Sibi vsque defendunt clienta
Vim Borea, glaciemq; pellunt.
Splendet nitenti candida carbasa,
Inced t ardens murice Punico
Regina; vt illam non quieta
Pars animè dominam vereatur.
Prudens, & aqui vir bonus arbitur
Compescet iras, damnaq; litium;
Reget senatum purpuratus
Consilij potioris auctor.
Mutare & auro splendida lintea,
Zonamq; bacca diuite lucidam
Sueta, elaboratumq; mira
Arte decus reparare sollers
Maiore lucro, se quoq; vestijt
Decora honesto, sterna propria
Virtute se inuoluit, tegitq;
Aere magis rutilam trilici.
Mundi ruentis funera viderit
Siccis ocellis, illacrymabilis
Impunè damnis: temperabit
Certa sui graviora risu.
Consulta Suadæ, ac Palladis Atticæ
Tenebit aures, gustuve dinidens
Nellium mel, sic loquentis
Purpureo fluet ore nectar.
Illam reclinant otia languidam
Labore nunquam; non operum fodet
Immunis; ix partem iuuabit
Prompta lares agitante cura,
At lara proles ducet ouantium
Choros, Parentem carmine consecrans,

Digitized by Google

Re-

Regumq; matres ter beatam,
Virq; suam sine fraude dicet.
Est vt tumentis iactet opes viri
Matrona; cunctis, Diua, superbiam
Tu sume maior, te ambit ampla
Copia denenerata cornu.
Dolosa fallit; qua Charis incubat
Genis; acerbas in cineres face
Labente, turpi seù senecta,
Seù gelida subeunte morte;
Integra casti fœderis, ac tori
Nomen superstes postgenitis feret;
Et turpe culpari timentem
Fama dabit nuribus loquendam.
Hac te merentem laude, Teresia,
Virtus Olympo dedicat arduo,
Catusq; Diuûm miscet inter,
Patre decus Latio approbante;

IN S. TERESIAM.

ODE XXI.

PRinceps Iberam Roma Teresiam
Cœlo sacrauit; ritè superbiat
Conscripta fastis Vaticanis
Non humilis mulier videri.
Appellat aris te Ludouisij
Cortina Patris, nomina dedicans;
Hunc arbitrum dixit sacrandi
Indigetes Genitor merentem.
Reponit altè sedibus atheris

Digitized by Google

Doctam chorèas ducere Virginum,
Matremq; castrorum scientem
Militis, atque acie instruenda.
Dum saeva misces praelia Tanaro,
Referre possis robore Amazona,
Ni praeferas mater piorum
Vbera, ni soboles relambat.
Statuta sanctis, iuraq; temperas
Non vsitata dux sapientia,
Morumq; Princeps, & magistra
Consilij, potior severo
Quondam Lycurgo foemina, mitior
Dracone, tinxit cui calamum cruor,
Solone maior, Pompilioq;
Iura tibi haud sine fraude cedunt.
Audes nocentes tendere barbaros,
Adire Mauros strenua, nescium
Genus fateri, deq; primo
Prompta necem meditaris ungui:
Te certa Virtus ponere destinat
Sub sasce sauo; toruus imhorruit
Cum lictor immiti bipenni,
Haud teneris genibus tremiscas.
Iam parua magni prodiga spiritus,
Amoris vno praesidio ferox;
Ignauiorum, fortiumq;
Aemula Romulidum virago.
Hostem lacessis trimula, acinacem
Seu lacte fortis tingere, seu nouo
Cruore, nudans praeparatum
In chalybes, aciemq; pectus.
Nil molle fingis, nil humili modo

Digitized by Google

Mori

Mortale versas, sordida pulueris
Ab vsque cunis iam perennes
Mente moues iaculata curas.
Non tu venenis illita Cyprijs
Pudore pulchro picta decentius,
Canore nec Siren acuto
Exacuis iuuenum furores.
Nunquam decoris tu bene candidi,
Minorue forma principis, vnicè
Integra vitæ, nec notauit
Fœda Venus bene nata quondam.
Culpante honesto nunc male feruidam
Mentis iuuentam, nunc facilem rapi,
Malasue dulces parte multa
Mellis Acidalij fluentes.
Impunè sancti tela Cupidinis,
Castaque flamma incendia sustines?
Te deflagratam pectus ad
Vnus Amor soluit supremo.
Potes pudicam pectore saucio
Perferre plagam; dic age flammeum
Experta Numen, quo beatam
Vulnere, qua subijt medullas
Amor sagitta, callidus artium?
Quo te ille telo cumque lacessijt,
Non erubescenda cicatrix
Vsta nota tumuit superstes.
Amoris ictu concidis, aucupis
O præda magni; quam bene pectori
Venabulum nitens adegit?
Viscera corripuisque flamma?
Vt ille totam te sibi surpuit

Mu-

Digitized by Google

Mucrone adurgens cuſpidis aurea ?
Reſorbuit cor ; perque fibras ,
Perque iecur iaculum coruſcans.
Virgo ſodales vltima Virgines
Auge , ſed auſis prima ferocibus ;
Ornare tempeſtiua Cœlum
Iunge choros , age , duc choreas .

IN S. TERESIAM.
De S. Angelo qui in ignea ſpecie eius cor iaculo premebat .

ODE XXII.

QVò tendit ales pulcher ardentes genas ;
Vultumq; Amori concolor ?
Pharetram ſonantem, & aureis telis grauem
Cernice fert eburnea .
O quantum ameris Virgo concepit ſinu,
Vt vulnus accepit recens ?
Inſedit ignis quantus , & quantus Deus
Siticuloſo pectore ?
Ah , ah fatiſcit ignea plaga cor , &
Exeſtuat , micat , ſalit .
Flagrat pudicis ignibus Virgo ; velus
Depaſcitur deorſum nouus
Interminata flamma , quam procops Notus;
Euentilat , vel Africus .
Inuſta telis efficacis alitis
Inarſit aſtuoſius
Vibrante te Aetna flamma ; amante ſic Amor
Deum maritat Virgini ;

Vt

Digitized by Google

Vt gaudet ebriosa puri Nectaris,
Amor quod illi candidus
Propinat. arma sordidi Cupidinis
Infracta iam minus valent.
Iam non libera iuuerint chorea, & leues
Motus Amoris ludij;
Magisuè vox canora lena pectorum,
Obtutus aut acer nimis
Iuuenum tyrannus, si quis iniectus male,
Quam fixa Cœlo lumina,
Refixa terris. Vt iuuat sponso frui
Nitente prater omnia?
Sedet interim precordijs instans Amor,
Qua vis potentis uncupis;
Iam vulneri, iam telo inemoritur minor;
Incanduit purum iecur:
Exsuicta vt eli medulla, tota elanguit
Amore tabescens pio.
Ah parce flamma, parce tot plagis, Amor;
Pectus fatigatum satis
Quid vsque torres igne? quidue arcu acrius
Intendis? en pradam tenes.
Telum quid vrges? quale non acutius
Tua laborarunt manus.
Quid queris vltra? quid reposcis aut noui?
Parum ne amoris ebibit
Puella, famos absa fines Africa,
Mauros; adire barbaros?
Fidem tueri sortis, impiaq; amans
Hostis perire dextera?
Acies in acres, ac neces medias ruet
Adhuc acerbi sanguinis,

Vitro

Digitized by Google

Vltro secures repetet, vltro acinaces,
Quicquid Scythes minabitur
Subire prompta, ni tu Amor, superstitem
Maiora moliri velis.
Qua finis ignis, aut beati vulneris?
Effare, quid sauis pie
Flamma triformi? sparge rore Virginem,
Remulce, & æstum tempera.
Vt pectus intumescit alto vulnere?
Vt torret impotentia
Amoris æstuosi? tenta mugiunt
Vt spiritu præcordia?
Tantis anhelas ingemens amoribus,
Tibiq; pectus igneum
Exhaurienti; pectus effossum vides;
Siste ò, cruenta sti nimis.
Amantis æstum cerne, quem sat arguit
Ah cordis imi anhelitus;
Non expedire amore, qui tenet, potest
Mors sæua, non Acheron ruens.
Nulla leuetur arte casti pectoris
Salubris agrimonia.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM

LIBER XV.

De felici obitu Isabellæ Feltriæ Roboreæ Bisignanensium Principis, Sororis Vrbinatium Ducis.

Προάυλιον

POst Sanctarum fœminarum laudes nō omittenda videtur illa, quæ vestigijs earum semper inhæsit, Isabella videlicet Feltria Roborea Bi-

Digitized by Google

Bisinianensiū Princeps atque Vrbinatiū Ducis Sororis. huic nuper in amplissimo tēplo Neapolitano, quod extruxerat, singularibus adstricti beneficijs iusta solvimus, supremos honores prestitimus dolore sēper recēti: mortuam conclamauimus, cum maximè vocem intercluderet dolor: eximus illi molem arduam Mausolēi graui mœrore depressi; excitauimus cippos, ac pilas tristitia plane sopiti, tædas accendimus orbati luce: tametsi illā ita tumulo composuimus, vt exceperit immortalitas, alat æternitas, altricem inopiæ. Nobis tamen, quibus illa tantum præstitit quantum suasit pietas, non potuit eius mors non acerbior videri, quamquam vixerat satis matura, vel pietati, vel gloriæ; nam & suauissimi mores, & admirabilis innocētia vitæ, & in nostrū maximè ordinem beneficentia singularis cum occurrunt animo, quantum excitent oportet vel desiderij, vel doloris? amisimus planè magnum, siue præsidium, siue subsidium; ita illa & nostrū auctoritate nomen, & largitate alebat inopiam; reparauit illa Templum nostrum olim fortè incēptum, quod iterum nuper arsit non tam

Digitized by Google

tám funalibus quam dolore omniũ, ac funere prope noſtro; quo illa in Templo aſſiduis precibus non minus ad ſui conditoris amorem exardeſcebat. hic illa nõ Feretrio Ioui, ſed immortali Deo trophæa pietatis erexit. venit quippe in mentem gẽtilitij nominis Feltrij, ſiue Feretrij, vt Bẽbus vocat. à Feretrio enim mõte Feltriorũ repetit gloriam, in quo tamquã in arce Romana militari arte præſtantiſſimi Duces è gente Feltria trophea dicarunt. ſed heu quanta Feretrij nominis affinitas cum Feretro? hæc ipſa paucis ante annis extulit adoleſcẽtem filium ſpem Principatus; nunc ipſa deniq; elata Feretro. elata vero eſt tanta cum Ciuitatis vel concurſatione, vel ſtudio, vt triũphi verè Feretrij ſpeciẽ præſetulerit funus. In primis vero ſpectare erat Templũ ipſũ Profeſſorũ quantum quantũ eſt (eſt autem mole prorſus ingens, concameratum, ſpatio ter amplum, ac tripartitò diuiſũ. hoc à ſũmo ſuperciliõ atratis peripetaſmatis cõueſtiuimus, præter camerã ſiue Cœlũ, quod illa paullo ante quam in cœleſte domicilium aduolaret, quaſi rem præſentiret, magnificẽtiſſime inaurari, ac pulcher-

cherrime depingi iusserat. in medio Mausoleum excitatum erat in altitudinem prorsus immanem. omnia picturis, atq; carminibus aptè distincta oculos tenebant, ac mentes; spectabatur omnis antiquitas, ac ritus varij in soluendis iustis; ita tamen vt omnia ad vnum tenderent. Expressimus vero Lampadiphoria, hoc est cursum illum, imaginem humanæ vitæ; quem nō modo Græcia in honorem Mineruæ, atq; Promethei, sed hæc ipsa Neapolitana Ciuitas germana Græciæ olim vsurpauit ad Parthenopes tumulum. illuc enim equites nobilissimi quiq; contendebant cum tæda, quam qui accensam ad metam vsque gestaret, palmam assequebatur. si cui extingueretur in cursu, is loco cedebat, tædamq; alteri tradebat, qui sibi succederet. notum illud Lucretij *Et quasi cursores vitai lampada tradunt.* Succedunt nobis posteri, quibus quasi hæreditariam vitæ facem committimus. Ad Parthenopes igitur sepulchrū tanquam ad communē metam mortalium Lampadiphoria Maiores nostri sapienter instituerunt. nos eadē ad Isabellæ tumulum, qui facibus vndiq; collucebat, hac ratione traduximus,

Digitized by Google

mus, vt duo quasi stadia constitueremus, alterum Pietatis, ac Religionis, Gloriæ alterum, humanæq; amplitudinis & excellentiæ. in vtroq; stadio feliciter Isabella Princeps ita excurrit, vt ad metam vsq; splendida semper, atq; accensam tædam prætulerit, neq; vnquam in ipso cursu defecerit, vt merito eam palma nobilis euexerit ad Superos. Tum excitabantur, atque euocabantur ab omni vetustate principes, quibus propositum fuisset idem certamen virtutis, ac dignitatis; quibus, quia facilè extingui solebat in cursu tæda, Isabella cum ijs collata apparebat illustrior. eadem porrò æmulatione laudis principes huius vrbis maximè excitabantur. extat eius funebris apparatus vestigium pictura expressum, nondum typis impressum.

Ego deinde seorsum in Helicone amantissimę Rarenti hæc cecini ad lyram.

DE ISABELLÆ PRINCIPIS vti speramus, æterna felicitate.

ODE I.

O Dulce gentis Roborea decus,
O Feltriorum magna soror Ducum,
Clara Vmbria natali, & alme
Parthenope, Isabella, amores.
Relinque terras, en age diuide
Biformis auras prapete Gloria,
Fumaq; penna vecta; Patrum
Sat decori sine labe victi.
Non sic obibis funere sordida
Sanguis Parentum magnanimum, neque
Lethæa quondam perdet vnda
Immemori vitio nepotum.
Iam Dadalèo certior Icaro
Arces renides visere lucidas,
Discreta Diuûm regna, & agmen
Strenua consocias piorum.
Pubes quantum te tenet alitum
Concreta nulla sorde, neq; inficit
Mortale corpus; iura fati
Nescia ferre perennat æuo.
Nouena vocum fœdere personant
Odea Cœli: forma nec imperi
Simplex; magistratu triformi
Didita, tergemino ac senatu.
Fortis iuuentus claudere Tartaro
Cines rebelles; illa Acherontios
Fratres, & immanem vecidit

Dipsada,

Digitized by Google

Dipsada, dissecuitq; fundens
Crinalis hydræ vipereum cruor,
Fregit superbi robora consilii,
Ditemq; regnatorem adegit
Cerbereo latitare in antro.
Nunc subter Vmbras, nigraq; Tartara
Ille horret, horret Lucifer aureus;
Infamis ò Princeps tuorum
Exilio, miseroq; casu.
Vises vitenti lumine perspicax,
Quo clara mentem Gloria roborat,
Rerumq; formas, atq; fontes,
Atq; vices, feriemq; fati.
Nil fortuitum, nulla Necessitas
Vrget Tonantem fingere libertas,
Diffinget idem magnus orbis
Arbiter, excidiumq; ducet.
Vises choreas, Feltria, Virginum
Intaminato flore nitentium,
Deuota & vitro casta letho
Purpureo trabeata textu,
Queis donat alta frontis adoream
Spectata virtus cuncta per arduus,
Diuasq; regnatosq; Diuos
Arbitrio moderantis vno:
Trium cor vnum, Numen idem trium,
Simplexq; Numen, ter quoque maximum
Nota. profundo immensus ambit
Amne vnens Deus ille Diuos.
Natus feraci pectore funditur
Verax imago Patris, & exprimens
Oris, paterni iuris hæres,

Digitized by Google

Dia, potens, fata fixa mentis.
Namque obtundo dum Pater alium
Se spectat, aquæ prodit imagine
Deo refusus, monte Dia
Par Deus, ex pari, ex eadem.
Non ille iniquus nobilis imperi
Ius arrogavit fascibus invidens;
Dotale dat Natura munus,
Diuitias animi fœcundas.
Hinc corde manat par Vigor, ac Deus,
Amorq; regnator; redamantium
Amica vis Nati, Patrisq;.
Flammæ reciproca cordis vna;
Ignita vis, spirabilis ac Deus
Perennè, nexu fibula vinciens
Vtrinque, & arcens cor tenaci
Perpetuum religante nodo.
Par ius hanauis, par decus exigis
Paterna vis, seis flamen amantium,
Seis mentis æterna propago
Magnæ fatu, geniale pignus.
Sed quò relicta, Pieri, navia
Tendis per auras antea? desine
Diuiniorum; funde flores
Ad tumulum calatho capaci.

AD FRATREM DVCEM.

ODE II.

NOuendialis luctus, amantium
Suprema merces, salvimur; aridum

Sub

Digitized by Google

Sub astra Mausoli cacumen
Mole patet veteri invidenda.
Te maror acri vulnere conficit,
Germane; qui te cumq; premit dolor
Non erubescenda fatigat
Tristitia, meritoq; frater
Dolore peccas; vreris, vreris
Rogo tuorum, pectus vt æstuat?
Quanta sub arumna laboras?
Quippe soror grauiore fato
Erepta cessit; te quibus artibus
Soletur Orpheus? sideream mouens
Lyram, morari doctus olim
Flumina, nunc lacrymas perennes?
Tenente Cœlum Feltride naiam
Fas omne tollit; tu fuge barbaros
Nouare ritus, & cruento
Vngue velut lacerare vulnus.
Æuo beato scilicet ingemis?
Cœlumq; misces questibus? impetum
Lenire oportet te furendi,
Et Cybeles cohibere motus
Insanientes; nunc age, sordium
Decora virtus desinat, oraq;
Gratante risu solue, Feltris
Dum tua Cœlicolas adauget.

ODE III.

INgens auorum progenies Ducum,
Et Feltriorum gloria fascium
Quid vota frustraris morando

Digitized by Google

Cœlituum? tibi dulce dudum
Suspirat æther. eripe te morâ,
Cœloq; libra remigium leue?
Nõn vsque Siren detinebit
Parthenope studiosa cantu.
Nitentis aulæ temne superbiam,
Luxumq; sæcli; mitte volubilem
Mirata fumum contueri,
Euboici strepitumq; Regni.
Te poscit astris Vranie suis;
Ostendit arces Signifer igneas,
Et spicea te stella poscit
Erigones, sociatq; flammas.
Illic nec Vrbis sollicitus timor
Vrget; Cometes seu rubet improbus,
Seu mole Centaurus trabali
Deficiens humeros fatigat.
Non insolentem ludicra turbinem
Aget rotando, mobilis orbium
Fortuna, deuoluens honores,
Et celeras quatiens per auras
Incerta pennas: qua dedit ocyus
Vltro resigna, reddere largior;
Te dote magna certa Virtus
Collocat, & super astra figit.
Non illa munus, quod semel obtulit,
Auara poscet; non vbi cœperit
Beare, desinet retexere,
Penelope similis moranti.

AD FRATREM DVCEM.

Digitized by Google

Ger-

ODE IV.

Germane Princeps sat querimoniæ
Datum, doloris frena recollige;
Regina Virtus iam sorori
Purpureas dat ire sedes.
Non sic coruscat stella Lycaonis,
Cælumq; virgo Parrhasis obtinet
Pigro Bootæ iuncta curru,
Pulchra magis nova forma claret,
Nec, si pudicis arsit amoribus,
Letho refrixit; spirat adhuc amor,
Germane Dux, castæ sororis,
Et cinerès tenet ignis idem;
Puella comptos sprevit amantium
Crines procorum, nec chlamydi illitum
Quæsiuit aurum, dedalèæ
Artis opus, Babylona tamnens;
Munita honesto Feltriæ, Cypriis
Diffregit arcus, telaq; noxia
Luxit pudica mente, & ignes
Matris Acidaliæ dolosos.
Non illa Virtus illacrymabilis
Vrgetur Orco, missa nec impijs
Vagatur Vmbris, aut sepulchrum
Vrnave circumsonat inhonesto:
Virtus sepulchri nescit inertiam
Alumna vitæ, nec sinit obrui
Obscura inornatam latèbra,
Ac tumulo sonuisse vili:
Ignara Feltris perpetuas pati
Oblitiones, vsque vecentior

Aeuo perennat, quæ secundo
Seu Zephyro penetraret altum,
Seu vela leuo tenderet Africo,
Vim temperatam præstulit, & modum,
Ius, fasq; seruans, & Parentis
Muneribus sapiens potiri;
Reiecit alto quicquid opum fuit.
Vultu, caducis ardua præferens,
Per tela morbi, signa victrix
Explicuit, per & arma Ditis.

ODE V.

FOrti virentem Robore demoues
Pulsu malorum dura necessitas
Fœdera, nec aduersa procella
Mentem agitant generosiorem:
Non inquieto turbine mobilis
Fortuna versat; gaudet in otio
Negotioso, dum perenni
Sollicitus decori laborat.
Sic Feltris altum nunc tenet æthera,
Diuùmq; latos aggerat ordines,
Graueſq; morbi deprimendo
Extulerunt minimum caducam.
Audente Diuùm in concilio loqui
Andrëin. Me Robore Feltrio
Insignit inconcussa Virtus,
Et mulier patiens magistram
Agnouit; ex quo Natus amor breuis
Concessit astris, vere sub aureo
Primum rubescens, ab recumbis

Digitized by Google

Flore

Flore cadens breuiore votis,
Dolore functa, rebus & asperis
Fati rependam tristia; lucida
Iubebo scintillare Cœlo
Sidereis mediam chorèis;
Dum luce Feltris cetera sidera
Sublimè vincat, qualibet atheris
In sede regnuto beata
Irradians face noctiluca.
Defleta terris, quà vagus Vmbriam
Metaurus amb.t, quà lacrymabilis
Sebethus albo fonte purus
Arua rigat, tumuitq; fletu.
At illa Eoo pulchrior alite
Suo renascens de cinere ac rogo,
Longam senectam, ac tristis æui
Iam veteres reparat ruinas.
Stabit vetusto Robore firmior,
Et irreuulsa stirpe tenacior,
Firmanse me fibras, & olim
Roboreum reparante germen.

ODE VI.

Odi seuera murmura nania
Augusta princeps; carmen amabile
Apollinari fronde vinctus
Aonidum recinam sacerdos.
Regina Feltris sidereo, videnti
Inuicta curru nubila digerit;
Subitq; Auernali triumpho
Nobilis, & spolijs superbi

Dives Tyranni; qua generosior
Munita pectus Robore, liuidum
Hostem lacessiuit virago
Moribus, & melior pudore
Contendit. illi pallida Manium
Sit turba maior; sint Phlegethontij
Fratres, & vltrices sorores,
Vicit, io, noua bella Feltris?
Nunc alta stipant sidera iam nihil
Desiderantem, nullius indigam,
Tumultuoso nec fragore
Sollicitat canor asper aris.
Arctturus ornat clarior ignibus,
Haduſq; cornu mitior aureo,
Culpante nullo temperatum
Feltriadum sine clade sidus:
Brumas iniquas non aget improbè
Fœtum procellis, Sole nec acrius
Torrebit agros, verberabit
Grandine vel malè pertinaci.
Lusit canoro gutture dulcius
Stellatus ales, dum rapit altius
Astræa Cœlo Feltria, at tu
Sancte Pudor, Pietas & altrix
Vestris amicam moribus, & choris
Cœlo beatis; vestra ope reppulit
Ignara vinci castra Ditis
Vsque malas agitantis artes.
Vt vos auito Robore Feltriam
Munistis alma, nil timuit minas
Viceſq; Fortunæ, malorum
Agmina cum violens ciuaret.

Digitized by Google

Lu-

Luctante morbo haud arte domabili,
Hinc certa Spes, hinc Sophrosine petit,
Vigorq; constans, visq; mentis
Haud patrium posstura robur.
Vos Feltrin astris inseritis pia
Puri nitentem pectoris, & grauis
Finire poscentem labores
Ætheria recreatis aura:
Hac iure moles funeris altior
Assurgit illi; sidera lucida
Finxere sedi, & myrrha fragrans
Vngit, Achaemeniumq; costum:
Quippe orba Siren matre dolet sua,
Mœretq; Feltrin funere pallidam:
Alget sepulcro, nos sed ardens
Vrit Amor, dolor acer vrit.

ODE VII.

INnocens forma, Cypriaq; victrix
Sponte sectari leuiora mittit;
Odit & terras, inhians amico
Sedula Cœlo.
Siue percurrens duodena signa
Semitam Phœbo secet hospitalem,
Siue quà candens via fabuloso
Lacte renidet.
Nempe se nuper pia Feltris altæ
Extulit penna leuis, & coruisco
Intulit Cœlo; fugit expeditis
Pectore curis:
Qualis emergit melior profunda

Nocte Tithoni rubicunda coniux,
Auream pingens iugа luce, florum
Roscida nutrix.
Te locet Virtus, vbi Pleias ardet
Pulchra, septenas iaculata flammas,
Aut poli clarum latus occupato
Sidere Cressa.
Ponat aut Cycno niueo propinquam,
Aut chely stellas vbi mulcet Orpheus;
Dulce surgentem vecinam, dolebo
Triste cadentem.

ODE VIII.

QVò cerua similis, Feltria, te citas?
Quarenti latices montibus aujis,
Si quis guttur anhelum
Fons demulceat obuius:
Sic desiderio concita, patrium
Cœlum deproperas: hic Amor ebrios
Explet Numine Diuos,
Insanus dolor exulat.
Non hic tigris agens differet vnguibus,
Nec custos Erebi te sibi destinat;
Tandem despice terras,
Tempestiua frui Deo.

AD FRATREM DVCEM.

ODE IX.

HEros magne, potens diuitis Vmbria
Germanam gemitu quid reuocas pio?
Mulcet

Multa merce beata
Portus appulit en sinum.
Latis illa Polo vecta Fauonijs,
Cancri retrogrado sidere subsistit
Cœlo; non sine plausu,
Et festo Superûm choro,
Atquè non gemitu flebilè Feltriam
Suspirare tuam parcis, & acribus
Pungis pectora curis,
Luctum mille acuens modis.
Maturare necem desine, credulus
Aeternis agita consilijs Fidem,
Nec spes nutrit inanes
Graiùm, vera monens Fides,
Diuos luce recens vt soror auxerit
Astro Cassiopes nobilior, refert,
Et formosior ignes
Vibret sidere Gnossio.
Viuit magna soror Feltria, nec minor
Stat maiore sui parte superstite;
Conclamare vocando
Siste, & sape tuam queri.
Quamuis dulce iubar, Sol cadat Vmbria,
Aequè nec similem viderit Itala
Tellus flore pudico,
Et fama generis parem,
Tu mœrori animum claude, neq; opprime
Insano gemitu pectora; barbaros
Luctus odit, & arcet
Cœlo qua potitur soror.

Digitized by Google

De gentilitia Quercu curuatis ramis in oculi figuram.

ODE X.

Colonus albo te posuit die,
Formosa Quercus, colle Feretrio
Innixa fibris, Feltriorum
In decus, ac generis trophaum.
Aruo feraci brachia digeris
Gemmante bacca, mella liquentia
Sudante libro; pulchra ramos,
Pulchra comas, decus vna silua.
Ah ne sacurim fata nocentia
Altè premendo subijciant, cane
Ah, ne tuas imber cadueas
In domina caput immeritis.
Frustra recuruans brachia flexilis
Prafers ocellos, si tamen opprimis,
Deuota damno, immane casu
Caca ferens sine luce fata.
Praiuit omen; (nunc memini) Frabem
Nuper silenti vidimus arbore
Cratera propter; iure Siren
Pracipitem metuit ruinam.
Omenq; fulsit triste Proserpina.
Crinale fidus, vidimus igneo
Coma cruentum; sua virgo
Cedere casariem parabat.
Nunc trine Cæsam pulchrior aurea
Astra inter, ornat Feltris, inertibus
Secreta terris; iura Mortis

Dura

Digitized by Google

Dura fugit, mala dura Fati.
Mirata Cœlo sidera gestiunt
Audire Feltrin, noscere nobiles
Pugnas, triumphatumq; Ditem
Eumenidum colubris resectis:
Quin & leonis qui spolio nitet
Heros, laborum Feltriadum decus
Miratur, hydram dum fatigat
Roborea exagitante clava.

ODE XI.

Regnata Diuis templa tenet poli
Princeps, quod olim lapsa reficeris
Delubra reddens, fortuitò
Tectaq; depopulata flammæ:
Nostras quod aras extulerit pia
Potitur astris; dant Superi bona
Non parua culti, ijdem protervos
Exagitant Nemesis flagello.
Non morbi acuto vulnere concidit
Robusta Virtus, nixa stetit sua
Radice Quercus, vimq; duxit
Damna per, & rigidas hiemes.
Plutone quamuis carcere feruido
Ciente Manes, castraq; militum
Depraliantum, tela belli
Reppulit, & minuit superbum.
Ille occupauit sæcula moribus
Contaminatis, & superaddere
Prædam renidet, nec triumphis
Innumeris Acheronta parcit.

Augere

Digitized by Google

Augere victor, callidus abditas
Versare fraudes, non sine flebili
Mortalium clade, heu nocentis
Consilij malesuadus auctor.
Euicit hostem strenua, Robore
Munita natali, impulit impios
Cyclopas Heroina Auerno,
Femineis melior lacertis.
Non illa matu lusit Ionico
Matura tadis, ficta volubili
Docentis arte, & lege certa,
Orbe vago meditata gressus;
Sed fama Diuum, Sol vbi pallidas
Fugauit vmbras, tendere promptior,
Cœlum fatigans dulcè votis
Maior auis, atauisq; Princeps.

ODE XII.

NVnc tange mutam Melpomene lyram:
Dicenda Mater nobilis Vmbria
Potens, acerbo exempta casu,
Parthenopes dolor, vna, amorq;
Non clariori progenie satam
Campana Siren vidit, & extulit;
Non satis donauere matronam
Hesperia generosiorem:
Seù dumba ramis germinat aurea
De stirpe Quercus, Roboreum decus;
Seù Feltrienum sanguis altum
Fert genus, & proceres recensos
Aurora non sic resseida summouet

Digitized by Google

Vmbras

Vmbras, vt oris risit amabilis
Pudens venustas, visa longè
Vincere puniceam Dianam;
Nunc alma Virtus ex Acherontijs
Tutatur Vmbris, & beat æthere
Summo, propinans illi amoris
Purpurei cyathum sodalem,
Obliuiosum sollicitudinis,
Curaq; tristis. sidera lucidas
Videre libratam per auras
Concilio Superùm probante.
Sic Astra vincit Feltria pulchrior,
Ceu Luna iungens cornua Nereo
Renidet alto, ceu minores
Luce faces præit Hesperugo.

ODE XIII.

ANgusta Feltrin pauperies gemit;
Feltrin benignam muneris aurei;
Nigrante matronam sepulchro
Parthenope aspiciens, querelis
Incendit auras. quid lacrymabile
Fatum lacessis Atropos? aspera
Quid fila rumpis turbinata
Ducta colu, rapiente dextra
Acerba terris occidis, occidis
O magna princeps, nec capiti pio
Pepercit, auratum recidens
Persephone violens capillum;
Sed viue lethi nescia sordidi,
Et lata dignæ sortis honoribus

Digitized by Google

Cœlo perenna, fama busto
Euocat immeritum perire.
Est excitatis adibus altius,
Arisq; merces: plurima detulit
Potens Olympi, clauda nec te
Deseruit sine laude Virtus.

ODE XIV.

NOtam pudoris Feltrin in athera
Alumna Virtus tradidit aliti
Portare Amori; & iam tyrannus
Arctophylax glacialis ora
Ardet Triones Feltride lucida
Vrgere pigros: illa Lycaonis
Splendescit astris, illa tingi
Oceano metuit superba.
Nec nube caca conditur vnicè
Illustris, à qui siderum chorum
Vesper reducis, nectit in orbem,
Nectit volumnixibus chorèas.
Fas est corona plaudere siderum,
Dum tendit alitè non sine gloria;
Hanc patrio sacrare Cœlo
Te decet, associare & astris.

ODE XV.

TErras Olympo Feltria dignior
Mutas; nec acer te quassit Africus
Littus tenentem, vel proterui
Exagitans Aquilonis ira.

Digitized by Google

Nil

Nil Martiales sollicitant tubæ,
Quandoque campis rauca remugijt
Bellona cornu, sed beatam
Composuit placida quiete
Amor tuendo; nam pietas, fides
Fuere cordi; nunc tibi munerum
Redundat ad plenum superbè
Diuite vis opulenta censu.
Nunc ò malorum nescia vincies
Mollemq; caltham, sertaq; lilij
Comantis, æternumq; carpes
Purpureis amaranthon hortis.
Hic ebriosi pocula nectaris
Duces hianti gutture, nec malus,
Cocyte, confundes amara
Flumina; nec latices, Auerna.
Hic casta Siren sidera cheły
Vocale dices carmen, & efferes
Nullo laborantes beatos
Fasce superpositio malorum.

AD FRATREM DVCEM.

ODE XVI.

HEros vetusto Robore nobilis
(Quando hinc Quirites Roboreos ferùt
Denominatos quondam, honestos
Purpureo Latij galero)
Auctore ab illo Fama vetus canit,
Qui Feltriorum monte Feretrio
Nomen sacrauit, mille onustum

Exu-

Exuuijs, dedit atque iura
Vrbina princeps, diuitis Vmbria
Regens habenas. Iam tua nobilis
Germana cessit; flent cadentem
Pierides vlulante Cynthio.
Annosa Quercus deposita coma
Pallet, procaci ceu solet Africo.
In regna Siluani citatus
Sternere agens nemus omne turbo.
Compone mentem credulus otij
Tranquillieris; Feltria nam soror
Potitur alta pace, curis
Solicitis hominum soluta.

ODE XVII.

COelo, Camœna, tendere Principem
Vidistis alma Sole sub aureo,
Diuosq; stipantes, & orbem.
Implicitum Superùm choreis.
Illa vt fruendo Numen amabile
Hausit pudico pectore? vt ebria
Mens gliscit? obsignari & olim
Indociles beat vsque ocellos?
Nunc lactis amnes dicite prodigos,
Diuùmq; nectar, mellis & vbtres
Riuos fluentes largè anita.
(Feltriadum noua dona) Quercus.
Nunc dulce flammas dicite lucidas
Inter micantem; quà nitet amulo
Splendore Pleias, vel corusco
Excipit Andromedæ cubili;

Digitized by Google

Te

Te vidit altè Crœsias aurea
Coma decoram, sertaq; protulit
Discreta gemmis, & coruſca
Tempora fidexibus reuincta.

ODE XVIII.

TV nunc Olympi limina iam subis,
Magnoq; Diuum concilio interes,
Mortalis vltra nec laboras
Luce nitens melioris æui.
At mœsta Siren interea iacet
Sepulta tecum te ſine: Feltriam
Dolore tabeſcens inani
Aſſiduè repetit cadentem:
Sortemq; votis increpat inuidam,
Fatumq; durum, quippe mmnes nihil
Boni ſuperſtes, nilq; pulchri
Italia prope funerata
Lugubrè tecum. quò fugit indoles,
Altoq; robur pectore fœmina
Maius? nec oris iam reuidet
Temperies hebetata lœtho.
Occulta quæ te vis rapit, aryus?
Quis promat altè non reuocabile
Decretum, & arcanum Tonantis
Conſilium retegat penètrans?
Forſan quietis ſedibus intulit
Procul procella, ne mala terreres,
Mundiq; labentis ruinas
Exitij propioris expers.
Iam bellicoſus pralia commouet

Sey-

Scythes, & omnis barbaria Italis
Minatur oris, iam proteruis
Saxones explicuere signa.
Qua non rubefcit sanguine decolor
Tellus? quis amnis, quae freta Tethyos
Non cade tinxerunt? vbi aeris
Non fragor intonuit minacis?
Te praeterierunt candida, Feltria,
Impubis, mortis nec metuis gradum
Vllum, sed immensis perennas
Orbibus impatiens perire.

AD FRATREM DVCEM.

ODE XIX.

Regnatam Superis domum (tulit
Princeps lata tenet, nāque Amor in-
Virtutis memor aruae.
Frustra sollicitas tot querimonijs
Germanam, & reuocas polo:
Sat vixit generi, sat quoq; gloriae
Heroina potentior.
Nequicquam lacrymis fata adamantinis
Mollis, iuraq; ferrea:
Mortalis stabili lege necessitas
Vrget, parcere nescia;
Ex quo poma pater non sine funere
Alto vxorius arbore;
Carpsit; sed satis heu iam lacrymis datis,
Seu cum Sol caput exerit,
Seu cum se Oceano feruens occulit;

Digitized by Google

Illam

Illam quippè laboribus
Functam nectare Amor perluit ebriam,
Aeterna ambrosia dape
Conuiuam Superùm non humilem beans.

ODE XX.

TE flemus almo lumine Principem,
Vitaq; cassam, damnaq; proprio
Deflemus occasu sepulti,
Quippe, Parens, sobolemq; tecum
Trahis cadendo; nam tibi quandiù
Vigor superstes, lusimus impetus
Iniuriosos, nec bilingui
Liuor edax tumuit veneno.
Iaces sub urna, sic placitum polo,
Sed non inerti Fama iacet situ,
Te stirpe patrum Feltriorum
Per titulos memorat vetustos:
Pater Quirinus Iulius insulas,
Et Xystus aptant, arbiter atheris
Vterq;, & Vmbrarum silentum
Ritè potens; aperire postes
Seu malit altos, claudere seu velit.
Tot Vmbria te lumina, tot Duces,
Cotesque belli Martiales,
Et series decorant auorum.
Non te, neque illos inuida posterùm
Silebit atas, nec tibi si rogus
Absumpsit artus, Fama Lethen
Sparget iners cineri tepenti.

Digitized by Google

AD FRATREM DVCEM.

ODE XXI.

FRanciſce princeps Feltriade, Ducum
Propago, clára qui regis Vmbria
Illuſtris vrbes, magna quondam
Romulidum ſoboles Parentum,
Xyſtiq; ſanguis Roborei, & genus
Auguſtum Iülī, te Polyhymnia,
Teſtudo te diſcors repoſcit
Inſerijs operata ritè
Sororis almæ, ne fuge nenias
Audire, triſtes & querimonias;
Culpamur haud mœrore iniquo,
Carminibus veniaq; dignis.
Quamquam reuidet fidere pulchrior
Germana, nec iam, pondere libera,
Sub faſce mortali laborat
Aſtra tenens meliore voto.
Virtus tuetur, ſedibus igneis
Altè reponens; extulit, extulit
Illam ſupernè, imaſq; iuſſit
Spernere iam ſine amore terras:
Illic perennat diſſociabili
Dolore noſtro; quia ſimul ebibit,
Hauſitq; Numen perſpicaci
Mente tuens, poſuere curæ.
Hinc vis amorum plenior effluit
Perennè dulcis; nec tenuant graues
Feltrin dolores, atq; certa
Lætitia reparare gaudet.

Digitized by Google

Morbi

Morbi labores apposuit lucro;
Fastidiosa non querimonia
Iesuniit, non acre vulnus
Fœmineis agitauit iris.
Nec criminosis astra lacessijt
Atrox iambis, vulnera colligans!
Doloris, haud ignara morbo
Aegra diu toleranter vti.
Custos pudica mentis, & integra
Morum, refregit tela Cupidinis:
Frustra proterui, nec Dione
Iura tori violauit exlex.
Resecit anas, templaq; fumida
Depasta flamma; sueta vbi supplices
Tulisse palmas, & fatigans
Voce pia reuocare Diuos:
Deuota Cœlo fœmina patrio,
Et irretorto lumine contuens
Opes auitas, & resignans
Omnia; sola pietate texit.
Spes vna nuda pauperie, & decus,
Et alma nutrix, prodiga Virginum
Pecunia dotali, & auro
Expediens Paphia per artes.
Euboea Siren iure dolentior
Deflet supremo munere manium
Donans; & atro fana velat
Tegmine squalidior videri.
It pompa longo funere decolor,
Agmenq; flentum verrit humum nigra
Cauda; feretro praq; currunt,
Aut vigiles rapuere tadas.

Digitized by Google

Vt mœsta pallent omnia? vt occupant
Luctum tenebræ? iam sine Feltria
Amabile haud quicquam est; Amores,
Gratia, Religioq; mœret.

AD FRATREM DVCEM De monte, ac gente Feretria siue Feltria.

ODE XXII.

HEros, auitis fascibus Vmbria
Potens, ferètro iam lacrymabili
Subire cassa; pone caudam
Syrmatis, & trabeam resume.
Germana victrix intulit aureo
Trophæa Cœlo, signaq; postibus
Direpta Ditis, diues olim
Exuuijs generis Ferètri:
Gens vna, Romæ quæ Capitolium
Sublime, tanti nominis æmula,
Nouare contendit superbo
Monte super, gelidoq; saltu.
Hic arma Thracum, telaq; barbara
Virente Quercu plus vice simplici
Bellona suspendit, sariſſas,
Et clypeos, & acuta cristæ.
Cui Feltriorum gloria? cui ferox
Ignota virtus? quod genus hostium
Non defatigauere bello?
Quæ celebri caret ora fama?
Quis Martialem nescit, & impigrum

Bon-

Digitized by Google

Boncontem in armis? cui generoſior
Non dictus Hugo? non Galaſſus?
Teq; potens, Federice, dextra,
Et mente magna? laude recens viget
Guido, ſepulchro fama ſuperſtitem
Heroa Guidobaldum amica
Vſq; canit memorans Parentem.
Ac te ferocem Robore patrio,
Germane, fortis perdere Thraciam
Claſſem premendo, barbarorum
Vim minuens per acuta Martis.
Teſtis Scytharum ſanguine decolor
Nereus, vt hoſtis ſenſit, & horruit
Victoria te matre natum
Farnéſia, auſpicijs ſecundis.
Te digna vixit, te ſoror indole
Expreſſit alta, par & Amazoni,
Cum Dite pugnauit, ſuperbum
Expolians, Ereboq; damnans.
Integra vita vixit, & æthcri
Deuota tellurem pede libero
Depreſſit, & quicquid tenaces,
Ne reuolent animos, retardat.
Victrix Auerni iam Capitolio
Inſert opimas exuuias ſoror.
Quercum triumphalem quid vltra
Commerito capiti moraris?
Io triumphet; quin geminas, io
Pæan? reſultet vocibus Vmbria,
Et ripa reſponſet Metauri
Naïadum celebris chorèa;
Ergo dolori iam ſatis, & ſuper

Digitized by Google

Datum gemendo; corrige flebilem
Luctum, nec aeternis fatiga
Exagitans animum querelis.
Seu te Matheseos dadala detinet
Industrium, & certa sapientia
Consultus artes amularis,
Vimq; Syracosij Magistri,
Seu iura sanctis arbiter imperi,
Vrbina prudens frenaq; temperas
Titi benignus mente, dulces
Delitiasq; hominum, atq; amores.
Seu Martem in acres magnanimum Scythas
Bello resorbet, concipe spiritus
Maioribus dignos, Ferètri
Montis & exuuias adauge.

DE EIVS AQVILA GENTILITIA.

ODE XXIII.

Gentilis ales explicat pennas leues
Ferens Olympo Feltriam.
Vt lenis aura ventiles Fauonius
Alas, memento, prapetes;
Neu trifidis Eurus infremas rauco aëre,
Rectamè cursum dissuas.
Assurgat ales altius, Cœlo viam
Lapsu penètrans peruio.
Non vt reponat atheri, euadens rogo,
Manes Auernos Cæsarum;
Nec innocenti vt vngue ab Ida fistulis
Euerrum ministrum poculi;

Quin

Quin ipsa nectar ore purpureo magis
Ducet, propinans haud Ioui.
Quà tendit, alba nocte Pleias ardeat,
Amica Pleias obuia
Quietiore Feltridi occurrat Polo,
Sertoque Gnossis aureo;
O quantus instat plausus astrorum choris?
Qua gaudiorum stat seges?
Ducet chorèas cum Diana siderum,
Orpheiq; resonabit lyra.
Sidereus altè cum remugiens Polus
Reddet canore Feltriam.
Nil tum verebitur male auersum Deum,
Iramque caci fulminis.

Die emortuali.
Alludit ad sacram næniam.

ODE XXIV.

DVtet ruinam protinus omnium
Quondam nefastus Sole procul dies,
Iraq; tempestas caducam
Molem aget in cinerem relapsam:
Premens Olympum concutiet Pater
Tonante curru, summaq; funditus
Et ima cum stridore acuto
Versa ruent; tumulabit & se
Sepultus orbis. concipiet facem
Commune bustum, qua Thetis ardent,
Athosq;, & Apennine, & Alpes
Assidua rigida pruina.

Digitized by Google

Fruſtra ſub atra nocte Lycaonis
Quæremus Arctos, nunc nec amabiles
Gelu Triones, perq; terras,
Perq; Polos æquante flamma.
Hac omnis ardens ibit in Ilium
Spectanda moles, hæc ſpecies decens
Et forma Vulcano calenti
Ludibrium, cineremq; debet;
Sic eloquuto, ſic trepidas fides
Mouente quondam, non ſine Numine,
Antiqua Idumes Rege, idemq;
Virgine præcipiente vate.
Eheu malorum quantus adeſt metus
Periculoſa ſortis in aleâ?
Quam ſæua mortali proteruo
Damna mouet ſine fraude vindex?
Quam ter reſultat? quam metuo grauem
Suſpectus iram, voce domabilem
Nulla precantum? dum reſorbet
Cuncta auida violens fauilla.
Ardens ſeueri forma ſupercilii,
Et vultus vret flammeus aſpici;
Cum nube fulua, cum tremendo
Ipſe ruet Genitor tumultu.
En ille ſelo iam furit impios
Deuoluere Orco, claudere Tænaro:
Qualis catellis Vrſa raptis
Frangere perſequitur nocentem.
Thorace tectum iunc adamantino
Nil vota flectent; fulmina digeret,
Qua parte multa ſollis atri
Imbuit, & nocui veneni.

Sepul-

Sepulchra circum buccina mugiet
Clangore rauco, (mira fides) citans
Vulgus silentum, sistet alti
Iudicis ad trepidum tribunal.
Mors turis emirabitur insolens
Surrexe ab alto pulueris aggere,
Stupebit & Natura Manes
Attonitæ similis receptos.
Cum forma rebus, cum cineri vetus
Sanguis redibit, mollis & halitus;
Vrnaq; pallentes reponent
Credita; profilientq; bustis
Auritus extemplo cinis, impiger
Cinis nouari, vi reparabili:
Ceu vere post brumas inertes
Fronde nouæ iuuenescit arbos.
Nempe omne reddet Persephone caput,
Et iussa Clotho fila recolliget;
Fatisq; reclusis gregale
Agmen aget volucer satelles.
Dijudicantem non male conditum,
Cacumq; mentis consilium latet;
Reum resignatis rabellis
Proferet, & scelere explicato
Obscura promet; sim licet integer,
Morumq; parus, abstineam haud metus,
Nam castus incesto remissus
Sæpe simul perijsse maret.
Non pœna inultum flagitium ac nefas
Impune linquet; iam pede libero,
Quæ clauda quondam, tunc sonante
Verbere post humeros sequetur.

Tum

Digitized by Google

Tum cuncta nobis constituit Deus
Edura, terris additus impijs
Vltor. quis, heu, tutans pauentem
Damna per expediet, ruentis
Casumq; mundi? quis dabit asperam
Defendere iram parcere nesciam,
Acremq; in hostem vultum, & ora
Iudicis indocilis moueri?
Non thura me, non sera piacula
Soluent, nec aris debita victima,
Bacchante sub Cœli ruinis
Numine, nil miserante terras:
Seruet trementem rebus in vltimis;
Si criminosi me sceleris pudet,
Vt ebrius dulci inuicta
Expedij sine lege habenas.
Si me tuari strenuus arborem
Scandis, cruentum si caput impedis
Sub vepre, venalemq; multo
Si pretio reparas salutem;
Donec resedit, nec tonat ardui
Procellæ Cœli, nunc lacrymabiles
Tonant querelæ, nunc profundo
Corde pia repetuntur ira.
Iam iam recanto crimina, me malus
Vt error olim surpuit? vt mihi
Frons erubescendo pudore,
Fœda super sceleru, notatur?
Humor qui ocellis labitur, arguit
Qua cura sontem, quis dolor excoquat.
Seu blanda pellexit voluptas;
Seu furijs agitauit ira

It ex-

Digitized by Google

It expiato crimine Magdalis
Deuota amanti; & qui crepuit probrum
Infame pendentis, Deum te
Fassus & immeritum perire.
Culpis in quum ne furor incitet,
Fatalis Æmna cum rogis arserit;
Orbisq; tempestiuus vri
Excidium tulerit supremum.
Natura quando grande periculum
Laborioso parturiet sinu,
Stragemq; late concidentum
Terrigenum, & dolitura funus.
Tam sæuus ibis, quanta per arduas
Procurrit ornos flamma volubilis.
Et quantus insurgit tumente
Ausidus imperiosus alueo.
Muni per alta incendia liberum
Iter pauenti; nec cineri meo
Superba mors insistat; Orcus
Aut violens sibi me reposcat.
Secerne puram vellere candido
Agnum reducens pascua neu gregi
Compelle nigro neu petulcis
Iunge precor, bone pastor, hædis.
Quodcumq; dura voce minabere,
Plectantur Vmbræ, me benè sospite,
Et debitum ius peruicacem,
Atq; vices maneant superbæ.
Vt summa clades orbis inhorruit,
Casusq; præceps, diraq; vastitas,
Ne perde mortalem: soluti
Funera post lacrymosa mundi

Digitized by Google

Re-

Repona lætis sedibus integrum
Vitæ, vocari lenis ego unicè
Secundus iratum, severas
Eumenides, Erebumq; fallam.
Nunc parce pœnis, parce licentiæ
Flammarum, amicis consule Manibus.
Virtute functis, & quietem
Tu Genitor placidam redona.
Cum sacra libans munera pulveri
Nouendiali vitè litauero,
Ignes Auernos sponte muta
Sidereis, Acheronta cœlo.

Digitized by Google

IO. BAPTISTAE MASCVLI

è Societate IESV

LYRICORVM SIVE ODARVM LIBER XVI.

Aduersus Hæreticos horum temporum.

Προάυλιον

VErsabar nuper in Helicone inuitatus a Musis. sapidissimas illæ apparauerant epulas, quippe pietate conditas, pudicæ castis; cum ecce tibi horribili clangore concutientes alas Harpyiæ superuolant. Diri-

Digitized by Google

„ *Diripiuntque dapes, contactuque omnia fœdant*

„ *Immundo.*

Prorsus fœda monstra Ὠκυπέτη̃ κελαινὼ, Θύελλα, Ἄλωπτν̀, & si quæ sunt aliæ Stymphalides dĩ Æ, & Iouis canes. quid tum ꝑsurgunt omnes, inuadunt; ipse Apollo contendit arcum, ego qui Lyricum magis quam venatorium arcũ tractare ſueuerã, arripio illum, ac resumo, quem iam e lauru suspẽderã; fœdissimas pestes Diris insequor, & carmine deuoueo Stygi; tum eos, qui tantum malum auerterant, prosequor laudibus. Dicet aliquis, quid sibi volunt istæ ambages? nempe quis inficiabitur his esse similes Hæreses quæ, quicquid attingunt de sapientiæ mẽsa etiam sacra, inficiunt, fœdant, concerpunt vnguibus.

„ *Triſtius haud illis monſtrum, nec ſæuior vlla*

„ *Peſtis.*

Quamquam Hæreses longe turpiores sũt; nam Harpyiæ licet vrsos, ac vul-

Digitized by Google

vultures inferrè præseferant, supernè certè sunt.

„ *Virginei volucrum vultus:*

Cetera quoque monstra in mentem reuoca, Scyllas, Sphynges, Chimæras, Gorgones, Lamias, quæ licet corpore reliquo insigni turpitudine sint, facies certè illis est virginum; sola Hæresis est, in qua nihil apparet casti; quæ nihil habet, quod non procax, petulans, incestum sit; os ipsum impudens maximè, immo execrandum; ita omnia monstra fœditate superat. Pugnasse vero cum Harpyis olim dicuntur celeberrimi illi Argonautæ, ac ventorum filij Zetus, & Calais paternis alis elati. Pugnarunt etiam cum simili genere, hoc est cum Hæresibus semper non modo veteres illi Ecclesiæ magistri, sed etiam hoc tempore e nostris multi; in primis fortissimi illi Oceani Argonautæ Azebedo duce. prætermittam vero hic eos, quos in literaria pugna quasi pênatos extulit vis ingenij; quia ad hoc genus laudis pertinent cùm nonnullæ Odæ primi libri, tùm plurimæ noni. Pugnarunt quoque ferro ac pugnâ

Digitized by Google

(vt ceteros omittam Principes) inuictissimi nostri Reges, ac Cæsares; nec eo euentu, quo cum Maronianis illis Harpyis pugnatum est, quæ nullis acceptis vulneribus euaserint. Ac primum nostri homines quantum in ea pugna laudis sunt consecuti, Campiani, Garnetæ, Rogerij cum reliquis? quanta inde materies, ac seges gloriæ semper extitit? nam & Epiri Regi gloriari licuit, cum hostes infestissimos Romanos nactus esset, videri se Herculis nobili fidere procreatum, cui tãquam ab angue Lernæo tot hostium capita renascerẽtur. Intuere nunc non modo Lutherum, atque Caluinum, sed cetera illa monstra, Bezam, Caroloſtadium, Osiandrum, Melanchonem, Bucerũ in primis illum taurino vultu acuentem cornua in cote perfidiæ, atque in religionis viscera impiè ruentem. quid Oecolampadius cum illa furiali tæda: nonne ipso nomine minitatur templis incendia? an non illum eiusmodi cometam appellabis, quem eadem prorsus voce Græci Lampadiõ appellant longo tractu flammarum prodigiosum, & Christianæ reipublicæ, vt ita dicã, fatalem? an nõ is simi-

lis

Digitized by Google

lis Euno illi Syro, quem ferunt in seruili bello fanatico furore simulato, dum Syriæ Deę ceremonias iactat in ore abdita nuce, quam sulfureo igne stipauerat, leuiter inspirata flamma verba fundere solitum, eaque simulatione prodigij multa seruorum millia coegisse omnibus infestum. at quantò sæuior Oecolampadius? qui non leuem ex ore flammulam inspirauit, sed eructauit incendia delubrorum. Ceterum seruile & hoc bellum dixeris, nimirum quod Seruetus ipse, mancipium illud libidinis, ac sodales Hæretici, qui improbissimæ dominæ voluptati seruiunt, intulerũt; nisi malis appellare Titanicũ, quod contra Superos est indictum. Sed nihil obstitit, quin nostra phalãx tam periculosum bellum periculo explicaret suo; repente quà ingenio, quà virtute in subiectas Hęreses suo more detonuit; ea videlicet pugnæ specie quasi in Terrigenas e cœlo, ac nubibus tela mitterentur. At fuit cruenta victoria. video; sed quæ cruore illo sit vsa, vt titulos inscriberet triumphales, testor Henricum Garnetam, qui, vt fama fert, eum, quem fudit sanguinem, non modo ad inscri-

Digitized by Google

bendum, sed ad describendũ, ac depingendum egregium illud os adhibuit. mirum dictu cum viui potius effingere soleant mortuos ad memoriam, hic mortuus se viuentem effinxit in sanguine. quam purus, & liquidus ille fons sanguinis fuit? quam nullo mortis metu turbatus? in quo tam clarè repræsentari potuit eius imago, qui fudit. quidam vt poetæ ferunt, cum viuens speciem sui formasset in aqua, in ea periit; hic qui formauit in sanguine, in eo potius visus est viuere; & apparuit certe pulchrior, quia purpureus. quanti vigoris, ac spiritus fuit is, qui apparuit spiranti similis in cruore, qui cum expirauerat! ductæ sunt eius imaginis lineæ non alio penicillo, quam gladio; pigmenta deprompsit non alia ex arcula, quam e venis suis. subiecta vero est picturæ arista pro tabula, vel vt hostes ipsos aliquando bonam reuocaret ad frugem; vel vt significaret secundam segetem Religionis, quò virescat, & crescat ad messẽ, non alio egere humore, quam sanguine. Trãseo nunc ad Azebẽdum, qui præcipuus ex Argonautis aduersus istiusmodi Harpyias pugnauit. quanta

in

Digitized by Google

in eo quoq; vis animi vel exanimi? Romanos milites interfectos olim admiratus est ipse hostis in Pyrrhico bello, quòd in extinctis etiã quodãmodo arderet ira, retinerent adhuc in vultu minas, & quod præcipuum est, quamquam soluti vita, tenerent tamen arctè atque distringerent manu gladium tãquam adhuc pugnaturi post mortem. at Azebedo, qui magnæ Matris effigie & tutius, & religiosius se armauerat, neque mortuo eam extorquere potuit hostis e manibus. Spirabat verò adhuc in vultu non ira, sed pietas; & miramur ab hoc genere militum breui totum orbem occupari potuisse terrarum, & Religioni subdi? quamquam igitur eorum virtus consecrata fastis nõdũ est, vt propterea seorsum a Cœlestibus meminerim, tamẽ indicti, ac fine laude abire non debent. Atque hi quidem flammam in Christianam Rempublicam excitatam restinxerunt cruore suo, illi alieno, hoc est ipsorũ hostium, Christiani videlicet Principes, relgionis veræ patroni. quid enim aliud Romanus Cæsar in Pannonia, Bohemia, Palatinis vrbibus, totaque Germania spectauit

Digitized by Google

semper, ac secutus est, aut Hispanicus Rex in Belgico bello tãdiu tot sumptibus in arma, legiones, exercitus? quid Gallicanus molitus est, & molitur, nisi vt perfidia, & impietas aboleatur? neq; enim hic putauit ad corpora tantum contactu curanda, sed ad Religionis quoque strumam exsecandam vim sibi tributam esse diuinitus; qui ardor, & inuictissimũ Poloniæ Regẽ agit. Quid nos interea? ignaui scilicet in Helicone sedebimus? an potius acri, ac præsenti animo in Religione tuenda erimus? At enim in huiusmodi monstris profligandis Herculis opus est clava, non clauiculis citharæ, arcu non plectro, aduolent (inquis) aduersus Harpyias istas Boreæ filij alis instructi, non pigra testudo. audio, sed & Hercules vnà cum Musis ædem habuisse legitur, & ipse testudinis inuentor talaria, & Phœbus arcum; & nobis erit pro venabulo stylus, quem acuet pietas. quamquam, ne nimis acerbi videamur, nõ tam superstites aduersarios, quos breui ad signa redituros speramus, insequemur, quam auctores ipsos, & architectos sceleris; nec solùm horum perfidiam detestabimur

Digitized by Google

mur, sed nostrorum maximè hominum in pugnando cõstantiam, nec nõ Cæsareos, ac Regios de impietate debellata triumphos concinemus. Atque vt in primo libro veram sapiẽtiam laudibus consecrauimus, ita in hoc vltimo insanientem, ac falsam Diris execrabimur.

Digitized by Google

ADVERSVS HÆRESES VARIAS.

ODE I.

Sæuiori nunc fide Pieri,
Dic monstra septem pulsa triumphis:
Fortes cane Heroas perire
Pro Latio, pia & arma Regum.
Fœcunda fraudum parturit Eumenis.
Nec fœta partus edere luridos
Cessat: recenti prole gaudens
Fert vterum pariter tumentem.
Est vt refossis ille procacior
Insultet aris, alter iniquior
Diuis tabellas dedicatas
Proruat, & simulacra vertat.
Hic Vaticano prælia fuscitat
Patri, minans incendia & impias
Vrbi ruinas; ille magnam
Numinis exagitat parentem,
Castamque Diuam immane periculum
Pollutus orbis contremuit probro,
Pallente Phœbo, perque nubes
Igniuomas equitante Nato
Matris pudicæ vindice, & horridum
Mittente telum. Est qui superùm dapem,
Dulci elaborat amque Amore
Ambrosiam illecebra trahente.
Fastidit. Alter par decus abnegat,
Patriq; Natum posthabet, inuidens
Natalibus magnis; & aquè
Ius negat, imperiique sortem.

Non

Non occupauit Patris opes Dei
Ignotus hæres: vis sed amabilem
Fœcunda Diuum mente gignit
Dulce Dei decus obuentis.
Hic astra culpat, vinclaque ferrea
Necessitatis, vimque adamantinam,
Durosque clauos mente ferua,
Arbitrio famuloque fati.
Sed pœna sæuis insequitur flagris
Reos aduras. imminet imminet
Infesta tergo, & cade acuta
Attenuare superba curat.
Testis mearum turpiter occidens,
Ari, minarum testis & impudens
Luther, cutisque olim cruenta
Exuuiis viduate Manes.
Suetus procaces non semel arduus
Pater sagitta perdere. sit perit
Incestus olim vulgus, vibes
Mulciber vt pluuius resorbet.
Adhuc procellæ vis patet ignea;
Stant verberatæ fulmine vineæ,
Agrique mendaces referta
Poma ferunt cineris, videri
Delosa; certant punica Regibus
Hic mala, pendens vnaque purpura,
Sed forma Bacchi fraudulenta
Sulphurea cadit in fauillas.

DE FIDE ADVERSVS HÆRETICOS, quos vocant Sacramentarios.

ODE II.

Magistra tantùm quæ docuit Fides
Curo haud preteruus discere, nil
Deum lacesso mente acuta. (*Supra*
Icariis bene doctus ausis.
Fide beatus scilicet unicè
Docente, non me Pantheides magis
Percussit, aut fallax Cleanthes.
Socratico neque permadentes
Sermone quondam, cuique Apis Attica
Sedit labellis nectaris artifex;
Vita nec incesta magister
In furias, Paphiamque adegit.
Mentem fatigo quid vacuo diù
Laboret tantum quid trepido minor?
Et claustra non frangenda tello,
Finibus ingenii remulsis?
Occulta magni non patet omnibus
Cortina Patris; quemlibet haud suis
Admittit arcanis; nec alti
Consilij penetrale pandit.
Interminatum Numen, & arduum
Discernit audax ingenio brevi
Mortalis impar, constituta
Munera transiliens Minerua.
Hoc fonte deriuata superbia
Infecit vrbes; hinc Latij probra,
Et pugna decertata verso
Pane super, profugoque Bacchо.
Vt voce mira parturiat Deum,
Et mente Flamen, dicere vt efficax
Mensa reclinatum dapali
Ambrosia interiore pascat.

Digitized by Google

Nec

Nec dona credam me Cerealia,
Tulisse vulgò, & Lesbia pocula
Quamuis Iacchi ducam odorem
Naribus, haud leue suspicabor
Quicquam. sub umbra qui latet hospita
Natrix; placenta quà simulat Ceres
Formam, teneri paruus orbis,
Cetera magnus Amor, Deusque.
Sed ive clauda mente per arduum,
Curtoque sensu non petos simplici
Nil allaborandum superbè
Est Fidei. nimium sagacem
Quandoque Veri prada fugacior
Eludit, arctis se expediens plagis,
Euasit aut sublimis, artem
Aucupis & vacuam fefellit.

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE III.

QVid turpe Ditis progenitum satu
Monstrūt quid audax pralia cōmoues,
Luthere, coniuratus arces,
Pergamaq; haud labefacta Roma
Tentare motu? non adamantini
Postes tenaci cardine corruent;
Ludetq; septem vim Trionum
Damna per inuiolata semper
Romana virtus, hoste domabilis
Nullo; ferocem presidio poli
Nulla fatigabunt ruina,
Quam Genitor reparans tuetur
Intactus auctor. nil grege profecis

Con

Contaminato : te sapientibus
Loiola curis, te pudicis
Consilijs animosus vrget .
Ne crede pœnis interijsse, quos,
Patris Quirini nomine, carceris ,
Seuaq; damnauit securis ,
Sustulit & sine lege iudex .
Deliberato vulnere dedicant
Ferrum; coruscos illacrymabiles
Videre, districtos & enses,
Pro Fide amant animam & paciſci .

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE IV.

LVther, cohortis signifer impiæ ,
Quondam nocentis dux sapientiæ .
Seu Colchica certantis arti
Seu magè Thessaliæ venenis ,
Te viperino semine (prò pudor)
Ferale monstrum Dis malus edidit
In damna Romæ, in damna templorum
Excidiumque, necem ac piorum .
Nutrix Enyo dicitur horrida .
Admosse labris vbera pallidis .
Lac & Medusæum suetus
Ducere, Cerbereumque virus .
Quam penè duri sæcla Sabellii ,
Et contumacis vidimus Eutropi
Cœtumque discretum impiorum
Bella sacris temerè inferentem .

Digitized by Google

Loiola

Leiola at ingens edomuit malum,
Peſtemque terris exitiabilem
Exegit illum ſauus Orcus
Extimuit, trepidumque vulgus
Vmbrarum; vt acrs perſonuit tuba
Bellator; angues Eumenidum graues
Arſere in iras fruſtra, acuto
Vulnere cum cecidere ſicti.
Quin & Britannus pronus in oſcula
Patris Quirini ſponte cadit; neque
Sauire curat cade multa,
Sollicitamque agitare Romam.

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE V.

LYmphata fertur mens malè cacubo
Obliuioſo fœderis arbitrum
Te dixit Alecto ruendi
Fana ſolo, veteres & aras.
Deforme mõſtrum, quale nec horrida
Lerne, profunda vel Nemee ſpecu,
Non belluoſis crebra luſtris
Africa, non Erymanthe condis.
Gaudes piorum ſanguine, ſancia
Gaudes parentis vulnere barbaro,
Romaque ſingultu, & querelis
Multa mouens mala funerata.
Auara cadis bellua; non tigris
Gangetis æquè, non leo inhorruit
Getulus, vt morſu trementem

Perſe-

Perſequitur lacerare ceruam.
Periurus audes diceve perfidum
Olim ſacramentum, irruis impiè
Armatus in ſacrata Diuûm
Pergama; prouuere & ſuperbo
Sigilla, & aras haud veritus pede;
Iuratus in Manetis, & Eunomi
Inſanientum verba doctor
Stultitia, veteriſque fraudis.
Te fulmen atrox attonat, attonat,
Quirinus hoſtem quo premit ardnus,
Iuſſis proterunm, quo profundum
Concutiens Acheronta turbat.
Potens minaci carmine perfidos,
Tadisque ſacris in rapidam Styga
Deuoluere; vltor ſic rebelle
Ingenium domitare curat.
Fœdare caſtos, & fidei integros
Tentare vt audes mille vafer dolis.
Sed Adrianis cautibus mens
Surdior illecebra reſiſtet.
Lethale nectar, mellaque Neſtoris
Cen viperini pocula ſanguinis
Deteſtor, exitoque turpis
Quicquid Amor mihi rex propinat.

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE VI.

TE, te hoſtè ſuperùm Stygis arbitra Re-
Diris exagitat metuẽdis, (ma. poliq;

Lu-

Luther, bella ausum templis indicere, bella
Impia, dementesque ruinas
Romuleis tectis minitantem; turpis vt au-
Immundi, fœdique inuentam (ctor
Vris Acidalia flammis, puerumq; sagittis
Armas, lethalique veneno:
Sed non clauda subit te pœna, tuosq; pro-
Ora habet illatabilis Orci, (funda
Styx habet vna omnes. alios Struetus, &
Confossis Titanibus addit. (Hugo
Hunc Caluinus agit furijs; hic torridus
Lampadij tada vritur atra. (Oeco
Agmina dementū densantur plurima. nul-
Sed Nemesis dimittet inultum. (lum
Delubris quicquid, magnaque minabitur
Hostis, mox plectetur Auerno. Vrbi
Integro cultu & victrice superstite Roma;
Cœlo illi nam defluit alto
Vis omnis gemino custode haud anea Diris
Ostia, munitaue resistant
Multo adamante sera; nec ianitor oretrifau-
Heroas deterreat ambes. (ci
Quid nocituram Vrbi fraudem cōmittis, &
*Insultas furialibus ausis? (Vrbi

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE VII.

NEglector alti Numinis, impium
Mimanta quondam, Porphyrionaq;
Retumque pugnacem, tumentis
En-

Digitized by Google

Enceladique imitatus iras.
Fies gigantum tu quoque fontium,
Ausus sagittas tendere, Cœlites
Contra, minari & bella, Luther
Dite malo genitus parente.
Periurus vt voti horrificum caput
Olim obligasti, protinus instruis
Turpes cohortes, arma demens
Arma moues Latio, veneno
Tingit sagittas exacuens furor.
Accrescit ingens vulgus, & agmina
Insanientum, aduersa cœlo
Agmina, purpureaque Roma.
Non impotenti sanius irruis
Manete quondam pergama deuouens
Romana Diris, terque ferrum,
Terque faces minitatus Vrbi;
Iniquus auis, & Latio grauis,
Quantum nec olim Nestorij genus;
Sic mente prafracta, vt Nouatus
Porphyriusue, furensue Cerdon.
Quin, si resurgat Sergius impudens,
Fallax sagacesque scilicet haud nota
Discernas audax prorsus vlla
Ingenium, indomitamque mentem.

ADVERSVS LVTHERVM.

ODE VIII.

Monebis hostis Vaticano principi
Inominata pralia?

Digitized by Google

Paratus aras impijs ligonibus,
Et alta fana vertere.
Quid nos, quibus ferrum minaris, & necē,
Et monstra pœnarum horrida,
Vtrumnè languidi otio, aut fracti metu
Cedemus hostibus impigri
Sumemus arma? teque per Britannicas
Oras, per vrbes Theutonum
Virtutis arcu, & insequemur ingeni
Telis, Quirini perfugam
Signis licet natura sit fortis parum,
At militem cœlum iuuat;
Vis manet hinc multum redonans anxilli
Sic militabo acerrimum
Bellum: nec arma iuuerint Vulcania;
Non aurea squama asperent
Pectus; nec atra Gorgonis geram ægide
Caput colubris horridum,
Satis superque munit hæc vis, vnicē
Datura spem victoriæ.

ADVERSVS CALVINVM.

ODE IX.

Liola calui verticis abscidis
Angues resectos Cantaber Hercules;
Magnaque detestata Roma
Consilia, & scelerum repressit
Impune causas, ceu furis impotens
Vulcane, pestis lurida ceu solet
Proserpere, informes & artus
Pascere, sic malesanus ira
Caluinus ardet vertere persequens
Augusta Diuùm pergama, diuitis

Arisi

Digitized by Google

Aris; proteruus perque rupit
Templa furor, rapuitque flamma.
Vis omnis Arî, visque Sabellia
Caluinum in vnum iam ruit, & Styge
Reliquit, altis ac tenebris
Occupat immeritos Triones.
Non sic tumenti pectore sæuiunt
Venena quondam Thessala, Colchide
Tractata Saga: viperino
Cantus ego magè felle vitem
Spirantis hydri damna; Quiritium
Patri reramplo credulus vnicè;
Nec peierabo vota quondam
Fonte mihi repetita puro.
Me lex Sicambro dissociabilem
Secernit arcens; sæpe sodalium
Mentes in insanas Enyo
Proripuit male suada fraudes.
Non me parentis Romulei Fide
Diuellet atrox Tanarus integrum;
Vibrans super ceruice ferrum
Excipiam, rigidumque vulnus.
Sunt certa Roma robora, Numine
Præsente; vano Marte parabitur
Ruina demens Vaticano
Imperio, miserumque funus.
Mutare quærant sed reuocabiles
Incesta castis; & pia fœdera
Tandem recantatis mouentur
Consilijs, Latijque probris.

Digitized by Google

ADVERSVS CALVINVM.

ODE X.

Mater Sacrorum Roma, quid impius
Caluinus audet voce lacessere
Turpi pudicam? te verentur
Cyclades Oceano repostæ,
Indique & omnis barbaria audiens
Dictis. Enyo sola quid obstrepit
Docenti, & insanum proterua
Eximulat, furiatque vulgus?
Plerumque mentes illaqueat dolis
Mentita Pallas; iure perhorrui
Tractare non tangenda Marsis
Saua magis, nocua & venena.
Falsi magistro dissociabilis;
Nec errat aeres inter omis lupos
Nec cerua Massylum leonem
Fœdere amat sociare iniquo.
Doctrina fallit lubrica plurimum
Disci; dolosa fallit imagine
Fucata malas, damna celat
Fronte supercilio remidens;
Haud virgo Pallas, Pallas adultera
Vero resistit, cedere nescia;
Et vertice obiecto Medusæ
Caute animum, ingeniumq; mutat.
Fraudis scientes eximit, eximit
Cœtu piorum Religio integra,
Iugoque diductos Quirini
Reijcit exilio pudendo;

Nimis

Digitized by Google

Nimis timendo carmine & asperis
Quandoque Diris intonuit pater
Tormaximus, nigramque tædam
Pratulit in Styga deuouentem;
Formidolosi fulminis Vrbe potens
Odit rebelles, & malè perfidos
Arcet; nec est dignata mensæ
Allequio neque . te magistro,
Caluine, abuti dedocet, unicè
Ius Vaticano nobile Flamini,
Sacrasque vittas deferens, &
Tergeminum, propriumque honorem.

ADVERSVS CALVINVM.

ODE XI.

INsanit, & tumente anhelat spiritu,
Manes, vt olim, ant Eutyches;
Nec deuouentem Tænaro Romam timet;
Non intonata commouent
Dira minando, nigra nec funalia,
Paratus & viuo rogus,
Vt execranda probra cœlo conijcit.
Sequuntur errantes greges
Rudem viarum & inscium veri ducem
In hospitali semita.
Aut dicta cæsis amputat vafer libris,
Aut inserit turpis nouæ;
Nothosque sensus promit interpres, velut
Admissus arcanis Dei.
Sententys sed obstrepit dementibus

Digitized by Google

Deo

Deo sequenti, nil monet
Cortina Vatum, decipit vulgus rude,
Et caca tendit retia.
Vt gaudet aras prorutas cernens solo,
Et fana flamma fumida?
Certans Sabino, & Sergio certans sacro,
Afroque Donato prior.

ADVERSVS CALVINVM. Christo morienti obtrectantem.

ODE XII.

QVid ò cruento stipiti affixum Deum
Et tu probris exulceras?
Magnumq; Numen, atque diuinum caput
(Prò barbara execratio)
Orco profundo deuoues reum Stygis,
Flammis Auerni torridum?
Neque hæc probrosa vox olim Sabellio
Nec excidit Carpocrati.
Mortalis (heu negabis hoc durus Geta)
In alta mergit Tartara
Mundi parentem, interque Manes horridos
Ligat catenatum, ac trahit.
Fluerenè cacus eripit mentem? acrior
Megara an vrget ignea
Tada proteruum? cerno, cerno flamina
Clotho secantem; tunc memor
Opp obiorum contremas, nudus spei,
Pallore turpis luteo.
Sic est. Deo minatus impiè, rogum

In-

Digitized by Google

Interminari supplicij
Plecteris ipse; senties sacrum tibi,
Quem tu cruorem proteris.

ADVERSVS BVCERVM.

ODE XIII.

CVi tauriformis cornua prælio
Procudis acri? quem petis impetu
Inominato? franget iram,
Cornuaque imperiosa franges
Romana virtus. illa ferocior
Vires Leonis contudit Armeni,
Menteſque Titanum ſuperbas
Subruit, ingeniumque pugnax,
Victiſti & Vrſas, Roma, Libyſtidas,
Lupos & acres, oraque tigrium,
Vngueſque, Pœnos ac leones,
Et Getica catulos leana;
Tauro ruenti nunc age durior,
Et robore obluctare valentior;
Obnixa in aduerſum recurre,
Sterne ferum, & caueæ fatigæ,
Inſurge, victrix. ſolliciti metus
Nunc abſtineto Roma, dabit tibi
Infeſtus olim, mox ſuperbæ
Cornua dilacerandæ Taurus.

ADVERSVS BEZAM.

ODE XIV.

Digitized by Google

Dux

Dvx inceſte cupidinum,
Et demẽs opifex carminis improbi,
Quem laſciua licentia
Turpem ſollicitis uſſit amoribus,
Te ſoluit puer ignea
Tadaſte pariter ſtulta preteruitas
Durauit Latio grauem.
Vnum, ſed geminum prodigium, nocens
Molli carmine, ſaxaque
Vincens duritie, & mente adamantina.
Vatum in te veterum ruit
Cypris tota, cales, queis malè feruidus
Flammis arſit Anacreon;
Areus, & pharetram, & dicis amantium
Infelicia vulnera.
Irata nimium ſic Polyhymnia,
Nec Phœbo auſpice, Phocidos
Integros latices inficis, inficis.

ADVERSVS CAROLOSTADIVM.

ODE XV.

Quò te citatum prouipis, impio
Prouecte curſu? non vt Olympius,
Pulchra legatur ſorte puluis:
Laurea vel pugilem coronet.
Inauſpicatus ſed furor incitat
In templa Diuùm, meta licentiæ
Sed nulla turpi eſt conſtituta.
Curriculi, ſtadiique liber
Erras, furentem te ſtimulante malo

Digitized by Google

Ditis sorores; flagitiumque agunt
In omne; dilectum ire suadent
Fana, sacras violatum & aras.
Hic mentis orbis, hanc teris orbitam
Sultus proterui consilij; scelo
Sed lubrico offendes piorum
Quod liquido maduit cruore.

ADVERSVS OECOLAMPADIVM.

ODE XVI.

QValis per altum flammæ volubilis
Nemus recurrit, quam celer Africus
Irritat acrem, talis Oeco-
Lampadii furor impotentis
Per fana fertur, cuncta ruens, regnum
Minatus Vrbi, inc. ndiaque impia.
Certat Promethæo, dignus, ales
Cui rigido iecur vngue carpat
Vltro recrescens, telæ Cyclopeæ
Hic conflat ignis, noxiaque adibus
Tormenta sacris; sulphurato
Pulnere ceu grauidus caminus
In Martis vsus aptus, & horrida
Bellona, vt auras impulit, igneas
Sodalis Aetna, perque rupit
Mœnia glande tonante, & arces.
Quis ò triformem Bellerophon ferox
Acri Chimæram vulnere perdomet
Elatus alis pegaseis?
Ignea quis petet ora telo?

Digitized by Google

Il-

Illum piorum probra Quiritium,
Elammaq; circum templa volatiles,
Iuuantq; detestata cœlo
Prælia tergeminaque Roma.
Caput Quirinus deuouet illius
Horrendus Orco ritè nigrantibus
Tædis, & execrata damnat
Consilia, exagitatq; Diris.

ADVERSVS IOANNEM HVS.

ODE XVII.

AT ô scelestè furcifer, quid impio
Roma parentis viscera
Ferro lacessis? tela quid mittis, velut
Acrem petiturus feram?
Quid non malorum texis? ô patiens diu
Astræa inulti criminis,
O surde probris improbis æther, adhuc
Quiescis auritus minus?
Nunc nunc coruscus igni, nubibus tona;
Iramque in vnum conijce.
Ah ah sacras bipennibus duris fodit
Aras, & ades subruit.
Statim sed illum dira detestatio
Non expianda deuouet,
Romana qua vis est profundi Tænari,
Potens & ardui poli.
Sic cum probrosa voce, & incesta Deum,
Matrem & petisti Virginem,
Caue, caue, nam Roma ritè fulmina

Digitized by Google

Parata mittit, ignei
Regique damnat, contumacis Eutropi
Turpem sodalem, & Eunomi.

ADVERSVS HVGONEM

ODE XVIII.

HOc hoc scelestũ, & obligatũ Manibus
Ferox iambis acribus premam caput.
Aequale numen non mouendum Filii,
Paremq; cultum, & ius paternum denegat
Impunè vt vrbes ille mendaci dolo
Contaminatus perdat? aureum inquinet
Vt aere tempus? duret vt ferro aspero?
Superba dictor ordinauit agmina,
Aduersa cœlo tela torsit impia
Peruncta felle viperino, Cerberi
Spumaq; turpi. non furore deuocat
Irata Roma, non verecundus pudor;
Nec mens relapsa, prisca & in pectus fides,
Hac vota sunt nefanda, Romam vertere,
Quam nec tyranni Ditis acer impetus
Prosternere, aut fratres Auernales valent.
Insistet Vrbis pulueri victor fera
Graues ruinas occupabunt adium,
Et ossa Diuûm dissipabit impius?
Furoris heu deuoti & impotentiæ
Hostis, polog; abominatus ardeo.
Ite, ite reuoluere alta flamma pergama,
Imagines q; Cœlitum proscindere.
Quirine vindex, quid morari? ardeat

In-

Digitized by Google

Infamis hostis ardeat, donec cinis
Arens feratur actus insanis Notis.
Vix expiare possit incestum scelus
Sicana flamma, vix & ars Cyclopea.
Non soluet illum Mulciber dementia,
Sic obseratis auribus Roma minas
Temnit satelles liberi Cupidinis,
Vt surda Mauro tunditur cautes salo.
Lenire pectus asperum frustra pares,
Mollire frustra, Gorgonis vultu riget.
Illum capillos implicata turpibus
Hydris adurit, fumidam Alecto facem
Tendens furenti, torto adurit verbere,
Vrgetq; saua, demouens mentem loco.
Diiudicantis sacra iura Curiæ,
Formidolosa temnit & subsellia
Patrum, seuera damna fleturum caput.

In Patres nonnullos Societatis Iesu ab Hæreticis interfectos.

IN EDMVNDVM CAMPIANVM

ODE I.

Diserte lingua cultor, & artium
Consulte Rhetor Mercurialium,
Edmunde, tutor Vaticani
Imperii, dominæque Romæ,
Ferox acuto Marte lacessere,
Et ingenti hostem frangere viribus:
Nec afferunt virtuti acerba,
Damna metum, rigidumque ferrum.
Nequicquam inani Curia perstrepit
Fragore; fractis non secus Adriæ
Obiecta cautes fluctibus stat,
Nec vacuas metuit procellas.
Damnate quamquam cadis & horrida
Pœna, haud refixo damna tuebere
Obitu, amicis Quirini
Impatiens sine honore temni.
Diuùm theatro ter crepuit polus
Plausum, ter orbis; dum bene dimicas
Spectandus hosti, quantus acri
Ingenio immineas, lacertis
Et quantus insurgas sapientia
Munitus armis; ceu quatit arduas
Fulmen trisulcum arces, coruscæ
Pleiade dilacerante nubes.

In

Digitized by Google

IN EDMVNDVM.

ODE II.

FRustra laborat vis inimicior
Stantem columnam vertere, fontium
Pœnis adurgens, & seuera
Fata minans tibi, Vaticana
Vt iura temnas; qui generosior
Luctatus aris pro Latijs, caput
Ac deuouens vltro, nec arma
Sana times, neque mortis vllum
Gradum retractas, humida nubila
Serenus interferre necem grauem
Neruos fatigantem, inquis, sanis
Suppliciis equitare fortis
Frenas dolorem haud indocilis tui
Auriga; cæli sic capitolio
Inuectus altè dux reportas
Haud vacuum spoliis triumphum.
Te erudus hostis, te stupuit frequens
Senatus; hæsit lictor atrox stupens
Nil te pauentem dura pœna
Horribilis mala, dira cædis.

IN EDMVNDVM.

ODE III.

EDmunde, pugna strenuus ardua
Defendere Vrbi prohra, cruoribus
Vnctas secures sponte temnis,

Digitized by Google

Parata mittit, ignei
Regique damnat, contumacis Eutropi
Turpem sodalem, & Eunomi.

ADVERSVS HVGONEM.

ODE XVIII.

HOc hoc scelestũ, & obligatũ Manibus
Ferox iambis acribus premam caput.
Aequale numen non mouendum Filii,
Paremq; cultum, & ius paternum denegat
Impunè vt vrbes ille mendaci dolo
Contaminatus perdat? aureum inquinet
Vt aere tempus? duret vt ferro aspero?
Superba dictor ordinauit agmina,
Aduersa cœlo tela torsit impia
Peruncta felle viperino, Cerberi
Spumaq; turpi. non furore deuocat
Irata Roma, non verecundus pudor;
Nec mens relapsa, prisca & in pectus fides,
Hac vota sunt nefanda, Romam vertere,
Quam nec tyranni Ditis acer impetus
Prosternere, aut fratres Auernales valent.
Insistet Vrbis pulueri victor fera
Graues ruinas occupabunt adium.
Et ossa Diuûm dissipabit impius?
Furoris heu deuoti, & impotentiæ
Hostis, poloq; abominatus ardeo.
Iit, it reuoluere alta flammæ pergama,
Imagines q; Cœlitum proscindere.
Quirine vindex, quid moraris? ardeat

In

Digitized by Google

Infamis hostis ardeat, donec cinis
Arens feratur actus insanis Notis.
Vix expiare possit incestum scelus
Sicana flamma, vix & ars Cyclopea.
Non soluet illum Mulciber dementia,
Sic obseratis auribus Roma minas
Temnit satelles liberi Cupidinis,
Vt surda Mauro tunditur cautes salo.
Lenire pectus asperum frustra pares,
Mollire frustra, Gorgonis vultu rigens.
Illum capillos implicata turpibus
Hydris adurit, fumidam Alecto facem
Tendens furenti, torto aduris verbere,
Vrgetq; saua, demouens mentem loco.
Diiudicantis sacra iura Curiæ,
Formidolosa temnit & subsellia
Patrum, seuera damna fleturum caput.

Digitized by Google

In Patres nonnullos Societatis Iesu ab Hæreticis interfectos.

IN EDMVNDVM CAMPIANVM

ODE I.

Diserte lingua cultor, & artium
Consulte Rhetor Mercurialium,
Edmunde, tutor Vaticani
Imperii, dominaque Romæ,
Ferox acuto Marte lacessere,
Et ingenti hostem frangere viribus:
Nec afferunt virtuti acerba,
Damna metum, rigidumque ferrum.
Nequicquam inani Curia perstrepit
Fragore; fracta non secus Adria
Obicta cautes fluctibus stat,
Nec vacuas metuit procellas.
Damnate quamquam cadis & horrida
Pœna, haud refixo damna tuebere
Obitu, amici ius Quirini
Impatiens sine honore temni.
Diuùm theatro ter crepuit polus
Plausum, ter orbis; dum bene dimicat
Spectandus hosti, quantus acri
Ingenio immineas, lacertis
Et quantus insurgas sapientia
Munitus armis; ceu quatit arduas
Fulmen trisulcum arces, coruscæ
Pleiade dilacerante nubes.

In

IN EDMVNDVM.

ODE II.

FRustra laborat vis inimicior
Stantem columnam vertere, fortiter
Pœnis adurgens, & seuera
Fata minans tibi, Vaticana
Vt iura temnas; qui generosior
Luctatus aris pro Latijs, caput
Ac deuouens vltro, nec arma
Saua times, neque mortis vllum
Gradum retractas. humida nubila
Serenus interferre necem grauem
Neruos fatigantem, inq; sanis
Suppliciis equitare fortis
Frenas dolorem haud indocilis tui
Auriga; cœli sic capitolio
Inuectus altè dux reportas
Haud vacuum spoliis triumphum.
Te eruditus hostis, te stupuit frequens
Senatus; hæsit lictor atrox stupens
Nil te pauentem dura pœna
Horribilis mala, dira cædis.

IN EDMVNDVM.

ODE III.

EDmunde, pugna strenuus ardua
Defendere Vrbi prœbra, cruoribus
Vnctas secures sponte temnis,

Digitized by Google

Iudiciiq; minas, & iras
Subsellíorum, damnaq; Curia,
Vita, cruenta seu necis arbitra.
Seuera nil consulta pectus
Concutiunt, animumque atrocem.
Pugnas sub acri marte, periculi
Plenoq; vt amenti sapientia
Obsistis eluctate, nomen
Purpureoq; sacras triumpho.
Heu mente quantum parturit impia
Regina fraudis, quam furit impotens
Euertere aras, atque flamma
Prouuere, atque ligone fana,
Virtute seu tu viuide martia,
Siue expedito nobilis ingeni
Telo, proteruum frangis hostem,
Ipse tua nece victor heros.
Eoa quarat littora plurimus
Loiola alumnus, regnaq; Memnonis;
Te nota percussit Britanni
Ora, salus patriaq; gentis.
Virtutis amplus scilicet hic manet
Campus, theatrum laudis & assonans.
Laurum triumphalem cruore
Sparge tuo, religans virentem,
Frontiq; adaptans. tempus erit, potens
Cum Roma dignis mactet honoribus,
Et templa quæ tutatus, atque
Thuricremas tibi sacret aras.

Digitized by Google

IN-

IN HENRICVM GARNETAM ab Hæreticis interfectum.

ODE IV.

AT non pudenda cessit inertia
Infracta virtus, agmen vt aspicis
Plutonium atris, & caducis
(Prò scelus) incubuisse templis.
Seuera soluit lingua silentium,
Telumque vibrans exacuit Fides
Potentius telo trisulco
Fulminis, igniferaq; glandæ.
Pulchrè cadentem tempore deteri
Oblisioso prouida non sinit
Virtus; canora te tubaq;
Vsque dedit celebrare Fama.
Vt tu iacentem scilicet imbuis
Cruore aristam (mira fides) nitens
Imago Apellèa sine arte
Extitit, haud oculos inani
Dolosa spectro ludere, sic genas
Dulces ferebas, oraque mitia,
Horrenda quamuis illa Diti
Ora, supercilio feroci.
Quis apta forma finibus vltimis
Pigmenta quarat? cum nouus artifex
Amor Ducum spirantia ora
Exanimum ipso animet cruore?
His quippe sollers ille coloribus
Heroas Vrbis ponere martia,
Sic spiritu per lethum, acerbam
Perque necem veniente vita.

Digitized by Google

IN DOMINICVM COLLINVM, ab Hæreticis interfectum.

ODE V.

Romana virtus quem semel excitat,
Non ille ferrum palleat asperum
Deuotus aris, ceu securim
Ritè tener vitulus cruentat.
Humana temens cuncta, per arduum
It mente; splendens purpura Curia
Non agra perstringit tuentis
Lumina, non hebetabit auri
Fulgor, vel argenti nitor, aberis
Spectare suetum patria sidera.
Edura franget, vincet asper
Lenia, blanda mouebit atrox.
Non sumptuoso munere subruet
Tyrannus, aulam pollicitus; neque
Mollibit auersum fauoris
Illecebra, tumidique honoris.
Dem ssa quamuis a Borea tonet
Procella turbans, expediet metu
Pectus nefas cui signa Roma
Deferere, aut pretium est perire.
Humata squamis atque adamantina
Lorica munit; sic sibi creditum
Virtus vt instruxit, nec ora
Iudicis extimuit nec iras,
Promptumque linga supplicium nece
Lusit, nocentum damna bipennium,
Et cuspides lusit micantes,
Et rigida noua monstra pœna.

IN

IN THOMAM GARNETAM. ab Hæreticis interfectum.

ODE VI.

Nvnc martialem cecine, barbite,
Heroa, sortem temnere supplicij
Acerbioris damna, sortem
Ius Latii decus ac tueri.
Stat præparatum pectus in arduis
Vtcumque rebus, sive Britannicum
Mare imbuat pulchro cruore,
Sive sola interioris Indi.
Mirum seueris quod fuit arbitris
Pœna, vt recenti robore pro sacris
Pugnaret aris, proque fanis
Non sine laude animosus heros.
Victor resistit, victor & occidit,
Seu pertinaci Marte Melanthona
Fatigat, arcet seu fugacem
Mennona, præcipitemque Bezen.
Non ora crudi Iudicis horruit,
Lati piorum sanguine Iudicis;
Deuotus ensis nec pauentem
Terruit, & grauior videri.
Lictor, securi promptus ahenea,
Et exsolutis fascibus, cbuius
It pectore aduerso, minorem
Vel capitis metat ille ferro.
Mens firma, & alti consilij tenax
Virtute nitens robore stat suo;
Sed prouehit robur Tonantis

Digitized by Google

Strenua vis, neque gnara vinci
Quandoque patrona illa tuebitur
Clientem, & acri militia instruet,
Eludet iras barbarorum
Per media inuiolatus arma.
Vis illa pectus roborat horridis
In rebus atrox; scimus vt integra
Quondam puella flammam, acutum
Et chalybem tulerint feroces.
Frustra Tyrannus vulnera destinet
Virgis timendus, siue securibus,
Vrbesque nutu late & ampla
Regna supercilio coercens.
Sed quid Nerones, ac Decii furor,
Aut quid Valentis sollicitent mina
Horace munitum trilici,
Quemq; Fides adamante cinxit?
Superne promptam cernit adoream,
Interque pœnas, sæuaque vulnera
Mercede se solatus olim
Diuite, decipitur dolorum.
Garneta frugnax hac ope restitit
Contra minacis spicula Curia
Inter tumultus impiorum
Nunquam animum positurus acrem.

IN ROGERIVM FILOCIVM ab Hæreticis interfectum.

ODE VII.

IVratus Heros iura Quiritium
Audet tueri cade sub asperâ

La-

Digitized by Google

Laceſſit hoſtem diſſidentem
Romuleis benè tectus armis,
Virtute praſens, ac trepidis ferox
In rebus. illum Relligio haud rudem
Pugna coruſcos inter enſes,
Et medias iubet ire cades
Impune. templis pro patriis mori,
Ariſq; ſacris eſt decus, & ſatis
Lucri eſt, cruoris largus vltro
Magna anima haud timidè peperciſſe.
Dum Roma celſum ſideribus caput
Regina dignis tollat honoribus
Ignara fœdi, ſordiumq;,
Dulcè necem fuerit paciſci.
Vetabit, Hugo quem malus incitat,
Lutherue demens, inquinet integrum
Sententia, purumque labis;
Et meritis agitabit iris
Falſi magiſtros. ardua ſic poli
Fides recludit ſponte cadentibus,
Nec deprimit caſu, ſed altè
Per liquidas agit ales auras.

IN FRANCISCVM POGIVM ab Hæreticis necatum.

ODE XIII.

NEglecta Roma, haud opprobrium leue,
Quidnis ſuadet ferre vel ardui,
Seu mittat vltra Gangem, & Indum,
Seu rigidos agat in Triones.

Digitized by Google

Era-

Eradet ipso quo cadit aneo
Mucrone turpes stultitiæ notas;
Cruore vel delebit ipso
Fœdæ malis elementa chartis.
Hoc actus igni legifer India
Franciscus vrbes Memnonis appulit,
Delubra deiecturus alta
Ditis, & inuidiosa signa.
Fines reuellens Oceani vltimos,
Vltraque tendens per sola deuia,
Auarus orbis, non auarus
Sanguinis, intrepidaque vitæ;
Triformis vni terra recluditur,
Vt incitatum Numine viuido
Heroa tempestiua virtus
Miitit agens, pelagoque credit;
Vt vox procellas increpuit potens
Ingrata ventis non semel otia
Indixit, & sæuos per æstus
Compositi siluere fluctus.
Hac vi Quirini iura tuebitur
Britannus heros, sequeque senatui
Tumultuoso mente firma
Offeret impauidoque vultu;
Procudat enses telaque Mulciber,
Ceruice ferum tingere barbarum
Præstet, inscribens trophæum
Nobile purpureo cruore.

IN ALEXANDRVM BRIANTVM ab Hæreticis interfectum.

ODE IX.

Digitized by Google

ET te ferocem pulvere bellico
Mirata fastis Roma recensoat
Aras tuentem Vaticanas,
Signaq; non temeranda Diuûm.
Vis nulla firmum propositi Ducem
Infregit, inter sæua tot agmina
Diris frementis spicula inter,
Vulneraq; horribilesque cædes.
Deliberatis acrior emicas
Pœnis, paratus fata lacessere.
Est ille fortis cui licebit
Dicere. Romulidum tuebor
Rituſque, & aras, vel laris occupet
Vulcanus igni, me vel acutior
Ceruicibus sectis securis
Deminuat, laceret vel artus
Formidolosus vulnere Scorpius,
Non pierabo fœderis irriti
Reus fidem, nec diffitebor,
Quam semel instituisse fateri.
Integra Romæ iura, puertia
Ab vsque prima, condidici, manent
Immota per cœli tenantis,
Fulmina, per pelagi tumultus.

In THOMAM COTTAMVM, ab Hæreticis interfectum.

ODE X.

O macte miles non superabili
Virtute, robur concipe martium:
Insur-

Digitized by Google

Insurge in hostem, non ferendis
Fana diu vidquit ausis
Lutherus, audax omne animo nefas
Mouere, & omnis nequitia sciens;
Demissus Orco sed Quirini
Ritè manu, iaculoque acuto.
Infecta monstro scilicet horruit.
Tantaque tellus ingemuit liue,
Incestat vt pollutus vrbes
Fraude mala, maculaque turpis.
Hoc hoc saluti prouidus vnicè
Dolebat Heros, prodigium execrans
Immane, fœdum, sordidique
Ingenij monumenta damnans.
O signa dixit vilè iacentia.
Deiecta & ara, spretaque Numina.
O mœsta templorum ruinis
Religio, immeritisque probris.
Certans Britannum gloria sideri.
Hac labe turpis, dedecorum hac nota
Lutheride vt sit? prò parentum
Religio vetus, atque nunquam
Peiura vati, mobilis aut Fides.
Oblita, cultus patria pristini,
Oblita auorum dura Roma,
Dura patri Latio resistes?
Tingam secures protinus, & caput
Ferro resectum denoueo libens.
Qua iam pararit tela lictor
Nouimus, & quibus instet armis.
Vltro peribo, vulnere sic iuuat.
Ac cede pulchra vixe perennius;

Hoc

Digitized by Google

Hoc marte Luther proteratur
Vilior, hac superetur arte.
Tali virilis mente lacessiit
Hostem, labanti haud consilio levis,
Trahente par virtute robur,
Vimque animi veniens in aevum.

IN XL. PATRES. ab Hæreticis necatos.

ODE XI.

Siniſtra, an exis alite dextera
Soluta nauis littore? nobiles
Heroas adducens, & Argo
Altera, sed potiore cura?
Caue ah furentes aſpicis, aſpicis
Hoſtes piorum? remigio levi
Centaurus armis fœta fertur,
Atque neci inſidiata Piſtris.
Non ſic Charybdis vaſta volubili
Plerumque puppes gurgite ſurpuit,
Non fabuloſo Scylla latratu
Horrida, non agitata Syrtis.
Formidoloſum nauta Caphareа
Non horret aquèsaut alta Ceraunia.
It decoloratus cruore
Purpureo Socium immerentum
Nereus; vt enſis pectora barbarus
Hauſit, rubeſcunt Oceanitides,
Duraq; cautes, atque noſtrum
Omnis inhorruit vnda cade.

Beata

Beata multa merce cadentium
Cruore dives nauis, & vnicè
Illustris, astris quam remistam
Vranie numerare gaudet

IN IGNATIVM AZEBEDVM, ab Hæreticis necatum.

ODE XII.

O Ductor heros agminis impigri
Vicisse Nerei longa pericula,
Praelonum & iras, nil dolosum
Oceanum, horribilesq; phocas
Tremiscis, & quos parturit impiis
Horrenda monstris terra, Zuinglios,
Bezas, Sequetosque pronos
Voluere templa superba Diuùm.
Iurate custos alta tuebere
Vrbis sera pia pergama, seruent
Vel vnda, mordaciue ferro
Icta cadat sine lege cervix.
Vigor cadenti spirat adhuc, vigor
Temnens secures, telaque barbara,
Et militis commissus acris
Intrepida fidei renidet
Honos Quirini. sic vetat emori
Alumna virtus. eripit, eripit
Lethe, nec vnquam muta magnis
Obstiterit meritis vetustas.

AD

AD FERDINANDVM III. AVSTR. IMP. Hæresum depulsorem.

ODE I.

Magistra Veri Roma patentibus
Dat iura terris, cunctaq; temperat;
Seu Tanari vectes refregit,
Seu Borea velut icta cautes
Tumultuosi non timet Adriæ
Motus, nec insani freta Bosphori,
Non inquieta vim procellæ,
Imperium tumidique Nerei.
Secura damni, ne furor urgeat
Procliuis aras, signaque conterat,
Vertatque templorum superba
Culmina præcipiti ruina.
Hæc fausta nobis fœlices otia,
Hæc sæcla fortes Austriadæ aurea
Habere dant: sic, Roma, honore
Ritè nites, veterique cultu.
Cervice curva iam domitus iugum
Trahit Melanchthon, & famulus trahit
Struetus, & cursu repressa
Vis Carolostadii tenetur.
Sic gratulata protinus hostium
Victrice Roma, fregimus agmina
Ditis furorem haud auspicatum
Fregimus; imperiique robur.
Fatalis orbi pone superbiam
Luthers, seuevas expetit, expetit
Astræa pœnas; fœda fundes

Digitized by Google

Viscera cum sanie cruenta.
Sic expiatis sordibus occidat
Contaminati dux gregis. & mihi,
Patrique damnatum Quirino
Cum Sociis Nemesis fatiget
Vltura probrum; Romulidûm fidem
Periurus ex quo fregit, & impia
Famosus hostis bella movit,
Armaq; seditione ducta.
At nunc quieti fœdera Pannones
Jungunt; & hostis perfidus abstinet
Amentia, & mitem redonat
Austriadûm mihi Mars Bohemum.
Sic Bactra tendo nomen in ultima
Illustris, orbis perdomiti potens,
Hostis triumphatiq; semper
Laude recens, meliorqi Amazon.
Sed contumaces horrida perfugas
Hac lege frano, ne sociabili
Piis remisti fœdere, atrum
Porrigere instituant venenum.
Cœno renatus ter ferus irruat
Luther, ter aprum sed Calydonium
Venabitur cum laude Cæsar
Mille mihi iaculis refossum

AD FERDINANDVM IMPER.

ODE II.

O Dux canori carminis, aurea
Qui plectra tangis, nunc age De

Digitized by Google

Fer acer arcum, fer pharetram,
Prome mihi ter acuta tela.
ui prima tendes vulnera? quem premes
ythona? fundentem horrida sibila
Vibrante lingua, mille curuatum
Orbibus, ac tumidum veneno.
eluinus orbem seditionibus,
ciſq; Luther motibus occupat,
Vterque formidatus Vrbi,
In Superos iaculator audax.
xis habenis prona licentia,
currit in praeceps; & amoribus
Ara: scit inceſtis iuuentas
Aegra cupidinea ſagitta.
:mnóſa cui non ſauiit Eumenis,
ſha caſtis? quis fidei tenax
Tortoris euaſit cruentas
Cade manus, chalybemq; durum?
pröne Enyo ſanguine plurimo
ecit aquor, propulit impia
Heroas, obiecitque monſtris
Turpibus, indomitiſque Phocis.
l mitte, Clio vulnera; Caſari
tare magnos: retulit hic decus,
Cultumque ſacrorum, & vetuſtis
Reſtituit ſimulacra templis.

AD FERDINANDVM IMPER.

ODE III.

Des querelis principis vrbium,
Romane Caſar; proeminus emica

Coru-

Digitized by Google

Coruscus armis, totus armis
Asper in impia cæstra Ditis.
Defende templis excidium graue,
Defende & aris; collige, collige
Sacrum piorum pulueren, & flens
Ablue non humilem fauillam.
Nunc, nunc ferocem te iuuet æneus
Thorax & acer vultus in improbum
Hostem, vocari dignus Vrbis
Vltor eris. refer ò supernè
Ducem volucrem nobilis agminis;
Qualis per auras ille volubiles
Nigro subegit carcere olim
Cum sociis Erebi tyrannum.
Compesce bellis indomitum genus;
Sternens superbos; ne furor vrgeat
Praceps; in ararum & ruinas
Mittat, in exitiumque Roma.
Mutare mentes lenibus asperas,
Mollire duras tu potis vnicè,
Vel Marte concussos tonante
Frangere, vel sociare cultu.
Auctore tanto dicta procacia
Tandem recantent, pone silentium
Probris; voraci fine flamma,
Seu rigido libet vngue ruptis
Sauire chartis. scripta iacent, iacent
Sepulta nigro puluere, fabula
Lutherides, nugaque inanes,
Tisiphone sceleris magistra.
Sic astra tanges vertice lucido,
Fama volucri vectus in arduas;

sic

Google

Ne regna regnis addere, vrbes
Vrbibus armipotens venides.

AD FERDINANDVM IMPER.

ODE IV.

NVnc desine omnis Relligio metus,
Curaque: puram latior explica
Frontem; ligones semper avis
Ne metuas, rapidamue flammam
Vpunè templis impulit, impulit
Itherum Auerno vis noua Cæsaris
Amica Roma; nec proterua
Mente furit, socioſue cogit
Intaminatos; turbinis ignei
Tu ſueti corripere ardua
Querceta ſiluam cum comantem
Mulciber imperioſus hauſit.
Martiali freta ferocia,
Gina, durum frangere Saxona.
Sol quicquid edit, quicquid abdit,
Diua, tuum eſt; capæ ſcepra dextra.
Cura, Luther quid malus audeat,
Aid moliatur perfidus inclyta
Caluinus Vrbi; quid minetur
Beza ferus, nec amicus avis
Rwtus, vltrix Auſtridiadum domus
Mmat procacem ſiue Melanthona,
Seu te ſacra arrodentem acuto.
Muſcule, dente, nocens vel Hugo.
M criminoſa frena licentia

Inia-

Digitized by Google

Iniecta tandem; seque domabilem
Lutheris Alecto fatetur,
Cæsareis opibusque fractam.

AD FERDINANDVM IMPER.

ODE V.

AVgustæ, Manes acer in impios
Turbata terres regna Proserpinæ.
Superba centum dans catenis
Monstra, Melanchthoniasq; larvas,
Chimæram & Oecolampadii igneam,
Sphyngemq; Caluini, atque Lutheridem
Strigem, atque Bezanam Celano,
Horribilemque trahens Zuinglī
Empusam ahena compede, Erinnyas
Trahens sorores, qua tibi Gorgonum
Posthac resistet? sæua tendens
Viperei capitis colubros,
Tædaq; nigra tangere Theutonum
Conata fines, quis veterem audeat
Gygemq; terris, & renata
Geryonum reuocare monstra?
Sopore longo quis Vigilantium
Malè excitabit? quis neget impium
Cerdona, & infestum Sabinum,
Auspice te, potuisse vinci?
Manantem & atro Nestora perfidum
Veneno, & insanum mareotico
Mineta, & infamem suorum
Naufragio Pelagī Charybdim

Cum

Digitized by Google

Cum tu nocentes relliquias ferox,
Pugnante cœlo, viceris, unicè
O terror atri Ditis, Orci
O domitor, Latiiq; vindex.

AD PHILIPPVM IV. HISP. REGEM Hæresum depulsorem. De bello Belgico, & sacris Quæsitoribus.

ODE VI.

PHilippe, clari sceptriger Hesperi,
Interminati rector & imperI,
Cui regna longè barbarorum,
Oceani quoque belluosi
Subiecit amplos Relligio sinus,
Discreta ponto littora feruido;
Ter vt verendum Numen alter
Disceret orbis ab vrbe Roma.
Te turpis horret vulgus, & EunomI,
Ariq; viles relliquiæ tremunt,
Quicumque Belgarum Quirino
Bella mouet, Latioq; sacro.
Distringe ferrum Ditis in improbi
Examen, ararum excidio incubans;
Timenda delubris caducis
Arma inhibe domiturus armis.
Tantum probrorum? dedecorum feres
Tantum? sacrarum scilicet arcium
Superba fatali ruina
Tisiphone Latiiq; damnis
Lutheris error? prisca reuellere

Digitized by Google

Signa, & tabellas ausa refringere.
Vnguiq; sacratas proteruo
Effigies lacerare Diuùm.
Vnde inquinatas Beza coercuit
Manus, Menandro parq; Sabellio?
Quas ille non deiecit aras?
Fana quot in cinerem soluta
Testantur iram, incendiaq; impia?
Quis heu ruentum non sonitum audiit?
Vestalis aut cuius pudori
Cæcus amor Paphiæ pepercit?
Prò magna Roma numina, prò sacra
Tangenda nulli, quis furor opprimit?
Luthere, ritus Vrbis omnes
Sustuleras, nisi te furentem
Sincera cultus Austriadum fides.
Et cura magni prouida Flaminis
Frenasset armis sine flamma,
Horribiliq; foro severa.
Sic ritè Iudex exterit, atterit
Infame monstrum. sedulus excutit
Quæsitor æstus, inq; flamma,
Inq; necis redigit timores.
Mactatur Orco victima lurido
Cervice luctans, nec patiens iugi
Et gestiens latè per agros
Ludere liberiore salsu.

AD PHILIPPVM REGEM. ODE VII.

IMpie fare Luther
Antea præceps, vbi nũc vis animi impotentis
In-

Digitized by Google

Inuidiosa Roma?
Cur vt olim non violens deproperas & (aras
Vertere & alta Diuùm
Tecta? cur sacras tabulas tangere nunc (vereris?
Quid resides inanax?
Sic iners, inglorius, vt saucius anguis a-
Vulnere pressus iras (cui
Cur nec attollis tumidus? post monstranda
Sibila, post probrosa (lingua
Dicta lăgues? tenè furor præripiebat amẽs
In pia templa & aras?
Nempe fregerunt generosi Austriada fu-
Turpè iace resecta (rorem.
Hydra, limosamq; tene pro tumulo pa-
Obruet alter igni, (ludem.
Claua & Alcides domitor te grauiore
(franget.

AD PHILIPPVM REGEM.

ODE VIII.

INsana mentem cui quatit impio
Furore Enyo, mox auidus rogus
Paratur. escam debet ille
Mulcibero; nrque acerbus ibit
Impunè Roma principis auream
Scindens coronam, purpureum decus
Fœdansque, quis claues Olympi,
Atque Erebi teneat profundi
Neglector. aras ille ligonibus
Incestus, Vrbem destinat ignibus
Cremandus igni; sana Diuùm

Digitized by Google

Deuouet, & simulacra Diris.
Scriptis in vsum consilii sacris
Pugnare libris haud timet; integra
Oracla, cortinamq; Roma
Insequitur, maculatq; puram.
Diffingere ausus verba loquentium
Arcana Vatum. nil fuit arduum
Luthero. inerti prorsus Vrbem
Prouocat ingenio magistram,
Intelligi cui lubrica Pythia
Cessit sacerdos, ac dubius tripus,
Vocalis & Dodona quercu
Fatidica, & volucri Dione.
Intaminatum sordibus vnicè
Tuere cultum. candida Veritas
Nunc regnet, & bellante frustra
Fraude prior, duce te, triumphet.
Defonde sacris Vatibus impios
Mendacis astus sensaq; Mercuri,
Chartas verecundasq; Patrum
Labe, nota prohibeq; turpi.
Belgam venenis solue nocentibus,
Philippe; falsa, nam potes, expedi
Mentes Chimara, Vaticana
Profit honos, decus atque sedis.
Sententiarum tolle procacium
Duces, & acri supplicio reos
Doma. erubescendum remittant
Consilium, abstinuane & ira.

AD PHILIPPVM REGEM. ODE XI.

Quos

Quos nunc gigantes Roma verebitur
Cœlo timendos? occidit occidit
Vis omnis, & fulmen trisulcum
Incubuit cineri nefasto.
Vtcumque flammis tu bonus expias,
Philippe, fontes, scriptaq; desecas,
Mutari & incestis Lutheri
Casta iubes monumenta Patrum.
Hæc cura Regem te coquit, hæc sacrat,
Philippe, cœlo, non Tagus auriser
Non sceptra, baccatæq; frontis
Fascia, purpureiq; cultus.
O chare Diuis, regna tuentium
Tueris aras: templaq;, & integra
Cum mente subdi, nec rebelle
Imperium sinis esse Romæ.
Quis Vaticani Flaminis insulas
Te Rege ludas, signaq; deseret?
Hæc quis ex Lutheri in æras
Vi ruet? aut minimum timebit
Labem nitori spargere candido
Matris pudicæ? quis neget inuidum
Ardere Ditem, te proteruos
Iudiciis agitante certis?
Hunc, hunc Melanæthon perfuga Iudicem
Bezeq; demens, & metuit reus
Seruetus, acri terga flagro
Cui Nemesis secat ac perurit
Nimis doloso Romuleum pati
Iugum, fateri dum dominam abnegat;
Vrbemq; mutata lacessit
Mente, tumens odiis iniquis;

Digitized by Google

Seu signa Diuûm sub pede posuero
Iniurioso, frangere seu thronum
Minatur, aternaq; Roma
Imperium, violentus auis.

AD PHILIPPVM REGEM.

ODE X.

QVid vsque Roma sacra licentius
Illudit hostis? Roma diu probris
Vexata damnosis laborat
Thure simul viduantur ara.
Augusta fundo pergama verterat,
Et fana flammis fumida destinat,
Nec ira decedit, furorq;
Suppliciis domitus, metuq;
Dirarum & atri fulminis, ardua
Quod Roma vindex torques in impios,
Vt pernicaci mente miscens
Difficiles Latio tumultus.
At non Philippus probra feres, tenax
Veriq; cultus, & Fidei integer.
Te praeter, vmbris quis renatas
Eumenides patriis retondat?
Quis monstra Ditis turpia conteret
Vltrice claua dignior Hercules?
Quis igni restinguat Oeco-
Lampadis rapidum furorem?
Caluiniani verticis asperos
Quis franget angues horrida cui cadet
Excetra Lutheris resecta,

De-

Digitized by Google

Deq; tumens capitum veneno?
Quam pœnè toto pallida Belgio
Megæra fugit? cumq; sororibus
Alecto, & agmen fugit omne
Vipereum, metuens Philippi.
Vt, vt Melanchthon perfidus horruit
Roma tribunal, iuraq; Curia
Sagacis? aut damnatur alta
Turpè pyra simulacrum, & igni,
Aut vinus ardet; nec magico iuuat
Susurro, & Orci carmine decipi
Pœnarum? Auerna stagna Lethes
Sparserit, aut Stygiam paludem?
Non ars gementi Thessalis afferet
Opem, medâ nigraue pocula?
Et Colchicis dessecta campis
Profuerit minus herba flammis.
Artus nocentes illacrymabilis
Vulcanus hauriet; nec cineri impio
Cyclops inexoratus vlli
Parcere amat, stimulatque pœnam.
His te ferocem fama laboribus
Clara loquetur posteritas tuba;
Prosternere hos cura leones,
Hos Erymanthi agitabis apros.
His actus iris prælia tandiu,
Philippe, sumptus immemor, insternis?
Hic te resorbet mentis æstus
Belgica in arma pium sororem
Hoc iunge voto nunc, age, Cæsari,
Formidolosam manibus impii
Lutheri; inerti cruda Diti

Illa ruet tenuians superbum.
Candore pulchram purpureus pudor
Distinguit; impar Delia subrubet
Mari remidens noctiluca.
Hesperium iubar ardet impar;
Hanc siderum quando Vrania inserat
Choro, tuenti sit dubium decus,
An Pleiadum splendescat una,
Anne Helice, an Cynosura ductrix.

AD LVDOVICVM XIII. GALLIÆ REG. Hæresium depulsorem.

ODE XI.

O Digne pulchra laudis adorea,
Victrice lauro iam caput impedis
Te fama subscribet columnis,
Te statuis Latii patronum,
Titanas aeri fundere proelio
Audentem, & hydræ turpe recidere
Caput, recenti o laude notus.
Posteritis quoque clarus olim.
Te Rege flammas tendere desinent.
Ferrumq; frænas marte licentiam,
Intraq; præscriptum parentis
Romulei revocas iubendo.
Rursum nocentem Roma Meletium,
Cherintum & avis contremuit gravem,
Et additum remplis Novatum,
Et veteres Pelagi furores.
Nunc Gallicani prælia principis

Can-

Digitized by Google

Cantabo, Auerno & monstra fugacia,
Bezæq;, Caluinumq; fractum,
Et Carolostadium repressum;
Terq; obligatum nodo adamantino
Hugonem, & agmen turpe sequentium
Dicam, catenatumq; Lutherum,
Ac trepidum sine honore Ditem.

AD LVDOVICVM REGEM.

ODE XII.

Regnator ampli martius imperij
Potens & aras reddere diruas,
Sacrorum & instrumenta templis
Et patriis simulacra Diuis.
Periurus hostis te tremis impigrum
Frænare bello Tisiphone tremis
Proterua. Caluiniq; nutrix
Vbere vipereo Megæra.
Te Victoria præcurrit, adoream
Gestans triumphalem, ac domitæ Stygis
Trabale signum martialem
Ipsa Deum Pietas tuetur.
Quandoq; gentes frangere perfidas
Motus rebelles persequeris ferox,
Et cogis examen timendum
Manibus, atque Erebi tyranno.
Sat criminosæ turpè licentiæ
Datum; nefastus sat sacra polluit
Seruetus, incestusq; Bezes
Ferre iugum Latii dolosus

O mul-

O multa terris ſeruet Olympias
Armis fatigantem Eumenides graues,
Et vulgus infidum, fremente
Dite licet, noua bella queſto.

AD LVDOVICVM REGEM.

ODE XIII.

INuicte Princeps, te columen ſuum,
Te magna dicit Roma decus, nouis
Auctum triumphis, & ſuperba
Feryama concutientem acuto
Fragore belli, fulminaque aënea.
Torquantem in hoſtes ire tua proripit
Virtus ferocem deflagrata
Fama per hoſtium equitare paſſum
Impunè flammam, ſignaq; deripi.
Te cura Diuûm ſuſcitat aſperum
Vlciſci, & in bellum veſorbet
Certa Fides, adamante pectus
Firmans, clientem damna per omnia
Fides tueturi ſic trepidi fugas
Ditis phalanges, ſic Auerno
Attoniti ſubiere Manes.
Te, te minantem palluit Eumenis
Lutheris, & vulgus Phlegethontium;
Caniſq; latratu trifauci
Per medium exululauit antrum
Non fana flammæ, non metuent graues.
Ara ligones; non agitabitur
Romana probroſis iambis

Relli-

Digitized by Google

Relligio, vt minuis furorem
Infractæ bellì pressa licentia
Nouas habenas sensit, & horruit
Nuper domantem; nec per vrbes
Tisiphone volitabit audax.

AD LVDOVICVM REGEM.

ODE XIV.

O Necte sertum Calliope Ducì,
Necte ô merenti patria lilia,
Dic, alter Alcides laborum
Vicit, id nouæ monstra vicit.
Seu Sanit Hugo, seu magè Numinis
Obliuiosus Beza, vigentium
Pestis Trionum, seu Melanæthon
Perfidus, ingenii ac proterui
Tyrannus acer, tu trepida manes
Tutela Roma protinus impiger
Vexare fontes, & rebellem
Marte potens domitare & armis.
Notus timendi roboris impium in
Hostem, refringens diuitis ingenia
Et spiritus fastu superbos
Deprimis, imminuisque robur.
Maurum leonem ceu lepus, Appulum
Lupumuè fugit dama fugacior,
Sic acer vrges Ditis agmina.
Nec tumidis agitatur iris
Insana pubes, scilicet insequens
Ferrogi & igni sacra Quiritium,

Delu-

Digitized by Google

Delubra coniurata, & aras
Verteret præcipitem q; Romam.
Tu Martè vires opposito graues,
Tu robur audax debilitas, opem
Prebence, cœlo. nil inultum
Linquis in opprobrium Quirini.

AD LVDOVICVM REGEM.

ODE XV.

IAm Roma tollat liberior caput,
Et forte dulci gestiat ebria;
Iam vota templis vitè reddat,
Thure sacris operata multo.
Tu das beato Indere otio
Vrbem frementem lætitia prius
Quæ fordibus mutauit ostrum,
Consensuit gemitus q; longo.
Heu ruinas audiit, audiit.
Casus q; delubrorum; Acherontiis
Iactata monstris; nunc sed hostes
Edomiti didicere tandem
Quid vera possit Religio, duce
Sub Gallic ano, prona relabitur
Iam mens retrorsum, & vela cursu
Pollicitis meliora vertunt.
Insigne Roma præsidium; vnicè
Tutor sacrorum, prouidus erige
Iniurioso qua ligone
Templa solo cecidere, & aras.
Sic regna nullis seditionibus
Fortuna verset; sic caput inseras

Subli-

Digitized by Google

Sublimis altris, teq; latè
Fama ferat populis loquendum.

AD SIGISMVNDVM POLONIÆ REG. Hæresum depulsorem.

ODE XVI.

Dic Musa Regem Sauromatũ, Scythas
Belli procella fundere nobilem,
Caluinianos atq; Manes
Consiliis agitantem, & armis.
Nunc pulsa terris Erigone redit,
Iacens & olim Relligio exilit.
Non visitato mactè honore,
Mactè animi pietate Princeps,
Frænare mentes difficiles regi
Vis est, parenti subdere & optimo
Gentem rebellem, temperanti
Omnia ritè sacris habenis,
Vis est & aras thuris honoribus
Mactare rursus, tectaq; Cœlitum
Depasta flamma, impulsa ferro
Erigere, ac decorare signis.
Tu monstra damnas turpia, tu grauem
Plutona regni finibus exigis;
Compellis Orco tu nocentes
Eumenides, aciesq; ferri
Centum colubros vertice desecas.
Tu Vaticano cum Patre Brentium.
Detrahentem, tu renatum
Nestora persequeris timendo

Exti-

Digitized by Google

Extinxe bello. sis licet omnium
Amans, & orbis delicia tamen
Vltore te, neglecta ferrum
Relligio haud sine laude cudit.

AD SIGISMVNDVM REGEM.

ODE XVIII.

O Magne princeps pulsuve Thracio
Spectande, clari fulminis in modum,
Scindentis ingenti fragore
Nubila, sic agitas Scytharum
Turmas, nec vnum sat decus, impium
Hostem sacrorum sed pius edomas,
Iubesque deferri Quirino
Obsequium, dominaq; Roma.
Non mœsta longo Relligio parens
Luctu iacebit sordibus obsita:
Post te nitebit maior hostis
Viribus, opprobriisq; maior.
Cultus honestos nobilis induet
Regina, priscum sumet & imperi
Insigne, vel vis tota Ditis,
Totaq; vis Acherontis obstet.
Leuis inuenta sic Ionix aliger
Pennas recentes tollit in arduum
Sub vere primo perq; vadis
Aethera liberior relabi.
Sub bellicoso Rege Melanchthonis
Irae residentque Zuinglii
Furor, probrosas nam silere

Ille

Digitized by Google

Illo minas Latio iubebit.
Quisquis proterua fronte minabitur
Infestus aris. Sauromatum potens
Hunc franget armis, marte franget,
Infernas referetque turpi
Luthero: vt illum vis animi citat
Non templa Bezes ardua subruet;
Non qui sodales Hugo Roma
Per nocuos inimicat astus.

AD SIGISMVNDVM REGEM.

ODE XVIII.

QVis te tuentem sanaq; patria
Arasque, vastis Mœnius canat
Sacretqi, Sigismunde, Pindo,
Aonidum instituens choreas?
Te palma cœlo non semel euehit,
Direpta Luna signaq; Turcica,
Notus triumphaliq; campus
Milite, laurigeroq; curru.
Quin & sacratis legibus edomas
Titana luctantem, indocilis pati
Impunè magnæ damna Romæ,
Et solii probra Vaticani.
Appone pulchris hanc quoque laureis;
Hoc vince bellum; dum iuuat arduus
Olympus addens martialem
Vim superis opibusq; firmans.
Permitte Diuis certior exitum
Pugnæ, feroci qui simul impetu

Con-

Digitized by Google

Proſtrauerint hoſtem, haud probroſis
Ille minis agitabit Vrbem.
Vides vt aras impius eruat,
Ac templa Luther ſordibus inquinet?
Oppreſſa damnis vt laboret
Religio auxilium repoſcens?
Quæ meta ſiſtet vim Caroloſtadi?
Quis tollat Oecolampadio facem?
Funeſta qua per templa perq;
Sacrilegas equitat ruinas.
Nunc Vrbis alma proditor, & Fide
Regem tremiſcat: nec Latii patrem
Laceſſat audax pertinaci
Ludibrio pia iuſſa temnens.
Tu criminoſis Huſſiadûm modum
Impone dictis: ſeu calamo notas
Delere, Vulcano vorare
Turpia ſiue elementa tradas
Diana Thracum ſic tibi cornua
Frangenda dedat, ſignaq; deferat
Sic regna deteſtata cœlo
Comminuas ſpoliis ridens.

LAVS DEO.

Cum facultate Superiorum.

Digitized by Google

IO. IACOBVS DE ALEXANDRO

Præpositus Prouincialis Societatis IESV in Regno Neapolitano.

CVm Io. Baptistæ Masculi Neapolitani è Societate IESV Lyricorum, siuè Odarum Libros XV. tres eiusdem Societatis Theologi, quibus id commisimus, recognouerint; ac in lucem edi posse probauerint, potestate ab Adm. R. P. N. Præposito Generali ad id mihi tradita, facultatẽ concedimus, vt typis mandetur: si ratus, ad quos pertinet, videbitur. In quorum fidem has literas manu subscriptas, & sigillo nostro munitas dedimus. Neap. 6. Iunij 1626.

Io. Iacobus de Alexandro.

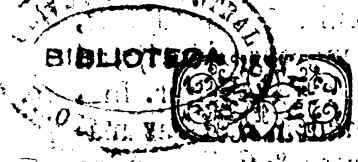
Digitized by Google

Imprimatur.

Lelius Tastius Vicarius Generalis Neap.

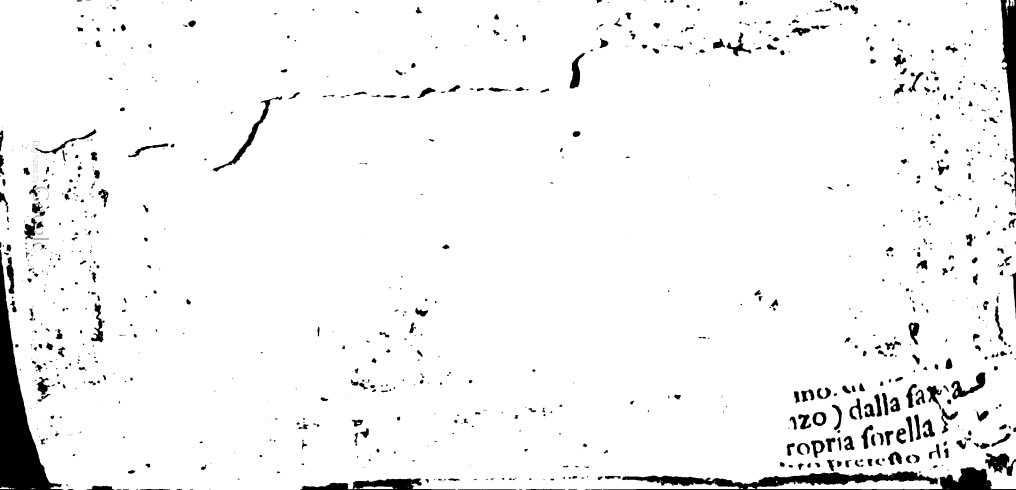
Aloysius Riccius Canonicus deput. vidit.

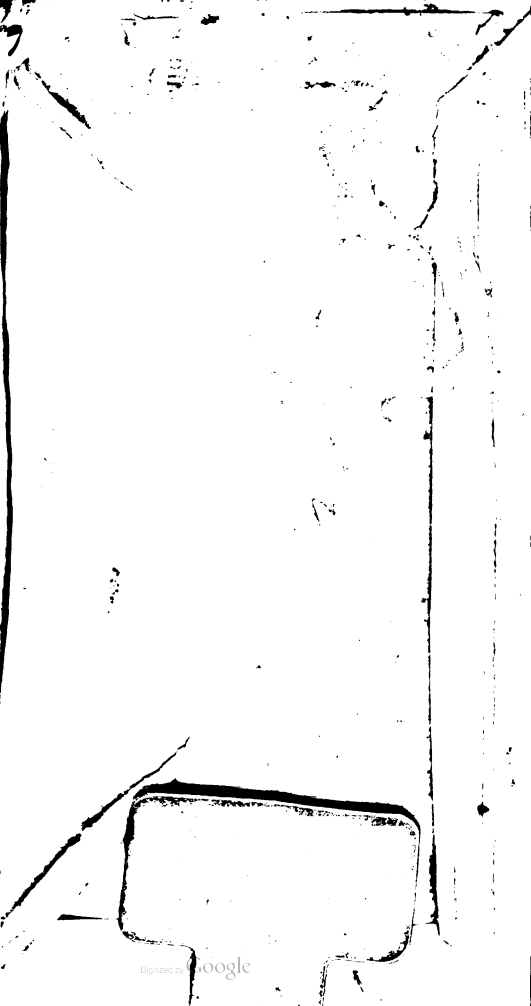
Marcus Antonius Palumbus deput. vidit.

NEAPOLI, Ex Typographia Dominici Macarani 1626.

Digitized by Google

Digitized by Google

mo...
izo) dalla fa...
roteria Girella